Kommunstyrelsen

kallas härmed till sammanträde **onsdagen den 28 maj 2025 kl. 08:00 i Stora Le, kommunhuset** för att behandla följande ärenden:

	Ärende	Föredragande/Besök
1.	Budgetuppföljning 2025 Dnr KS-2025-000138 042	08.00-09.00 Jonas Olsson, kommundirektör och Peter Johansson, ekonomichef Ärende 1 och 2
2.	Budget och mål 2026 plan 2027-2028 Dnr KS-2025-000092 041	
3.	Lokalförsörjningsplan Dals-Eds kommun 2025 Dnr KS-2025-000100 290	09.00-09.30 Eva Sjötun, samhällsbyggnadschef och Christer Veglo, fastighetsförvaltare
4.	Årsredovisning Edshus AB 2024 Dnr KS-2025-000158 042	09.45-10.15 Jonas Olsson, kommundirektör Ärende 4-6
5.	Revidering av ägardirektiv för Edshus AB Dnr KS-2025-000136 003	
6.	Revidering av bolagsordning för Edshus AB Dnr KS-2025-000137 003	
7.	Årlig rapport informationssäkerhet 2023-2024, mål 2024-2027 Dnr KS-2023-000261 005	10.15-10.45 Jonas Olsson, kommundirektör och Carola Palm Jacobsson, informationssamordnare Ärende 7 och 8
8.	Valadministration - förändring av valdistrikt Dnr KS-2025-000096 111	
9.	Taxa och tillägg i Socialnämndens reglemente gällande gårdsförsäljning av alkohol Dnr KS-2025-000148 702	

	Ärende	Föredragande/Besök
10.	Taxa för sotning och brandskyddskontroll 2025 Dnr KS-2025-000149 171	
11.	Digitalt ägarråd 28 april 2025 samt årsstämma 11 juni 2025 - Inera AB Dnr KS-2025-000095 000	
12.	Bolagsstämma i Visit Dalsland AB 3 juni 2025 Dnr KS-2025-000170 007	
13.	Revidering - Livsmedels- och måltidspolicy 2026-2030 Dnr KS-2025-000106 460	10.45-11.00 Christina Gillberg, enhetschef kost och lokalvård
14.	Årsredovisning 2024 - Hjalmar och Selma Martinssons fond med flera Dnr KS-2025-000039 042	11.00-11.15 Carl-Johan Wallström, administratör
15.	Årsredovisning 2024 - Fyrbodals kommunalförbund Dnr KS-2025-000153 042	
16.	Årsredovisning och revisionsberättelse 2024 - Bokslut - Dalslands Miljö- & Energiförbund Dnr KS-2025-000133 042	
17.	Delårsredovisning samt årsredovisning 2024 - Västra Värmlands & Norra Dalslands Samordningsförbund BÅD-ESÅ Dnr KS-2024-000301 042	
18.	Delårsrapport samt Årsredovisning 2024 - Tolkförmedling Väst Dnr KS-2024-000312 615	
19.	Förslag till ny förbundsordning - Tolkförmedling Väst Dnr KS-2025-000112 000	
20.	Naturbruksplan för Dals-Eds kommun Dnr KS-2025-000101 010	11.15-12.00 Eva Sjötun, samhällsbyggnadschef Ärende 19-21, 29-30
21.	Snöskottning till pensionärer i Dals-Eds kommun Dnr KS-2025-000048 100	

	Ärende	Föredragande/Besök
22.	Remiss av slutbetänkande SOU 2025:17 Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning Dnr KS-2025-000109 266	
23.	Remiss - Förslag till nya föreskrifter för Västra Götalands län samt upphävande av Trafikverkets föreskrifter (TRVTFS 2024:18) om bärighetsklasser i Västra Götalands län. Dnr KS-2025-000118 310	
24.	Remiss - Hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande lagstadgade överenskommelser Dnr KS-2025-000135 700	
25.	Remiss - Inriktningsdokument kommunal primärvård Dnr KS-2025-000142 770	
26.	Remiss - Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård Dnr KS-2025-000143 770	
27.	Remiss - Överenskommelse om kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård Dnr KS-2025-000144 770	
28.	Remiss - Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende Dnr KS-2025-000145 770	
29.	Remiss - Överenskommelse om samverkan om munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård Dnr KS-2025-000146 770	
30.	Motion om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Le och Stora Le Dnr KS-2024-000347 330	
31.	Motion - "Ko på rot" Dnr KS-2024-000355 460	

Ärende	Föredragande/Besök
32. Information till Kommunstyrelsen 2025 Dnr KS-2025-000017 101	
33. Rapport från Kommunalförbunden 2025 Dnr KS-2025-000018 101	
34. Anmälan av delegationsbeslut Kommunstyrelsen 2025 Dnr KS-2025-000019 101	
35. Meddelande Kommunstyrelsen 2025 Dnr KS-2025-000020 101	

Andreas Nilsson Ordförande	Jessica Olsson Kanslienheten

§ 62

Dnr KS-2025-000138042

Budgetuppföljning 2025 – Tertial 1

Sammanfattning av ärendet

Prognos för helårsutfall har upprättats av nämnderna, kommunstyrelsen och totalt för kommunen efter första tertialet. Kommunstyrelsen har även att hantera delårsbokslutet tertial 1 för kommunstyrelsens förvaltning. Fokus i uppföljningen är att lämna en prognos kring det ekonomiska resultatet för året, viss verksamhetsmässig uppföljning sker i delårsbokslutet men framförallt genomförs detta till stora delar per helår. Sammanfattning av de redovisningar som lämnats av nämnderna och kommunstyrelsen framgår av föreliggande tjänsteskrivelser.

Bedömning görs om att grunduppdragen inom alla kommunstyrelsens enheter har kunnat utföras som planerat även om det under innevarande planperiod givet de stora ekonomiska utmaningarna och anpassningarna som gjorts under perioden, finns risk för påverkan kring framförallt stödet till förvaltningarna. Prisökningar och problem med att rekrytera inom vissa personalgrupper, bidrar till andra budgetutmaningar. Effektiviseringar, vakanser och allmän återhållsamhet bidrar till att kommunstyrelsen prognostiserar ett positivt resultat om ca 8,5 mkr på helåret.

Investeringsbudgeten tillsammans med överförda anslag från föregående år uppgår till drygt 40 mkr. Redan vid denna tidiga uppföljning framkommer att det finns projekt som troligen inte kommer att genomföras under året eller endast delvis hinna påbörjas under 2025. En mer heltäckande redovisning samlat av årets investeringsbudget sker i samband med tertial 2.

Totalt för kommunen visar årets första prognos som upprättats efter tertial 1 ett förväntat positivt resultat som uppgår till 6,0 mkr, vilket är 4,9 mkr högre än budgeterat.

Bedömningen i nuläget är att finansförvaltningen inklusive skatter och statsbidrag kommer att uppvisa ett resultat som är 5 689 tkr bättre än budget för helåret.

Kommunfullmäktige inklusive revision samt valnämnden håller den budgetram som tilldelats.

Kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott på 8 485 tkr för helåret.

forts. § 62

Barn- och utbildningsnämnden prognostiserar för helåret ett underskott på 1 450 tkr mot budget.

Socialnämnden prognostiserar för helåret ett underskott på 9 065 tkr mot budget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse ekonomichef, daterad 2025-05-09
Tjänsteskrivelse kommundirektör, daterad 2025-05-05
Uppföljning tertial 1 2025 – Kommunstyrelsen
Uppföljning tertial 1 2025 – Socialnämnden
Uppföljning tertial 1 2025 – Barn- och utbildningsnämnden

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar att godkänna helårsprognos för kommunstyrelsens förvaltning efter tertial 1 2025.

- Kommunfullmäktige godkänner budgetuppföljning tertial 1 för Dals-Eds kommun

Expedieras till

KS/KF

Budgetuppföljning 2025 – Tertial 1, kommunstyrelsen

Sammanfattning av ärendet
Kommunstyrelsen har att hantera delårsbokslutet tertial 1 för kommunstyrelsens förvaltning. Fokus i denna uppföljning är att lämna en prognos kring det ekonomiska resultatet för året, viss verksamhetsmässig uppföljning sker i delårsbokslutet men framförallt genomförs detta till stora delar per helår.

Bedömning görs ändå om att grunduppdragen inom alla enheter har kunnat utföras som planerat även om det under innevarande planperiod givet de stora ekonomiska utmaningarna och anpassningarna som gjorts under perioden, finns risk för påverkan kring framförallt stödet till förvaltningarna. Prisökningar och problem med att rekrytera inom vissa personalgrupper, bidrar till andra budgetutmaningar. Effektiviseringar, vakanser och allmän återhållsamhet bidrar till att kommunstyrelsen prognostiserar ett positivt resultat om ca 8,5 mkr på helåret.

Investeringsbudgeten tillsammans med överförda anslag från föregående år uppgår till drygt 40 mkr. Redan vid denna tidiga uppföljning framkommer att det finns projekt som troligen inte kommer att genomföras under året eller endast delvis hinna påbörjas under 2025. En mer heltäckande redovisning samlat av årets investeringsbudget sker i samband med tertial 2.

Beskrivning av ärendet
För kommunstyrelsens förvaltning prognostiseras ett positivt resultat om ca 8,5 mkr på helåret. Framförallt beror detta på genomförda effektiviseringar, lägre personalkostnader på grund av vakanser i en del av verksamheterna samt allmän återhållsamhet. Det gäller för fortsättningen av året att hålla i vårt fokus med fortsatt allmän återhållsamhet och kostnadsmedvetenhet generellt i förvaltningen och vi behöver följa och bevaka så att konsekvenserna inte blir för stora för verksamheterna. Vi har även behov av att beakta politiska ambitioner med riktning Utvecklingsplanen och syfte om att uppnå Utvecklingsmålet. Vissa problem råder med mycket frånvaro i en del av verksamheterna samt att det i dessa är svårt att hitta vikarier eller täcka upp på ett bra sätt vid frånvaro. Under dessa omständigheter föreligger risk att löpande arbete, underhåll och påbörjade projekt som är en del av grunduppdragen får stå tillbaka för att möjliggöra hantering av arbetsuppgifter av mer akut karaktär.

Årets investeringsbudget tillsammans med de anslag som förts över från 2024 uppgår till 40 786 tkr. Av dessa har 3 537 tkr förbrukats vilket utgör 9% av den totala investeringsbudgeten. Ett antal projekt kommer troligen inte att genomföras under året, eller endast delvis hinna påbörjas under 2025. En mer omfattande redovisning av årets

investeringar kommer att göras i samband med uppföljningen av tertial 2 då mer har hunnit att hända inom området.

I samband med denna uppföljning för kommunstyrelsens förvaltning och de övriga nämnderna, avser ekonomienheten till kommunstyrelsens sammanträde sammanställa en prognos utifrån tertial 1 2025 för Dals-Eds kommun som ska behandlas av kommunstyrelsen den 28 maj och kommunfullmäktige den 12 juni 2025. I den sammanställningen lämnas beslutsförslag kring kommunen i sin helhet och förslag kring omfördelningsbehov som identifierats i samband med nämndernas uppföljning.

Bedömning
Bedömning görs om att grunduppdragen inom alla enheter har kunnat utföras som planerat även om det under innevarande planperiod givet de stora ekonomiska utmaningarna och anpassningarna som gjorts under perioden, finns risk för påverkan kring framförallt stödet till förvaltningarna. Prisökningar och problem med att rekrytera inom vissa personalgrupper, bidrar till andra budgetutmaningar. Effektiviseringar, vakanser och allmän återhållsamhet bidrar till att kommunstyrelsen prognostiserar ett positivt resultat om ca 8,5 mkr på helåret.

Beslutsförslag
- Kommunstyrelsen beslutar att godkänna helårsprognos för kommunstyrelsens förvaltning efter tertial 1 2025.

Beslutsunderlag
Uppföljning tertial 1 2025 – kommunstyrelsens förvaltning

Beslutet skickas till:
Controller KS
Samhällsbyggnadschef
Kanslichef

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Budgetuppföljning tertial 1 2025

Sammanfattning av ärendet
Prognos för helårsutfall har upprättats av nämnderna, kommunstyrelsen och totalt för kommunen efter första tertialet. Fokus i denna uppföljning är att lämna en prognos kring det ekonomiska resultatet för året, viss verksamhetsmässig uppföljning sker i delårsbokslutet men framförallt genomförs detta till stora delar per helår.

I denna skrivelse görs en sammanfattning av de redovisningar som lämnats av nämnderna och kommunstyrelsen. Skrivelsen omfattar också finansverksamheten och en total sammanställning för kommunen.

Totalt för kommunen visar årets första prognos som upprättats efter tertial 1 ett förväntat positivt resultat som uppgår till 6,0 mkr, vilket är 4,9 mkr högre än budgeterat.

Beskrivning av ärendet
Nämnder och styrelse lämnar prognos för utfall avseende budget 2025.

Totalt för kommunen visar årets första prognos som upprättats efter tertial 1 ett förväntat positivt resultat som uppgår till 6,0 mkr, vilket är 4,9 mkr högre än budgeterat. Nedan presenteras prognos översiktligt per nämnd. För utförligare redovisning på nämndsnivå hänvisas till respektive nämnds uppföljning.

Belopp i tkr	**Budget 2025**	**Prognos 2025**	**Avvikelse**
Egna skatteintäkter	242 675	243 262	+587
Generella statsbidrag och utjämning	166 980	168 361	+1 381
Pensioner	-35 792	-34 245	+1 547
Intäkt PO-påslag för pension o avtalsförsäkring	25 605	25 605	0
Arbetsgivaravgifter nettobudget	0	900	+900
Avtalsförsäkringar	-514	-514	0

Internränteintäkter	8 626	8 626	0
Borgensavgift Edshus	600	600	0
Timlöneförändring hela kommunen	-442	-442	0
Ränteintäkter	386	386	0
Räntekostnader	-3 500	-2 200	+1 300
Effekt av finansiell leasing	-1 370	-1 370	0
Övrigt	0	-26	-26
Totalt finansförvaltning	**403 254**	**408 943**	**+5 689**
Löneökningsanslag	-9 096	-7 882	+1 214
Anslag under KF	-2 400	-2 400	0
Kommunfullmäktige inkl revision	-852	-852	0
Valnämnden	-6	-6	0
Kommunstyrelsen	-100 020	-91 535	+8 485
Barn- och utbildningsnämnden	-129 970	-131 420	-1 450
Socialnämnden	-159 780	-168 845	-9 065
Resultat	**1 130**	**6 003**	**+4 873**
Resultat i % av skatter och bidrag	**+0,3%**	**+1,4%**	

Kommentarer till prognos tertial 1

Finansförvaltning

Bedömningen i nuläget är att finansförvaltningen inklusive skatter och statsbidrag totalt kommer att uppvisa ett resultat som är 5 689 tkr bättre än budget för helåret.

Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas enligt SKR:s senaste prognos daterad 2024-04-29. Detta visar totalt 1 968 tkr högre utfall än vad som beräknades i budget.

Den senaste prognosen för kommunens pensionskostnader för året visar en kostnad som är 1 547 tkr lägre än budgeteret.

Inom finansförvaltningen väntas ett överskott på 900 tkr vad gäller arbetsgivaravgifter. Avvikelsen uppstår eftersom den schablon för PO-pålägg som används förutsätter att full arbetsgivaravgift betalas för samtliga anställda. I verkligt utfall är arbetsgivaravgiften reducerad för vissa grupper.

Räntekostnader för kommunens banklån väntas bli 1 300 tkr lägre än budgeterat.

I den pott som finns avsatt för årets lönerevision ingår en summa på 1 214 tkr som är en restpost från 2024 års översyn och som inte kommer att förbrukas. 2024 års löneöversyn var inte klar när budget för år 2025 gjordes.

I budget finns ett anslag på 2 400 tkr till kommunfullmäktiges förfogande. I prognosen har antagits att detta anslag kommer att förbrukas under året.

Kommunfullmäktige

Bedömningen är att kommunfullmäktige inklusive revision håller den budgetram som tilldelats.

Valnämnden

Bedömningen är att valnämnden håller den budgetram som tilldelats.

Kommunstyrelsen

För kommunstyrelsen i sin helhet prognostiseras ett överskott för året om närmare 8,5 mkr. inklusive att det oförutsedda anslaget under KS ordförande ej ianspråktas. Det stora överskottet kan härledas bland annat till lägre personalkostnader än beräknat på grund av vakanser eller tjänstledigheter, högre intäkter och lägre kostnader för konsulter eller eget utförda arbeten samt allmän återhållsamhet och genomförda effektiviseringar.

Större positiva avvikelser väntas under ansvar: IT-chef, AMI-chef, chef integration, bemanningsenheten, kostchef, fastighetsförvaltare samt teknisk chef.

Överskottet inom IT-verksamheten beror främst på att man nyttjar mindre konsulttjänster än planerat (+500 tkr) och lägre avskrivningskostnader än förväntat. Även bemanningsenhetens överskott är kopplat till vakanser och att chef till 40 % är utlånad till socialförvaltningen för stöd i schema och bemanning. Kost- och lokalvårdsenheten

fortsätter att gå med ett överskott, framförallt på grund av lägre lönekostnader - då det är svårt att rekrytera.

Inom samhällsbyggnadsenheten kan överskottet tillskrivas en högre skogsavverkningstakt (+800 tkr) och högre lönestöd än planerat. På fastighetssidan blir kostnaderna för underhåll lägre än planerat (+600 tkr) och energikostnaderna inte lika höga som beräknat (+300 tkr). För teknik och service ser det ut att bli lägre kostnader för vägunderhåll, intäkt av försäljningar och ett mindre överskott på bostadsanpassning.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden totalt prognostiserar ett underskott på 1 450 tkr mot budget.

Bland större avvikelser märks skolskjutskostnader som väntas överstiga budget med 650 tkr. Bussbolaget har kört mer än vad som avtalats delvis beroende på en utökad skoldag. Kostnad för anpassad grundskola har en prognos på 400 tkr över budget. Prognosen för Hagaskolan är ett underskott på 300 tkr. Underskottet beror på att skolan (med start till hösten) behöver bemanna en del av verksamheten till att vara en s.k resursskola.

Socialnämnden

Socialnämnden beräknar i årets första prognos göra ett sammanlagt underskott mot budget med ca 9 065 tkr. Orsakerna till underskottet är fler beslut att verkställa jämfört med vad budget medger, fler och mer komplexa patientuppdrag i samband med omställningen till god och nära vård, fler och dyrare placeringar, ekonomiskt bistånd ligger kvar på samma höga nivå, höga personalkostnader i samband med heltidsresan samt höga kostnader för sjukfrånvaro och övertid för en del verksamheter.

Beslutsförslag
Kommunfullmäktige godkänner budgetuppföljning tertial 1 för Dals-Eds kommun

Beslutsunderlag
Uppföljning tertial 1 2025 – Kommunstyrelsen
Uppföljnng tertial 1 2025 – Socialnämnden
Uppföljning tertial 1 2025 – Barn- och utbildningsnämnden

Beslutet skickas till:
Ekonomichef
Kommundirektör

I tjänsten

Peter Johansson
Ekonomichef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Dals-Eds
kommun

UPPFÖLJNING TERTIAL 1, 2025

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE 3

2 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL 4

2.1 Driftredovisning 4

2.2 Investeringsredovisning 5

3 BESKRIVNING AV PÅGÅENDE ANALYSARBETE 7

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Anvisning

Kortfattad beskrivning av väsentliga händelser och utveckling under perioden.

Välj ut **3-5 (max)** största händelserna i omvärlden och i verksamheten som påverkat den egna verksamheten och bidragit till verksamhetens uppnådda resultat och möjligheten att utföra grunduppdraget.

1. Beskriv hur händelserna har påverkat verksamheten
2. .... och vi hanterade det så här..../ ...genomförde följande utvecklingsinsats....
3. ... med den här effekten..... (Analysera vilka effekterna har blivit. Belys gärna effekterna med diagram, tabeller, trender).

Exempel på större händelser i omvärlden är: reformer, lagändringar, strukturförändringar, samhällsomdaning (t ex flyktingkris), pandemi m.m. Här kan du utgå från den kommunövergripande omvärldsanalysen och plocka in de delar som påverkat den egna verksamheten under perioden.

Exempel på större händelser i den egna verksamheten är: öppning/nedläggning av boende/skola/avdelning, nytt system, utbildningsinsatser, omorganisering av verksamhet, nya arbetssätt och metoder, större investeringar, ingångna avtal med väsentlig påverkan på verksamheten m.m.

Förutsättningarna för kommunens drift och utveckling präglas fortsatt av ett osäkert omvärldsläge som riskerar höga energi-, bränsle- och livsmedelspriser, högt inflations- och ränteläge, tillsammans med de säkerhetspolitiska osäkerheterna, gör läget i omvärlden oroligt. Denna osäkerhet försämrar förutsättningarna för både daglig verksamhet och utvecklingsarbete, även om effekterna under året inte varit så dramatiska hittills då vi t ex haft en relativt mild och snöfattig vinter.

Budgetanpassningarna som genomförts inom framförallt tidigare kommunledningsförvaltningen, skapade ifjol osäkerhet i hur organisationen ska se ut framåt men med de beslut som fattades och verkställdes under årsskiftet är vi nu i ett läge där de genomförda förändringarna behöver följas och utvärderas. Tillsammans med tidigare års anpassningar inom främst tidigare samhällsbyggnadsförvaltningen, inte minst på personalsidan behöver också finnas med i analysen. Det finns litet utrymme i princip inom samtliga verksamheter för att klara av grunduppdraget om/när personal är frånvarande.

2 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL

2.1 Driftredovisning

Anvisning

Kolumnen med ekonomiskt utfall per 30 april kommer att uppdaterats efter april månads utgång. Uppföljning av det ekonomiska utfallet och prognos för helåret kan dock påbörjas utifrån redovisning i Xledger som uppdateras dagligen. Allt eftersom de beräknade prognoserna läggs in i för respektive enhet uppdateras kolumnen prognos helår och avvikelse automatiskt i tabellen nedan.

I övrigt:

- På nämndsnivå: Tabell netto per ansvar. I rapporten som skickas till nämnd ska endast kolumnerna årsbudget, prognos och avvikelse ingå (tyvärr kan inte detta styras i överföringen utan kolumnerna behöver raderas när rapporten tas ut i Word)

Underrubriker:

- Prognostiserad utfall helår (överskott/underskott)
- Förslag till åtgärder för att komma i balans
- Konsekvenser för verksamheten

Netto per ansvar t.o.m. april 2025 i tkr

Beskrivning	Ack utfall t.o.m. perioden	Årsbudget 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse helår
2010 Kommunstyrelsens ordf.	688	3 033	2 393	640
2111 Kanslichef	4 050	20 355	20 595	-240
2150 IT-chef	1 405	7 204	6 234	970
2310 Ekonomichef	836	5 471	5 361	110
2410 HR-chef	957	5 675	5 475	200
2110 Kommundirektör	823	4 501	4 017	484
2160 Folkhälsostrateg	-372	683	631	52
6120 AMI chef	1 111	6 458	5 438	1 020
6121 Chef Integration	-431	-566	-1 566	1 000
6123 Chef bemanningsenheten	764	5 079	4 280	800
6210 Kostchef	4 496	20 291	18 791	1 500
6310 Fastighetsförvaltare	-140	3 051	2 051	1 000
6410 Teknisk chef	2 459	10 812	9 962	850
6510 VA-chef	2 475	0	0	0
6610 Räddningschef	1 735	7 973	7 873	100
Summa	20 856	100 020	91 535	8 486

Prognostiserad utfall helår (överskott/underskott)

För förvaltningen i sin helhet prognostiseras ett överskott för året om närmare 8,5 mkr. inklusive att det oförutsedda anslaget under KS ordförande ej ianspråktas. Det stora överskottet kan härledas bland annat till

lägre personalkostnader än beräknat på grund av vakanser eller tjänstledigheter, högre intäkter och lägre kostnader för konsulter eller eget utförda arbeten samt allmän återhållsamhet och genomförda effektiviseringar.

För kansliet prognostiseras en negativ avvikelse om ca 240 000 kr, vilket främst kopplas till utebliven externfinansiering som är en del i budgetanpassningen och minskade intäkter kopplat till färre bygglov. Arbete fortsätter med att söka externfinansiering enligt anpassningskrav och att anpassa verksamhet efter budget. Ekonomienheten uppvisar ett överskott mot budget på 110 tkr. till följd av att intäkter väntas överstiga budget genom t ex försäljning av tjänst för systemförvaltare ekonomisystem men också ränteintäkter och avgifter för kundfordringar. Personalkostnader och övriga kostnader väntas sammantaget visa ett mindre överskott vid årets slut. Ett visst överskott uppstår då tjänstledighet endast ersätts delvis. Samtidigt kommer 100 % vikarie för planerad föräldraledighet innebära ett visst överdrag. Förskjutning av kostnader från köpt tjänst till personalkostnader sker när ekonomichef anställs i stället för att köpas som tjänst.

HR-enhetens överskott beror på lägre personalkostnader och att avskrivning HR-systemet inte blev så dyrt som uppskattats. Överskottet inom IT-verksamheten beror främst på att man nyttjar mindre konsulttjänster än planerat (+500 000) och lägre avskrivningskostnader än förväntat. Även Bemanningsenhetens överskott är kopplat till vakanser och att chef till 40 % är utlånad till socialförvaltningen för stöd i schema och bemanning. Kost- och lokalvårdsenheten fortsätter att gå med ett överskott, framförallt på grund av lägre lönekostnader - då det är svårt att rekrytera. De som tidigare utgjorde poolpersonal och som täckte upp vid sjukdom och ledigheter är numera schemalagda vilket skapar sårbarhet vid vakanser och är ohållbart på sikt. Vi jobbar hela tiden med att handla från avtal och på kampanj och har kortat ner våra matsedlar för att kunna planera bättre efter kampanjer. Även kockens val på fredagar gör att vi får ut det som inte gått åt under veckan.

Inom samhällsbyggnadsenheten kan överskottet tillskrivas en högre skogsavverkningstakt (+800 000) och högre lönestöd än planerat. På fastighetssidan blir kostnaderna för underhåll lägre än planerat (+600 000) och energikostnaderna inte lika höga som beräknat (+300 000). För teknik och service ser det ut att bli lägre kostnader för vägunderhåll, intäkt av försäljningar och ett mindre överskott på bostadsanpassning. Räddningstjänsten räknar med ett mindre överskott medan resultatet för VA landar i redovisningen 0 men man kommer att få ta i anspråk fonderade medel, och troligen kommer underskottet landa på cirka 600 000 kr vilket är något bättre än budgeterat.

Förslag till åtgärder för att komma i balans

Konsekvenser för verksamheten

För fortsättningen under året gäller fortsatt allmän återhållsamhet och kostnadsmedvetenhet generellt i förvaltningen. Förvaltningsledningen får bevaka så att konsekvenserna inte blir för stora för verksamheterna. Vissa problem råder med mycket frånvaro i en del av verksamheterna samt att det i dessa är svårt att hitta vikarier eller täcka upp på ett bra sätt vid frånvaro. Under dessa omständigheter föreligger risk att löpande arbete, underhåll och påbörjade projekt som är en del av grunduppdragen får stå tillbaka för att möjliggöra hantering av arbetsuppgifter av mer akut karaktär.

2.2 Investeringsredovisning

Anvisning

Utfall och avvikelser av genomförda och/eller pågående investeringsprojekt ska kommenteras.

Utfall per 202504 (tkr)

(kan tillkomma några kostnader under april då perioden inte är stängd ännu)

Projekt	Utfall 2504	Årsbudget	Prognos	Avikelse helår
Ny fasad och fönster Westberga	376	220	460	-240
Förnyelse vattenreservoar	34	566	566	0
Delning av luftbassäng	1 077	1500	1500	0
Skal-skydd reningsverket	130	361	361	0
Utloppsledning till reningsverket	12	4 000	500	3 500

Projekt	Utfall 2504	Årsbudget	Prognos	Avikelse helår
Inventarier Hagaskolan 2024	430	470	470	0
Skogsvagn och kran	189	240	189	51
Phonirolås i hemtjänsten	334	420	420	0
Kompressor Reningsverket	94	90	94	-4
Kompressor vattenverket	55	70	55	15
Brandvägg 2025	167	165	167	-2
Slangtvätt räddningstjänsten	320	320	320	0
Ledning spillvatten Edsgärdet-Gamla Edsvägen	81	65	81	-16
Nytt tak Hagaskolan (över hemkunskapen..)	237	550	550	0
Totalt	**3 537**	**9 037**	**5 733**	**3 304**

Årets investeringsbudget tillsammans med de anslag som förts över från 2024 uppgår till 40 786 tkr. Av dessa har 3 537 tkr förbrukats vilket utgör 9% av den totala investeringsbudgeten. Ett antal projekt kommer troligen inte att genomföras under året, eller endast delvis hinna påbörjas under 2025. En mer omfattande redovisning av årets investeringar kommer att göras i samband med uppföljningen av tertial 2 då mer har hunnit att hända inom området.

3 BESKRIVNING AV PÅGÅENDE ANALYSARBETE

Anvisning

Beskrivning av det pågående analysarbetet inom förvaltningen.

Översynen av organisationen inom kommunstyrelsens förvaltningar och budgetanpassningarna som genomförts under 2023-2024, syftade till att lägga grunden för en effektivare organisation utifrån nuvarande budgetförutsättningar. Analys behöver göras framöver för att följa och utvärdera de förändringar som genomförts och på vilket sätt de påverkar våra förutsättningar att hantera vårt grunduppdrag och utvecklingsarbete såväl på förvaltnings- som kommunnivå.

§ 63 Dnr KS-2025-000092041

Budget och mål 2026 plan 2027-2028

Sammanfattning av ärendet

Budgetremiss avseende övergripande budgetförutsättningar samt förslag till preliminär ramfördelning samt investeringsbudget för 2026-2028 har skickats ut till nämnder och styrelsen 2025-03-24. Respektive nämnd/styrelse har inkommit till budgetberedningen med synpunkter på förslag till resursfördelning, vilka redovisas i bilagor till denna skrivelse. Utöver detta har SKR genom cirkulär 25:21 2025-04-29 presenterat uppdaterade budgetförutsättningar för kommuner och regioner för åren 2025-2028 vilka har beaktats.

Beräkningarna grundar sig på de av kommunfullmäktige fastställda finansiella målen för 2026, vilket bland annat innebär oförändrad skattesats om 23,21 %.

Befolkningsprognosen visar att befolkningen i Dals-Eds kommun kommer att minska med 296 personer under perioden 2024-2034, från 4 606 till 4 310 personer.

	2026	**2027**	**2028**
Antal invånare 1 nov året innan	4 579	4 550	4 521

Utifrån de finansiella förutsättningarna och nämndernas beskrivningar föreslår budgetberedningen följande förändringar av driftsbudgetramar.

Socialnämnden tillförs 4 000 tkr som utökning av budgetram för att möta ökade kostnader inom individ- och familjeomsorg samt volymökningar inom äldreomsorg och LSS-verksamhet.

Barn- och utbildningsnämnden tillförs 1 000 tkr som utökning av budgetram för att möta ökade kostnader för skolskjuts samt fler elever inom gymnasieskola och anpassad grundskola.

Ett anslag under kommunfullmäktige, som kan användas för att finansiera behoven inom socialnämnden under 2026, sätts av med 2 400 tkr. Ianspråktagande av anslaget kräver särskilt beslut av kommunfullmäktige.

Utöver ovanstående finns i nuläget ej utfördelade anpassningsbehov på 652 tkr för år 2027 och ytterligare 4 775 tkr för år 2028.

forts. § 63

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse remiss budget 2026, plan 2027-2028, ekonomichef

Beslut Kommunstyrelsen inkl. tjänsteskrivelse 2025-04-23 § 52
Beslut Socialnämnden inkl. tjänsteskrivelse 2025-03-22 § 17
Beslut Barn- och utbildningsnämnden inkl. tjänsteskrivelse 2025-03-23 § 18

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att fastställa preliminära ramar för nämnder och styrelse enligt föreliggande beslutsunderlag i form av Sammanställd driftbudget och investeringsbudget 2026-2028.

- att anslag under kommunfullmäktige som sätts av med 2 400 tkr, kan användas för att finansiera behoven inom socialnämnden under 2026. Ianspråktagande av anslaget kräver särskilt beslut av kommunfullmäktige.

- att uppdra till budgetberedningen att med stöd av det underlag som redovisas kring förslag till åtgärder för anpassning utifrån de nya driftsramarna, samordna och prioritera den fortsatta beslutsgången kring anpassningsåtgärderna och eventuella utredningsuppdrag.

Expedieras till

KS/KF

DALS-EDS KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Peter Johansson

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2025-05-15
D.nr:

Förslag till preliminär drift- och investeringsbudget 2026-2028

Budgetremiss avseende övergripande budgetförutsättningar samt förslag till preliminär ramfördelning samt investeringsbudget för 2026-2028 skickades ut till nämnder och styrelsen 2025-03-24. Respektive nämnd/styrelse har inkommit till budgetberedningen med synpunkter på förslag till resursfördelning, vilka redovisas i bilagor till denna skrivelse.

Utöver detta har SKR genom cirkulär 25:21 2025-04-29 presenterat uppdaterade budgetförutsättningar för kommuner och regioner för åren 2025-2028 vilka har beaktats i denna skrivelse.

I cirkuläret skriver SKR följande angående den förväntade utvecklingen:
”Våren 2025 har börjat minst sagt turbulent ur ett ekonomiskt perspektiv. Några av de risker som vi tidigare sett framför oss har realiserats, inte minst i form av en eskalerande global handelskonflikt. Hela den internationella ekonomiska spelplanen är plötsligt i gungning. Detta dämpar den ekonomiska aktiviteten i Sverige och i vår omvärld i närtid. Den lågkonjunktur som Sverige befinner sig i just nu kommer därmed bestå ytterligare en tid.

Turbulensen beror inte främst på de faktiska tullarna. Det beror snarare på den kraftigt förhöjda osäkerheten, vilken bland annat gett svallvågor in i de finansiella marknaderna globalt. Stora börsfall och ökad finansiell volatilitet påverkar hushållens tillgångar och framtidstro negativt. Trots en något expansiv finans- och penningpolitik i Sverige i år medför osäkerheten att hushållen blir mer avvaktande och den privata konsumtionen dämpas. Även företagen blir avvaktande, vilket dämpar investeringarna. Motverkande effekter är stora satsningar inom grön omställning och militär upprustning i Sverige och EU. Svagare aktivitet även i vår omvärld dämpar den svenska exporten i närtid. Utvecklingen vi nu ser leder sammantaget till en relativt svag BNP-tillväxt i år som tar bättre fart först nästa år.

En svagare konjunktur i år har en dämpande effekt även på sysselsättningen, dock inte lika stor som på produktionen. Bedömningen är att denna osäkerhet blir kortvarig och ebbar ut under 2025. Företagen väntas därför i stor utsträckning behålla sina anställda. Sysselsättningen, och arbetade timmar, ökar svagt i år men tar mer fart nästa år. Arbetslösheten bedöms stiga till 8,6 procent i år innan den vänder ner under 2026.

Inflationen har överraskat på uppåtsidan under inledningen av 2025 och kommer vara något över inflationsmålet på 2 procent i år. Men den svaga konjunkturen ger inget pristryck uppåt och vi bedömer att KPIF-inflationen (KPI-inflation med fast ränta) minskar till 1,8 procent nästa år. Det ger den samlade bedömningen att Riksbanken kommer att sänka styrräntan ytterligare i år för att mildra lågkonjunkturen.”

DALS-EDS KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Peter Johansson

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2025-05-15
D.nr:

1.BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR

1.1 ALLMÄNT

Beräkningarna grundar sig på de av kommunfullmäktige fastställda finansiella målen för 2026, vilket bland annat innebär oförändrad skattesats om 23,21 %.

1.2 BEFOLKNINGSPROGNOS

Med hjälp av företaget Statisticon har en befolkningsprognos för perioden 2025-2034 tagits fram. Prognosen visar att befolkningen i Dals-Eds kommun kommer att minska med 296 personer under perioden 2024-2034. Från 4 606 till 4 310 personer. Flyttnettot förväntas bli i genomsnitt +5 personer per år och födelsenettot -35 personer, totalt -30 personer per år. Antalet barn som föds förväntas vara 30 per år i genomsnitt. Uppdelat i åldersgrupper väntas gruppen 0-18 minska med 150 personer under perioden. Gruppen 19-64 år minskar med 224 personer och gruppen över 65 år ökar med 77 personer.
Fram till år 2028 som är sista året i den nuvarande planperioden väntas befolkningen minska med 116 personer jämfört med år 2024.

Beräkningarna i budget 2026, plan 2027-2028 bygger på ett invånarantal enligt tabellen nedan.

	2026	**2027**	**2028**
Antal invånare 1 nov året innan	4 579	4 550	4 521

1.3 SKATTEUNDERLAGSPROGNOS

Intäkter från skatter och generella statsbidrag baseras på SKR cirkulär 25:21 från 2025-04-29.
Avmattningen på arbetsmarknaden med fallande sysselsättning höll tillbaka skatteunderlagstillväxten i fjol. SKR bedömer skatteunderlagstillväxten för 2024 till 3,7 %. Det är lägre än den historiska genomsnittliga ökningen på 4,2 %.
För år 2025 väntas skatteunderlaget stärkas genom att antalet arbetade timmar ökar samtidigt som ökningen av timlönen är relativt hög. Bedömningen är att skatteunderlaget sammantaget väntas växa med 4,2 % för året. Konjunkturuppgången väntas bli mer påtaglig nästa år och antalet arbetade timmar ökar starkare än i år. Återhämtningen fortsätter åren därefter, delvis driven av finanspolitisk stimulans i och med försvarsupprustningen. Som genomsnitt under perioden 2025–2028 beräknas skatteunderlaget öka med 4,3 % per år.

Postadress
Box 31
S-668 31 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se
E-post: kommun@dalsed.se

Prognos skatteunderlagsutveckling, %

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt perioden
SKR april	**4,8**	**3,7**	**4,2**	**4,1**	**4,5**	**4,3**	**22,6**
SKR feb	4,8	3,5	4,4	4,5	4,5	4,1	22,8
Reg april	4,8	3,5	4,5	4,8	5,0	3,9	23,7
ESV mars	4,8	3,5	4,0	5,0	5,1	4,4	24,0

2. FINANSIELLA FÖRUTSÄTTNINGAR

2.1 FINANSFÖRVALTNING

Skatter utjämning och generella statsbidrag (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Skatteintäkter	248 532	257 979	267 381
Inkomstutjämningsbidrag	92 389	96 659	99 680
Kostnadsutjämningsbidrag	30 059	32 631	34 658
Bidrag för LSS-utjämning	31 982	31 778	31 572
Kommunal fastighetsavgift	16 257	16 257	16 257
Regleringsbidrag	10 651	7 987	6 125
Summa skatter och generella statsbidrag	**429 870**	**443 291**	**455 673**

Övriga poster finansförvaltning (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Pensionskostnader	-29 724	-31 457	-33 668
Arbetsgivaravgifter	-84 859	-87 829	-90 903
Avtalsförsäkringar	-540	-559	-579
Internränteintäkter	9 488	9 488	9 488
Intäkt PO-påslag	109 706	112 987	116 943
Timlöneförändring hela kommunen	-452	-470	-487
Borgensavgift Edshus	600	600	600
Finansiell leasing	-1 224	-1 071	-912
Ränteintäkter	100	100	100
Räntekostnader	-2 700	-2 700	-2 700
Summa övriga poster finansförvaltningen	**395**	**-911**	**-2 118**

Summa finansförvaltningen	**430 265**	**442 380**	**453 555**

3. DRIFTSBUDGET 2026-2028

Budgetberedningen har vid sitt sammanträde 2025-05-07 tagit del av uppdaterade finansiella förutsättningar grundat på bland annat SKR:s skatteunderlagsprognos från 2025-04-29. Därutöver har budgetberedningen även tagit del av de remissvar som

inkommit från respektive nämnd/styrelse. Utifrån de finansiella förutsättningarna och nämndernas beskrivningar föreslår budgetberedningen följande förändringar av driftsbudgetramar.

1. Socialnämnden tillförs 4 000 tkr som utökning av budgetram för att möta ökade kostnader inom individ- och familjeomsorg samt volymökningar inom äldreomsorg och LSS-verksamhet.
2. Barn- och utbildningsnämnden tillförs 1 000 tkr som utökning av budgetram för att möta ökade kostnader för skolskjuts samt fler elever inom gymnasieskola och anpassad grundskola.
3. Ett anslag under kommunfullmäktige, som kan användas för att finansiera behoven inom socialnämnden under 2026, sätts av med 2 400 tkr. Ianspråktagande av anslaget kräver särskilt beslut av kommunfullmäktige.

Utöver ovanstående finns i nuläget ej utfördelade anpassningsbehov på 652 tkr för år 2027 och ytterligare 4 775 tkr för år 2028.

Nedanstående tabeller visar framräkningen av respektive nämnd/styrelses driftsramar för perioden 2026-2028:

3.1 NÄMNDER, STYRELSE OCH FÖRVALTNINGAR

Finansförvaltningen ofördelade medel avseende löneökningar (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Löneökningsanslag 2025 (3,5%)	10 510	10 510	10 510
Löneökningsanslag 2026 (3,4%)	7 666	10 221	10 221
Löneökningsanslag 2027 (3,5 %)	-	8 160	10 880
Löneökningsanslag 2028 (3,5 %)	-	-	8 445
Summa ej fördelade löneökningsanslag	**18 176**	**28 891**	**40 056**

Finansförvaltningen ofördelade medel och ofördelade anpassningsbehov (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Ofördelat anslag under KF (ökade behov socialnämnden)	2 400	2 400	2 400
Ofördelat anpassningsbehov 2027	-	-652	-652
Ofördelat anpassningsbehov 2028	-	-	-4 775
Summa ofördelat	**2 400**	**1 748**	**-3 027**

Kommunfullmäktige (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsram ingående värde	852	868	886
Indexreglering övriga kostnader	17	18	18
Kompensation/avdrag förändrat PO	-1	0	0
Driftsram	**868**	**886**	**904**

Valnämnden (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsram ingående värde	6	170	6
Förändring valår	164	-164	-
Driftsram	**170**	**6**	**6**

Kommunstyrelsen (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsram ingående värde	100 020	101 769	103 141
Indexreglering köp av verksamhet	184	196	202
Indexreglering interna intäkter	-1 085	-1 156	-1 186
Indexreglering övriga kostnader	2 288	2 439	2 502
Kompensation/avdrag förändrat PO	-377	-107	0
Kompensation ökad internränta till 2,75 %	739	0	0
Driftsram	**101 769**	**103 141**	**104 659**

Socialnämnden (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsram ingående värde	159 780	164 183	165 188
Indexreglering köp av verksamhet	265	282	291
Indexreglering övriga kostnader	876	934	958
Kompensation/avdrag förändrat PO	-745	-211	0
Kompensation ökad internränta till 2,75 %	7	0	0
Volym/utökade behov efter remissvar	4 000	0	0
Driftsram	**164 183**	**165 188**	**166 437**

Barn- och utbildningsnämnden (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsram ingående värde	129 970	132 089	133 654
Indexreglering köp av verksamhet	850	905	934
Indexreglering övriga kostnader	748	797	818
Kompensation/avdrag förändrat PO	-482	-137	0
Kompensation ökad internränta till 2,75 %	3	0	0
Volym/utökade behov efter remissvar	1 000	0	0
Driftsram	**132 089**	**133 654**	**135 406**

3.2 SAMMANSTÄLLD DRIFTBUDGET 2026-2028

(tkr)	2026	2027	2028
Finansförvaltning	430 265	442 380	453 555
Löneökningsanslag ofördelat	-18 176	-28 891	-40 056
Ofördelat anslag under KF	-2 400	-2 400	-2 400
Anpassningsbehov, ofördelat	-	652	5 427
Kommunfullmäktige	-868	-886	-904
Valnämnd	-170	-6	-6
Kommunstyrelsen	-101 769	-103 141	-104 659
Socialnämnden	-164 183	-165 188	-166 437
Barn- och utbildningsnämnden	-132 089	-133 654	-135 406
Resultat	**10 610**	**8 866**	**9 114**
2 % av skatter och bidrag	8 597	8 866	9 114
Differens	**2 013**	**0**	**0**

4. INVESTERINGSBUDGET 2026-2028

(tkr)	2026	2027	2028
VA-verksamhet	17 000	11 500	8 500
Renhållningsverksamhet	2 700	200	400
Gata/väg/park	2 400	2 400	2 400
Kommunförråd	2 200	700	700
Kost och städ	200	200	200
Fastighet	7 700	3 900	3 900
IT	1 900	900	900
Räddningstjänst	500	500	500
Objektsreserv samhällsbyggnadsförvaltning	1 000	1 000	1 000
Objektsreserv KS ordförande	400	400	400
Objektsreserv inventarier hela kommunen	2 400	4 400	2 400
Totalt	**38 400**	**26 100**	**21 300**
Varav taxefinansierad verksamhet	*19 700*	*11 700*	*8 900*
Varav skattefinansierad verksamhet	*18 700*	*14 400*	*12 400*

Samhällsbyggnadsförvaltningen har sammanställt identifierade investeringsbehov under planperioden. Totalt uppgår investeringsbehovet till 85 800 tkr varav 40 300 tkr avser taxefinansierad verksamhet och 45 500 tkr avser skattefinansierad verksamhet.

Enligt antagna rutiner för investeringsprocessen framgår bland annat följande:

“Investeringar fastställs i detaljerad investeringsbudget (Kommunstyrelse). Kommunstyrelsen beslutar i samband med detaljbudgetarbetet om detaljerad

investeringsbudget för egen del. Kommunstyrelsen beslutar samtidigt om hur eventuella kvarvarande objektsreserver ska hanteras under året. Det gemensamma investeringsanslaget för fordons- och inventarieinvesteringar hanteras av ekonomichef inom ramen för verkställighet. Kommunstyrelsen ska utöver detta fatta ett igångsättningsbeslut om de investeringar som i kommunfullmäktiges investeringsbudget ligger på objektsnivå."

5. RIKTLINJER FÖR DEN FORTSATTA PROCESSEN

Fördelningen av ramarna är i detta skede en framräkning av nuvarande fastställda ramar med tillägg för indexering av löpande kostnader, köp av huvudverksamhet samt reservering för löneökningar. Utöver detta föreslås riktade anpassningar och tillägg enligt punkt 3 ovan. Dessa är medräknade i ramar under punkt 3.1.

Där de nya driftsramarna innebär behov av åtgärder för anpassning ska förslag tas fram och presenteras för budgetberedningen 2025-08-13. Åtgärder ska därefter beslutas politiskt för att, om möjligt, redan 2025 kunna uppnå delårseffekt men med sikte på att nå helårseffekt 2026.

I tjänsten,

Peter Johansson
Ekonomichef

Jonas Olsson
Kommundirektör

§ 52 Dnr KS-2025-000092041

Budget och mål 2026 plan 2027-2028

Sammanfattning av ärendet

Budgetberedningen har arbetat fram ett förslag till preliminär ramfördelning. I budgetremissen presenteras övergripande budgetförutsättningar samt förslag till preliminär ramfördelning. Budgetberedningen har tidigare under året fått de ovan redovisade finansiella förutsättningarna beskrivet för sig. Budgetberedningen har också fått beskrivning från förvaltningen kring utmaningar och obalanser som identifierats i nuvarande driftsramar avseende till exempel kostnadsökningar, förändrade behov och demografiska förändringar. Utifrån dessa förutsättningar och beskrivningar föreslår budgetberedningen vid sitt sammanträde 2025-03-19 att inga justeringar utöver indexeringar och löneökningar görs i nämndernas budgetramar. Nämndernas/förvaltningarnas uppgift utifrån denna remiss är att gå igenom de olika anslag som föreslås samt inkomma till Budgetberedningen med synpunkter och eventuella konsekvenser av dessa senast 23 april.

För att nå ett budgeterat överskott motsvarande 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag finns i nuläget ej utfördelade anpassningsbehov på 0,2 mnkr för år 2026. Till år 2027 ökar anpassningsbehovet med 3,5 mnkr och till år 2028 med ytterligare 5,3 mnkr. Ackumulerat behov av budgetanpassning för åren 2026-2028 uppgår till 9,0 mnkr.
För kommunstyrelsens förvaltning föreslås utifrån detta en preliminär driftsram för perioden enligt följande:

Kommunstyrelsen (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsram ingående värde	-100 020	-101 341	-103 194
Indexreglering/justering PO/justering internränta	-1 321	-1 853	-1 518
Driftsram	**-101 341**	**-103 194**	**-104 712**

Förvaltningen har också sammanställt identifierade investeringsbehov under planperioden. Totalt uppgår investeringsbehovet till 85 800 tkr varav 40 300 tkr avser taxefinansierad verksamhet och 45 500 tkr avser skattefinansierad verksamhet.

Förslag till yttrande på budgetremissen föreligger från förvaltningen som sammanfattningsvis innebär att förvaltningens ambition är att klara uppdragen inom befintlig föreslagen budgetram med reservation för att det finns vissa osäkerheter om tillkommande kostnader och behov som ännu inte

forts. § 52

tydliggjorts och beräknats och som därför behöver återkomma i kommande processer. För den fortsatta budgetberedningen så föreslår förvaltningen att det kan finnas en potential till ytterligare budgetanpassningar inom förvaltningen när det gäller övriga kostnader inom förvaltningen och som handlar om medlemsavgifter och extern samverkan där det finns nuvarande avtal att ta hänsyn till. Dessutom kan det finnas behov av att fördela budget för kläder och skor i tjänsten utifrån att medel ianspråktagits som enskilda beslut under 2024 via KS oförutsett anslaget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse remiss budget 2026, plan 2027-2028, ekonomichef
Tjänsteskrivelse remissvar budget och mål 2026, KS förvaltning, kommundirektör

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen har inget att erinra kring föreslagen budgetram för 2026, plan 2027-2028 med reservation för de osäkerheter om tillkommande kostnader inom planperioden som redovisats.
- Kommunstyrelseförvaltningen uppdras att i övrigt lösa de förändringar och anpassningar som krävs för att klara uppdragen inom ramen för budgetramen samt
    - att ta fram förslag på möjliga kostnadsminskningar genom medlemsavgifter och extern samverkan,
    - att inför höstens budgetarbete ta fram förslag på finansiering och eventuellt budgetmässig omfördelning för behov av kläder och skor i tjänsten.

Expedieras till

Ekonomichef
Controller KS
Samhällsbyggnadschef
Kanslichef

Budget och mål 2026 plan 2027-2028

Sammanfattning av ärendet
Budgetberedningen har arbetat fram ett förslag till preliminär ramfördelning. I budgetremissen presenteras övergripande budgetförutsättningar samt förslag till preliminär ramfördelning. Budgetberedningen har tidigare under året fått de ovan redovisade finansiella förutsättningarna beskrivet för sig. Budgetberedningen har också fått beskrivning från förvaltningen kring utmaningar och obalanser som identifierats i nuvarande driftsramar avseende till exempel kostnadsökningar, förändrade behov och demografiska förändringar. Utifrån dessa förutsättningar och beskrivningar föreslår budgetberedningen vid sitt sammanträde 2025-03-19 att inga justeringar utöver indexeringar och löneökningar görs i nämndernas budgetramar.
Nämndernas/förvaltningarnas uppgift utifrån denna remiss är att gå igenom de olika anslag som föreslås samt inkomma till Budgetberedningen med synpunkter och eventuella konsekvenser av dessa senast 23 april.

För att nå ett budgeterat överskott motsvarande 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag finns i nuläget ej utfördelade anpassningsbehov på 0,2 mnkr för år 2026. Till år 2027 ökar anpassningsbehovet med 3,5 mnkr och till år 2028 med ytterligare 5,3 mnkr. ackumulerat behov av budgetanpassning för åren 2026-2028 uppgår till 9,0 mnkr.
För kommunstyrelsens förvaltning föreslås utifrån detta en preliminär driftsram för perioden enligt följande:

Kommunstyrelsen (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsram ingående värde	-100 020	-101 341	-103 194
Indexreglering/justering PO/justering internränta	-1 321	-1 853	-1 518
Driftsram	**-101 341**	**-103 194**	**-104 712**

Förvaltningen har också sammanställt identifierade investeringsbehov under planperioden. Totalt uppgår investeringsbehovet till 85 800 tkr varav 40 300 tkr avser taxefinansierad verksamhet och 45 500 tkr avser skattefinansierad verksamhet.

Förslag till yttrande på budgetremissen föreligger från förvaltningen som sammanfattningsvis innebär att förvaltningens ambition är att klara uppdragen inom befintlig föreslagen budgetram med reservation för att det finns vissa osäkerheter om tillkommande kostnader och behov som ännu inte tydliggjorts och beräknats och som därför behöver återkomma i kommande processer.

Beskrivning av ärendet
Beräkningarna i budget 2026, plan 2027-2028 bygger på befolkningsprognos från Statisticon för perioden 2025-2034 som ger ett prognostiserat invånarantal enligt följande.

	2026	2027	2028
Antal invånare 1 nov året innan	4 579	4 550	4 521

De finansiella förutsättningarna i övrigt som beskrivs i budgetberedningens underlag ger preliminära nämndsramar enligt följande**.**

(tkr)	2026	2027	2028
Finansförvaltning	421 301	434 701	445 324
Löneökningsanslag ofördelat	-18 401	-29 200	-40 375
Anslag för oförutsedda kostnader KF	-2 400	-2 400	-2 400
Anpassningsbehov, ofördelat	232	3 722	9 048
Kommunfullmäktige	-867	-886	-904
Valnämnd	-170	-6	-6
Kommunstyrelsen	-101 341	-103 194	-104 712
Socialnämnden	-159 332	-161 288	-162 537
Barn- och utbildningsnämnden	-130 561	-132 743	-134 496
Resultat	**8 461**	**8 706**	**8 942**
2 % av skatter och bidrag	8 461	8 706	8 942
Differens	**0**	**0**	**0**

Riktlinjer för den fortsatta processen
Fördelning av ramar i detta skede är en framräkning av tidigare fastställda ramar med justering för indexreglering, löneökningar, ökning av internränta och förändring av PO-pålägg. Nämndernas/förvaltningarnas uppgift utifrån denna remiss är att gå igenom de olika anslag som föreslås samt inkomma med synpunkter och eventuella konsekvenser av dessa. Budgetberedningen har fått de ovan redovisade finansiella förutsättningarna beskrivet för sig. Budgetberedningen har också fått beskrivning från förvaltningen kring utmaningar och obalanser som identifierats i nuvarande driftsramar avseende till exempel kostnadsökningar, förändrade behov och demografiska förändringar. Utifrån dessa förutsättningar och beskrivningar föreslår budgetberedningen vid sitt sammanträde 2025-03-19 att inga justeringar utöver indexeringar och löneökningar görs i nämndernas budgetramar.

För att nå ett budgeterat överskott motsvarande 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag finns i nuläget ej utfördelade anpassningsbehov på 0,2 mnkr för år 2026. Till år 2027 ökar anpassningsbehovet med 3,5 mnkr och till år 2028 med ytterligare 5,3 mnkr. Ackumulerat behov av budgetanpassning för åren 2026-2028 uppgår till 9,0 mnkr.
För kommunstyrelsens förvaltning föreslås därför följande preliminära driftsram för perioden.

Kommunstyrelsen (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsram ingående värde	-100 020	-101 341	-103 194
Indexreglering/justering PO/justering internränta	-1 321	-1 853	-1 518
Driftsram	**-101 341**	**-103 194**	**-104 712**

Förvaltningen har också sammanställt identifierade investeringsbehov under planperioden. Totalt uppgår investeringsbehovet till 85 800 tkr varav 40 300 tkr avser taxefinansierad verksamhet och 45 500 tkr avser skattefinansierad verksamhet.

(tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
VA-verksamhet	17 000	11 500	8 500
Renhållningsverksamhet	2 700	200	400
Gata/väg/park	2 400	2 400	2 400
Kommunförråd	2 200	700	700
Kost och städ	200	200	200
Fastighet	7 700	3 900	3 900
IT	1 900	900	900
Räddningstjänst	500	500	500
Objektsreserv samhällsbyggnadsförvaltning	1 000	1 000	1 000
Objektsreserv KS ordförande	400	400	400
Objektsreserv inventarier/system hela kommunen	2 400	4 400	2 400
Totalt	**38 400**	**26 100**	**21 300**
Varav taxefinansierad verksamhet	*19 700*	*11 700*	*8 900*
Varav skattefinansierad verksamhet	*18 700*	*14 400*	*12 400*

Yttrande från förvaltningen
Nämndernas/förvaltningarnas uppgift utifrån denna remiss är att gå igenom de olika anslag som föreslås samt inkomma med synpunkter och eventuella konsekvenser av dessa. Budgetberedningen har fått de ovan redovisade finansiella förutsättningarna beskrivet för sig. Budgetberedningen har också fått beskrivning från förvaltningen kring utmaningar och obalanser som identifierats i nuvarande driftsramar men också vilka tidigare redovisade obalanser som budgetberedningen tagit hänsyn till i föregående budgetbeslut.

Utifrån dessa förutsättningar och beskrivningar föreslår budgetberedningen vid sitt sammanträde 2025-03-19 att inga justeringar utöver indexeringar och löneökningar görs i nämndernas budgetramar. Kommunstyrelseförvaltningen har tidigare uttalat till Budgetberedningen att flera behov som tidigare lyfts har tillgodosett i förvaltningens budgetram såsom kostnadsökningar för förbrukningsvaror och livsmedel inom kostenheten samt kostnadsökningar för vägunderhåll. Därtill har kanslienheten tillförts medel utifrån att kostnaderna för överförmyndarverksamheten ökat mer än index. Dessutom har enheten för samhällsbyggnad och arbetsmarknad tillförts medel i budgetramen för att säkerställa verksamheten Fritidsbanken framöver.

Med de justeringar som genomfördes inför Budget 2025 har de tidigare obalanserna enligt ovan tillgodosetts och några nya riktade behov och/eller obalanser som har varit möjliga att i det här läget beräkna har inte framkommit. Vi har ett fortsatt behov av att arbeta vidare med budgetanpassningsarbetet som förvaltningarna tillsammans med budgetberedningen startade upp under hösten 2023 och som lagt grunden för åtgärder i kommunstyrelsen och nämnderna för att anpassa verksamheterna till de förändrade budgetförutsättningarna under planperioden.

Dals-Eds kommuns stora budgetutmaningar består bland annat i en omställning utifrån en förändrad och förväntad demografiutveckling, för kommunstyrelsen och i synnerhet inom den tidigare kommunledningsförvaltningen har anpassningarna inneburit minskade personalresurser för det ansvar och de arbetsuppgifter som ska utföras. Förvaltningen har som strategi valt att fokusera på att möta uppkomna vakanser i organisationen genom att inte omedelbart återanställa utan istället omfördela arbetsuppgifter inom enheterna och förvaltningen, omvärdera vårt sätt att ta oss an utvecklingsarbetet, förändra i ambitionsnivåer och arbetssätt. Vår förvaltning avser med sitt sätt att ta sig an de förändrade budgetförutsättningarna, att fokusera på att klara kärnan i grunduppdraget i våra stöd- och serviceverksamheter men samtidigt sträva efter utrymme för att arbeta med attraktiviteten för platsen Dals-Ed. Detta för att både klara budgetanpassningarna och samtidigt arbeta utifrån Utvecklingsplanens mål och intentioner.

Åtgärderna inklusive organisationsförändringen från och med 2025 har lett till kostnadsminskningar och att vi klarat budgetanpassningarna men att vi också behöver följa hur detta kommer att påverka vår förmåga och ambitionsnivå i grunduppdragen inom förvaltningen. Vår tydliga ambition är därför att klara våra uppdrag inom befintlig budgetram men att det inom denna behöver hanteras vissa ersättningsrekryteringar och omfördelningar för att bli så optimala som möjligt i det vi ska utföra och för att på ett rimligt och arbetsmiljömässigt hållbart sätt kunna klara våra grunduppdrag.

Därtill så finns det vissa osäkerheter tillkommande kostnader och behov som ännu inte tydliggjorts och beräknats och som därför behöver återkomma i kommande processer. Bland annat handlar detta om följande:

- ***Ökade hyreskostnader Edsgärdet till följd av nytt avtal*** - Inför 2026 ska avtal tas fram med Edshus som reglerar hyreskostnader - budget saknas för eventuella höjningar inom ramen för detta avtal.

- ***Uppvärmningskostnader (fjärrvärme och biobränsle)*** - Har ökat under 2023-2024, och risk finns för ökade kostnader framöver och därmed risk för att vi överskrider budget.

- ***Investeringar IT*** - I investeringsbudgeten finns planerade projekt under planperioden att verkställa för licensanskaffande, back-uplösningar och för att trygga vår IT-miljö, däremot saknas medel för investering och högre driftskostnader inom IT för eventuell upphandling digital basplattform.

- ***Investeringar VA och renhållning*** - Inom VA finns det ett arbete påbörjat kring behov samt budget- och taxepåverkan där förvaltningen behöver återkomma med ett välgrundat underlag till politiken. När det gäller renhållningen och den fastighetsnära insamlingen och kommande upphandling innebär en osäkerhet i finansieringen och ersättningsnivå från Naturvårdsverket.

Bedömning

Sammantaget konstaterar förvaltningen att vår tydliga ambition är att klara våra uppdrag inom befintlig föreslagen budgetram men att det inom denna behöver hanteras vissa ersättningsrekryteringar och omfördelningar för att bli så optimala som möjligt i det vi ska utföra. Därtill så finns det vissa osäkerheter om tillkommande kostnader och behov som ännu inte tydliggjorts och beräknats enligt redovisat ovan och som därför behöver återkomma i kommande processer.

För den fortsatta budgetberedningen så föreslår förvaltningen att det kan finnas en potential till ytterligare budgetanpassningar inom förvaltningen när det gäller övriga kostnader inom förvaltningen och som handlar om medlemsavgifter och extern samverkan där det finns nuvarande avtal att ta hänsyn till. Dessutom kan det finnas behov av att fördela budget för kläder och skor i tjänsten utifrån att medel ianspråktagits som enskilda beslut under 2024 via KS oförutsett anslaget.

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen har inget att erinra kring föreslagen budgetram för 2026, plan 2027-2028 med reservation för de osäkerheter om tillkommande kostnader inom planperioden som redovisats.
- Kommunstyrelseförvaltningen uppdras att i övrigt lösa de förändringar och anpassningar som krävs för att klara uppdragen inom ramen för budgetramen samt
    - att ta fram förslag på möjliga kostnadsminskningar genom medlemsavgifter och extern samverkan,
    - att inför höstens budgetarbete ta fram förslag på finansiering och eventuellt budgetmässig omfördelning för behov av kläder och skor i tjänsten.

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2025-03-28
Diarienummer: KS-2025-000092.041

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse remiss budget 2026, plan 2027-2028, ekonomichef

Beslutet skickas till:
Ekonomichef
Controller KS
Samhällsbyggnadschef
Kanslichef

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

§ 18

Dnr BUN-2025-000003041

Budgetremiss 2026, plan 2027-2028 (DEK)

Sammanfattning av ärendet

Controller Maria Eriksson redogör för ärendet.

Kommunens budgetberedning har arbetat fram ett förslag till preliminär ramfördelning. I liggande budgetremiss presenteras övergripande budgetförutsättningar samt förslag till preliminär ramfördelning.

Nämndernas/förvaltningarnas uppgift utifrån liggande remiss är att gå igenom de olika anslag som föreslås samt inkomma med synpunkter och eventuella konsekvenser av dessa. Respektive nämnd ombeds att inkomma till budgetberedningen senast 23 april med synpunkter på förslag till resurstilldelning.

Förvaltningen står i stort sett bakom budgetremissen om preliminär budgetram men önskar särskilt lyfta utmaningarna att klara de svår-påverkbara kostnaderna för; skolskjuts, anpassad grundskola samt gymnasiekostnader. För detaljerad information se beslutsunderlag.

Förslag till beslut är att nämnden ställer sig bakom tjänsteskrivelsen samt lämnar remissvar i enlighet med liggande tjänsteskrivelse.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse *Remiss budget 2026, plan 2027-2028* daterad 2025-03-21

Tjänsteskrivelse *Remissvar från Barn- och utbildningsnämnden och förvaltningen avseende tjänsteskrivelsen "Tjänsteskrivelse remiss budget 2026, plan 2027-2028"* daterad 2025-04-01

Barn- och utbildningsnämndens beslut

Barn- och utbildningsnämnden ställer sig bakom liggande tjänsteskrivelse *Remissvar från Barn- och utbildningsnämnden och förvaltningen avseende tjänsteskrivelsen "Tjänsteskrivelse remiss budget 2026, plan 2027-2028"* daterad 2025-04-01.

Remissvaret skickas vidare till kommunstyrelsen (KS).

Expedieras till

KS

DALS-EDS KOMMUN
Barn- och utbildningsförvaltningen
Anna Andersson

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2025-04-01
D.nr: 2025-000003.041

Remissvar från Barn- och utbildningsnämnden och förvaltningen avseende tjänsteskrivelsen ”Tjänsteskrivelse remiss budget 2026, plan 2027-2028”

Bakgrund
Till barn- och utbildningsnämnden och förvaltningen har det inkommit en budgetremiss avseende budget 2026, plan 2027-2028. Budgetberedningen har arbetat fram förslaget till preliminär ramfördelning. I budgetremissen presenteras övergripande budgetförutsättningar samt förslag till preliminär ramfördelning. Respektive nämnd ombeds att inkomma till budgetberedningen senast 23 april med synpunkter på förslag till resurstilldelning.

Budgetberedningen har inför sitt förslag tagit del av de finansiella förutsättningarna, befolkningsprognos, skatteunderlagsprognos samt utöver det fått beskrivningar från förvaltningarna kring utmaningar och obalanser som identifierats i nuvarande driftsramar avseende till exempel kostnadsökningar, förändrade behov och demografiska förändringar. Utifrån dessa förutsättningar och beskrivningar föreslog budgetberedningen vid sitt sammanträde 2025-03-19 att inga justeringar utöver indexeringar och löneökningar skulle görs i nämndernas budgetramar.

För barn och utbildningsnämnden innebär förslaget följande preliminära ram:

Barn- och utbildningsnämnden (tkr)	2026	2027	2028
Driftsram ingående värde	-129 970	-130 561	-132 743
Indexreglering/justering PO/justering internränta	-588	-2 182	-1 753
Driftsram	**-130 561**	**-132 743**	**-134 496**

Nämndernas/förvaltningarnas uppgift utifrån denna remiss är att gå igenom de olika anslag som föreslås samt inkomma med synpunkter och eventuella konsekvenser av dessa.

Sammanfattning och konsekvensbeskrivning
Bedömda obalanser beskrivs i en sammanfattande tabell sist i detta avsnitt men beskrivs i text innan tabellen tillsammans med bedömningen av hur demografin och befolkningsprognos påverkar ramen

Utifrån befolkningsprognosen minskar antalet barn med 128 barn till och med 2034 men för 2026 minskar antalet barn 0-18 år med totalt 6 barn. Minskningen har pågått i något år och och den största åtgärden vi hittills gjort har varit nedläggning av Snörrums förskola 2024. Det är främst inom förskola minskningen fortsätter att märkas av ytterligare något år, och anpassningar sker varje år utifrån antalet barn.

2025 minskas därför personalen i förskolan med 5 personal men alla har erbjudits och tackat ja till lediga tjänster på Snörrusmkolan och fritidshem. Under 2026 är prognosen ytterligare en viss minskning av personal inom förskolan om än inte lika hög som 2025, prognosen är 11 barn färre. Även på Snörrumskolan och Hagaskolan börjar minskningen av barn att märkas 2026 främst på Hagaskolan då man släpper en stor årskurs 9. Dock är prognosen på den totala minskningen av barn på grundskolan 11 elever 2026 vilket inte är en stor minskning när det är fördelat på 10 klasser. På gymnasiet blir det istället motsatt effekt med en ökning med 16 elever men eftersom det innebär en IKE-kostnad för varje elev innebär det en kostnadsökning för gymnasiekostnader på ca 1,25 mkr (obs för hösten 2026). Nästan dubbel kostnad 2027, skillnaden då är -2 elever men totalt 14 fler än idag och en kostnadsökning för 2026 på 2,3 mkr.

En annan del som påverkar 2026 är att fler elever börjar anpassad grundskola 2025 och 2026 och det är då på Snörrumskolan som inte haft anpassad grundskola på flera år. Därmed krävs vissa lokalanpassningar och behov av ökad bemanning. Beräkningen är 1,1 mkr i ökade kostnader.

Skolskjutsens ökade kostnader är ytterligare tillkommande utgifter som är svåra att påverka. Detta beräknas öka med ytterligare 450 tkr pga längre körsträcka och något utökad skoldag.

Utöver ovanstående har fritidshem en låg behörighet och låg resursfördelning av tjänster i förhållande till antalet barn. Önskvärt är en satsning på den verksamheten, men det är också en utmaning utifrån rådande budgetläge.

Osäker finansiering men som finansieras idag är del av ungdomsverksamheten samt det skolsociala teamet. Båda delarna är till stor del externfinansierade men det är osäkert pga att ramar, förutsättningar och att redovisning kan ändras.

Utöver det tillkommer ökade IT-kostnader för nya system, bla nytt elevadministrationssystem och digitala nationella prov, ökade säkerhetskrav mm. Dessutom blir det obligatoriskt med skolbibliotekarie från juli 2025 och där har vi nyligen tillsatt en tjänst på 20% som är tillfälligt finansierad 2025 genom stärkt kunskapsutveckling. Inför 2026 finns ingen given finansiering, behovet bedömer vi är en ca 50% tjänst..

Ovan beskrivs framförallt prognostiserade budgetobalanser och de sammanfattas i tabellen nedan:

Svårpåverkbara kostnader

Beräknad summa	Beskrivning
450 tkr	Skolskjuts pga något utökad skoldag
1 250 tkr	Gymnasiekostnader pga fler elever
1 100 tkr	Anpassad grundskola, nya elever med större behov

Önskvärt utifrån nuvarande nivå

Beräknad summa	Beskrivning
Minst 500 tkr	Fritidshem ökad bemanning och behörighet då det är låg resursfördelning och låg behörighet samt att agru innebär ökade behov. Summan avser 1 tjänst men behovet är egentligen minst 2 tjänster

Osäker finansiering (men finansieras idag)

Beräknad summa	Beskrivning
300 tkr	Ungdomsverksamhet uppbyggnad och utökning finansieras idag med 300 tkr av folkhälsomedel, osäkert inför 2026.
ca 450 tkr	Skolsociala teamet finansieras idag av bidrag från skolverket men omfattningen är osäker samt om satsningen kvarstår efter 2026

Osäkerheter/framtida behov

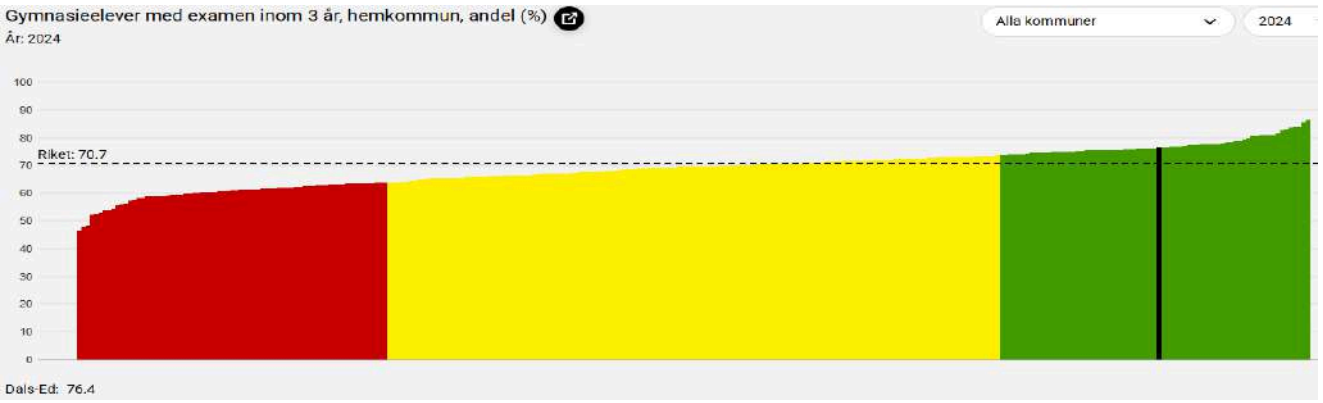
Beräknad summa	Beskrivning
300-500 tkr	Ökade IT-kostnader pga bla ny lärplattform, digitala nationella prov, ökade säkerhetskrav, digitala läromedel mm
ca 300 tkr	Skolbibliotekarie blir obligatoriskt från juli 2025, uppskattningsvis är behovet minst en halvtid.

Trots ovanstående prognostiserade budgetobalanser så minskar antalet barn med 6 totalt enligt ovan och det innebär vissa minskade kostnader dock inga större minskade kostnader. Bedömningen är trots allt att den preliminära budgetramen bedöms

förhållandevis rimlig då det visserligen är bedömda ökade kostnader så finns det även vissa minskade kostnader på grund av minskat antal barn. De områden som beskrivs under önskvärt utifrån nuvarande nivå (fritidshem), osäker finansiering (ungdomsverksamhet, skolsociala teamet), osäkerheter (IT-kostnader, skolbibliotikarie) bedöms kunna hanteras inom ram med anledning av de minskade kostnaderna för färre barn. Däremor bedöms utmaningarna att nå budget inom ram större inom de svårpåverkbara delarna ovan; ökade skolskjutskostnader, ökade kostnader för anpassad grundskola och ökade gymnasiekostnader.

Nämnden och förvaltningen önskar särskilt lyfta vikten av att det fortsatt satsas på barn och unga. Idag satsar Dals-Eds kommun på barn och unga och bedömningen är att detta ger resultat. Lärarbehörigheten är hög, antalet barn eller elever/årsarbetare är förhållandevis god, elever och medborgare är nöjda med verksamheterna och det ger goda resultat. Särskilt märks det i årskurs 3 där en stor andel jämfört med riket blir godkända i nationella prov, detta gäller även bakåt i tiden, och för 2024 var årskurs 3 i Dals-Ed den årskurs med högst andel godkända elever i ämnet svenska i hela Sverige. Även på gymnasiet går det bra för Dals-Eds elever och andel elever med examen inom 3 år var bland de högsta i Sverige samt högst i Fyrbodal, dessutom är denna siffra bra flera år bakåt också. Nedan redovisas några av de delar som beskrivs ovan från jämförelser sammanställda av SCB-statistik i KOLADA:

DALS-EDS KOMMUN
Barn- och utbildningsförvaltningen
Anna Andersson

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2025-04-01
D.nr: 2025-000003.041

Hänvisning till kommunens mål och Barnkonventionen
I budgetremissen bedöms det i nuläget inte föreligga någon del som strider mot Barnkonventionen.

Bedömning
Handläggarnas bedömning är att barn- och utbildningsnämnden och förvaltningen ställer sig bakom tjänsteskrivelsen samt lämnar remissvar i enlighet med ovanstående.

Beslutsförslag
Barn- och utbildningsnämnden och förvaltningen ställer sig bakom tjänsteskrivelsen samt lämnar remissvar i enlighet med denna tjänsteskrivelse. Nämnden står i stort sett bakom budgetremissen om preliminär budgetram men önskar särskilt lyfta utmaningarna att klara de svårpåverkbara kostnaderna för skolskjuts, anpassad grundskola och gymnasiekostnader motsvarande 2,8 mkr.

I tjänsten

Maria Eriksson
Controller, barn- och utbildningsförvaltningen

Anna Andersson
Förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen

Expedieras till
Barn- och utbildningsnämnden
Kommunstyrelsen

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Postadress
Box 31
S-668 31 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se
E-post: kommun@dalsed.se

§ 17

Dnr SN-2025-000013041

Budgetremiss 2026, plan 2027-2028 (DEK)

Sammanfattning av ärendet

Controller Emelie Andersson redogör för ärendet tillsammans med förvaltningschef Camilla Karlsson.

Kommunens budgetberedning har arbetat fram ett förslag till preliminär ramfördelning. I liggande budgetremiss presenteras övergripande budgetförutsättningar samt förslag till preliminär ramfördelning.

Nämndernas/förvaltningarnas uppgift utifrån liggande remiss är att gå igenom de olika anslag som föreslås samt inkomma med synpunkter och eventuella konsekvenser av dessa. Respektive nämnd ombeds att inkomma till budgetberedningen senast 23 april med synpunkter på förslag till resurstilldelning. För detaljerad information se tjänsteskrivelse *Remiss budget 2026, plan 2027-2028* daterad 2025-03-21.

Förslag till beslut är att socialnämnden ställer sig bakom förvaltningens förslag till remissvar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse *Remiss budget 2026, plan 2027-2028* daterad 2025-03-21

Tjänsteskrivelse *Remissvar på budgetberedningens förslag till drifrbudget 2026, plan 2027-2028* daterad 2025-04-08

Socialnämndens beslut

Socialnämnden ställer sig bakom tjänsteskrivelsen *Remissvar på budgetberedningens förslag till drifrbudget 2026, plan 2027-2028* daterad 2025-04-08

Överlämnar remissvaret till kommunstyrelsen (KS) för beslut.

Socialnämnden uppdrar till förvaltningen att ta fram ett underlag som beskriver konsekvenserna av en anpassning till framtaget förslag till ramfördelning Socialnämnden, enligt *Remiss budget 2026, plan 2027-2028* daterad 2025-03-21.

Expedieras till

KS

Förvaltningschef, Camilla Karlsson

DALS-EDS KOMMUN
Socialförvaltningen
Emelie Andersson

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2025-04-08
D.nr:

Remissvar på budgetberedningens förslag till driftbudget 2026, plan 2027-2028

Bakgrund

Budgetberedningen har arbetat fram ett förslag till preliminär ramfördelning för budget 2026 samt plan 2027-2028. I budgetremissen presenteras övergripande budgetförutsättningar samt förslag till preliminär ramfördelning. Respektive nämnd ombeds att inkomma till budgetberedningen senast 23 april med synpunkter på förslag till resurstilldelning.

3.2 Sammanställd driftsbudget 2026–2028

(tkr)	2026	2027	2028
Finansförvaltning	421 301	434 701	445 324
Löneökningsanslag ofördelat	-18 401	-29 200	-40 375
Anslag för oförutsedda kostnader KF	-2 400	-2 400	-2 400
Anpassningsbehov, ofördelat	232	3 722	9 048
Kommunfullmäktige	-867	-886	-904
Valnämnd	-170	-6	-6
Kommunstyrelsen	-101 341	-103 194	-104 712
Socialnämnden	-159 332	-161 288	-162 537
Barn- och utbildningsnämnden	-130 561	-132 743	-134 496
Resultat	**8 461**	**8 706**	**8 942**
2 % av skatter och bidrag	8 461	8 706	8 942
Differens	**0**	**0**	**0**

Indexeringar och löneökningar (mnkr)	2026	2027	2028
Löneökningsanslag 2026 (3,5%)	-7,9	-10,5	-10,5
Löneökningsanslag 2027 (3,5 %)	-	-8,2	-10,9
Löneökningsanslag 2028 (3,5 %)	-	-	-8,5
Indexuppräkning köp av verksamhet 2026 (3,2%)	-1,3	-1,3	-1,3
Indexuppräkning köp av verksamhet 2027 (3,2 %)	-	-1,4	-1,4
Indexuppräkning köp av verksamhet 2028 (3,2%)	-	-	-1,4
Index övriga kostnader 2026 (2,5%)	-2,9	-2,9	-2,9
Index övriga kostnader 2027 (2,6%)	-	-3,0	-3,0
Index övriga kostnader 2028 (2,6%)	-	-	-3,1
Justering nämnder sänkt PO 2026	3,4	3,4	3,4
Justering nämnder ökat PO 2027	-	-1,6	-1,6
Kompensation nämnder ökad internränta 2026	-0,7	-0,7	-0,7
Summa indexering och löneökning	**-9,4**	**-26,2**	**-41,9**

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se
E-post: kommun@dalsed.se

Nämndernas/förvaltningarnas uppgift utifrån denna remiss är att gå igenom de olika anslag som föreslås samt inkomma med synpunkter och eventuella konsekvenser av dessa.

Budgetberedningen har fått de finansiella förutsättningarna samt förvaltningens utmaningar och obalanser i nuvarande driftsramar beskrivet för sig. Utifrån dessa förutsättningar och beskrivningar föreslår budgetberedningen vid sitt sammanträde 2025-03-19 att inga justeringar utöver indexeringar och löneökningar görs i nämndernas budgetramar.

Förvaltningen har beräknat att verksamheterna sammantaget har ett ökat behov för 2026 med 10 077 tkr, men att 712 tkr av dessa får hanteras inom befintlig ram. Orsaken till detta är fler äldre personer med ökade behov, fler brukare inom LSS, ökade kostnader för placeringar och ekonomiskt bistånd inom Individ och familjeomsorg.

Befolkningsprognos och effekter

Under åren 2025–2027 kommer antalet invånare i gruppen 80 år och äldre enligt senaste befolkningsprognosen att öka från 464 till 500, vilket är den befolkningsgrupp som påverkar äldreomsorgen mest. Ökningen av antalet äldre påverkar bedömningen av antalet förväntade brukare inom främst hemtjänst och särskilt boende. Traditionellt sett så har Dals-Ed tidigare haft mindre andel brukare i hemtjänst och särskilt boende än liknande kommuner och riket.

Tabell 1: Folkmängd Dals-Eds kommun efter åldersklass

Ålder / År	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0-5	224	211	200	191	189	191	187	187	189	189	189
6-9	195	185	188	183	176	164	159	152	149	151	146
10-12	155	158	139	153	142	145	142	141	134	123	121
13-15	157	158	162	152	154	137	149	139	142	139	138
16-18	141	137	148	144	144	148	138	140	126	135	127
19-24	250	252	247	241	234	239	229	227	233	223	225
25-44	994	990	981	964	961	948	942	933	919	902	888
45-64	1 137	1 133	1 133	1 119	1 111	1 079	1 071	1 057	1 045	1 040	1 045
65-79	911	892	861	874	876	885	875	879	884	889	882
80-100	442	464	492	500	503	523	536	541	545	547	548
Totalt	4 606	4 579	4 550	4 521	4 490	4 459	4 428	4 398	4 368	4 338	4 310

I tabellerna nedan så visas den förväntade utvecklingen av antalet brukare inom hemtjänst under perioden 2024-2034. Beräkningen är gjord utifrån befolkningsprognosen och andelen som haft hemtjänst 2022–2023 i vår egen kommun samt andelen i gruppen liknande kommuner.

Under 2024 var antalet brukare med hemtjänst i genomsnitt 113. Efter att hemtjänsten fick ett budgettillskott på 2 750 tkr var budgeten beräknad att räcka till ca 105 brukare. Under årets första månader 2025 har antalet brukare varierat mellan 105–119.

År	DEK	Liknande	Snitt
2024	107	108	108
2025	111	111	111
2026	115	115	115
2027	117	117	117
2028	117	118	118
2029	121	122	122
2030	123	124	124
2031	124	125	125
2032	125	126	125
2033	126	126	126
2034	126	126	126

Motsvarande beräkning för uppskattning av behovet av antalet brukare med särskilt boende framgår av tabellen nedan.

Under 2025 är samtliga 40 SÄBO-platser belagda.

År	DEK SÄBO antal 65 år + (summa)	Liknande SÄBO antal 65 år + (summa)	Snitt SÄBO antal 65 år + (summa)
2024	37	56	46
2025	38	58	48
2026	40	61	50
2027	40	62	51
2028	41	62	51
2029	42	65	53
2030	43	66	54
2031	43	66	55
2032	43	67	55
2033	44	67	55
2034	44	67	55

Även inom LSS beräknas antalet brukare och deras behov öka. En ökning av en eller flera brukare har stor påverkan och ärenden har en helt annan komplexitet idag, vilket kräver mer personalresurs och kompetens.

Sammanfattning och konsekvensbeskrivning

Befolkningsökningen i äldregruppen innebär att hemtjänsten utifrån befolkningsprognos, nuvarande antal brukare samt dagens kostnadsnivåer kommer att behöva ett tillskott på ca 2 500 tkr för 2026. Hemtjänsten har idag fler brukare än vad budgeten medger, samtidigt som antalet brukare och insatser ständigt ökar. Detta leder till höga kostnader för övertid, sjuklön samt underskott redan vid årets början. Verksamheten arbetar samtidigt med att se över arbetssätt, organisation samt schema och bemanning, för att skapa så optimal verksamhet som möjligt.

Behovet av antalet platser i särskilt boende påverkas, likhet med hemtjänsten, av att antalet personer 80 år och uppåt blir fler. Utifrån nuvarande beläggning, prognosen och den egna bedömningen för år 2026 behöver antalet platser utökas med 4 platser, vilket i sin tur kräver en utökning med 2,8 årsarbetare omsorgspersonal. Sammanlagt uppskattas kostnaden för detta till 2 015 tkr. Konsekvenser av att inte öppna fler platser skulle kunna innebära ett ökat tryck inom hemtjänsten, risk för betaldagar från sjukhus samt behov av att köpa korttidsplatser från annan kommun, vilket leder till dyrare kostnader i slutändan.

Även inom LSS finns ett ökat behov då köp av platser för boende barn ökade under 2024 och köp av platser på barn- och ungdomsboenden, korttidsplatser samt korttidsvistelser beräknas öka under 2025. Uppskattad kostnad för dessa behov uppgår till 1 350 tkr. Konsekvensen av att inte kunna tillgodose behovet skulle kunna leda till särskilda avgifter.

Utifrån lagkrav behöver LSS-boendena Kronan och Timmergården installera sprinklers och beräknad kostnad som tillkommer för detta är ca 192 tkr per år, vilket inte finns någon budget för idag.

Inom Individ och familjeomsorg ser förvaltningen ett ökat behov med anledning av ökade placeringskostnader. Inför 2024 sänktes budgeten för placeringar för barn och unga med 500 tkr samt placeringar för vuxna med 300 tkr, vilket medförde ett underskott på nästan 2 700 tkr. Under 2025 finns samtidigt en risk för fler placeringar, och verksamheten ligger redan efter första månaderna på ett budgetunderskott. Även budgetramen för ekonomiskt bistånd sänktes inför 2024 med 1 mkr och resultatet slutade på ett underskott med 1,1 mkr. Prognosen för 2025 ligger på liknande nivå, då budgeten inte räcker till nuvarande behov. Individ och familjeomsorg har också fått ökade licenskostnader för administrativa systemet LifeCare och har idag ett behov av en förstärkning på 320 tkr för att klara hålla budgeten. Bland annat tillkom ett behov av att köpa en ny modul som krävs för att kunna få utbetalningar från banken.

Utifrån att nå en ekonomi i balans krävs ett fortsatt stort arbete med schemaläggning och bemanning, då heltider som norm genererar överkapacitet som i dagsläget inte kan fås ut i vanligt omsorgsarbete. Idag finansieras överkapaciteten genom statsbidrag genom att kompetenshöja personalen. Det finns en osäkerhet kring finansiering via statsbidrag, inte minst då förutsättningarna för vad som gäller kan ändras under året.

I tabellen nedan sammanfattas socialförvaltningens bedömning av behovsförändringar 2026.

Verksamhetsområde	**Behov**
Volymökning hemtjänsten	2 500 tkr
Volymökning SÄBO	2 015 tkr
LSS - volymökning korttidsplatser, korttidsvistelser samt barn- och ungdomsboenden	1 350 tkr
IFO - Placeringar barn och unga	2 500 tkr
Ekonomiskt bistånd	1 000 tkr
Totalt	**9 365 tkr**

I nedanstående tabell sammanfattas ytterligare behov som förvaltningen ser inför 2026, men som får arbetas med inom befintlig ram.

Verksamhetsområde	**Behov**
LSS - Sprinklers på Kronan och Timmergården	192 tkr

IFO - Placeringar vuxna	200 tkr
Ökade licenskostnader för LifeCare	320 tkr
Totalt	**712 tkr**

Beslutsförslag
Socialnämnden och förvaltningen ställer sig bakom tjänsteskrivelsen remiss budget 2026, plan 2027-2028 samt lämnar remissvar i enlighet med denna tjänsteskrivelse.

I tjänsten

Emelie Andersson,
Controller

Camilla Karlsson
Förvaltningschef, Socialförvaltningen

Expedieras till
Socialnämnden
Kommunstyrelsen

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

DALS-EDS KOMMUN
Kommunledningsförvaltningen
Peter Johansson

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2025-03-21
D.nr: KS-2025-000092

Remiss budget 2026, plan 2027-2028

Bakgrund
Budgetberedningen har arbetat fram ett förslag till preliminär ramfördelning. I budgetremissen presenteras övergripande budgetförutsättningar samt förslag till preliminär ramfördelning. Respektive nämnd ombeds att inkomma till budgetberedningen senast 23 april med synpunkter på förslag till resurstilldelning.

Eventuella frågor ställs i första hand till ekonomichef eller kommundirektör.

1. Budgetförusättningar

1.1 Befolkningsprognos
Med hjälp av företaget Statisticon har en befolkningsprognos för perioden 2025-2034 tagits fram. Prognosen visar att befolkningen i Dals-Eds kommun kommer att minska med 296 personer under perioden 2024-2034. Från 4 606 till 4 310 personer. Flyttnettot förväntas bli i genomsnitt +5 personer per år och födelsenettot -35 personer, totalt -30 personer per år. Antalet barn som föds förväntas vara 30 per år i genomsnitt. Uppdelat i åldersgrupper väntas gruppen 0-18 minska med 150 personer under perioden. Gruppen 19-64 år minskar med 224 personer och gruppen över 65 år ökar med 77 personer.
Fram till år 2028 som är sista året i den nuvarande planperioden väntas befolkningen minska med 116 personer jämfört med år 2024.

Beräkningarna i budget 2026, plan 2027-2028 bygger på ett invånarantal enligt tabellen nedan.

	2026	2027	2028
Antal invånare 1 nov året innan	4 579	4 550	4 521

1.2 Skatteunderlagsprognos
Intäkter från skatter och generella statsbidrag i budgetremissen baseras på SKR cirkulär 25:16 från 2025-02-25. SKR: skriver följande angående skatteunderlagets förväntade utveckling:
”Som genomsnitt under perioden 2025–2028 beräknas skatteunderlaget öka med 4,4 procent per år, ungefär i linje med den genomsnittliga ökningen under tioårsperioden 2015–2024 (4,3 procent).
Antalet arbetade timmar ökar i år igen vilket bidrar till att även skatteunderlagets ökningstakt åter ökar. Därtill bidrar även ökade pensionsinkomster, tack vare det fastställda inkomstbasbeloppet för 2025 (ökning 5,7 procent).
Den fortsatta konjunkturuppgången stärker antalet arbetade timmar snabbast 2026, därefter minskar ökningen mot en mer normal takt.
En normal inflationsutveckling medför långsammare ökningar av prisbasbeloppet 2025. Detta tillsammans med det högre inkomstbasbeloppet leder till lägre pensionskostnader för kommunsektorn 2025.

Vi ser därmed en återhämtning av skatteunderlagstillväxten samt lägre pensionskostnader under främst 2025 som sammantaget bidrar till en stor real ökning. Men kommunsektorns köpkraft kommer öka prognosåren framöver. Åren 2023 och 2024 minskade skatteunderlaget i reala termer, detta följs av en exceptionell ökning 2025. I genomsnitt stiger det reala skatteunderlaget med 1,7 procent 2024–2028. Detta är ungefär i linje med ett historiskt genomsnitt. Men det är ändå under den historiska trenden, köpkraften har varaktigt försvagats.

Prognos skatteunderlagsutveckling %	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
SKR februari	4,8	3,5	4,4	4,5	4,5	4,1
SKR december	4,8	3,5	4,4	4,8	4,6	4,1
Regeringen september	5,0	3,1	4,5	5,0	5,1	-
Ekonomistyrningsverket november	4,8	3,4	4,0	4,8	4,8	4,2

Regeringens siffror visar prognosen från budgetpropositionen för 2025.

2. Finansiella förutsättningar

2.1 Finansförvaltning

Skatter utjämning och generella statsbidrag (mnkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Skatteintäkter	249,4	258,8	267,9
Inkomstutjämningsbidrag	92,8	95,7	98,3
Kostnadsutjämningsbidrag	28,5	31,3	33,4
Bidrag för LSS-utjämning	25,5	25,4	25,2
Kommunal fastighetsavgift	16,3	16,3	16,3
Regleringsbidrag	10,5	7,8	6,0
Summa skatter och generella statsbidrag	**423,0**	**435,3**	**447,1**

Övriga poster finansförvaltning (mnkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Pensioner	-29,7	-31,5	-33,7
Arbetsgivaravgifter	-84,9	-87,9	-91,0
Avtalsförsäkringar	-0,5	-0,6	-0,6
Internränteintäkter	9,5	9,5	9,5
Intäkt PO-påslag	107,6	113,5	117,4
Timlöneförändring hela kommunen	-0,5	-0,5	-0,5
Borgensavgift Edshus	0,6	0,6	0,6
Finansiell leasing	-1,2	-1,1	-0,9
Ränteintäkter	0,1	0,1	0,1
Räntekostnader	-2,7	-2,7	-2,7
Summa övriga poster finansförvaltningen	**-1,7**	**-0,6**	**-1,8**

Indexeringar och löneökningar (mnkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Löneökningsanslag 2026 (3,5%)	-7,9	-10,5	-10,5
Löneökningsanslag 2027 (3,5 %)	-	-8,2	-10,9
Löneökningsanslag 2028 (3,5 %)	-	-	-8,5
Indexuppräkning köp av verksamhet 2026 (3,2%)	-1,3	-1,3	-1,3
Indexuppräkning köp av verksamhet 2027 (3,2 %)	-	-1,4	-1,4
Indexuppräkning köp av verksamhet 2028 (3,2%)	-	-	-1,4
Index övriga kostnader 2026 (2,5%)	-2,9	-2,9	-2,9
Index övriga kostnader 2027 (2,6%)	-	-3,0	-3,0
Index övriga kostnader 2028 (2,6%)	-	-	-3,1
Justering nämnder sänkt PO 2026	3,4	3,4	3,4
Justering nämnder ökat PO 2027	-	-1,6	-1,6
Kompensation nämnder ökad internränta 2026	-0,7	-0,7	-0,7
Summa indexering och löneökning	**-9,4**	**-26,2**	**-41,9**

Posterna under 2.1 har beräknats utifrån senast tillgängliga prognoser gällande skatteintäkter, pensionskostnader och befolkning. Indexeringar och justering gällande PO-pålägg baseras på bedömning från SKR som presenteras i deras cirkulär.

2.2 Nämnder, styrelser och förvaltningar

Ingående värde budgetförutsättningar 2025 plan 26-27 (mnkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Tilldelade driftsramar 2025	-390,6	-390,6	-390,6
Lönerevision 2025	-10,5	-10,5	-10,5
Anslag till oförutsedda kostnader KF	-2,4	-2,4	-2,4
Valnämnd	-0,2	-	-
Summa	**-403,7**	**-403,5**	**-403,5**

Posterna under 2.2 avser beslutade driftsramar för 2025 samt de förändringar avseende perioden 2026-2028 som ingår i beslut om kommunplan 2025-2027

2.3 Finansiellt utrymme

Summerat budgetutrymme (mnkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Skatter och generella statsbidrag	423,0	435,3	447,1
Övriga poster finansförvaltning	-1,7	-0,6	-1,8
Indexeringar och löneökningar	-19,9	-36,7	-52,4
Driftsramar 2025	-390,6	-390,6	-390,6
Ej utfördelade medel 2025 (KF oförutsett)	-2,4	-2,4	-2,4
Justeringar enligt plan 2026-2027	-0,2	-	-
Summa resultat	**8,2**	**5,0**	**-0,1**

Tabellen under punkt 2.3 visar en summering av punkterna 2.1 och 2.2. Summeringen är vad respektive års resultat skulle bli allt annat oförändrat. Ingen kompensation eller anpassningskrav på verksamheterna utöver indexeringar och tidigare beslut har räknats med.

3. Driftsbudget 2026-2028

Budgetberedningen har fått de ovan redovisade finansiella förutsättningarna beskrivet för sig. Budgetberedningen har också fått beskrivning från förvaltningen kring utmaningar och obalanser som identifierats i nuvarande driftsramar avseende till exempel kostnadsökningar, förändrade behov och demografiska förändringar. Utifrån dessa förutsättningar och beskrivningar föreslår budgetberedningen vid sitt sammanträde 2025-03-19 att inga justeringar utöver indexeringar och löneökningar görs i nämndernas budgetramar.

För att nå ett budgeterat överskott motsvarande 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag finns i nuläget ej utfördelade anpassningsbehov på 0,2 mnkr för år 2026. Till år 2027 ökar anpassningsbehovet med 3,5 mnkr och till år 2028 med ytterligare 5,3 mnkr. Ackumulerat behov av budgetanpassning för åren 2026-2028 uppgår till 9,0 mnkr.

3.1 Preliminära ramar

De finansiella förutsättningarna och de ovan beskrivna förslagen till budgetåtgärder för 2025 ger följande preliminära nämndsramar:

Kommunfullmäktige (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsram ingående värde	-852	-867	-886
Indexreglering/justering PO/justering internränta	-15	-19	-18
Driftsram	**-867**	**-886**	**-904**

Valnämnden (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsram ingående värde	-6	-170	-6
Förändring valår	-164	164	-
Driftsram	**-170**	**-6**	**-6**

Kommunstyrelsen (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsram ingående värde	-100 020	-101 341	-103 194
Indexreglering/justering PO/justering internränta	-1 321	-1 853	-1 518
Driftsram	**-101 341**	**-103 194**	**-104 712**

Socialnämnden (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsram ingående värde	-159 780	-159 332	-161 288
Indexreglering/justering PO/justering internränta	455	-1 956	-1 249
Driftsram	**-159 332**	**-161 288**	**-162 537**

Barn- och utbildningsnämnden (tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsram ingående värde	-129 970	-130 561	-132 743
Indexreglering/justering PO/justering internränta	-588	-2 182	-1 753
Driftsram	**-130 561**	**-132 743**	**-134 496**

3.2 Sammanställd driftsbudget 2026-2028

(tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
Finansförvaltning	421 301	434 701	445 324
Löneökningsanslag ofördelat	-18 401	-29 200	-40 375
Anslag för oförutsedda kostnader KF	-2 400	-2 400	-2 400
Anpassningsbehov, ofördelat	232	3 722	9 048
Kommunfullmäktige	-867	-886	-904
Valnämnd	-170	-6	-6
Kommunstyrelsen	-101 341	-103 194	-104 712
Socialnämnden	-159 332	-161 288	-162 537
Barn- och utbildningsnämnden	-130 561	-132 743	-134 496
Resultat	**8 461**	**8 706**	**8 942**
2 % av skatter och bidrag	8 461	8 706	8 942
Differens	**0**	**0**	**0**

4. Investeringsbudget

(tkr)	**2026**	**2027**	**2028**
VA-verksamhet	17 000	11 500	8 500
Renhållningsverksamhet	2 700	200	400
Gata/väg/park	2 400	2 400	2 400
Kommunförråd	2 200	700	700
Kost och städ	200	200	200
Fastighet	7 700	3 900	3 900
IT	1 900	900	900
Räddningstjänst	500	500	500
Objektsreserv samhällsbyggnadsförvaltning	1 000	1 000	1 000
Objektsreserv KS ordförande	400	400	400
Objektsreserv inventarier/system hela kommunen	2 400	4 400	2 400
Totalt	**38 400**	**26 100**	**21 300**
Varav taxefinansierad verksamhet	*19 700*	*11 700*	*8 900*
Varav skattefinansierad verksamhet	*18 700*	*14 400*	*12 400*

Samhällsbyggnadsförvaltningen har sammanställt identifierade investeringsbehov under planperioden. Totalt uppgår investeringsbehovet till 85 800 tkr varav 40 300 tkr avser taxefinansierad verksamhet och 45 500 tkr avser skattefinansierad verksamhet.

5. Riktlinjer för den fortsatta processen

Fördelning av ramar i detta skede är en framräkning av tidigare fastställda ramar med justering för indexreglering, löneökningar, ökning av internränta och förändring av PO-pålägg.

Nämndernas/förvaltningarnas uppgift utifrån denna remiss är att gå igenom de olika anslag som föreslås samt inkomma med synpunkter och eventuella konsekvenser av dessa.

I tjänsten

Peter Johansson
Ekonomichef

Jonas Olsson
Kommundirektör

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 64

Dnr KS-2025-000100290

Lokalförsörjningsplan Dals-Eds kommun 2025

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2022-02-02 § 3 att anta "Riktlinjer för lokalförsörjning" och att fastighetsförvaltare tillsammans med förvaltningschefer ska ta fram lokalförsörjningsplan för att bland annat beskriva framtida lokalbehov.

Utkast till lokalförsörjningsplan har tagits fram och bifogas tjänsteskrivelse tillsammans med utkast för bilaga för respektive nämnds lokaler och kommande behov.

Planen följer antagna riktlinjer och behoven framåt bygger på en bedömning utifrån befolkningsprognos och verksamheternas utifrån detta, prognostiserade behov.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadschef, daterad 2025-04-28
Lokalförsörjningsplan Dals-Eds kommun 2025
Bilaga – Lokalförsörjningsplan Kommunstyrelsen
Bilaga – Lokalförsörjningsplan Barn- och utbildningsnämnden
Bilaga – Lokalförsörjningsplan Socialnämnden
Beslut inklusive tjänsteskrivelse Barn- och utbildningsnämnden 2025-04-23 § 20
Beslut inklusive tjänsteskrivelse Socialnämnden 2025-04-22 § 18

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar

- att godkänna förslag till lokalförsörjningsplan inklusive bilagor för 2025.
- att Kommunstyrelsen fortsättningsvis årsvis fattar beslut utifrån riktlinjer för lokalförsörjning efter bedömning i nämnderna.

Expedieras till

KS/KF

Lokalförsörjningsplan Dals-Eds kommun 2025

Sammanfattning av ärendet
Kommunstyrelsen beslutade 2022-02-02 § 3 att anta "Riktlinjer för lokalförsörjning" och att fastighetsförvaltare tillsammans med förvaltningschefer ska ta fram lokalförsörjningsplan för att bland annat beskriva framtida lokalbehov.

Utkast till lokalförsörjningsplan har tagits fram och bifogas tjänsteskrivelse tillsammans med utkast för bilaga för respektive nämnds lokaler och kommande behov.

Planen följer antagna riktlinjer och behoven framåt bygger på en bedömning utifrån befolkningsprognos och verksamheternas utifrån detta, prognostiserade behov.

Beskrivning av ärendet
Kommunstyrelsen beslutade 2022-02-02 § 3 att anta "Riktlinjer för lokalförsörjning" och att fastighetsförvaltare tillsammans med förvaltningschefer ska ta fram lokalförsörjningsplan för att bland annat beskriva framtida lokalbehov. Enligt riktlinjerna ska utkast till lokalförsörjningsplan tas upp i respektive nämnd och därefter presenteras i samband med budget på kommunfullmäktiges sammanträde i juni. I samband med att nämnden tar upp ärendet finns möjlighet att lämna synpunkter på lokalförsörjningens upplägg och innehåll.

Utkast till lokalförsörjningsplan har tagits fram och bifogas tjänsteskrivelse tillsammans med utkast för bilaga för respektive nämnds lokaler och kommande behov.

Det ska utifrån planen finnas ändamålsenliga lokaler för den verksamhet man bedriver och det är generellt sett bra om lokalerna kan användas så flexibelt som möjligt då behov ändras över tid.

Barn- och utbildningsförvaltningens behov och analys

Lokaler på Snörrum som nu ställts om från förskola till skola och det har gjorts utifrån att lokalerna ska förändras så lite som möjligt och vara möjliga att använda till båda typerna av verksamheter om barnantalet i framtiden ökar och behovet av fler förskoleplatser uppstår igen. Fortsatt behöver lokalerna på Snörrum möjligtvis anpassas ytterligare utifrån nya/förändrade behov exempelvis utifrån anpassad grundskola. Likaså kan vissa anpassningar behöva göras inom förskolans lokaler samt på Utsikten.

Socialförvaltningens behov och analys

För hemsjukvården, korttids- och hemtjänst finns behov av ytterligare anpassningar av verksamhetslokalerna för att tillgodose ökade personalgrupper och på sikt ytterligare en enhetschef inom hemtjänsten. För att öka möjlig samverkan och samordning behöver verksamheterna också ha lokaler i nära anslutning till varandra.

Daglig verksamhet har behov av ytterligare yta inom ett par av sina verksamheter. Främst utifrån att brukare inom LSS har varierande behov av anpassade lokaler utifrån behov exempelvis av avskilt utrymme. Det är viktigt att se till vad behoven består i, och så långt möjligt försöka anpassa och nyttja redan befintliga lokaler. Det finns även behov av att se över placeringen av Borgens dagliga verksamhet då nuvarande placering inte är helt optimal utifrån säkerhet- och brukarperspektiv.

Det finns vidare ett ökat behov av gruppbostäder från och med 2026 och detta behöver utredas vidare och planeras för under innevarande år.

Behovet av platser inom äldreomsorgen ökar också på sikt, både avseende särskilt boende men man bedömer också att behoven av korttidsplatser kommer att öka något.

Kommunstyrelseförvaltningens behov och analys

Räddningstjänsten har behov av anpassningar och eventuellt utbyggnad för att tillgodose nuvarande behov och arbetsmiljökraven för friska brandmän.

Bedömning
Lokalförsörjningsplanen följer antagna riktlinjer. Behoven framåt bygger på en bedömning utifrån befolkningsprognos och verksamheternas utifrån detta, prognostiserade behov.

Lokalförsörjningsplanen har processats på detta sätt sedan 2022 enligt “Riktlinjer för lokalförsörjning”

I samband med årlig revidering ser vi att prognoser och behov inte tenderar att förändras så snabbt över tid. Samtidigt är nuvarande process ganska tidsödande och omfattande då planen enligt nuvarande rutin ska tas i Kommunfullmäktige varje år.

Med anledning av detta föreslås en delvis förändrad rutin för beredning/beslut av Lokalförsörjningsplan för Dals-Eds kommun, vilket skulle innebära att beslut efter beredning i nämnderna fortsättningsvis fattas av Kommunstyrelsen.

Beslutsförslag

Att Kommunfullmäktige godkänner förslag till lokalförsörjningsplan inklusive bilagor för 2025.

Att Kommunstyrelsen fortsättningsvis årsvis fattar beslut utifrån riktlinjer för lokalförsörjning efter bedömning i nämnderna.

Beslutsunderlag
Bilaga till tjänsteskrivelsen – Lokalförsörjningsplan – Barn- och utbildningsnämnden
Tjänsteskrivelse Barn- och utbildningsnämnden – Lokalförsörjningsplan 2025
Beslut Barn- och utbildningsnämnden 2025-04-23 § 20 – Lokalförsörjningsplan

Bilaga till tjänsteskrivelsen – Lokalförsörjningsplan – Socialnämnden
Tjänsteskrivelse – Lokalförsörjningsplan 2025 - Socialnämnden
Beslut Socialnämnden 2025-04-22§ 18 – Lokalförsörjningsplan
Bilaga – Lokalförsörjningsplan - Kommunstyrelsen

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Socialnämnden
Barn- och utbildningsnämnden

I tjänsten

Eva Sjötun
Samhällsbyggnadschef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

LOKALFÖRSÖRJNINGSPLAN

KF 2025-06-xx §

1. Inledning **2**
1.1. Bakgrund 2
1.2. Syfte 2
1.3. Målsättning 2
1.4. Förankring och beslut 3
2. Faktorer som påverkar lokalförsörjningens behov **5**
2.1. Lokalbehovsförändringar utifrån befolkningsutveckling 5
2.2. Bostadsutveckling 6
2.3 Övriga faktorer som påverkar lokalbehov 7
3. Lokalbestånd och behov **8**
3.1. Barnomsorg 8
3.2. Grundskola F-9 8
3.3. Gymnasieskola och vuxenutbildning 9
3.4. Särskilda boenden för äldre/äldreomsorg 9
3.5 LSS-boenden 10
3.6. Kultur- och fritidsfastigheter 11
3.7. Förvaltningsfastigheter 11
3.8. Industrifastigheter och övriga fastigheter 11
3.9. Sammanfattande bedömning kring lokalbestånd och behov 12
4. Lokalkostnader och planerade åtgärder **13**
4.1. Planerade underhållskostnader 13
4.2. Planerade investeringskostnader 13
4.3. Lokalkostnader 13
4.4. Intäkter lokaler 13
4.5 Sammanfattande bedömning ekonomi 14
5. Plan för avyttring **15**
6. Bilagor med underlag från verksamheterna **16**
Bilaga 1 - FOKUS-förvaltningen 16
Bilaga 2 - Socialförvaltningen 16
Bilaga 3 - KS förvaltningar 16

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 2022-02-02 § 3 att anta “Riktlinjer för lokalförsörjning” och att fastighetsförvaltare tillsammans med förvaltningschefer skulle ta fram lokalförsörjningsplan för att bland annat beskriva framtida lokalbehov.

1.2. Syfte

Syftet med lokalförsörjningsplanering är att:

- Dals-Eds kommun ska få en helhetssyn och överblick på sina lokaler och sin lokalförsörjning samt en gemensam planering och samordning i lokalförsörjningsfrågor.
- Den kommunala verksamheten ska äga och hyra väl anpassade lokaler till lägsta möjliga kostnad.

1.3. Målsättning

Det övergripande målet för lokalresursarbetet ska vara att:

- Använda kommunens resurser på bästa sätt.
- Arbeta för att verksamheterna inte förfogar över mer lokalyta än det som krävs.
- Sköta fastighetsunderhållet enligt underhållsplanen för att på lång sikt minimera nyinvesteringar i lokaler och fastigheter

Direktiv:

- Det kommunala fastighetsägandet ska präglas av en långsiktig, effektiv och ekonomisk planering
- Dals-Eds kommuns olika verksamheter bör samordnas och förläggas i kommunalt ägda fastigheter
- Dals-Eds kommun ska sälja överflödiga fastigheter och för att minska kommunens driftkostnader och frigöra resurser för nya investeringar

Riktlinjer:

- Eventuella försäljningar av kommunala fastigheter ska konkurrensutsättas och ske genom anbud, budgivning eller mäklare. Om konkurrens inte föreligger ska fastigheten värderas av auktoriserad värderingsfirma.
- Nybyggnation av verksamhetslokaler kan godkännas efter noggrann behovsutredning.
- Försäljning av kommunala fastigheter godkänns i enlighet med reglementen eller beslut från kommunfullmäktige

Följande övergripande strategier ska gälla för lokalförsörjningen i Dals-Eds kommun:

1. *Kommunen ska ha en övergripande lokalförsörjningsplan som samordnas med kommunens planerade verksamhet.*
2. *All kommunal verksamhet ska i första hand nyttja kommunens idag befintliga egna lokaler.*
3. *Nyinvestering i lokaler ska endast göras vid långsiktigt behov som inte kan lösas inom befintligt fastighetsbestånd*
   Innan beslut om nyinvestering tas ska en behovsutredning göras för att säkerställa att lokalbehovet inte kan lösas inom befintligt fastighetsbestånd. Vid varje investering i ny-, om- eller tillbyggnad ska i beslutsunderlaget redovisas framtida förändring av lokalkostnaden samt effekterna på verksamheten
4. *Lokaleffektivitet och flexibilitet ska prioriteras vid ny-, om- och tillbyggnader.*
   För att underlätta vid förändrad verksamhet ska flexibilitet vad gäller stomme samt försörjningssystem eftersträvas. Lokaler ska så långt det är möjligt samnyttjas av flera verksamheter. Vid tillfälliga lokalbehov ska dessa, i första hand, tillgodoses inom befintligt fastighetsbestånd, i andra hand genom extern förhyrning.
5. *Tecknande av avtal och avveckling av lokaler*
   Fastighetsförvaltare tecknar internhyresavtal för kommunens räkning. Vid nya externt förhyrda lokaler är Fastighetsförvaltaren förstahandshyresgäst och hyr sedan ut i andra hand enligt kommunens internhyressystem. Lokaler ska avvecklas om det, efter analys av de kommunala verksamheternas långsiktiga behov, visar sig att de inte behövs. Tecknande av avtal och uppsägningar hanteras enligt delegationsordning.

Övriga strategiska ställningstaganden som berör lokalförsörjningen är:

- Fastighetsägande
- Förvaltning
- Internhyra
- Internavtal

Dals-Eds kommun har riktlinjer kring ovanstående kallat ”Handbok för internhyresavtal” för att tydliggöra hanteringen kring lokaler i kommunen.

1.4. Förankring och beslut

Lokalgruppen ska ha en samlad bild över de kommunala verksamheternas lokalbehov och tillgången på kommunala lokaler. Lokalgruppen ska ha mandat att besluta i lokalfrågor som klaras inom budgetram.

Kommunstyrelsen uppdrar till kommundirektör och kommunsekreterare att se över kommunstyrelsens delegationsordning avseende kommunala lokaler.

Kommunen ska ta fram en övergripande lokalförsörjningsplan som uppdateras, revideras och beslutas årligen. Lokalförsörjningsplanen ska vara knuten till den årliga verksamhetsplaneringen och budgetprocessen. Beslut om verksamhetsplaner tas i respektive nämnd i samband med budgetarbetet. Utifrån sin planering om behov av lokalytor ska varje förvaltning upprätta ett dokument gällande lokalbehov fem år fram i tiden vilken revideras årligen och utgör underlag för lokalförsörjningsplanen.

Tid	***Beskrivning***	***Ansvarig***
Okt-nov	Prognoser för nästa planperiod tas fram och förvaltningarna inkomma med behov	Förvaltningschefer
Dec-jan	Sammanställa utkast reviderad LFP	Fastighetsförvaltare
Jan	Utkast till reviderad LFP behandlas i LFG	LFG
Feb	Utkast reviderad LFP för diskussion KSAU info	Fastighetsförvaltare
Mar	Utkast till reviderad LFP i nämnder med fokus på nämndens behov	Förvaltningschefer
Maj	Reviderad LFP presenteras i KS inför KF-beslut	Fastighetsförvaltare
Jun	KF-beslut om antagande reviderad LFP	Fastighetsförvaltare

Roller:

- **Fastighetsförvaltare:** Ansvarar för att vid behov hyra in externa lokaler för kommunal verksamhet, samt är hyresvärd via internhyresavtal åt samtliga kommunala verksamheter.
- **Verksamheter (Brukare):** Är alltid hyresgäst till kommunen och ska ha incitament att höja yteffektiviteten och därigenom sänka sina lokalkostnader.
- **Lokalförsörjningsgrupp:** Samverkansgrupp i kommunen mellan verksamheter (förvaltning) och fastighetsförvaltning.
- **Kommunal fastighetsförvaltning:** Förvaltar och äger kommunala verksamhetslokaler på ett så ekonomiskt effektivt sätt som möjligt.

2. Faktorer som påverkar lokalförsörjningens behov

2.1. Lokalbehovsförändringar utifrån befolkningsutveckling

Under de senaste åren har antalet invånare i Dals-Eds kommun minskat och befolkningstillväxten i Sverige är betydligt lägre än den har varit de senaste tio åren. Befolkningstillväxten och hur sammansättningen av befolkningen ser ut påverkar bland annat hur kommunen ska planeras/byggas, vilken service som behöver tillhandahållas, efterfrågan på barnomsorg, skola och äldreomsorg, efterfrågan på olika bostäder/boendeformer, lokaler, infrastruktur och kommunens ekonomiska förutsättningar m.m.

Företaget Statisticon har tillsammans med kommunen tagit fram en långtidsprognos över befolkningsutvecklingen i kommunen. Under prognosperioden 2025-2034 kommer folkmängden i Dals-Eds kommun att minska med 296 invånare, från 4 606 till 4 310 personer.

Tabellen nedan visar folkmängden fördelad per åldersgrupp åren 2020-2024.

Ålder	2020	2021	2022	2023	2024
0-4	218	214	152	182	179
5-9	257	257	221	226	240
10-14	267	260	282	280	260
15-19	257	266	247	239	246
20-24	242	206	196	191	197
25-44	1 036	1 048	1 013	1 009	994
45-64	1 160	1 168	1 136	1 133	1 137
65 -	1 324	1 337	1 403	1 346	1 353
Summa	**4 761**	**4 756**	**4 650**	**4 606**	**4 606**

Kön	2020	2021	2022	2023	2024
Män	2 495	2 485	2 424	2 387	2 397
Kvinnor	2 266	2 271	2 226	2 219	2 209
Summa	**4 761**	**4 756**	**4 650**	**4 606**	**4 606**

Tabellen nedan visar befolkningens förväntade utveckling år 2024-2034.

Ålder / År	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0-5	224	211	200	191	189	191	187	187	189	189	189
6-9	195	185	188	183	176	164	159	152	149	151	146
10-12	155	158	139	153	142	145	142	141	134	123	121
13-15	157	158	162	152	154	137	149	139	142	139	138
16-18	141	137	148	144	144	148	138	140	126	135	127
19-24	250	252	247	241	234	239	229	227	233	223	225
25-44	994	990	981	964	961	948	942	933	919	902	888
45-64	1 137	1 133	1 133	1 119	1 111	1 079	1 071	1 057	1 045	1 040	1 045
65-79	911	892	861	874	876	885	875	879	884	889	882
80-100	442	464	492	500	503	523	536	541	545	547	548
Totalt	4 606	4 579	4 550	4 521	4 490	4 459	4 428	4 398	4 368	4 338	4 310

Antalet barn som föds förväntas vara 30 per år och antalet avlidna 65 personer. Antalet barn i åldrarna 0-5, 6-9 och 10-12 år förväntas minska med 35, 49 respektive 34 barn från 2024 till 2034. Under samma period förväntas antalet ungdomar i åldrarna 13-15 och 16-18 år minska med 19 respektive 14. Totalt innebär detta en förväntad minskning med 151 barn och ungdomar i kommunen fram till år 2034.

Under prognosperioden minskar andelen i åldern 65-79 år med 29 personer medan den äldre befolkningen ökar med 106. Att Dals-Eds kommun har fler äldre invånare påverkar efterfrågan på bostäder som följer befolkningsstrukturen. En effekt av detta blir ett ökat behov av olika typer av boenden som passar äldre.

Det bör också beaktas att kvinnor föder allt färre barn samtidigt som antal kvinnor i barnafödande åldrar är relativt lågt. Födelsetalen och den summerade fruktsamheten är den lägsta på många år. Om trenden fortsätter får det effekter för den demografiska utvecklingen och behovet av ex. förskola och skola.

2.2. Bostadsutveckling

Av översiktsplanen framgår att fokus ligger på att fortsätta utveckla Eds tätort i syfte att effektivisera befintliga resurser. Enstaka bostäder kan byggas i landsbygderna, men kommunen planerar inte för utökad service. Bygdegårdarna på landsbygden lyfts som viktiga mötesplatser för att hålla samman kommunen.

Med utgångspunkt i bostadsförsörjningsprogrammet har följande uppskattning gjorts kring antal möjliga nya bostäder inom befintlig detaljplan:

Område	Min	Max	Medel
Ed 10:2 m.fl. (Fågelvägarna)	34	110	72
Annexet	1	8	4,5
Linden 2	12	16	14
Tomter Le-området	8	16	12
Trolldalen	2	2	2
Edsbräckan	20	50	35
Lucktomter	3	10	6,5
Avdrag p g a osannolikhet de närmaste 20 åren	−40	−40	−40
Totalt antal möjliga nya bostäder inom befintlig detaljplan	**40**	**172**	**106**

2.3 Övriga faktorer som påverkar lokalbehov

Politiska beslut:

- Beslut om biståndsbedömt trygghetsboende på Hagalid (SN § 43, 2020-06-14). Beslutet innefattar inte antal lägenheter. Antal lägenheter som hyrs ut påverkar möjligheterna till fler lägenheter för särskilt boende i framtiden. Det behöver bestämmas om det ska drivas som ett biståndsbedömt trygghetsboende eller inte. Väljer man att driva det som trygghetsboende har det eventuellt påverkan att ställa om till särskilt boende när det är aktuellt.

3. Lokalbestånd och behov

3.1. Barnomsorg

Barnantalet minskar mycket de kommande åren. Anpassning har skett genom att Snörrums förskola lagts ner och förskolverksamheten bedrivs nu endast på Fågelvägens förskola samt på Haga förskola.

Antal platser per enhet	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*2028*	*2029-*

Snörrums förskola	vt 32 *	*Förskolan avvecklades hösten 2024. Barnen fördelades då på övriga två förskolor.*				
Haga förskola (70 platser)	vt 60 ht 68	vt 70 ht 60				
Fågelvägens förskola (102 + 12 flexplatser)	vt 68 ht 92	vt 100-110 ht 90				
* Behov av förskola (beräknat på att 75% av barnen 0-5 år går i förskola). Kapacitet 172 platser + 12 flexplatser.	vt 160 ht 160	vt 160 ht 150	vt 165 ht 148	vt 163 ht 145	vt 160 ht 148	vt 163 ht 150
Fritidshem (beräknat på att ca 55% av barn 6-12 år går på fritidshem)	vt 194 ht 193	vt 193 ht 193	vt 189 ht 189	vt 176 ht 176	vt 177 ht 177	167

Se även bilaga 1 för ytterligare beskrivning av FOKUS-nämndens lokalbehov.

3.2. Grundskola F-9

Barnantalet minskar mycket de kommande åren.

Antal platser per enhet	***2024***	***2025***	***2026***	***2027***	***2028***	***2029-***
Snörrumskolan (se tabell nedan för detaljerad info/årskull)	vt 183 ht 187	vt 187 ht 175	vt 175 ht 167	vt 167 ht 161	vt 161 ht 151	
Hagaskolan (se tabell nedan för detaljerad info/årskull)	vt 326 ht 318	vt 318 ht 322	vt 322 ht 307	vt 307 ht 304	vt 304 ht 291	
AGRU anpassad grundskola 1-9	vt 9 ht 11	vt 11 ht 8	vt 8 ht 8	vt 8 ht 8	vt 8 ht 8	

	år 9	år 8	år 7	år 6	år 5	år 4	år3	år2	år1	fsk	Hög	Mellan	Summa Haga	Snörrum		fsk-år9
Läsår 2022/23	46	44	53	61	47	53	68	36	57	46	143	161	304	Läsår 2022/23	207	511
Läsår 2023/24	44	53	61	47	53	68	36	57	46	44	158	168	326	Läsår 2023/24	183	509
Läsår 2024/25	53	61	47	53	68	36	57	46	44	40	161	157	318	Läsår 2024/25	187	505
Läsår 2025/26	61	47	53	68	36	57	46	44	40	45	161	161	322	Läsår 2025/26	175	497
Läsår 2026/27	47	53	68	36	57	46	44	40	45	38	168	139	307	Läsår 2026/27	167	474
Läsår 2027/28	53	68	36	57	46	44	40	45	38	38	157	147	304	Läsår 2027/28	161	465
Läsår 2028/29	68	36	57	46	44	40	45	38	38	30	161	130	291	Läsår 2028/29	151	442
Läsår 2029/30	36	57	46	44	40	45	38	38	30	23	139	129	268	Läsår 2029/30	129	397
Läsår 2030/31	57	46	44	40	45	38	38	30	23	36	147	123	270	Läsår 2030/31	127	397
										beräknat						

Se även bilaga 1 för ytterligare beskrivning av FOKUS-nämndens lokalbehov.

3.3. Gymnasieskola och vuxenutbildning

Antal platser per enhet	***2024***	***2025***	***2026***	***2027***	***2028***	***2029-***
Utsiktens skola inkl vuxenutbildningen	vt 110 ht 130	Gymn vt 74 ht 77 Vux vt 30 ht 30	Gymn vt 77 ht 80 Vux vt 30 ht 30	Gymn vt 80 ht 85 Vux vt 30 ht 30	Gymn vt 85 ht 85 Vux vt 30 ht 30	
Utsiktens internatboende Toppen		vt 45 ht 48	vt 48 ht 48	50	50	

Se även bilaga 1 för ytterligare beskrivning av FOKUS-nämndens lokalbehov.

3.4. Särskilda boenden för äldre/äldreomsorg

Den åldersgrupp som påverkar insatserna mest inom vård och omsorg är åldersgruppen 80+. Den gruppen ökar enligt prognosen med 117 personer 2023 - 2033. 2023 hade 11 % av gruppen 80+ behov av särskilt boende. I början av 2024 har 5,9% av gruppen 80+ behov av särskilt boende. Beräkningen för behov av lägenheter i särskilt boende nedan är en uppskattning utifrån att 80+ kommer att ha liknande behov under kommande fem år. Behovet i kommunen är lägre än jämförbara kommuner och riket.

Tabellen beskriver det totala behovet av antalet lägenheter/platser utifrån prognosen.

Antal lägenheter/nuvarande platser per enhet	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029-**
Särskilt boende Edsgärdet (38 platser) **Hagalid** (15 platser) Totalt 53 platser	53	53	53	53	53	53
Prognos av behov utöver det totala antal platser som finns (53)	0	0	0	0	0	0
Hagalid korttid Antal platser 12	12	12	12	12	12	12
Prognos av behov utöver det totala antal platser som finns (12)	0	0	0	0	14	14

Se även bilaga 2 för ytterligare beskrivning av Socialnämndens lokalbehov.

3.5 LSS-boenden

För LSS del är det svårt att göra en bedömning utifrån befolkningsprognos. Brukare inom LSS har varierande behov av anpassade lokaler utifrån funktionsnedsättning och exempelvis behov av avskilt utrymme.

Tabellen beskriver det totala behovet av antalet lägenheter/platser utifrån prognosen.

Timmergården Gruppbostad (5 lägenheter)	5	5	5	5	5	5	5
Kronan Gruppbostad 6 lägenheter idag)	6	6	6	6	6	6	6
Prognos - behov av boendeplatser utöver de 11 som finns idag.	0	2	5	0	0		

Kometen (serviceboende i form av egna lägenheter på Hjortronstigen och Kronoparken) har idag boende i flera lägenheter och behov av gruppbostad hos vissa av dem börjar nu att komma.Se även bilaga 2 för ytterligare beskrivning av Socialnämndens lokalbehov.

3.6. Kultur- och fritidsfastigheter

Bollhallen	3071	3071	3071	3071	3071	3071	3071
Stallbacken	622	622	622	622	622	622	622
Kulturskolan	298	298	298	298	298	298	298
Atlet	486	486	486	486	486	486	486

3.7. Förvaltningsfastigheter

Antal kvm per enhet	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029-**
Utvecklingscenter	1520	1520	1520	1520	1520	1520	1520
Kommunhus	1727	1727	1727	1727	1727	1727	1727

Centrumhuset	1866	1866	1866	1866	1866	1866	1866
Brandstation	1084	1084	1084	1084	1084	1084	1084

3.8. Industrifastigheter och övriga fastigheter

Antal kvm per enhet	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029-**
Kommunförråd	1026	1026	1026	1026	1026	1026	1026
AME	2043	2043	2043	2043	2043	2043	2043
Brattesta	1070	1070	1070	1070	1070	1070	1070
Haga kök och matsal	820	820	820	820	820	820	820
Artinova	4450	4450	4450	4450	4450	4450	4450
Jordbrons företagshotell	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000
Apoteket	447	447	447	447	447	447	447
Gamla Real	1055	1055	1055	1055	1055	1055	1055
Gesäters skola	300	300	300	300	300	300	300
Karl XII-stugan	50	50	50	50	50	50	50

3.9. Sammanfattande bedömning kring lokalbestånd och behov

4. Lokalkostnader och planerade åtgärder

Som underlag för vad som ingår i lokalkostnader respektive vad som avser verksamhetskostnader hänvisas till kommunens gränsdragningslista.

4.1. Planerade underhållskostnader

Kostnader och plan för planerat underhåll återfinns i underhållsplanerna för respektive fastighet. Under 2025 tas nya planer fram för hela fastighetsbeståndet och dessa förs

löpande in i planeringsverktyget och ligger sedan till grund för kommande års investeringsbudget.

4.2. Planerade investeringskostnader

För planerade investeringar hänvisas till investeringsplan fastighet.

4.3. Lokalkostnader

Kostnader anges i tkr och år.

Kostnader för lokaler där kommunen bedriver verksamhet	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029-**
Lokalkostnader interna	*24 833*	27 688	28 606	29 321	30 083	30 865	31 667
Lokalkostnader externa	*15 456*	10 608	9 768	10 012	10 272	10 539	10 813
Totalt:	**40 289**	38 296	38 374	39 333	40 355	41 404	42 480

För detaljerade beskrivningar per nämnd se bilaga.

* Edshus fastigheter räknas som externa lokalkostnader i ovanstående tabell.
** Utsikten finansieras externt

4.4. Intäkter lokaler

Intäkter lokaler	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028-**
Hyresintäkter interna	24 834	27 687	28 606	29 321	30 083	30 865
Hyresintäkter externa	19 405	19 766	19 817	20 312	20 840	21 382
Hyresintäkter totalt	**44 239**	47 453	48 423	49 633	50 923	52 247

* Edshus fastigheter räknas som externhyra i ovanstående tabell.

4.5 Sammanfattande bedömning ekonomi

De senaste åren har flera stora investeringar gjorts i kommunens fastighetsbestånd. Fokus på investeringar i nuläget är på energibesparande åtgärder.

Underhållet har varit delvis eftersatt, men börjar nu komma i fas.

Det arbete som utförs avseende kommunens fastigheter genomförs till stor del i egen regi, vilket ger en stor besparing.

5. Plan för avyttring

De fastigheter som bedöms kunna avyttras är följande (utan inbördes ordning):

- Topperudsstugan
- Premec

Behov av moduler på Hagaskolan föreligger inte längre med anledning av minskat barnantal. Modulerna kan därför avyttras.

Inför ev. avyttring behöver en behovsutredning genomföras per fastighet och avyttring återkomma till kommunstyrelsen i eget ärende.

6. Bilagor med underlag från verksamheterna

Bilaga 1 - FOKUS-förvaltningen

Bilaga 2 - Socialförvaltningen

Bilaga 3 - KS förvaltningar

Faktorer som påverkar lokalförsörjningens behov

Förvaltning: Samhällsbyggnadsförvaltningen och Kommunledningsförvaltningen

Befolkningsprognos för verksamhetens respektive målgrupp.

Beskriv övergripande hur respektive målgrupps befolkningsprognos ser ut för innevarande år och fem år framåt. Länk till befolkningsprognos.

Befolkningsstatistik och prognos framåt ej aktuellt för KS-verksamheter.

Lokalbehovsförändringar utifrån befolkningsutveckling

Fyll i nuvarande samt kommande behov av antal platser per enhet.

Antal platser per enhet	2023	2024	2025	2026	2027	2028-
Ej aktuellt för KS-verksamheter						

Lokalbehovsförändringar utifrån politiska beslut

Ange om det finns politiska beslut som påverkar lokalbehovet.

-

Myndighetskrav

Ange om det finns myndighetskrav som påverkar lokalbehovet.

-

Övriga faktorer som påverkar lokalbehovsförändringar

Ange om det finns andra faktorer som påverkar lokalbehovet. Beskriv nyttjandegrad samt kapacitet/utnyttjande för befintliga lokaler.

Nyttjandegraden är hög och vi har få lediga lokaler.

Ändamålsenlighet

Ange hur ändamålsenliga nuvarande lokaler är och om det finns behov av ändringar.

Samtliga lokaler är ändamålsenliga i dagsläget med undantag för Räddningstjänsten som har behov av anpassningar/utbyggnad av lokaler för att kunna uppfylla arbetsmiljökraven för friska brandmän.

Underhåll

Ange om det finns brister i underhållet som behöver fångas upp.

Nya underhållsplaner håller på att tas fram för hela fastighetsbeståndet.

Nuvarande lokalbestånd

Lokalytor per verksamhet och totalt

Fyll i nuvarande samt behovet framåt av lokalyta per enhet.

Antal kvm per enhet	2023	2024	2025	2026	2027	2028-
Bollhallen	3071	3071	3071	3071	3071	3071
Stallbacken	622	622	622	622	622	622
Atlet	486	486	486	486	486	486
Utvecklingscenter	1520	1520	1520	1520	1520	1520
Kommunhus	1727	1727	1727	1727	1727	1727

Centrumhuset	1866	1866	1866	1866	1866	1866
Brandstation	1084	1084	1084	1084	1084	1084
Kommunförråd	1026	1026	1026	1026	1026	1026
AME	2043	2043	2043	2043	2043	2043
Brattesta	1070	1070	1070	1070	1070	1070
Haga kök och matsal	820	820	820	820	820	820
Artinova	4450	4450	4450	4450	4450	4450
Jordbrons företagshotell	4000	4000	4000	4000	4000	4000
Apoteket	447	447	447	447	447	447
Gamla Real	1055	1055	1055	1055	1055	1055
Karl XII-stugan	50	50	50	50	50	50

Hyresintäkter

Siffrorna i kolumnen 2024 avser faktiskt utfall för 2024 och siffrorna i kolumnen 2025 avser budgeterad hyresintäkt.

Interna i tkr

Hyresintäkt per lokal	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029-**
Hagaskolan huvudbyggnad	5 236	5 367				
Utsikten	4 285	4 474				
Hagalid	4 149	4 253				
Snörrumskolan	3 321	3404				
Edsgärdet	2 702	2769				
Förskola Fågelvägen	2 283	2 340				
Kommunhus	1 647	1 688				

Kök och matsal Hagaskolan	1 594	1 634				
AME/westberga	1 415	1 451				
Haga Förskola	1 087	1 114				
Utvecklingscenter	963	987				
Centrumhuset	785	805				
Stallbacken	772	791				
Hagaskolan gamla byggnad trä/textil/hemkunskap	690	707				
Bollhallen	579	594				
Brandstationen	496	508				
Förskola Snörrum	450	462				
LSS Torget Ed:28	416	427				
Timmergården	412	423				
Moduler Utsikten	349	363				
Jordbrons företagshotell	308	315				
Kulturskola haga	219	225				
Kommunförråd	145	148				
Eken	55	137				
Almen	119	124				
Paviljongen	116	118				
Totalt internt	34 538	35 628				

Externa hyresinkomster

Siffrorna i kolumnen 2024 avser faktiskt utfall för 2024 och siffrorna i kolumnen 2025 avser budgeterad hyresintäkt.

Externhyror per enhet	2024	2025	2026	2027	2028	2029-
Ödebyn	1 721	1 755				
Jordbrons Företagshotell	1 481	1 143				
Premec	345	408				
Centrumhuset	490	566				
Utvecklingscenter	118	49				
Apoteket	216	257				
Brandstationen	179	182				
Bollhallen	90	93				

Sammanfattning lokalbehov samt förändringar mot föregående lokalförsörjningsplan

Under 2024 gjordes inga insatser avseende Räddningstjänstens behov vilket innebär att dessa behov kvarstår och behöver hanteras för att tillgodose arbetsmiljökraven för friska brandmän.

Faktorer som påverkar lokalförsörjningens behov

Förvaltning: Barn och utbildnings-förvaltningen

Befolkningsprognos för verksamhetens respektive målgrupp.

Beskriv övergripande hur respektive målgrupps befolkningsprognos ser ut för innevarande år och fem år framåt. Länk till befolkningsprognos.

Barnantalet minskar mycket de kommande åren. Förskolorna har i dagsläget kapacitet på 172 platser (plus 12 flexplatser).

Lokalbehovsförändringar utifrån befolkningsutveckling

Fyll i nuvarande samt kommande behov av antal platser per enhet.

Antal platser per enhet	2024	2025	2026	2027	2028	2029-
Haga förskola (70 platser)	vt 60 ht 68	vt 70 ht 60				
Fågelvägens förskola 102 + 12 flexplatser)	vt 68 ht 92	vt 100- 110 ht 90				

* Behov av förskola (beräknat på 75% av barnen 0-5 år går i förskola varav hälften födda första halvåret). Kapacitet 172+12 platser med 2 förskolor.	vt 160 ht 160	vt 160 ht 150	vt 165 ht 148	vt 163 ht 145	vt 160 ht 148	vt 163 ht 150
Snörrumskolan (se tabell nedan för detaljerad info/årskull)	vt 183 ht 187	vt 187 ht 175	vt 175 ht 167	vt 167 ht 161	vt 161 ht 151	
Hagaskolan (se tabell nedan för detaljerad info/årskull)	vt 326 ht 318	vt 318 ht 322	vt 322 ht 307	ht 307 vt 304	ht 304 vt 291	
Fritidshem (beräknat på att ca 55% av barn 6-12 år går på fritidshem)	vt 194 ht 193	vt 193 ht 189	vt 189 ht 176	vt 176 ht 177	vt 177 ht 167	
Utsiktens skola inkl vuxenutbildningen men beroende på ev beslut avs vux så kan uppgifterna ändras.	Gy Vt 80 Ht 73 Vux vt 40 ht 30	Gy Vt 74 Ht 77 Vux vt 30 ht 30	Gy Vt 77 Ht 80 Vux vt 30 ht 30	Gy Vt 80 Ht 85 Vux vt 30 ht 30	Gy Vt 85 Vt 85 Vux vt 30 ht 30	

AGRU anpassad grundskola 1-9	vt 8 ht 8	vt 9 ht 11	vt 11 ht 8	vt 8 ht 8	vt 8 ht 8	
Utsiktens internatboende Toppen	ht 41	vt 45 ht 48	vt 48 ht 48	50	50	

Befolkningsprognos från Statisticon:

Tabell 1: Folkmängd Dals-Eds kommun efter åldersklass

Ålder / År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
0-5	224	215	202	198	193	197	200	201	200	199	197
6-9	184	192	185	182	176	166	150	145	140	142	145
10-12	167	159	163	143	154	143	147	140	138	125	118
13-15	160	156	156	164	157	160	141	151	141	144	138
16-18	152	136	136	147	143	142	149	142	144	129	136
19-24	231	236	229	223	216	210	213	202	200	208	197
25-44	1 009	1 000	997	984	968	961	949	940	928	911	889
45-64	1133	1135	1136	1144	1133	1127	1100	1 092	1 079	1 070	1 067
65-79	931	904	883	850	857	861	865	859	862	867	868
80-100	415	441	461	487	496	496	516	525	529	531	532
Totalt	4 606	4 574	4 547	4 520	4 492	4 462	4 430	4 397	4 362	4 326	4 288

Tabell 2: Folkmängd Dals-Eds kommun efter åldersklass

Ålder / År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
1-5	197	184	170	165	160	164	167	168	168	167	166
6-12	351	351	348	325	330	309	297	285	278	267	263
6	48	43	48	40	41	33	32	35	35	35	35
7-15	463	465	455	448	445	435	406	402	384	376	365
16-18	152	136	136	147	143	142	149	142	144	129	136
65-79	931	904	883	850	857	861	865	859	862	867	868
80-89	359	379	396	421	426	413	429	433	438	439	436
90+	56	61	64	65	70	83	87	92	91	92	96
0	27	31	32	33	33	33	33	33	32	32	31
1-3	107	96	90	94	98	99	100	100	100	99	98
4-5	90	87	80	71	62	64	68	68	68	68	68
7-9	136	149	137	142	134	133	118	111	105	107	110
10-15	327	316	318	307	311	303	288	291	279	269	256
65-69	283	277	279	270	287	282	311	318	335	331	333
70-74	330	308	288	281	274	277	271	274	266	280	276

prognos antal födda och döda:

2024	30	64	-34
2025	31	65	-34
2026	31	65	-34
2027	31	66	-34
2028	32	66	-35
2029	32	67	-35
2030	32	67	-36
2031	31	68	-37
2032	31	68	-37
2033	30	68	-38

Grundskolan prognos kommande läsår:

	år 9	år 8	år 7	år 6	år 5	år 4	år3	år2	år1	fsk	Hög	Mellan	Summa Haga	Snörrum		fsk-år9
Läsår 2022/23	46	44	53	61	47	53	68	36	57	46	143	161	304	Läsår 2022/23	207	511
Läsår 2023/24	44	53	61	47	53	68	36	57	46	44	158	168	326	Läsår 2023/24	183	509
Läsår 2024/25	53	61	47	53	68	36	57	46	44	40	161	157	318	Läsår 2024/25	187	505
Läsår 2025/26	61	47	53	68	36	57	46	44	40	45	161	161	322	Läsår 2025/26	175	497
Läsår 2026/27	47	53	68	36	57	46	44	40	45	38	168	139	307	Läsår 2026/27	167	474
Läsår 2027/28	53	68	36	57	46	44	40	45	38	38	157	147	304	Läsår 2027/28	161	465
Läsår 2028/29	68	36	57	46	44	40	45	38	38	30	161	130	291	Läsår 2028/29	151	442
Läsår 2029/30	36	57	46	44	40	45	38	38	30	23	139	129	268	Läsår 2029/30	129	397
Läsår 2030/31	57	46	44	40	45	38	38	30	23	36	147	123	270	Läsår 2030/31	127	397
										beräknat						

Lokalbehovsförändringar utifrån politiska beslut

Ange om det finns politiska beslut som påverkar lokalbehovet.

Förskola, grundskola:

Fattade och genomförda beslut:

Förskola: 2 förskolor efter nedläggning av Snörrum

Grundskola F-3: Flytt från modulerna på Haga till "lilla snörrum" (gamla förskolan) med start ht 24

Hagaskolan: Avyttring av moduler på gång vt 25.

Ungdomsgård:

Lokalen används ej men är ej utflyttad. Ungdomsverksamheten flyttad till Hagaskolan

Utsikten

Sannolikt kommer verksamheten att behöva nyttja mer delar av Almen igen från och med höstterminen 2025.

Kulturskola: Del av kulturskolan flyttar till lokalerna vid Hagaskolan. Utredning om dansens lokalisering fortsätter vt 25.

Myndighetskrav

Ange om det finns myndighetskrav som påverkar lokalbehovet.

Övriga faktorer som påverkar lokalbehovsförändringar

Ange om det finns andra faktorer som påverkar lokalbehovet. Beskriv bokningsgrad samt kapacitet/utnyttjande för befintliga lokaler.

Skollokalerna och förskolorna används egentligen bara dagtid under vardagar samt enbart under skolåret när det gäller skolorna. Det finns mycket tid som lokalerna inte används.

Ungdomsverksamheten använder delar av Hagaskolan några eftermiddagar/vecka.

Danslokalen används 2 dagar i veckan.

Utsiktens internatboende Toppen behöver ev utöka pga ökat elevunderlag från 2027.

Ändamålsenlighet

Ange hur ändamålsenliga nuvarande lokaler är och om det finns behov av ändringar.

Förskolan saknar förvaringsutrymmen för material och möbler. Man saknar rum för att dela in barnen i mindre grupper och för de barn med särskilda behov som behöver annan miljö. Arbetsrum och konferensrum saknas på Haga förskola. Brister som har konstaterats vid skyddsronder samt 2- och 5-års besiktningar av nya eller renoverade byggnader behöver åtgärdas fullt ut även om flera är genomförda. Några av de större åtgärderna är byte av matta i matsalen på Haga förskola samt byte/ändring av staket på balkongen, vattenansamlingar som inte är åtgärdade ännu, målning som ej är klar vid Fågelvägens förskola.

Snörrumskolan står ev inför en inför en elevgrupp om 3-4 individer som kvalificerar att bli inskrivna i anpassad grundskola. Behovet är stort av ändamålsenliga lokaler men beräknas ändå inrymmas i nuvarande lokaler men anpassningar av dem behöver ske.

Hagaskolan har i stort sett ändamålsenliga lokaler, ibland saknas fler mindre utrymme särskilt på Hagaskolan där elevantalet ökar. Mindre anpassningar av lokaler på Hagaskolans anpassade grundskola kan behöva att göras men inga större ombyggnationer. Hagaskolans skolgård har lyfts tillsammans med nämnden om behov av utökad skolgård. Elevernas och verksamhetens efterfrågan är en multiplan.

Utsikten skola, några undervisningslokaler har fått ljudabsorberande mattor och det behöver vi i övriga undervisningslokaler. Även andra ljudabsorbenter kommer att behövas. Almen behöver anpassas till undervisningsverksamhet. Till del små grupprum som nu men också med några klassrum.

Utsiktens internatboende har ett mycket dåligt ventilationssystem, det behöver ses över. Underhållsplan kring renovering badrum finns. Lägenhetshusen och utemiljön är slitet.

Fritid och kultur, Kulturskolan har stort renoveringsbehov utvändigt och invändigt. Utvändigt är arbetet påbörjat med byte av tak och inledd målning. Ungdomsverksamhet och studioverksamhet är flyttad till Kulturskolan och Hagaskolan. Utredning om dansens lokalisering fortsätter vt 25 och kan komma att byta lokaler.

Underhåll

Ange om det finns brister i underhållet som behöver fångas upp.

Vuxenutbildningen:

Ändamålsenliga lokaler och tillräcklig omfattning i dagsläget.

Kulturskolan har stort renoveringsbehov utvändigt och invändigt.

Hagaskolan har interiört ändrats efter renoveringens avslutande, vilket kan ha förändrat förutsättningarna för temperatur-och ventilationsautomatiken. Bör undersökas. (Boksvängens nedre våning+klassrum fysik.)

Brister som har konstaterats vid skyddsronder samt 2- och 5-års besiktningar av nya eller renoverade byggnader behöver åtgärdas fullt ut även om flera är genomförda. Några av de större åtgärderna är byte av matta i matsalen på Haga förskola samt byte/ändring av staket på balkongen, vattenansamlingar som inte är åtgärdade ännu, målning som ej är klar vid Fågelvägens förskola.

Nuvarande lokalbestånd

Lokalytor per verksamhet och totalt

Fyll i nuvarande samt behovet framåt av lokalyta per enhet.

Antal kvm per enhet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030-
Hagaskolan, huvudbyggnad	4867						
Snörrumskolan	1935						
Haga förskola	770						
Fågelvägens förskola	1568						
Utsikten	4890						
Lilla snörrum	691						

Kulturskolan							

Internhyror

Fyll i nuvarande samt kommande internhyra per enhet.

Internhyror per enhet	2024	2025	2026	2027	2028	2029-
Hagaskolan, huvudbyggnad	5 236	5367				
Hagaskolan, gamla byggnaden	690	707				
Hagaskolan, Bollhallen (40% av total kostnad. resterande under Idrottsanläggningar/ Kansliet)	230	236				
Hagaskolan, Stallbacken borde ligga under fritid och kultur.	193	0 (denna är flyttad fr skolan)				
Snörrumskolan (ej paviljonger)	2554	2082 + 536 = 2618				
Snörrumskolan åk 3-(modulerna)enbart vt 24	319	0				

Snörrum Fritids	523	536				
Haga Fritids, paviljongen (delas med Agru)	116	59 (+59)				
Haga förskola	861	883				
Fågelvägens förskola	1878	1925				
Lilla Snörrum	391	401				
Utsikten, huvudbyggnad	3290	3454				
Utsikten, Almen	119	124				
Utsikten, Magnolian	341	363				
Utsikten, VUX-del	519	532				
Utsikten, Eken		137				
Fritid och kultur, Stallbacken + Hagaskolans del?	579	0 (flyttad till kansliet och är 791)				
Fritid och kultur, Fritidsgård i centrumhuset	319	326				

Fritid och kultur, Kulturskolan Hagaskolan	219	225				

Externhyror

Fyll i nuvarande samt kommande internhyra per enhet.

Externa Hyror per enhet	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029-
Utsikten, LSS Toppen	2 248	2463	2532				

Sammanfattning lokalbehov samt förändringar mot föregående lokalförsörjningsplan

Barnantalet minskar mycket de kommande åren. Förskolan har kapacitet på 172 platser samt 12 flexplatser. Förskolorna kommer ha mycket barn och väldigt fyllda under vt25 men vi ser en minskning i rätt nivå till ht 25.

Lokalerna på Stallbacken bör ligga helt under Fritid och kultur då det inte är en undervisningslokal annars blir jämförelsetalen för grundskola missvisande.

Snörrumskolan står ev inför en inför en elevgrupp om 3-4 individer som kvalificerar att bli inskrivna i AGRU och åk 1. Behovet är stort och ändamålsenlig lokal för att läsa ämnesområden bör upprättas i så fall.

Hagaskolans skolgård har lyfts tillsammans med nämnden om behov av utökad skolgård. Elevernas och verksamhetens efterfrågan är en multiplan.

Faktorer som påverkar behovet av lokaler

Förvaltning: Socialförvaltningen

Befolkningsprognos för verksamhetens respektive målgrupp.

Beskriv övergripande hur respektive målgrupps befolkningsprognos ser ut för innevarande år och fem år framåt. Länk till befolkningsprognos.

Den åldersgrupp som påverkar insatserna mest inom Vård och omsorg är åldersgruppen 80+. Den gruppen ökar enligt prognosen med 81 personer 2024 - 2029.

För LSS del är det svårt att göra en bedömning utifrån befolkningsprognos.

Förändring behov av lokaler utifrån befolkningsutveckling

Uträkningen för behov av lägenheter i särskilt boende nedan är uträknat utifrån att 80+ kommer att ha liknande behov under kommande fem år. Behovet i kommunen är lägre än jämförbara kommuner och riket.

Tabellen beskriver hur behovet av antalet lägenheter/platser ökar eller minskar utifrån prognosen.

Antal lägenheter/nuvarande platser per enhet	**Fastighets-ägare**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029-**
Kometen Servicebostad Antal lägenheter samt *Gemensamhetslägenhet	Edshus	16/*1	15/*1	10/*1	11/*1	11/*1	12/*1
Galaxen Servicebostad Antal lägenheter samt *Gemensamhetslägenhet	Edshus	6/*1	6/*1	6/*1	6/*1	6/*1	6/*1
Timmergården Gruppbostad (5 lägenheter)	Dals-Eds kommun	5	5	5	5	5	5

Timmergården Belagda platser		5	5	5	5	5	5
Kronan Gruppbostad (6 lägenheter idag)	Edshus	6	6	6	6	6	6
Kronan Belagda platser		6	6	6	6	6	6
Prognos - behov av boendeplatser utöver de 11 som finns idag.		0	2	5	5	5	6
Gnistan - daglig verksamhet Lokal på Westberga 1=behov av yta tillgodosett 2= behov av yta ej tillgodosett	Dals-Eds kommun	1	1	1	1	1	1
Borgen - daglig verksamhet Lokal på Utvecklingscenter 1=behov av yta tillgodosett 2= behov av yta ej tillgodosett	Dals-Eds kommun	2	2	2	2	2	2
Viljan - daglig verksamhet Lokal i Centrumhuset 1=behov av yta tillgodosett 2= behov av yta ej tillgodosett	Dals-Eds kommun	1	1	1	1	1	1
Äldreomsorg							
Särskilt boende **Edsgärdet** (38 platser) **Hagalid** (15 platser)	Edshus	53	53	53	53	53	53

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

Totalt 53 platser							
Antal belagda platser (prognos)		40	40	44	44	45	47
Prognos av behov utöver det totala antal platser som finns (53)		0	0	0	0	0	0
Hagalid korttid Antal platser 12	Edshus	12	12	12	12	12	12
Prognos av behov utöver det totala antal platser som finns (12)		0	0	0	0	3	3

Förändringar av behovet av lokaler utifrån politiska beslut

Ange om det finns politiska beslut som påverkar behovet av lokaler.

Det finns ett beslut på biståndsbedömt trygghetsboende på Hagalid (SN §43, 2020-06-17). Det finns inget beslut på hur många lägenheter. Antalet lägenheter som hyrs ut påverkar möjligheterna till fler lägenheter för särskilt boende i framtiden.

Myndighetskrav

Ange om det finns myndighetskrav som påverkar behovet av lokaler.

Krav på Sprinklers på gruppbostad LSS (Timmergården och Kronan)

Övriga faktorer som påverkar behovet av lokaler

Ange om det finns andra faktorer som påverkar behovet av lokaler. Beskriv bokningsgrad samt kapacitet/utnyttjande för befintliga lokaler.

Brukare inom LSS har varierande behov av anpassade lokaler utifrån funktionsnedsättning och exempelvis behov av avskilt utrymme.
Hemtjänstens verksamhet växer, i dagsläget är behovet löst men inom en 2-3 års period behöver detta ses över.

Ändamålsenlighet

Ange hur ändamålsenliga nuvarande lokaler är och om det finns behov av ändringar.

Om hemtjänstinsatserna följer Dals-Eds kurva fram till 2029 kommer antalet brukare att öka med 16%. Om hemtjänstinsatserna följer ett medel av Dals-Eds kurva och jämförbara kommuner blir ökningen istället 32% till 2029. Hemtjänstgruppen har redan idag för lite utrymme. Det finns behov av att dela upp gruppen i mindre grupper men i nära anslutning till varandra. Det ger förutsättningar för att ha vissa delar gemensamt.

Två extra arbetsplatser har skapats i Hemsjukvårdens befintliga lokaler. Bedömningen är att det, i kombination med möjlighet att dokumentera mobilt, ska räcka. Förskjutning från slutenvården till kommunal och regional primärvård i utvecklingen av den nära vården gör att Hemsjukvårdens insatser troligen kommer att öka kommande år men svårt att bedöma hur mycket och svårt att bedöma behovet av lokalyta ökar utifrån det.

Hemsjukvården, Korttiden och Hemtjänsten behöver ha lokaler i nära anslutning till varandra.

Borgens lokaler behöver bytas utifrån den riskanalys som är gjord utifrån hot och våld i "väntrummet" på IFO samt så behöver lokalen anpassas bättre utifrån målgruppen.

Likaså behöver IFOs lokaler anpassas utifrån den riskanalys som är gjord.

LSS-chefer och administration är tanken att de ska sitta på UC, tre kontor behövs.

Kontor saknas på Hagalid, i nuläget används ett av de biståndsbedömda lägenheterna för detta ändamål.

Underhåll

Ange om det finns brister i underhållet som behöver fångas upp.

LSS, enligt LSS §9 ska bostäder vara anpassade efter den enskilde

Kronan:

Höj och sänkbart kök saknas

Kometen:

- Bredare ingång in i gemensamhets lägenheten
- Saknas ramp

Timmergården:

- Gång runt huset från brukares rum vid brand behov av att köra ut brukare i säng från altandörr

Gnistan:

- Dörröppnare Automatisk

- Ramp in till entren
- Bredare entredörr
- Ev. borttagande av trösklar
- Räcke längs vägg
- Dörröppnare till toalett

Edsgärdet

- SÄBO/Korttid oklar gränsdragningslistan mellan fastighetsägare och hyresgäst och lokal nyttjare.
- Genererar kostnader för verksamheten som är svåra att planera för.

Hagalid Säbo/korttid

- Behov av ytterligare kontor. En lägenhet på Trygghetsboendet används idag tillfälligt som kontor.

Nuvarande lokalbestånd

Lokalytor per verksamhet och totalt

Fyll i nuvarande samt behovet framåt av lokalyta per enhet.

Antal kvm per enhet - LSS	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029 -**
Timmergården	487	500					
Gnistan (Westberga)	600						
Borgen (Utvecklingscenter)	360						
Viljan (Centrumhuset)							
Prognos - behov av ytterligare yta för boende (kvm)							
Prognos - behov av ytterligare yta för daglig verksamhet (kvm)							

Internhyror

Fyll i nuvarande samt kommande internhyra per enhet.

Internhyror per enhet - LSS	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029-**
Timmergården	362	412	423				
Furan	86	0	0				
Utvecklingscenter (Borgen)	581	290	397				
AME-lokalen (Gnistan)	355	404	415				
LSS Torget, Ed 2:28 (Viljan)	366	416	427				

Externhyror

Fyll i nuvarande samt kommande internhyra per enhet.

Externhyror per enhet	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029-**
Edsgärdet (intern hyra)	2 524	2 938	3 012				
Hagalid (intern hyra)	4 036	3 805	3 900				
Linden (blockhyra)	652	2 046	2 155				
Kronan	282	862	880				
Novabo	29	0	0				
Timmertjärnsvägen	32	81	90				
Galaxen	29	91	102				

Sammanfattning lokalbehov samt förändringar mot föregående lokalförsörjningsplan

Prognosen visar att behovet av platser på Gruppbostad är stort och bedömningen är att planering av en sådan behöver påbörjas omgående. Av dessa platser är det 5 personer som bor i nuvarande servicebostad som har behov inom snar framtid av en gruppbostad plats för att få sina behov tillgodosedda.
Daglig verksamhet har behov av nya lokaler för Borgen utifrån att dessa lokaler inte är anpassade utifrån målgruppens behov. Brukare inom LSS har varierande behov av anpassade lokaler utifrån behov ex. avskilt utrymme ibland.
Behovet av fler platser i äldreomsorg börjar så smått öka men bedömningen är att de platser som finns inom SÄBO ska räcka fram till 2029, däremot kan det finnas behov av utökning av korttidsplatser.
Utvecklingscentrum/IFO har utifrån riskanalys behov av att anpassa lokalen för att säkerställa arbetsmiljön.

§ 20

Dnr BUN-2025-000066600

Lokalförsörjningsplan DEK 2025 (BUN)

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningschef Anna Andersson redogör för ärendet.

Kommunen har begärt in synpunkter på sin lokalförsörjningsplan som tagits fram. Enligt kommunens riktlinjer ska utkast till lokalförsörjningsplan tas upp i respektive nämnd och därefter presenteras i samband med budget på kommunfullmäktiges (KF) sammanträde i juni. I samband med att nämnden tar upp ärendet finns möjlighet att lämna synpunkter på lokalförsörjningens upplägg och innehåll.

Kommunens lokalförsörjningsplan innehåller en sammanställning av samtliga nämnders behov av verksamhetslokaler, både kort- och långsiktigt.

Utkast till förvaltningens lokalförsörjningsplan (bilaga) har tagits fram och bifogas framtagen tjänsteskrivelse. För detaljerad information se tjänsteskrivelse inkl bilaga.

Förslag till beslut är att nämnden godkänner utkast till förvaltningens lokalförsörjningsplan inklusive bilaga och har inget att erinra.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse *Lokalförsörjningsplan Dals-Eds kommun 2025, Barn- och utbildningsnämnden BUN* daterad 2025-03-24

Bilaga Lokalförsörjningsplan Barn- och utbildningsförvaltningen

Barn- och utbildningsnämndens beslut

Barn- och utbildningsnämnden ställer sig bakom tjänsteskrivelse *Lokalförsörjningsplan Dals-Eds kommun 2025, Barn- och utbildningsnämnden BUN* inklusive *Bilaga Lokalförsörjningsplan Barn- och utbildningsförvaltningen* båda daterade 2025-03-24 och har inget att erinra.

Tjänsteskrivelse med tillhörande bilaga överlämnas till kommunstyrelsen (KS).

Expedieras till

KS

Samhällsbyggnadschef, Eva Sjötun

DALS-EDS KOMMUN
Barn- och utbildningsförvaltningen
Anna Andersson

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2025-03-24
D.nr: 2025-000066.600

Lokalförsörjningsplan Dals-Eds kommun 2025, Barn- och utbildningsnämnden BUN

Bakgrund
Kommunstyrelsen beslutade 2022-02-02 § 3 att anta "Riktlinjer för lokalförsörjning" och att fastighetsförvaltare tillsammans med förvaltningschefer ska ta fram lokalförsörjningsplan för att bland annat beskriva framtida lokalbehov. Enligt riktlinjerna ska utkast till lokalförsörjningsplan tas upp i respektive nämnd och därefter presenteras i samband med budget på kommunfullmäktiges sammanträde i juni. I samband med att nämnden tar upp ärendet finns möjlighet att lämna synpunkter på lokalförsörjningens upplägg och innehåll.

Sammanfattning och konsekvensbeskrivning
Utkast till lokalförsörjningsplan har tagits fram och bifogas tjänsteskrivelse tillsammans med utkast för bilaga för respektive nämnds lokaler och kommande behov.

För BUN belyses sammanfattningsvis följande behov:

Förskolan saknar förvaringsutrymmen för material och möbler. Man saknar rum för att dela in barnen i mindre grupper och för de barn med särskilda behov som behöver annan miljö. Arbetsrum och konferensrum saknas på Haga förskola. Brister som har konstaterats vid skyddsronder samt 2- och 5-års besiktningar av nya eller renoverade byggnader behöver åtgärdas fullt ut även om flera är genomförda. Några av de större åtgärderna är byte av matta i matsalen på Haga förskola samt byte/ändring av staket på balkongen, vattenansamlingar som inte är åtgärdade ännu, målning som ej är klar vid Fågelvägens förskola.

Snörrumskolan står ev inför en inför en elevgrupp om 3-4 individer som kvalificerar att bli inskrivna i anpassad grundskola. Behovet är stort av ändamålsenliga lokaler men beräknas ändå inrymmas i nuvarande lokaler men anpassningar av dem behöver ske.

Hagaskolan har i stort sett ändamålsenliga lokaler, ibland saknas fler mindre utrymme särskilt på Hagaskolan där elevantalet ökar. Mindre anpassningar av lokaler på Hagaskolans anpassade grundskola kan behöva att göras men inga större ombyggnationer. Hagaskolans skolgård har lyfts tillsammans med nämnden om behov av utökad skolgård. Elevernas och verksamhetens efterfrågan är en multiplan.

Utsikten skola, några undervisningslokaler har fått ljudabsorberande mattor och det behöver vi i övriga undervisningslokaler. Även andra ljudabsorbenter kommer att behövas. Almen behöver anpassas till undervisningsverksamhet. Till del små grupprum som nu men också med några klassrum.

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se
E-post: kommun@dalsed.se

Utsiktens internatboende har ett mycket dåligt ventilationssystem, det behöver ses över. Underhållsplan kring renovering badrum finns. Lägenhetshusen och utemiljön är slitet.

Fritid och kultur, Kulturskolan har stort renoveringsbehov utvändigt och invändigt. Utvändigt är arbetet påbörjat med byte av tak och inledd målning. Ungdomsverksamhet och studioverksamhet är flyttad till Kulturskolan och Hagaskolan. Utredning om dansens lokalisering fortsätter vt 25 och kan komma att byta lokaler.

Hänvisning till kommunens mål och Barnkonventionen
Utkast till lokalförsörjningsplan följer kommunens riktlinjer för lokalförsörjning samt att hänsyn tas till Barnkonventionen.

Finansiering
Inte aktuellt.

Medbestämmande
Inte aktuellt.

Bedömning
Lokalförsörjningsplanen följer antagna riktlinjer. Behoven framåt bygger på en bedömning utifrån befolkningsprognos.

Beslutsförslag
Barn- och utbildningsnämnden godkänner utkast till lokalförsörjningsplan inklusive bilaga lokalförsörjningsplan Barn- och utbildningsförvaltningen och har inget att erinra.

I tjänsten

Anna Andersson
Förvaltningschef Barn- och utbildningsförvaltningen

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Expedieras till
Fastighetsförvaltare

§ 18

Dnr SN-2025-000038700

Lokalförsörjningsplan DEK 2025 (SOC)

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningschef Camilla Karlsson redogör för ärendet.

Kommunen har begärt in synpunkter på sin lokalförsörjningsplan som tagits fram. Enligt riktlinjerna ska utkast till lokalförsörjningsplan tas upp i respektive nämnd och därefter presenteras i samband med budget på kommunfullmäktiges (KF) sammanträde i juni. I samband med att nämnden tar upp ärendet finns möjlighet att lämna synpunkter på lokalförsörjningens upplägg och innehåll.

Planen kommer innehålla en sammanställning av samtliga nämnders behov av verksamhetslokaler, både kort- och långsiktigt.

Utkast till lokalförsörjningsplan har tagits fram av förvaltningen och bifogas tjänsteskrivelse. För detaljerad information se tjänsteskrivelse inkl bilaga.

Förslag till beslut är att nämnden ställer sig bakom förvaltningens bilaga till lokalförsörjningsplan samt ger förvaltningen i uppdrag att påbörja planering av en ny gruppbostad med särskild service LSS.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse *Lokalförsörjningsplan DEK 2025 (SOC)* daterad 2025-03-25 inkl *Bilaga Lokalförsörjningsplan "Socialförvaltningen"* daterad 2025-03-03

Socialnämndens beslut

Socialnämnden ställer sig bakom förvaltningens bilaga till lokalförsörjningsplan.

Förvaltningen får i uppdrag att påbörja planering av en ny gruppbostad med särskild service LSS.

Expedieras till

KS

Samhällsbyggnadschef, Eva Sjötun

Förvaltningschef, Camilla Karlsson

Lokalförsörjningsplan DEK 2025 (SOC)

Sammanfattning av ärendet
Kommunstyrelsen beslutade den 2 februari 2022 att anta "Riktlinjer för lokalförsörjning" och att fastighetsförvaltare, tillsammans med förvaltningschefer, ska ta fram en lokalförsörjningsplan för att beskriva framtida lokalbehov. Utkastet till planen ska behandlas i respektive nämnd och sedan presenteras vid kommunfullmäktiges möte i juni, i samband med budgeten. Nämnderna kan lämna synpunkter på planen. Ett utkast till lokalförsörjningsplan har tagits fram och bifogas tjänsteskrivelsen tillsammans med bilagor för varje nämnds lokaler och behov. Lokalförsörjningsplanen är ett viktigt verktyg för att förbereda och säkerställa att kommunen har de rätta lokalerna för att kunna möta invånarnas behov på både kort och lång sikt.

Beskrivning av ärendet
Kommunstyrelsen beslutade den 2 februari 2022 (ärende § 3) att anta “Riktlinjer för lokalförsörjning” och fastställde att fastighetsförvaltare, i samarbete med förvaltningschefer, ska ta fram en lokalförsörjningsplan. Planen syftar till att identifiera och beskriva de framtida lokalbehoven inom kommunen. Enligt de fastställda riktlinjerna ska utkastet till denna lokalförsörjningsplan först behandlas i respektive nämnd innan det presenteras för kommunfullmäktige vid sammanträdet i juni, i samband med den årliga budgetbehandlingen. Nämnderna ges möjlighet att lämna synpunkter på utkastet och på hur lokalförsörjningens upplägg och innehåll ska se ut.

I det aktuella dokumentet som bifogas tjänsteskrivelsen, finns även ett utkast som beskriver de specifika lokalbehoven för respektive nämnd. Detta inkluderar detaljerade bilagor som sammanfattar nuvarande lokaler och förutsedda behov framöver.

För socialnämnden belyses ett antal specifika behov som bedöms som prioriterade:

Gruppbostäder: Prognosen pekar på att behovet av gruppbostadsplatser kommer att öka, och en hel gruppbostad (bestående av 6 platser) behövs redan under perioden 2026/2027. Av de 6 platserna är det 5 personer som för närvarande bor i servicebostäder som har behov att behöva flytta till en gruppbostad för att få sina behov tillgodosedda inom en snar framtid.

Daglig verksamhet: Det finns behov av nya lokaler för verksamheten Borgen utifrån den riskanalys som är gjord i dessa lokaler. Lokalerna är inte anpassade för brukarnas behov eller för verksamhetens syfte. Det kan också finnas ytterligare behov av särskilda anpassningar för att kunna möta de krav och behov som brukare inom LSS-verksamheten har. Dessa behov varierar, och vissa brukare kräver exempelvis avskilda utrymmen för att kunna delta i aktiviteter eller få sina personliga behov tillgodosedda.

Äldreomsorg: Behovet av fler platser inom äldreomsorgen börjar öka, men det bedöms att de nuvarande platserna inom särskilt boende (SÄBO) kommer att vara tillräckliga fram till någonstans runt 2033/2035. Däremot pekar prognosen på att det kommer att

finnas ett behov av att utöka antalet korttidsplatser, vilket kan bli en viktig faktor för att möta det växande behovet av omsorg för äldre i kommunen.

Individ och familjeomsorgen: En riskanalys är gjord på utvecklingscentrum vilket visar att vissa åtgärder behövs för att säkerställa arbetsmiljön för de som vistas där.

Beslutsförslag
Socialnämnden ställer sig bakom förvaltningens bilaga till lokalförsörjningsplanen samt ger förvaltningen i uppdrag att påbörja planering av en ny gruppbostad med särskild service LSS.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse daterad 2025-03-27
Bilaga lokalförsörjningsplan daterad 2025-03-27

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige
Eva Sjötun

I tjänsten

Camilla Karlsson
Socialchef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 65

Dnr KS-2025-000158042

Årsredovisning Edshus AB 2024

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har att ta del av och bereda ärendet om Edshus AB:s årsredovisning 2024, revisionsberättelse och granskningsrapport inför beslut i kommunfullmäktige.

Årets årsredovisning för bolaget visar ett positivt ekonomiskt resultat om 2 924 kkr. Vakansgraden av antal outhyrda lägenheter har varierat över året, men minskat under året från 41 outhyrda lägenheter vid årets början till 30 vid årets slut. Prisökningar utmanar framåt, liksom befolkningsutvecklingen i kommunen med minskad efterfråga och ett omfattande underhållsbehov.

Kommunstyrelsen har även att föreslå kommunens ombud vid årets bolagsstämma i Edshus AB. Ombudet befullmäktigas, att vid Edshus AB:s bolagsstämma fatta beslut i enlighet med revisorernas förslag i revisionsberättelsen.

Beslutsunderlag

Årsredovisning Edshus AB 2024

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att för sin del godkänna Edshus AB:s årsredovisning för 2024 och utse NN till kommunens ordinarie ombud vid kommande bolagsstämma i Edshus AB 17 juni 2025 samt att utse NN till ersättare.
- Ombudet befullmäktigas, att vid Edshus AB:s bolagsstämma fatta beslut i enlighet med revisorernas förslag i revisionsberättelsen.

Jäv

Anna Johansson (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut i ärendet.

Expedieras till

KS/KF

ÅRSREDOVISNING 2024

EDSHUS

Edshus AB, Box 31, 668 21 Ed | Besöksadress: Delesgatan 4 D, Tel: 0534-190 60 | www.edshus.se

EDSHUS

EDSHUS AB (ORG:NR 556526-3596)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

VD har ordet	sid 2-3
Nyckeltal	sid 4-5
Fastighetsförteckning	sid 6
Förvaltningsberättelse	sid 7- 8
Resultaträkning	sid 9
Balansräkning	sid 10-11
Nothänvisningar	sid 12-19
Underskrifter	sid 20
Revisionsberättelse	sid 21-22
Granskningsrapport	sid 23

EDSHUS AB (ORG:NR 556526-3596)

VD har ordet

Organisation

Organisationen 2024 bestod av:

- 1 VD
- 1 Ekonom
- 1 Förvaltare
- 2 Bovärdar

Jag vill härmed rapportera om årets verksamhet och ekonomiska resultat för Edshus AB. Året 2024 har varit både framgångsrikt och utmanande för oss.

Marknaden

Bostadsmarknaden i Dals-Ed har fortsatt att präglas av osäkerhet men vi ser en positiv utveckling. Vakansgraden har varierat men minskat under året från 41 outhyrda lägenheter vid årets början till 30 vid årets slut.

På Nössemarksvägen 12 (Foundever) saknar vi fortfarande hyresgäst i halva lokalen. En arbetsgrupp arbetar aktivt med att identifiera en långsiktig lösning, där vi ser möjligheter att attrahera en ny verksamhet som kan bidra till både ekonomisk stabilitet och arbetstillfällen i kommunen.

Även Stubbekasvägen 2 ingår i arbetsgruppens uppdrag. För att skapa bättre förutsättningar för fastigheten har en planändringsprocess initierats. Syftet är att bredda användningsområdet och möjliggöra alternativa lösningar, inklusive en eventuell försäljning, vilket kan gynna Edshus AB:s långsiktiga utveckling.

En tydlig trend inom vårt fastighetsbestånd är fortsatt att hyresgäster väljer bort lägenheter med kallhyra till förmån för varmhyra, främst på grund av höga elpriser. Detta påverkar efterfrågan på våra bostäder och är en viktig faktor vid planeringen av framtida uthyrning.

Vi fortsätter att anpassa underhållsnivån utifrån vakanssituationen, vilket innebär att vissa lägenheter förblir oanvända i väntan på ett ökat tryck på bostadsmarknaden. Samtidigt arbetar vi aktivt med att säkerställa att vårt utbud matchar hyresgästernas behov och förväntningar.

Underhåll och Projekt

Under 2024 har vi genomfört flera viktiga projekt och underhållsinsatser för att förbättra fastigheternas energieffektivitet och långsiktiga hållbarhet:

- **Installation av solceller** på Nössemarksvägen 12 och Timmertjärnsvägen 17. En strategisk satsning som minskar våra driftkostnader och bidrar till en mer hållbar verksamhet.
- **Byte av fönster** på Timmertjärnsvägen 13, vilket förbättrar både energieffektivitet och inomhuskomfort för hyresgästerna.
- **Påbörjad implementering av en mer utförlig underhållsplan**, vilket ger en tydligare överblick över framtida behov och möjliggör en mer effektiv och kostnadskontrollerad fastighetsförvaltning.

Ekonomi

Det ekonomiska resultatet för 2024 är positivt och uppgår till 2 924 kkr.

Under året har vi sett fortsatt ökade kostnader inom i stort sett alla områden, inklusive fjärrvärme, vatten och avlopp, hantverkstjänster och el. Trots detta har vi kunnat bibehålla ett stabilt resultat, delvis tack vare mindre snö och varmare väderlek.

Hyreshöjningen för 2024 landade på 5,35 %. Trots historiskt sett höga hyreshöjningar de senaste åren har ökningen av våra kostnader inte fullt ut kompenserats, vilket fortsatt innebär en ekonomisk utmaning framöver.

Framtiden

Vi står inför flera strukturella utmaningar som kommer att påverka vår verksamhet under de kommande åren.

Dals-Eds kommun har ett minskande invånarantal, vilket påverkar efterfrågan på bostäder. Samtidigt har Foundever, kommunens största arbetsgivare, fortsatt att reducera sin personalstyrka, vilket leder till färre potentiella hyresgäster och minskad stabilitet på den lokala bostadsmarknaden. Det är därför av största vikt att vi hittar en långsiktig hyresgäst för Nössemarksvägen 12, vilket skulle minska vakansen och potentiellt bidra till fler arbetstillfällen i kommunen. Vi arbetar aktivt med att identifiera och attrahera rätt verksamhet för att skapa en hållbar lösning.

För att stärka vår ekonomiska situation och säkra en långsiktig verksamhet har vi under året vidtagit flera åtgärder:

- Outsourcing av kundtjänsten, vilket frigör interna resurser och skapar en mer effektiv servicehantering.
- Byte av fastighetssystem, en viktig investering som förbättrar vår administration och ger bättre verktyg för fastighetsförvaltning.
- Strategiska investeringar i energieffektivisering, såsom solceller och fönsterbyten, för att minska våra driftskostnader på lång sikt.

Dessa åtgärder är nödvändiga för att säkerställa en långsiktig och kostnadseffektiv verksamhet.

Edshus AB:s fastighetsbestånd står fortsatt inför ett omfattande underhållsbehov. Genom en mer detaljerad och strategisk underhållsplan ser vi över hur vi på ett ekonomiskt, effektivt och långsiktigt hållbart sätt kan höja standarden på våra fastigheter.

Vi går en utmanande men också spännande framtid till mötes. Med rätt strategiska beslut, anpassning till marknadens behov och ett fortsatt fokus på långsiktig hållbarhet är jag övertygad om att vi kan säkerställa Edshus AB:s stabilitet och utveckling.

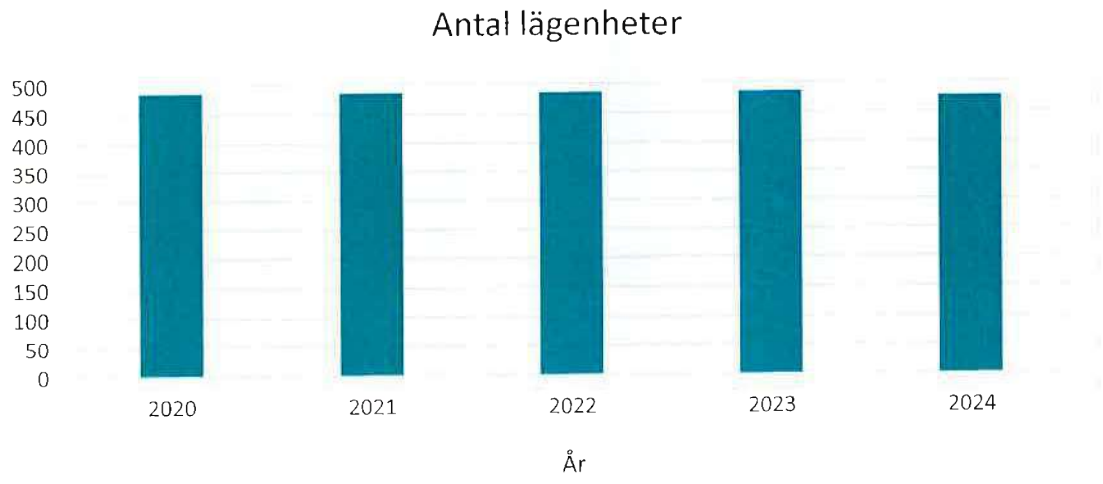
Ed, den 2025-02-10

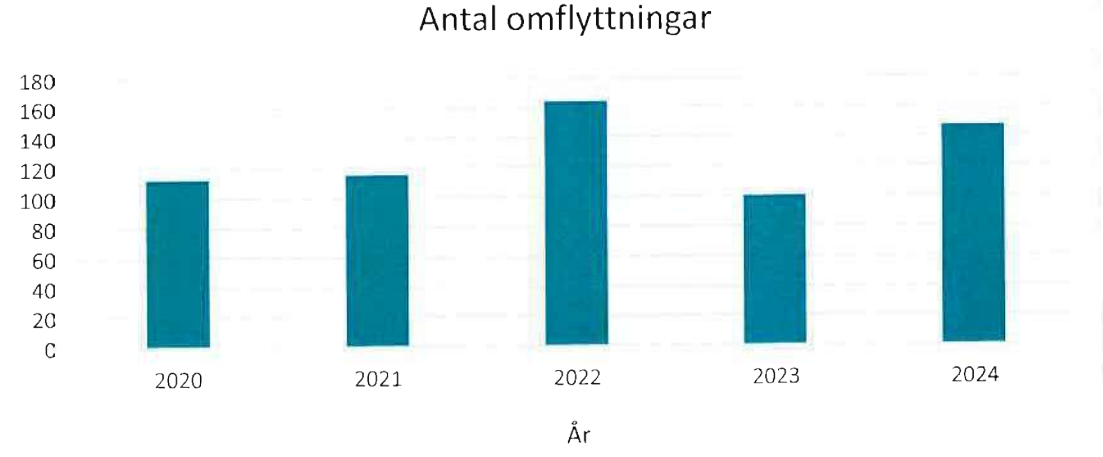
Lars Fredriksson
VD, Edshus AB

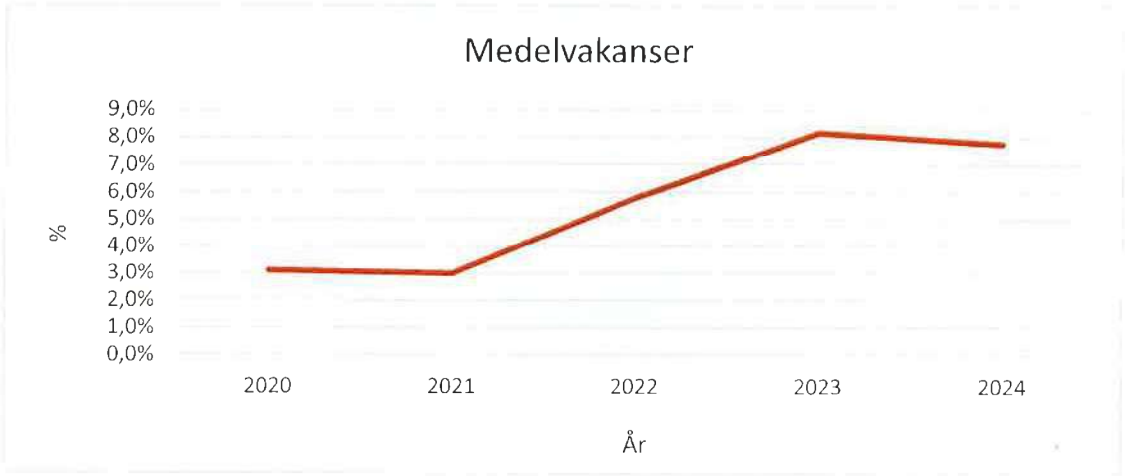
EDSHUS AB (ORG:NR 556526-3596)

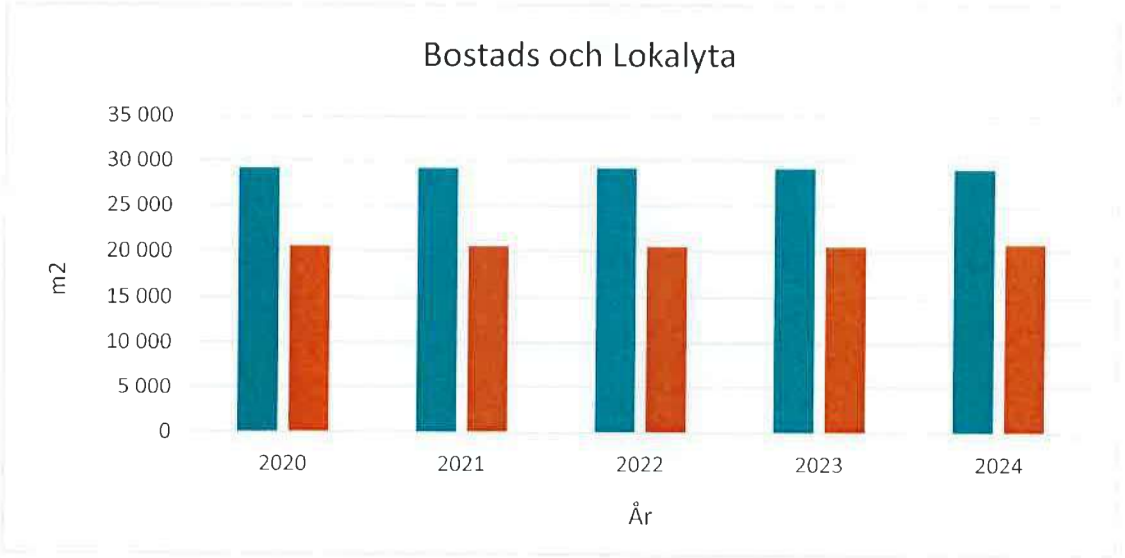
Nyckeltal	2020	2021	2022	2023	2024
Likviditet % Sum omsättningst./(Sum kortfr.skuld-omsät. Lån kommande år)	153	131	160	163	153
Soliditet % Sum EK+78% av periodiseringsfond / Sum skuld o EK	10,0	10,1	10,8	11,4	12,9
Direktavkast. Tot. Kapital % Rörelseres. / Sum Tillgångar	1,9	1,5	1,6	1,9	2,5

Jämförelsetal	2020	2021	2022	2023	2024
Bostadsyta	29 122	29 122	29 122	29 122	29 010
Antal lägenheter	485	485	485	485	476
Medelhyra lägenheter kr/m2	1023	1041	1062	1112	1167
Omflyttningar	112	115	164	100	111
Omflyttning %	23,1%	23,7%	33,8%	20,6%	23,3%
Lokalyta	20 473	20 473	20 473	20 473	20 728
Antal Lokaler	20	20	22	22	23
Hyresbortfall	3,1%	3,0%	5,8%	8,2%	7,8%

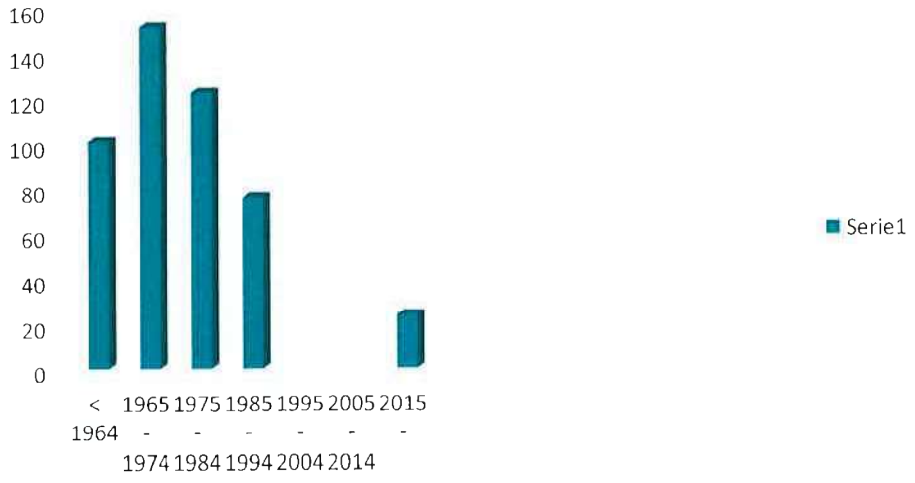

Medelvakanser
9,0%
8,0%
7,0%
6,0%
5,0%
4,0%
3,0%
2,0%
1,0%
0,0%
%
2020
2021
2022
2023
2024
År

Bostads och Lokalyta
35 000
30 000
25 000
20 000
15 000
10 000
5 000
0
m2
2020
2021
2022
2023
2024
År

Egna fastigheter som omfattas av förvaltningen

Fastighet	Bygg år	1 rk 1,5 rk	2 rk	3 rk	4 rk	5 rk	Antal lgh	Yta lgh m2
Timmertjärnsvägen 11	1961	8	8	2	2		20	1 055
Kronoparksvägen 17	1962	6	6		8		20	1 410
Timmertjärnsvägen 13	1963	5	8	4			17	941
S:a Moränvägen 4-14	1964-65	18	12	12			42	2 346
S:a Moränvägen 23	1976	13	10	10	2		35	1 743
Ängsvallevägen 1-9	1967-68		28	16			44	3 176
Gamla Edsvägen 52-68	1971-74	12	84	12			108	6 624
Norra Moränvägen 6	1930	0				2	2	310
Timmertjärnsvägen 16-20	1979	8	24	8	4		44	2 765
Hjortronstigen 13-19	1984-85	12	16	4			32	1 923
Delesgatan 10	1980		12				12	696
Björkhaget	1986	10					10	420
Hagalid	1965							
Edsgärdet	1983							
Toppen	1991	4	24	12			40	2 565
Linden	1991	12	14				26	1 496
Stubbekasvägen 2	1940-talet						0	
Timmertjärnsvägen 15-21	2016	4	8	12			24	1 540
Nössemarksvägen 12	1999						0	
Totalt		**112**	**254**	**92**	**16**	**2**	**476**	**29 010**

Lägenhetsbestånd åldersstruktur

EDSHUS AB (ORG.NR 556526-3596)

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Bolagets säte: Dals-Eds Kommun
Moderbolag: Dals-Eds Kommun, orgnr: 212000-1413

Styrelsen och verkställande direktören får härmed avge följande berättelse för verksamhetsåret
2024-01-01-2024-12-31.

Styrelsen: Styrelsen har under året utgjorts av:

Orförande	Pertti Hedkrok	
v. ordf.	Jan Johansson	(m)
	Lina Henke	
	Anna Johansson	(c)
	Carina Halmberg t. om. 240828	(s)
Ersättare	Niklas Johansson	(c)
	Lar-Inge Fahlén	(s)

Sammanträden: Under året hölls 6 styrelsemöten samt årsstämma.

Revisorer: Daniel Larsson auktoriserad revisor samt Pia Axelsson lekmannarevisor.

Firmatecknare: Bolagets firma tecknas förutom av styrelsen i sin helhet av Ordföranden, Vice ordföranden, VD Lars Fredriksson och ekonomichef Annika Lännhult, två i förening.
VD tecknar firman vid löpande förvaltningsåtgärder.

Föreningsanslutning: Bolaget var 2024 anslutet till Sveriges Allmännytta, Sobona och HBV.

Fastighetsförsäkringar: Samtliga fastigheter var fullvärdesförsäkrade i Länsförsäkringar via försäkringsmäklare Säkra.

Lägenhetsbestånd: Vid årets slut förvaltade bolaget 476 lägenheter och 23 lokaler med en total
yta av 29 010 m^2 resp. 20 728 m^2. (6 lägenheter, 553 m2 block uthyrs till kommunen LSS-boende och redovisas som lokalyta)

1 rum korridorboende	11 st.
1 rokv, 1 rok eller 1,5 rok	101 st
2 rok	254 st
3 rok	92 st
4 rok	16 st
5 rok	2 st
	476 st.

HÄNDELSER UNDER ÅRET

STÖRRE INVESTERINGAR
Balkonger Ängsvallevägen 1-9, ventilation Gamla Edsvägen 52-68, solpaneler Nössemarksv.12 samt Timmertjärnsv.17, fasadbyte och uteplatser Delesgatan 10.

LÄGENHETSUNDERHÅLL
2 lägenhet har totalrenoverats och standardhöjts samt fått ny hyresnivå.

OUTHYRDA LÄGENHETER
Antal outhyrda lägenheter vid årets början var 41 st. och vid dess slut 30 st.
Antalet outhyrda lägenheter har varierat under året.

KOMMUNALT BIDRAG
Något kommunalt stöd eller aktieägartillskott har ej förekommit under 2024.

Ekonomisk 5-årsöversikt. Belopp i kkr.

Jämföresetal	2020	2021	2022	2023	2024
Nettoomsättning	49 493	46 874	48 103	50 478	51 569
Resultat efter skatt	1 971	659	1 207	1 875	2 924
Hyresbortfall	-1 509	-1 405	-2 828	-4 154	-4 111
Bokfört värde fastigheter	255 620	262 486	257 868	250 449	250 774
Låneskuld	251 901	248 312	243 571	238 764	229 149
Genomsnittsränta %	0,79	0,77	1,24	1,66	1,69

ÅRETS RESULTAT

2024 års resultat blev en vinst på 2 924 kkr.

	Aktie-kapital	Reserv-fond	Balanserad vinst(+) /förlust(-)	Årets vinst(+) /förlust(-)
Belopp vid årets ingång	8 000	2 500	20 827	1 875
Vinstdisposition enligt beslut av bolagsstämma			1 875	-1 875
Årets resultat				2 924
Belopp vid årets utgång	**8 000**	**2 500**	**22 702**	**2 924**

BEHANDLING AV VINST
Till årsstämmans förfogande står följande medel

Balanserade resultat	22 703 kkr
Årets resultat	+2 924 kkr
Ansamlad vinst	25 627 kkr

Styrelsen föreslår att den ansamlade vinsten i sin helhet överförs i ny räkning.

RESULTATRÄKNING FÖR ÅR 2024 (KKR)

		NOT	2024	2023
Nettoomsättning				
	Hyresintäkter	1	50 007	47 988
	Övriga förvaltningsintäkter	2	1 562	2 490
Summa nettoomsättning			**51 569**	**50 478**
Fastighetskostnader				
	Driftskostnader	3,4	-26 425	-25 298
	Underhållskostnader		-7 837	-8 947
	Fastighetsskatt		-730	-727
	Avskrivningar	5	-9 626	-9 909
Summa fastighetskostnader			**-44 618**	**-44 881**
Rörelseresultat			**6 951**	**5 597**
Resultat från finansiella investeringar				
Ränteintäkter och liknande resultatposter			705	467
Räntekostnader och liknande poster		7	-4 735	-4 425
Summa finansiella kostnader			**-4 030**	**-3 958**
Resultat efter finansiella poster			**2 921**	**1 639**
Uppskjuten skatt			627	247
Förändrad skatt			0	-11
Förändring av periodiseringsfond			0	0
Summa bokslutsdispositioner			**627**	**236**
Resultat före skatt			**3 548**	**1 875**
Skatt på årets resultat			**-624**	**0**
Årets resultat			**2 924**	**1 875**

EDSHUS AB (ORG:NR 556526-3596)

BALANSRÄKNING 31 DECEMBER 2024
(KKR)

TILLGÅNGAR	Not	2024-12-31	2023-12-31
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader	8	233 767	233 143
Mark	8	17 007	17 007
Markanläggningar	8	10 193	10 925
Pågående nybyggnad	9	1 799	2 862
Inventarier	10	1 724	1 942
		264 490	265 879
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	11	40	40
Långfristiga fordringar	12	122	202
Summa anläggn. Tillgångar		**264 652**	**266 121**
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Varulager m.m.			
Bränslelager och förråd		287	357
Kortfristiga fordringar			
Hyresfordringar		123	221
Andra kundfordringar		224	775
Övriga fordringar		248	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13	1 066	828
		1 661	1 824
Kassa och bank		12 782	23 483
Summa omsättningstillgångar		**14 730**	**25 664**
SUMMA TILLGÅNGAR		**279 382**	**291 785**

EDSHUS AB (ORG:NR 556526-3596)

BALANSRÄKNING 31 DECEMBER 2024

EGET KAPITAL OCH SKULDER		2024-12-31	2023-12-31
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital (8000 aktier med kvotvärde 1000 kr)		8 000	8 000
Reservfond		2 500	2 500
Fritt eget kapital			
Balanserade vinstmedel		22 703	20 828
Årets resultat		2 924	1 875
Summa eget kapital		**36 127**	**33 203**
Avsättningar			
Investeringsbidrag Timmertjärn 15-21		1 075	
Uppskjutna skatter		3 758	4 384
Summa Avsättningar		**4 833**	**4 384**
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	14	192 267	194 651
Summa långfristiga skulder		**192 267**	**194 651**
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	14	36 882	44 113
Leverantörsskulder		2 508	4 814*
Skatteskuld		714	80
Skulder till koncernföretag		1 236	1 234*
Övriga skulder		79	517
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16	4 736	8 789
Summa kortfristiga skulder		**46 155**	**59 547**
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		**279 382**	**291 785**

*Korrigering av 2023 års redovisade siffror

NOTHÄNVISNINGAR TILL BOKSLUT 2024

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 (K3).

Försäljning redovisas netto efter moms och rabatter.
Hyresintäkter intäktsredovisas i den period uthyrningen avser.

Statliga stöd redovisas till verkligt värde när det finns rimlig säkerhet att stödet kommer att erhållas och att företaget kommer att uppfylla alla därmed sammanhängande villkor. Statligt stöd som hänför sig till förväntade kostnader redovisas som förutbetalda intäkter. Stödet intäktsförs i den period då de kostnader uppkommer som det statliga stödet är avsett att kompensera. Statliga stöd för anskaffning av materiella anläggningstillgångar reducerar tillgångens redovisade värde.

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges.

Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de förväntas inflyta.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Avskrivningar görs systematiskt över den bedömda nyttjandetiden. Följande avskrivningstider tillämpas.

Byggnader	100 år
Stommar Fasader, yttertak, fönster, balkonger, VVS-installationer	40-50 år
Övrigt	5-25 år
Markanläggningar	20 år
Inventarier	5 år

När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras. Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten. Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.
I samband med fastighetsförvärv bedöms om fastigheten väntas ge upphov till framtida kostnader för rivning och återställande av platsen. I sådana fall görs en avsättning och anskaffningsvärdet ökas med samma belopp. Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en anläggningstillgång redovisas som övrig driftsintäkt respektive övrig driftskostnad.

Har en materiell anläggningstillgång på balansdagen ett lägre värde än det bokförda värdet skrivs tillgången ner till detta lägre värde om det kan antas att värdenedgången är bestående.

Någon särredovisning av centrala administrations- och försäljningskostnader har ej gjorts då de bedöms vara av ringa betydelse med hänsyn till kravet på rättvisande bild.

Andra långfristiga värdepappersinnehav
Posten består huvudsakligen av aktier samt ett mindre innehav av räntebärande tillgångar. Innehaven innehas på lång sikt. Tillgångar ingående i posten redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde.
I efterföljande redovisning värderas aktierna till anskaffningsvärde med bedömning av om nedskrivningsbehov föreligger.
De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för värdeminskning.

Leasing
Samtliga leasingavtal där företaget är leasetagare redovisas som operationell leasing (hyresavtal), oavsett om avtalen är finansiella eller operationella. Leasingavgiften redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Varulager värderas till anskaffningsvärdet.

Kortfristiga skulder till kreditinstitut är lån som formellt sett förfaller inom ett år samt ett års avtalad amortering.
Bolagets kortfristiga skulder till kreditinstitut är till sin karaktär långfristiga, då de löpande förlängs. Upplåning klassificeras som kortfristig i balansräkningen om företaget inte har en ovillkorad rättighet att senarelägga skuldens reglering i minst tolv månader efter rapportperioden.

Som avsättning har redovisats förpliktelser gentemot tredje man som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen antingen är säkra eller sannolika till sin förekomst men oviss till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

NOT 1. HYRESINTÄKTER

	2024 Grundhyra	2023 Grundhyra	2024 Hyresbortfall	2023 Hyresbortfall	2024 Netto	2023 Netto
Bostäder	33 832	32 456	1 654	2 397	32 178	30 059
Lokaler	18 186	17 492	2 285	1 614	15 901	15 878
Garage, p-platser	854	796	172	143	682	653
	52 872	50 744	4 111	4 154	48 761	46 590

Därutöver avseende bostäder

Lämnade hyresrabatter	-19	-22
Bredband	73	74
Elektricitet	485	269
Tillvalsavgifter	707	1 077
	1 246	1 398
Summa	**50 007**	**47 988**

NOT 2. ÖVRIGA FÖRVALTNINGSINTÄKTER

	2024	2023
Ersättning från hyresgäster för extra underhåll	934	1 105
Återvunna hyresförluster	64	56
Fakturerade kostnader	18	39
Försäkringsersättning	514	1 290
Vinst vid avyttring inventarier	32	
	1 562	2 490

NOT 3. DRIFTSKOSTNADER

	2024	2023
Reparationer	1 980	2 419
Fastighetsskötsel	4 758	4 474
Uppvärmning	4 054	3 446
Vatten	1 842	1 827
El	5 156	4 603
Sophantering	1 318	1 763
Administration	5 556	5 143
Hyresgästernas medel	59	50
Försäkringskostnader	714	679
Avskrivna fordringar	197	114
Kabel-TV	453	689
Övriga driftskostnader	219	10
	26 306	25 217

NOT 4. REVISIONSKOSTNADER

	2024	2023
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB:	119	81
Revisionsuppdrag		
Andra uppdrag		

NOT 5. PLANENLIGA AVSKRIVNINGAR

Tillgångsslag

Materiella anläggningstillgångar	2024	2023
Byggnader	8 420	8 307
Markanläggningar	988	983
Inventarier	218	320
Återbetalning statsbidrag		299
Summa avskrivningar	9 626	9 610

NOT 6. PERSONAL

Medelantalet anställda har varit följande:	2024	2023
Administration	3,00	3,00
Fastighetsarbetare	2,00	3,00
	5,00	6,00

Fördelningen mellan män och kvinnor har varit 80% resp. 20%.

Löner och andra ersättningar har utgått med:		
Styrelse och Vd	1 021	999
Administrativ personal	1 280	1 196
Fastighetsskötare	1 013	1 290
	3 314	3 485
Sociala avgifter enligt lag och avtal	1 331	1 396
varav pensionskostnader till Vd och styrelse	52	105
varav pensionskostnader till övriga anställda	288	280

NOT 7. RÄNTEKOSTNADER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

	2024	2023
Fastighetslån	4 135	3 822
Borgensavgift	585	603
Övriga räntekostnader	15	
	4 735	4 425

NOT 8.

	2024-12-31	2023-12-31
Byggnader		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	341 206	340 318*
Avgår statsbidrag	0	0*
Nedskrivning	0	0*
Utrangeringar under året	0	0
Erhållna statsbidrag	1076	0
Övriga nyanskaffningar under året	7 669	888
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	349 951	341 206
*Korrigering av 2023 års redovisade siffror		
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-108 063	-99 457
Försäljningar under året	0	0
Utrangeringar under året	0	0
Omklassificering	299	0
Årets avskrivning	-8 420	-8 606
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-116 184	-108 063
Utgående bokfört värde	**233 767**	**233 442**
Mark		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	17 007	17 007
Nyanskaffning under året	0	0
Försäljningar under året	0	0
Utgående bokfört värde	**17 007**	**17 007**
Markanläggningar		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	17 614	17 439
Nyanskaffningar under året	255	175
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	17 869	17 614
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-6 689	-5 706
Årets avskrivning	-987	-983
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-7 676	-6 689
Utgående bokfört värde	**10 193**	**10 925**

Taxeringsvärde	2024-12-31	2023-12-31
Byggnad	187 951	187 951
Mark	37 739	37 739
	225 690	**225 690**

Marknadsvärdering:
Extern värdering genom Valuation of properties AB
marknadsvärde bedömt till på 377 Mkr.

NOT 9. PÅGÅENDE NYBYGGNAD	2024-12-31	2023-12-31
Konceptrenovering lgh		942
Ventilation Stationshuset		26
Balkonger Ängsvallevägen		1073
Ventilation Gamla Edsv.		759
Solpaneler Nössemarksv.12		62
Fönsterbyte Timmertjärnsvägen 13	1031	
Sprinkler Kronan	768	
Totalt	**1 799**	**2 862**

NOT 10. INVENTARIER

	2024-12-31	2023-12-31
Inventarier		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	5 828	5 121
Nyanskaffningar under året		707
Försäljningar/utrangeringar under året	-130	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	5 698	5 828
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-3 886	-3 566
Försäljningar/utrangeringar under året		
Årets avskrivning	-88	-320
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-3 974	-3 886
Utgående bokfört värde	**1 724**	**1 942**

NOT 11. ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

Aktier och andelar	2024-12-31	2023-12-31
HBV	40	40

NOT 12. LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

	2024-12-31	2023-12-31
Återbäringsfordran HBV	122	202
	122	**202**

NOT 13. FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2024-12-31	2023-12-31
Förskottsbetalda leverantörsskulder	1 066	828
	1 066	**828**

NOT 14. LÅNGFRISTIGA SKULDER FÖRFALLOTIDER

	Tidigare än 1 år efter balansdagen		Senare än 1 år men < 5 år efter balansdagen		Senare än 5 år efter balansdagen	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Skulder till kreditinstitut	36 882	44 113*	164 521	107 067*	32 054	87 584*
Summa	**36 882**	**44 113***	**164 521**	**107 067***	**32 054**	**87 584**
Varav kommande års amortering	**4 308**	**4 968**				

*Korrigering av 2023 års redovisade siffror

NOT 15. SPECIFIKATION AV LÅNESTRUKTUR OCH RÄNTEBINDNINGSTID

Räntebindning till	Lånebelopp kkr	Genomsnittsränta 2024-12-31	Andel av lån %
Lån med 3 månaders bindning	29 135	3,04%	13%
2025	21 694	0,72%	9%
2026	42 069	1,28%	18%
2027	44 738	0,98%	20%
2028	34 020	1,40%	15%
2029	43 695	2,25%	19%
Ränteb. efter 2029	13 799	2,82%	6%
Totalt	**229 149**	**1,69%**	**100%**

NOT 16. UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2024-12-31	2023-12-31
Förskottsbetalda hyror	2 519	6 211
Upplupna räntekostnader	242	281
Upplupna leverantörsskulder	1 341	1 464
Semesterlöneskuld	403	575
Arbetsgivaravgifter	85	86
Upplupna pensionskostnader	146	172
	4 736	8 789

NOT 17. PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

Ställda panter		
Fastighetsinteckningar som ställts som säkerhet för egna skulder till kreditinstitut (Uttagna publika arkivet 28.400 kkr)	0	0
Ansvarsförbindelser	0	0

NOT 18. MODERBOLAG

Moderföretag i den största och minsta koncern där Edshus AB är dotterbolag och där koncernredovisning upprättas är Dals-Eds Kommun, 212000-1413, Dals-Ed.

EDSHUS AB

Ed den 25 februari 2025

Pertti Hedkrok
Ordf.

Jan Johansson
Vice ordf.

Lina Henke
Styrelseledamot

Anna Johansson
Styrelseledamot

Lars-Inge Fahlén
Styrelsesuppleant

Lars Fredriksson
VD

Min revisionsberättelse avseende denna årsredovisning har avgivits den 6/3 -25

Daniel Larsson
Auktoriserad revisor
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Edshus AB, org.nr 556526-3596

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Edshus AB för år 2024.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Edshus ABs finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Edshus AB.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Edshus AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1-6. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i detta avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av mitt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Edshus AB för år 2024 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Edshus AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av mitt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Trollhättan den 6 mars 2025

Daniel Larsson
Auktoriserad revisor

Edshus AB

Box 31

568 21 Ed

Org.nr: 556526-3596

Granskningsrapport för verksamhetsåret 2024.

Jag har granskat bolagets verksamhet under 2024.

Granskningen har utförts i enlighet med aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet.

Jag bedömer att

- Verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt.
  Jag ser positivt på att styrelsen i affärsplan 2025-2029 förtydligar målen för verksamheten samt hur dessa skall mätas/följas upp. Det är också positivt att rutin för intern kontroll har beslutats under 2024 och att riskanalys har genomförts så att internkontrollplan kan beslutas för 2025.

Jag finner därför inte anledning att rikta anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

För fullgörande av mitt uppdrag har jag

- Tagit del av styrelsens protokoll, arbetsordning för styrelsen samt instruktioner för verkställande direktör
- Tagit del av de rapporter som upprättats av auktoriserade revisorn

Dals-Ed 2025-02-25

Pia Axelsson

Av fullmäktige utsedd lekmannarevisor

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 66

Dnr KS-2025-000136003

Revidering av ägardirektiv för Edshus AB

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Dals-Ed kommun genomfört en granskning av ägarens styrning och kontroll över kommunala bolag samt styrning av kommunkoncernens interna transaktioner. Syftet var att utifrån granskningen bedöma om styrning och kontroll av det kommunala bolaget Edshus Aktiebolag sker på ett ändamålsenligt sätt samt om interna transaktioner genomförs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Efter granskningen var revisorernas samlade bedömning att varken kommunstyrelsens styrning och kontroll sker på ett ändamålsenligt sätt eller kommunstyrelsens och bolagets styrning av interna transaktioner. För att utveckla området lämnades en rad rekommendationer som bland annat handlar om att tydliggöra kommunala befogenheter för bolaget, att ägardirektivet ses över, att riktlinjer tas fram som vägledning för de interna transaktionerna.

Kommunstyrelsen beslutade därför 2025-02-26 § 18 att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att bereda förslag till revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Edshus AB, utifrån revisionsrapportens slutsatser och rekommendationer. I beredningen ingår att se över förutsättningarna för en årlig prövning av bolagets verksamhet.

Utifrån kommunstyrelsens beslut och revisorernas rekommendationer enligt ovan föreligger förslag till reviderat ägardirektiv för Edshus AB. I förslaget har hänsyn tagits till det gällande ägardirektivet och de rekommendationer som framkommer i revisionsrapporten och dess slutsatser.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommundirektör, daterad 2025-05-05
Förslag ägardirektiv Edshus AB, revidering 2025

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att revidera ägardirektivet för Edshus AB i enlighet med föreliggande förslag.

Expedieras till

KS/KF

Revidering av ägardirektiv för Edshus AB - förslag

Sammanfattning av ärendet
PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Dals-Ed kommun genomfört en granskning av ägarens styrning och kontroll över kommunala bolag samt styrning av kommunkoncernens interna transaktioner. Syftet var att utifrån granskningen bedöma om styrning och kontroll av det kommunala bolaget Edshus Aktiebolag sker på ett ändamålsenligt sätt samt om interna transaktioner genomförs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Efter granskningen var revisorernas samlade bedömning att varken kommunstyrelsens styrning och kontroll sker på ett ändamålsenligt sätt eller kommunstyrelsens och bolagets styrning av interna transaktioner. För att utveckla området lämnades en rad rekommendationer som bland annat handlar om att tydliggöra kommunala befogenheter för bolaget, att ägardirektivet ses över, att riktlinjer tas fram som vägledning för de interna transaktionerna.

Kommunstyrelsen beslutade därför 2025-02-26 § 18 att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att bereda förslag till revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Edshus AB, utifrån revisionsrapportens slutsatser och rekommendationer. I beredningen ingår att se över förutsättningarna för en årlig prövning av bolagets verksamhet.

Utifrån kommunstyrelsens beslut och revisorernas rekommendationer enligt ovan föreligger förslag till reviderat ägardirektiv för Edshus AB. I förslaget har hänsyn tagits till det gällande ägardirektivet och de rekommendationer som framkommer i revisionsrapporten och dess slutsatser.

Beskrivning av ärendet
PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Dals-Ed kommun genomfört en granskning av ägarens styrning och kontroll över kommunala bolag samt styrning av kommunkoncernens interna transaktioner. Syftet var att utifrån granskningen bedöma om styrning och kontroll av det kommunala bolaget Edshus Aktiebolag sker på ett ändamålsenligt sätt samt om interna transaktioner genomförs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Efter granskningen är revisorernas samlade bedömning att varken kommunstyrelsens styrning och kontroll sker på ett ändamålsenligt sätt eller kommunstyrelsens och bolagets styrning av interna transaktioner. För att utveckla området lämnas en rad rekommendationer som bland annat handlar om att tydliggöra kommunala befogenheter

för bolaget, att ägardirektivet ses över, att riktlinjer tas fram som vägledning för de interna transaktionerna.

Utifrån de iakttagelser och bedömningar som PwC har gjort i granskningen lämnar de följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

Att kommunstyrelsen framgent gör en årlig prövning av bolagets verksamhet.
Att kommunstyrelsen säkerställer att dess reglemente hänvisar till korrekt lagrum.
Att kommunstyrelsen tydliggör vilka kommunala befogenheter som gäller granskat bolag. Fokus bör läggas på delarna kommunala befogenheter och allmänhetens insyn i de fall bolagen väljer att överlåta skötseln av kommunala angelägenheter till privata utförare.
Att kommunstyrelsen ser över bolagets ägardirektiv för att tydliggöra vilken dokumentation och med vilken frekvens som bolaget ska återrapportera samt hur dialog mellan ägare och bolag ska ske.
Att kommunstyrelsen i samråd med bolaget arbetar fram riktlinjer som ger vägledning för hur de interna transaktionerna ska prissättas för att vara marknadsmässiga samt hur transaktionerna ska dokumenteras och följas upp.

Kommunstyrelsen beslutade därför 2025-02-26 § 18 att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att bereda förslag till revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Edshus AB, utifrån revisionsrapportens slutsatser och rekommendationer. I beredningen ingår att se över förutsättningarna för en årlig prövning av bolagets verksamhet.

Utifrån kommunstyrelsens beslut och revisorernas rekommendationer enligt ovan föreligger förslag till reviderat ägardirektiv för Edshus AB. I förslaget har hänsyn tagits till det gällande ägardirektivet och de rekommendationer som framkommer i revisionsrapporten och dess slutsatser. Förslaget har tillsänts styrelseordföranden och VD Edshus för eventuella synpunkter.

Bedömning
Utifrån rekommendationer och revisorernas slutsatser samt kommunstyrelsens uppdrag och kommunfullmäktiges beslut, görs bedömningen att det härmed föreligger förslag till ägardirektiv i enlighet med rekommendationerna. Ägardirektivet ska beslutas av kommunfullmäktige.

Beslutsförslag
- Kommunfullmäktige beslutar att revidera ägardirektivet för Edshus AB i enlighet med föreliggande förslag.

Beslutsunderlag
Förslag till reviderat ägardirektiv för Edshus AB

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2025-05-05
Diarienummer: KS-2025-000136.003

Beslutet skickas till:
Edshus AB

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Förslag - Ägardirektiv för Edshus Aktiebolag

FÖRSLAG TILL REVIDERING 2025

1. Bolaget som utförare av kommunal verksamhet

Kommunfullmäktige i Dals-Eds kommun har beslutat att lämna över vården av en kommunal angelägenhet till Edshus AB (bolaget). Bolagets verksamhet är därför en del av Dals-Eds kommuns verksamhet och bolaget är bildat för att fullgöra ett kommunalt ändamål. Bolagets ställning som ett organ för kommunal verksamhet innebär att bolagets verksamhet står under kommunstyrelsens uppsiktsplikt och har att följa direktiv utfärdade av kommunfullmäktige i Dals-Eds kommun.

För den verksamhet som bedrivs i Edshus AB org.nr: 556526-3596, gäller dessa direktiv antagna av kommunens ägare Dals-Eds kommun i kommunfullmäktige och fastställda av årsstämman.

Bolagets verksamhet och förhållande regleras genom lag och författning samt genom:
1. gällande bolagsordning,
2. gällande ägardirektiv,
3. avtal mellan kommunen och bolaget

Bolagets styrelse och verkställande direktör ska följa av kommunen utfärdade direktiv om de inte strider mot tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen, annan lag eller författning eller
bolagsordningen.

2. Det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet

Det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet är att främja bostadsförsörjningen i Dals-Eds kommun genom att tillhandahålla goda och attraktiva bostäder i goda bostadsmiljöer.

3. God ekonomisk hushållning

Bolaget ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet genom att:

1. Ha en ekonomisk ställning som medger långsiktig ekonomisk utveckling utan ägartillskott. Styrelsen ska arbeta för att soliditeten i bolaget ska uppgå till minst 10%

och inte understiga 8%.
2. Förvalta sina medel så att krav på en god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses.
3. Bolagets intäkter ska täcka bolagets kostnader,
4. bolaget ska inte låna medel till löpande driftskostnader,
5. bolaget ska inte förbruka sin förmögenhet för täckande av löpande behov,
6. den ersättning som bolaget erhåller för en anläggningstillgång ska användas till att investera i en annan anläggningstillgång eller till att betala långfristiga skulder, om det inte finns särskilda skäl för annat, samt
7. bolagets investeringsbeslut ska föregås av noggranna ekonomiska analyser och kalkyler och ska kunna motiveras utifrån affärsmässiga principer, samt
8. bolaget ska underhålla och vårda sina fastigheter och andra tillgångar väl samt ha en ändamålsenlig förrådshållning och effektiv organisation,
9. bedriva internkontroll i enlighet med kommunens internkontrollarbete.

Det följer även av en god ekonomisk hushållning att bolaget har en tidssatt plan för underhåll av sina fastigheter där även finansiering av underhållet framgår.

4. Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet, som till sin art anges i bolagsordningen, är att inom Dals-Eds kommun förvärva, avyttra, bebygga, äga och förvalta fastigheter med bostäder eller kommunala verksamhetslokaler och därtill hörande kollektiva anordningar.

Syftet med bolagets verksamhet är att generera vinst i sin verksamhet om inte annat följer av bolagsordning eller av utfärdade direktiv.

Bolaget ska vara ett allmännyttigt kommunalt bostadsaktiebolag såsom det framgår av lag om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag och bedriva sin verksamhet utifrån vad som anges i denna lag. Detta innebär att bolaget i sin verksamhet i huvudsak ska förvalta fastigheter i vilka bostadslägenheter upplåts med hyresrätt samt erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande i bolaget, medverka till att en god service och gemenskap finns i bostadsområdena samt bedriva sin verksamhet utifrån affärsmässiga principer.

Bolagets verksamhet ska bedrivas så att ett affärsmässigt resultat uppnås. Att bolagets verksamhet ska bedrivas utifrån affärsmässiga principer innebär att i sitt förhållningssätt till drift, investeringar och i relation till andra aktörer ska agera på ett affärsmässigt sätt. De åtgärder som bolaget vidtar, t.ex. vid investeringar, ska grunda sig på noggranna ekonomiska analyser och kalkyler och vid bedömning om genomförande av en viss åtgärd ska bolaget iaktta principen om den marknadsmässige investeraren, det vill säga skulle ett privat bostadsbolag

genomfört samma åtgärd under motsvarande förhållanden. Bolaget ska vara konkurrensneutralt i förhållande till andra bostadsaktiebolag.

Att bolaget har ett allmännyttigt syfte, och därmed ska iaktta ett samhällsansvar, är ett uttryck för ett långsiktigt och affärsmässigt engagemang. Bolaget ska medverka till att utveckla Dals-Eds kommun till en attraktiv bostads- och näringslivsort samt följa kommunens övergripande vision och målsättning.

För att bolaget ska kunna tillhandahålla attraktiva och goda bostäder i goda boendemiljöer är det viktigt att bolaget skapar ett ekonomiskt resultat som möjliggör ett planerat och väl anpassat underhåll av sina fastigheter.

För att strategiska och för bostadsförsörjningen i Dals-Eds kommun övergripande bedömningar ska kunna ske ska bolaget inhämta godkännande från kommunstyrelsen och i förekommande fall fullmäktige innan beslut om produktion av bostäder eller lokaler, överlåtelse eller förvärv av fastigheter fattas i bolaget.

5. Ekonomiska mål

Bolaget ska bedriva sin verksamhet så att bolaget uppnår en direktavkastning om minst 2 % årligen. Med direktavkastning avses bolagets driftnetto dividerat med marknadsvärdet på bolagets fastigheter.

6. Borgensavgift

Bolaget ska betala en marknadsmässig borgensavgift till kommunen för bolagets skulder där det föreligger en kommunal borgen. Borgensavgiften ska fastställas genom en jämförelse mellan den ränta som bolaget erhöll med kommunal borgen och vad motsvarande ränta blivit utan kommunal borgen. Mellanskillnaden utgör den borgensavgift som bolaget ska betala till kommunen. Till dess att värdet av kommunal borgen beräknats enligt ovan ska bolaget betala en borgensavgift om 0.25 % för de av bolagets lån där det föreligger kommunal borgen.

7. Kommunstyrelsens insyn och styrfunktion

Bolaget står under uppsiktsplikt av kommunstyrelsen, som även utövar kommunens styrfunktion över bolaget.

Bolaget ska hålla kommunstyrelsen väl informerad om sin verksamhet och tillhandahålla kommunstyrelsen den information och de handlingar som den begär. Karaktären och omfattningen av den löpande informationen om bolagets verksamhet ska fastställas efter samråd med kommunstyrelsen och bolagets styrelse.

Bolagsstyrelsen ska även på eget initiativ snarast informera kommunstyrelsen om sådant som är av väsentlig betydelse för bolaget, ägaren eller kommunen.

Utöver vad som angetts ovan ska bolagsstyrelsen snarast delge kommunstyrelsen:

1. protokoll från bolagsstämma
2. protokoll från sammanträde i bolagsstyrelse
3. bolagets årsredovisning
4. revisionsberättelse
5. granskningsrapport
6. nyckeltalsredovisning
7. redovisning av måluppfyllelse av för bolagets verksamhet fastställda mål
8. protokoll från ägarsamråd
9. styrelsens arbetsordning (aktiebolagslagen)

8. Ägarsamråd och kommunstyrelsens roll

Minst en gång per år ska det mellan kommunstyrelsen och bolagets ledning hållas verksamhets- och uppföljningsmöten (samrådsmöten).

Ägaren ska kalla till dessa samrådsmöten.

Vid samrådsmöte ska övergripande frågor som rör bolaget och dess verksamhet behandlas. Genom dessa samrådsmöten ges ägaren genom kommunstyrelsen möjlighet att påverka bolagets mål med verksamheten.

Bolagets ledning är skyldig att följa sådana riktlinjer som fastställs av kommunstyrelsen vid samrådsmöten såvida dessa inte strider mot lag, författning eller bolagsordning.

Ägarsamråden ska protokollföras och förändringar av bolagets ekonomiska eller verksamhetsmässiga mål ska framgå med särskild tydlighet.

9. Underställningsplikt

Kommunfullmäktige i Dals-Eds kommuns godkännande ska inhämtas innan beslut i bolagets verksamhet som är av principiell eller annars av större vikt fattas. Till denna beslutskategori hör:

1. planer på ny eller ändrad inriktning av bolagets verksamhet,
2. större investeringar som innebär en risk för ägarens eller bolagets ekonomi,
3. förvärv av företag eller bildande av dotterbolag,

4. förvärv eller överlåtelse av fastigheter som är av sådan vikt att de påverkar bolagets ekonomi långsiktigt,
5. produktion av bostäder eller lokaler

Innan frågor underställs kommunfullmäktige för ställningstagande ska samråd ske med kommunstyrelsen.

Tillsättande och avsättande av verkställande direktör i bolaget ska ske i samråd med kommunstyrelsen.

10. Trygghet och säkerhet

Bolaget ska biträda kommunförvaltningen i upprättande av planer för krisberedskap samt delta i kommunens krisorganisation på så sätt som kommunen beskriver i krisledningsnämndens reglemente eller genom beslut av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen eller krisledningsnämnden kan även, inom ramen för lagen, fatta beslut om att överta hela eller delar av beslutanderätten för det kommunala bolaget i kommunen i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning.

Bolaget ska tillsammans med kommunen i övrigt bidra till en trygg och säker organisation samt medverka och ta initiativ till frågor som berör trygghet, säkerhet och brottsförebyggande åtgärder.

10. Underlag för sammanställd redovisning

Bolaget ska årligen, senast vid utgången av januari månad eller annan särskild tidpunkt som kommunstyrelsen bestämmer tillhandahålla det underlag kommunstyrelsen begär för upprättande av kommunens årsredovisning.

11. Övriga finansiella samrådsfrågor

Bolagets ledning ska samråda med kommunstyrelsen innan beslut i frågor som avser:

1. större investeringar under löpande räkenskapsår
2. omsättning och upptagande av lån
3. finansiella strategier avseende placeringar i finansiella instrument och valuta

Samråd enligt denna paragraf innebär inte någon begränsning av skyldigheten att låta kommunfullmäktige ta ställning i frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Bolaget ska årligen vid de tidpunkter som kommunstyrelsen meddelar tillhandahålla budgetprognoser och budgetplaner för underlag i kommunens budgetarbete. Bolagets fastställda budget ska delges kommunstyrelsen senast under december månad före budgetåret.

12. Upphandling

Om möjligt ska bolaget medverka i samordning av kommunens och av kommunen ägda företags upphandling.

13. Instruktion för verkställande direktör

Bolagets ska, enligt vad som föreskrivs i aktiebolagslagen upprätta skriftlig instruktion för verkställande direktör. I instruktionen ska anges vilka beslut av den verkställande direktören som ska anmälas till bolagsstyrelsen. Instruktionen ska delges kommunstyrelsen.

14. Förvaltningsberättelsens innehåll

Bolagets styrelse ska i förvaltningsberättelsen utöver vad som stadgas i aktiebolagslagen redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det kommunala syftet med bolagets verksamhet och i ägardirektiv uppställda mål.

15. Revisorer och lekmannarevisor

Revisorer och lekmannarevisorer ska samordna sin granskning enligt FAR:s rekommendation om gemensam revision. Lekmannarevisorer ska i sin granskning, utöver vad som följer av lag, utvärdera bolagets måluppfyllelse i förhållande till i ägardirektiven uppställda mål för bolagets verksamhet.

16. Arkivreglemente

Enligt arkivlagen ska även det som gäller för kommunala myndigheters arkiv enligt anförd lag även gälla för arkiv hos bolaget. Därför ska Dals-Eds kommuns arkivreglemente, gälla för bolagets dokumenthantering.

§ 67 Dnr KS-2025-000137003

Revidering av bolagsordning för Edshus AB

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Dals-Ed kommun genomfört en granskning av ägarens styrning och kontroll över kommunala bolag samt styrning av kommunkoncernens interna transaktioner. Syftet var att utifrån granskningen bedöma om styrning och kontroll av det kommunala bolaget Edshus Aktiebolag sker på ett ändamålsenligt sätt samt om interna transaktioner genomförs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Efter granskningen var revisorernas samlade bedömning att varken kommunstyrelsens styrning och kontroll sker på ett ändamålsenligt sätt eller kommunstyrelsens och bolagets styrning av interna transaktioner. För att utveckla området lämnades en rad rekommendationer som bland annat handlar om att tydliggöra kommunala befogenheter för bolaget, att ägardirektivet ses över, att riktlinjer tas fram som vägledning för de interna transaktionerna.

Kommunstyrelsen beslutade därför 2025-02-26 § 18 att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att bereda förslag till revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Edshus AB, utifrån revisionsrapportens slutsatser och rekommendationer. I beredningen ingår att se över förutsättningarna för en årlig prövning av bolagets verksamhet.

Utifrån kommunstyrelsens beslut och revisorernas rekommendationer enligt ovan föreligger förslag till reviderad bolagsordning för Edshus AB. I förslaget har hänsyn tagits till kommunallagens lokaliseringsprincip och offentlighet och allmänhetens insyn.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommundirektör, daterad 2025-05-02
Förslag – Bolagsordning Edshus AB, revidering

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att anta föreliggande förslag till ny bolagsordning för Edshus AB.

Expedieras till

KS/KF

Revidering av bolagsordning för Edshus AB - förslag

Sammanfattning av ärendet
PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Dals-Ed kommun genomfört en granskning av ägarens styrning och kontroll över kommunala bolag samt styrning av kommunkoncernens interna transaktioner. Syftet var att utifrån granskningen bedöma om styrning och kontroll av det kommunala bolaget Edshus Aktiebolag sker på ett ändamålsenligt sätt samt om interna transaktioner genomförs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Efter granskningen var revisorernas samlade bedömning att varken kommunstyrelsens styrning och kontroll sker på ett ändamålsenligt sätt eller kommunstyrelsens och bolagets styrning av interna transaktioner. För att utveckla området lämnades en rad rekommendationer som bland annat handlar om att tydliggöra kommunala befogenheter för bolaget, att ägardirektivet ses över, att riktlinjer tas fram som vägledning för de interna transaktionerna.

Kommunstyrelsen beslutade därför 2025-02-26 § 18 att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att bereda förslag till revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Edshus AB, utifrån revisionsrapportens slutsatser och rekommendationer. I beredningen ingår att se över förutsättningarna för en årlig prövning av bolagets verksamhet.

Utifrån kommunstyrelsens beslut och revisorernas rekommendationer enligt ovan föreligger förslag till reviderad bolagsordning för Edshus AB. I förslaget har hänsyn tagits till kommunallagens lokaliseringsprincip och offentlighet och allmänhetens insyn.

Beskrivning av ärendet
PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Dals-Ed kommun genomfört en granskning av ägarens styrning och kontroll över kommunala bolag samt styrning av kommunkoncernens interna transaktioner. Syftet var att utifrån granskningen bedöma om styrning och kontroll av det kommunala bolaget Edshus Aktiebolag sker på ett ändamålsenligt sätt samt om interna transaktioner genomförs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Efter granskningen är revisorernas samlade bedömning att varken kommunstyrelsens styrning och kontroll sker på ett ändamålsenligt sätt eller kommunstyrelsens och bolagets styrning av interna transaktioner. För att utveckla området lämnas en rad rekommendationer som bland annat handlar om att tydliggöra kommunala befogenheter

för bolaget, att ägardirektivet ses över, att riktlinjer tas fram som vägledning för de interna transaktionerna.

Utifrån de iakttagelser och bedömningar som PwC har gjort i granskningen lämnar de följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att kommunstyrelsen framgent gör en årlig prövning av bolagets verksamhet.
- Att kommunstyrelsen säkerställer att dess reglemente hänvisar till korrekt lagrum.
- Att kommunstyrelsen tydliggör vilka kommunala befogenheter som gäller granskat bolag. Fokus bör läggas på delarna kommunala befogenheter och allmänhetens insyn i de fall bolagen väljer att överlåta skötseln av kommunala angelägenheter till privata utförare.
- Att kommunstyrelsen ser över bolagets ägardirektiv för att tydliggöra vilken dokumentation och med vilken frekvens som bolaget ska återrapportera samt hur dialog mellan ägare och bolag ska ske.
- Att kommunstyrelsen i samråd med bolaget arbetar fram riktlinjer som ger vägledning för hur de interna transaktionerna ska prissättas för att vara marknadsmässiga samt hur transaktionerna ska dokumenteras och följas upp.

Kommunstyrelsen beslutade därför 2025-02-26 § 18 att uppdra åt kommunstyrelseförvaltningen att bereda förslag till revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Edshus AB, utifrån revisionsrapportens slutsatser och rekommendationer. I beredningen ingår att se över förutsättningarna för en årlig prövning av bolagets verksamhet.

Utifrån kommunstyrelsens beslut och revisorernas rekommendationer enligt ovan har förslag till reviderad bolagsordning för Edshus AB tagits fram av förvaltningen. I förslaget har hänsyn tagits till kommunallagens lokaliseringsprincip och offentlighet och allmänhetens insyn. Förslaget har tillsänts styrelseordföranden och VD Edshus för eventuella synpunkter.

Bedömning
Utifrån rekommendationer och revisorernas slutsatser samt kommunstyrelsens uppdrag och kommunfullmäktiges beslut, görs bedömningen att det härmed föreligger förslag till bolagsordning i enlighet med rekommendationerna. Bolagsordningen ska antas av kommunfullmäktige och fastställas av bolagsstämman.

Beslutsförslag
- Kommunfullmäktige beslutar att anta föreliggande förslag till ny bolagsordning för Edshus AB.

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2025-05-02
Diarienummer: KS-2025-000137.003

Beslutsunderlag
Förslag till reviderad bolagsordning för Edshus AB

Beslutet skickas till:
Edshus

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Förslag - Bolagsordning för Edshus Aktiebolag

FÖRSLAG TILL REVIDERING 2025

§ 1 Firma

Bolagets firma är Edshus Aktiebolag.

§ 2 Styrelsens säte

Styrelsen skall ha sitt säte i Ed, Dals Eds kommun, Västra Götalands län.

§ 3 Föremål för bolagets verksamhet

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Dals-Eds kommun förvärva, äga, bebygga och förvalta fastigheter och tomträtter för bostadsändamål och kontors-ändamål samt å dessa uppföra bostäder, affärslägenheter, kontorshus och andra kollektiva anordningar samt bedriva därmed förenlig verksamhet.

§ 4 Ändamålet för bolagets verksamhet

Ändamålet med bolagets verksamhet är att genom sin verksamhet med tillämpning av affärsmässiga principer med ett samhällsnytteperspektiv och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip, gagna bostadsförsörjningen och sysselsättningen inom Dals Eds kommun samt erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande och inflytande i bolaget. Värdeöverföring från bolaget begränsas i enlighet med lag om allmännyttiga bostadsbolag. Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Dals Eds kommun. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer.

§ 5 Kommunfullmäktiges yttranderätt

Innan beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas skall kommunfullmäktige i Dals-Eds kommun beredas tillfälle att yttra sig.

§ 6 Aktiekapital

Aktiekapital skall utgöra lägst 2 000 000 kronor, högst 8 000 000 kronor. § 7 Antal aktier Antalet Aktier skall vara minst 2 000 och högst 8 000.

§ 7 Antal aktier

Antalet aktier skall vara minst 2 000 och högst 8 000.

§ 8 Styrelsen

Styrelsen skall bestå av 5-7 ledamöter med 2 ständiga ersättare. Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Dals Eds kommun för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter det val till kommunfullmäktige förrättats intill slutet av den ordinarie bolagsstämma som följer efter närmaste val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser också ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse.

§ 9 Revisorer och årsredovisning

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses en revisor med en ersättare. Revisorns och – i förekommande fall revisorsersättaren – uppdrag gäller till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

§ 10 Lekmannarevisorer

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor skall kommunfullmäktige i Dals Eds kommun utse en lekmannarevisor med ersättare.

§ 11 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma skall ske till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman. ~~Med brev.~~

§ 12 Ärenden på ordinarie bolagsstämma

På ordinarie bolagsstämma skall följande ärenden förekomma till behandling:

1. Val av ordförande för stämman;
2. Upprättande och godkännande av röstlängd;

3. Godkännande av dagordningen;
4. Val av två justeringsmän;
5. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad;
6. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorernas granskningsrapport samt i förekommande fall koncernredovisningsberättelse;
7. Beslut
    a) om fastställande av resultat- och balansräkningen
    b) om dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
    c) om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören;

8. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisor(er) samt ersättare;
9. Val av revisor och ersättare (i förekommande fall);
10. Information om kommunfullmäktiges val av styrelse och lekmannarevisorer med ersättare (i förekommande fall)
11. Annat ärende som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

§ 13 Räkenskapsår

Kalenderåret skall vara bolagets räkenskapsår.

§ 14 Firmateckning

Styrelsen bemyndigas att utse firmatecknare för bolaget.

§ 15 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Dals-Eds kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av sekretess.

§ 16 Offentlighet och allmänhetens insyn

Allmänheten har rätt att ta del av handlingar hos bolaget enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen. Bolaget ska även tillse att allmänheten – i den omfattning som

stadgas i kommunallagen – får insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.

§ 17 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Dals-Eds kommun.

§ 68 Dnr KS-2023-000261005

Årlig rapport informationssäkerhet 2023-2024

Sammanfattning av ärendet

I kommunens Informationssäkerhetspolicy som har beslutats av kommunfullmäktige 2017-09-20 §72, står det att ”Kommunchefen sammanställer och rapporterar årligen till kommunstyrelsen den sammantagna riskbilden för hela kommunen, inklusive statistik och information om inträffade informationssäkerhetsincidenter.” Skrivningarna i informationssäkerhetspolicyn togs fram i Dalslandssamverkan 2015 och är aktuella även idag. Den första sammanställda årliga rapporten från kommundirektören till kommunstyrelsen var för 2023, det här är nummer två.

Vid mätning av mognadsgraden som organisation inom informationssäkerhet används MSB:s verktyg “Cybersäkerhetskollen”. Den omfattar två delverktyg, det fullt utvecklade “Infosäkkollen” och den inte helt färdiga “IT-säkkollen”. I “Infosäkkollen” kan man som organisation befinna sig på eller vara på väg mot en viss nivå, nivåerna 1–4.

MSB rekommenderar att verksamheter inom offentlig sektor inklusive kommunala bolag befinner sig på nivå 3, det i syfte för att bidra till ett robust samhälle. En rapport till kommunstyrelsen utifrån resultatet i “Infosäkkollen” bedöms vara relevant utifrån det som står i informationssäkerhetspolicyn. Kommunen behöver fortsätta att ta kliv framåt avseende mognadsgrad hur organisationens informationssäkerhet hanteras, på ett för organisationen realistiskt sätt. Görs inte det löper kommunen stor risk att drabbas av allvarliga och kostsamma konsekvenser, särskilt i den här tiden nu med det tuffa ekonomiska läget där kommunens resurser bantas ner.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse informationssäkerhetssamordnare, daterad 2025-04-14
Cybersäkerhetskollen

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt kommundirektören:

- att kommunen under den kommande 2-årsperioden ska nå angivna målnivåer i rapporten.
- att årligen redovisa en halvårsrapport i samband med ordinarie delårsuppföljning i september.

forts. § 68

- att årligen upprätta och redovisa årsrapport för föregående år i samband med årsredovisning.

Expedieras till
KS

Årlig rapport informationssäkerhet 2023-2024

Sammanfattning av ärendet
I kommunens Informationssäkerhetspolicy som har beslutats av kommunfullmäktige 2017-09-20 §72, står det att ”Kommunchefen sammanställer och rapporterar årligen till kommunstyrelsen den sammantagna riskbilden för hela kommunen, inklusive statistik och information om inträffade informationssäkerhetsincidenter.”

Skrivningarna i informationssäkerhetspolicyn togs fram i Dalslandssamverkan 2015 och är aktuella även idag. Den första sammanställda årliga rapporten från kommundirektören till kommunstyrelsen var för 2023, det här är nummer två.

Vid mätning av mognadsgraden som organisation inom informationssäkerhet används MSB:s verktyg “Cybersäkerhetskollen”. Den omfattar två delverktyg, det fullt utvecklade “Infosäkkollen” och den inte helt färdiga “IT-säkkollen”. I “Infosäkkollen” kan man som organisation befinna sig på eller vara på väg mot en viss nivå, nivåerna 1–4.
MSB rekommenderar att verksamheter inom offentlig sektor inklusive kommunala bolag befinner sig på nivå 3, det i syfte för att bidra till ett robust samhälle. En rapport till kommunstyrelsen utifrån resultatet i “Infosäkkollen” bedöms vara relevant utifrån det som står i informationssäkerhetspolicyn.

Konsekvensbeskrivning
Kommunen behöver fortsätta att ta kliv framåt avseende mognadsgrad hur organisationens informationssäkerhet hanteras, på ett för organisationen realistiskt sätt. Görs inte det löper kommunen stor risk att drabbas av allvarliga och kostsamma konsekvenser, särskilt i den här tiden nu med det tuffa ekonomiska läget där kommunens resurser bantas ner.

Bedömning
Målsättningen i rapporten är realistisk och skulle innebära en milstolpe för kommunens hela säkerhetskultur som ger ringar på vattnet mot framtida kommunsamverkansplaner. När vi nått den målsättningen har vi etablerat den systematik som behövs för att kunna arbeta vidare på bästa sätt.

Beslutsförslag
Kommunstyrelsen föreslås att uppdra åt kommunchefen:

- att kommunen under den kommande 2-årsperioden ska nå angivna målnivåer i informationssäkerhetsrapport 2024 (bilaga).
- att återkomma med en halvårsrapport som uppföljning augusti 2025.
- att leverera årsrapporter i slutet av varje år.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse daterad 2025-04-14
Cybersäkerhetskollen

Beslutet skickas till:
Kommundirektör
Informationssäkerhetssamordnare
Driftledare IT-enheten

I tjänsten

Anders Wockatz / Carola Palm Jacobsson
Informationssäkerhetssamordnare

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 69

Dnr KS-2025-000096111

Valadministration - förändring av valdistrikt

Sammanfattning av ärendet

Länsstyrelsen beslutar om indelning i valdistrikt på förslag av kommunfullmäktige. Efter kontakt med Länsstyrelsen behöver beslut fattas om eventuell ändring under våren 2025. Bara om det finns särskilda skäl får ett distrikt omfatta färre än 1 000 och fler än 2 000 röstberättigade. Syftet är att valen ska kunna genomföras säkert, effektivt och tillgängligt samt att valhemligheten ska hållas skyddad. I varje distrikt ska det finnas en vallokal som valnämnden beslutar om.

Inför det allmänna valet 2018 genomfördes den senaste förändringen i valdistrikt för Dals-Eds kommun. Enbart två av dåvarande valdistrikt uppfyllde kravet om 1 000 röstberättigade invånare och efter kontakt med Länsstyrelsen fanns vid tidpunkten inte särskilda eller synnerliga skäl, för att ha så små valdistrikt som de dåvarande, i synnerhet då valhemligheten riskeras. Därför föreslogs att valdistrikten skulle slås samman med antal röstberättigade i enlighet med Länsstyrelsens riktlinje. Två alternativ föreslogs varav det som beslutades innebar att endast två valdistrikt bildades med 1 992 respektive 1 801 röstberättigade i vardera distrikten. Erfarenheten har givet med två stycken valdistrikt där antalet röstberättigade är relativt många givet Länsstyrelsens riktlinje, att rösträknandet på valnatten försenas och försvåras administrativt, varför behovet av att se över antalet valdistrikt och därmed antalet röstberättigade i vardera distrikten initierats av valnämnden. Kansliet har haft kontakt med Länsstyrelsen som delar bedömningen att det kan vara lämpligt med en översyn enligt skälen ovan.

Förslag föreligger med tre olika alternativ som innebär att tre valdistrikt bildas med olika geografisk profil. Valnämnden beslutar 2025-03-24 att föreslå kommunfullmäktige att besluta om alternativ 1.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med kartbilagor till Valnämnden, daterad 2025-03-17
Valnämndens beslut 2025-03-24 § 1

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att anta alternativ 1 som ny indelning av valdistrikt i kommunen.

Expedieras till

KS/KF

Valnämnden

§ 1 Dnr VN-2024-000003.111

Valadministration - förändring av valdistrikt

Sammanfattning av ärendet

Inför det allmänna valet 2018 genomfördes den senaste förändringen i valdistrikt för Dals-Eds kommun. Som underlag för beslutet i kommunfullmäktige fanns det vid tidpunkten en fördelning av valdistrikt och antal röstberättigade i Dals-Ed om sex valdistrikt med nedanstående fördelning av röstberättigade per den 1 mars 2017:

Håbol	218
Nössemark	165
Dals-Ed 1	1609
Dals-Ed 2	1171
Töftedal-Gesäter	265
Rölanda	365
Totalt:	3793

Enbart två av dåvarande valdistrikt uppfyllde kravet om 1 000 röstberättigade invånare och efter kontakt med Länsstyrelsen fanns vid tidpunkten inte särskilda eller synnerliga skäl, för att ha så små valdistrikt som de dåvarande, i synnerhet då valhemligheten riskeras. Därför föreslogs att valdistrikten skulle slås samman med antal röstberättigade i enlighet med Länsstyrelsens riktlinje. Två alternativ föreslogs varav det som beslutades innebar att endast två valdistrikt bildades; Dals-Ed 1, Håbol och Nössemark slås ihop till ett valdistrikt (Dals-Ed Nordöstra) som sammanlagt fick 1 992 röstberättigade. Dals-Ed 2, Töftedal/Gesäter och Rölanda slås ihop till ett valdistrikt (Dals-Ed Sydvästra) som sammanlagt fick 1 801 röstberättigade.

Vid det senaste EU-valet 2024 hade Dals-Ed Nordöstra 1812 röstberättigade medan Dals-Ed Sydvästra hade 1710 röstberättigade.

Erfarenheten har givet med två stycken valdistrikt där antalet röstberättigade är relativt många givet Länsstyrelsens riktlinje, att rösträknandet på valnatten försenas och försvåras administrativt, varför behovet av att se över antalet valdistrikt och därmed antalet röstberättigade i vardera distrikten initierats av valnämnden. Kansliet har haft kontakt med Länsstyrelsen som delar bedömningen att det kan vara lämpligt med en översyn enligt skälen ovan.

§ 1 forts.

Till Valnämndens sammanträde har underlag tagits fram för hur en annan fördelning skulle kunna göras möjlig. I samband med utredningen inför förändringen i det allmänna valet 2018, redovisades ett alternativ till det beslutade som innebar tre valdistrikt med således färre röstberättigade i varje. Utifrån tidigare beredning i Valnämnden och därpåföljande kontakt med Länsstyrelsen, har följande alternativ till ny valdistriktsindelning tagits fram.

De två första alternativen bygger på postnummer inom kommunen vilket underlättar till exempel att hänsyn genom detta tas till geografi och att valdistrikten blir sammanhängande områden. Dessa alternativ är även inritade på karta över kommunen.

Alternativ 1
Södra distriktet = Postnummer 66892 + 66893 (uppskattning röstberättigade 1032 stycken)

Centrum och Lilla Le runt = Postnummer 66832 + 66830 (uppskattning röstberättigade 1511 stycken)

Norra distriktet = Postnummer 66831 + 66891 (uppskattning 1234 stycken)

Alternativ 2
Eds centrum och östra kommundelen = Postnummer 66830 + 66892 (uppskattning röstberättigade 1136 stycken)

Ed nord och norra kommundelen = Postnummer 66831 + 66891 (uppskattning röstberättigade 1234 stycken)

Ed syd och södra kommundelen = Postnummer 66832 + 66893 (uppskattning röstberättigade 1407 stycken)

Alternativ 3

Eds centrum = Postnummer 66830 (uppskattning röstberättigade 696 stycken)

Dals-Ed norra = Postnummer 66831 + 66891 + 66892 (uppskattning röstberättigade 1674 stycken)

Dals-Ed södra = Postnummer 66832 + 66893 (uppskattning röstberättigade 1407 stycken)

§ 1 forts.

Alternativ 4 (alternativet 2018 till den nuvarande indelningen)

Dals-Ed 1 = i enlighet med indelning som gällde innan 2018 (1 609 röstberättigade per den 1 mars 2017)

Dals-Ed 2 = i enlighet med indelning som gällde innan 2018 (1 171 röstberättigade per den 1 mars 2017)

Dals-Ed övriga kommundelar = de tidigare valdistrikten innan 2018 i form av Håbol, Nössemark, Töftedal/Gesäter och Rölanda slås ihop till ett valdistrikt (1 013 röstberättigade per den 1 mars 2017)

Vallokal och röstningslokal

Vid tidigare beredningar och uppföljningar i valnämnden om har lämplig vallokal diskuterats och då har bollhallen eller idrottshallen övervägts som alternativ vallokal till Stallbacken, i synnerhet om valdistrikten utökas till tre distrikt. Röstningslokalerna i bygderna bör vara kvar som möjlighet att förtidsrösta i under valdagen. Förtidsröstningen i kommunhuset bör dock ändras till annan centralt belägen lokal som innebär att rösningen kan genomföras mer effektivt och undvika köbildning i möjligaste mån.

Beslutsunderlag

Videomöte med Länsstyrelsen 2024-10-14
Kartunderlag på de olika alternativen

Yrkanden

Jan Johansson (M) och Andreas Nilsson (M) yrkar på alternativ 1.

Propositionsordning

Ordföranden ställer frågan om nämnden vill besluta enligt yrkandet och finner att nämnden beslutar så.

Valnämndens beslut

Att uppdra till kanslienheten att utreda möjliga röstningslokaler i centrum för förtidsröstning samt att boka bollhallen på Hagaskolan för vallokal på valdagen.

Beslutsförslag

Valnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta alternativ 1 som ny indelning av valdistrikt i kommunen.

§ 1 forts.

Beslutet skickas till:
Informationssamordnare/koordinator
Kommundirektör
Kommunfullmäktige

Valadministration - förändring av valdistrikt

Sammanfattning av ärendet
Länsstyrelsen beslutar om indelning i valdistrikt på förslag av kommunfullmäktige. Efter kontakt med Länsstyrelsen behöver beslut fattas om eventuell ändring under våren 2025. Bara om det finns särskilda skäl får ett distrikt omfatta färre än 1 000 och fler än 2 000 röstberättigade. Syftet är att valen ska kunna genomföras säkert, effektivt och tillgängligt samt att valhemligheten ska hållas skyddad. I varje distrikt ska det finnas en vallokal som valnämnden beslutar om.

Inför det allmänna valet 2018 genomfördes den senaste förändringen i valdistrikt för Dals-Eds kommun. Enbart två av dåvarande valdistrikt uppfyllde kravet om 1 000 röstberättigade invånare och efter kontakt med Länsstyrelsen fanns vid tidpunkten inte särskilda eller synnerliga skäl, för att ha så små valdistrikt som de dåvarande, i synnerhet då valhemligheten riskeras. Därför föreslogs att valdistrikten skulle slås samman med antal röstberättigade i enlighet med Länsstyrelsens riktlinje. Två alternativ föreslogs varav det som beslutades innebar att endast två valdistrikt bildades med 1 992 respektive 1 801 röstberättigade i vardera distrikten. Erfarenheten har givet med två stycken valdistrikt där antalet röstberättigade är relativt många givet Länsstyrelsens riktlinje, att rösträknandet på valnatten försenas och försvåras administrativt, varför behovet av att se över antalet valdistrikt och därmed antalet röstberättigade i vardera distrikten initierats av valnämnden. Kansliet har haft kontakt med Länsstyrelsen som delar bedömningen att det kan vara lämpligt med en översyn enligt skälen ovan.

Förslag föreligger med tre olika alternativ som innebär att tre valdistrikt bildas med olika geografisk profil.

Beskrivning av ärendet
Inför det allmänna valet 2018 genomfördes den senaste förändringen i valdistrikt för Dals-Eds kommun. Som underlag för beslutet i kommunfullmäktige fanns det vid tidpunkten en fördelning av valdistrikt och antal röstberättigade i Dals-Ed om sex stycken valdistrikt med nedanstående fördelning av röstberättigade per den 1 mars 2017:

Håbol	218
Nössemark	165
Dals-Ed 1	1609
Dals-Ed 2	1171

Töftedal-Gesäter	265
Rölanda	365
Totalt:	3793

Enbart två av dåvarande valdistrikt uppfyllde kravet om 1 000 röstberättigade invånare och efter kontakt med Länsstyrelsen fanns vid tidpunkten inte särskilda eller synnerliga skäl, för att ha så små valdistrikt som de dåvarande, i synnerhet då valhemligheten riskeras. Därför föreslogs att valdistrikten skulle slås samman med antal röstberättigade i enlighet med Länsstyrelsens riktlinje. Två alternativ föreslogs varav det som beslutades innebar att endast två valdistrikt bildades; Dals-Ed 1, Håbol och Nössemark slås ihop till ett valdistrikt (Dals-Ed Nordöstra) som sammanlagt fick 1 992 röstberättigade. Dals-Ed 2, Töftedal/Gesäter och Rölanda slås ihop till ett valdistrikt (Dals-Ed Sydvästra) som sammanlagt fick 1 801 röstberättigade.

Vid det senaste EU-valet 2024 hade Dals-Ed Nordöstra 1812 stycken röstberättigade medan Dals-Ed Sydvästra hade 1710 stycken röstberättigade.

Erfarenheten har givet med två stycken valdistrikt där antalet röstberättigade är relativt många givet Länsstyrelsens riktlinje, att rösträknandet på valnatten försenas och försvåras administrativt, varför behovet av att se över antalet valdistrikt och därmed antalet röstberättigade i vardera distrikten initierats av valnämnden. Kansliet har haft kontakt med Länsstyrelsen som delar bedömningen att det kan vara lämpligt med en översyn enligt skälen ovan.

Till dagens möte i Valnämnden har underlag tagits fram för hur en annan fördelning skulle kunna göras möjlig. I samband med utredningen inför förändringen i det allmänna valet 2018, redovisades ett alternativ till det beslutade som innebar tre valdistrikt med således färre röstberättigade i varje. Utifrån tidigare beredning i Valnämnden och därpåföljande kontakt med Länsstyrelsen, har följande alternativ till ny valdistriktsindelning tagits fram.

De två första alternativen bygger på postnummer inom kommunen vilket underlättar t ex att hänsyn genom detta tas till geografi och att valdistrikten blir sammanhängande områden. Dessa alternativ är även inritade på bifogad karta över kommunen.

Alternativ 1
Södra distriktet = Postnummer 66892 + 66893 (uppskattning röstberättigade 1032)
Centrum och Lilla Le runt = Postnummer 66832 + 66830 (uppskattning röstberättigade 1511)
Norra distriktet = Postnummer 66831 + 66891 (uppskattning 1234)

Alternativ 2
Eds centrum och östra kommundelen = Postnummer 66830 + 66892 (uppskattning röstberättigade 1136)

Ed nord och norra kommundelen = Postnummer 66831 + 66891 (uppskattning röstberättigade 1234)
Ed syd och södra kommundelen = Postnummer 66832 + 66893 (uppskattning röstberättigade 1407)

Alternativ 3
Eds centrum = Postnummer 66830 (uppskattning röstberättigade 696)
Dals-Ed norra = Postnummer 66831 + 66891 + 66892 (uppskattning röstberättigade 1674)
Dals-Ed södra = Postnummer 66832 + 66893 (uppskattning röstberättigade 1407)

Alternativ 4 (alternativet 2018 till den nuvarande indelningen)
Dals-Ed 1 = i enlighet med indelning som gällde innan 2018 (1 609 röstberättigade per den 1 mars 2017)
Dals-Ed 2 = i enlighet med indelning som gällde innan 2018 (1 171 röstberättigade per den 1 mars 2017)
Dals-Ed övriga kommundelar = de tidigare valdistrikten innan 2018 i form av Håbol, Nössemark, Töftedal/Gesäter och Rölanda slås ihop till ett valdistrikt (1 013 röstberättigade per den 1 mars 2017)

Vallokal och röstningslokal
Vid tidigare beredningar och uppföljningar i valnämnden om har lämplig vallokal diskuterats och då har bollhallen eller idrottshallen övervägts som alternativ vallokal till Stallbacken, i synnerhet om valdistrikten utökas till tre distrikt. Röstningslokalerna i bygderna bör vara kvar som möjlighet att förtidsrösta i under valdagen. Förtidsröstningen i kommunhuset bör dock ändras till annan centralt belägen lokal som innebär att rösningen kan genomföras mer effektivt och undvika köbildning i möjligaste mån.

Bedömning
Valnämnden har uppdragit åt kanslienheten att återkomma till valnämnden med konkret beslutsförslag om ny valdistriktsindelning att ta ställning till och som ska beredas inför beslut i kommunfullmäktige under våren 2025. Av de fyra alternativen som utretts enligt ovan bygger det första alternativet på att det blir sammanhängande områden och håller sig inom det stipulerade antalet om minst 1000 och som flest 2000 röstberättigade.

Beslutsförslag
- Att lämna åt valnämnden att föreslå kommunfullmäktige något av de utredda alternativen enligt ovan.

Beslutsunderlag
Videomöte med Länsstyrelsen 2024-10-14

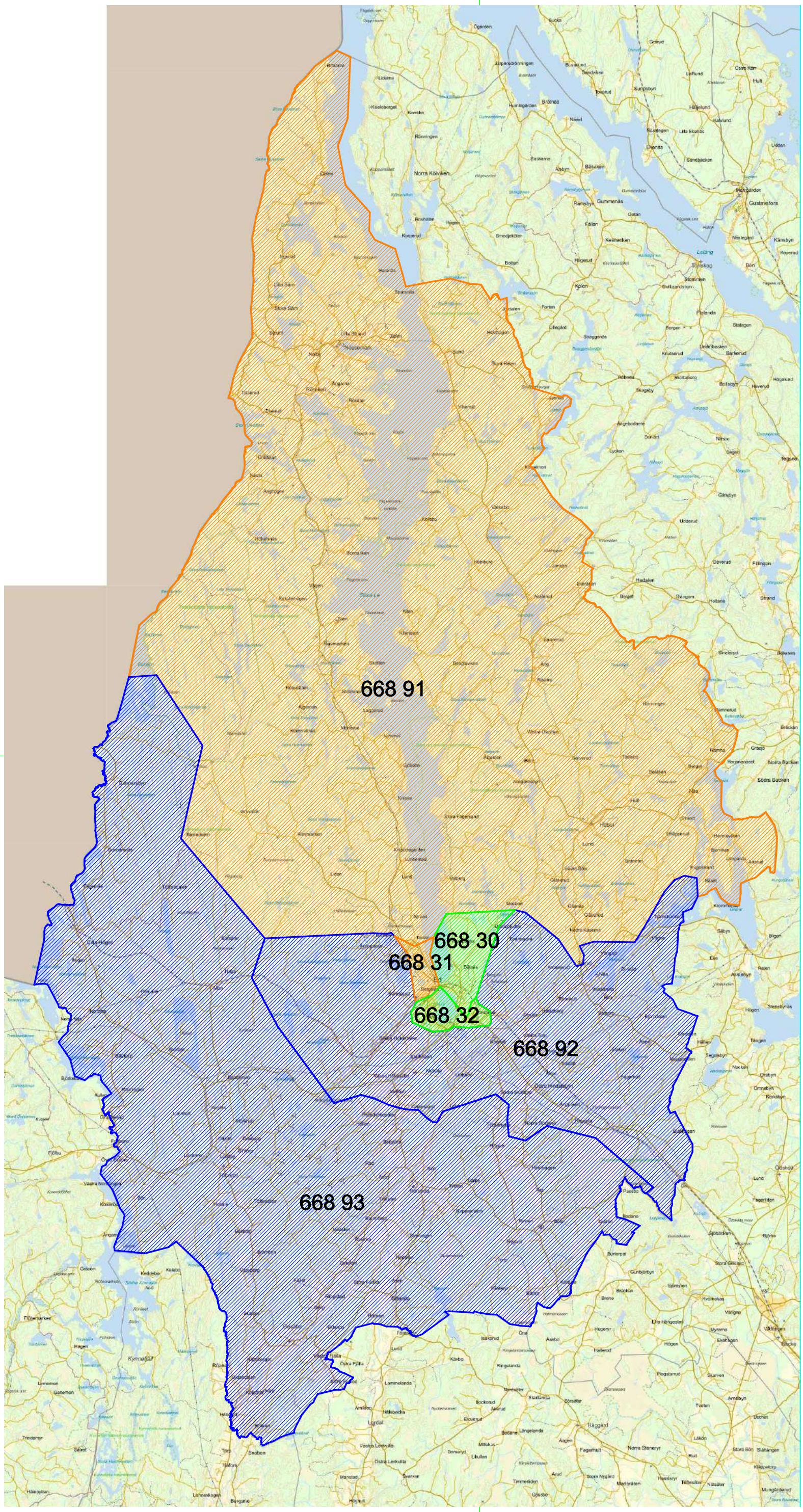
TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2025-03-17
Diarienummer: VN-2024-000003.111

Beslutet skickas till:
Informationssamordnare/koordinator
Kommundirektör

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

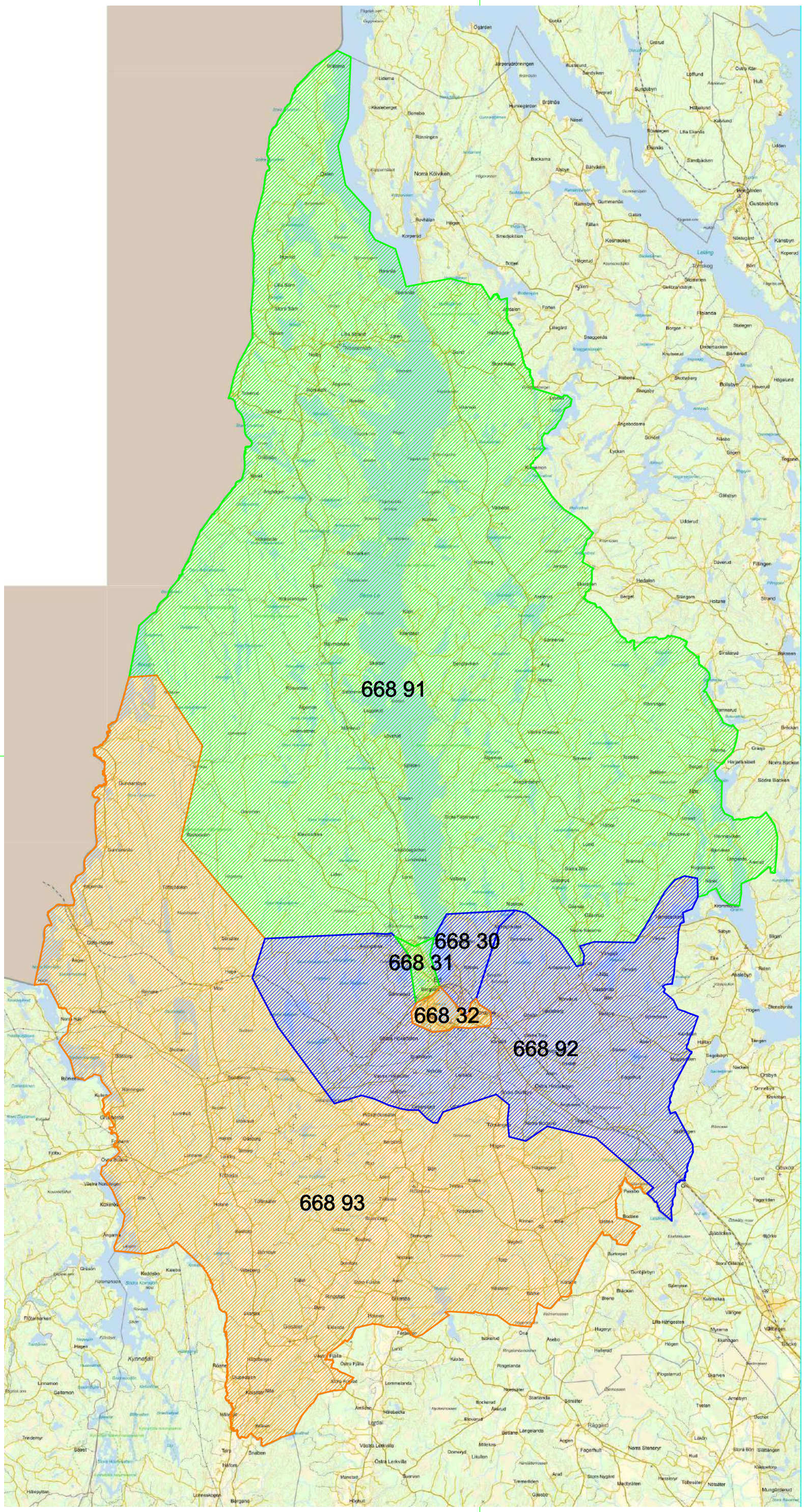
Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

REG	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

UPPDRAG NR	RITAD AV	HANDLÄGGARE
DATUM	ANSVARIG	

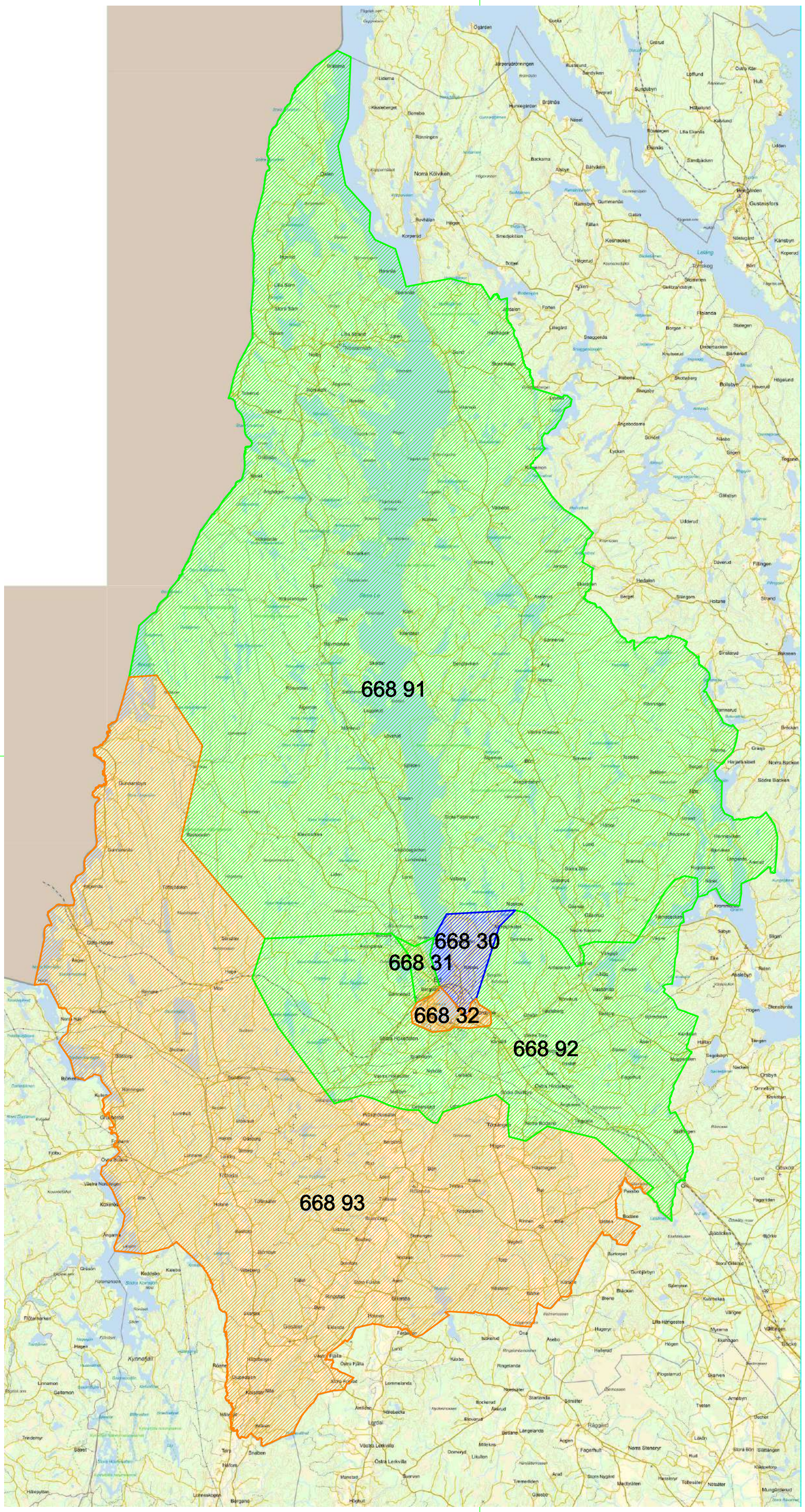
SKALA	NUMMER	BET
1:150000 / A3		

REG	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

UPPDRAG NR	RITAD AV	HANDLÄGGARE
DATUM	ANSVARIG	

SKALA	NUMMER	BET
1:150000 / A3		

REG	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

UPPDRAG NR	RITAD AV	HANDLÄGGARE
DATUM	ANSVARIG	

SKALA	NUMMER	BET
1:150000 / A3		

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 70

Dnr KS-2025-000148702

Taxa och tillägg i Socialnämndens reglemente gällande gårdsförsäljning av alkohol

Sammanfattning av ärendet

Sveriges riksdag har beslutat om nya regler i Alkohollagen (2010:1622) gällande Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker. Ändringen träder i kraft från och med 1 juni 2025.

För att få bedriva gårdsförsäljning kommer det krävas tillstånd. Kommunerna ska meddela sådana tillstånd samt utöva tillsyn av tillståndshavarna. Övriga krav för gårdsförsäljning är att alkoholdryckerna är egentillverkade. Enbart småskaliga oberoende tillverkare ska få tillstånd till gårdsförsäljning. Gårdsförsäljning ska endast få ske till konsumenter som deltar i ett kunskapshöjande besöksarrangemang som anordnats av tillverkaren. Tillståndshavaren ska få bedriva gårdsförsäljning från endast ett försäljningsställe. Försäljningen till varje enskild konsument ska inte få överstiga 0,7 liter spritdrycker, tre liter vin, tre liter starköl och tre liter andra jästa alkoholdrycker vid samma besökstillfälle.

Inför ikraftträdande av nya regler i alkohollagen bör kommunen sätta sig in i förslaget och förbereda för att kunna hantera ansökningar, fatta beslut och utöva tillsyn.

Kommunen behöver vara förberedd på att kunna hantera ansökningar och genomföra den utredning som krävs. I en del kommuner kan viss anhopning av ansökningar förväntas under sommaren.

Kommunen får ta ut en avgift för prövningen av ansökan om gårdsförsäljningstillstånd, och enligt propositionsförslaget framgår att kommunens prövning av ansökningar om gårdsförsäljning i stora delar kommer motsvara den prövning som idag görs beträffande serveringstillstånd, med vissa tillägg. Med denna bakgrund föreslås att taxan ska vara samma som vid ansökan om ett stadigvarande serveringstillstånd, som idag ligger på 9 000 kronor.

Socialnämnden ansvarar för handläggning av ärenden som gäller alkoholservering, folköl- och tobaksförsäljning samt e-cigaretter och tobaksfria nikotinprodukter, och är en lokal tillsynsmyndighet enligt alkohollagen (2010:1622), lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter (LTLP) och lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter. Handläggningen och tillsynen utförs av Dalsland & Säffles alkohol- och tobaksenhet.

forts § 70

Kommunen behöver fatta beslut om socialnämnden ska ansvara för att ta emot ansökningar och besluta om tillstånd, samt bedriva tillsyn, behövs tillägg till nämndens reglemente göras.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse alkohol- och tobakshandläggare, daterad 2025-02-11

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att samråda med övriga kommuner i samverkansrådet.

Expedieras till

KS/KF

Dalsland & Säffles Alkohol- och Tobaksenhet

Tjänsteskrivelse
2025-02-11

Kommunstyrelsen

Förslag till tillägg i Socialnämndens reglemente avseende *Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker*.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

- Socialnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter avseende nya regler i Alkohollagen (2010:1622) gällande Gårdsförsäljning av alkoholdrycker.

- en ny avgift gällande gårdsförsäljningstillstånd införs i avgiftssystemet med en avgift om 9000 kronor, tillsynsavgiften ska bestämmas senare när det kommit mer information hur den ska utföras.

Sammanfattning av ärende

Sveriges riksdag har beslutat om nya regler i Alkohollagen (2010:1622) gällande Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker. Ändringen träder i kraft från och med 1 juni 2025.

För att få bedriva gårdsförsäljning kommer det krävas tillstånd. Kommunerna ska meddela sådana tillstånd samt utöva tillsyn av tillståndshavarna. Övriga krav för gårdsförsäljning är att alkoholdryckerna är egentillverkade. Enbart småskaliga oberoende tillverkare ska få tillstånd till gårdsförsäljning. Gårdsförsäljning ska endast få ske till konsumenter som deltar i ett kunskapshöjande besöksarrangemang som anordnats av tillverkaren. Tillståndshavaren ska få bedriva gårdsförsäljning från endast ett försäljningsställe. Försäljningen till varje enskild konsument ska inte få överstiga 0,7 liter spritdrycker, tre liter vin, tre liter starköl och tre liter andra jästa alkoholdrycker vid samma besökstillfälle.

Inför ikraftträdande av nya regler i alkohollagen bör kommunen sätta sig in i förslaget och förbereda för att kunna hantera ansökningar, fatta beslut och utöva tillsyn.

Kommunen behöver vara förberedd på att kunna hantera ansökningar och genomföra den utredning som krävs. I en del kommuner kan viss anhopning av ansökningar förväntas under sommaren.

Kommunen får ta ut en avgift för prövningen av ansökan om gårdsförsäljningstillstånd, och enligt propositionsförslaget framgår att kommunens prövning av ansökningar om gårdsförsäljning i stora delar kommer motsvara den prövning som idag görs beträffande serveringstillstånd, med vissa tillägg. Med denna bakgrund föreslås att taxan ska vara samma som vid ansökan om ett stadigvarande serveringstillstånd, som idag ligger på 9000 kronor.

Socialnämnden ansvarar för handläggning av ärenden som gäller alkoholservering, folköl- och tobaksförsäljning samt e-cigaretter och tobaksfria nikotinprodukter, och är en lokal tillsynsmyndighet enligt alkohollagen (2010:1622), lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter (LTLP) och lag

(2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter. Handläggningen och tillsynen utförs av Dalsland & Säffles alkohol- och tobaksenhet.

Kommunen behöver fatta beslut om socialnämnden ska ansvara för att ta emot ansökningar och besluta om tillstånd, samt bedriva tillsyn, behövs tillägg till nämndens reglemente göras.

Jeanette Krafft, Daniel Berglöv
alkohol/tobakshandläggare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 71

Dnr KS-2025-000149171

Taxa för sotning och brandskyddskontroll 2025

Sammanfattning av ärendet

Kommunerna ska enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor genomföra brandskyddskontroll och rengöring/sotning av alla förbränningsanordningar. På många håll i landet utförs arbetet av entreprenörer som anlitas av kommunen. Dals-Eds kommun har avtal med Sotarn på Dal som gäller fram till och med 2028-06-30. Med möjlighet att förlänga avtalet med ett år i taget till och med 2031-06-30.

Revideringen av taxa för sotning och brandskyddskontroll följer således inte budgetåret då taxan för innevarande år sträcker sig fram till den 31 mars 2025. Bedömning görs därför om att kommunfullmäktige för sin behandling av taxan kan hänvisa till den årliga revideringen av centralt index för sotning och brandskyddskontroll och att låta kommunstyrelsen tillika räddningsnämnd, fastställa taxan. När taxan är fastställd ska publicering ske via kommunens hemsida.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse stf räddningschef, daterad 2025-04-30
SKR:s cirkulär 25:22 – Sotningsindex 2025

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar med kommunfullmäktiges bemyndigande, att fastställa taxan för sotning i enlighet med indexreglering från SKR.

Expedieras till

KS

Dals-Eds kommun

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2025-04-30
D.nr: UH-2023-17

Räddningstjänsten
Per Sandström

Sotningstaxa

Bakgrund
Kommunerna ska enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor genomföra brandskyddskontroll och rengöring/sotning av alla förbränningsanordningar. På många håll i landet utförs arbetet av entreprenörer som anlitas av kommunen. Dals-Eds kommun har avtal med Sotarn på Dal som gäller fram till och med 2028-06-30. Med möjlighet att förlänga avtalet med ett år i taget till och med 2031-06-30.

Revideringen av taxa för sotning och brandskyddskontroll följer således inte budgetåret då taxan för innevarande år sträcker sig fram till den 31 mars 2025. Bedömning görs därför om att kommunfullmäktige för sin behandling av taxan kan hänvisa till den årliga revideringen av centralt index för sotning och brandskyddskontroll och att låta kommunstyrelsen tillika räddningsnämnd, fastställa taxan. När taxan är fastställd ska publicering ske via kommunens hemsida.

Beslutsförslag
Att Kommunstyrelsen enligt tidigare beslut fastställa taxan för sotning i enlighet med indexregleringen.

I tjänsten

Per Sandström,
Stf. Räddningschef

Bilaga: Sotningsindex för 2025.

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr:	25:22
Diarienr:	SKR2025/00613
Handläggare:	Johan Gert Sophia Olofsson
Ämnesord:	Trygghet och säkerhet
Avdelning:	Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Sektion/Enhet:	Sektionen för planering säkerhet och miljö
Extern medverkan:	
Datum:	2025-04-25
Mottagare:	 Räddningschefer Kommunala räddningstjänstorganisationer
Rubrik:	Sotningsindex 2025
Ersätter:	24:25
Bilagor:	

Sammanfattning

SKR och SSR (Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund) publicerar sotningsindex för kommuner som i avtal med Skorstensfejarmästare beslutat om att tillämpa indexet för justering av taxan för rengöring och brandskyddskontroll.

SKR och SSR rekommenderar att ni som använder sotningsindex för justering av sotningstaxor tar beslut i särskild ordning om att byta till Prisindex kommunal verksamhet (PKV). Sotningsindex publiceras sista gången år 2029.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

CIRKULÄR 25:22

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Avdelningen för arbetsgivarpoltik
Johan Gert
Sophia Olofsson

Räddningsnämnder
Räddningschefer
Kommunala räddningstjänstorgasniationer

Sotningsindex 2025

För kommun som i avtal med Skorstensfejarmästare beslutat om tillämpning av Sotningsindex enligt Svenska Kommunförbundets cirkulär 2002:83, daterat 2002-09-12, ska nedanstående tabell användas för att fastställa sotningsindex.

Var vänliga och vidareförmedla informationen om sotningsindexet till de i kommunerna som hanterar sotningsfrågorna.

För kännedom har SKR och Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund (SSR) en ny rekommendation om index för justering av sotningstaxor istället för sotningsindex, Prisindex kommunal verksamhet (PKV). Kommunen behöver i särskild ordning besluta om byte av index för sotningstaxorna. Se mer information i Cirkulär 24:37 om vad PKV innebär och hur byte av index kan göras. De kommuner som använder sotningsindex uppmanas besluta om att byta index. Observera att ni som inte fattat beslut om byte till PKV fortfarande behöver justera era taxor enligt sotningsindex denna gång. SKR och SSR kommer att fortsätta publicera sotningsindex under en övergångsperiod till och med 2029.

Sotningsindex 2025 gäller från och med 2025-04-01

Det är två värden som ligger till grund för sotningsindex. Dels är det löneökning på medianlön för sotare enligt avtal mellan Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund (SSR) och Svenska Kommunalarbetareförbundet, (3,4 % från 1 april 2025). Det andra värdet är Konsumentprisindex för 12-månadersförändring i februari (1,3 % 2025). Sotningsindexets konstruktion med kopplingen till löneökningarna gör att det kommer senare än 1 april de år det är avtalsrörelse.

Sotningsindexet för 2025 är 2,98 %. Beroende på när sotningsindex infördes för förra året och när det införs i år så behöver hänsyn tas till eventuella justeringar från föregående år och behov av justeringar i år. Vid senare införande justeras indexet så att värdet av uppräkningen för tolv månader ska kunna erhållas under färre månader.

Sotningsindex vid respektive tillämpning varierar således beroende på både när index infördes för 2024 och när det införs för 2025, Beräknade värden där dessa faktorer är beaktade kan utläsas i tabellen nedan. Ni som justerade taxan senare 2024 än tabellen redovisar eller behöver justera senare 2025 får kontakta SKR för beräkning av er justering, se kontaktuppgifter nedan.

Införande av index	01 maj 2024	01 juni 2024	01 juli 2024
1 maj 2025	2,90%	2,49%	1,99%
1 juni 2025	3,19%	2,74%	2,18%
1 juli 2025	3,55%	3,04%	2,43%

Tabell 1, Justerat sotningsindex beroende på när det infördes för 2024 och införs för 2025.

Vid frågor eller behov av anpassade indexberäkningar går det bra att kontakta info@skr.se, 08-452 70 00.

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad

Ann-Sofie Eriksson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 59

Dnr KS-2025-000095000

Digitalt ägarråd 28 april 2025 samt årsstämma 11 juni 2025 - Inera AB

Sammanfattning av ärendet

Ineras årsstämma äger rum den 11 juni 2025. Ineras årsstämma föregås av ägarrådet som genomförs digitalt den 28 april 2025.

Ägarrådet är Ineras beslutsorgan för övergripande strategiska frågor och bolagsstyrning. Ägarrådet fastställer det ägardirektiv som styr Ineras uppdrag, strategi samt strategiska mål för Inera avseende nästkommande räkenskapsår. Ägarrådet fastställer även Ineras långtidsplan och långtidsbudget.

Beslutsunderlag

Inbjudan till ägarråd Inera AB

Arbetsutskottets beslut

- Kommunstyrelsen arbetsutskott beslutar att utse ekonomichef Peter Johansson som ombud för Dals-Eds kommun på ägarrådet för Inera AB.

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar att utse SKR Företag AB:s ombud att företräda Dals-Eds kommun på årsstämman 2025 för Inera AB

Expedieras till

KS
Ekonomichef
Inera AB

DATUM 2025-04-30

Till
Kommunstyrelsens ordf.
Kommundirektör (el. motsv.)
Regionstyrelsens ordf.
Regiondirektör (el. motsv.)
SKR Företag AB

För kännedom
Styrelsen för Inera AB

Kallelse till årsstämma i Inera AB

Ineras årsstämma hålls digitalt den 11 juni 2025 klockan 10.00-11.00.

Ineras årsstämma föregås av Ineras ägarråd som genomfördes den 28 april 2025. Ägarrådet fastställer ägardirektiv, styrelse, verksamhetsinriktning och rambudget inför bolagsstämman den 11 juni 2025. **Observera att ägarna i aktieägaravtalet förbundit sig att på bolagstämman rösta helt i enlighet med de beslut och val som sker vid ägarrådet.** Det är därmed vid ägarrådet som ägarna i första hand utövar ägarstyrningen över Inera.

Deltagande vid årsstämman genomförs med fördel genom ombud. Teresa Hansson, controller, SKR Företag, kan företräda er vid årsstämman om så önskas.

Anmälan till årsstämman, som ägarrepresentant eller via annan aktieägare som kan företräda er, sker via detta anmälningsformulär. Sista anmälningsdag är den 26 maj. Handlingar till årsstämman finns publicerade på inera.se.

Praktisk information

Årsstämman sker digitalt och röstningen sker genom verktyget VoteIT. Anmälda representanter får ett mejl med instruktioner om hur röstningen går till samt länk till mötet. Samtliga handlingar publiceras på inera.se och i VoteIT. För att en deltagare ska vara en giltig ägarrepresentant behövs protokollsutdrag med beslut eller av firmatecknaren digitalt signerad anmälan. En annan aktieägare kan företräda er på årsstämman och då behövs protokollsutdrag med beslut eller att firmatecknaren digitalt signerar uppgifterna i anmälan, se information i anmälningsformuläret.

Med vänliga hälsningar

Andreas Svahn
Styrelseordförande Inera

Patrik Sundström
Vd Inera

DATUM 2025-04-30

Dagordning årsstämma 11 juni 2025

Ärende:

1. Stämman öppnas
2. Val av ordförande vid stämman
3. Upprättande och godkännande av röstlängd
4. Val av sekreterare och en eller två justerare
5. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
6. Godkännande av förslag till dagordning för stämman
7. Framläggande av årsredovisning, revisionsberättelse och lekmannarevisorernas granskningsrapport för perioden 1 januari 2024 – 31 december 2024

   Beslut:

   a. om fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen,

   b. om dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen,

   c. om ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställande direktör.
8. Bestämmande av antalet styrelseledamöter samt i förekommande fall, revisorer, lekmannarevisorer och ersättare
9. Fastställande av arvoden åt styrelsen och i förekommande fall för revisorer
10. Val av styrelseledamöter samt i förekommande fall revisorer, lekmannarevisorer och ersättare
11. Val av styrelseordförande
12. Fastställande av verksamhetsinriktning med strategiska mål samt rambudget
13. a. Fastställande av ägardirektiv för Inera AB

    b. Fastställande av ägaröverenskommelse – ägarnas samverkan genom Inera
14. Övriga frågor
15. Stämman avslutas

Dals-Eds Kommun <kommun@dalsed.se>

Påminnelse: Inbjudan till Inera AB:s Ägarråd 2025

1 meddelande

SKR Information <information@skr.se> 24 mars 2025 kl. 08:01
Svara: noreply@skr.se
Till: kommun@dalsed.se

Denna inbjudan vidarebefordras till registrator samt kommundirektör alt. regiondirektör

Påminnelse - Välkommen till Ineras Ägarråd

OBS! Har din kommun/region redan anmält representant kan du bortse från denna påminnelse.

Jag vill härmed bjuda in samtliga ägare till Ineras Ägarråd 2025.

Ägarrådet är Inera AB:s högsta beslutande organ, genom vilket ägarna gemensamt beslutar om bolagets strategiska inriktning framåt. Ägarrådet fastställer även ägardirektiv, ägaröverenskommelse samt utser styrelseledamöter inför Ineras bolagsstämma. Som delägare i Inera AB kallas din kommun/region till ägarrådet.

Det som beslutas på ägarrådet den 28 april ska sedan bekräftas på Ineras bolagsstämma den 11 juni 2025.

Väl mött på ägarrådet!

Anders Henriksson
Ordförande SKR och SKR Företag AB

Praktisk information

Datum: Måndag den 28 april 2025
Klockan: 14:00-16:00
Plats: Ägarrådet hålls digitalt. Detaljerad information skickas ut efter anmälan.
Sista anmälningsdag: 4 april 2025
Anmälningslänk: **Inera Ägarråd 2025**

Ägarrådet hålls digitalt och webbsänds också via skr.se. Har du kollegor som vill följa ägarrådet eller ta del av informationen, så går det bra. Länk till webbsändning kommer att finnas på skr.se.

Deltagande för ägarrepresentanterna sker via verktyget VoteIT. Via VoteIT fattas beslut och frågor kan ställas via chatt. Anmälda ägarrepresentanter får ett mejl med instruktioner om hur röstning och beslutsfattande går till.

Den 14 april, två veckor innan ägarrådet, är detta viktigt att notera:

- Samtliga handlingar publiceras inför ägarrådet på skr.se samt i VoteIT.
- Det är möjligt att ställa frågor och komma med inspel inför ägarrådet direkt i VoteIT.
- Övriga frågor till ägarrådet ska anmälas via inera@skr.se.

Utsedd ägarrepresentant

För att en deltagare ska vara giltig som ägarrepresentant behövs protokollsutdrag med beslut, eller en ifylld blankett, se nedan.

En annan aktieägare kan fungera som ombud om ni själva inte kan medverka, använd då samma blankett för att utse denne.

Blankett för att utse representant/ombud till ägarråd i Inera AB | PDF

Kontakt

Anmälan av övriga frågor till ägarrådet ska ske senast den 11 april. Dessa och frågor kring representation och ombud skickas till inera@skr.se.

Sveriges Kommuner och Regioner
info@skr.se
skr.se

Hornsgatan 20, 118 20 Stockholm

Avsluta prenumerationen

Ägarna i Visit Dalsland AB kallas härmed till bolagsstämma

Plats: Dalsland Center
Tid: 3 juni 2025 kl. 17.00 på Nuntorp Gård.

Efter stämman hålls konstituerande styrelsemöte och serveras middag i restaurangen.
Anmälan: senast fredag den 30 maj till kerstin.aronsson@dalsland.com
Handlingar: Skickas ut en vecka innan stämman och finns tillgängliga i bolagets styrelseportal Team Engine.

Förslag till dagordning:
1. Mötet öppnas
2. Val av ordförande vid stämman
3. Val av sekreterare vid stämman
4. Upprättande och godkännande av röstlängd
5. Val av en eller två justerare
6. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
7. Godkännande av dagordning
8. Framläggande av årsredovisning och revisionsberättelse
9. Beslut om
   a) fastställelse av resultat och balansräkning
   b) dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
   c) ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktör
10. Fastställande av arvoden till styrelsen och revisorerna
11. Val av styrelse
12. Val av ordförande i styrelsen
13. Val av revisorer
14. Val av valberedning
15. Verksamhetsplan
16. VD-instruktion
17. Annat ärende som ankommer på bolagsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen

Välkomna!
Britt Bohlin
Ordförande Visit Dalsland AB

Sändlista
Bengtsfors kommun
Dals Eds kommun
Färgelanda kommun
Melleruds kommun
Vänersborgs kommun
Åmåls kommun
Nuvarande styrelse i Visit Dalsland AB
Valberedningen
Föreslagna styrelseledamöter
Revisorer
VD

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 72

Dnr KS-2025-000106460

Revidering – Livsmedels- och måltidspolicy 2026-2030

Sammanfattning av ärendet

Den tidigare livsmedels- och måltidspolicyn är giltig till och med 2025 och inför ny livsmedelsupphandling har en ny tagits fram. Livsmedels- och måltidspolicyn ersätter tidigare beslutad policy och revideras vart 4:e år.

Syftet med livsmedel- och måltidspolicyn är att den ska vara ett stöd för att kvalitetssäkra upphandlingar, inköp och måltidsplanering. Policyn beskriver kostenhetens verksamhet och deras mål med måltidsmodellen som utgångspunkt samt hur de vid måltidsutveckling använder råd, riktlinjer och nationella rekommendationer.

Policyn gäller för kommunens samtliga verksamheter som hanterar mat och livsmedel. Varje berörd kommunal verksamhet inom förskola, skola och omsorg ansvarar för att policyn efterlevs.

De berörda kommunerna i form av kostchefer eller motsvarande har gemensam tagit fram underlaget. Varje kommun antar sin egen policy varför innehållet kan variera per kommun.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse enhetschef kost- och lokalvård, daterad 2025-04-23
Förslag till Livsmedels- och måltidspolicy 2026-2030

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att anta föreliggande förslag till Livsmedels- och måltidspolicy 2026-2030.

Expedieras till

KS/KF

Måltidspolicy 2026-2030 revidering

Sammanfattning av ärendet
Den tidigare livsmedels- och måltidspolicyn är giltlig tom 2025 och inför ny livsmedelsupphandling har en ny tagits fram. Livsmedels- och måltidspolicyn ersätter tidigare beslutad policy och revideras vart 4:e år.

Syftet med livsmedel- och måltidspolicyn är att den ska vara ett stöd för att kvalitetssäkra upphandlingar, inköp och måltidsplanering. Policyn beskriver kostenhetens verksamhet och deras mål med måltidsmodellen som utgångspunkt samt hur de vid måltidsutveckling använder råd, riktlinjer och nationella rekommendationer.

Policyn gäller för kommunens samtliga verksamheter som hanterar mat och livsmedel. Varje berörd kommunal verksamhet inom förskola, skola och omsorg ansvarar för att policyn efterlevs.

De berörda kommunerna i form av kostchefer eller motsvarande har gemensam tagit fram underlaget. Varje kommun antar sin egen policy varför innehållet kan variera per kommun.

Beskrivning av ärendet
Den tidigare livsmedels- och måltidspolicyn är giltlig tom 2025 och inför ny livsmedelsupphandling har en ny tagits fram. Livsmedels- och måltidspolicyn ersätter tidigare beslutad policy och revideras vart 4:e år.

Syftet med livsmedel- och måltidspolicyn är att den ska vara ett stöd för att kvalitetssäkra upphandlingar, inköp och måltidsplanering. Policyn beskriver kostenhetens verksamhet och deras mål med måltidsmodellen som utgångspunkt samt hur de vid måltidsutveckling använder råd, riktlinjer och nationella rekommendationer.

Policyn gäller för kommunens samtliga verksamheter som hanterar mat och livsmedel. Varje berörd kommunal verksamhet inom förskola, skola och omsorg ansvarar för att policyn efterlevs.
De berörda kommunerna i form av kostchefer eller motsvarande har gemensam tagit fram underlaget. Varje kommun antar sin egen policy varför innehållet kan variera per kommun.

I den interna beredningsprocessen har ärendet remitterats till socialförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och miljökontoret för eventuella synpunkter. Med hänsyn

till att ärendet behöver beslutas innan sommaren inför kommande upphandling, har remissen inte kunnat hunnit behandlats i respektive nämnd men förvaltningarnas bedömning och synpunkter, inkommer till arbetsutskottet och får tas i eventuell beaktande i samband med den politiska beredningen i kommunstyrelsen.

Bedömning
Vi bedömer att det är viktigt att det finns en livsmedels- och måltidspolicy som stöd för att kvalitetssäkra upphandlingar, inköp och måltidsplanering. Att göra den i samarbete med övriga Dalsland ser vi det som positivt.

Beslutsförslag
- Kommunfullmäktige beslutar att anta föreliggande förslag till Måltidspolicy 2026-2030.

Beslutsunderlag
Förslag till Måltidspolicy 2026-2030

Beslutet skickas till:
Kost- och lokalvårdschef
Upphandlare Sanna Olausson Hajzeri

I tjänsten

Christina Gillberg
Enhetschef kost och lokalvård

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Livsmedel- och måltidspolicy

Förskola, skola och omsorg

För Dalslandskommunerna samt Säffle kommun

Beslutat av: Kommunfullmäktige
Datum: (Fyll i)
Dokumentets giltighet: 2026-2030
Dokumentet gäller för: Alla nämnder och helägda bolag
Dokumentansvarig: Kostchef

Inledning och syfte

Syftet med livsmedels- och måltidspolicyn är att vara ett stöd för att kvalitetssäkra upphandlingar, inköp och måltidsplanering. Policyn beskriver vår verksamhet och våra mål med måltidsmodellen som utgångspunkt, samt hur vi vid måltidsutveckling använder råd, riktlinjer och nationella rekommendationer.

Policyn gäller för kommunens samtliga verksamheter som hanterar mat och livsmedel. Varje berörd kommunal verksamhet inom förskola, skola och omsorg ansvarar för att livsmedels- och måltidspolicyn efterlevs. Policyn ska även gälla av kommunen upphandlade verksamheter, det vill säga entreprenader inom kommunen.

Policyn ska revideras vart 4:e år i samband med förnyad livsmedelsupphandling. Livsmedels- och måltidspolicyn ersätter tidigare beslutad Livsmedels- och måltidspolicy.

Helhetsperspektiv på måltiden

Livsmedelsverkets måltidsmodell ger helhetsperspektiv på måltiderna och används som vägledning för att kvalitetssäkra en bra måltid och måltidsupplevelse.

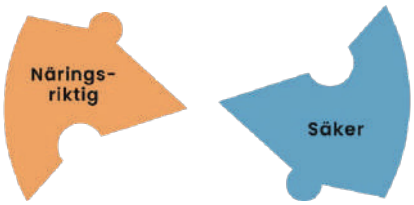
God och trivsam

Måltiderna som serveras ska vara goda, näringsrika och varierade samt serveras i en lugn, trivsam och inkluderande måltidsmiljö. Alla gäster ska uppleva att vi ger bra service och ett gott bemötande.
Tillsammans ger detta förutsättningar för välbefinnande, hälsa och goda matvanor. Det är viktigt att kommunens verksamheter samverkar för att åstadkomma en trivsam måltidsupplevelse.

Traditioner

Det är viktigt att uppmärksamma traditioner, men firandet behöver inte alltid förknippas med ätande inom förskola och skola. Genom pedagogisk planering kan verksamheten hitta alternativa sätt att fira högtider. Om någon form av förtäring ska ske, så ska matens innehåll följa livsmedels- och måltidspolicyn.

Inom äldreomsorgen är det viktigt att servera lustfyllda måltider såväl till vardag som fest. Vi uppmärksammar högtider och helgdagar genom att servera traditionella måltider.

Näringsriktig och säker

Måltiderna anpassas efter gästernas behov och önskemål utifrån befintliga resurser, riktlinjer och krav. Måltiderna planeras utifrån nordiska näringsrekommendationer (NNR) och enligt livsmedelsverkets råd och riktlinjer.

Våra kök har rutiner för hur risker ska hanteras, förebyggas och åtgärdas. Köken är godkända för hantering av livsmedel och medarbetarna har kompetens inom livsmedelssäkerhet, allergier och specialkost.

Måltiderna ska vara tillagade utifrån grundråvaran i så stor utsträckning som möjligt. Strävan är att tillagning av mat sker så nära gästen som möjligt.

Specialkost

Vi följer Kost & Närings nationella rekommendationer för specialkost och anpassade måltider i förskola och skola. Syftet med rekommendationerna är att säkerställa att behovet av specialkost bedöms likvärdigt över hela landet.

Vi erbjuder specialkost och konsistensanpassad mat om medicinska, etiska eller religiösa skäl föreligger. Däremot erbjuder vi inte kosher- och halalslaktade livsmedel då dessa strider mot krav på bedövning vid slakt, enligt svensk djurskyddslag.

Det får inte förekomma nötter, mandel, jordnötter eller sesamfrö i förskolan och skolans lokaler, eftersom dessa kan utlösa svåra allergiska reaktioner.

Sockerrika livsmedel

Förskola, skola och fritidshem ska inte servera sockerrika livsmedel som saft, läsk, godis, glass och kakor. Dessa typer av livsmedel bidrar med mycket energi och lite näring.

Måltidsordning

Måltiderna inom äldreomsorgen ska serveras enligt rekommenderad måltidsordning från Socialstyrelsen och Livsmedelsverket. Maten ska förebygga undernäring och verka för god livskvalitet.
Nattfastan ska inte vara längre än 11 timmar.

Integrerad

Pedagogiska måltider

Vi erbjuder pedagogiska måltider till förskola och skola. Närvaro av pedagoger och vuxna är viktigt för att kunna skapa en lugn och trivsam måltidsmiljö. Pedagogernas uppgift är att vara goda förebilder och tillsammans med måltidspersonal sprida information och verka för att främja goda matvanor, matkultur och social samvaro. Det kan handla om att berätta om råvarornas kvalitet och ursprung, betydelsen av att inte slänga mat och uppmuntra till ökad grönsakskonsumtion.

Om möjligt bör grundskolans lunch vara schemalagd, det vill säga obligatorisk, separerad från rast och inplanerad mitt i en lektion eller mellan två lektioner tillsammans med närvarande/deltagande lärare. Lunchen bör intas tidigast klockan 11:00 och vara i minst 20 minuter.

Vi ser måltiden som en integrerad del av förskola, skola och omsorg där delaktighet och inflytande skapas via regelbundna måltidsråd. Vi följer även upp, utvärderar och förbättrar måltiderna genom återkommande brukar- och kundundersökningar.

Miljösmart

För att minska matens klimatpåverkan ska upphandlingar, inköp och måltider vara miljö- och klimatanpassade. Det innebär att vi i möjligaste mån väljer närproducerade, svenska och ekologiska livsmedel utifrån befintliga resurser. Med närproducerat menas produkter från Värmland och Västra Götalands län. Andelen grönsaker och baljväxter i måltiderna kommer att öka, liksom antalet vegetariska maträtter. Rotsaker, grönsaker och frukt bör väljas utifrån säsong. Inköp av kaffe, te, bananer och kakao ska vara etiskt märkta och fisk ska i första hand vara certifierat och från hållbara fiskbestånd.

Vid planering av måltider, tillagning, servering och beställning ska samtliga verksamheter i kommunen arbeta aktivt för att minimera matsvinn och överproduktion. Matsvinn skall mätas och analyseras så att rätt insatser kan göras.

Måltidsutveckling

I arbetet med att bibehålla, utveckla och kvalitetssäkra måltiderna inom kommunen använder vi oss av råd, riktlinjer och nationella rekommendationer (se sista sidan).

Vi ser Livsmedelsverkets nationella kompetenscentrum som en källa för evidensbaserad kunskap. De ger stöttning, samordning och kunskap till landets måltidsverksamheter. Kompetenscentrum samverkar med andra nationella myndigheter och organisationer för att utveckla råd, riktlinjer och stödmaterial för måltidsbranschen.

Genom sin verksamhet bidrar Livsmedelsverkets nationella kompetenscentrum också till att nå mer övergripande mål i bland annat regeringens Livsmedelsstrategi och Agenda 2030. Det handlar bland annat om att uppnå god folkhälsa och miljömässigt hållbar produktion av livsmedel.

Hållbar utveckling

För att bidra till en hållbar utveckling är det viktigt att vi tar hänsyn till hur vår måltidsproduktion påverkar klimatet, miljön, djurskydd och biologisk mångfald. Livsmedel med minsta möjliga negativa klimat- och miljöpåverkan väljs så långt det är möjligt. Vi arbetar för att minska klimatpåverkan från maten, uppmätt i koldioxidekvivalenter per kilo inköpta livsmedel.
Vi utgår från Upphandlingsmyndighetens kravkriterier för miljö, socialt ansvarsfull upphandling och djuretik. Kraven ska säkerställa att hög livsmedelskvalitet erhålls, samt bidra till social och miljömässig hållbarhet.

Där den svenska livsmedelslagstiftningen, svenska djurskyddslagstiftningen eller svenska miljölagstiftningen kompletterar EU:s lagstiftning ska den svenska lagstiftningen följas.
Uppföljning av livsmedelsavtal bör ske kontinuerligt för att säkerhetsställa att ställda krav uppfylls.

Målsättningarna i livsmedels och måltidspolicyn ska bidra till att nå hållbarhetsmålen i Agenda 2030, främst målen 2, 3, 4, 8, 12, 13, 14, 15.

Livsmedelsberedskap

Kommunens verksamheter ska ha beredskap att hantera kriser och upprätthålla en fungerande måltidssituation under en samhällsstörning. Måltidsorganisationens arbete med att ta fram beredskapsplaner sker i takt med kommunens övriga beredskapsarbete.

Vi väljer livsmedel med svenskt ursprung och som är svenskproducerade för att kommunerna ska bidra till att upprätthålla en långsiktig livsmedelsförsörjning i Sverige. Genom att dessutom främja och stödja den lokala livsmedelsproduktionen minskar vi även sårbarheten vid samhällsstörningar.

Lagar, råd och rekommendationer

- Agenda 2030
- Nordiska näringsrekommendationer
- Livsmedelsverkets råd
- Livsmedelsverkets kompetenscentrum
- Mat för äldre - Socialstyrelsen
- Skollagen
- Kost & Närings nationella rekommendationer för specialkost och anpassade måltider i förskola och skola
- Svensk djurskyddslagstiftning - Jordbruksverket
- Sveriges och EU:s livsmedelslagstiftning
- EU:s grundläggande djurskyddsregler
- EU:s direktiv som berör miljöhänsyn i jordbruk
- ILO:s kärnkonventioner om tvångsarbete, barnarbete, diskriminering, föreningsfrihet samt organisationsrätt (nr 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138,182 och 187).
- FN:s barnkonvention
- Kravkriterier för miljö, social ansvarsfullhet och djuretik enligt Upphandlingsmyndigheten

ÅRSREDOVISNING CHRISTINA JOHANSSONS FOND 2024

RESULTATRÄKNING	2024	2023
Övriga kostnader		
Skatt	0	0
Adminisrationskostnader	−1 750	−500
Resultat före finansiella intäkter	−1 750	−500
Finansiella intäkter och kostnader		
Ränteintäkter	72	44
Årets resultat	**−1 678**	**−458**

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR		
Omsättningstillgångar		
Bank	25 377	27 055
Skattekonto	1	1
SUMMA TILLGÅNGAR	**25 378**	**27 056**
SKULDER		
skatteskuld	0	0
Eget kapital		
Ingående eget kapital	27 056	27 512
Årets utdelningar	0	0
Ej utbetalda utdelningar	0	0
Årets resultat	−1 678	−456
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	**25 378**	**27 056**

Ändamål: Avkastningen skall vart annat år som uppmuntran eller belöning tilldelas någon skolyngling eller skolflicka som ämnar fortsätta studierna vid avgången från grundskola

Förvaltare: Fokusnämden

Revisionsberättelse 2024 avseende:

Christina Johanssons fond

Skolsamfonden

Hulda Kristina Norgrens fond

Sociala samfonden

Hjalmar och Selma Martinssons fond

Jag har granskat räkenskaperna samt förvaltningen för år 2024, utan att finna någon anledning till anmärkning.

Dals-Ed 2025-04-16

Pia Axelsson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 74

Dnr KS-2025-000153042

Årsredovisning 2024 - Fyrbodals kommunalförbund

Sammanfattning av ärendet

Den ekonomiska redovisningen för 2024 visar att förbundet gör ett underskott om -1 796 tkr, att jämföra med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Det negativa resultatet för 2024 består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet av Innovatum, -2 000tkr. Förbundet har genererat ränteintäkter om 2 151 tkr. Förbundet har under året gjort vissa förändringar i IT-miljön vilket medfört ökade kostnader i både de fasta och rörliga administrativa kostnaderna. Detta härleds främst till ökade kostnader för lokalhyra, IT och konsultkostnader.

Förbundet bedömer att en god ekonomisk hushållning uppnås utifrån förväntad utveckling i verksamheterna, åtta av åtta delmål följer plan. Förbundets finansiella mål nås ett av tre och genom det redovisade balanskravsresultatet är den sammantagna bedömningen att god ekonomisk hushållning uppnås.

Direktionen beslutar 2025-04-23 att godkänna årsredovisningen för 2024 samt balanskravsresultatet på 204 tkr för 2024.

Beslutsunderlag

Beslut förbundsdirektionen Fyrbodals kommunalförbund 2025-04-23 § 46
Tjänsteskrivelse ekonomiansvarig Fyrbodals kommunalförbund, daterad 2025-04-03
Årsredovisning Fyrbodals kommunalförbund 2024

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att för sin del godkänna föreliggande årsredovisning 2024 för Fyrbodals Kommunalförbund samt beviljar förbundsdirektionen ansvarsfrihet.

Jäv

Andreas Nilsson (M) och Per-Erik Norlin (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut i ärendet.

Expedieras till

KS/KF

Sammanträde	Förbundsdirektionen
Tid och plats	Onsdagen den 23 april, klockan 17,00 – 17,22 via Teams
Ledamöter	Enligt närvarolista
Tjänstgörande ersättare	Enligt närvarolista
Övriga	Anna Lärk Ståhlberg, förbundsdirektör Carina Wiberg Borgh, sekreterare/ chef verksamhetsstöd Malin Zetterman, ekonomiansvarig Maria Wolff, chef kompetensförsörjning

---

Utses att justera	Stig Bertilsson (M)	
Digital justering	2025-04-25	Paragrafer § 44 - § 47

Sekreterare	Carina Wiberg Borgh
Ordförande	Peter Eriksson (M)
Justerande	Stig Bertilsson (M)

Anslagsbevis

Sammanträde	Förbundsdirektionen 2025-04-23
Förvaringsplats för protokollet	Fyrbodals kommunalförbund, Förbundskansliet
Datumet när anslaget sätts upp	2025-04-28
Datumet när anslaget tas ner	2025-05-19
Ansvarig	Carina Wiberg Borgh

Signature reference: bc875a92-839e-4524-b514-682beb3aaf9a

§ 46 – Årsredovisningen 2024

Förbundsdirektionens beslut
Direktionen beslutar att godkänna årsredovisningen för 2024.

Direktionen beslutar att godkänna balanskravsresultatet på 204 tkr för 2024.

Sammanfattning
Uppföljning av verksamheten 2024
Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

De tre insatsområdena som finns i kommunalförbundets verksamhetsplan är regional utveckling, kompetensförsörjning, och välfärdsutveckling. Var och en av dem syftar till att skapa en attraktiv, hållbar och framgångsrik Fyrbodalsregion.

- Regional utveckling är basen för att skapa en konkurrenskraftig och attraktiv region.
- Kompetensförsörjning säkerställer att regionen har tillgång till rätt kompetens för att driva denna utveckling.
- Välfärdsutveckling bygger på att skapa en stark och sammanhållen social struktur för att invånarna ska kunna leva och verka i denna utvecklade region.

Alla delmål i dessa insatsområden är sammankopplade i att bygga en stark och hållbar region där människor, företag och samhälle kan utvecklas i samklang med varandra.

Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett resultat på - 1 796 tkr för verksamhetsåret 2024 jämfört med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Bedömningen var att aktieinnehavet i Innovatum AB bör skrivas ned med 2 000 tkr, då aktieinnehavet var för högt värderat.

Nedskrivning av innehavet har skett med 2 000tkr under 2024 och därmed beror det negativa resultatet till stor del på grund av detta. Information till förbundsdirektionen avseende nedskrivningen redovisades 2024-03-28 i samband med årsredovisning 2023.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse 2025-04-03
Årsredovisning 2024

Arbetsutskottets beslut
Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att godkänna årsredovisningen för 2024.

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att godkänna balanskravsresultatet på 204 tkr för 2024.

Signature reference: bc875a92-839e-4524-b514-682beb3aaf9a

NETPUBLICATOR® VERIFIED

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: STIG BERTILSSON
Date: 2025-04-24 09:48:18
BankID refno: 019666c4-9523-7ab4-a7b7-c8fa7ee387e4

Ordförande : Stig Bertilsson

Signed by: Peter Eriksson
Date: 2025-04-23 18:59:52
BankID refno: 01966397-526d-731a-b5b2-be511dd1845b

Ordförande: Peter Eriksson

Signed by: Carina Anette Margareta Wiberg Borgh
Date: 2025-04-24 09:51:26
BankID refno: 019666c7-77c8-773e-85ed-ff7db70a8ee6

Sekreterare: Carina Wiberg Borgh

Signature reference: bc875a92-839e-4524-b514-682beb3aaf9a

Kopia/bekräftelse på e-signerat dokument.

Årsredovisning 2024

Beslut

Direktionen beslutar att godkänna årsredovisningen för 2024.

Direktionen beslutar att godkänna balanskravsresultatet på 204 tkr för 2024.

Sammanfattning

Uppföljning av verksamheten 2024

Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

De tre insatsområdena som finns i kommunalförbundets verksamhetsplan är regional utveckling, kompetensförsörjning, och välfärdsutveckling. Var och en av dem syftar till att skapa en attraktiv, hållbar och framgångsrik Fyrbodalsregion.

• Regional utveckling är basen för att skapa en konkurrenskraftig och attraktiv region.

• Kompetensförsörjning säkerställer att regionen har tillgång till rätt kompetens för att driva denna utveckling.

• Välfärdsutveckling bygger på att skapa en stark och sammanhållen social struktur för att invånarna ska kunna leva och verka i denna utvecklade region.

Alla delmål i dessa insatsområden är sammankopplade i att bygga en stark och hållbar region där människor, företag och samhälle kan utvecklas i samklang med varandra.

Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett resultat på - 1 796 tkr för verksamhetsåret 2024 jämfört med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Bedömningen var att aktieinnehavet i Innovatum AB bör skrivas ned med 2 000 tkr, då aktieinnehavet var för högt värderat. Nedskrivning av innehavet har skett med 2 000tkr under 2024 och därmed beror det negativa resultatet till stor del på grund av detta. Information till förbundsdirektionen avseende nedskrivningen redovisades 2024-03-28 i samband med årsredovisning 2023.

Förbundet bedömer att en god ekonomisk hushållning uppnås utifrån förväntad utveckling i verksamheterna, åtta av åtta delmål följer plan. Förbundets finansiella mål nås ett av tre och genom det redovisade balanskravsresultatet är den sammantagna bedömningen att god ekonomisk hushållning uppnås.

Årsredovisningen för 2024 har genomgått anpassningar för att leva upp till Lag om kommunal bokföring och redovisning samt rådet för kommunal redovisning. Årsredovisningen för 2024 har även layoutmässigt formats efter förbundets nya grafiska profil.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-03

Bilaga, Årsredovisning 2024

Ansvarig tjänsteperson

Malin Zetterman
Ekonomiansvarig
Fyrbodals kommunalförbund

Beslutet skickas till

Medlemskommunerna

Förbundets revisorer

Bakgrund

Enligt Förbundsordningen § 16 ska förbundsdirektionen senast 1 april upprättat förslag till årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Förbundet har sedan årsredovisningen 2019 arbetat med uppdatering av den ekonomiska rapporten och uppställningen av årsredovisningen för att bättre följa lag om kommunal bokföring och redovisning. I årsredovisning 2024 så har ett omfattande arbete genomförts för att följa lag om kommunal bokföring och redovisningen (LKBR) samt rådet för kommunal

redovisning (RKR), därmed är ett upprättat förslag till årsredovisning försenat och når inte upp till § 16 i förbundsordningen.

Förbundets totala ekonomiska resultat är jämfört med basverksamhetens budget som är den budget som förbundet skickar på remiss till medlemskommunerna för vidare beslut i direktionen. Årlig budget för projekt och särskilt finansierad verksamhet görs, men dessa går inte upp till beslut i direktionen i samband med basens, då dessa ofta startar eller avslutas under innevarande budgetår. Regelbundna och täta avstämningar inom projekten och verksamheterna görs dock under året av projektekonom, ekonomiansvarig och ansvariga tjänstepersoner. Därmed finns ingen budget angiven i driftsredovisningarna för dessa verksamheter.

Ärendebeskrivning

Den ekonomiska redovisningen för 2024 visar att förbundet gör ett underskott om -1796tkr, att jämföra med det budgeterade resultatet på 37tkr. Det negativa resultatet för 2024 består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet av Innovatum, -2 000tkr. Förbundet har genererat ränteintäkter om 2 151tkr. Förbundet har under året gjort vissa förändringar i IT-miljön vilket medfört ökade kostnader i både de fasta och rörliga administrativa kostnaderna. Detta härleds främst till ökade kostnader för lokalhyra, IT och konsultkostnader.

Pågående verksamheter löper på och faktureras och/eller finansieras löpande eller årligen enligt avtal. Verksamheter med särskild finansiering följer verksamhetsåret och den ekonomiska hanteringen vid årsskiftet belastar i regel inte resultatet. I samband med bokslutet så bokade kommunalförbundet upp en kortfristig skuld till medlemskommunerna avseende överskott i verksamheterna Vuxenutbildning, Praktiksamordning och Praktikanskaffning, detta överskott uppgick till 2 060 tkr. Kreditfakturor avseende dessa verksamheter har skickats ut i början av 2025. Verksamheterna följs löpande under året av ansvarig tjänsteperson och ekonom. Under 2024 har fem projekt avslutats som tillsammans genererat ett överskott på 73 tkr, Industriell symbios, God & nära vård Fyrbodalsgemensamt, Biomarina näringar, Nätet och Integrationssamverkan Fyrbodal. Detta överskott är en del av årets resultat. Medel som finansierar projekten är antingen förutbetalda och ej upparbetade alternativt upparbetade men ej utbetalda. Dessa regleras i balansräkningen. Pågående projekt stäms av och följs upp löpande av ekonom och ansvarig tjänsteperson.

De huvudsakliga positiva avvikelserna i basen mot budget är ränteintäkterna som fortsatt

varit höga under 2024. Ökade personalkostnader kan bl a kopplas till ny organisering av förbundets verksamhet samt personalkostnader som ej kunnat redovisas på projekt.

Förbundet har tre finansiella mål:

* Att ha en långsiktig stabil soliditetsnivå, nivån kan dock variera över tid beroende på åtaganden som direktionen finner angelägna
* Att ha en budget i balans, intäkterna ska överstiga kostnaderna
* Att ha en god likviditet så att det är möjligt att täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskottera medel i projekt där förbundet är projektägare.

Kommunalförbundet arbetar med att nå det långsiktiga målet om en stabil soliditetsnivå bland annat genom att slutredovisa genomförda projekt och avslutade verksamheter med överskott som tillfaller förbundets egna kapital. År 2024 är soliditeten 7 procent, vilket är en minskning från 2023 med 1 procentenhet. Den stora anledningen till att soliditeten inte är högre är de medel som kommunen förvaltar. Detta förbättrar likviditeten men försämrar soliditeten. Målet kring soliditet bedöms inte uppnås för 2024.

Förbundet når inte målet om en budget i balans eftersom det redovisade resultatet uppgår till –1 796 tkr (786 tkr), jämfört med budgeterat resultat på 37 tkr, en total avvikelse om –1 833 tkr. Resultatet består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet i Innovatum. Målet bedöms där med inte uppnås för det enskilda verksamhetsåret.

Förbundet har en god likviditet som främst beror på förvaltade delregionala utvecklingsmedel men även för 2024 förvaltade medel avseende God och nära vård. Likvida medel vid årets slut uppgick till 50 mkr (cirka 69 mkr). Därmed nås målet om god likviditet.

Kommunalförbundet har även två vägledande principer sedan 1 januari 2020:

• Fyrbodals kommunalförbunds tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt.

•Fyrbodals kommunalförbund ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

Förbundets vägledande principer regleras i en kapitalplaceringspolicy. Enligt den har likvida medel kunnat placeras säkert och riskfritt under 2024 och därmed genererat ränteintäkter om 2 151 tkr (2 336 tkr). Dessa principer får därmed anses som uppfyllda.

Koppling till mål

Årsredovisningen har koppling till samtliga av kommunalförbundets åtta verksamhetsmål och tre finansiella mål samt vägledande principer.

Årsredovisning 2024

Direktionsmöte 2025-04-23

Fyrbodals kommunalförbund

Årsredovisningens innehåll

Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

Årsredovisningen 2024 ger en bild över den verksamhet som kommunalförbundet har bedrivit och vilket resultat som har uppnåtts för att uppnå ändamålet.

Årsredovisningen redogör för arbetet som utförts inom tre insatsområden: regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling.

Årsredovisningen visar också hur de ekonomiska resurserna har använts för att på ett kostnadseffektivt sätt uppnå ändamålet med förbundet.

Den innehåller även delar som beskriver personal, arbetsmiljö och kommunikation.

Fyrbodals kommunalförbund

Övergripande reflektion över bokslutsarbetet

- Bättre ekonomiskt resultat än prognostiserat
  - Underskott pga. nedskrivning av aktieinnehavet i Innovatum AB
  - Omsättningen har ökat i och med nya uppdrag från kommunerna och VästKom
- Utmanande manuell administration på grund av undermåliga program
- Omfattande revision – 900 sidor, krävt en heltid under en månad
- Kostnaden för revisionen har ökat markant från 177 tkr (2023) till 449 tkr (2024)
- Bokat upp en kortfristig skuld (2,1 mkr) till kommunerna från verksamheter som har haft ett överskott vid årsskiftet, kreditfakturor har skickats ut 2025

Fyrbodals kommunalförbund

Resultaträkning

Belopp i tkr	2024	2023
Verksamhetens intäkter	61 298	49 988
Verksamhetens kostnader	-63 239	-51 547
Avskrivningar	0	0
Verksamheternas nettokostnader	**-1 940**	**-1 559**
Skatteintäkter	0	0
Generella statsbidrag och utjämning	0	0
Verksamhetens resultat	**-1 940**	**-1 559**
Finansiella intäkter	2 151	2 345
Finansiella kostnader	-2 007	0
Resultat efter finansiella poster	**-1 796**	**786**
Extraordinära poster	0	0
Årets resultat	**-1 796**	**786**

Fyrbodals kommunalförbund

Balansräkning

Belopp i tkr

	2024-12-31	*2023-12-31*
TILLGÅNGAR		
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Immateriella anläggningstillgångar	0	0
Materiella anläggningstillgångar	0	0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	0	0
Maskiner och inventarier	0	0
Övriga materiella anläggningstillgångar	1 509	0
Finansiella anläggningstillgångar	767	2 767
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	**2 276**	**2 767**
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
Fordringar	15 852	8 465
Kassa och bank	50 370	69 089
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	**66 222**	**77 554**
SUMMA TILLGÅNGAR	**68 498**	**80 321**

	2024-12-31	*2023-12-31*
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital	6 254	5 468
Årets resultat	-1 796	786
Resultatutjämningsreserv	0	0
SUMMA EGET KAPITAL	**4 459**	**6 254**
AVSÄTTNINGAR		
Avsättningar	0	0
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	0	0
SUMMA AVSÄTTNINGAR	0	0
SKULDER		
Leverantörsskulder	6 524	4 546
Övriga kortfristiga skulder	15 461	33 774
Delregionala utvecklingsmedel	25 467	25 650
Förutbetalda intäkter	16 587	10 097
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**68 498**	**80 321**
Ställda panter	0	0
Ansvarsförbindelser	inga	inga

Fyrbodals kommunalförbund

Driftredovisning

Belopp i tkr	2024 Resultat			Budget	Avvikelse	2023 Resultat		
	Intäkter	**Kostnader**	**Netto**	**Netto**	**Netto**	**Intäkter**	**Kostnader**	**Netto**
Basverksamhet	13 772	-15 568	-1 796	11 329	-1 833	12 775	12 209	556
Projekt	28 995	-28 995	0	28 995	0	18 498	18 278	220
Verksamheter via avtal	20 682	-20 682	0	20 682	0	21 062	21 062	0
SUMMA TOTALT	63 449	-65 245	-1 796	61 006	-1 833	52 335	51 549	786

Basverksamhet

	Budget	**Utfall**	**Avvikelse**
Medlemsavgift	10 412	10 376	-36
Övriga intäkter	917	3 396	2 479
SUMMA INTÄKTER	**11 329**	**13 772**	**2 443**
Personalkostnader	-8 362	-10 946	-2 584
Politiska arvoden, ordförande och revision	-275	-79	196
Möteskostnader politiker och tjänstemän	-300	-229	71
Konsultkostnader	-250	-533	-283
Lokalkostnader	-300	-385	-85
Övriga kostnader	-1 241	-2 850	-1 609
Västkom	-564	-546	18
SUMMA KOSTNADER	**-11 292**	**-15 568**	**-4 276**
RESULTAT	**37**	**-1 796**	**-1 833**

Fyrbodals kommunalförbund

God ekonomisk hushållning

- God ekonomisk hushållning uppnås 2024

Finansiella mål:

- Att ha en långsiktig stabil soliditetsnivå, nivån kan dock variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.
- Att ha en budget i balans, intäkterna ska överstiga kostnaderna.
- Att ha en god likviditet så att det är möjligt att både täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskottera medel i projekt där förbundet är projektägare

Fyrbodals kommunalförbund

Balanskravsresultat

- Balanskravet i kommunallagen ställer krav på att intäkterna och kostnaderna ska vara i ekonomisk balans varje år
- Enligt undantagsmöjligheter har hänsyn tagits vid beräkningen av balanskravsresultatet
- Årets balanskravsresultat 204 tkr

Fyrbodals kommunalförbund

Framtidsutsikter

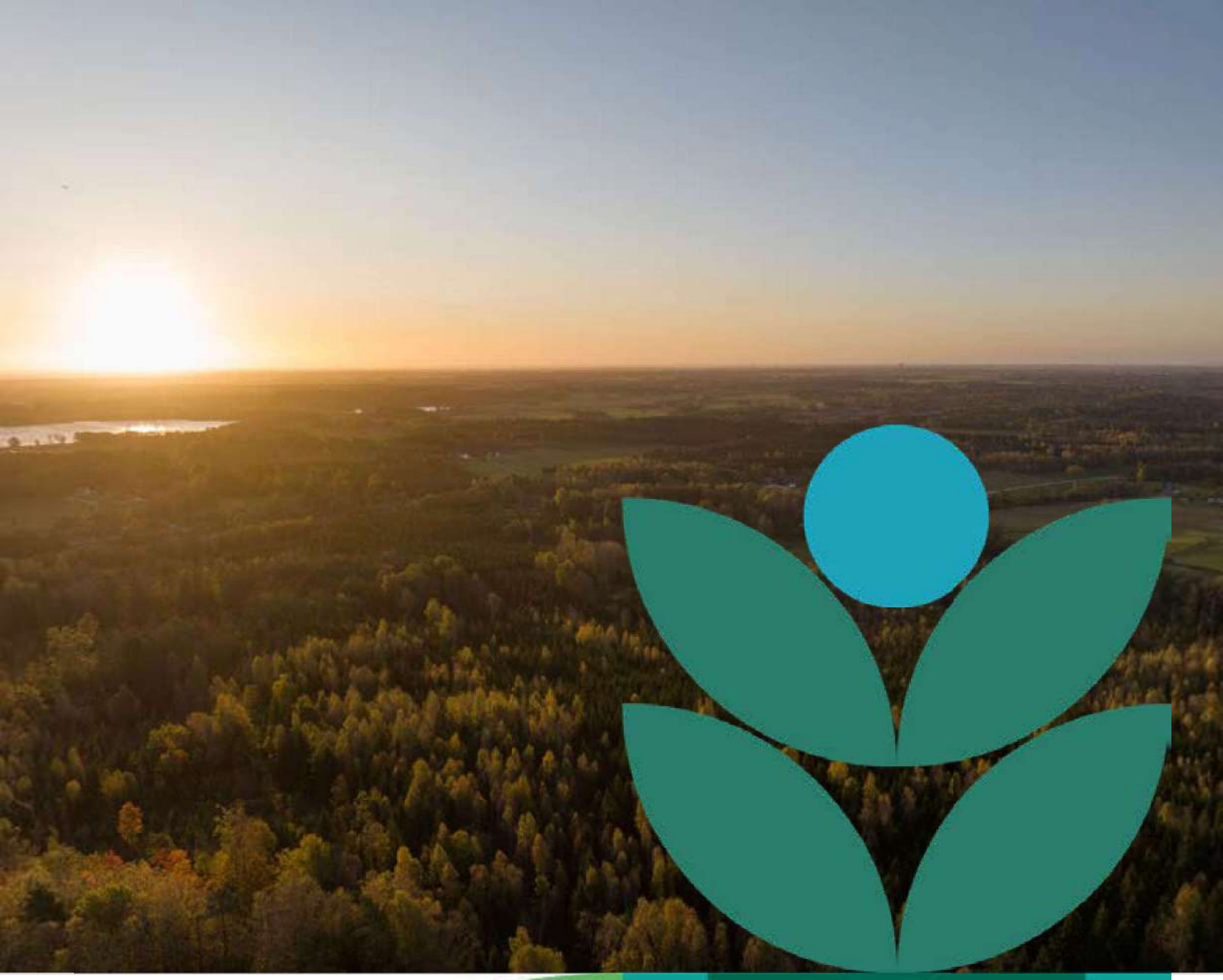
- Försämrade ekonomiska förutsättningar på kort sikt. Minskning från 2024-2025 med 4,5 mkr.
  - Budgetprocess och arbetet med verksamhetsplan för 2026-2028 startar nu.
  - Bred förankring i medlemskommunerna via nätverken. Fånga behoven och prioritera.
  - Viktigt med indexuppräkning av medlemsavgiften för att klara ökade kostnader.
- Viktigt att alla kommuner i Fyrbodal vill vara med och ser nyttan med det delregionala samarbetet. Målsättning att översynen av förbundsordningen leder till det.
- Stor risk att Uddevalla inte går med i DRUM 2026. Effekterna inom regional utveckling och kompetensförsörjning blir då stora.
- Revidering av den regionala utvecklingsstrategin, kan leda till förändringar på delregionalt och lokalt plan.
- Frågan om civilt försvar och hur den delregional strukturen kan användas står bakom knuten.
- Värdkommun för IT, ekonomi och HR-system, juridik och upphandling behövs.
- Möjlighet att hyra ut konferenslokalen till externa gäster.

Fyrbodals kommunalförbund

Fyrbodals kommunalförbund

www.fyrbodal.se

Årsredovisning 2024

Fyrbodals kommunalförbund

Innehåll

Förbundsdirektör och ordförande om verksamheten....3

Uppföljning av verksamheten 2024....6-18
Insatsområde 1: Regional utveckling....8-11
Insatsområde 2: Kompetensförsörjning....12-14
Insatsområde 3: Välfärdsutveckling....15-18

Bokslut.... 20-54
Förvaltningsberättelse....20-38
Inledning....20
Översikt över verksamhetens utveckling....20
Den kommunala koncernen....20-24
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning....25-31
Händelser av väsentlig betydelse....31
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.... 32
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning....33-35
Balanskravsresultat.... 35
Väsentligapersonalförhållanden....35-37
Förväntad utveckling.... 37-38
Tabeller.... 39-51
Resultaträkning (tkr).... 39
Balansräkning (tkr)....40
Kassaflödesanalys (tkr).... 42
Noter....44-51
Tabeller
Driftsredovisning.... 52
Förteckningar.... 53-54

Genom att vara ett **Forum** för möten, samtal och samverkan, med **Flerstämmig** röst från samhällets alla olika delar, där ömsesidigt **Förtroende** gentemot kommunerna, regionen och andra aktörer ger utveckling, visioner och idéer **Framåt** stärker förbundet kommunernas intressen och bidrar till en hållbar utveckling av Fyrbodalsregionen.

I en osäker tid behövs samverkan mer än någonsin

2024 har varit ett år som präglats av fortsatt komplexa utmaningar. Fyrbodals kommunalförbund och medlemskommunerna har – precis som många andra – påverkats av den utmanande, osäkra och ekonomiskt ansträngande tid vi lever i. För att möta och hitta lösningar tillsammans på utmaningarna har samverkan över kommungränserna behövts mer än någonsin.

Peter Eriksson, ordförande

Anna Lärk Ståhlberg, förbundsdirektör

På den västsvenska politiska arenan har infrastrukturbehov, elbrist och civilt försvar diskuterats flitigt. Våldsvågen, internationella kriser och digitaliseringens risker har fortsatt att påverka samhällsutvecklingen, samtidigt som cybersäkerhet, AI och automation har blivit alltmer viktiga frågor. Inflation och räntenivåer har begränsat kommunernas möjligheter att driva utvecklingsarbete.

För att möta dessa utmaningar kraftsamlar Fyrbodals kommunalförbund och fungerar som en samlande kraft för sina medlemskommuner, näringsliv och andra aktörer. Genom gemensamma insatser stärker vi Fyrbodals konkurrenskraft och skapar en attraktiv region för både invånare och företag. Kommunernas politiker och tjänstepersoner möts regelbundet för erfarenhetsutbyte och för att möjliggöra samverkan och göra gemensamma satsningar.

Fyrbodal driver på i frågor om viktiga infrastruktursatsningar, såsom utvecklingen av fyra stationssamhällen i Dalsland, projekt för hållbar mobilitet samt utbyggnad av el och förnybar energi. Det råder politisk enighet om att E45:an ska prioriteras i den nationella infrastrukturplanen, och Uddevalla hamns expansion får stöd från övriga medlemskommuner. Ett supportpapper för etablering av en kriminalvårdsanstalt i Åmål har tecknats. En energiöverenskommelse är tecknad mellan kommunalförbundet och Västra Götalandsregionen.

Näringslivet och den offentliga sektorn får stöd i omställningen till en mer cirkulär ekonomi genom Business Region Väst i vilken Fyrbodalsregionens utvecklingsnoder och företagsfrämjande initiativ finns samlade. Insatser görs för att möjliggöra den gröna omställningen inom industrin, gröna och blå näringar, handel, besöksnäring och kreativa sektorer.

Kompetensförsörjningen är fortsatt en stor utmaning, särskilt inom industri- och vårdsektorn. Förbundet arbetar aktivt med kompetensförsörjningsprojekt, branschråd och collegeverksamhet inom vård- och omsorg och teknik. Digitala satsningar har stöttat kommunernas verksamhetsutveckling.

Inom välfärdsområdet har förbundet bidragit till framtagandet av ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal och fungerat som processtöd inför implementeringen av den nya socialtjänstlagen. En ny organisering av Vårdsamverkan i Fyrbodal har tagits emot positivt. För att motverka psykisk ohälsa och skolavhopp har förbundet utvecklat delregionala kunskapsnoder med beprövade metoder och arbetssätt. Våldspreventiva insatser bedrivs genom Hälsokällan.

Projektarenan Fyrbodal samordnar förbundets projekt. 2024 uppgick omsättningen till 61,3 miljoner kronor, varav 21,05 miljoner kronor i utvecklingsmedel delfinansierade 39 projekt. Dessa medel växlades upp till en total budget på 102 miljoner kronor, en ökning med 386 procent.

Under hösten stod det klart att Uddevalla kommun lämnar samverkan kring delregionala utvecklingsmedel 2025. Detta får stora konsekvenser för både projekt och nätverk, liksom för Fyrbodalsregionens långsiktiga utveckling.

Vi ser fram emot 2025 och den fortsatta samverkan inom regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Vi tackar för förtroendet och den goda samverkan under året!

Anna Lärk Ståhlberg, förbundsdirektör
Peter Eriksson, förbundsordförande

Vår vision

Fyrbodals vision om det goda livet står för en god hälsa, arbete och utbildning, trygghet, gemenskap och delaktighet i samhällslivet, en god miljö där vi värnar om de förnybara systemen, möter behoven hos barn och ungdomar, en uthållig tillväxt och ett rikt kulturliv i linje med FN:S globala utvecklingsmål.

Visionen är framtagen gemensamt av Västra Götalandsregionen och de fyra kommunalförbunden i Västra Götaland.

Året som gick – nyckeltal

Antal pågående projekt:

39

Antal avslutade projekt:

18

Antal anställda

62

Resultat 2024

-1 796 tkr

Verksamhet

Uppföljning av verksamheten 2024

Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

Fyrbodals kommunalförbunds verksamhetsplan 2024–2026 syftar till att främja innovationer och hållbar tillväxt genom samverkan, med ett helhetsperspektiv på social och ekonomisk utveckling.

Kommunalförbundet arbetar för att koppla samman lokala och regionala frågor och bidra till globala och regionala mål såsom Klimat 2030, den regionala utvecklingsstrategin och strategin för hälso- och sjukvårdens omställning. Genom samverkan mellan medlemskommunerna, näringslivet och andra aktörer genomförs insatser som stärker Fyrbodalsregionens långsiktiga utveckling.

Kommunalförbundet representerar medlemskommunerna i regionala sammanhang genom utsedda politiker i forum som Beredningen för hållbar utveckling (BHU), Politiskt samrådsorgan (SRO) och VästKom.

De tre insatsområdena som finns i kommunalförbundets verksamhetsplan är regional utveckling, kompetensförsörjning, och välfärdsutveckling. Var och en av dem syftar till att skapa en attraktiv, hållbar och framgångsrik Fyrbodalsregion.

- Regional utveckling är basen för att skapa en konkurrenskraftig och attraktiv region.
- Kompetensförsörjning säkerställer att regionen har tillgång till rätt kompetens för att driva denna utveckling.
- Välfärdsutveckling bygger på att skapa en stark och sammanhållen social struktur för att invånarna ska kunna leva och verka i denna utvecklade region.

Alla delmål i dessa insatsområden är sammankopplade i att bygga en stark och hållbar region där människor, företag och samhälle kan utvecklas i samklang med varandra.

Inom varje insatsområde finns en rad verksamheter, projekt och aktiviteter som bidrar till den genomförandet av verksamhetsplanen.

Insatsområde 1: Regional utveckling

Fyrbodals kommunalförbund arbetar för att skapa hållbar utveckling genom samverkan mellan kommuner, näringsliv, akademi och externa aktörer.

Fokus ligger på cirkulär ekonomi, industriell symbios och gestaltade livsmiljöer. Viktiga satsningar under 2024 inkluderar etableringar av GKN Aerospace och Scandinavian Enviro Systems, vilket skapade nya jobb. Infrastruktursatsningar på E45 och Uddevalla hamn är också viktiga för långsiktig hållbarhet.

Genom projekt som Våra Rum 2.0 och kulturarvsinitiativ stärks lokalsamhällen och ökar invånarnas delaktighet.

Genom samverkan mellan kommuner, näringsliv, akademi och externa aktörer utvecklas lösningar som kombinerar ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. De viktigaste resurserna för genomförandet har varit de delregionala utvecklingsmedlen (DRUM), medlemskommunerna, professionsnätverken och medarbetarna.

Strateger och projektledare vid Fyrbodals kommunalförbund, utvecklingsnoderna och Högskolan Väst bidrar aktivt till att möta näringslivets och invånarnas behov, bland annat genom projekt som främjar cirkulär ekonomi, industriell symbios och gestaltade livsmiljöer. Fyrbodals samordning av samhällsplanering och energiförsörjning har fokuserat på att möta dagens och framtidens energiutmaningar och stödja elektrifiering. Infrastruktursatsningar på E45 och Uddevalla hamn kommer att bidra till kommunernas förutsättningar för långsiktig hållbarhet och konkurrenskraft.

Dialog och kommunikativa insatser är avgörande inom insatsområdet för att nå framgång. Genom att medverka i nätverk och på seminarier, konferenser och mässor knyts och utvecklas kontakter som bland annat kan leda till företagsetableringar, infrastruktursatsningar, nya partnerskap och samarbeten inom hela insatsområdet.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 1: Konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv

Bedömning: ●●●

Analys: Trots extrema utmaningar som geopolitiskt läge och inflation har Fyrbodals näringsliv växt, med nya investeringar och företagsetableringar. Business Region Väst lanseras 2025 för att stärka regionens konkurrenskraft och synlighet ytterligare. Projekt inom cirkulär ekonomi och industriell symbios har haft positiv effekt, men resursbrist har begränsat vissa insatser.

Trots ett instabilt geopolitiskt läge, inflation och höga räntor har Fyrbodals näringsliv tagit steg framåt. Två stora etableringar beslutades under 2024: GKN Aerospace investerar 600 miljoner i Trollhättan (150 arbetstillfällen) för additiv tillverkning och Scandinavian Enviro Systems (40 arbetstillfällen) etablerar sig i Uddevalla med teknik för däckåtervinning. Framgångarna är ett resultat av flernivåsamverkan och stöd från aktörer som Position Väst och Business Sweden.

Satsningar har gjorts under 2024 på att stärka Fyrbodals näringsliv och att samla insatser under varumärket Business Region Väst (BRV), vilket ska lanseras 2025. BRV ska öka regionens synlighet och förbättra samverkan. Fyrbodal arbetar med industriell symbios och cirkulär ekonomi, vilket gett goda resultat och fortsatt stort intresse. Samtidigt har resursbrist begränsat delar av det proaktiva arbetet.

Stödet till SME-företag, arbetet inom Fiskekommunerna och Åmåls projekt för en kriminalvårdsanstalt har prioriterats. Fyrbodal har under året stärkt samarbetet med Högskolan Väst för att möta näringslivets kompetensbehov. Ekonomiska prioriteringar innebär att avtalet med Almi 2025 avslutas, trots vikten av företagsrådgivning.

Ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv är centralt och kräver insatser på flera nivåer, särskilt då lagkrav på hållbarhet skärps. Fyrbodal fortsätter att stödja kommuner och företag i detta arbete.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 2: Attraktiva livsmiljöer

Bedömning: ●●●

Analys: Fyrbodal har stärkt arbetet med att skapa hållbara livsmiljöer, inklusive kulturarvsprojekt och initiativ för att öka invånarnas delaktighet. Projekt som Våra Rum 2.0 och Det goda livet i Dalsland har varit framgångsrika och bidragit till stärkta lokalsamhällen och högre livskvalitet.

Under 2024 har Fyrbodal fokuserat på att stärka kommunernas arbete med att skapa attraktiva och hållbara livsmiljöer. Kulturturnén tillsammans med nätverket för kulturansvariga har varit ett viktigt verktyg för att lyfta fram lokala styrkor och identiteter, vilket ökat stoltheten hos invånare och identifierat gemensamma utvecklingsmöjligheter, och förståelsen för sambandet mellan näringsliv, kultur, miljö och kompetensutveckling. Kommunerna har fått konkret stöd i att rusta och se till nya finansieringsmöjligheter för sina kultur- och fritidslivsinsatser, samordna aktiviteter och främja lokal identitet och attraktionskraft.

Det goda livet i Dalsland har varit en framgångsrik satsning som genom stark samverkan har lett till över 25 pågående insatser för att stärka landskapets utveckling. Trots tidigare utmaningar har projektet lyft Dalsland genom ökad samhörighet, höga livskvalitetsvärden och ett fortsatt behov av långsiktig samordning.

Projektet ”Våra Rum 2.0” har hjälpt kommunerna Lysekil, Munkedal och Bengtsfors att integrera barnperspektivet i samhällsplaneringen. Detta arbete stärker kopplingen mellan invånare och närmiljön, skapar långsiktigt hållbara platser och går i linje med barnkonventionen. Invånarnas delaktighet tillsammans med tvärsektoriella team ger kommunerna bättre förutsättningar att möta framtidens behov.

Satsningen på kulturarv, i samarbete med Innovatum och Sjuhärads kommunalförbund, har gett kommunerna verktyg och inspiration att lyfta kulturhistoriska tillgångar. Dessutom har DRUM-medel möjliggjort åtta projekt och sex förstudier som stimulerar nytänkande och stärker civilsamhällets engagemang.

Kommunerna har också fått stöd i klimatarbete genom satsningen ”Klimat 2030” och initiativ som Kommunernas klimatlöften, vilket hjälper dem att engagera invånare och implementera hållbara lösningar. Dessa insatser har förbättrat samverkan, ökat resurserna och gett kommunerna bättre möjligheter att stärka både miljö och lokal attraktivitet.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 3: Robust och sammanhållen samhällsplanering

Bedömning: ●●●

Analys: Fyrbodal har arbetat med energiförsörjning och elektrifiering för att möta framtida utmaningar. Infrastrukturprojekt som E45 och Uddevalla hamn har prioriterats för att stödja hållbar utveckling. Kommunerna har också fått stöd i klimatarbete och återbruk genom initiativ som GreenFleets och textilåtervinning.

Fyrbodal samordnar arbetet med energiförsörjning och elektrifiering för att stärka kommunernas och näringslivets långsiktiga hållbarhet och konkurrenskraft. Seminarier som ”Krafttag i Väst – the Fyrbodal edition” och projekten Elektrifieringsresan och Förnybart i Väst ger kommunerna och näringslivet verktyg att möta ökande energibehov och planera för storskalig elektrifiering. Energimyndighetens satsningar Fyrbodal för framtidens Flex och Krafttag i Väst-ElSa möjliggör resurser för stöd till kommunernas energiplanering.

Fyrbodals direktion har under 2024 enats kring infrastrukturprioriteringar, som utbyggnaden av E45 och stöd för utvecklingen av Uddevalla hamn, vilket är en framgångsfaktor. Detta har lett till att arbetet med ett inriktningsdokument för transportinfrastruktur påbörjats, vilket ytterligare kommer att stärka förutsättningarna för Fyrbodalkommunerna att få igenom viktiga investeringar.

Fyrbodal stöttar medlemskommunerna inom deras arbete för en mer effektiv resurshushållning och klimatåtgärder, exempelvis genom en digital plattform för återbruk av möbler och byggmaterial. Målet är minskade kostnader för kommunerna och ökad hållbarhet. Projektet GreenFleets ger kommunerna hjälp att ställa om sina fordonsflottor till 2030 och därmed möta klimatmålen.

En viktig fråga som hanterats under 2024 är hur kommunerna kan ta sig an sitt ansvar för textilåtervinning. Genom projektet SorTex där Wargön Innovation ingår byggs kunskap och erfarenheter. Kommande producentansvar är en osäkerhetsfaktor som gör att kommunerna är försiktiga med att göra investeringar.

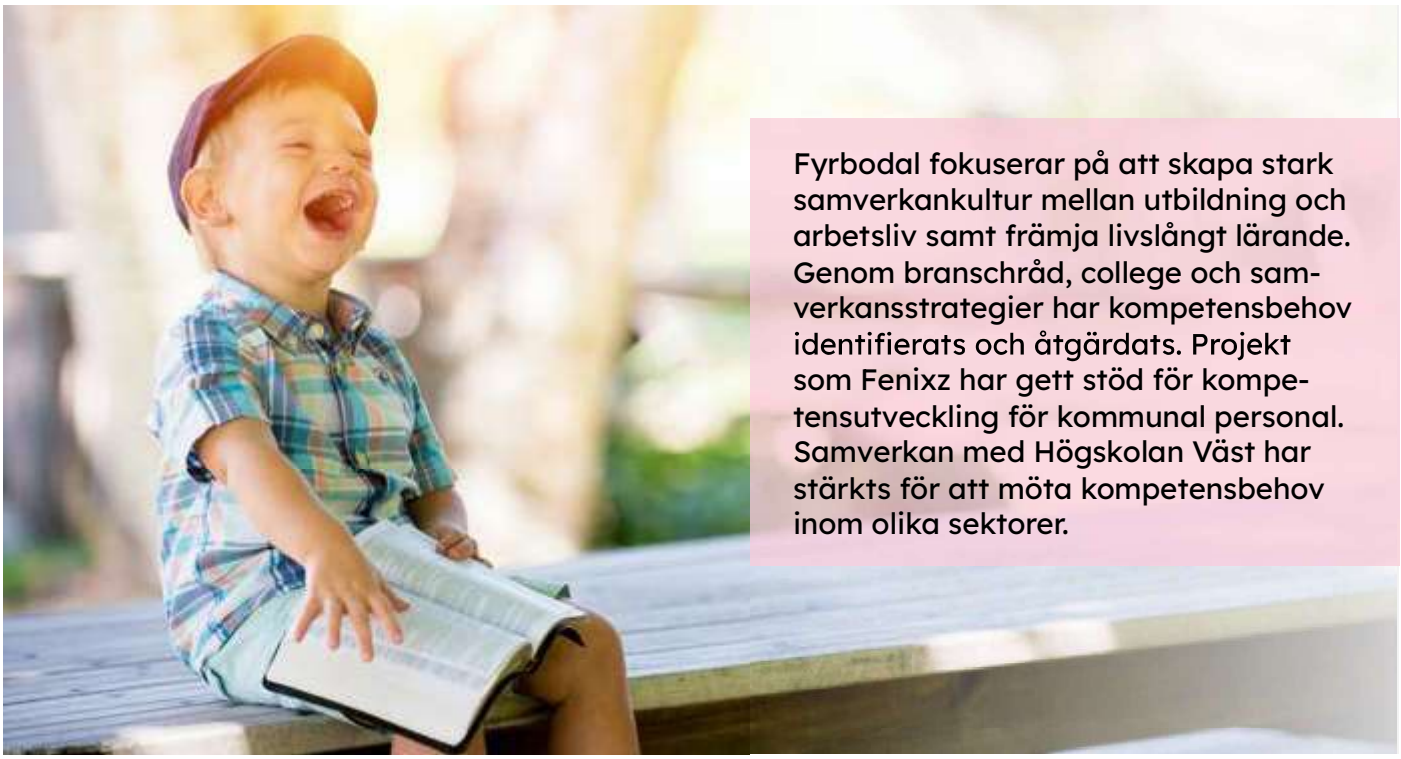

Insatsområde 2: Kompetensförsörjning

Fyrbodal fokuserar på att skapa stark samverkankultur mellan utbildning och arbetsliv samt främja livslångt lärande. Genom branschråd, college och samverkansstrategier har kompetensbehov identifierats och åtgärdats. Projekt som Fenixz har gett stöd för kompetensutveckling för kommunal personal. Samverkan med Högskolan Väst har stärkts för att möta kompetensbehov inom olika sektorer.

Uppdraget är att skapa en god kompetensförsörjning i hela Fyrbodal genom att verka för en stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv samt livslångt lärande. Utbildning ska leda till arbete och arbetslivets attraktivitet behöver öka. Matchningen mellan arbetskraftens kompetens och arbetslivets behov ska bli bättre, trots utmaningar med demografi och utanförskap. Elever behöver få stöd i att fullfölja sin utbildning inom alla skolformer. Personal behöver kompetensutveckling för att stärkas i sina nuvarande och framtida yrken.

Arbetet har till stor del genomförts genom att förbundet processlett kompetensråd (både delregionalt och branschspecifika), college (kvalitetssäkrad flernivåsamverkan för Vård- och omsorgscollege samt Teknikcollege) samt kommunala nätverk inom utbildning och arbetsmarknad.

Förbundet har även lett ett antal projekt, exempelvis Projekt Fenixz, som erbjuder kompetensutveckling. Samverkan har också skett med andra offentliga myndigheter på statlig, regional, delregional och kommunal nivå, såsom Skolverket, Arbetsförmedlingen och kommunalförbunden. Nätverk, branschråd och college har arbetat med såväl omvärldsbevakning, erfarenhetsutbyte, gemensamma målsättningar som praktisk problemlösning.

Förbundet har processlett kommunernas arbete med dimensionering av gymnasieutbildning, där avtal har tecknats och börjat implementeras. Här verkade förbundet för att samla Fyrbodal till ett avtalsområde, vilket övriga kommunalförbund har. Resultatet blev dock ett flertal olika avtalsområden. Ett stöd till samtliga samverkansområdens planering och dimensionering var också förbundets gymnasierapport. Utbildningscheferna tog under året fram en samverkansstrategi, vilket ger en god grund och styrning för framtida samverkan. Förbundet har arbetat aktivt med att underlätta tillit mellan samverkande parter.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 1: Stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv

Bedömning: ●●●

Analys: Kompetensråd och branschdialoger har lett till konkret kartläggning av kompetensbehov och ökat engagemang från företag. Teknikcollege och Vård- och omsorgscollege har stärkt kompetensförsörjningen inom industrin och vårdsektorn.

Kompetensråd Fyrbodal har skapat mervärde genom fokus på branschdialoger och att öka attraktivitet till bristyrken. Dialogerna, som leds av regionen, vars syfte är att ta fram planeringsunderlag för bättre matchning mellan arbetsmarknadens behov och utbildningsutbud Genom regionala branschdialoger har förbundet bidragit till kartläggning av kompetensbehov vilket gett konkreta underlag för planering av utbildningsutbudet. Teknikcollege har utökats med fler kommuner och fått en processledare på heltid, vilket gett bättre förutsättningar för industrins kompetensförsörjning. Vård- och omsorgscollege är välfungerande med konkreta utvecklingsmål och tydliga arbetssätt för att öka attraktiviteten. Förbundet har också möjliggjort ökat engagemang från företag inom branschråden och underlättat för dem att hantera gemensamma utmaningar.

Utbildningsnätverken har genom förbundets stöd utvecklat samverkansstrategi och planer som hjälper kommunerna att förbättra skolutveckling och kompetensförsörjning. Detta ska bidra till utökad samverkan, bättre kvalitet, fullföljd utbildning och en positiv samhällsutveckling. Praktiksamordningen har effektiviserats med bättre information och stärkt kommunalt samarbete mellan förbundet och kommunerna.

Genom ett nära samarbete med myndigheter, företag och organisationer som Svenskt Näringsliv, Skolverket och VGR har förbundet utvecklat plattformen för långsiktig kompetensförsörjning. Ny lagstiftning om planering och dimensionering har förstärkt förutsättningarna för samverkan. Gymnasierapporten, framtagen av förbundet, har gett kommunerna värdefullt underlag för planering och visat vikten av samverkan för att främja fullföljda studier.

Förbundets arbete fungerar som en sammanhållande kraft i Fyrbodal och hjälper kommunerna att hantera demografiska utmaningar, säkerställa likvärdig utbildning för eleverna och möta framtidens kompetensbehov.

För en fortsatt god utveckling av samverkan mellan utbildning och arbetsliv, där Fyrbodal har en stark samarbetskultur som möjliggör gemensamma insatser och lösningar, är det väsentligt att samtliga kommuner medverkar.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 2: Livslångt lärande

Bedömning: ●●●

Analys: Fyrbodals kommuner har arbetat för att stärka livslångt lärande och kompetensutveckling. Fenixz och DRUM-medel har möjliggjort utbildningssatsningar för personal och skolprofessioner. Utmaningar kvarstår med att nå ut till alla grupper och säkerställa förankring i verksamheterna.

Fyrbodals kommuner arbetar aktivt för att stärka livslångt lärande och kompetensutveckling. En central satsning är Fenixz kommuner, där samtliga Fyrbodals kommuner tagit fram kompetensutvecklingsbehov för sin personal. Kurser inom IT, AI, ledarskap och hälsa har varit populära. Utmaningar kvarstår, såsom att nå ut, underrepresentation av män och utrikesfödda, samt organisatoriska hinder som brist på vikarier. Förankring i verksamheterna är avgörande för att kurserna ska ge långsiktig nytta. Synen på kunskapsutveckling för baspersonal är en viktig utmaning att arbeta vidare med.

DRUM-medel möjliggör vetenskapligt grundad kompetensutveckling för skolprofessioner, med fokus på föräldrasamverkan. Även här är utmaningen att få kompetensutveckling grundad i verksamheternas behov och att frigöra tid.

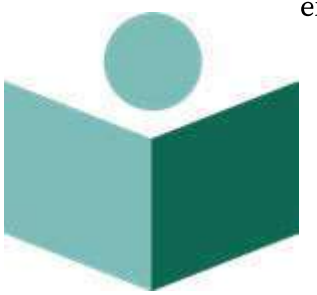
Gymnasierapporten som förbundet tagit fram visar behovet av samverkan mellan kommunerna för att öka gymnasieskolans genomströmning, till exempel genom fokus på närvaro, minskade skolavhopp och stöd till elever som hoppat av. Fyrbodals KAA-nätverk bidrar till detta. För att fler ska påbörja och slutföra gymnasiestudier är förebyggande och tidiga insatser centrala. Dalslandssatsningen "Backa barnet" bidrar i detta.

I Fyrbodal finns glesbygdsområden, där långa avstånd till utbildning kan skapa hinder. Inom gymnasieskolan är det viktigt att säkerställa en god geografisk spridning av utbildningarna. Avstånd kan också vara ett hinder för högskolestudier.

Samverkan med lärosäten har stärkts under året, särskilt mellan Högskolan Väst och kommunala skolhuvudmän. Fokus ligger på professionsprogram för lärare samt yrkeslärarutbildningar, vilket på sikt kan stärka gymnasiala yrkesutbildningar. Detta gynnar både kommuner och högskolan genom att främja livslångt lärande och kompetensförsörjning.

"Backa barnet", en stor satsning i Dalsland, har haft föredragningar både för utbildningschefer och BUN-ordföranden. Polisen har hållit föredragning om skola och brottspreventivt arbete enligt bob-metoden (barn i organiserad brottslighet) för BUN-ordföranden.

På uppdrag av utbildningscheferna och genom DRUM-medel till projektet Utveckling och Utbildning, pågår planering av kompetensutvecklingsinsatser för skolprofessioner med tema fullföljda studier - föräldrar som resurs. Fokus är professionell föräldrasamverkan, bland annat med fokus på närvaroproblematik. Detta sker i samverkan mellan avdelning kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. En referensgrupp från cirka hälften av Fyrbodals kommuner har tagit fram förslag på innehåll, och samarbete med Högskolan Väst har inletts. Styrgruppen för fullföljda studier är referensgrupp och bollplank till satsningen.

Insatsområde 3: Välfärdsutveckling

Kommunalförbundet har arbetat för att stärka kommunernas förmåga att möta välfärdsutmaningar. Genom att främja samverkan har stöd givits för att förbättra barn och ungas hälsa, fullföljda studier samt för att främja omställning till god och nära vård. Vårdsamverkan Fyrbodal har omorganiserats för att skapa bättre samarbete mellan kommunerna och andra vårdgivare.

Avdelningens strateger, utvecklingsledare och projektledare verkar i nära samarbete med kommunernas företrädare för att finna och prioritera i de frågor som bäst tjänar på samverkan. Avdelningen för välfärdsutveckling verkar brett för att främja kommunernas förutsättningar att stå rustade inför välfärdens utmaningar och förändringar.

Genom avtal finansierar kommunerna FoU, där framgångsrika insatser ges för att systematiskt stärka kommunernas kunskapsutveckling, ge omställningsstöd till kommande lagstiftning samt stöd till strategiska insatser inom områdena kunskap, kvalitet och kompetensförsörjning.

Socialstrategen utför arbete i länsstrukturen till gagn för kommunerna och kan sägas vara kommunernas förlängda arm i övergripande samordningsfrågor mellan kommunalt och regionalt utförd vård. Verksamheten utgör regional stöd- och samverkansstruktur i den nationella kontexten där man utgör länk mellan kommunerna och nationella sakområdesnätverk.

Bemanning sker också av vårdsamverkan Fyrbodal, för att säkerställa att kommunala perspektiv omhändertas och får gehör i samverkan med vårdgrannar.

För främjande av barn och ungas utveckling och hälsa genomförs insatser inom Hälsokällan, där verksamheten samfinansieras av kommunerna gemensamt med Västra Götalandsregionen.

Ett projekt finansierat av Jämställdhetsmyndigheten har utvecklat metoder för våldspreventivt arbete i skola och förskola. Insatser och samordning i frågor kring fullföljda studier sker via kunskapsnoden, som under 2024 varit finansierat av Västra Götalandsregionen som en del i den regionala utvecklingsstrategin.

Ett antagningskansli för handläggning av ansökningar till gymnasieskolorna finansieras via ett separat tilläggsavtal. Antagningens kompetens nyttjas i frågor gällande dimensioneringen och för att ge kunskaps- och statistikunderlag inför den nya gymnasielagstiftningen.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 1: Stark samverkan

Bedömning: ●●●

Analys: Kommunalförbundet har stöttat chefsnätverk och samverkan kring omställningen till god och nära vård, samt deltagit i arbetet med att utveckla hälso- och sjukvårdsavtal, riktlinjer för kommunal primärvård och övriga samverkansdokument.

Kommunalförbundet stödjer flera chefsnätverk med ett genomsnittligt deltagande från 10 av 14 kommuner per möte under året. Detta visar kommunernas engagemang i samverkan och att påverka gemensamma frågor.

För att främja omställningen till god och nära vård har kommunalförbundet företrätt kommunerna i arbete kring framtagande av nytt hälso- och sjukvårdsavtal, lagreglerade överenskommelser och riktlinjer för kommunal primärvård. Kartläggning av läget för kommunernas omställning har genomförts, och kommunalförbundet har deltagit i och företrätt kommunerna i länsgemensamt arbete med att utveckla modell för uppföljning av kostnader och kvalitet i omställningen.

Vårdsamverkan Fyrbodal har omorganiserats och kommunerna uttrycker tillfredsställelse med den nya strukturen, som stärker möjligheterna till samarbete kring gemensamma utmaningar. Samverkan mellan länets kommunalförbund och Västra Götalandsregionen har också vidareutvecklats genom ny ärendehanteringsprocess, vilket stärker kommunernas inflytande.

En ny samarbetsstruktur med Högskolan Väst har etablerats för att utveckla utbildningar som möter kommunernas behov och stödjer den framtida välfärdsutvecklingen. FoU Socialtjänst har fördjupat samarbetet med primärvårdens FoU, vilket har resulterat i en långsiktig planering för gemensamma seminarier riktade till både socialtjänst och primärvård. Dessa initiativ främjar ökat samarbete mellan verksamheterna.

På kommunernas begäran har riktlinjer och samverkansavtal inom flera områden tagits fram under året. Detta har förenklat samarbetet mellan kommunerna och stärkt kvaliteten. Framgångsfaktorerna i samverkansarbetet har varit en lyhördhet inför kommunernas behov och deras aktiva delaktighet i arbetet.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 2: Forskning, kunskapsutveckling och kvalitet

Bedömning: ●●●

Analys: Under året har stöd till socialtjänst och primärvård utvärderats, och samarbete kring den nya socialtjänstlagen har utvecklats positivt. Forskning har stärkts, bland annat genom stöd till en kommundoktorand, och modellen för kunskap och kompetens för baspersonal har fortsatt implementeras. Kommunernas engagemang och samverkan har varit viktiga för framgången.

Den årliga utvärderingen av stödet till socialtjänst och kommunal primärvård har genomförts via nätverken inom välfärdsområdet. Dock var svarsfrekvensen för låg för att dra definitiva slutsatser, vilket har identifierats som ett område för fortsatt dialog med kommunerna.

Samarbetet kring omställningen till den nya socialtjänstlagen bidrar till övergången mot framtidens välfärdssamhälle. Kommunerna uttrycker nöjdhet med det stöd som har erbjudits, inklusive workshops, länsdialoger, utvecklingsgrupper och omvärldsbevakning.

FoU-aktiviteter har genomförts med hög uppskattning från kommunerna. Forskningsperspektivet har stärkts på flera sätt under året för att stödja kommunernas kunskapsutveckling. Bland annat har stöd getts till en kommundoktorand i Melleruds kommun, som delade sina forskningsresultat vid både en nationell konferens och ett lunchseminarium.

Implementeringen av modellen för kunskap, kompetens och kvalitet för baspersonal har fortsatt under året, tillsammans med utbildningar kopplade till modellen. Arbetet med att definiera vårdbiträdesrollen och säkerställa kompetensförsörjningen har också inletts, i enlighet med kommunernas önskemål.

En framgångsfaktor har varit kommunernas egna engagemang vad gäller innehåll och upplägg av aktiviteter. En annan framgångsfaktor är den samverkan som sker med kommunerna mellan nätverksmötena som genererar en god nytta så som arbetsgrupper, remissvar och inspirationsdagar med flera aktiviteter.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 3: Utvecklande, hälsofrämjande och tidiga insatser

Bedömning: ●●●

Analys: Hälsokällan har stärkt kommunernas arbete med hälsofrämjande insatser som våldsprevention och föräldraskapsstöd. Utbildningar och projekt, som ”En vardag fri från våld 2.0”, har förbättrat arbetet med barns rättigheter och jämställdhet. Samverkan och vetenskaplig förankring har lett till ökad kunskap och trygghet för barn och unga.

Hälsokällan har under året fokuserat på att stärka kommunernas arbete med hälsofrämjande insatser inom områden som fullföljda studier, våldsprevention och föräldraskapsstöd. Genom utbildningar som ABC Tonår och Våldsprevention och machokultur har kompetensutveckling och processtöd erbjudits för kommunernas arbete. Projektet “En vardag fri från våld 2.0” har genom metodstöd och utbildningsinsatser förbättrat arbetet med barns rätt till kroppslig integritet och jämställdhet, i samarbete med Högskolan Väst för att säkerställa vetenskaplig förankring.

Inom området fullföljda studier har Kunskapsnod Fullföljda studier, tillsammans med andra kunskapsnoder, utvecklat kunskapsbanken fullfoljdastudier.se. Plattformen möjliggör spridning av metodmaterial, artiklar och aktuell forskning mellan 49 kommuner samt nationellt. Kommunikationsinsatser på hemsidan och sociala medier har spridit goda exempel och gett exempel på samarbete i viktiga frågor som påverkar barn och unga.

Konferenser som “Fullföljda studier”, “Hälsofrämjande och förebyggande arbete” och “Skolnärvarokonferens” har gett kommunerna möjlighet att dela erfarenheter och metoder. Den höga närvaron vid dessa evenemang visar på stort intresse och behov.

Rapporter, statistik samt tydliga processbeskrivningar och rutiner från Antagning Fyrbodal har säkerställt kvalitet och service för kommunerna.

Arbetet har varit framgångsrikt tack vare en kombination av praktiska insatser, kontinuerlig kommunikation, samverkan och vetenskaplig förankring. Detta har lett till ökad kunskap och trygghet i arbetet med barn och ungas hälsa, livsvillkor och möjligheter.

Bokslut

Förvaltningsberättelse

Inledning

I denna förvaltningsberättelse lämnar Fyrbodals kommunalförbund information om organisationens verksamhet i enlighet med (Lag 2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11kap. Förvaltningsberättelse.

Översikt över verksamhetens utveckling

Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett resultat på - 1 796 tkr för verksamhetsåret jämfört med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Bedömningen var att aktieinnehavet i Innovatum AB bör skrivas ned med 2 000 tkr, då aktieinnehavet var för högt värderat. Denna bedömning har gjorts efter påpekande av de sakkunniga revisorernas yttrande avseende 2023 års bokslut. Nedskrivning av innehavet har skett med 2 000 tkr under 2024 och därmed beror det negativa resultatet till stor del på grund av detta. Information till förbundsdirektionen avseende nedskrivningen redovisades 2024-03-28 i samband med årsredovisning 2023.

Fyrbodals kommunalförbunds tjänstepersonsorganisation har utvecklats i linje med de politiska beslut som har fattats i förbundsdirektionen. Förbundet är i sin form en flexibel organisation som förändras i organisation och bemanning utifrån de uppdrag som förbundet får av sina medlemmar. Förbundet organiserar sitt arbete inom fyra avdelningar; Regional utveckling, Kompetensförsörjning, Välfärdsutveckling och Verksamhetsstöd. Det finns en gemensam plattform för projektverksamheten som förbundet driver, deltar i eller finansierar, ytan kallas för Projektarenan Fyrbodal.

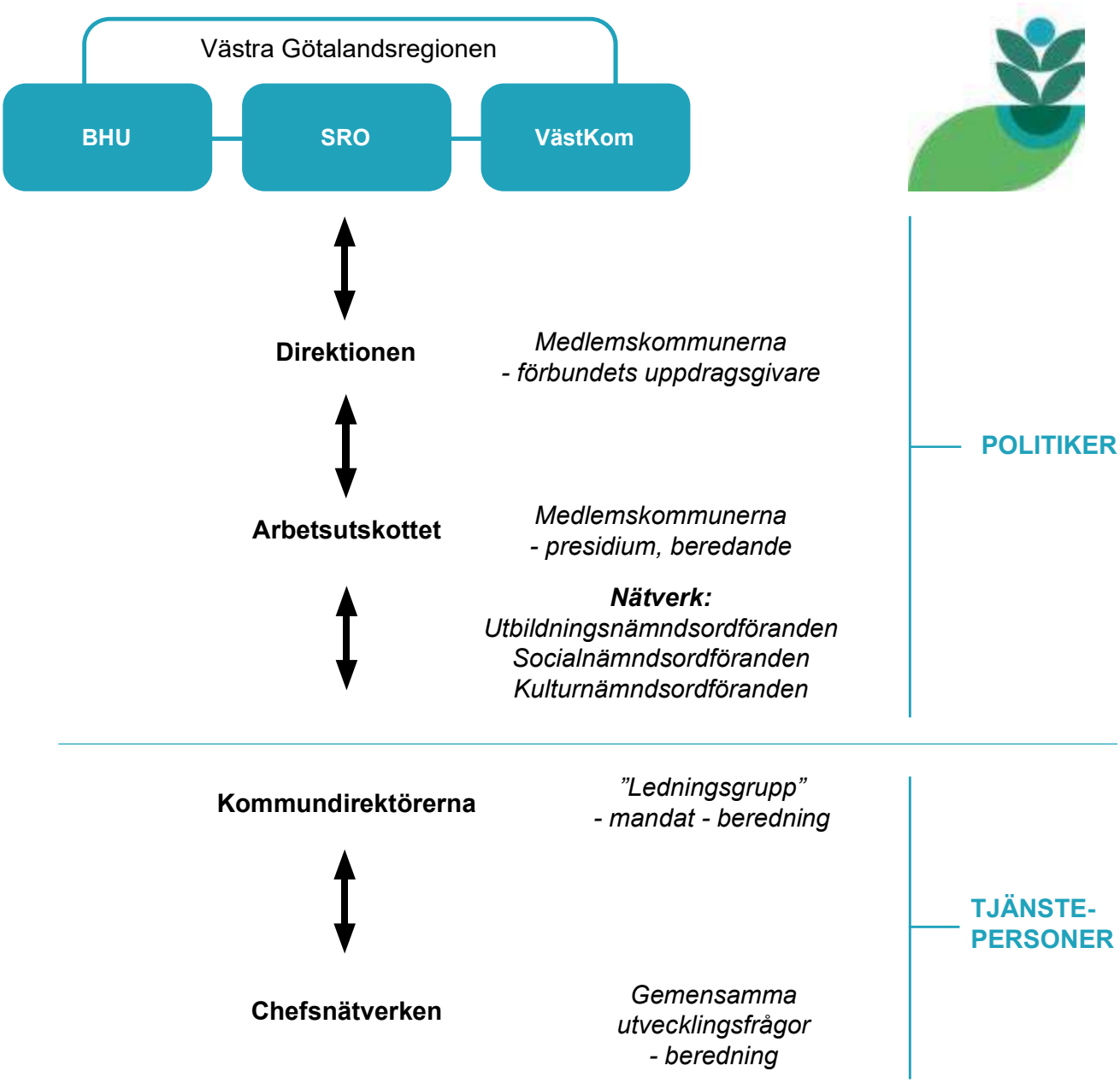
	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	63 449	52 335	49 360	45 961	41 707
Verksamhetens kostnader	-65 245	-51 549	-48762	-45 260	-41 152
Årets resultat	-1 796	786	598	701	555
Soliditet (%)	7	8	7	6	8
Medelantal anställda*	53	46	40	41	38

*Medelantal anställda beräknas utifrån årsarbetare, 1700 tim/år.

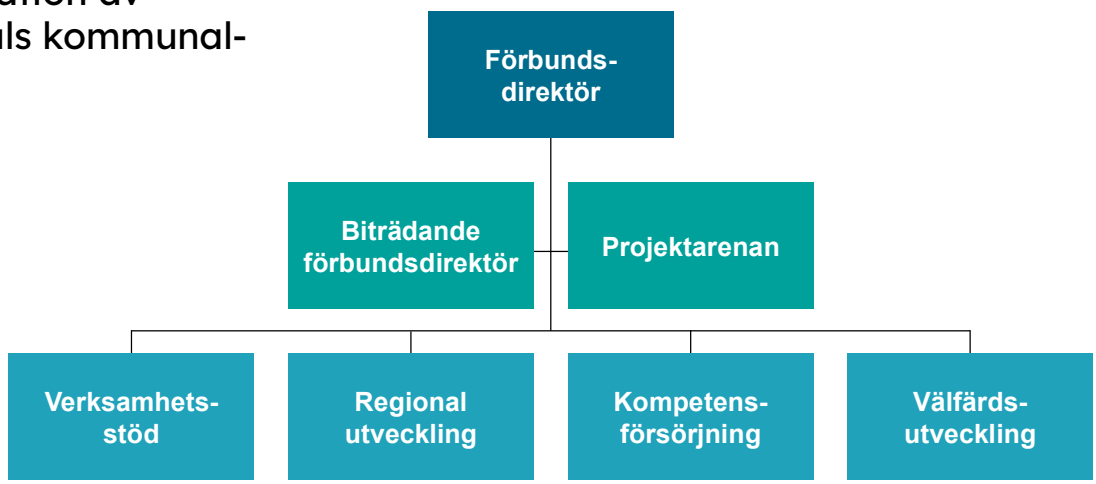
Den kommunala koncernen

Kommunalförbundet är lokaliserat till Kaserngården 3B, 451 34 Uddevalla. All gemensam administration samt merparten av verksamheten och projekten är därmed lokalmässigt samordnade. Förbundet har en särskild avdelning för administration, kommunikation, ekonomi samt projekt- och löneadministration. Förbundet hyr även lokaler på Innovatum för Position Västs räkning.

Styrning och organisation

Organisation av Fyrbodals kommunal-förbund

Politisk organisation

Förbundsdirektionen

Kommun	Ordinarie ledamot	Ersättare
Bengtsfors	Stig Bertilsson (M)	Per Eriksson (S)
Dals-Ed	Andreas Nilsson (M)	Per-Erik Norlin (S)
Färgelanda	Ulla Börjesson (S)	Christoffer Wallin (SD)
Lysekil	Jan-Olof Johansson (S)	Ulf Hanstål (M)
Mellerud	Ludwig Mossberg (M)	Ulf Rexefjord (SD)
Munkedal	Louise Skaarnäs (SD)	Lisa Kettil (S)
Orust	Catharina Bråkenhielm (S)	Lars Larsson (C)
Sotenäs	Therése Mancini (S)	Eva Abrahamsson (M)
Strömstad	Kent Hansson (S)	Fredrik Eriksson (SD)
Tanum	Liselotte Fröjd (M)	Oskar Josefsson (S)
Trollhättan	Peter Eriksson (M)	Ricky Karlsson (KD)
Trollhättan	Sofia Andersson Dharsani (S)	Monica Hanson (S)
Uddevalla	Martin Pettersson (SD)	Christer Hasslebäck(UP)
Uddevalla	Ingemar Samuelsson (S)	Jarmo Uusitalo (MP)
Vänersborg	Benny Augustsson (S)	Mats Andersson (C)
Vänersborg	Henrik Harlitz (M)	Lena Eckerbom Wendel (M)
Åmål	Michael Karlsson (M)	Ove Kaye (SD

Övriga förtroendeuppdrag

FÖRBUNDSDIREKTIONENS ARBETSUTSKOTT

Ordförande:	Peter Eriksson (M), Trollhättan
1:e vice ordförande:	Liselott Fröjd (M), Tanum
2:e vice ordförande:	Benny Augustsson (S), Vänersborg
Ledamöter:	Martin Pettersson (SD), Uddevalla
	Ulla Börjesson (S), Färgelanda
Ersättare:	Kent Hansson (S), Strömstad
	Stig Bertilsson (M), Bengtsfors

Revisorer

Sammankallande:	Gunnar Lidell, Vänersborg
Övriga revisorer:	Peter Winberg, Tanum
	Pia Axelsson, Dals Ed
	Gert-Inge Andersson, Trollhättan
	Håkan Axelsson, Sotenäs

REPRESENTANTER I BEREDNINGEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING, BHU
Peter Eriksson (M), Trollhättan
Liselott Fröjd (M), Tanum
Benny Augustsson (S), Vänersborg
Ulla Börjesson (S), Färgelanda

REPRESENTANTER I POLITISKT SAMRÅDSORGAN, SRO
Peter Eriksson (M), Trollhättan
Dan Nyberg (S), Vänersborg

STYRELSEN FÖR VÄSTKOM
Peter Eriksson (M), Trollhättan
Liselott Fröjd (M), Tanum
Benny Augustsson (S), Vänersborg
Dan Nyberg (S), Vänersborg

FÖRENINGSSTÄMMA VÄSTKOM

Ordinarie:	Monica Hanson (S), Trollhättan
Ersättare:	Ulf Hanstål (M), Lysekil

BOLAGSSTÄMMA MEDIAPOOLEN AB

Ordinarie:	Mats Andersson (C), Vänersborg
Ersättare:	Anna-Lena Heydar (S), Uddevalla

STYRELSEN FÖR MEDIAPOOLEN AB

Ordinarie:	Ingemar Samuelsson (S), Uddevalla
Ersättare:	Benny Augustsson (S), Vänersborg

BOLAGSSTÄMMA GRYNING VÅRD AB

Ordinarie:	Catharina Bråkenhielm (S), Orust
Ersättare:	Henrik Harlitz (M), Vänersborg

REVISION GRYNING VÅRD AB

Ordinarie:	Gert-Inge Andersson (S), Trollhättan
Ersättare:	Gunnar Lidell (M), Vänersborg

STYRELSEN FÖR INNOVATUM AB
Benny Augustsson (S), Vänersborg

STÄMMOOMBUD INNOVATUM AB

Ordinarie:	Peter Eriksson (M), Trollhättan
Ersättare:	Linda Jansson (M), Färgelanda

LAXFOND VÄNERN

Ordinarie:	Michael Karlsson (S), Åmål
Ersättare:	Ludwig Mossberg (M), Mellerud

STYRELSEN FÖR FILM I VÄST AB
Monica Hanson (S), Trollhättan

STIFTELSEN DALSLANDS KANAL

Ordinarie:	Michael Karlsson (M), Åmål
Ersättare:	Stig Bertilsson (M), Bengtsfors

Finansiella anläggningstillgångar – andelar i delägda bolag

Fyrbodals kommunalförbund är delägare i tre bolag: Innovatum AB, Gryning Vård AB och Mediapoolen AB. Vårt ägande i dessa bolag reflekterar vårt långsiktiga engagemang för att stärka och utveckla Fyrbodal som region.

Genom att vara delägare i dessa bolag får vi möjlighet att aktivt påverka och stödja områden som innovation, samhällsservice och kommunikation, som är av stor betydelse för både våra medlemskommuner och invånare. Förbundet ser ägandet som en värdefull del av vårt uppdrag att säkerställa kvalitet och hållbarhet i de tjänster och verksamheter vi stödjer.

Innovatum AB bidrar till den regionala utvecklingen genom att vara en drivande kraft för innovation och tekniköverföring. Bolaget erbjuder en plattform för samverkan mellan näringsliv, forskning och offentlig sektor, vilket gör det möjligt för företag och organisationer inom Fyrbodal att växa och utvecklas. Innovatum spelar en viktig roll för att skapa nya affärsmöjligheter och jobb, vilket direkt påverkar den lokala ekonomin. Under 2024 har förbundet betalat ut 3 miljoner kronor i verksamhetsbidrag till Innovatum AB. Kommunalförbundets ägarandel uppgår till 1,3 procent

Gryning Vård AB är en aktör som stärker välfärden i regionen genom att erbjuda kvalitetssäkrad vård och omsorg. Som delägare (17,0 procent) har Fyrbodals kommunalförbund ett direkt inflytande över hur vårdtjänster utvecklas och levereras, vilket säkerställer att dessa tjänster anpassas till den lokala befolkningens behov. Gryning Vård bidrar till att upprätthålla en hög standard inom social omsorg och ger kommunerna stöd i deras arbete med att möta utmaningar inom vård och omsorg.

Mediapoolen AB erbjuder kommunikationsstöd och hjälp med att sprida information effektivt inom och mellan kommuner, företag och medborgare. Genom Mediapoolen får Fyrbodal möjlighet att stärka samarbetet mellan kommunerna, vilket bidrar till att förbättra både intern och extern kommunikation. Mediapoolen spelar en avgörande roll i att bygga och vårda relationerna mellan regionens aktörer och säkerställer att viktig information når rätt målgrupper på rätt sätt. Fyrbodals ägarandel av Mediapoolen uppgår till 16,7 procent

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Regional utveckling

Den gröna omställningen såväl i industrin som i samhället i övrigt har under 2024 allt mer satt fokus på frågan om fossilfri energiförsörjning och eldistribution som den kritiska punkten för genomförande vilket föranlett att medarbetarresurser allokerats för att arbeta med frågan. Detta speglas också i det politiska engagemanget nationellt, men även regionalt till exempel i Beredningen för hållbar utveckling och regionstyrelsen. Regionala samverkansarenor som till exempel Accel och Krafttag i väst – ElSA har uppmärksammats nationellt och lyfts som goda exempel på flernivåsamverkan. Den i BHU beslutade energiöverenskommelse med tillhörande budskapspapper är ett resultat av den samverkan.

Samverkan ledde också till att Energimyndigheten beviljade 20 miljoner kronor i projektmedel till Västra Götalandsregionen, kommunalförbunden och Energikontor Väst för att de tillsammans med länsstyrelsen och energimyndigheten ska arbeta för att öka kommunernas energiplanerings- och genomförandeförmåga. Kommunalförbunden i Västra Götaland har således fått en uttalad roll i energiförsörjningsfrågan. Genom projektmedlen har förbunden dels kunnat tillsätta egna resurser och det finns även gemensamma resurser på Energikontor Väst samt på Västra Götalandsregionen.

I Fyrbodal drivs energifrågorna, förutom i Förbundsdirektionen och kommundirektörsnätverket, genom energinätverket NEEF som samlar tjänstepersoner i medlemskommunerna med ansvar för strategisk samhälls-, och energiplanering samt näringslivsutveckling. Nätverket har tre huvudsakliga syften, informationsspridning, kunskapshöjning och samverkan.

En rad med nya projekt har startats upp och bedrivits inom energiförsörjningsområdet.

Kompetensförsörjning

I syfte att hålla ihop Fyrbodal inom utbildningssidan har förbundet varit delaktig i processerna kring dimensioneringen av gymnasieskolan. Förbundet har, som stöd i dimensioneringsarbetet, tagit fram en gymnasierapport för hela Fyrbodal. Förbundet har även aktivt deltagit på möten hos samverkansområdet Västra Fyrbodal.

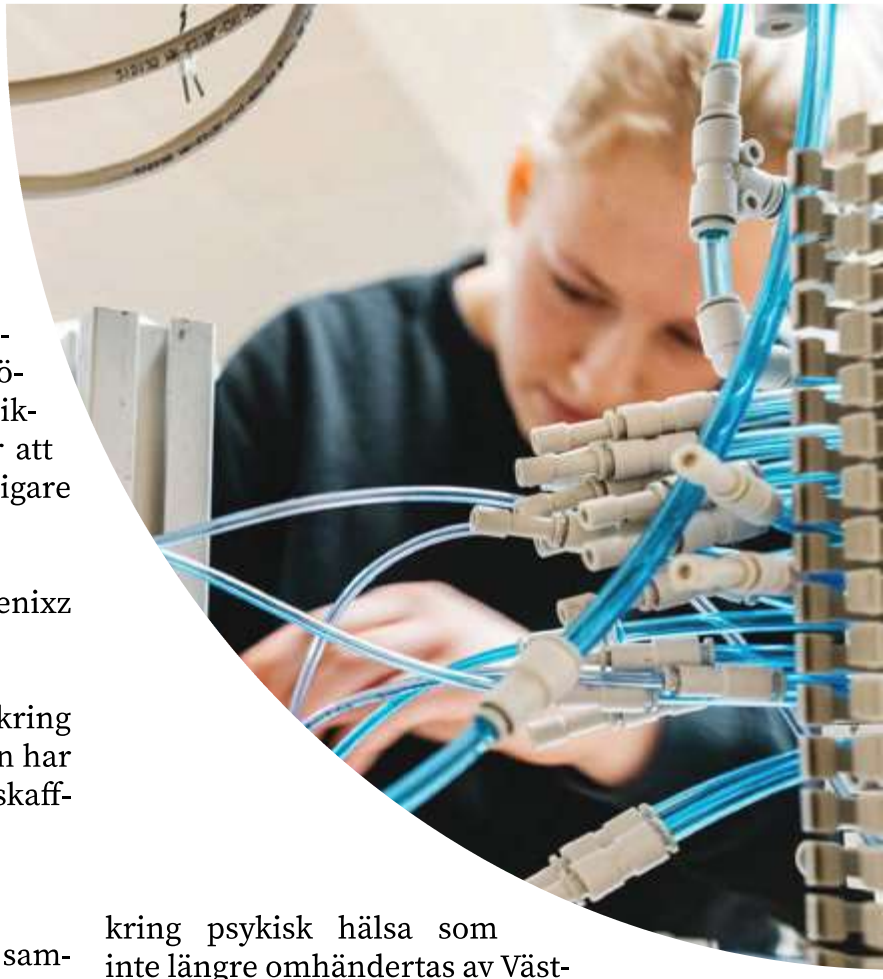

Avdelningen kommer fortsatt att anpassa sin verksamhet och uppdrag i syfte att möta behoven i de olika samverkansområden, både gällande dimensionering av gymnasieutbildningen samt för dimensioneringen av vuxenutbildningen.

Under året har ett projekt, TeknikFramtid 2030 (under Teknikcollege), startats upp vilket ska innebära att fler kommuner och företag ansluter sig till samverkan med Teknikcollege. Uppstarten av projektet möjliggör att en processledare kan arbeta 100% mot tidigare 50%.

En projektadministratör för projektet Fenixz rekryterades under 2024.

Sotenäs kommun har lämnat samverkan kring praktiksamordningen. Färgelanda kommun har ingått samverkansavtal kring praktikanskaffning.

Välfärdsutveckling

För att främja förutsättningarna för stark samverkan har kommunalförbunden i regionen haft i uppdrag att tillsammans med VästKom och regionens företrädare arbetat med att ta fram ett nytt Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser. Kommunernas förutsättningar för att bedriva en god och nära vård stärks genom kommunalförbundets arbete med framtagande av styrande dokument, till exempel inriktningsdokument för den kommunala primärvården. VästKoms avsmalnade uppdrag har medfört att kommunalförbundet tagit ett större samordningsansvar i vissa frågor, och en samordningsgrupp har upprättats tillsammans med de andra kommunalförbunden för att sortera i uppdragen till VästKom samt att omhänderta de uppdrag som inte ryms inom det avsmalnade uppdraget. Gällande psykisk hälsa har bemanning behövt utökas för att omhänderta de samordningsuppdrag kring psykisk hälsa som inte längre omhändertas av VästKom. Det politiska samrådsorganet SRO fattade därutöver beslut om att kommunalförbunden skulle påbörja arbete utifrån kommande samsjuklighetslagstiftning, vilket har medfört att personell resurs har utökats för att utföra uppdraget.

VästKoms avsmalnade uppdrag har medfört att kommunalförbundet tagit ett större samordningsansvar i vissa frågor

En översyn av organisering av delregional vårdsamverkan har genomförts av processledare vid Fyrbodals kommunalförbund tillsammans med företrädare från NU-sjukvården. Ett nytt samverkansavtal har framarbetats, som kommunerna och regionens verksamheter har antagit. Det nyinrättade samverkanskontoret har skapats för att ge bättre förutsättningar för samverkan mellan regionens vårdgivare och kommunernas vård, omsorg och socialtjänst. Samverkanskontoret bemannas av två processledare från Fyrbodals kommunalför-

bund, tillsammans med en processledare vardera från Närhälsan och NU-sjukvården. Uppdraget är att aktivt ge processtöd i gemensamma samverkans- och utvecklingsfrågor.

Verksamhetsstöd

Den tidigare funktionen administrativ chef har tagits bort och ersatts av chef för verksamhetsstöd. Syftet med förändringen är att tydliggöra att avdelningen Verksamhetsstöd är en avdelning som ska stötta verksamheterna och uppdragen som finns inom de andra avdelningarna.

Inom avdelningen Verksamhetsstöd har även en ny funktion inrättats i form av en ekonomiansvarig. Anledningen till den nya funktionen är att förbundets ekonomihantering har vuxit och blivit allt mer komplex.

Beslut som leder till utveckling av Fyrbodals-regionen

Inspel till nationella och regionala infrastruktur- och kollektivtrafikplaner och till flera olika åtgärdsvalsstudier har gjorts. Tre objekt har prioriterats för att få fram kostnadskalkyler och samlade effektbedömningar på väg 171 och 173. 15 miljoner kronor har avsatts ur potten ”Förstärkt satsning till stråk, Fyrbodal” i regional plan för transportinfrastrukturen för att möjliggöra en broförbindelse mellan fastlandet och Orust.

25 initiativ kopplade till projektet ”Det goda livet i Dalsland” är i rullning. Miljonregn över området har skett på flera sätt inom ramen för den strategi som finns för utvecklingen av Dalsland. Nya arbetssätt har utvecklats mellan VGR och kommunerna i Dalsland. En förstudie för att se på förutsättningarna att skapa ett biosfärsområde i Dalsland har beviljats.

Flera företagsetableringar har skett i Fyrbodal vilket leder till fler arbetstillfällen och att vår delregion blir attraktivare för ännu fler företag. Två stora etableringar som Position Väst varit involverade i beslutades under 2024: GKN Aerospace som investerar 600 miljoner i Trollhättan (150 arbetstillfällen) för additiv tillverkning och Scandinavian Enviro Systems (40 arbetstillfällen) etablerar sig i Uddevalla med teknik för däckåtervinning. Framgångarna är ett resultat av flernivåsamverkan och stöd från aktörer som Position Väst och Business Sweden.

Flera företags-etableringar har skett i Fyrbodal vilket leder till fler arbetstillfällen

Kommunalförbundets och kommunernas dimensioneringsarbete har lett fram till tre samverkansområden inom gymnasieskolan och till tre samverkansområden inom vuxenutbildningen. Under nästa år ska implementering av avtalen konkre-

tiseras och genomföras för att i nästa steg följas upp och utvärderas. Uppdelningen av Fyrbodal är i sin utformning utmanande ur ett regionalt perspektiv och utifrån det komptensförsörjningsuppdrag kommunalförbunden i regionen har. I slutet av året har det blivit än mer utmanande när Uddevalla kommun fattade beslut om att inte medverka i DRUM då allt kompetensplattformsarbete som förbundet har finansieras av dessa medel.

Opinion och debatt

Under 2024 har Fyrbodals kommunalförbunds direktion fattat beslut om att kommunalförbundet ska driva opinion och debatt i frågor som direktionen beslutat. Direktionen har enats om att prioritera E45:an och har valt att supportera etableringen av en ny Kriminalvårdsanstalt i Åmål och att tillsammans arbeta för en positiv utveckling av Uddevalla hamn.

Ett beslut om ett ”regionsmärke” för Fyrbodal har fattats. Det kommer att lanseras under våren. Även en ny logotyp är framtagen och beslutad för Fyrbodals kommunalförbund. Ett aktivt påverkansarbete för att lyfta Västsverige betydelse i den gröna omställningen har bedrivits tillsammans med Västra Götalandsregionen och de andra förbunden i länet.

Förändringar i förbundsdirektionen

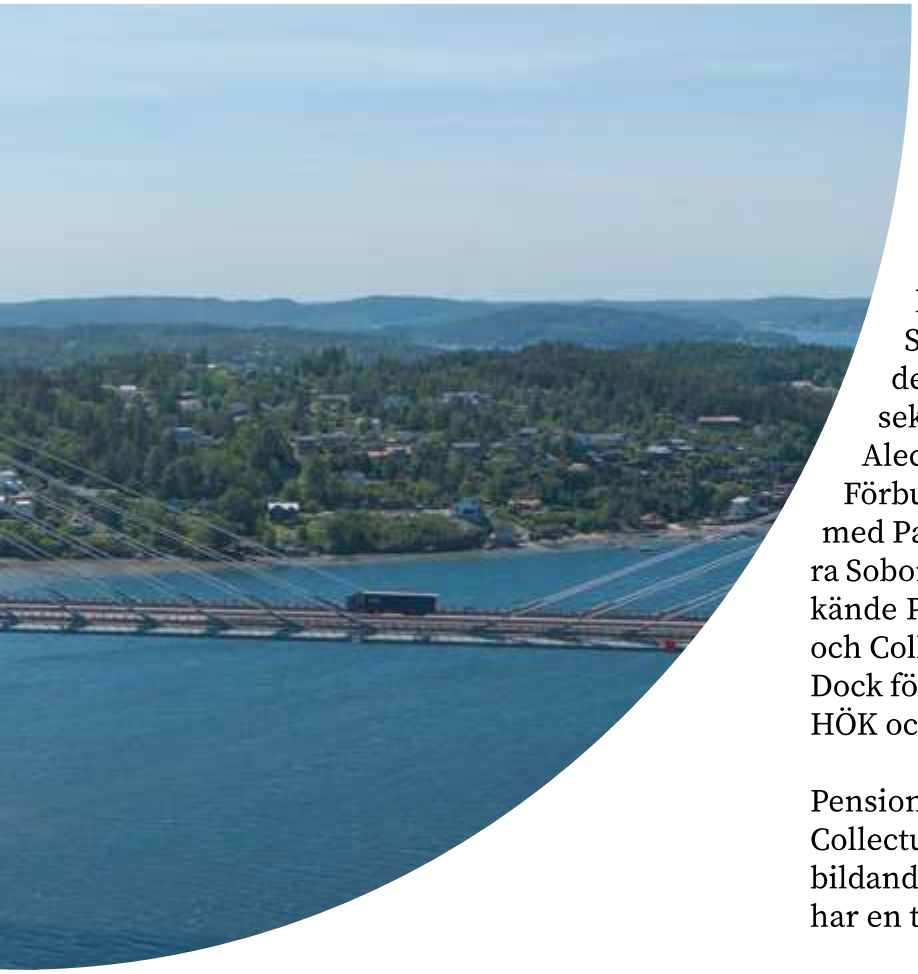
Under året har Färgelanda kommun bytt ersättare i förbundsdirektionen samt att Trollhättans stads ledamot och ersättare för Socialdemokraterna har bytt plats med varandra.

Delregionala utvecklingsmedel

Fyrbodals kommunalförbund och Västra Götalandsregionen avsätter årligen regionala utvecklingsmedel och kommunala medel, till satsningar som bidrar till hållbar utveckling i länets samtliga kommuner med sikte på att förverkliga målen i den regionala utvecklingsstrategin Västra Götaland 2030 och Kulturstrategi Västra Götaland 2024-2027. Delar av medlen avsätts även med inriktning mot Klimat 2030 som en del i omställningen mot ett hållbart samhälle. Medlen bidrar även till genomförandet av kommunalförbundets treåriga verksamhetsplan.

Ett beslut om ett ”regionsmärke” för Fyrbodal har fattats.

Beslut om slutlig total avsättning tas årligen i samband med beslut om detaljbudget för respektive direktion och nämnd baserat på de dialoger som förs kring kommunala och regionala behov och önskemål och med utgångs-

punkt i årliga uppföljningsrapporter. Överenskommelsen fastställer vad som är syftet med de delregionala utvecklingsmedlen, vad de ska bidra till att åstadkomma samt vilket ansvar som vilar på respektive part i arbetet runt medlen.

Under året har 39 stycken projekt eller verksamheter bedrivits med hjälp av 2024 års delregionala utvecklingsmedel från kommunerna och Västra Götalandsregionen med ett budgeterat belopp av 21,05 miljoner kronor. De regionala medlen kommer från två nämnder; Miljö- och region utvecklingsnämnden (MRUN), Kulturnämnden (KUN). MRUN går in med 9,0 MKR och KUN med 2,05 MKR. Medlemskommunerna motfinansierar dessa med 37 kr per invånare. Dessa medel har växlats upp till en budgeterad omslutning på 102 MKR vilket innebär en uppväxling med 386 procent vilket ligger långt över målet på 50 procents uppväxling.

Under året har 39 stycken projekt eller verksamheter bedrivits med hjälp av 2024 års delregionala utvecklingsmedel

Pensionsförpliktelser

När Fyrbodals kommunalförbund bildades 2005 fanns inget kollektivavtal. Förbundet övertog BOSAM:s hängavtal med SIF som sedermera blev Unionen. Genom detta avtal som var kopplad till den privata sektorn så blev alla anställda anmälda till Alecta och Collectum genom ITP och ITPK. Förbundet tecknade därefter kollektivavtal med Pacta som arbetsgivarorganisation, numera Sobona. I samband med avtalstecknande godkände Pacta att förbundet kunde ha kvar Alecta och Collectum istället för att gå över till Kap-KL. Dock följer förbundet huvudöverenskommelsen HÖK och Allmänna bestämmelser (AB)

Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecta och Skandia sedan förbundets bildande 2005. Det innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

Under 2024 har förbundet betalat in pensionspremier:

- ITP1.....403 tkr
- ITPK..... 366 tkr
- ITP2.....1 700 tkr
- Söderberg & Partner.....707 tkr

Kommunikation

Den huvudsakliga målgruppen för kommunalförbundets kommunikation är förtroendevalda och tjänstepersoner i medlemskommunerna, samt inom Västra Götalandsregionen och andra offentliga myndigheter. Den primära kanalen är förbundets webbplats i kombination med nyhetsbrev och sociala medier. En målgrupp som vi alltmer vänder oss till, speciellt genom Position Väst och de branschspecifika råden, är också näringslivet.

Under 2024 fortsatte förbundet att satsa på sociala medier, främst då Facebook, LinkedIn och Instagram. 290 inlägg publicerades på Facebook och gav 677 000 visningar. Genom att försöka få upp antalet följare når vi också lättare ut till vår målgrupp. Antalet följare ökade på Facebook med 17 procent under 2024 till ett totalt antal av 2371 följare, högst bland alla Västra Götalands kommunalförbund. För LinkedIn var ökningen ännu högre, totalt 20 procent upp till 1816 följare. Totalt har förbundet drygt 4 000 följare i de sociala kanalerna.

Antalet besökare på förbundets hemsida fyrbodal.se var 2024 drygt 79 000 besökare. Det kan jämföras med 58 000 besökare 2022. Totalt resulterade detta i 123 000 unika sidvisningar. Siffror som visar att förbundets hemsida är välbesökt.

Under året publicerade förbundet 115 stora nyheter på startsidan och sju nyhetsbrev med cirka 1 500 prenumeranter i olika kanaler.

Under året färdigställdes processen kring en ny varumärkesplattform, logotyp och grafisk profil. Processen inleddes hösten 2023 med en workshop för personalen där man diskuterade syfte, vad förbundet står för och liknande frågor. Under året som följde har liknande workshops hållits för kommundirektörer, kommunkommunikatörer och politiker från medlemskommunerna. Arbetet blev färdigt i december i samband med att direktionen godkände den nya logotypen för förbundet.

Logotypen skiljer sig från den gamla främst genom att hela förbundets namn, Fyrbodals kommunalförbund, är utskrivet.

I den nya varumärkesplattformen togs också fram ett så kallat regionsmärke, en grafisk stämpel, som är tänkt att användas av kommunerna vid de tillfällen när man vill signalera att kommunen är en del av Fyrbodalsområdet.

Parallellt med kommunalförbundets varumärkesprocess startades också en liknande process för Business Region Väst (BRV). BRV är en del av kommunalförbundet som fokuserar på näringslivsfrågor och nyetableringar i Fyrbodalsregionen. Denna process bestod av att ta fram en så kallad Brandbook, en varumärkesplattform. Dessutom togs också en logotyp och en grafisk profil fram. Det fanns en uttalad ambition att logotypen och profilen skulle ha en visuell koppling till kommunalförbundets logotyp och profil.

Antalet besökare på förbundets hemsida fyrbodal.se var 2024 drygt 79 000 besökare.

Kommunalförbundet leder ett nätverk för kommunernas kommunikatörer. Nätverket har haft fyra möten un-

der året. Sedan 2020 finns även ett internt kommunikatörsteam där kommunikationsansvarig och två projektkommunikatörer ingår.

Händelser av väsentlig betydelse

Det negativa resultatet för 2024 består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet av Innovatum, -2 000 tkr. Detta är av en väsentlig betydelse för kommunalförbundets ekonomiska resultat 2024.

I samband med att kommunalförbundet presenterade sitt förslag till budget för medlemsfinansieringen den 13 juni 2024 beslutades att förbundet inte skulle erhålla någon indexuppräkning för verksamhetsår 2025. I samband med beslutet fick förbundsdirektören i uppdrag att ta fram en konsekvensanalys.

Analysen visade att besparingar i form av en 50-procentig tjänst behöver göras samt att förbundet inte kan bjuda på luncher i samband med möten. Alla möten som förbundet kallar till ska förläggas i förbundets egna lokaler då det inte finns något utrymme för konferenslokalkostnader. Det kommer inte finnas något utrymme för personalvård då budgeten är oerhört begränsad. Den ekonomiska ansträngningen kommer att bli påfrestande om riktmärket för löneöversynen landar över 3 procent vilket är det som förbundet har budgeterat för 2025.

Under hösten fattade Uddevalla kommunstyrelse beslut om att inte vara med i samarbetet avseende de delregionala utvecklingsmedlen 2025. Detta resulterade i att direktionen inte kunde fatta beslut om budgeten för medlen enligt förbundsdirektionens årshjul. Förbundsdirektören fick i uppdrag att ta fram en ytterligare konsekvensanalys. Den visar på stora konsekvenser, både för förbundets verksamhet men även för Fyrbodal som delregion. Det finns en överhängande risk att Fyrbodal uppfattas som splittrad vilket kan leda till minskat förtroende för delregionen i de regionala sammanhangen.

Beslutet skapar friktion i projektsamarbeten och inom nätverken som förbundet driver på delregionalt plan. Beslutet har skapat oro och osäkerhet både bland förbundets medarbetare och i medlemskommunernas nätverk. De ekonomiska förutsättningarna för förbundet inför 2025 har drastiskt försämrats i och med utebliven medlemshöjning och Uddevallas beslut om att inte ingå i samarbetet kring de delregionala utvecklingsmedlen.

De nya lokalerna erbjuder en betydligt bättre fysisk arbetsmiljö och är mer ändamålsenlig för verksamheten.

Kommunalförbundet har tecknat ett tioårigt avtal

avseende de nya lokalerna på Kaserngården 3a och 3b. Tecknandet av avtalet skedde efter beslut i förbundsdirektionen innan dess att beslut om att inte indexuppräkna eller att Uddevalla kommun träder ur samarbetet inom DRUM.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Den interna kontrollen

Den interna kontrollen syftar till att genom olika regelverk och kontroller minska organisationens risker. Riskerna kan gälla både det ekonomiska kapitalet och förtroendekapitalet. Kommunalförbundet vill uppnå en rimlig grad av säkerhet och att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv. Direktionen har antagit en treårig internkontrollplan som sträcker sig mellan 2022–2024. I den interna kontrollen så har det identifierats ett antal processer som behöver tydligare dokumenterat rutinbeskrivningar.

Hållbarhet och andra icke-finansiella frågor

Hållbarhet ligger som en grund för kommunalförbundets uppdrag - perspektiven social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet är viktiga utgångspunkter i de styrdokument Fyrbodals kommunalförbunds uppdrag tar avstamp i. Perspektiven finns till exempel med i den regionala utvecklingsstrategin och i kommunalförbundets verksamhetsplan. I avsnittet om uppföljning av verksamheten anges för varje delmål vilket/vilka av FN:s globala mål de bidrar till som ett sätt att tydliggöra hur kommunalförbundet är med och arbetar mot hållbarhetsmålen.

Projektarenan Fyrbodal

Projektarenan Fyrbodal (se grafik på nästa sida) är en tvärsektoriell plattform för allt projektrelaterat arbete som kommunalförbundet driver, medverkar i eller finansierar. Syftet med arenan

är att organisera alla projekt som förbundet är involverat i för att skapa en tydlig överblick. Syftet är också att åstadkomma effektiv styrning och ledning av projektportföljen och att tydliggöra det utvecklingsarbete som medlemskommunerna bedriver tillsammans och med andra parter.

En viktig del i Projektarenan Fyrbodals uppdrag är att säkerställa att varje projekt följer en tydlig process med kontinuerliga avstämningspunkter och att vid dessa bedöma om projektet uppfyller projektplanen utifrån krav och behov. Att projektet genererar nytta och har ekonomiska förutsättningar. Avstämningsförfarandet gäller samtliga projekt kommunal förbundet är involverat i – som ägare, som part eller som finansiär i form av delregionala utvecklingsmedel.

Under 2024 har ett 30-tal projekt passerat Projektarenan; i ett tidigt skede av projekt på idéstadiet som del av förbundets beredning inför

beslut, i uppföljning av projekt i uppstart och genomförande eller i samband med projekt som avslutas. Vidare har Projektarenan hanterat de projektansökningar som inkom i utlysningen av delregionala utvecklingsmedel. Projektarenan har under året också haft fokus på att utveckla arbetsformer och fastställa rutiner. En detaljerad projektprocess för projekt där kommunalförbundet är projektägare har tagits fram och implementerats. Ett arbete med att digitalisera mallar och hantering av projektansökningar av delregionala utvecklingsmedel har också påbörjats. En god struktur kring projekten ger möjlighet att följa progression och resultat, jämföra insatser och bidrar till ökad kunskap om vad som ger störst nytta och effekt och hur olika insatser kan samverka för delregionens bästa.

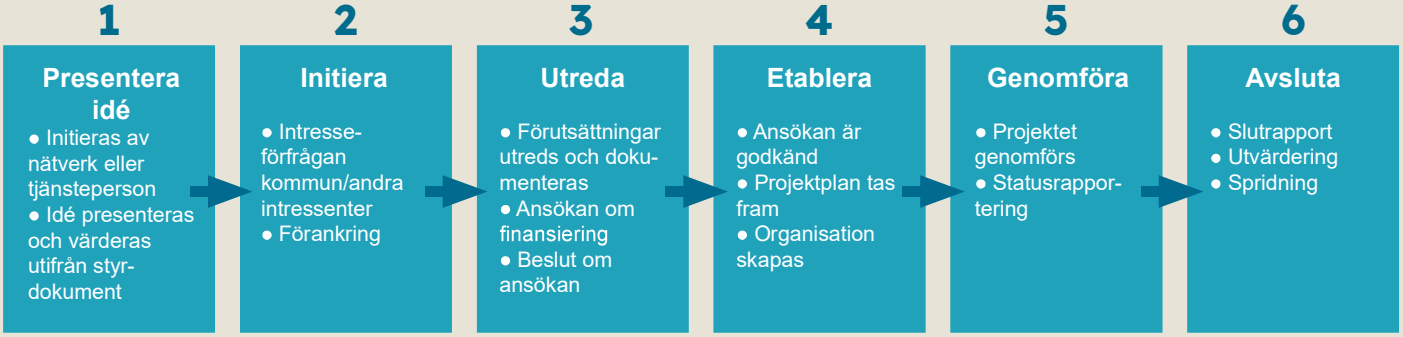
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunalförbundet bedömer att god ekonomisk hushållning uppnås utifrån förväntad utveckling, att förbundet når de ett av tre finansiella mål, samtliga delmål för verksamheterna bedöms följa och uppnå plan samt genom redovisad balanskravsresultat.

Med medlemsavgiften från kommunerna på 10,4 miljoner (2023: 10,4 miljoner) och övriga intäkter inom projekt- och särskilt finansierad verksamhet under 2024 uppgick den totala omsättningen till 61,3 miljoner kronor.

Intäkter utöver medlemsavgiften från kommunerna kommer från projektfinansiering, i huvudsak från EU:s strukturfonder och övriga

Projektarenan översikt

program, Västra Götalandsregionen, staten och medlemskommunerna. Se vidare i respektive driftsredovisning i avsnittet för den ekonomiska redovisningen.

Finansiella mål

Kommunalförbundets finansiella mål är:

- Att ha en långsiktig stabil soliditetsnivå, nivån kan dock variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.
- Att ha en budget i balans, intäkterna ska överstiga kostnaderna.
- Att ha en god likviditet så att det är möjligt att både täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskottera medel i projekt där förbundet är projektägare.

Kommunalförbundet arbetar med att nå det långsiktiga målet om en stabil soliditetsnivå, bland annat genom att slutredovisa genomförda projekt och avslutade verksamheter med överskott som tillfaller förbundets egna kapital. År 2024 är soliditeten 7 procent, vilket är en minskning från 2023 med 1 procentenhet. Anledningen till en minskad soliditet är delvis att det egna kapitalet sänks från 6 254 tkr till 4 459 tkr i och med nedskrivningen av aktieinnehavet. Förbundet förvaltar bland annat God och nära vårdmedel, detta förbättrar likviditeten men försämrar soliditeten. Målet bedöms där med inte uppnås för det enskilda verksamhetsåret.

Förbundet når inte målet om en budget i balans eftersom det redovisade resultatet uppgår till –1 796 tkr (786 tkr), jämfört med budgeterat resultat på 37 tkr, en total avvikelse om –1 833 tkr. Resultatet består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet i Innovatum. Målet bedöms där med inte uppnås för det enskilda verksamhetsåret.

Förbundet har en god likviditet som främst beror på förvaltade delregionala utvecklingsmedel men även för 2024 förvaltade medel avseende

God och nära vård.

Likvida medel vid årets slut uppgick till 50 mkr (cirka 69 mkr). Därmed nås målet om god likviditet.

Kommunalförbundet har även två vägledande principer sedan 1 januari 2020:

- Fyrbodals kommunalförbunds tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt.
- Fyrbodals kommunalförbund ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

Förbundets vägledande principer regleras i en kapitalplaceringspolicy. Enligt den har likvida medel kunnat placeras säkert och riskfritt under 2024 och därmed genererat ränteintäkter om 2 151 tkr (2 336 tkr). Dessa principer får därmed anses som uppfyllda.

Kommunalförbundets förväntade utveckling

Det som kan påverka utvecklingen framåt är den ekonomiska utvecklingen för medlemskommunerna samt de kostnader som den höga inflationen medför. Beslutet att inte indexuppräkna medlemsfinansieringen för 2024 är en konsekvens av medlemskommunernas ekonomiska utveckling, På sikt kan detta få allvarliga konsekvenser även för förbundet.

Kommunalförbundet arbetar med att hålla nere kostnader och att på ett effektivt sätt använda de resurser som finns. Projektverksamheten och den särskilt finansierade verksamheten, som sker genom avtal med bland andra medlemskommunerna, följs noga genom regelbundna avstämningar enligt projektbeslut med projektekonom och projekt/verksamhetsansvarig.

Balanskravsresultat

Balanskravet i kommunallagen ställer krav på att intäkterna och kostnaderna ska vara i ekonomisk balans varje år. Om kostnaderna överstiger intäkterna under ett räkenskapsår uppstår ett underskott som måste åtgärdas inom de tre efterföljande åren.

Enligt undantagsmöjligheter har hänsyn tagits vid beräkningen av balanskravsresultatet. Under 2024 uppstod en realisationsförlust av en anläggningstillgång på grund av nedskrivningen av aktieinnehavet i Innovatum AB. Nedskrivning har skett med 2 000 tkr då bedömningen var att aktieinnehavet var för högt värderat. Enligt balanskravsresultatet i tabellen så uppfyller Fyrbodals kommunalförbund balanskravet för 2024 och det finns inga negativa resultat från tidigare år som behöver återställas.

Balanskravsresultat		**2024**	**2023**	**2022**
-	**Årets resultat enligt resultaträkningen**	**1 796**	**786**	**598**
-	Samtliga realisationer	0	0	0
+	Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+	Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	2 000	0	0
+/ -	Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
+/-	Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
=	Årets resultat efter balanskravsjusteringar	204	786	598
-	Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0
+	Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
=	Årets balanskravsresultat	204	786	598

Väsentliga personal-förhållanden

Kommunalförbundet har inom ramen för sin basverksamhet utrymme för 7,75 heltidstjänster. Till detta kommer ett större antal tjänster som är kopplade till projekt- och särskilt finansierad verksamhet vilka finansieras av projektmedel eller enligt avtal med bland annat medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen.

Den 31 december 2024 var 45 (39) personer tillsvidareanställda och 17 (16) personer visstidsanställda. Under året slutade 13 (12) personer och 18 (18) personer nyanställdes. Flertalet av de som har slutat på förbundet har gjort det för att uppdraget tagit slut eller att de har gått vidare till andra anställningar.

Den sista december 2024 var antalet kvinnor 50 (43) och antalet män 12 (12). Notera att dessa siffror är antalet personer och att tjänstgöringsgraden varierar mellan 20 och 100 procent. I den ekonomiska redovisningen är antalet anställda beräknade utifrån antalet heltidstjänster.

Kommunalförbundet använder sig även, som tidigare år, av tjänstepersoner i medlemskommunerna. Dessa personer, som har fackkunskap inom sina områden, betyder mycket för att kommunalförbundet ska kunna fullfölja sitt uppdrag. Detta innebär ofta att dessa ingår i arbets- eller styrgrupper för konkreta uppdrag. Under 2024 har en person arbetat genom tjänsteköp från medlemskommunerna.

Under 2024 har tjänsteköp avseende ny socialtjänstlag från Uddevalla kommun gjorts.

Medelantalet anställda	2024-12-31	2023-12-31
Män	10,38	10,64
Kvinnor	42,16	35,63
Summa:	**52,54**	**46,27**
Tillsvidareanställda	42,28	37,81
Visstidsanställda	10,26	7,11
Summa:	**52,54**	**44,92**

Upplysning om sjukfrånvaro	2024-12-31	2023-12-31
Sjukfrånvaro för män	2,50%	1,92%
Sjukfrånvaro för kvinnor	5,93%	5,61%
Sjukfrånvaro för anställda	5,23%	4,69%
Yngre än 30 år	15,85%	2%
Mellan 30–49 år	5,42%	6,63%
Äldre än 49 år	4,14%	2,68%

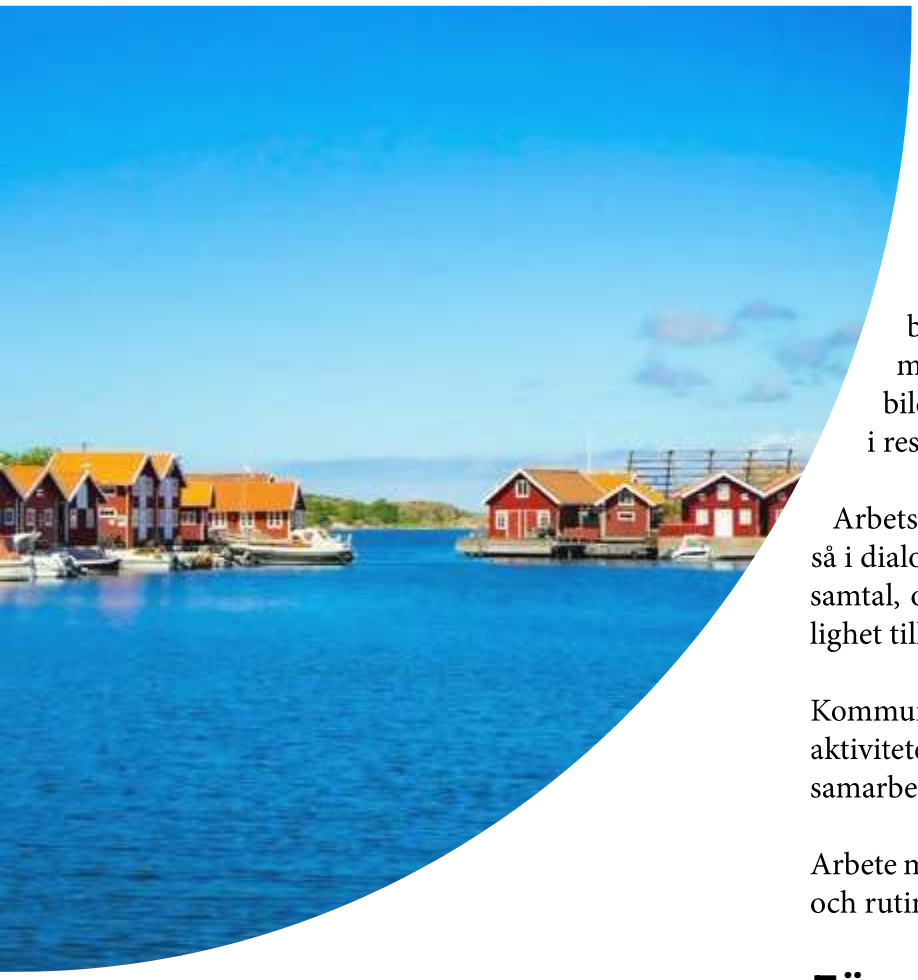
Sjukfrånvaron för varje grupp anges i procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid.

Sjukfrånvaro

Den sammanlagda sjukfrånvaron i relation till totalt antal arbetade timmar uppgår 2024 till 5,23 procent vilket är en ökning från året innan då den låg på 4,69 procent.

	2024-12-31	2023-12-31
Total sjukfrånvaro	5,23%	4,69 %
Långtidssjukfrånvaro	34,34%	29,59 %

Total sjukfrånvaro anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid. Långtidssjukfrånvaron är den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

Kompetensförsörjning och arbetsmiljö

När det gäller personal och arbetsmiljö har förbundet arbetat systematiskt och kontinuerligt med dessa frågor. Arbetet har följt det upprättade årshjulet där signifikanta och årligen återkommande aktiviteter planerats in. Förbundet har under året utvecklat arbetsplatsträffarna till att innehålla pass för formalia, fokus och fördjupning. Under fokuspassen har arbetsplatsen arbetat med jämställdhet och mångfald, kompetensutveckling respektive arbetsmiljö. Under fördjupningspassen har temat varierat men innehållit till exempel utbildningar och flera gånger under 2024 rört flytt till nya lokaler.

I december flyttade kommunalförbundet till nya lokaler. Förberedelse och planering av flytten har präglat året som gått. De nya lokalerna erbjuder en betydligt bättre fysisk arbetsmiljö som är mer ändamålsenliga för verksamheten.

Skyddsrond har genomförts liksom en arbetsmiljöenkät. Resultatet visar överlag på ett gott resultat med engagerade medarbetare som trivs och finner mening med sitt arbete. Det finns dock tecken på ett visst mått av upplevd stress och brist på återhämtning. Arbetsplatsen har beslutat att börja arbeta med Friskfaktorer som ett systematiskt sätt stärka allt det goda som finns, utbildning och initiala workshops har genomförts i respektive avdelning.

Arbetsmiljöarbete och personalfrågor hanteras också i dialog mellan medarbetare och chef i månadsvisa samtal, och på avdelningsmöten. Vid dessa ges möjlighet till en närmare dialog.

Kommunalförbundets trivselgrupp har anordnat flera aktiviteter under året i syfte att stärka gemenskap och samarbete på arbetsplatsen.

Arbete med att revidera och vid behov upprätta policy och rutiner har fortsatt.

Förväntad utveckling

Framtidsutsikter

På kort sikt bedömer förbundsledningen att förbundet står inför mycket försämrade ekonomiska förutsättningar. Den uteblivna indexuppräkningen tillsammans med minskningen av DRUM-medel innebär en total minskning med 4,5 mkr i budget. Detta leder till minskad genomförandekraft i de delregionala uppdragen och resulterar i att förbundet inte kan vara den utvecklingskraft som delregionen behöver ha i den mycket utmanande tid vi lever i.

Förbundsledningen har infört prövning innan rekrytering av ny personal sker. Neddragningar inom både den medlemsfinansierade och DRUM-finansierade verksamheterna kommer att verkställas under 2025. Parallellt med detta kommer förbundsledningen att presentera ett förslag på ny förbundsordning utifrån de inspel som kommit till förbunden i olika dialogsammanhang.

Bedömningen från förbundsledningen är att risken att

Uddevalla kommun inte går med i DRUM-samarbetet igen är stor. Bedömningen av ett sådan utfall är att effekterna blir mycket stora inom både insatsområdena Regional utveckling, Kompetensförsörjning. Det kommer även leda till negativa effekter inom avdelningen Verksamhetsstöd.

Förbundsledningen kommer att påvisa vikten av att medlemskommunerna tar beslut om att indexuppräkna medlemsavgiften 2026. Om medlemsavgiften inte indexuppräknas kommer förbundet inte ha förutsättningar att leva upp till ändamålsparagrafen i förbundsordningen eller den beslutade verksamhetsplanen.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Under hösten har flera dialogmöten som syftar till input i översynen av den regionala utvecklingsstrategin genomförts både med kommuner, näringsliv och akademi. Efter årsskiftet har förslag på förändringar av kraftsamlingarna inom den lyfts i olika sammanhang. Om de förändringarna faller ut kommer kommunalförbundets delmål i verksamhetsplanen påverkas. Beslut om den reviderade strategin ska fattas i februari 2026.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2024	2023
Verksamhetens intäkter	2	61 298	49 988
Verksamhetens kostnader	3	-63 239	-51 547
Avskrivningar		0	0
Verksamheternas nettokostnader		**- 1 940**	**-1 559**
Skatteintäkter		0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0
Verksamhetens resultat		**-1 940**	**-1 559**
Finansiella intäkter	4	2 151	2 345
Finansiella kostnader	5	-2 007	0
Resultat efter finansiella poster		**-1 796**	**786**
Extraordinära poster:		0	0
Årets resultat		**-1 796**	**786**

Balansräkning

Belopp i tkr	not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar		0	0
Materiella anläggningstillgångar		0	0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		0	0
Maskiner och inventarier	8	0	0
Övriga materiella anläggningstillgångar	6	1 509	0
Finansiella anläggningstillgångar	7	767	2 767
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		**2 276**	**2 767**
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Fordringar	9	15 852	8 465
Kassa och bank	10	50 370	69 089
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		**66 222**	**77 554**
SUMMA TILLGÅNGAR		**68 498**	**80 321**

	not	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	11	6 254	5 468
Årets resultat	11	- 1 796	786
Resultatutjämningsreserv		0	0
SUMMA EGET KAPITAL		**4 459**	**6 254**
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar		0	0
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	12	0	0
SUMMA AVSÄTTNINGAR		0	0
SKULDER			
Leverantörsskulder	13	6 524	4 546
Övriga kortfristiga skulder	13	15 461	33 774
Delregionala utvecklingsmedel	14	25 467	25 650
Förutbetalda intäkter	15	16 587	10 097
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**68 498**	**80 321**
Ställda panter		0	0
Ansvarsförbindelser		inga	inga

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	not	2024	2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat		-1 796	786
Justeringar för ej likviditetspåverkande poster			
Avskrivningar inventarier		0	0
Nedskrivning värdepapper		2 000	
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**204**	**786**
Förändringar i röreslsekapitalet			
Förändringar av fordringar		-7 386	8 211
Förändringar av kortfristiga skulder		-10 027	-3 523
SUMMA		**-17 413**	**4 687**
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		**-17 209**	**5 473**
Investeringsverksamheten			
Förvärv av tillgångar		-1 509	0
Avyttrade av tillgångar		0	0
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		**-1 509**	**0**
ÅRETS KASSAFLÖDE		**-18 718**	**5 473**
Likvida medel vid årets början		69 088	63 615
Likvida medel vid årets slut		50 370	69 088
SOLIDITET	11		
Eget kapital/tillgångar		**7%**	**8%**

Noter
(belopp i tkr)

Not 1: Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt
Årsredovisningen har upprättats enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).

Värderingsprinciper med mera
Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges nedan.

Intäkter
Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar
Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Linjär avskrivning görs på avskrivningsbart belopp (anskaffningsvärdet med avdrag för beräknat restvärde) över tillgångarnas nyttjandeperiod enligt följande:

- Inventarier: 10 år
- Beloppsgräns: 20 tkr
- Datorer: Direktavskrivning från 2013

Fordringar
Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta.

Likvida medel
Likvida medel omfattar kassa och tillgodohavande hos bank samt kortfristiga placeringar med en ursprunglig löptid på högst tre månader.

Pensionspremier
Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecta och Skandia sedan förbundets bildande 2005. Det innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

Not 2: Verksamhetens intäkter

	2024	2023
Medlemsavgift medlemskommuner	10 376	10 412
Avtal kommuner	8 275	7 841
DRUM-medel	13 151	15 586
Avtal VGR	1 608	1 126
Kammarkollegiet God och nära vård	-	1 979
Västkom	750	-
Försäljning tjänster 25% moms Sv	-	206
Projektbidrag	6 675	-396
Projektbidrag EU	3 540	1 380
Projektbidrag VGR	5 632	2 830
Projektbidrag statliga finansiärer	6 761	3 612
Ersättning för uppdrag 25% moms	524	5 282
Ersättning för uppdrag momsfritt	3 592	-
Övriga intäkter momsfritt	38	4
Öres- och kronutjämning	-	-
Kursvinst rörelsen	-	6
Övr ersättn och intäkter	66	-
Vidarefakturerade intäkter 25% moms	291	89
Vidarefakturerade intäkter 12%	5	29
Vidarefakturerade intäkter momsfritt	4	-
Hyresintäkter	8	-
Telefoniersättning anställda	2	2
Summa verksamhetens intäkter	**61 298**	**49 988**

Not 3: Verksamhetens kostnader

	2024	2023
Inköp tjänster/varor 25% EU	-	-
Inköp tjänster/varor 12% EU	-	-6
Inköp tjänster/varor EU 6%	-	-5
Inköp av tjänst från land utanför EU, 25%	-	-38
Inköp av tjänst från land utanför EU, 12%	-	-17
Konsultarvode	-13	-
Vidarefakturerade kostnader 25% moms	-253	-
Tjänsteköp medlemskommuner	-434	-1 172
Hyra	-1 447	-1 242
Städning, renhållning	-121	-92
Hyra inventarier	-22	-23
Förbrukningsinventarier	-529	-679
Förbrukningsmaterial	-73	-23
Reparation och underhåll	-2	-
Resekostnader	-235	-159
Hyrbilskostnader	-5	-2
Kost och logi i Sverige	-60	-52
Kost och logi i utlandet	-33	-6
Information och PR, annonser	-764	-1 130
Tryckerikostnader	-148	-24
Representation, avdragsgill	-18	-4
Representation ej avdragsgill	-32	-1
Representationsgåvor, avdragsgill	-1	-
Kontorsmaterial	-14	-6
Kopieringskostnader	-35	-6
Telefon	-192	-158
Larm	-26	-33
Porto	-92	-93
Företagsförsäkringar	-6	-5
Arvoden	-108	-57
Revisionsbyrå	-519	-120
Konsultarvoden	-4 457	-5 357
Dataunderhåll, programvara	-1 412	-1 324
Användarlicenser	-221	-352
IT-avtal inkl fiberavtal	-338	-33
Arrangerade utbildningar/kurser	-2 176	-
Övrig konsultverksamhet	-2 946	-
Bankkostnader	-6	-7

	2024	2023
Konferenser	-1 459	-1 935
Möteskostnader	-24	-51
Förtäring möten	-265	-153
Lokalhyra möten	-59	-68
Litteratur och tidningar	-212	-74
Förenings/Medlemsavgifter	-1 059	-411
Medlemsavgift avdragsgill	-	-319
Medlemsavgift ej avdragsgill	-2	-2
Övriga kostnader	-214	-51
Förseningsavgifter	-	-
Övriga externa kostnader	-30	-
Lämnade gåvor	-56	-2
Löner till timanställda	-180	-
Löner till månadsanställd	-24 579	-20 574
Förändring semesterlöneskuld	-177	76
Förändring löneskuld	27	-25
Löner tillfällig personal	-17	-
Sjuklöner till tjänstemän	-357	-318
Semesterlöner till månadsanställda	-4 151	-3 926
Skattefria traktamente sv	-10	-12
Skattepliktiga traktamente sv	-	-
Skattefria traktamenten utland	-16	-10
Skattepliktiga traktamente utland	-	-2
Skattefria bilersättningar	-175	-139
Skattepliktiga bilersättningar	-73	-59
Förmånsvärden	-18	-18
Motkontering av förmån	18	18
Kollektiv pensionsförsäkring	-2 469	-1 918
Individuell pensionsförsäkring	-707	-558
Försäkringskostnader	-25	-55
Arbetsgivaravgifter 31,42%	-9 147	-7 846
Arbetsgivaravgift semesterlöneskuld	-56	24
Arbetsgivaravgift löneskuld	8	-8
Löneskatt	-599	-498
Utbildning anställd personal	-85	-38
Företagshälsovård	-135	-149
Personalvårdsaktiviteter	-122	-167
Personalrepresentation, ej avdragsgill	-	-
Övriga personalkostnader	-76	-53
Summa verksamhetens kostnader	**-63 239**	**-51 547**

Not 4: Finansiella intäkter

	2024	2023
Ränteintäkter	2 151	2 335
Valutakursvinster	-	10
Summa finansiella intäkter	**2 151**	**2 345**

Not 5: Finansiella kostnader

		2024	2023
Nedskr av innehav andelar/långfr fordr andra ftg	-	2 000	-
Valutakursförluster	-	5	-
Räntekostnader	-	1	-
Räntekostnader levskulder	-	1	-
Räntekostnader för skatter och avgifter		-	-
Summa finansiella kostnader	**-**	**2 007**	**-**

Fyrbodals kommunalförbund har bedömt att aktieinnehavet i Innovatum AB var för högt värderat. Nedskrivning av innehavet har skett med 2 000 tkr under 2024.

Not 6: Materiella anläggningskostnader

	2024	2023
Pågående nyanläggningar, maskiner och inventarier	1 509	-
Summa materiella anläggningstillgångar	**1 509**	**-**

Pågående nyanläggningar, maskiner och inventarier. Fyrbodals kommunalförbund har i samband med nya lokaler köpt in konferensutrustning till ett totalt värde om 1 509 tkr, där den ekonomiska livslängden uppgår till 5 år. Avskrivningar påbörjas år 2025 och avslutas år 2029.

Not 7: Finansiella anläggningstillgångar

	Antal	Andel	Bokfört värde	EK-andel (kr)
Gryning Vård AB	17 000	17,0%	17	12 440
Mediapoolen Västra Götaland AB	250	16,7%	250	1 419
Innovatum AB	13	1,3%	500	315
Summa			**767**	**14 174**

Not 8: Maskiner och inventarier

	2024	**2023**
Ingående anskaffningsvärde	1 881	1 881
Inköp	0	0
Försäljning inventarier	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 881	1 881
Ingående avskrivningar	-1 881	-1 881
Årets avskrivningar	0	0
Återförd avskrivning försålda inventarier	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 881	0
Utgående planenligt restvärde	**0**	**0**

Inventarier redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Linjär avskrivning görs på avskrivningsbart belopp (anskaffningsvärde för beräknat restvärde) över tillgångarnas nyttjandeperiod enligt följande:

- Inventarier 10 år, beloppsgräns 20 000 kr
- Datorer direktavskrivs sedan 2013.

Pågående nyanläggningar, maskiner och inventarier. Förbundet
har i samband med nya lokaler köpt in konferensutrustning till ett totalt värde om 1 509 tkr, där den ekonomiska livslängden uppgår till 5 år. Avskrivningar påbörjas år 2025 och avslutas år 2029.

Not 9: Kortfristiga fordringar

	2024	2023
Kundfordringar	3 056	4 948
Avräkning skattekonto	147	276
Fordran moms	1 602	15
Förutbet kostn/uppl intäkter (ej projekt)	2 324	73
Periodisering leverantörsfakturor	809	581
Rekvirerade medel projekt	1 299	468
Övriga förutbet kost/uppl int	498	2
Förutbet kostn/upplupna intäkter projekt	6 117	2 102
Summa kortfristiga fordringar	**15 852**	**8 465**

Not 10: Kassa och bank

	2024	2023
Kassa och bank	51 730	69 089
Summa kassa och bank	**51 730**	**69 089**

Förbundet har fortsatt god likviditet med anledning av förutbetalda Delregionala tillväxtmedel från Västra Götalandsregionen och medlemskommunerna. Under året 2024 har de likvida medlen fortsatt legat på en hög nivå då förbundet förvaltar medel från Regeringskansliet avseende God och Nära vård. Dessa medel rekvireras av medlemskommunerna under början av 2025. Från 2025 fördelas medlen direkt från Regeringskansliet till kommunerna.

Not 11: Eget kapital, avsättningar och skulder

	2024	2023
Eget kapital	-6 254	-5 468
Årets resultat	1 796	-786
Resultatutjämningsreserv	0	0
Summa eget kapital	-4 459	-6 254

Not 12: Pensionspremier

	2024	2023
ITP1	403	376
ITPK	366	304
ITP2	1 700	1 238
Söderberg & Partner	707	558
	3 176	**2 476**

Fyrbodals kommunalförbund bildades 2005 och övertog då BOSAM:s hängavtal med SIF som sedemera blev Unionen. Genom detta avtal som var kopplat till den privata sektorn blev alla anställda anmälda till Alecta och Collectum genom ITP och ITPK.

Förbundet tecknade därefter kollektivavtal med Pacta som arbetsgivarorganisation, numera Sobona. I samband med avstalstecknande godkände Pacta att förbundet kvarstod i Alecta och Collectum istället för att övergå till KAP-KL.

Dock följer förbundet huvudöverenskommelsen HÖK och Allmänna bestämmelser (AB). Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecta, Skandia och Söderberg & Partner sedan förbundets bildande 2005. Detta innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

Not 13: Kortfristiga skulder

	2024	2023
Skatteskulder	8	-93
Utgående moms försäljning 25%	13	0
Personalskatt	682	565
Vårdens medarbetare Västkom	0	115
MiniMaria	139	2 279
Suicidprevention 2023	0	562
Suicidprevention 2024	393	0
God och Nära vård 2023 förvaltade medel	0	25 624
God och Nära vård 2024 förvaltade medel	8 915	0
Kompletteringspremier KPA	67	68
Upplupna semesterlöner	873	696
Upplupen löneskuld	192	219
Upplupna sociala avgifter	1 144	946
Övriga kortfristiga skulder	2 058	0
Övriga uppl kostnader/förutbet intäkter	977	2 793
Summa kortfristiga skulder	**15 461**	**33 774**

Not 14: Delregionala utvecklingsmedel (DRUM)

	2024	2023
Ej upparbetade KUN (DRUM-medel)	1 115	1 377
Ej upparbetade DRUM-medel (MN/RUN)	1 035	2 470
DRUM VGR 2022	1 432	2 413
DRUM Kommunal motfinansiering 2022	1 515	2 495
DRUM VGR 2023	2 402	5 056
DRUM Kommunal motfinansiering 2023	2 490	5 144
DRUM VGR 2024	5 169	0
DRUM Kommunal motfinansiering 2024	5 221	0
DRUM VGR 2019	561	574
DRUM Kommunal motfinansiering 2019	657	670
DRUM VGR 2020	751	813
DRUM Kommunal motfinansiering 2020	846	908
DRUM KUN utökade medel 2021	157	302
DRUM Kommunal motfinansiering 2021	208	848
DRUM VGR 2021	118	759
DRUM-medel Projekt- och finansieringsstrateg	980	980
DRUM-medel (förstudier)	810	842
Summa delregionala utvecklingsmedel (DRUM)	**25 467**	**25 650**

Fyrbodals kommunalförbund erhåller enligt överenskommelse månadsvis medel från Västra Götalandsregionen avseende delregionala utvecklingsmedel (DRUM). Dessa medel betalas ut från miljö- och regionutvecklingsnämnden samt kulturnämnden.

Avsättningen av medel regleras årligen av de olika nämnderna. Medlemskommunerna i Fyrbodal motfinansierar dessa medel i förskott varje år med 37 kr per kommuninvånare. Medlen förvaltas av kommunalförbundet och placeras på balanskonton för det aktuella året.

Medlen används för att ge stöd till projekt som främjar en hållbar regional utveckling och löser aktuella samhällsutmaningar i Västra Götaland enligt den Regionala utvecklingsstrategin 2030, Kulturstrategin 2024-2027 och Klimat- och miljöstrategin 2030.

De belopp som miljö- och regionutvecklingsnämnden och kulturnämnden går in med är 9 mkr (RUN), varav 500 tkr är förstudiemedel, och 2,05 tkr (KUN). Det som finns på balanskonton som avser 2024 års delregionala utvecklingsmedel är 10,4 mkr. Dessa medel har växlats upp till en budgeterad omsättning på 102 mkr vilket innebär en uppväxling med 386 procent vilket ligger långt över målet på 50 procents uppväxling.

Beslut om slutlig total avsättning tas årligen i samband med beslut om detaljbudget för respektiove direktion och nämnd baserat på de dialoger som förs kring kommunala och regionala behov och önskemål och med utgångspunkt i årliga uppföljningsrapporter. Överenskommelsen fastställer vad som är syftet med de delregionala utvecklingsmedlen, vad de ska bidra till att åstadkomma samt vilket ansvar som vilar på respektive part i arbetet runt medlen.

Not 15: Förutbetalda intäkter projekt

	2024	2023
Teknikframtiden	240	0
TeknikCollege	189	265
Psykisk hälsa och suicidprevention	364	0
Millenium	105	0
Personcentrerad vård & omsorg	971	0
En vardag fri från våld 2.0	286	1 178
Utvecklingsledare Kommunal H&S	263	459
Ror i Land	42	995
God och Nära vård Fyrbodalgemensamt 2024	147	0
Utvecklingsledare IFO	246	0
Vux projekt	220	0
Hälsokällan	277	249
Kvinnofridssatsning 2024-2025	182	184
Vetenskap och evidens	121	0
ISU individbaserad systematisk uppföljn. 2025	134	0
FoU Kunskapsbaserad praktik	215	0
FoU Implementering	217	0
ÖK Psykisk hälsa	114	0
Yrkeskartan - marknadsföring	156	0
Go Care - marknadsföring	250	0
Trollhättans stad MiniMaria	17	0
Revisionsarvode PwC	40	0
Ror I land	2 249	0
God och Nära vård 2024 förvaltade medel	8 655	0
Suicidprevention 2024	887	0
Industriell Symbios	0	1 186
F&U Utbildningar	0	22
Nätverksledare IFO	0	381
God och Nära vård Fyrbodalgemensamt 2023	0	9
Suicidprevention 2	0	989
Biomarina näringar	0	21
Nätet	0	57
F&U	0	797
Utvecklingsledare funktionshinder socialps.	0	120
Överenskommelse psykisk hälsa	0	249
ISU individbaserad systematisk uppföljning	0	161
Vård- och omsorgscollege	0	657
Avtal vuxenutbildning	0	746
Praktiksamordning Fyrbodal	0	879
Praktikanskaffning Fyrbodal	0	469
Fiskekommunerna 2	0	25
Summa förutbetalda intäkter projekt	**16 587**	**10 097**

Not 16: Kostnader för räkenskapsrevision

	2024	2023
Kostnader för räkenskapsrevision		
Sakkunnigt biträde	439	120
Förtroendevalda revisorer	10	57
Summa kostnader räkenskapsrevision	**449**	**177**
Kostnad för övrig revision		
Sakkunnigt biträde	80	0
Förtroendevalda revisorer	0	0
Total kostnad för övrig revision	**80**	**0**
Total kostnad för revision	**529**	**177**

Driftsredovisning

Belopp i tkr	2024 Resultat			Budget	Avvikelse	2023 Resultat		
	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto
Basverksamhet*	13 772	-15 568	-1 796	11 329	-1 833	12 775	12 209	566
Projekt **	28 995	-28 995	0	28 995	0	18 498	18 278	220
Verksamheter via avtal **	20 682	-20 682	0	20 682	0	21 062	21 062	0
SUMMA TOTALT	**63 449**	**-65 245**	**-1 796**	**61 006**	**-1 833**	**52 335**	**51 549**	**786**

* Se not 2, 3, 4, 5
** Se not 2, 3

Basverksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse
Medlemsavgift	10 412	10 376	-36
Övriga intäkter	917	3 396	2 479
SUMMA INTÄKTER	**11 329**	**13 772**	**2 443**
Personalkostnader	-8 362	-10 946	-2 584
Politiska arvoden, ordförande och revision	-275	-79	196
Möteskostnader politiker och tjänstemän	-300	-229	71
Konsultkostnader	-250	-533	-283
Lokalkostnader	-300	-385	-85
Övriga kostnader	-1 241	-2 850	-1 609
Västkom	-564	-546	18
SUMMA KOSTNADER	**-11 292**	**-15 568**	**-4 276**
RESULTAT	**37**	**-1 796**	**-1 833**

Kommentarer till resultatet

Den ekonomiska redovisningen för 2024 visar att förbundet gör ett underskott om -1 796 tkr, att jämföra med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Det negativa resultatet för 2024 består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet av Innovatum, -2 000 tkr. Förbundet har genererat ränteintäkter om 2 146 tkr. Förbundet har under året gjort vissa förändringar i IT-miljön vilket medfört ökade kostnader i både de fasta och rörliga administrativa kostnaderna. Detta härleds främst till ökade kostnader för lokalhyra, IT och konsultkostnader.

Förbundets totala ekonomiska resultat är jämfört med basverksamhetens budget som är den budget som förbundet skickar på remiss till medlemskommunerna för vidare beslut i direktionen. Årlig budget för projekt och särskilt finansierad verksamhet görs, men dessa går inte upp till beslut i direktionen i samband med basens, då dessa ofta startar eller avslutas under innevarande budgetår. Regelbundna och täta avstämningar inom projekten och verksamheterna görs dock under året av projektekonom, ekonomiansvarig och ansvariga tjänstepersoner. Därmed finns ingen budget angiven i driftsredovisningarna för dessa verksamheter.

Pågående verksamheter löper på och faktureras och/eller finansieras löpande eller årligen enligt avtal. Verksamheter med särskild finansiering följer verksamhetsåret och den ekonomiska hanteringen vid årsskiftet belastar i regel inte resultatet.

I samband med bokslutet så bokade kommunalförbundet upp en kortfristig skuld till medlemskommunerna avseende överskott i verksamheterna Vuxenutbildning, Praktiksamordning och Praktikanskaffning, detta överskott uppgick till 2 060 tkr. Kreditfakturor avseende dessa verksamheter har skickats ut i början av 2025.

Verksamheterna följs löpande under året av ansvarig tjänsteperson och ekonom. Under 2024 har fem projekt avslutats som tillsammans genererat ett överskott på 73 tkr, Industriell symbios, God & nära vård Fyrbodalsgemensamt, Biomarina näringar, Nätet och Integrationssamverkan Fyrbodal. Detta överskott är en del av årets resultat.

Medel som finansierar projekten är antingen förutbetalda och ej upparbetade alternativt upparbetade men ej utbetalda. Dessa regleras i balansräkningen. Pågående projekt stäms av och följs upp löpande av ekonom och ansvarig tjänsteperson.

Förteckning projektverksamhet

Pågående projekt

1001 Gemensam digitalisering

2004 Green Fleet

2005 GO:LEIF

2006 VEGO

2007 Landbaserad fiskeodling

2008 Fiskekommunerna 2024-2026

2009 Implementering Business Region Väst

2011 Förnybart i Väst

2012 Fyrbodal för framtidens flex

2015 Marefine

2019 Våra Rum 2.0

2020 ElSa

2021 Unga Dalslandspriset

2022 Samexistens för mer sjömat

2023 Kriminalvårdanläggning Åmål

230073 Processledning Skogsprogrammet VG

K-029 Ökad strategisk kultursamverkan

3001 Fenixz kommuner

3002 TeknikFramtiden 2030

3003 Go Care - marknadsföring

3004 Yrkeskartan - marknadsföring

3006 Vuxrapport samt kompetensutveckling med fokus kvalitet

3007 Teknikcollege - förstärkning återcertifiering

4004 Utvecklingsledare IFO

4005 Samverkanskontoret

4006 Millenium

4007 Personcentrerad vård & omsorg

4008 Bryggprojekt En vardag fri från våld

4011 Vetenskap och evidens för FoU socialtjänst

4012 ISU Individbaserad Systematisk uppföljning

4013 FoU – kunskapsbaserad praktik

4014 FoU – implementering och tillämpning

4015 ÖK Psykisk hälsa 2025-2026

H-057 Utvecklingsledare – funktionshinder

H-098 Kvinnofridssatsning 2024-2025

H-099 Utvecklingsledare kommunal hälso- och sjukvård

K-029 Ökad strategisk kultursamverkan i Fyrbodal

N-082 Det goda livet i Dalsland

U-053 Utveckling och utbildning Fyrbodal

Avslutade projekt

2002 Industriell Symbios

2010 Innovatum Sciense Park

2013 Cirkulär upphandling i Väst

2016 Ökad elproduktion/elnätskapacitet Fyrbodal

H-081 Nätverksledare IFO

H-091 God & Nära Vård Fyrbodalsgemensamt

H-094 Suicidprevention 2
H-096 ISU Individbaserad Systematisk uppföljning

H-097 En vardag fri från våld 2.0

K-036 Attraktiva kommuner 2023-2024 DRUM

K-037 Förstudie, Kulturturné

K-038 Robust Kultur

N-080 RORiland - Rurala oresor och resor i landsbygder

N-081 Nätet

U-049 Kunskapsnod - Fullföljda studier

U-052 Dimensioneringsarbetet

Ö-000 Kvalitetssäkring av DRUM-medelhantering – förlängning

Ö-023 Fiskekommunerna 2

Förteckning Särskild finansierad verksamhet

Pågående verksamheter

3005 Teknikcollege Fyrbodal

H-001 Hälsokällan

H-013 F&U

N-057 Business Region Väst

N-063 Strukturbild Fyrbodal

U-020 Vård- och omsorgscollege

U-021 Antagningskansliet

U-030 Kompetensplattform Fyrbodal

U-031 Vuxenutbildning (VUX)

U-044 Verksamhetsförlagd utbildning

U-050 Praktiksamordning Fyrbodal

U-051 Praktikanskaffning Fyrbodal

Avslutade verksamheter

H-003 Miljösamverkan - årsavgift

H-042 EBP-Öppna jämförelser

H-051 F&U Utbildningar

H-057 Utvecklingsledare funktionshinder Socialpsykiatri

H-064 ÖK Psykisk hälsa

H-067 F&U Rum IFO Nätverk

H-068 F&U Rum Vård & omsorg Nätverk

H-069 F&U Rum Funk/socpsyk Nätverk

H-070 F&U Delaktighet brukarmedverkan

H-072 F&U Magister/Master/Doktorand

H-073 F&U seminarier

H-074 F&U metodstöd och forskningsstöd

H-081 Nätverksledare IFO

N-039 Affärsdriven miljöutveckling DRUM

U-028 Samhällsorientering Fyrbodal

U-036 Praktiksamordning Fbd

Fyrbodals
kommunalförbund

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 75

Dnr KS-2025-000133042

Årsredovisning och revisionsberättelse 2024 - Bokslut - Dalslands Miljö- & Energiförbund

Sammanfattning av ärendet

Direktionen för Dalslands miljö- och energiförbund har överlämnat årsredovisning och revisionsberättelse för förbundets verksamhet 2024 att behandlas i respektive medlemskommuns fullmäktige som även tar ställning i frågan om ansvarsfrihet för förbundsdirektionen.

Förbundet redovisar ett positivt nettoresultat motsvarande 56 tkr för 2024. Det noteras dock att det positiva resultatet framför allt beror på ianspråkstagande av överskottsfond för kompensation av ökade pensionskostnader om ca 800 tkr samt ersättning från Energimyndigheten för OH-kostnader för extra energi- och klimatrådgivning under 2023 om ca 330 tkr. Finansiella mål om soliditet och likviditet är uppfyllda avseende 2024.

Revisorerna tillstyrker i revisionsrapporten att att direktionens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2024 samt att förbundets årsredovisning godkänns.

Beslutsunderlag

Beslut direktionen Dalslands Miljö- och energiförbund 2025-04-10 § 3.
Tjänsteskrivelse Förbundschef, daterad 2025-04-24
Helårsbokslut 2024-12-31 – Dalslands miljö- och energiförbund
Bilaga 1 – Sammanfattning av förbundets myndighetsarbete och miljö- och energistrategiska arbetet 2024
Bilaga 2 – Övergripande mål
Revisionsberättelse för år 2024 Dalslands Miljö och Energiförbund – Revisorerna Dalslands Miljö och Energiförbund.

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att för sin del godkänna föreliggande årsredovisning 2024 för Dalslands Miljö- och Energiförbund samt bevilja förbundsdirektionen ansvarsfrihet.

Jäv

Andreas Nilsson (M) och Per-Erik Norlin (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut i ärendet.

Expedieras till

KS/KF

Till kommunfullmäktige i:

Bengtsfors kommun
Dals-Eds kommun
Färgelanda kommun
Melleruds kommun

Dalslands miljö- och energiförbunds årsredovisning och revisionsberättelse för 2024

Direktionen för Dalslands miljö- och energiförbund överlämnar härmed årsredovisning och revisionsberättelse för förbundets verksamhet 2024. Direktionen anhåller om ansvarsfrihet för 2024 års verksamhet.

För Dalslands miljö- och energiförbund

Dan Gunnardo
Förbundschef

Bilagor: Årsredovisning 2024 med tillhörande revisionsberättelse samt protokollsutdrag från direktionens beslut avseende årsredovisningen.

Postadress
Dalslands miljö
& energikontor
Kyrkogatan 5
464 30 Mellerud

Telefon
0534-939430

E-post
kansli@dalsland.se

Org. nr.
222.000.0877

Sammanträdesdatum
2025-04-10

DMEF § 3 Dnr 2024/162.ADM

Helårsbokslut 2024

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att fastställa årsredovisningen för år 2024. Miljönämnden har 2025-03-27 behandlat sin del i bokslutet.

Årsbokslut överlämnas till revisorerna för granskning.

Direktionen uppdrar till förbundschefen att i särskild skrivelse överlämna frågan om beviljande av ansvarsfrihet för år 2024 till medlemskommunerna.

Sammanfattning av bokslut 2024

Bokslut 2024 för Dalslands miljö- och energiförbund är framtaget av förbundschef/miljö- och energichef i samarbete med ekonomienheten i Melleruds kommun.

Förbundet uppvisar ett positivt nettoresultat motsvarande 56 000 kr för 2024. Det bör noteras att det positiva resultatet beror på framförallt följande faktorer:

- Ianspråktagande av överskottsfond för kompensation av ökade pensionskostnader (ca 800 000 kr)
- Ersättning från Energimyndigheten för OH-kostnader för den extra energi- och klimatrådgivningen under 2023 (ca 330 000 kr)

De finansiella målen (soliditet och likviditet) är uppfyllda avseende 2024.

Beredning:
Presidium 2025-03-24
Förbundschefens tjänsteskrivelse

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/2ac832cb-cd19-4a88-b0ce-5af4e939f0f7
visma sign
www.vismasign.com

Forts § 3

Beslutsgång:
Ordföranden Per-Erik Norlin (S) frågar på förslaget och finner att direktionen bifaller detta.

Bilaga: Bokslut 2024 för Dalslands miljö- och energiförbund med tillhörande bilagor 1 och 2.

Expedieras:
KF Bengtsfors kommun
KF Dals-Eds kommun
KF Färgelanda kommun
KF Melleruds kommun

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/sv/document-check/2ac832cb-cd19-4a88-b0ce-5af4e939f0f7
visma sign
www.vismasign.com

Dalslands Miljö & Energiförbund

org.nr. 222000-0877

Helårsbokslut 2024-12-31

Innehållsförteckning

	Sida
Förvaltningsberättelse	
Översikt över verksamhetens utveckling	2
Förbundets ändamål och organisation	2
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	4
Händelser av väsentlig betydelse	6
Styrning och uppföljning av förbundets verksamhet	7
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	7
Balanskravsresultatet	13
Väsentliga personalförhållanden	14
Förväntad utveckling	15
Ekonomisk redovisning	
Resultaträkning	17
Balansräkning	18
Kassaflödesanalys	19
Notförteckning	20
Bilaga 1	
Sammanfattning av förbundets myndighetsarbete och miljö- och energistrategiska arbete.	
Bilaga 2	
Förbundets övergripande verksamhetsmål	

Översikt över verksamhetens utveckling

År/Tkr	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	31 809	29 311	28 112	29 656	34 962
Verksamhetens kostnader	-32 636	-29 745	-28 485	-29 306	-32 659
Finansiellt netto	883	1 071	-1	8	-14
Årets resultat	56	638	-375	356	1 684
Soliditet	28,1%	21,7%	17,9%	30.7%	35.2%
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	0
Antal anställda*	22	22	24	26	23

Förbundets ändamål och organisation

Förbundet ägs av kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud. Förbundets syfte och ändamål regleras i förbundsordning för Dalslands miljö- och energiförbund. Förbundet har följande inriktning:

- Förbundets operativa samverkansområde är inriktat mot miljö- och energifrågor.
- Förbundet ska vara en juridisk plattform för gemensamma avtal med mera.

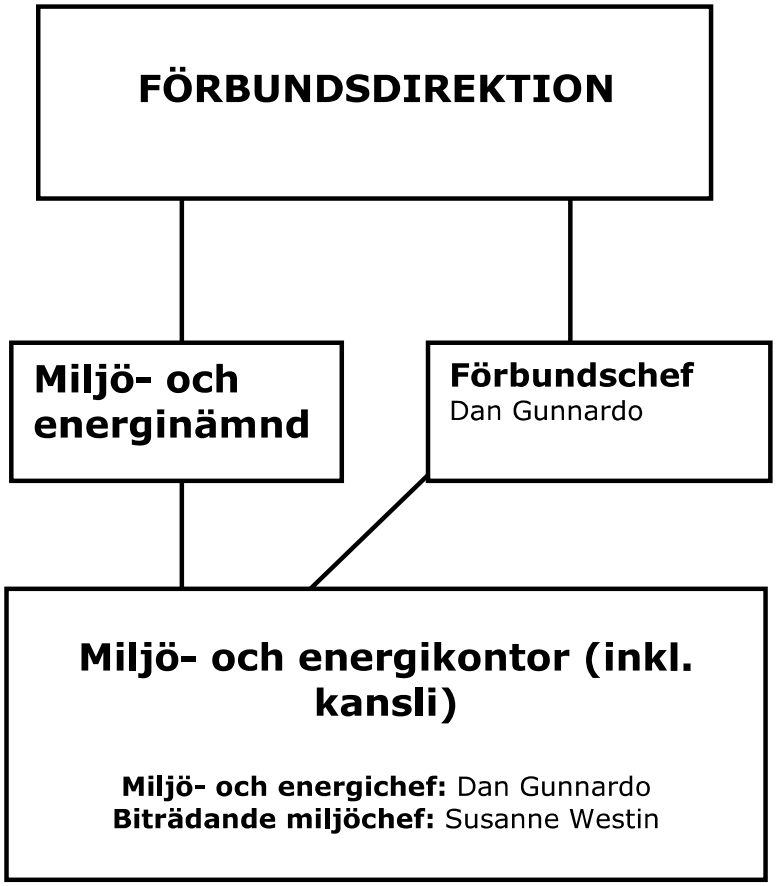
Förbundet har två politiska nivåer enligt följande:

- Förbundsdirektionen: Direktionens roll regleras i förbundsordningen. Direktionen fastställer budgetram utifrån den ram som medlemmarna enats om. Direktionen fastställer också inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet.
- Miljö- och energinämnden: Nämndens roll regleras i nämndens reglemente. Nämnden ansvarar för det lagreglerade arbetet inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt livsmedelskontroll. Nämnden är anställningsmyndighet för personalen inom miljö- och energikontoret och har med vissa undantag (faller då på direktionen) även personal- och arbetsmiljöansvar för verksamheten.

Förbundets tjänstemannaorganisation leds av förbundschefen och är utformad enligt följande (se även organisationsstruktur nedan):

- Miljö- och energikontor: Här finns miljö-/energi- och klimatstrateger, samordnare, miljö- och hälsoskyddsinspektörer, livsmedelsinspektörer, kalkkontrollör samt kansli. Personalen arbetar med såväl myndighetsfrågor, strategiska frågor och administration. Förbundschefen är tillika miljö- och energichef. En biträdande miljöchef har operativt ansvar för myndighetsarbetet samt arbetsmiljöansvar för myndighetspersonalen (miljö- och hälsoskyddsinspektörer och livsmedelsinspektörer).

Löne- och ekonomiadministration (stöd vid bokslut, budget, ekonomiuppföljning, löneadministration), HR-stöd och IT-stöd köps externt av Melleruds kommun.

Figur: Organisationsstruktur Dalslands miljö- och energiförbund

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Identifierade risker och konsekvensbeskrivning

- Miljöbrottslighet
- Förändrat uppdrag
- Pandemi eller annan betydande krissituation
- Kompetent personal
- Kommunbidrag
- Taxor

Se analys av riskerna i tabell nedan

Identifierad risk	Beskrivning	Hantering av risk
Omvärldsrisk		
Miljöbrottslighet	Risk för negativ påverkan på miljö- och hälsa. Resurskrävande tillsyn som är svår att avgiftsfinansiera. Medför betydande samhällskostnader.	- Kompetensutveckling - Förebyggande tillsyn och information - Utökad kontroll - Omvärldsbevakning - Samverkan med andra aktörer
Pandemi eller annan betydande krissituation	Risk för att såväl tillsyn som projektdrift försvåras och påverkas kvalitativt. Risk även för intäktsbortfall	- God omvärldsbevakning - Anpassning och utveckling av arbetsmetodik - Långsiktig planering
Förändrat uppdrag	Förändrade krav/riktlinjer från centrala myndigheter och/eller förändrad lagstiftning	- God omvärldsbevakning för proaktivt arbetssätt - Anpassning och verksamhets-utveckling - Kompetensutveckling - Samverkan med värdkommuner och andra miljökontor
Verksamhetsrisk		
Kompetent personal	Svårigheter att hitta kompetent personal varför det är viktigt att minimera personalomsättningen	- God arbetsmiljö - Förutsättningar för gott ledarskap - Stimulerande och utvecklande arbetsuppgifter - God löneutveckling
Kommunbidrag	Ej uppräknade kommunbidrag innebär risk för reduceringar avseende hållbarhetsarbetet, kompetensstöd till värdkommunerna, försämrad service, återbetalning av projektmedel.	- Effektivisering genom utvecklad samverkan mellan värdkommuner - Ökad finansiering av verksamheten via projektmedel - Ökad samverkan med externa aktörer - Prioriteringar
Taxor	Utebliven anpassning av taxor till kostnaden för lagstadgad tillsyn ger risker som ovan men medför också att gällande lagstiftning inte efterlevs samt riskerar en urholkning av myndighetsrollen.	- Taxor anpassas till kostnaden för lagstadgad tillsyn - Ökad kostnadseffektivitet

Pensionsförpliktelser

År/Tkr	2024	2023
Totala pensionsförpliktelser i balansräkningen		
Avsättning inklusive löneskatt	4	24
Ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	0	0
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	7 212	5 668
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0
Summa pensionsförpliktelse	**7 216**	**5 692**
Förvaltade pensionsmedel - Marknadsvärde		
Totalt pensionsförsäkringskapital	8 754	7 845
Varav överskottsmedel	*225*	*525*
Totalt kapital, pensionsstiftelse	0	0
Finansiella placeringar	0	0
Summa förvaltade pensionsmedel	**8 754**	**7 845**
Återlånade medel*	-1 542	-2 153
Konsolideringsgrad**	121%	138%

** Summan av pensionsförpliktelse minus summan av förvaltade medel*

*** Förvaltade pensionsmedel dividerat med summan av pensionsförpliktelser*

Händelser av väsentlig betydelse

- Under 2024 uppmärksammade kontoret via tillsynen kopplingar till brottslig verksamhet i flera fall. Kontoret har bidragit till kommunernas brottsförebyggande arbete genom att ta initiativ till en gemensam tillsynsinsats tillsammans med bl.a. polismyndigheten, ekobrottsmyndigheten, arbetsmiljöverket och räddningstjänsten. Den gemensamma insatsen mynnade ut i ett flertal ärenden som krävde fortsatt handläggning utöver vad som hade planerats under året. Arbetet kommer kräva resurser även under 2025.

- Ett komplicerat och tidskrävande ärende rörande hantering av förorenade massor har prioriterats före annan planerad tillsyn. Ärendet har tagit mycket tid i anspråk under året och ett flertal handläggare kommer att behöva avsätta tid för den fortsatta handläggningen även under 2025.

- Miljö- och lantbrukstillsynen har inte kunnat genomföras i enlighet med verksamhetsplanen på grund av resursbrist och att extra mycket handläggningstid har ägnats åt några mer komplexa och tidskrävande ärenden.

- Länsstyrelsen granskade miljö- och energinämndens tillsyn enligt miljöbalken under året. Åtgärder har vidtagits och kompletteringar har överlämnats enligt Länsstyrelsen önskemål. Länsstyrelsen har ännu inte tagit slutgiltig ställning i frågan.

- DMEF har i samarbete med Bengtsfors kommun och Sajkla genomfört en inventering kring potentialen för återanvändning av möbler i den kommunala verksamheten. Förhoppningen är att erfarenheterna från detta arbete ska kunna användas även för övriga kommuner.

- Inom LOVA-projektet Dalboslätten har fyra st. fosfordammar anlagts under året. Finansiering är även säkrad för en stor våtmarksanläggning som avses färdigställas under början av 2025.

- Inom LONA-projektet Grön infrastruktur och ekosystemtjänster har förbundet genomfört en trädinventering inom stora delar av kommunernas tätorter under 2024 samt en utredning/analys kring områden av värde för grön infrastruktur.

- DMEF medverkar i Interregprojektet GreenFleets tillsammans med bl.a. Fyrbodals kommunalförbund, och danska kommuner. Projektets inriktning sammanfaller väl med flera av de klimatlöften som kommunerna antagit inom fossilfria transporter och upphandling.

En sammanfattning av förbundets myndighetsarbete och miljö- och energistrategiska arbete 2024 redovisas som bilaga 1 till helårsbokslutet.

Styrning och uppföljning av förbundets verksamhet

Verksamhetens omfattning

Dalslands miljö- och energiförbunds verksamhet bedrivs i enlighet med fastställd förbundsordning i samverkan med förbundets värdkommuner och omfattar 23 heltidstjänster. Dalslands miljö- och energiförbund är huvudman för verksamheten. Verksamheten ska genom en effektiv och riskbaserad tillsyn, samt miljö- och energistrategiskt arbete bidra till ett hållbart samhälle. Globala, nationella och regionala miljömål ska implementeras i miljö- och energikontorets arbete och genomsyra både den operativa tillsynen, övrig tillsyn samt det miljö- och energistrategiska arbetet. Det energi- och klimatstrategiska arbetet samt energi- och klimatrådgivningen innefattar även Åmåls kommun.

Styrning och uppföljning av verksamheten

Det myndighetsreglerade arbetet styrs av gällande lagstiftning. Dalslands miljö- och energinämnd är ansvarig för det myndighetsreglerade arbetet. Resursbehovet för det myndighetsreglerade arbetet fastställs av nämnden i form av en lagreglerad resursbehovsutredning. Prioriteringar, målsättningar och inriktningar av det myndighetsreglerade arbetet fastställs årligen av nämnden i form av en tillsyns- respektive kontrollplan. Uppföljning sker löpande genom återrapporteringar till nämnden samt via del- och helårsbokslut.

Inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet beslutas av förbundets direktion i samverkan med värdkommunerna. Inriktningen fastställs i en årlig verksamhetsplan. Uppföljning sker löpande genom återrapporteringar till direktionen samt via del- och helårsbokslut.

Direktionen fastställer budget för förbundet inom den ram som värdkommunerna enats om. Kommunbidrag till förbundet beslutas av respektive kommuns kommunfullmäktige. Nämnden föreslår taxor för nämndens verksamhet till direktionen. Direktionen beslutar om rekommenderade taxor till respektive kommuns kommunfullmäktige. Internkontroll för förbundets verksamhet fastställs och redovisas årligen till såväl nämnd som direktion.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska förbundet ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. För ekonomin och verksamheten ska anges mål och riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Avstämning av god ekonomisk hushållning

Förbundets verksamheter skall bedrivas med god ekonomisk hushållning. Det innebär att förbundet ska ha en hög ekonomisk medvetenhet bland chefer och medarbetare samt att uppsatta mål för verksamheterna följs och ger de effekter som önskas från förbundets uppdragsgivare.

Ur ett finansiellt perspektiv betyder god ekonomisk hushållning att vi har att hålla oss till de ramar som våra medlemskommuner samt externa finansiärer beslutat om och samtidigt ha kontroll över kassalikviditeten.

För 2024 har direktionen fastställt följande finansiella mål förförbundet:

- Förbundets soliditet ska uppgå till minst 5%
- Förbundet ska ha en god kassalikviditet överstigande 100%

För helåret 2024 är förbundets nettoresultat respektive budgetavvikelse (se även notering under ekonomisk analys nedan)

- Nettoresultat: 56 tkr
- Budgetavvikelse: +504 tkr
- Soliditet: 28,1%, mål uppfyllt.
- Kassalikviditet: 120%, mål uppfyllt.

Ur ett verksamhetsmässigt perspektiv bedöms förbundet arbeta i enlighet med de övergripande målen för förbundet (se bilaga 2). Avseende de sex konkreta målen i nämndens verksamhetsplan har tre av målen uppnåtts medan tre av målen inte har uppnåtts (se även bilaga 1 till delårsbokslutet). Orsaken till att två av målen inte uppnåtts beror på resursbrist. För det tredje målet (mål nr. 6 avseende kostnadstäckningsgrad för myndighetsutövningen) konstateras att orsakerna till att målet inte uppnås vara att timavgiften 2024 var för låg i relation till kostnaderna för myndighetsutövningen, att en alltför liten del av restiden i myndighetsutövningen finansieras via timavgift samt kostnader till följd av behovet av inspektörer på konsultbasis 2024.

Förbundet uppvisar ett positivt nettoresultat och ett positivt resultat i förhållande till budget. Förbundet uppfyller de finansiella målen avseende soliditet och god kassalikviditet. En samlad bedömning är att förbundet uppfyller god ekonomisk hushållning.

Ekonomi/finans

Ansvarig: Dan Gunnardo
Ansvar: 1010

Belopp i tkr	Utfall 2024	Utfall 2023	Budget 2024	Avvikelse 2024
Verksamhetens intäkter	12 543	9 955	0	12 543
Finansiella intäkter	0	5	0	0
Summa intäkter	**12 543**	**9 960**	0	12 543
Kostnader				
Personalkostnader	6 128	4 342	0	6 128
Övriga kostnader	6 415	5 616	0	6 415
Finansiella kostnader	0	2	0	0
Summa kostnader	**12 543**	**9 960**	**0**	**12 543**
Årets resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Miljö och energikontoret

Ansvarig: Dan Gunnardo
Ansvar: 2010

Belopp i tkr	Utfall 2024	Utfall 2023	Budget 2024	Avvikelse 2024
Verksamhetens intäkter	18 128	18 257	17 149	979
Intäkter kalkning	4 461	3 794	0	4 461
Finansiella intäkter	892	1 069	555	337
Summa intäkter	**23 480**	**23 119**	**17 704**	**5 776**
Kostnader				
Personalkostnader	14 680	14 577	14 659	21
Övriga kostnader	4 077	4 006	3 393	684
Kostnader kalkning	4 658	3 897	100	4 558
Finansiella kostnader	9	1	0	9
Summa kostnader	**23 424**	**22 481**	**18 152**	**5 272**
Årets resultat	**56**	**638**	**-448**	**-504**

Miljö-och energikontoret inkl. kansli

Ansvarig: Dan Gunnardo
Ansvar: 1010-2010 inklusive driftsprojekt

Belopp i tkr	Utfall 2024	Utfall 2023	Budget 2024	Avvikelse 2024
Verksamhetens intäkter	33 463	29 871	17 149	16 314
Intäkter kalkning	4 461	3 794	0	4 461
Finansiella intäkter	892	1 074	555	337
Avgår interna intäkter	-6 115	-4 353	0	-6 115
Summa intäkter	**32 701**	**30 385**	**17 704**	**14 997**
Kostnader				
Personalkostnader	22 253	19 850	14 659	7 593
Övriga kostnader	11 840	10 314	3 393	8 447
Kostnader kalkning	4 658	3 933	100	4 558
Finansiella kostnader	9	3	0	9
Avgår interna kostnader	-6 115	-4 353	0	-6 115
Summa kostnader	**32 645**	**29 747**	**18 152**	**14 493**
Årets resultat	**56**	**638**	**-448**	**-504**

Ekonomisk analys

Helåret 2024 visar ett resultat motsvarande +56 tkr.
I relation till budget visar helåret +504 tkr.

Resultatet för helåret 2024 visar ett positivt resultat relaterat till budget. Detta beror framförallt på att tillgångarna i överskottsfonden visade sig vara större än budgeterat (förbundet fick information om detta först under 2024) samt på grund av en sen återbetalning (under 2024) från Energimyndigheten avseende den förstärkta energi- och klimatrådgivningen (EKR) som förbundet ansökte om 2023. Den sena återbetalningen från Energimyndigheten härrör utifrån att förbundet för 2023 sökte, och fick, bidrag för förstärkt EKR. I ett inledande skede så meddelade Energimyndigheten att förbundet inte kunde få ersättning för OH-kostnader kopplade till EKR. Energimyndigheten ändrade sig sedermera avseende detta och utbetalade OH-kostnader avseende 2023 i efterskott, varför dessa påverkar resultatet 2024. Tillgångarna i överskottsfonden visade sig uppgå till drygt 800 000, dvs ca 250 000 mer än budgeterat. Den sena utbetalningen avseende OH-kostnader för EKR 2023 uppgår till drygt 330 000 kr. Sammantaget innebär det att dessa faktorer påverkar 2024 års resultat med ca 580 000 kr i positiv riktning. Utan dessa faktorer hade 2024 års resultat visat ett negativt utfall om ca –524 000 kr. Det bör

poängteras att någon ersättning för OH-kostnader för EKR inte erhålls för 2024 och inte heller kommer att erhållas för 2025 då bidragen för EKR sänkts både 2024 och 2025 i relation till nivån 2023.

Differensen avseende utfall resp. budget för posten övriga kostnader beror i huvudsak på högre kostnader än budgeterat för; inspektörer på konsultbasis, räkenskapsrevisioner samt årlig kostnad för medverkan i Luftvårdsförbund Väst.

Differensen avseende utfall resp. budget för verksamhetens intäkter beror i huvudsak på nämnd återbetalning avseende EKR 2023, bidrag för EKR 2024 (budgeterades ej då bidragets storlek var okänd), kompensation för höga sjuklönekostnader samt ett mindre överskott i ett avslutat projekt (LOVA-Valboån).

Sammanfattande avstämning av verksamhetsmål och utförandet av verksamheten

Övergripande mål för förbundets verksamhet

Övergripande mål för förbundets verksamhet fastställdes av direktionen 2024-02-22, se bilaga 2. Förbundet bedöms arbeta i enlighet med de övergripande målen.

Konkretiserade mål i verksamhetsplan för Dalslands miljö- och energinämnd

Mål 1	Tillsyn ska utföras på **minst 150 stycken miljöfarliga verksamheter** under 2024.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 150 st verksamheter har fått tillsyn.	Målet kunde inte nås på grund av resursbrist, se vidare i bilaga 1. Totalt besöktes 118 verksamheter.
Mål 2	Tillsyn ska utföras på **minst 50 stycken lantbruk** under 2024.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 50 st verksamheter har fått tillsyn.	Målet kunde inte nås på grund av resursbrist, se vidare i bilaga 1. Totalt besöktes 35 verksamheter.
Mål 3	Tillsyn ska utföras på **minst 80 stycken hälsoskyddsverksamheter** under 2024.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 80 st verksamheter har fått tillsyn.	Målet är uppnått
Mål 4	Senast 2025 ska offentlig kontroll avseende rutiner för att garantera **säkerheten vid vattenverk och reservoarer ha utförts** vid samtliga kommunala vattenverk och distributionsanläggningar som producerar respektive tillhandahåller dricksvatten till mer än 2 000 personer.	Andel kommunala dricksvattenanläggningar med aktuell produktionsstorlek som kontrollerats med avseende på säkerheten vid vattenverk och reservoarer 2025. Målet anses uppnått när samtliga har fått kontroll.	Målet är uppnått

Mål 5	Senast 2025 ska offentlig kontroll avseende **mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten** ha utförts vid samtliga kommunala dricksvattenanläggningar som producerar över 100 m^3 dricksvatten per dygn.	Andel kommunala dricksvattenanläggningar med aktuell produktionsstorlek som kontrollerats med avseende på mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten 2025. Målet anses uppnått när samtliga har fått kontroll.	Målet är uppnått
Mål 6	**Finansieringen** av miljö- och energinämndens myndighetsutövning ska till minst 55% vara avgiftsfinansierad.	Avseende 2024 så anses målet uppfyllt när avgiftsintäkterna är minst 50% i relation till nämndens kostnader för myndighetsutövning.	Kostnadstäckningsgraden uppgick till ca 42,5%. Orsakerna till att målet inte uppnås är framför allt följande: • En alltför låg timavgift som inte täcker kostnaderna för myndighetsutövningen. • En alltför liten del av restiden vid myndighets-utövningen täcks av timavgift. • Kostnader till följd av behov av inspektörer på konsultbasis

Utförandet av myndighetsuppdraget och det strategiska arbetet

Myndighetsarbetet

Myndighetsarbetet har under året påverkats av resursbrist till följd av två vakanser och sjukskrivningar. Därutöver har mer tid än planerat ägnats åt handläggning av några mer tidskrävande ärenden, bl.a. kopplade till miljöbrottslighet. För att delvis kompensera resursbristen har konsultstöd motsvarande 0,75 heltidstjänst anlitats. Ny personal rekryterades under året som var på plats under sensommaren.

Med anledning av ovanstående kunde inte myndighetsarbetet genomföras i sin helhet enligt tillsynsplanen. Det var främst miljö- och lantbrukstillsynen som inte kunde genomföras i sin helhet samt i mindre omfattning även livsmedelskontrollen.

Det strategiska arbetet

Det strategiska arbetet har fortlöpt i huvudsak enligt verksamhetsplanen. Formerna för arbetet med en gemensam energiplan (klimatlöfte) försvåras dock av att det inte finns en samsyn mellan kommunerna om en revidering av den befintliga vindbruksplanen ska ingå i arbetet eller inte. Kommunernas resurser avseende upphandlarfunktioner är för närvarande mycket ansträngda, vilket har påverkat klimatlöften med koppling till

upphandling samt arbetspaketet ”upphandling av fossilfria transporter” i Interregprojektet GreenFleets.

Arbetet med miljöforum som samverkansform för det strategiska arbetet mellan kommunerna och förbundet fortgår med genomförda forum under våren och hösten.

Förbundets samarbete med Bengtsfors kommun och Sajkla med en inventering av möbler kring potentialen för återanvändning (klimatlöfte) har fortgått under året. Förhoppningen är att metodiken även ska kunna användas i övriga kommuner.

Arbetet i aktuella projekt fortskrider enligt plan, se dock notering ovan avseende Interregprojektet GreenFleets. Inom LOVA-projektet Dalboslätten har fyra st. fosfordammar anlagts och finansiering är säkrad för en mycket stor våtmark. Samverkan mellan kommunerna och förbundet fortskrider i flera olika forum (se bilaga 1). Nystartade forum under 2024, där förbundet medverkar och/eller processleder, är en kommungemensam fastighetsgrupp, en kommungemensam naturvårdsgrupp samt Bengtsfors hållbarhetsgrupp.

Energi- och klimatrådgivning sker enligt plan. Särskild rådgivning har erbjudits företag kring möjligheterna att söka stöd via bl.a. klimatklivet.

En utförlig redovisning av myndighetsuppdraget och det strategiska arbetet redovisas i bilaga 1.

Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat enligt kommunallagen och innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna. Ett negativt balanskravsresultat ska regleras under de närmast följande tre åren.

År/Tkr	2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	**56**	**638**	**-375**
- Samtliga realisationsvinster	0	0	0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**56**	**638**	**-375**
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserven	0	0	0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserven	0	0	0
= Årets balanskravsresultat	**56**	**638**	**-375**

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

	2024-12-31		2023-12-31	
	Antal	*varav män*	*Antal*	*varav män*
Miljö- och energikontor inkl kansli (fast anställda)	22	5	22	5
Summa	**22**	**5**	**22**	**5**

Sjukfrånvaro

	2024-12-31	2023-12-31
Sjukfrånvaro totalt %	10,45%	7,4%
Sjukfrånvaro dag 15-90	0,7%	2,4%
Sjukfrånvaro >90 dagar	7,8%	2,0%
Sjuklönekostnad kr *	156 317kr	177 587kr

*kostnader för sjuklön är hämtade i ekonomisystemet (exkl. PO)

Förväntad utveckling

Faktorer som påverkar förbundets utveckling i form av möjligheter, förväntningar och kända förhållanden

- Kommunbidragen till förbundet ligger idag på samma nivå som 2019. Miljö- och energinämndens avgiftsnivå för tillsyn/kontroll enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen har också den legat oförändrad sedan 2019 förutom en mindre höjning av timtaxan inför 2024. Inför 2025 har taxenivån höjts enligt principen om en timavgift motsvarande den 25:e lägsta percentilen inom Fyrbodal samt årlig uppräkning enligt PKV. Direktionen uttalade dock även att höjningen av avgiften skulle kompenseras genom att kommunernas driftbidrag minskade i samma omfattning (skillnaden mellan nämndens resp. direktionens förslag till timtaxa).

  Miljö- och energikontoret har beräknat att den av direktionen föreslagna höjningen av taxenivån inte ger tillräcklig kostnadstäckning i relation till nämndens kostnader för den lagstadgade myndighetsutövningen.

  Att inte anpassa avgiftsnivån till kostnaderna för tillsynen är den faktor som bedöms vara den viktigaste när det gäller förbundets möjligheter att klara sitt uppdrag. Om taxan inte anpassas till kostnaderna för den lagstadgade tillsynen så riskerar det att leda till en successiv nedmontering av förbundets möjligheter att klara sitt uppdrag. Att inte ha en tillräcklig kostnadstäckning för den lagstadgade tillsynen via taxan är inte heller förenligt med gällande lagstiftning och riskerar att leda till en urholkad myndighetsfunktion.

- De utredningar av förbundets verksamhet som genomfördes 2021 och 2022 (utveckling av förbundets verksamhet samt finansieringsprinciper för förbundet), rekommenderade kommunerna att pröva/genomföra ett flertal åtgärder. De åtgärder som utredningarna rekommenderade bedömdes ge positiva effekter avseende såväl kvalitet och effektivitet för såväl kommunerna som förbundet. Det handlade bl.a. om att samordna myndighetsfunktionerna inom alkohol/tobak och bygg med förbundets myndighetsfunktion inom miljö och livsmedel samt ett antal finansieringsprinciper av förbundets verksamhet. Tyvärr har inga av dessa rekommendationer prövats/genomförts och inte heller utretts vidare, dock med undantag av taxans koppling till 25:e lägsta percentilen i Fyrbodal med uppräkning enligt PKV. Detta är negativt för förbundets möjligheter till utveckling av verksamheten.

- Förbundets värdefullaste tillgång är kompetent personal och det är avgörande att ha fortsatt tillgång till sådan för förbundets fortsatta utveckling. En viktig faktor för fortsatt tillgång till kompetent personal bedöms vara de framtida förutsättningarna för förbundet. I det sammanhanget bedöms det vara viktigt att frågor avseende förbundets fortsatta utveckling präglas av en samsyn kring behovet av samverkan och värdet av kompetent personal samt vilja till just utveckling även i ekonomiskt ansträngda situationer.

- En fortsatt utveckling av såväl förbundet som värdkommunerna kring faktorer/områden där varken förbundet eller värdkommunerna har full rådighet, men som är viktiga för en fortsatt utveckling av förbundet och värdkommunerna,

kräver utvecklad samverkan med externa aktörer. Möjligheterna att ta fram gemensamma processer och arbetssätt mellan såväl värdkommunerna som mellan värdkommunerna och förbundet för en utvecklad och strukturerad samverkan med externa aktörer, bedöms ha stor betydelse för den förväntade utvecklingen för såväl förbundet som värdkommunerna.

- Förbundet har genom sin tillsynsverksamhet noterat en tydlig ökning av miljöbrottsrelaterad verksamhet under senare år. Miljöbrottsrelaterad verksamhet medför stora miljö- och hälsorisker, betydande samhällskostnader samt osund konkurrens. Det bedöms finnas ett stort behov av att öka tillsynsresurserna avseende miljöbrottsrelaterad verksamhet. Förbundets finansieringsmöjligheter försvårar dock möjligheterna att avsätta tillräckliga resurser för detta arbete.

Resultaträkning

Belopp i tkr		Bokslut 2024	Bokslut 2023	Budget 2024	Avvikelse 2024
Verksamhetens intäkter	Not 2	31 809	29 311	17 149	14 660
Verksamhetens kostnader	Not 3	-32 636	-29 745	-18 152	-14 483
Verksamhetens nettokostnader		**-828**	**-433**	**-1 003**	**176**
Finansiella intäkter	Not 4	892	1 074	555	337
Finansiella kostnader	Not 5	-9	-3	0	-3
Resultat efter finansiella poster		**56**	**638**	**555**	**334**
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat		***56***	***638***	***-448***	***504***

Nettoresultat

Belopp i tkr	Utfall 2024	Utfall 2023	Budget 2024	Avvikelse 2022
Miljö- och energikontoret	56	638	-448	504
Driftprojekt	0	0	0	0
				0
Summa	**56**	**638**	**-448**	**504**

Balansräkning

Belopp i tkr		Bokslut 2024	Bokslut 2023
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar		0	0
Finansiella anläggningstillgångar	Not 6	0	1 094
Summa anläggningstillgångar		**0**	**1 094**
Omsättningstillgångar			
Fordringar	Not 7	6 193	6 366
Kassa och bank	Not 8	7 726	10 295
Summa omsättningstillgångar		**13 918**	**16 662**
SUMMA TILLGÅNGAR		**13 918**	**17 755**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	Not 9	-3 907	-3 851
varav årets resultat		-56	-638
Avsättningar			
Pensionsavättningar	Not 10	-4	-24
Skulder			
Långfristiga skulder		0	0
Kortfristiga skulder	Not 11	-10 007	-13 880
Summa skulder		**-10 007**	**-13 880**
S:A EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKUL		**-13 918**	**-17 755**
Soliditet		28,1%	21,7%

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr		Bokslut 2024	Bokslut 2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	Not 9	56	638
Återbetalning eget kapital till kommuner		0	0
Förändring av pensionsavsättningar	Not 10	-20	24
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		***36***	***662***
Ökning (-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	Not 7	174	-357
Ökning (+)/minskning(-) kortfristiga skulder	Not 11	-3 873	-846
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**-3 663**	**-540**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i materiella anläggningstillgångar		0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar			
Investering i finansiella anläggningstillgångar			
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar			
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**0**	**0**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Ökning av långfristiga fordringar			
Minskning av långfristiga fordringar	Not 6	1 094	1 094
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**1 094**	**1 094**
Periodens kassaflöde		**-2 568**	**553**
Likvida medel vid årets början		10 295	9 742
Likvida medel vid periodens slut		7 726	10 295

Notförteckning

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (2018-597) om kommunal bokföring och redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning vilket bland annat innebär att:

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.
- Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Pensioner

Förpliktelse för pensionsåtaganden för anställda i förbundet är beräknade enligt RIPS21.

Notförteckning till resultaträkningen

Belopp i tkr	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Not 2 Verksamhetens intäkter		
Årsavgifter tillsyn	1869	2705
Tillsyns- och prövningsavgifter	3836	2642
Bidrag kalkning	4461	3794
Kommunavgift nämnd och miljökontor - Bengtsfors	3235	3236
Kommunavgift nämnd och miljökontor - Dals Ed	1622	1637
Kommunavgift nämnd och miljökontor - Färgelanda	2270	2277
Kommunavgift nämnd och miljökontor - Mellerud	3241	3218
Bidrag energisamverkan (VHT 2251)	706	706
Bidrag energimyndighet (VHT 2251)	845	1403
Försälj tjänst energi och klimatrådgivning till annan kommun	213	176
Intäkter lönesystem HR+	2027	1377
Intäkter implementering HR-system	1330	1580
Intäkter VA-system	284	257
Intäkter plan/bygg-system	160	144
Intäkter ekonomisystem Xledger	2614	2251
Extern finansiering av projekt hos miljökontoret	2615	1197
Övriga intäkter	481	711
S:a verksamhetens intäkter	**31809**	**29 311**

Not 3 Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-16 138	-15 497
Hyror	-641	-605
Material	-105	-209
Köpta tjänster	-9 442	-8 146
Kostnad för revision	-286	-170
Övriga kostnader	-6 024	-5 118
S:a verksamhetens kostnader	**-32 636**	**-29 745**

Not 4 Finansiella intäkter		
Ränteintäkter kundfordringar	7	5
Ränteintäkter Dalslands Sparbank	40	0
Överskottsfonden	845	1069
S:a finansiella intäkter	**892**	**1 074**

Not 5 Finansiella kostnader		
Dalslands Sparbank Ekonomisystem	0	0
Dalslands Sparbank Löne/PA-system	0	0
Övriga räntekostnader	-9	-3
Övriga finansiella kostnader	0	0
S:a finansiella kostnader	**-9**	**-3**

Notförteckning till balansräkningen

Belopp i tkr	**Bokslut 2024**	**Bokslut 2023**
Not 6 Finansiella anläggningstillgångar		
Långfristiga fordringar	0	1 094
S:a finansiella anläggningstillgångar	**0**	**1 094**
Not 7 Kortfristiga fordringar		
Kortfristig del av långfristig fordran	1 094	1 094
Kundfordringar	3216	3 021
Skattekonto	10	263
Moms	256	630
Lönefordran	0	1
Förutbetalda kostnader	119	145
Upplupna intäkter	80	103
Övriga interimsfordringar	78	0
Periodiseringsfordringar	1339	1 109
S:a kortfristiga fordringar	**6 193**	**6 366**
Not 8 Kassa och bank		
Bank	7 726	10 295
S:a kassa och bank	**7 726**	**10 295**

Not 9 Eget kapital		
Återbetalning till medlemskommunerna	0	0
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	-3851	-3 213
Årets resultat	-56	-638
Utgående balans eget kapital	**-3907**	**-3 851**

NOT 10 Avsättningar		
Avsättningar för pensioner till förtroendevalda	-3	-19
Löneskatt på avsättning för pensioner till förtroendevalda	-1	-5
Summa avsättningar	**-4**	***-24***

Not 11 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	-1 479	-2 105
Utgående moms	-784	-569
Arbetsgivaravgifter/ kollektiva avgifter	-248	-243
Preliminärskatt	-200	-208
Semesterlöneskuld	-787	-637
Pensionskostnader individuell del	-397	-394
Särskild löneskatt individuell del	-1 236	-851
Övriga kortfristiga skulder	-362	-278
Inkomstförskott	-4 514	-8 595
S:a kortfristiga skulder	**-10 007**	**-13 880**

Beviljad checkkredit 1000 tkr.

Sammanfattning av förbundets myndighetsarbete och miljö- och energistrategiska arbete 2024 – Bilaga till helårsbokslut för Dalslands miljö- och energiförbund 2024

Mål- och måluppfyllelse samt status för den myndighetsrelaterade tillsynen

Myndighetsarbetet

Myndighetsarbetet har under året präglats av resursbrist till följd av två vakanser och två längre sjukskrivningar. Därutöver har mer tid än planerat ägnats åt handläggning av några mer tidskrävande ärenden. För att delvis kompensera resursbristen har konsultstöd motsvarande 0,75 heltidstjänst anlitats. Ny personal rekryterades under året som tillträdde sina tjänster under sensommaren.

Med anledning av ovanstående kunde inte myndighetsarbetet genomföras i sin helhet enligt tillsynsplanen. Det var främst miljö- och lantbrukstillsynen som inte kunde genomföras i enlighet med planen samt i mindre omfattning även livsmedelskontrollen.

Miljö- och lantbrukstillsyn
Miljö- och lantbrukstillsynen kunde inte genomföras i enlighet med tillsynsplanen bl.a. till följd av vakanser och sjukskrivningar. Därutöver har det varit nödvändigt att prioritera ett fåtal ärenden som har krävt extra mycket resurser. Bland dessa kan nämnas ett mycket komplicerat och långdraget ärende rörande hantering av förorenade massor. Det sistnämnda ärendet har tagit mycket tid i anspråk under året och ett flertal handläggare kommer även att behöva avsätta ytterligare tid för den fortsatta handläggningen under 2025.

Under året har kontoret även bidragit till kommunernas brottsförebyggande arbete genom att ta initiativ till en gemensam tillsynsinsats tillsammans med bl.a. polismyndigheten, ekobrottsmyndigheten, arbetsmiljöverket och rättningstjänsten. Detta arbete kan bara i delar finansieras via avgifter, huvudsakligen sker finansieringen via skattemedel. Den gemensamma insatsen har mynnat ut i ett flertal ärenden som krävde handläggning utöver vad som hade planerats under året.

Hälsoskyddstillsyn
Den planerade tillsynen av hälsoskyddsverksamheter genomfördes i enlighet med tillsynsplanen.

Livsmedelskontroll
Till följd av en kortare sjukskrivning i början av året kunde inte livsmedelskontrollen genomföras i enlighet med tillsynsplanen. En mindre överskjutande tillsynsskuld har överförts till 2025.

Enskilda avlopp
Den planerade tillsynen av enskilda avloppsanläggningar genomfördes i enlighet med tillsynsplanen.

Kansli & administration

Administrativa uppgifter har hanterats löpande. Kansliet har kontinuerligt utvecklat handläggarstödet genom uppdatering och utveckling av ärendesystemet Vision. Kansliet utför även nämndsekreterarrollen för både miljö- och energinämnden och direktionen.

Kansliet har successivt tagit över arbetsuppgifter som avlastar framförallt förbundets handläggare, t.ex. mer rutinartade arbetsuppgifter. Kansliet avlastar också organisationen genom att ta emot alla inkommande samtal till förbundets officiella telefonnummer.

Kansliet har också medverkat i införandet av HR-systemet e-companion och arbetar för närvarande med att förenkla och effektivisera fakturahanteringen.

Arbete med revidering av förbundets dokumenthanteringsplan pågår, men kunde inte färdigställas under 2024.

Förbundet har under 2024 anslutit till e-arkiv väst vilket tagit resurser i anspråk. Detta arbete kommer fortsätta 2025.

Operativa mål och nyckeltal

MÅL		UPPFÖLJNING	STATUS
Mål 1	Tillsyn ska utföras på **minst 150 stycken miljöfarliga verksamheter** under 2024.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 150 st verksamheter har fått tillsyn.	Målet kunde inte nås på grund av resursbrist, se redovisning i text ovan. Totalt besöktes 118 verksamheter.
Mål 2	Tillsyn ska utföras på **minst 50 stycken lantbruk** under 2024.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 50 st verksamheter har fått tillsyn.	Målet kunde inte nås på grund av resursbrist, se redovisning i text ovan. Totalt besöktes 35 verksamheter.
Mål 3	Tillsyn ska utföras på **minst 80 stycken hälsoskyddsverksamheter** under 2024.	Andel verksamheter som har fått tillsyn. Målet anses uppnått när 80 st verksamheter har fått tillsyn.	Målet är uppnått.
Mål 4	Senast 2025 ska offentlig kontroll avseende rutiner för att garantera **säkerheten vid vattenverk och reservoarer ha utförts** vid samtliga kommunala vattenverk och distributionsanläggningar som producerar respektive tillhandahåller dricksvatten till mer än 2 000 personer.	Andel kommunala dricksvattenanläggningar med aktuell produktionsstorlek som kontrollerats med avseende på säkerheten vid vattenverk och reservoarer 2025. Målet anses uppnått när samtliga har fått kontroll.	Målet är uppnått.

Mål 5	Senast 2025 ska offentlig kontroll avseende **mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten** ha utförts vid samtliga kommunala dricksvattenanläggningar som producerar över 100 m^3 dricksvatten per dygn.	Andel kommunala dricksvattenanläggningar med aktuell produktionsstorlek som kontrollerats med avseende på mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten 2025. Målet anses uppnått när samtliga har fått kontroll.	Målet är uppnått.
Mål 6	**Finansieringen** av miljö- och energinämndens myndighetsutövning ska till minst 55% vara avgiftsfinansierad.	Avseende 2024 så anses målet uppfyllt när avgiftsintäkterna är minst 50% i relation till nämndens kostnader för myndighetsutövning.	Kostnadstäckningsgraden uppgick till ca 42,5%. Orsakerna till att målet inte uppnås är framför allt följande: • En alltför låg timavgift som inte täcker kostnaderna för myndighetsutövningen. • En alltför liten del av restiden vid myndighetsutövningen täcks av timavgift. • Kostnader till följd av behov av inspektörer på konsultbasis

Insatser/aktiviteter i verksamhetsplan för det miljö- och energistrategiska arbetet 2024

Övergripande		Roller/ansvar	Status
Ö1	Stöd i styr- och ledningsarbetet för hållbar utveckling i kommunerna	Samordnande/ medverkande	Kontinuerlig dialog med kommunerna för att skapa mer aktivitet och bättre uppföljning av miljöfrågorna. Arbetat med att få ett samlat grepp kring styrdokumenten i kommunerna.
Ö2	Utvecklad samverkan med externa aktörer	Medverkande	Deltar i interregprojektet Greenfleets (2024-2026). Arbetar med förstudie Biosfärområde Dalsland tillsammans med VGR, SLU, Länsstyrelsen och Mötesplats Steneby. Samverkan med externa aktörer sker även i LOVA-/LONA-projekt. Medverkar i strategnätverk inom länet och Fyrbodal. Medverkar i Fyrbodals upphandlingsnätverk VästUpp/

Ö3	Intern samverkan kommuner/DMEF	Samordnande/ medverkande	Deltar regelbundet på möten tillsammans med KD. Deltar/samordnar hållbarhetsgrupp i Bengtsfors och Mellerud samt fordonsgrupp. Samordnar också bl.a.; Naturvårdsgrupp, energi- och klimatstrategigrupp och fastighetsgrupp (energifrågor). Deltar i samverkan med bl.a. upphandlare och kostchefer.
Ö4	Remisser/enkäter/rapportering	Samordnande/ medverkande	Hantering av remisser och enkäter sker enligt framtagna riktlinjer.
Ö5	Bokslut-/hållbarhetsredovisningar etc.	Samordnande (hållbarhetsredovisning Bengtsfors)/medverkande (kommunernas bokslut)	Bokslut framtaget för Bengtsfors och Dals-Ed. Framtagning av hållbarhetsredovisning för Bengtsfors kommun tillsammans med Bengtsfors folkhälsostrateg
Ö6	Miljöforum	Processledare	Miljöforum genomförd 19 februari i Dals-Ed och 5 november på Campus Dalsland.
Ö7	Kommunikationsinsatser	Utförare	Nyhetsinlägg 1ggr/månad på DMEF:s hemsida samt Facebooksida. Reportage i Dalslänningens sommarbilaga hur man semestrar klimatsmart. DMEF:s hemsida har omarbetats för att synliggöra det strategiska arbetet bättre. Info om invasiva växtarter har tagits fram.
Ö8	Hållbarhetsfestival/ hållbarhetsvecka	Processledare	Medarrangör av hållbarhetsveckor i Dalsland 7–20 oktober. Inom kommunorganisationen ordnades föreläsning (Dals-Ed), Öppet Hus i AME-butiker (Dals-Ed och Bengtsfors) samt servering av klimatsmart soppa och information om trädens betydelse i tätort (Mellerud).
Ö9	Oförutsedda förfrågningar från kommunerna	Kompetensstöd	Mindre förfrågningar av olika slag.
Energi och klimat		**Roller/ansvar**	**Status**
E1	Årlig uppföljning av klimatarbetet	Processledare	Insamling och sammanställning av data för samtliga kommuner genomfördes under våren. Presentation av resultatet har presenterats för kommunerna under hösten. I år genomfördes en utökad uppföljning för energi- och klimatarbetet. Ett nytt gemensamt Fyrbodalövergripande verktyg, för beräkning och sammanställning av CO_2e utsläpp har tagits fram av Tanum och Trollhättan. Verktyget har testats under året. Fortsatt test och implementering av verktyget kommer att ske under 2025.

E2	Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet	Delat processledarskap DMEF/kommuner	Ett gemensamt möte genomfördes med kommunerna i maj. I Bengtsfors ska skoldialoger genomföras under 2025 med miljö- och klimattema och miljöstrateg har varit involverad i planeringen.
E3	Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet	Processledare i form av kompetensstöd vid t.ex. ansökningar till Klimatklivet.	För att nå ut med den riktade rådgivningen till företag har EKR samarbetat med miljöinspektörer och påbörjat samarbete med näringslivsutvecklarna i kommunerna. Rådgivarna har varit behjälpliga vid ansökningar till Klimatklivet. Av fyra företag som fått hjälp med ansökan, har tre fått beviljat stöd.
E4	Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning	Processledare	Samordnas med arbetet i LOVA-projekten (V1, V2 och V3).
E5	Vi arbetar aktivt med vår energiplan	Delat processledarskap DMEF/kommuner	Arbetet med en gemensam energiplan påbörjades under våren. Samtidigt bildades en energiplansgrupp, med två deltagare från varje kommun. Utöver det så har arbetet under året bestått av omvärldsbevakning, inläsning och framtagande av struktur för planen. Det har pågått flera olika regionala utredningar kring kommunal och regional energiplanering som har varit viktiga att följa under året. Det har också förts dialog tillsammans med Dalslandskommunerna om det är aktuellt att ta fram en ny gemensam vindbruksplan. Då det saknas samsyn har dialogerna fortsatt internt i respektive kommun. Det finns förslag på att vindbruksplanerna ska ingå i kommunernas ÖP istället.
E6	Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling	Delat processledarskap DMEF/kommuner	Upphandlingsplaner med inriktning på klimat och miljö har tagits fram för att identifiera vilka upphandlingar som har mest klimatpåverkan. Samordnas med arbetet inom Interregprojektet GreenFleets (E14)
E7	Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn	Kompetensstöd	Samverkan sker mellan kommunernas upphandlare och miljöstrateg på DMEF. Samordnas med arbetet inom Interregprojektet GreenFleets (E14)

E8	Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas	Kompetensstöd	Genom interregprojektet Greenfleets har vi tillsammans med Fyrbodal, under hösten arrangerat en workshop i varje kommun i syfte att ta fram en tidslinje för utbytestakten av de fossila bilarna. Kommunerna har fått tillgång till verktyg för att enklare kunna ställa om fordonsflottan, bland annat en TCO-kalkyl. Parallellt med ovanstående har arbete skett i en fordonsgrupp med fordonsansvarig och upphandlare från varje kommun. Riktlinjer för inköp och leasing av fordon och transporter har tagits fram med i samarbete med gruppen. DMEKs önskan är att fordonsgruppen fortsatt ska kunna vara ett stöd för kommunerna vid upphandling/inköp. (E14)
E9	Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal	Kompetensstöd	Vi identifierar vilka upphandlingar som har störts klimatpåverkan (E6). Under våren ställdes transportkrav i Bengtsfors upphandling av mattransporter.
E10	Vi använder cirkulära möbler	Kompetensstöd	Ett digitalt möbelbibliotek (Sajkla) har testats under 2024 i Bengtsfors. Miljöstrateg har samordnat arbetet och hjälpt till med möbelinventering tillsammans med Bengtsfors AMI-enhet
E11	Övriga klimatlöften som fastställts av minst tre kommuner	Kompetensstöd vid behov	Miljöstrateg deltog på ett kostchefsmöte i juni för att diskutera de klimatlöften som berör livsmedel (klimatlöfte 22 och 23). Det konstaterades att det behövs insatser på flera nivåer i organisationen för att nå våra klimatmål.
E12	Gemensamma energi- och klimatstrategin och energiuppföljning	Processledare avseende uppföljning (underlag krävs dock från kommunerna). Medverkande/kompetensstöd kring åtgärder	Vi har initierat arbetet med åtgärdslistan genom att informerat om denna under chefsgruppsmöten i Dals Ed och i Mellerud. Vi har där fortsatta dialoger kring hur den ska behandlas vidare. I Bengtsfors har åtgärdslistan behandlats i hållbarhetsgruppen och diskuterats med ledningsgruppen. I Åmål har vi initierat en dialog med miljöstrategen för vidare behandling. Eftersom Färgelanda ännu inte antagit strategin, har vi haft en dialog kring hur man ska kunna komma vidare för att kunna anta strategin. (För energiuppföljning se E1)
E13	Energi- och klimatrådgivning (EKR)	Utförare	Energi- och klimatrådgivning har skett enligt plan. 89 rådgivningsärenden har inkommit underåret, både från

			privatpersoner, föreningar och företag. Utöver det har EKR föreläst på två Seniorträffar, en flerbostadsfastighetsträff, deltagit vid en miljödag, ett Industriföreningsmöte och en fastighetsmässa. (se även E3).
E14	Interregprojektet Green Fleet 2024-2026	Medverkande	Det första arbetspaketet som påbörjats inom projektet är "Omställning av kommunernas fordonsflotta". En fordonsinventering gjordes under våren och workshops genomfördes med alla kommunerna i Fyrbodal och Sjuhärad under hösten. En sammanfattande rapport har tagits fram och ska lämnas över till kommunerna under våren. Ett partnermöte hölls i Uddevalla under våren och ett i Aalborg under hösten. Under senhösten hade projektgruppen (Fyrbodal, Borås, Förbundet) en planeringsdag inför fortsatta arbetet 2025.
E15	Samverkan kring energieffektivisering av kommunala fastigheter	Medverkande	Under våren anordnades en fastighetsträff, för fastighetstekniker, med Mellerud som värd. Samtidigt bildades en fastighetsgrupp, med plan om att ha möten två gånger per år. På grund av tidsbrist och vakant tjänst uteblev höstens träff. En ny träff har planerats in under våren, med Bengtsfors som värdkommun.
Samhällsplanering		**Roller/ansvar**	**Status**
S1	ÖP-Färeglanda	Kompetensstöd	Ingen insats, beroende av initiativ från Färgelanda
S2	FÖP - Sjöskogen	Kompetensstöd	Granskningsremiss genomförd och DMEK har lämnat yttrande
S3	Medverkan DP kommunerna och kommunernas planeringsstrategier	Kompetensstöd	DMEK har deltagit i den DP-process i Mellerud som startade under hösten 2024. DMEK kommer fortsatt delta i denna DP-process. DMEK har varit med och stöttat i arbetet med kommunernas planeringsstrategier.
S4	Grön infrastruktur/ekosystem-tjänstanalys, Dalslandsgemensam. (projekt)	Processledare	GIS-material rörande grön infrastruktur och ekosystemtjänster är framtaget. Trädinventering genomförd inom stora delar av kommunernas tätorter. Under 2025 kommer styrdokument och vägledning för hantering av framtaget material kring Grön infrastruktur och ekosystemtjänster tas fram. Projektet avslutas 2025-12-31.
S5	Revidering gemensam avfallsplan	Medverkande	Har medverkat på möten kring revidering av avfallsplanen.

S6	Stöd klimatanpassning	Kompetensstöd	Inga förfrågningar har kommit från kommunerna.
S7	Upphandlingar (utöver klimatlöftena)	Kompetensstöd (hållbarhetsfrågor)	Deltar i kommunernas gemensamma upphandlingsgrupp.
Naturvård och biologisk mångfald		**Roller/ansvar**	**Status**
N1	Naturvårdsrelaterade frågor	Processledare	Frågor inkommer kontinuerligt och hanteras i turordning.
N2	Information och riktlinjer kring invasiva växtarter	Processledare	DMEK har tagit fram informationsmaterial. Utarbetande av gemensamma riktlinjer/strategi har påbörjats tillsammans med kommunerna.
N3	Friluftsliv relaterat till naturvårdsfrågor	Kompetensstöd (naturvårds-relaterade frågor)	Frågor inkommer kontinuerligt och hanteras i turordning.
Vattenplanering		**Roller/ansvar**	**Status**
V1	LEVA/LOVA Dalboslätten (projekt)	Processledare	Under 2024 har fyra fosfordammar färdigställts och finansiering säkrats för en större våtmark. Ambitionen är att våtmarken ska vara färdigställd senast under början av 2025. Ytterligare ett par fosfordammar väntar respons från Länsstyrelsens handläggning. En vattendragsutflykt i Hakerudsälven har genomförts. Möten med markägare och lantbrukare, både i grupper och enskilt, har hållits för att delge resultat av inventeringar och ge information och råd om vattenförekomsternas status och möjliga åtgärder som kan förbättra vattenkvaliteten. I samarbete med Greppa näringen bjöds forskaren Jens Blomquist och Markus Hoffman in för att berätta om det senaste i forskningen kring strukturkalkning och framtidens hållbara jordbruk. Träffen anordnades i november och traktens alla lantbrukare bjöds in för en kunskapsspäckad förmiddag.
V2	LOVA Örekilsälven (projekt)	Processledare	Ritningar och underlag har tagits fram kring vattenvårdande åtgärder, vilka kan gå till anmälan om vattenverksamhet. Dialog med länsstyrelsen kring planerna har utförts och anmälan om vattenverksamhet för åtgärderna planeras lämnas in i början av 2025.
V3	LOVA Valboån (projekt)	Processledare	Projektet har fortsatt sitt arbete med att tillsammans med markägare identifiera värdehöjande insatser kring

			markanvändning med fokus på vatten. Dialoger har utförts och naturbruksplaner producerats. Projektet har slutrapporterats och godkänts av Länsstyrelsen 2024-11-01.
V4	Medverkan vattenråd	Medverkande (rollerna mellan DMEF och kommunerna behöver dock klargöras)	Medverkan sker i aktivt vattenråden Gullmarn, Dalbergså/Holmsån och Dalslands Kanal vattenråd/vattenvårdsförbund. Enningdalsälvens vattenråd är under ny uppstart, medverkan har skett i inledande möten.
V5	Samverkan vattenrelaterade frågor	Processledande för att skapa samverkansforum, därefter medverkande	Formerna för fortsatt arbete har tagits fram i samverkan med kommunerna. Arbetet fortlöper under 2025.
V5a	Kommunala åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2022-2027	Processledare	Formerna för fortsatt arbete har tagits fram i samverkan med kommunerna. Arbetet fortlöper under 2025.
V5b	Dagvattenpolicy	Medverkande	Arbetet inleddes under hösten och fortlöper under 2025.

Övergripande mål för Dalslands miljö- och energiförbund

DMEF ska verka för en hållbar samhällsutveckling i enlighet med FN:s hållbarhetsmål, nationella, regionala och lokala mål samt i enlighet med gällande lagstiftning. Detta innefattar bl.a. följande:

- DMEF ska verka för att konsumenterna i förbundets ägarkommuner har säkra livsmedel och inte blir vilseledda av felaktig märkning.
- DMEF ska verka för att bostäder, skolor, förskolor, äldreboenden och andra inomhusmiljöer i förbundets ägarkommuner har en sund inomhusmiljö
- DMEF ska verka för att verksamheter och åtgärder i förbundets ägarkommuner inte har en betydande negativ påverkan avseende miljö och hälsa.
- DMEF ska verka för att minska spridningen av farliga kemikalier och ämnen.
- DMEF har en aktiv roll i att minska klimatpåverkan och energianvändning i förbundets ägarkommuner.
- DMEF har en aktiv roll i att miljökvalitetsnormerna för vatten följs i förbundets ägarkommuner.
- DMEF har en aktiv roll i att stärka den biologiska mångfalden samt bidra till ett ökat nyttjande av ekosystemtjänster i förbundets ägarkommuner.
- DMEF ska bidra till en cirkulär ekonomi i förbundets ägarkommuner samt verka för att kommunernas upphandlingar är hållbara.

DMEF:s verksamhet ska vara kostnadseffektiv med hög professionalitet och god service

DMEF ska vara en attraktiv arbetsgivare med en hälsosam arbetsmiljö, gott medarbetarskap och gott ledarskap

DMEF ska verka för en utvecklad samverkan med andra aktörer i samhället i syfte att nå mervärden, utveckla verksamheten och sin kompetens. Detta innefattar bl.a. följande:

- DMEF ska verka för en utvecklad samverkan med förbundets ägarkommuner.
- DMEF ska verka för en aktiv medverkan i MVG och Fyrbodal samt med andra relevanta aktörer, nätverk och samarbetsforum.

Postadress	Telefon	Fax	E-post	Org. nr.
Dalslands Miljö & Energikontor Box 19 668 21 ED	0534-939430	0534-19083	kansli@dalsland.se	222.000.0877

Dalslands Miljö och Energiförbund
Revisorerna

Till kommunfullmäktige i
Dals-Eds, Bengtsfors,
Färgelandas och Melleruds
kommuner

Revisionsberättelse för år 2024

Vi har granskat verksamheten i Dalslands Miljö och Energiförbund under 2024. Granskningen har utförts i enlighet med kommunallagen och god revisionssed i kommunal verksamhet.

Efter genomförd granskning av 2024 års verksamhet framför vi följande:

- Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

- Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

- Vi bedömer att årets resultat är förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Det finansiella målen för 2024 är uppfyllda.

- Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med direktionens övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2024 är delvis uppfyllda.

- Vi bedömer att direktionen delvis bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt men på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Vi tillstyrker att direktionens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2024 samt att förbundets årsredovisning godkänns.

Mellerud 2025-04-23

Katarina Norgren
Mellerud

Pia Axelsson
Dals-Ed

Johan Lorentzon
Mellerud

Ann-Britt Dahl
Färgelanda

Johanna Nilsson
Bengtsfors

C C U

Deltagare

KATARINA NORGREN Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-23 15:25:18 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: KATARINA NORGREN

Katarina Norgren

Leveranskanal: E-post

PIA AXELSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-23 14:25:55 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Pia Axelsson

Pia Axelsson

Leveranskanal: E-post

JOHAN LORENTZON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-24 06:47:58 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: JOHAN INGEMAR LORENTZON

Johan Lorentzon

Leveranskanal: E-post

ANN-BRITT DAHL Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-23 17:28:01 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: ANN-BRITT DAHL

Ann-Britt Dahl

Leveranskanal: E-post

JOHANNA NILSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-04-23 17:45:30 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: JOHANNA NILSSON

Johanna Nilsson

Leveranskanal: E-post

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 76 Dnr KS-2024-000301042

Delårsredovisning samt årsredovisning 2024 - Västra Värmlands & Norra Dalslands Samordningsförbund BÅD-ESÅ

Sammanfattning av ärendet

Samordningsförbundet verkar utifrån Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210). Lagens syfte är att bidra till möjligheter att utveckla samverkan inom rehabiliteringsområdet och att samordna gemensamma insatser riktade till individer med behov av samordnad rehabilitering samt underlätta och bidra till en effektiv resursanvändning.

Årsredovisning 2024 med verksamhetsberättelser som bilaga finns framtagen för Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund

Utifrån den sammantagna redovisningen från samordningsförbunden för verksamhetsår 2024 har verksamheten bedrivits i enlighet med lagstiftning, styrelsens intentioner och mot gemensamt framtagna mål.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadschef, daterad
Årsredovisning 2024
Bilaga 1 - Verksamhetsberättelser individnära samordnat stöd
Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31 - KPMG.
Revisionsberättelse år 2024 auktoriserad revisor
Revisionsberättelse år 2024 förtroendevald revisor
Protokoll VVND 2025-03-24

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att godkänna upprättad årsredovisning 2024 med bilagor för Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningförbund samt beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet.

Expedieras till

KS/KF

Delårsredovisning samt årsredovisning 2024 - Västra Värmlands & Norra Dalslands Samordningsförbund BÅD-ESÅ

Sammanfattning av ärendet
Samordningsförbundet verkar utifrån Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210). Lagens syfte är att bidra till möjligheter att utveckla samverkan inom rehabiliteringsområdet och att samordna gemensamma insatser riktade till individer med behov av samordnad rehabilitering samt underlätta och bidra till en effektiv resursanvändning.

Årsredovisning 2024 med verksamhetsberättelser som bilaga finns framtagen för Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund

Utifrån den sammantagna redovisningen från samordningsförbunden för verksamhetsår 2024 har verksamheten bedrivits i enlighet med lagstiftning, styrelsens intentioner och mot gemensamt framtagna mål.

Beskrivning av ärendet
Den 1 januari 2023 utökades Samordningsförbundet BÅD-ESÅ med Arvika och Eda kommunområde och tog namnet Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund (VVND) Samordningsförbundet är bildat i enlighet med lagen 2003:1210 om finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet. Medlemmar och finansiärer till förbundet är Arvika kommun, Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Eda kommun, Säffle kommun, Åmåls kommun, Årjängs kommun samt Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Värmland och Västra Götalandsregionen. I förbundets geografiska område finns det sammantaget 84 835 kommuninvånare (SCB 2023).

Samordningsförbundet verkar utifrån Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210). Lagens syfte är att bidra till möjligheter att utveckla samverkan inom rehabiliteringsområdet och att samordna gemensamma insatser riktade till individer med behov av samordnad rehabilitering samt underlätta och bidra till en effektiv resursanvändning.

De verksamheter som finansieras ska komplettera myndigheternas ordinarie verksamhet. I Dals-Ed finansieras sedan flera år tillbaka insatsen Individsamverkan.

Årsredovisning 2024 med verksamhetsberättelser som bilaga finns framtagen för Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund, och biläggs denna skrivelse.

Sammanfattning av arbetet på lokalt plan i Dals-Ed under 2024

De deltagare vi i Dals-Ed arbetar med inom ramen för samordningsförbundets verksamhet, individsamverkan kommer från förbundets samtliga parter. De flesta initieras från kommunen och sedan är det ganska jämnt fördelat från de andra myndigheterna/parterna. Vi får in ett samtycke och bokar sedan in ett flerpartsmöte med berörda personer där det i nära dialog med individen bestäms vad som ska göras initialt och hur det ska genomföras. De samtalsmetoder vi arbetar utifrån har sin bas i lösningsfokuserat förhållningssätt och ACT. Metodutveckling sker alltid genom användardriven tjänstedesign där deltagare och medarbetare samskapar i framtagandet av nya välfärdstjänster.

Vi arbetar aktivt för att hitta vägar till deltagarens personliga motivation och skapa trygghet över tid. Det blir tydligt att individer ibland inte passar in i de olika myndigheternas system och inte alltid får den individuella hjälpen/stödet de behöver eller önskar. Detta leder då till att flera av deltagarna hamnar “mellan stolarna” och inte kommer vidare i sin process.

Det är viktigt att belysa att arbetet att coacha, samordna och koordinera möjligheterna för respektive individ tar tid, men vi ser också att det över tid ger resultat. Vi ser tydliga framgångsfaktorer när vi som samverkande myndigheter är ”samkörda” och har en gemensam plattform att utgå ifrån. Det gör att deltagarna kan känna sig tryggare och att det inte uppstår lika många ”glapp” i vad som förmedlas och planeras.

Handläggare från Arbetsförmedlingen kommer fortsatt till Dals-Eds kommun en gång i månaden inom ramen för överenskommelsen med Arbetsförmedlingen och Dalslandskommunerna. Där deltar arbetsmarknadscoacher, studie- och yrkesvägledare och handläggare från IFO. Det har möjliggjort att vi har kunnat boka in flerpart med deltagare som vi träffar både inom ramen för individsamverkan i Finsam samt övriga deltagare.

Under år 2024 har vi arbetat med 26 individer, 11 kvinnor och 15 män. Under året har det skrivits in 9 deltagare och 8 deltagare har skrivits ut. Av de 8 deltagare som skrivits ut har 3 gått till anställning, 1 till studier och 1 har beviljats sjukersättning. Övriga har själv valt att avsluta sitt deltagande alternativt deltagit i ordinarie myndighets pågående insatser. Utöver de som varit inskrivna i Finsam har vi även arbetat med ett antal konsultationer under året som kommer från myndigheter eller individen själv. Där har 11 deltagare gått i arbete och 4 deltagare påbörjat studier.

Bidraget från medlemmarna 2024 var 8 028 000 kronor. Utöver detta har förbundet ett eget kapital från föregående år på 3 082 974 kronor. Samordningsförbundet deltar också i ett projekt, Lärande och Utveckling Finansiell Samordning med intäkter från Europeiska socialfonden (ESF) under perioden 2309-01-260831 intäkterna under 2024 blev 237 128 kronor. Dessa intäkter har använts specifikt inom ramen för det aktuella projektet. Verksamhetens kostnader uppgick under 2024 till 8 285 298 kronor.

Bedömning
Utifrån den sammantagna redovisningen från samordningsförbunden för verksamhetsår 2024 finner undertecknade inget att anmärka på. Verksamheten har bedrivits i enlighet med lagstiftning, styrelsens intentioner och mot gemensamt framtagna mål.

Beslutsförslag
Att godkänna upprättad årsredovisning med bilagor för 2024.

Beslutsunderlag
Årsredovisning 2024
Verksamhetsberättelser individnära samordnat stöd
Revisionsberättelse auktoriserad revisor
Revisionsberättelse förtroendevald, VVND
Protokoll 2025-03-24

Beslutet skickas till:
Klicka eller tryck här för att ange text.

I tjänsten

Eva Sjötun
Enhetschef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund

Plats och tid	Sammanträdesrummet Päronsalen, Åmål stadshus Måndag den 24 mars 2025 klockan 13:05 – 14:50
Beslutande ledamöter	Henrik Axelsson, ordförande Björn Eriksson, vice ordförande Bertil Börjeson Kenneth Gustavsson Daniel Schützer Tommy Lehrman Madelene Lans Deinoff Krister Stensson § 13 – 17, § 23 Frank Urban Johansson
Övriga närvarande	Helene Ohlsson, förbundschef Johan Mossberg, enhetschef Arvika kommun § 13 – 16 Jenny Barksjö Forslund, auktoriserad revisor KPMG § 17 Susanne Korduner, ej tjänstgörande ersättare Henrik Samuelsson, ej tjänstgörande ersättare Ida Nilsson, sekreterare
Justerare	Bertil Börjeson
Justeringens plats och tid	Digitalt den 31 mars 2025
Paragrafer	§ 13 - § 23

Protokollet signeras digitalt. Elektroniska underskrifter redovisas på sista sidan av protokollet samt noteras på respektive sida.

ANSLAGSBEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund
Sammanträdesdatum	2025-03-24
Datum då anslaget sätts upp	2025-03-31
Datum då anslaget tas ned	2025-04-22
Förvaringsplats för protokollet	Arvika kommuns arkiv
Underskrift	Ida Nilsson

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund

Innehåll

Ärende **Sida**
Fastställande av dagordning ... 3
Val av justerare ... 4
Föregående protokoll ... 5
Ansökan om extra samverkansmedel, Arvika kommun ... 6
Årsredovisning 2024 och verksamhetsberättelser ... 7
Ekonomisk uppföljning januari-februari 2025 ... 9
Information om ESF-projektet "Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning" ... 10
Information om NNS ... 11
Nästa styrelsemöte, förbundsdag i Arvika den 2 juni 2025 ... 12
Övriga frågor ... 13
Avslutande reflektion ... 14

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund

Paragraf 13 Dnr

Fastställande av dagordning

Beslut

Styrelsen fastställer dagordningen.

Sammanfattning

Dagordningen presenteras för styrelsen.

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund

Paragraf 14 Dnr

Val av justerare

Beslut

Styrelsen utser Bertil Börjeson att tillsammans med ordförande justera dagens protokoll.

Sammanfattning

Styrelsen har att utse en justerare som tillsammans med ordförande ska justera dagens protokoll.

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund

Paragraf 15 Dnr VVND/2025:1

Föregående protokoll

Beslut

Styrelsen tar del av föregående mötesprotokoll från den 27 januari 2025 och lägger det med godkännande till handlingarna.

Sammanfattning

Föregående mötesprotokoll från Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbunds sammanträde den 27 januari 2025 presenteras för styrelsen.

Beslutsunderlag

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbunds mötesprotokoll från den 27 januari 2025

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund

Paragraf 16 Dnr VVND/2025:9

Ansökan om extra samverkansmedel, Arvika kommun

Beslut

Styrelsen beslutar att godkänna finansiering med 325 000 kronor till ansökan om finansiering för tjänst som handledare utifrån Individanpassat Stöd till Arbete (IPS) och Supported Employment (SE) projekttid den 25 maj 2025 - den 30 april 2026.

Sammanfattning

I Verksamhetsplan och Budget 2025 för Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund finns en beslutad finansiering med extra samverkansmedel på förstärkning och utveckling individinriktade insatser. En ansökan från Arvika kommun har inkommit till förbundet som behandlats i beredningsgruppen samt i lokala arbetsgrupper med representanter från samtliga parter i förbundet, kommun, region, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Arvika kommun, insatsägare, ansöker om samverkansmedel 325 000 kronor för utvecklingsarbete i individinriktade insatsen Plattformen för samverkan med syfte att skapa arbetsgivarkontakter och närhet till lokala arbetsmarknaden för individer i behov av samordnat stöd. Individer som idag deltar i insatsen Plattformen för samverkan erbjuds förrehabiliterande aktiviteter för att uppnå en stabilare aktivitetsförmåga. Individerna stegförflyttar mot arbete och arbetsmarknaden, men utmaningen blir att finna lämpliga arbetsplatser utifrån de nya förutsättningarna hos individerna. Samtliga parter inom förbundet ser utmaningarna för individerna att vara redo att gå ut i en mer reell arbetsmiljö för arbetsträning eller praktik. Det är också svårt utifrån ordinarie myndighetsinsatser att ge stödet som behövs i övergången. Under 2025-2026 vill samtliga parter stärka upp insatsen Plattformen för samverkan med en 50% tjänst som handledare utifrån Individanpassat Stöd till Arbete (IPS) och Employment (SE).

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Ansökan om extra samverkansmedel Arvika kommun för förstärkning och utveckling av individinriktad insats
Ansökan Arvika kommun
Minnesanteckningar beredningsgrupp 14 februari 2025
Projektplan Plattformen för Samverkan 2025
Muntlig redovisning av förbundschef Helene Ohlsson och enhetschef Johan Mossberg den 24 mars 2025

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund

Paragraf 17 Dnr VVND/2025:10

Årsredovisning 2024 och verksamhetsberättelser

Beslut

Styrelsen beslutar:

- att godkänna upprättad årsredovisning avseende 2024 med bilagor.
- att överlämna föreliggande årsredovisning med bilagor till Arvika, Eda, Bengtsfors, Åmål, Dals-Ed, Säffle och Årjängs kommuner.
- att överlämna föreliggande årsredovisning med bilagor till Västra Götalandsregionen och Region Värmland.
- att överlämna föreliggande årsredovisning med bilagor till Arbetsförmedlingen.
- att överlämna föreliggande årsredovisning med bilagor till Försäkringskassan.
- att överlämna föreliggande årsredovisning med bilagor till utsedda revisorer för staten och region som också företräder kommunerna.

Sammanfattning

Årsredovisning 2024 med verksamhetsberättelser som bilaga finns framtagen för Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund. Bidraget från medlemmarna var 8 028 000 kronor och externa medel från ESF, Europeiska Socialfonden, 237 128 kronor. Dessutom hade förbundet ett eget kapital från år 2023 att nyttja under året, 3 082 974 kronor. Verksamhetens kostnader uppgick till 8 285 298 kronor och det egna kapitalet blev 3 062 860 kronor. Nivån på det egna kapitalet kvarstår på en hög nivå, men delar är beslutade att använda under år 2025. Bland annat uppstartad insats ”Friska Medborgare” §34 Dnr:VVND2024:13 beslut styrelsemöte 20240311 samt beslut kring insats för 2025 ”Språngbrädan” Dnr VVND/2024:22 §69, styrelsebeslut 241125. Beslutade verksamheter, aktiviteter och insatser har en uppstartsträcka och kommer att komma i gång ordentligt under år 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Årsredovisning Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund 2024
Årsredovisning 2024 VVND
Bilaga 1 årsredovisning 2024 Verksamhetsberättelser individnära samordnat stöd
Bilaga 2 Årsredovisning 2024 Verksamhetsberättelser Plattformen Samverkan AE

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund

Muntlig redovisning av förbundschef Helene Ohlsson den 24 mars 2025
Muntlig redovisning av auktoriserad revisor Jenny Barksjö Forslund den 24 mars 2025

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund

Paragraf 18 Dnr VVND/2025:11

Ekonomisk uppföljning januari-februari 2025

Beslut

Styrelsen tar del av informationen.

Sammanfattning

Den ekonomiska uppföljningen för januari-februari 2025 redovisas för styrelsen.

Beslutsunderlag

Ekonomisk uppföljning januari-februari 2025
Muntlig redovisning av förbundschef Helene Olsson den 24 mars 2025

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund

Paragraf 19 Dnr VVND/2023:30

Information om ESF-projektet "Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning"

Beslut

Styrelsen tar del av informationen.

Sammanfattning

Information om ESF-projektet "Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning".

Beslutsunderlag

Inbjudan till gemensamma styrelsedagar i Värmland
Nyhetsbrev 4:2024

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund

Paragraf 20 Dnr VVND/2025:2

Information om NNS

Beslut

Styrelsen tar del av informationen.

Sammanfattning

Information om NNS.

Kenneth Gustavsson informerar om NNS. Kenneth Gustavsson informerar om:

- NNS svar kring utredningen om aktivitetskrav för att få försörjningsstöd.
- NNS årsmöte den 1 april 2025.

Beslutsunderlag

Powerpoint NNS, Information om indikatorerna
Powerpoint NNS, framtidens FINSAM
Debattartikel - Nu tar vi tag i socialfondsmedlen!
Muntlig redovisning av Kenneth Gustavsson den 24 mars 2025

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

Paragraf 21 Dnr

Nästa styrelsemöte, förbundsdag i Arvika den 2 juni 2025

Sammanfattning

Nästa styrelsemöte hålls i samband med förbundsdagen i Arvika den 2 juni 2025.

Ordförande Henrik Axelsson frågar styrelsen om de har några medskick kring vilka ämnen som kan vara relevanta att diskutera på förbundsdagen. Styrelsen nämner exempelvis ”strategier för framtiden” som ett relevant ämne att diskutera i och med att det finns osäkerheter kring hur samordningsförbundens förutsättningar kommer att se ut de närmaste åren.

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund

Paragraf 22 Dnr

Övriga frågor

Sammanfattning

Övriga frågor.

Vice ordförande Björn Eriksson informerar om innehållet på den gemensamma konferensen med samordningsförbunden i Värmland-Dal den 10-11 april 2025.

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund

Paragraf 23 Dnr

Avslutande reflektion

Sammanfattning

Laget runt för en avslutande reflektion.

Comfact Signature Referensnummer: 202690SE

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	HENRIK GUNNAR AXELSSON
TID:	2025-03-25 13:41:17 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_09032045f41fd382a19bfd5bb616e17ab0

NAMN:	ANDERS ERIK BERTIL BÖRJESON
TID:	2025-03-27 10:41:21 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_090df304185ab17f52e16e10fcce4c7df0

NAMN:	IDA ULRIKA CECILIA NILSSON
TID:	2025-03-31 07:53:19 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_087c921d1f1f14e207cfd58b2d3e1300aa

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2025-03-31 07:53:25 +02:00
Ref: 202690SE
www.comfact.se

Validera dokumentet | Användarvillkor

Västra Värmlands & Norra Dalslands
Samordningsförbund

Dnr VVND/2025:10

Årsredovisning 2024

Beslutad av styrelsen 2025-03-24

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Signering av justerare
på varje sida

MD MA DE

Västra Värmlands & Norra Dalslands
Samordningsförbund

Innehållsförteckning sidor

1.	**FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE**	**3**
1.1	**Översikt över verksamhetens utveckling**	**5**
1.2	**Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning**	**5**
1.3	**Händelser av väsentlig betydelse**	**6**
1.4	**Styrning och uppföljning av verksamheten**	**6**
1.5	**God ekonomisk uppföljning, måluppfyllelse, ekonomisk ställning**	**9**
1.6	**Väsentliga personalförhållanden**	**14**
1.7	**Förväntad utveckling**	**14**
2.	**RESULTATRÄKNING**	**15**
3.	**BALANSRÄKNING**	**15**
4.	**KASSAFLÖDESANALYS**	**16**
5.	**DRIFTREDOVISINING**	**16**
6.	**NOTER**	**17**
7.	**TILLÄGGSUPPLYSNINGAR**	**18**
8.	**STYRELSENS UNDERSKRIFT**	**19**

BILAGA 1 och 2: Verksamhetsberättelser från finansierade insatser år 2024:
Integrerad samverkan i kommunerna Bengtsfors, Åmål, Dals Ed, Säffle, Årjäng.
Plattformen för samverkan Arvika Eda

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Signering av justerare på varje sida

Västra Värmlands & Norra Dalslands
Samordningsförbund

1. Förvaltningsberättelse

Den 1 januari 2023 utökades Samordningsförbundet BÅD-ESÅ (Bengtsfors, Åmål, Dals-Ed, Säffle Årjäng) med Arvika och Eda kommunområde och tog namnet Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund. Samordningsförbundet är bildat i enlighet med lagen 2003:1210 om finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet. Medlemmar och finansiärer till förbundet är Arvika kommun, Eda kommun, Säffle kommun, Årjäng kommun, Bengtsfors Kommun, Dals-Ed kommun, Åmål kommun, samt Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Värmland och Västra Götalandsregionen. I förbundets geografiska område finns det sammanlagt 84 835 kommuninvånare (SCB 2023).

Årsredovisningen innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för perioden 1 januari till 31 december 2024. Till redovisningen hör två bilagor med verksamhetsberättelser från samtliga finansierade insatser.

Organisation

Samordningsförbundet är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Värmland, Västra Götalandsregionen samt kommunerna Arvika, Eda, Bengtsfors, Åmål, Dals-Ed, Säffle och Årjäng som medlemmar. Förbundets organisation består av en styrelse som utses av medlemmarna. Till sin hjälp har den ett kansli med en förbundschef.

Lagrum

Samordningsförbundet verkar utifrån Lagen om finansiell samordning av rehabiliterings-insatser (2003:1210) och förbundsordningen som beslutats av samordningsförbundets medlemmar. Lagens syfte är att ge lokala aktörer möjligheter att utveckla samverkan inom rehabiliteringsområdet och samordna gemensamma insatser riktade till individer i behov av samordnad rehabilitering samt underlätta en effektiv resursanvändning. Samordningsförbundet följer även lagen om kommunal redovisning (2018:597) och kommunallagen (2017:725) i tillämpliga delar.

Uppdrag

De verksamheter som Samordningsförbundet finansierar ska komplettera myndigheternas ordinarie verksamhet. Förbundets uppdrag är att bidra till att individer ska få samordnat stöd och rehabilitering som leder till egen försörjning. På individnivå finansierar förbundet insatser som bedrivs av de samverkande medlemmarna. Samordningsförbundet stödjer också aktiva insatser som syftar till att skapa strukturella förutsättningar för att myndigheter ska kunna samverka och samarbeta bättre och mer effektivt. Detta kan till exempel handla om kompetensutveckling och kunskapsutbyte.

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Signering av justerare på varje sida

Finansiering

Samordningsförbundet finansieras via medlemmarna Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen med hälften av medlen, Region Värmland och Västra Götalandsregionen med en fjärdedel och kommunerna Arvika, Eda, Bengtsfors, Åmål, Dals-Ed, Säffle och Årjäng med resterande fjärdedel. Årets tilldelning från förbundsmedlemmarna uppgår till 8 028 000 kronor och är fördelat utifrån enligt nedan. Dessutom har förbundet ett eget kapital från föregående år 3 082 974 kronor.

Arbetsförmedlingen	2 007 000
Försäkringskassan	2 007 000
Region Värmland	1 388 844
Västra Götalandsregionen	618 156
Arvika kommun	602 100
Bengtsfors kommun	218 763
Åmål kommun	288 001
Dals-Ed kommun	111 385
Eda kommun	196 686
Säffle kommun	359 253
Årjäng kommun	230 812
Eget kapital (sparade medel från tidigare år)	3 082 974

Samordningsförbundet deltar i ett projekt, Lärande och Utveckling Finansiell Samordning, med intäkter från Europeiska Socialfonden (ESF). Projektperioden är 230901–260831, intäkterna under 2024 året blev 237 128 kronor. Dessa intäkter används specifikt inom ramen av det aktuella projektet.

Verksamhetsidé och vision

Förbundets övergripande verksamhetsidé är att finansiera insatser så att resurserna inom arbetsrehabilitering används effektivare och så att enskilda individer återgår i arbete och/eller når förbättrat arbetsförmåga för att på sikt kunna helt eller delvis uppnå egen försörjning.

Förbundets vision **"myndighetssamverkan med individens fokus i fokus"**, innebär att individens behov av arbetsrehabilitering styr det myndighetsgemensamma arbetet. Det betyder att rehabiliteringsinsatser för individen ska upplevas som en sammanhållen helhet **där gränser mellan verksamheter "suddas ut". Stöd och insatser samordnas i en helhet oavsett** vem som är ansvarig eller utförare av insatsen. En väl utvecklad kompetens ska finnas både inom rehabilitering och kring förmågan att samordna, samverka och samarbeta.

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Signering av justerare på varje sida

1.1. Översikt över verksamhetens utveckling

	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	8 265 184	8 087 608	4 968 575	5 322 473	5 259 987
Verksamhetens kostnader	8 285 298	8 184 108	4 794 859	4 937 541	4 647 659
Årets resultat	-20 114	-97 210	173 716	384 932	612 329
Soliditet	63,3%	73,6%	88,1%	72,3%	71,2%
Antal anställda	0	0	0	0	0

Från och med år 2023 utökades Samordningsförbundet med två kommunområden som förklarar högre medelstilldelning och intäkter från 2023 och framåt. Därtill medel från Europeiska Socialfonden (ESF) utifrån ett specifikt projekt som pågår 230901–260831.

1.2. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund upprättade en årsbudget 2024 på sammanlagt 10 718 000kr, innehållande medelstilldelningen samt ett eget kapital från år 2023 inkluderat för att användas under verksamhetsåret 2024.

Inriktningen i Samordningsförbundet är att de lokala behoven ska ses som viktiga och det ska finnas finansierade samverkansinsatser i alla kommunområden. De individinriktade insatserna under 2024 är Plattformen för Arvika Eda samt Integrerad Samverkan med individnära samordnat stöd i kommunerna Bengtsfors, Åmål, Dals-Ed, Säffle och Årjäng. Vad avser strukturövergripande uppdraget är att förbundet ska stötta arbetet för att utveckla samverkan och samarbete mellan medlemmarna. Verksamhetsutveckling sker utifrån att utveckla insatser så att de används effektivt och till största nyttan för individer i behov av samverkan mellan myndigheter för att nå arbete och studier eller närma sig arbetslivet på annat sätt. Kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte mellan medlemmarnas organisationer har varit en naturlig del under året, framförallt via ESF projektet Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning.

Arbetslöshetssiffrorna i vissa grupper är höga och möjligheterna till att finna lämpliga arbetsinriktade aktiviteter t ex praktikplatser har blivit svårare. Individerna deltar idag under längre tid i förbundsfinansierade insatser då de befinner sig i komplexa hälsosituationer och har stort behov av samordnat rehabiliteringsstöd för att närma sig ett arbete alternativt studier.

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Signering av justerare på varje sida

1.3. Händelser av väsentlig betydelse

Samordningsförbundet involverades i ett ärende gällande laglighetsprövning enligt kommunallagen. En person överklagade styrelsens beslut om budget inför 2024 till förvaltningsrätten i Karlstad. Förbundet såg då över rutiner för tillkännagivanden av sammanträde som ska vara offentligt samt började året med extra styrelsemöten för budgetbeslut. Ingen dom föll då förbundet vidtog rätt åtgärder.

1.4. Styrning och uppföljning av verksamheten

Samordningsförbundet leds av en styrelse där ledamöterna utsetts av kommun- och regionfullmäktige samt av Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Valda ledamöter arbetar utifrån helhetssyn i de frågor som samordningsförbundet har att hantera. Styrelsen har det yttersta ansvaret för verksamhet och styrelsens uppgift är att:

- besluta om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen.
- stödja samverkan mellan parterna.
- ansvara för att sprida kunskap om samordningsförbundet i medlemsorganisationerna.
- besluta om på vilket sätt de medel som står till förfogande ska användas.
- finansiera insatser som stödjer samverkan och som ligger inom parternas samlade ansvarsområden.
- ansvara för att rehabiliteringsinsatserna följs upp och utvärderas.
- upprätta budget och årsredovisning.

Under tiden 1 januari till och med 31 december 2024 har styrelsen haft sex styrelsemöten, samt en dialogdag med beredningsgruppen. Varje styrelsemöte har föregåtts av möten i presidiet där ordförande, vice ordförande och förbundschef möts för att planera dagordningen.

Styrelsens ordinarie ledamöter 2024 är:

Henrik Axelsson, ordförande	Arvika kommun
Björn Eriksson, vice ordförande	Arbetsförmedlingen
Madelene Lans Deinoff	Försäkringskassan
Daniel Schützer	Region Värmland
Tommy Lehrmann	Västra Götalandsregionen
Bertil Börjesson	Eda kommun
Krister Stensson	Bengtsfors kommun
Camilla Ackerblad	Åmål kommun
Kenneth Gustavsson	Dals-Ed kommun
Anita Karlsson	Säffle kommun
Mogens Nielsen	Årjäng kommun

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Signering av justerare på varje sida

Ersättare 2024 är:

Gösta Frödin	Arvika kommun
Anders Paulsson Kihlstrand	Arbetsförmedlingen
Åsa Brodd	Försäkringskassan
Henrik Samuelsson	Region Värmland
Jerry Saxin	Västra Götalandsregionen
Anders Gustafsson	Eda kommun
Stein Begby	Bengtsfors kommun
Susanne Korduner	Åmål kommun
Carina Halmberg	Dals-Ed kommun
Jonas Larsson	Säffle kommun
Agneta Eklund	Årjäng kommun

Till styrelsens stöd finns en utsedd beredningsgrupp bestående av chefstjänstepersoner med beslutsmandat i samverkansfrågor. Beredningsgruppens uppdrag är bland annat att genomföra behovsinventeringar och organisera samverkan samt möjliggöra att samverkan utvecklas. Beredningsgruppen ansvarar även för genomförande av de uppdrag som styrelsen beslutar om. Beredningsgruppen har under perioden haft fyra möten, en dialogdag med styrelsen och gemensam dag med samtliga beredningsgrupper förbunden Värmland Dal.

Representanter i beredningsgruppen 2024 är:

Kajsa Fredin	Arbetsförmedlingen Värmland
Leif Johansson	Arbetsförmedlingen Fyrbodal
Pernilla Mattsson	Försäkringskassan
Elisabeth Ramberg Johansson	Västra Götalandsregionen
Jan Jansson	Region Värmland
Marika Olsson	Region Värmland
Lars Sperling	Region Värmland
Johan Mossberg	Arvika kommun
Johan Hellström	Arvika kommun
Anders Boström	Eda kommun
Sanna Bertilsson	Säffle kommun
Per Lundin	Åmål kommun
Eva Sjötun	Dals Ed kommun
Magnus Lindström	Årjäng kommun
Ulrika Moberg	Bengtsfors kommun

Samordningsförbundets styr- och policydokument

Samordningsförbundet har styr och policydokument och för året 2024 upprättat en intern kontrollplan för intern styrning och kontroll. Policydokumenten är upprättade för god kontrollmiljö i form av förbundsordning, attest- och delegeringsordning, budget, beslut om firmatecknare, kriterier för direktupphandling, ledning och styrning, verksamhetsplan, årsredovisningar och delårsrapport. Till stöd för vidare kontroll har förbundsfinansierade insatser ett verksamhetsdokument (Insatsbeskrivning och projektplan) som utgör

Signering av justerare på varje sida

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

styrdokument. Samverkansavtal finns upprättat med varje part som får finansiering av förbundet.

Dataskyddsförordningen och GDPR
Samordningsförbundets organisation följer dataskyddslagstiftningen (GDPR) och har ett avtal upprättat med Årjäng kommun för att nyttja kommunens dataskyddsombud. Förbundsfinansierad personal följer sin arbetsgivares riktlinjer inom GDPR.

Uppföljning och utvärdering
Samordningsförbundet använder det riksomfattande uppföljningssystemet för samverkan av Försäkringskassan "Uppföljning FINSAM". Genom Uppföljning FINSAM får förbundet siffror på antal personer, kvinnor och män, som deltar i finansierade individinriktade insatser under året samt personer utifrån volymantal som deltar i finansierade strukturinriktade insatser. Samordningsförbundet använder även några Indikatorfrågor utvecklade av Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS) som stöd i uppföljning av finansierade insatser.

Information och marknadsföring
Förbundet har en hemsida www.vvnd.se där information om Samordningsförbundet och aktuella händelser läggs ut.

Utsedda revisorer
Revisorer är Dan Kihlström ordinarie och Per Strömgren ersättare, båda från Region Värmland samt Jenny Barksjö-Forslund vid KPMG som Försäkringskassan utsett. Revisorerna informeras regelbundet och Dan Kihlström deltog vid styrelsemötet i november.

Medlem/ ägarsamråd
Ett ägarsamråd genomfördes digitalt 10 juni.

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Signering av justerare på varje sida

MO BE

1.5. God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning

Samordningsförbundet ska bedriva en verksamhet med god ekonomisk hushållning och för att göra detta mätbart så utgår samordningsförbundet från att kostnaderna för verksamheterna inte ska överstiga den totala budgetramen. Överskottet av eget kapital ska följa rekommendationerna som ges av Nationella Rådet, NR, ej överstiga 20% av medlemsbidraget. Samordningsförbundet har för 2024 budgeterat för att använda delar av eget kapital för att möta de nationella rekommendationerna. Samordningsförbundet har under perioden januari till december erhållit medlemsbidrag i omfattningen av 8 028 000 kronor. Under året har samordningsförbundet tagit emot intäkter från Europeiska Socialfonden (ESF), 237 128 kronor. Kostnader för året uppgår till 8 285 298 kronor. Inför året fanns även ett eget kapital från år 2023 som budgeterades för att användas. Utifrån intäkter och kostnader 2024 kommer det egna kapitalet hamna på 3 062 860 kronor. Det innebär att egna kapitalet blir 38%, överstiger nationella rekommendationernas riktlinjer som är 20% av medlemsbidraget, ca 1 600 000kr. Förbundet har ett långsiktigt arbete med att använda det egna kapitalet. Utfall beror på hur snabbt finansierade samverkansinsatser utvecklas och startas upp. Under 2024 ökade verksamhetsarbete parterna emellan för att få till samverkansinsatser och ansökningar om medel från förbundet.

Uppföljning av verksamheten

Samordningsförbundet har beslutat om resursstöd till samverkande myndigheter för att driva individinriktade insatser samt för strukturövergripande aktiviteter. Avtal och insats/projektbeskrivningar avseende genomförandet och upplåtande av personalresurser finns upprättade och följs upp regelbundet. Flera uppföljningstillfällen har genomförts under året tillsammans förbundschef, insatsernas personal och ansvariga chefer samt vid möten, konferenser och dialoger styrelse och beredningsgrupp.
Verktyg för uppföljning är nationella Uppföljning FINSAM, Indikatorfrågor utvecklade av NNS samt regelbundna uppföljningsmöten med personal och chefer som genomför finansierade samverkansinsatserna.

Målgrupper

Västra Värmlands och Norra Dalslands Samordningsförbund har i sin verksamhetsplan 2024 beslutat om följande målgrupper:

- Individer i förvärvsaktiv ålder som har behov av samordnad rehabilitering inför övergångar till arbete, studier eller andra arbetsförberedande insatser
- Individer i behov av samverkan mellan flera myndigheter
- Riktade insatser som stöder utveckling av samarbete och samverkan

Deltagare kommer från förbundets geografiska upptagningsområde. Samordningsförbundet har valt en generell beskrivning av målgruppen sk behovsgruppen, enskilda individers behov ska styra rehabiliteringsarbetet i finansierade samverkansinsatser.

Inriktningsmål

Ett övergripande och långsiktigt mål är att effektivt använda resurser som ställs till förfogande för utveckling av samverkan och samarbete inom rehabiliteringsområdet samt till nytta för enskilda individer. Förväntat resultat är att de aktiviteter som finns samordnade används optimalt samt att deltagaren ges ökade möjligheter till att nå egen försörjning, bättre hälsa samt även upplevelse av högre livskvalitet.

Signering av justerare på varje sida

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Samordningsförbundets kortsiktiga och verksamhetsmässiga mål är att individer efter en insats kan börja arbeta, studera eller på annat vis har ökat sin förmåga så att hen på sikt kommer i arbete. Mål på vägen mot arbete kan vara praktik eller att vara redo att övergå i andra förberedande aktiviteter. Kvinnor och män ska erbjudas likvärdig rehabilitering.

Uppföljning och resultat för individinriktade insatser

Integrerad samverkan – samordnat individnära stöd, bilaga 1.

I kommunerna Bengtsfors, Åmål, Dals Ed, Säffle och Årjäng, finansieras med samverkansmedel en medarbetare per kommun, kallad samordnare, som arbetar lokalt med integrerad samverkan. Uppdraget är att arbeta med individnära samordnat stöd av arbetslivsinriktad rehabilitering samt lokal fördjupad myndighetssamverkan. Samordnare har en samordnande roll, arbetar strategiskt med fördjupad samverkan lokalt, söker upp samverkansparter, formaliserar möten, kontakter, koordinerar och driver samverkansprocesser framåt utifrån individens fokus i fokus. Det individnära arbetet består av coaching, vägledning, motivering mm för att ge samordnat stöd till individer som har kontakt med många myndigheter. I Åmål är den samordnande samverkansinsatsen riktad mot målgruppen unga. Vid styrelsemötet 11 mars 2024 beviljades Åmål och Säffle kommun extra samverkansmedel, §34 Dnr. VVND 2024:13. Under 2024 utvecklades i Säffle en organisatorisk samverkansplattform med rehabiliteringsaktiviteter, s.k. Arena för alla. I Åmål bidrar samverkansmedlen för utveckling av hälsofrämjande aktiviteter under 2024–2025, insatsen heter Friska medborgare Åmål och startades upp under 2024.

I Arvika kommun finns **"Plattformen för samverkan Arvika Eda", bilaga 2**, som är en organisatorisk plattform med fyra finansierade medarbetare som har en koordinerande och samordnande funktion i myndighetssamverkan. Plattformen ger ett individuellt anpassat stöd utifrån arbetslivsinriktad rehabilitering som utgår från personens resurser och behov. Arbetet med individerna innebär bland annat kartläggning, vägledning, coaching och möjlighet att delta i arbetsinriktade aktiviteter för att testa sina förutsättningar för arbetsåtergång. Möjlighet finns även till praktikplatser genom arbetssociala företag, utifrån finansiering från förbundet.

I de förbundsfinansierade insatserna är den lokala förankringen och närheten viktig för kontakt med arbetsmarknad och för att individer ska kunna ta del av de verksamheter/aktiviteter som finns lokalt för denne. Via finansierade medarbetarna finns anknytningen till myndigheterna kvar och mandatet att vara en dörröppnare till samtliga förbundets parter. I bilagorna Verksamhetsberättelser från finansierade individinriktade insatser beskrivs mer utförligt insatsernas uppdrag och utfall för 2024.

Redovisning av resultat sker i **antal deltagare** som erhållit individnära samordnat stöd i förbundsfinansierade insatser januari till december 2024 utifrån riksomfattande Uppföljning FINSAM. Detaljerad och beskrivande data kring deltagarnas resultat och avslutsorsaker redovisas från varje förbundsfinansierad insats i bilagorna Verksamhetsberättelser från finansierade insatser. Här är en sammanfattning från samtliga finansierade insatser:

Signering av justerare på varje sida

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Insatsens namn	*Mål* antal deltagare 2024	Resultat antal deltagare 2024	Kvinnor	Män	Konsultations-ärenden
Plattformen Samverkan Arvika Eda	*60*	64	41	23	45
Integrerad Samverkan Bengtsfors	*25*	24	12	12	28
Drivhuset för unga Åmål	*50*	112	44	68	(Antal besök 1981)
Individsamverkan Dals Ed	*25*	26	11	15	50
Integrerad Samverkan Säffle	*25*	33	15	18	36
Integrerad Samverkan Årjäng	*25*	25	16	9	10
Totalt	*210*	**284**	139	145	169

Totalt har 284 individer (jfr 2023, 291) fått individnära samordnat stöd under året, 60 individer (jfr 2023; 56) av 128 utskrivna har gått ut i arbete/studier, 46,8%. 169 individer är sk konsultationsärenden i myndighetssamverkan (jfr 2023; 215). Insatsen Drivhuset i Åmål är också en fysisk plats med öppna tider, där ungdomar själva kan göra spontanbesök, antalet sådana besök var 1 981 under året.

Uppföljning och resultat för strukturövergripande insatser

Mycket av förbundets strukturinriktade arbete sker utifrån ESF projektet "Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning". Kompetenshöjande insatser under året är utbildning i evidensbaserade metoder och digitala föreläsningsserier utifrån olika teman. Utveckling av samverkan har skett genom kontakter med parterna i finansiell samordning för att bygga relationer, men även bibehålla redan befintliga relationer. Regelbundna träffar och möten har skett mellan förbundschef och finansierade insatserna, för att dela erfarenhetsutbyte, finna framgångsfaktorer som kan utvecklas vidare för att skapa bättre värde för individen. Även dialoger om hur fyrpartssamverkan, samordning och samarbete ser ut lokalt i förbundets geografi. Förbundet ingår i nätverk kring samverkan och utveckling med andra förbund, både i Värmland och Väst, men även nationellt bland annat genom Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS). Övriga förbundsaktiviteter har varit processtöd, nätverk och digitala forum kring Beskæftigelses Indikator Projektet, BIP (jobb-/sysselsättningsindikatorprojektet) och Tjänstedesign, samt förbundsspecifika möten och konferenser.

Resultat i antal som på olika sätt deltagit i strukturövergripande insatser är: 422 som deltagit i diverse aktiviteter inom ramen av ESF projektet Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning och deltagande i övriga förbundsaktiviteter är 157. Totalt: 579.

Redovisning och uppföljning av verksamhets- och individinriktade mål med stöd av Indikatorer

Verksamhets och individinriktade målen har följts upp med ett antal indikatorer med svarsalternativen aldrig, sällan, ibland, ofta, för det mesta och alltid. Klart positivt svar är: Ofta, För det mesta, Alltid.

Utifrån de svar som inkommit visar indikatorerna på följande:

Signering av justerare på varje sida

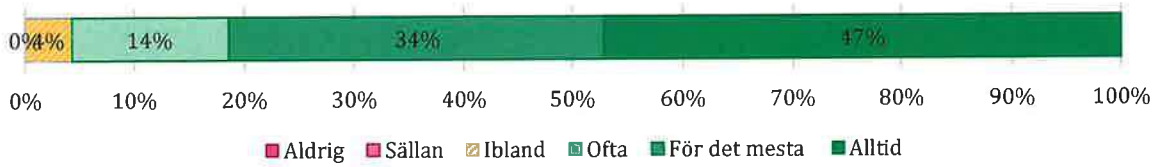
Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Verksamhetsmål:
- **Utveckla samverkan** för att människor ska få bättre förutsättningar att klara sin försörjning.
- **Alla parter ska vara med** i samverkan och att alla parter som har ärenden där samordning behövs ska kunna lyfta upp ärenden.

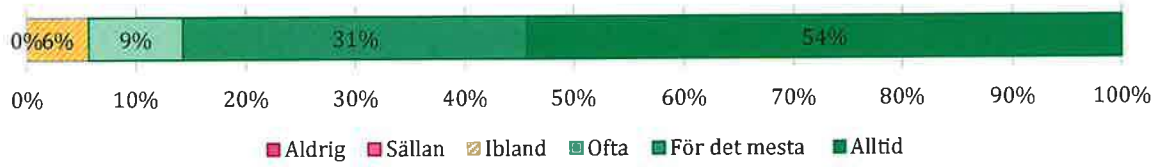
Måluppfyllelse: Här finns skillnader i svaren mellan svarsgrupperna, antal inkomna svar 38, minst antal i parternas chefsgrupp. Klart positiva svar från personal 84% (jfr 2023; 91%), parternas chefsgrupp 83% (jfr 2023: 60%) samt styrelse 72%, (jfr 2023; 100%). Förbundets riktmärke måluppfyllelse 75%. Måluppfyllelsen och skillnaderna mellan svarsgrupperna visar på ett behov av fortsatt aktivt verksamhetsarbete med samverkan, samarbete och samordning mellan parterna på olika strategiska, operativa nivåer och relationsbyggande.

Individinriktade mål i finansierade insatser:
Svarsgruppen är i antal 70 pågående deltagare och 37 avslutade deltagare i förbundsfinansierade insatser.

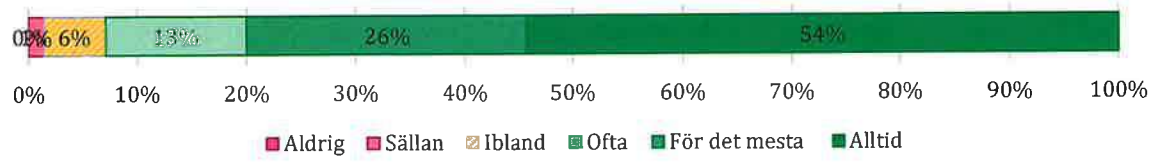
- Individen upplever att stödet som erbjuds är organiserat utifrån hens behov.
Pågående deltagare: Klart positivt svar 95% (jfr 2023; 93%), måluppfyllelse förbundets riktmärke 80%. (Avslutade deltagare: 95%).

Individen är delaktig i sin rehabiliteringsprocess.
Pågående deltagare: Klart positivt svar 94% (jfr 2023; 86%), måluppfyllelse förbundets riktmärke 75%. (Avslutade deltagare: 94%)

- Individen får stöd i kontakter med myndigheter och verksamheter.
Pågående deltagare: Klart positivt svar 93%, (jfr 2023; 79%), måluppfyllelse förbundets riktmärke 80%. (Avslutade deltagare: 92%)

- Individen har stegförflyttat sig närmare arbetsmarknaden och egen försörjning.
Pågående deltagare: Klart positivt svar 69%, (jfr 2023; 65%), måluppfyllelse förbundets riktmärke 60%. (Avslutade deltagare: 79%)

Signering av justerare på varje sida

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Samtliga indikatorer visar på övervägande positivt resultat. Utifrån förbundets mål har måluppfyllelse uppnåtts till fullo i alla fyra individinriktade mål.

Ekonomisk uppföljning av verksamhet och insatser januari-december 2024

Nedan presenteras en sammanställning av budget, utfall och avvikelse från budget för varje kostnadsområde.

Jämförelse faktiskt utfall mot budget 2024 (tkr)	**Utfall jan-dec 2024**	**Budget jan-dec 2024**	**Avvikelse jan-dec 2024**
Kansli			
Administration (Förbundschef, IT, hyra mm)	947	1 061	114
Styrelse	239	265	26
Individ insatser			
Samordnare Individ samverkan, Dals-Ed	628	650	22
Samordnare Drivhuset Åmål	650	650	0
Samordnare fördjupad samv. & individnära stöd, Bengtsfors	617	650	33
Samordnare Integrerad samverkan, Årjäng	553	650	97
Samordnare Samverkanskontoret, Säffle	596	650	54
Plattformen för samverkan Arvika Eda	2 469	2 600	131
Förstärkning och utveckling individinriktade insatser	410	1 000	590
ASF arbetsrehabplatser	399	450	51
Struktur insatser			
Kompetenshöjande insatser	51	300	249
Processtöd BIP och metodstöd	226	300	74
Riktade insatser	0	700	700
Övrigt			
ESF Projektutveckling	501	792	291
Totalt	**8 285**	**10 718**	**2 433**

De flesta kostnadsområden har ett överskott, då verksamheter, aktiviteter och samverkansinsatser påverkas av organisationsförändringar hos parterna men också viss personalförändring av finansierade medarbetare med tidsvisa vakanser. Vid styrelsemötet 11 mars 2024 beviljades Åmål och Säffle kommun extra samverkansmedel, §34 Dnr. VVND 2024:13. Vissa av dessa medel nyttjas ej förrän år 2025.

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Signering av justerare på varje sida

1.6. Väsentliga personalförhållanden

Personal som arbetar i de finansierade insatserna är anställda hos medlemmarna i förbundet därav finns det inga anställda i förbundet.

1.7. Förväntad utveckling

Förbundet arbetar kontinuerligt med att forma en inriktning, vision samt beskriva målbilder såväl utifrån förbundet som finansierade insatser. Detta arbete är en stor del i ESF projektet **"Utveckling och Lärande FINansiell SAMordning" som pågår** september 2023 till augusti 2026. Digitaliseringen har givit stora möjligheter att nå ut till flera genom till exempel digitala föreläsningar mm. Men också utmaningar då organisationernas möjligheter att använda samma digitala mötessystem inte alltid är kompatibla.

Balanskrav

Enligt kommunallagen ska förbundets ekonomi vara i balans, det vill säga intäkterna ska överstiga kostnaderna, det så kallade balanskravet. Enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning ska en balanskravsutredning göras där årets resultat justeras med vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten, vilket ger det så kallade balanskravsresultatet. Ett negativt balanskravsresultat ska återställas inom de tre följande åren. Förbundet har inga underskott från tidigare år att återställa och då även balanskravsresultatet för 2024 är positivt uppfyller förbundet kommunallagens krav om en ekonomi i balans.

Balanskravsutredning

	2024	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	**-20 114**	**-97 210**
reducering av samtliga realisationsvinster	-	-
justering för realisationsvinster	-	-
justering för realisationsförluster	-	-
orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-
återföring av orealiserade vinster och förluster	-	-
Balanskravsresultat	**-20 114**	**-97 210**
Att återställa från tidigare år	-	-
Synnerliga skäl*	20 114*	97 210*
Att återställa kommande år	-	-

** Styrelsen gör bedömningar att det negativa resultatet inte behöver återställas med hänvisning till god ekonomisk hushållning och kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop. 1996/97:52 s. 38 och 94). Detta då förbundet inte har några skulder och fullt ut finansierar sina tillgångar och förpliktelser. Förbundet har dessutom över tid byggt upp ett eget kapital för att möta tillfälliga framtida kostnadsökningar.*

Signering av justerare på varje sida

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

2. Resultaträkning

Belopp i kr.	Not	2024-01-01 2024-12-31	2023-01-01 2023-12-31
Verksamhetens medlemsavgifter	1	8 028 000	8 028 314
EU-medel och andra bidrag		237 128	59 294
Verksamhetens kostnader		-8 282 457	-8 184 108
Verksamhetens nettokostnad		**- 17 329**	**-96 500**
Finansiella intäkter		56	3 246
Finansiella kostnader		-2 841	-3 956
Resultat före extraordinära intäkter		**-20 114**	**-97 210**
Årets resultat		**-20 114**	**-97 210**

3. Balansräkning

Belopp i kr.	Not	2024-12-31	2023-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgång			
Omsättningstillgångar			
Fordringar	2	133 288	126 523
Kassa och banktillgodohavande		4 706 907	4 060 306
Summa omsättningstillgångar		**4 840 195**	**4 186 829**
Summa tillgångar		**4 840 195**	**4 186 829**
Eget kapital och skulder			
Övrigt eget kapital		3 082 974	2 263 403
Slutlikvid Arvika/Eda SoF		0	916 781
Årets resultat		-20 114	-97 210
Summa Eget kapital		**3 062 860**	**3 082 974**
Kortfristiga skulder	3	1 777 335	1 103 855
Summa skulder		**1 777 335**	**1 103 855**
Summa eget kapital och skulder		**4 840 195**	**4 186 829**

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Signering av justerare på varje sida

4. Kassaflödesanalys

Belopp i kr.	Not	2024-12-31	2023-12-31
Periodens/årets resultat		-20 114	-97 210
Slutlikvid Arvika/Eda SoF		0	916 781
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**-20 114**	**819 571**
Ökning-/minskning+ kortfristiga fordringar		-6 765	-47 661
Ökning+/minskning- kortfristiga skulder		673 480	798 255
Kassaflöde för den löpande verksamheten		**646 601**	**1 570 165**
Kassaflöde från investeringsverksamheten		0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		0	0
Årets kassaflöde		**646 601**	**1 570 165**
Likvida medel vid årets början		4 060 306	2 490 141
Likvida medel vid helår		4 706 907	4 060 306

5. Driftredovisning

Belopp tkr	Utfall jan-dec 2024	Aktuell budget jan-dec 2024	Avvikelse utfall – budget	Utfall jan-dec 2023
Kostnader	-8 285	-10 718	2 433	-8 184
Bidrag/intäkt	8 265	8 220	-45	8 088
Resultat	-20	-2 498	2 478	-97
Utgående eget kapital	3 063			3 083
Likvida medel	4 707			4 060

Bidrag och intäkter 2024 består av medlemsbidrag från medlemmarna samt medel från Europeiska Socialfonden (ESF), totalt 8 265 tkr. Kostnaderna för året uppgick till 8 285 tkr. Negativt resultat om -20 tkr för året samt att eget kapital från tidigare år leder till utgående eget kapital 3 063 tkr.

Signering av justerare på varje sida

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

6. Noter

Redovisningsprinciper
Årsredovisningen är i tillämpliga delar upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Vissa anpassningar har gjorts till Finsam:s verksamhet.

Not 1. Verksamhetens medlemsavgifter

	2024-12-31	2023-12-31
Driftbidrag från staten	4 014 000	4 014 000
Region Värmland	1 388 844	1 388 844
Driftbidrag från Arvika kommun	602 100	602 100
Driftbidrag från Bengtsfors kommun	218 763	218 763
Driftbidrag från Dals Eds kommun	111 385	110 385
Driftbidrag från Eda kommun	196 686	196 686
Driftbidrag från Säffle kommun	359 253	359 253
Driftbidrag från Årjängs kommun	230 812	230 812
Driftbidrag från Åmåls kommun	288 001	287 001
Driftbidrag från Västra Götalandsregionen	618 156	620 470
Summa	**8 028 000**	**8 028 314**

Not 2. Fordringar

	2024-12-31	2023-12-31
Momsersättning, Ludvikamoms	55 787	67 230
Upplupna intäkter	77 501	59 293
Summa	**113 288**	**126 523**

Not 3. Kortfristiga skulder

	2024-12-31	2023-12-31
Leverantörsskulder	981 849	849 069
Upplupna kostnader	795 486	254 786
Summa	**1 777 335**	**1 103 855**

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Signering av justerare på varje sida

Västra Värmlands & Norra Dalslands
Samordningsförbund

7. Tilläggsupplysningar

Insatser		Budget 2 024		Utfall 2024	Differens 2024
Kompetenshöjande insatser	-	300 000	-	50 690	-249 310
Processtöd BIP	-	300 000	-	225 892	-74 108
Samordnare Individ samverkan, Dals-Ed	-	650 000	-	628 470	-21 530
Samordnare Drivhuset Åmål	-	650 000	-	649 837	-163
Samordnare fördjupad samverkan och individnära stöd, Bengtsfors	-	650 000	-	616 537	-33 463
Samordnare Integrerad samverkan, Årjäng	-	650 000	-	553 367	-96 633
Samordnare Samverkanskontoret, Säffle	-	650 000	-	595 752	-54 248
Plattformen för samverkan Arvika Eda	-	2 600 000	-	2 468 554	-131 446
Förstärkning och utveckling individinriktade insatser	-	1 000 000	-	409 658	-590 342
Arbetsrehabplatser ASF	-	450 000	-	399 333	-50 667
ESF Projektutveckling	-	792 000	-	500 733	-291 267
Riktade insatser	-	700 000		-	-700 000
Summa insatser		**-9 392 000**		**-7 098 823**	**-2 293 177**
Politisk organisation	-	265 000	-	239 170	-25 830
Administration	-	1 061 000	-	947 249	-113 751
Summa kostnader		**-10 718 000**		**-8 285 242**	**-2 432 758**
Verksamhetens medlemsavgifter		8 028 000		8 028 000	0
EU-medel och andra bidrag		192 000		237 128	-45 128
Resultat		**-2 498 000**		**-20 114**	**-2 477 886**

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Signering av justerare på varje sida

8. Styrelsens underskrift

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Datum 2025-03-24

Henrik Axelsson
Ordförande

Björn Eriksson
Vice ordförande

Daniel Schutzer
Ledamot

Madelene Lans Deinoff
Ledamot

Tommy Lehrman
Ledamot

Frånk Urban Johansson
Ledamot

Mogens Nielsen
Ledamot

Krister Stensson
Ledamot

Bertil Börjesson
Ledamot

Kenneth Gustavsson
Ledamot

Anita Karlsson
Ledamot

Revisionsberättelse har angivits 2025–03-

För Försäkringskassan

Jenny Barksjö-Forslund
Auktoriserad revisor

För kommuner och Region

Dan Kihlström
Förtroendevald revisor

Bilagor

Verksamhetsberättelser från förbundsfinansierade insatserna.

Signering av justerare på varje sida

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

JENNY BARKSJÖ FORSLUND
Auktoriserad revisor
Serienummer: cdd64082a71aa3[…]e99aa93f99635
IP: 212.85.xxx.xxx
2025-03-29 20:44:13 UTC

Dan Edvin Christian Kihlström
Förtroendevald revisor
Serienummer: 753246c0d3e9d0[…]74f79b34a8b31
IP: 83.191.xxx.xxx
2025-03-30 10:58:02 UTC

Penneo dokumentnyckel: WTQR4-892AG-VINT6-S8DQV-DGC90-ZYLT3

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Bilaga 1, Årsredovisning 2024:

Verksamhetsberättelser från Integrerad samverkan – individnära samordnat stöd i kommunerna Bengtsfors, Åmål, Dals Ed, Säffle, Årjäng.

Fördjupad samverkan och individnära stöd Bengtsfors – Bengtsfors kommun
Insatsansvarig Arbete och Integration: Ulrika Moberg
Samordnare: Sara Höjman

Sammanfattning

Denna rapport sammanfattar insatsen ”Fördjupad samverkan och individnära stöd”, som drivs av en Finsam-samordnare i Bengtsfors kommun i samarbete med olika myndigheter. Syftet med insatsen är att erbjuda individanpassat stöd till personer med komplexa behov för att underlätta deras väg mot arbete eller studier. Samordnaren har en central roll i att skapa helhetslösningar genom att samordna insatser från olika aktörer och säkerställa att individens behov står i fokus.

Slutsatser

Insatsen ”Fördjupad samverkan och individnära stöd” har visat på positiva resultat i att stötta individer med komplex problematik. Genom samordnarens arbete och parallella insatser har flera individer förbättrat sina förutsättningar för arbete eller studier.

Förslag till fortsatt utveckling:

1. Stärkt samverkan mellan aktörer: Öka deltagandet från handläggare i samverkan för att säkerställa kontinuitet och helhetsperspektiv. Att gå från samverkan till samarbete på handläggarnivå.
2. Effektivisering av vårdinsatser: Säkerställa snabbare tillgång till rätt behandling för individer med psykisk ohälsa. Precis som tidigare rapporter beskrivit gör den ansträngda situationen runt om på vårdinrättningarna att kontakter eller behandlingar via vården saknas eller tar lång tid vilket gör att progression inte sker i den takt man kan förvänta sig. Individen tenderar därför att bli långvarig i insatsen.
3. Strukturerat erfarenhetsutbyte: Etablera rutiner för att sprida resultat och erfarenheter från insatsen via Finsam-gruppen och andra mötesforum.
4. Långsiktig planering: Fortsätta arbetet med parallella insatser och individcentrerad samordning, då detta har visat sig vara nyckeln till framgång. Att arbeta med helheten och stötta i kontakter är en viktig del i insatsen, vilket bekräftas i de enkäter som individerna i insatsen besvarat.
5. Skapa fler aktiviteter. För att möta olika individers behov av aktiviteter behöver fler aktiviteter möjliggöras för de individer som ingår i insatsen. Behovsgruppen har komplexa utmaningar och står i vissa fall väldigt långt från arbetsmarknaden.

Bakgrund och syfte

Insatsen riktar sig till personer med komplex problematik som behöver stöd för att uppnå arbets- eller studieförmåga. Det handlar om individer som ofta är i kontakt med flera samhällsinstanser och är i behov av samordnade insatser. Samverkan sker mellan Arbetsförmedlingen, Närhälsan, psykiatrin, kommunen och Försäkringskassan.

Målet är att skapa individcentrerade lösningar och erbjuda parallella insatser som kombinerar olika aktiviteter så som vård, arbetsträning och sociala stödfunktioner.

Genomförandet och arbetsprocessen

Samordnaren fungerar som en neutral part som stödjer individen i kontakten med olika myndigheter och ser till att insatserna utformas efter individens specifika behov.

Arbetsprocessen:
- Inledning av ärenden: Ärenden initieras av Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Närhälsan, psykiatrin eller kommunen. Varje ärende innebär en kartläggning av individens behov och önskemål.
- Planering och uppföljning: En plan upprättas tillsammans med individen, och samordnaren följer kontinuerligt upp framstegen.
- Samordning av insatser: Aktiviteter som arbetsträning, vård och externa insatser koordineras så att de sker parallellt, vilket enligt BIP-studien är avgörande för progression.
Under slutet av året minskade samverkan med Närhälsan Bengtsfors då rehabkoordinatorn slutade och ingen ny personal har ännu utsetts. Närhälsan Bäckefors öppnade i slutet av året upp för ett nytt samarbete. Även öppenvårdsmottagningen i Bäckefors öppnade upp för nya samverkansvägar inför 2025.

Mål och resultatuppfyllelse
Data för perioden januari – december:
Under perioden januari till december 2024 har insatsen haft totalt 24 inskrivna individer, 12 kvinnor och 12 män. Under året har 9 nya ärenden initierats i insatsen och 9 ärenden har avslutats. Av de inskrivna har under perioden 42% haft försörjning via försörjningsstöd, 29 % sjukpenning, 13 % ersättning från Arbetsförmedlingen och 16 % annan försörjning. 80% av individerna har kontakt med vården.
Av nio nya ärenden har vården initierat tre, Försäkringskassan ett och försörjningsstöd fem.

Nyckelresultat:
- Fyra individer har gått vidare till arbete.
- Fem individer har lämnat samverkan på grund av flytt till annan kommun eller att behovet av samverkan upphört.

Konsultativa ärenden: 28 ärenden

Möjligheter och styrkor:
Korta vägar mellan aktörerna skapar effektivitet och tydlighet i processen, både på strukturell nivå men även på individnivå.
Samordnaren arbetar med individens helhetsbild, vilket gör insatserna flexibla och individanpassade.
Parallella insatser stärker progression och bidrar till ökad tilltro till individens förmåga.

Utmaningar:
Långa väntetider inom vården på grund av resursbrist försenar individens progression.
Begränsningar i handläggarnas tid och engagemang påverkar samverkansarbetet negativt.
Samverkan varierar beroende på vilken handläggare som är aktuell i ärendet.
Strukturella hinder, som brist på tydliga rutiner för erfarenhetsutbyte mellan aktörer, minskar effektiviteten.
Beslut baseras på medicinska bedömningar, varför det finns utmaningar att få till individanpassade lösningar då vården blir en central aktör.

Aktiviteter som insatsen ger möjlighet till, förutom individanpassade stödbehov och behov av samverkan, är kommunens arbetsträningsplats Karls gärde samt externa möjligheter till arbetsträning via beslut från Arbetsförmedlingen eller kommunen genom samordnaren.

Långsiktiga/kortsiktiga effekter
Insatsen bidrar till en högre grad av samordning mellan aktörer och stödjer individer att nå en mer stabil livssituation. Genom att fortsätta utveckla samverkansarbetet kan fler individer få det stöd de behöver för att nå självständighet och egen försörjning.
Samarbetsarenor

Samverkan har skett genom lokala träffar mellan Arbetsförmedlingen och kommunen som skett två gånger per månad. Samverkan har över lag fungerat bra över tid. I och med den överenskommelse som finns mellan kommunen och Arbetsförmedlingen har samverkan mellan dessa parter ökat och ger ett värde för båda parterna.

Samordnarens placering på Enheten för arbete och integration i Bengtsfors kommun gör att samarbetet med kommunen flyter på bra med korta vägar och god kännedom om kommunens möjligheter till stöd. Kommunen är en viktig part gällande insatser med jobbfokusering, framför allt gällande ärenden i behov av förrehabiliterande insatser.

BIP 2024
Under 2024 har samordnaren arbetat med insatsen 80% och resterande 20% varit processtöd för förbundet. Genom BIP-nätverk och insatser riktade till förbundets medlemmar har spridning av BIP-kunskap nått ut till 90 medarbetare under året.
Önskemål från BIP-nätverket, som startades upp 2023 och där personal från kommunerna i förbudet deltar, är att fortsätta med arbeta tillsammans även under 2025.

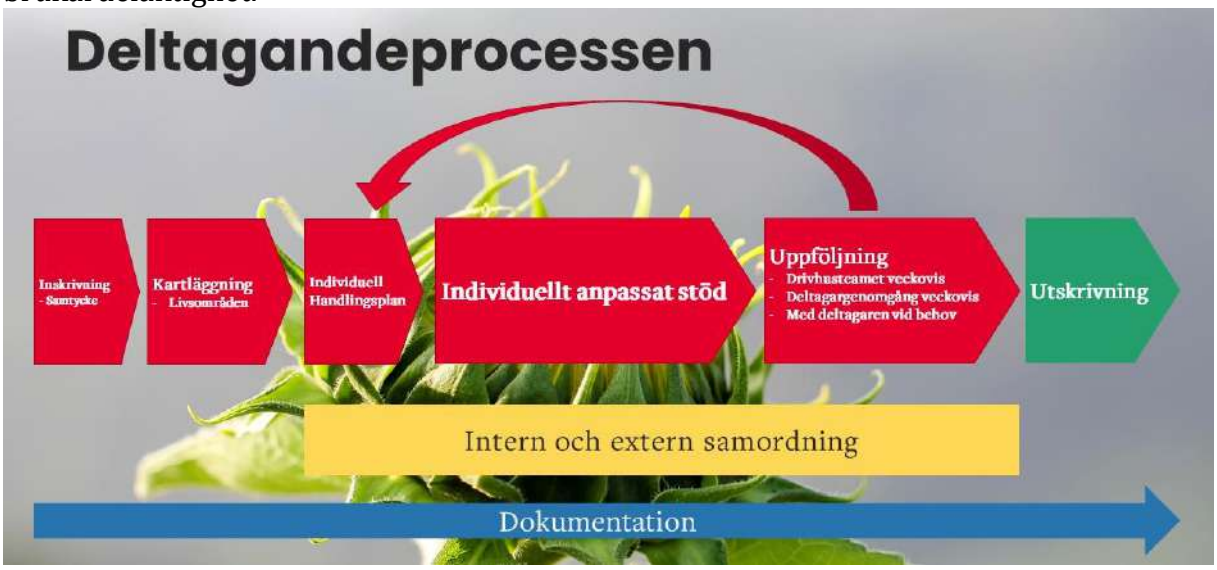
2025-01-25
Sara Höjman

Drivhuset för unga Åmål – Åmål kommun
Insatsansvarig Individ och familjeomsorgen: Berit Sletten/Gustav Zander
Samordnare: Viktor Johansson

Slutsatser

- När personal från olika verksamheter kan träffas och diskutera individärenden (med eller utan individen på plats) så ger det goda resultat.
- Korta vägar (t.ex direktnummer) till personal hos andra aktörer är ett viktigt komplement till samverkansmöten.
- En lättillgänglig fysisk mötesplats för målgruppen är en framgångsfaktor.
- Ungdomar med Aktivitetsersättning vid förlängd skolgång behöver mycket stöd för att fullfölja sina studier samt mycket stöd vid övergången från skola till arbete.
- Långa väntetider inom vården blir ofta ett hinder för målgruppens etablering på arbetsmarknaden. Ofta står andra insatser från samhället och väntar på att utredning ska bli klar. Det kan också vara långa väntetider i överflytten mellan BUP och Vuxenpsykiatrin. Det händer allt för ofta att patienten själv får påminna och efterfråga uppdateringar och hålla koll på sin planering för att det inte ska hamna mellan stolarna
- Att individerna har en samordnare som följer upp helhetsplanering är en framgångsfaktor enligt både personal och deltagare.

Genomförandet – Arbetsprocessen
Handlingsplanen utgår från vad individen själv uppger att hen vill ha hjälp med. Ett stort fokus ligger på att samordna insatser, individanpassa handlingsplaner och ha en hög grad av brukardelaktighet.

Mål och resultatuppfyllelse
104 inskrivningar under 2024
44 var nya under året

47 avslutade:
- 22 till arbete
- 12 till studier
- 6 till annat stöd

- 3 flytt
- 1 Avbrutit/ej behov av stöd

Totalt antal konsultationer/besök (ej unika individer): 1981

Samverkansärenden:
För samtliga deltagare under 2024:
57% av deltagarna har kontakt med Arbetsförmedlingen (59 individer)
15% av deltagarna har kontakt med Försäkringskassan (16 individer)
58% av deltagarna har kontakt med vårdaktör/regionen (60 individer)
42% har kontakt med 3 eller 4 av FINSAMs parter (44 individer)

De flesta deltagare kommer till Drivhuset på eget initiativ eller via andra kommunala verksamheter. I enstaka fall kommer någon deltagare via Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan eller vårdaktör.
Oftast initieras samverkan genom att individen kommer till Drivhuset på eget initiativ och stöttas sedan i sina kontakter med andra aktörer.

Drivhuset har inget remissförfarande.

Långsiktiga/kortsiktiga effekter

- Lärdomar och framgångsfaktorer under året:
- Relationsbyggande och informella möten ger ofta goda resultat.
- De gånger då verksamheten haft möjlighet att lägga mycket tid per individ så har det gett resultat.
- En strukturerad samordning med sekretesslättnad och dokumentation är ett effektivt arbetssätt.
- Behovsdriven utveckling och ett individanpassat stöd är också en framgångsfaktor, precis som parallella insatser för individen, där t.ex. fysisk aktivitet kombineras med sociala aktiviteter och jobbsökning
- Drivhuset för unga i Åmål sprider resultat och erfarenheter genom:
  - Studiebesök från andra verksamheter och kommuner.
  - Möte för lokala styrgruppen
  - Samverkansmöten med andra verksamheter lokalt

Samarbetsarenor
Samverkan med andra aktörer
Arbetsförmedlingen – Personal från Drivhuset (Verksamhetssamordnaren och arbetsmarknadssamordnaren) är med på Individsamverkan med Arbetsförmedlingen. Den sker onsdagar varannan vecka. Halva dagen är gemensamma ärende och andra halvan är en ärendedragning där man snabbt kan stämma av frågor och göra gemensamma planeringar. Individsamverkan med Arbetsförmedlingen upplevs som mycket positiv.

Försäkringskassan – Med Försäkringskassan har Drivhuset inga stående möten för samverkan. Istället sker samverkan efter behov och man stöttar oftast individen i möten/kontakt med Försäkringskassan.

Drivhuset stöttar också individer i kontakt med vårdcentral och vuxenpsykiatrin. Det finns också möjlighet för personal på Drivhuset att direkt ta kontakt med rehabkoordinator på

vårdcentralen eller personal på vuxenpsykiatrin, vilket upplevs som mycket positivt.

Samverkan med övriga parter har varit stabil under året och inga stora förändringar har skett. Korta vägar till andra aktörer är mycket effektivt. Att ha direktnummer till personal i annan verksamhet effektiviserar samordningen och sparar tid för alla parter.

Övriga reflektioner

- Det upplevs ofta vara svårt för individen att förstå och navigera i välfärdssystemet. Ofta hamnar personer fel och får fel kravbild på sig. Det krävs mycket av individen att förstå vilken aktör/myndighet som gör vad och vilka som behöver få vilken information. Ofta finns rätt stöd för individen men tröskeln och processen för att komma åt dom är för utmanande. Det kan t.ex innebära att etablera kontakter och upprätthålla dom, passa tider, ta emot och första myndighetsbrev, fylla i ansökningar, rapportera och hålla deadlines, begära ut och lämna in medicinskt underlag osv.

- Det är ett tidskrävande arbete att arbeta med målgrupper som står långt från arbetsmarknaden. Ofta är det många möten där individen inte dyker upp eller bokar om vilket gör att mycket tid går åt. Mötena kräver också ofta mycket förberedelser och efterarbete

2025-01-23
Viktor Johansson

Individsamverkan FINSAM Dals Ed – Dals Ed kommun
Insatsansvarig Arbetsmarknadsenheten: Eva Sjötun
Samordnare: Sofia Bryntesson

Slutsatser

Vi har under en längre tid sett att vi jobbar med en målgrupp som står allt längre ifrån arbetsmarknaden. De vi arbetar med tenderar i högre grad ha en psykisk ohälsa, möjlighet till LSS och i vissa fall även en missbruksproblematik. Ofta jobbar vi med personer som inte är utredda sedan tidigare och då inte heller fått diagnoser, stöd och hjälp i rätt tid. Individerna har inte fått möjligheten att stegförflyttas utifrån de förutsättningar man har. Flera personer som har möjlighet till LSS uppbär försörjningsstöd där arbetsförmågan behöver utredas för att hamna i rätt försörjning. Vi har mycket samarbete med kommunen och då oftast IFO.
Vi upplever inte samma inflöde som tidigare år vilket skulle kunna vara ett resultat av mindre ansökningar till försörjningsstöd. Arbetslösheten i Dals-Eds kommun är också fortsatt låg, vilket också påverkar inflödet till individsamverkan.

Genomförandet – Arbetsprocessen

Våra deltagare kommer från alla våra myndigheter. En gång i månaden träffas representanter från IFO, vårdcentralen, öppenvårdspsykiatrin i Bäckefors och arbetsmarknadscoach för att samverka kring individer. Vi får in ett samtycke och bokar sedan flerpart med berörda personer där det bestäms hur och vad som ska göras initialt. Sedan jobbar vi aktivt med att hitta vägar till deltagarens personliga mående och i samarbete med berörda myndigheter skapa en trygghet under tiden. Myndigheterna tar ansvar för uppföljning av ärenden som remitteras in.
Vår insats Incheckningen, en lågtröskelverksamhet, som riktar sig till arbetssökande och långtidssjukskrivna i Dals-Eds kommun. Med stöd av oss coacher ges det möjlighet att arbeta med livsstilsförändringar och stegförflyttningar mot en mer meningsfull tillvaro. Vi använder lösningsfokuserat förhållningssätt och ACT. Vi har med oss tankesättet BIP i våra möten med individerna, framförallt att individerna ska erbjudas parallella insatser/processer. Vi coacher har en positiv tillit till individerna vi möter som speglar hur vi kommunicerar med varandra internt.
Incheckningen bemannas fyra dagar i veckan. I de fall IFO hänvisar deltagare till incheckningen görs en gemensam plan utifrån individens individuella mål för att ta sig till egen försörjning. Detta följer sedan IFO upp i mötet med individer som söker försörjningsstöd. Vi utvärderar verksamheten kontinuerligt och anpassar oss efter individernas behov. De flesta deltagarna ser det som positivt att komma till Incheckningen, att det blir ett ställe att gå till, få en rutin på vardagen och att det finns ett syfte med att komma. Incheckningen blir i vissa fall då en första insats, under vilken man har möjlighet att etablera kontakt med individen och tillsammans göra en bedömning av vilka insatser som behövs fortsatt, och det ger också en möjlighet att vid behov lotsa vidare in i Finsam och Individsamverkan.
Under året har en arbetsmarknadscoach samverkat med Svenska kyrkan och Fritidsbanken och startat upp “Ut och Njut” en gång i veckan, som vänder sig till invånarna i Dals-Ed. Syftet är fysisk aktivitet samtidigt som det blir en gemenskap och deltagarna får utforska naturen i närområdet.

Mål och resultatuppfyllelse

Under år 2024 har vi arbetat med 26 individer, 11 kvinnor och 15 män. Under året har det skrivits in 9 deltagare och 8 deltagare har skrivits ut. Av de 8 deltagare som skrivits ut har 3

gått till anställning, 1 till studier och 1 har beviljats sjukersättning. Övriga har själv valt att avsluta eller ordinarie myndighet har pågående insatser.
Utöver de som varit inskrivna i Finsam har vi även arbetat med ett antal konsultationer under året som kommer från myndigheter eller individen själv där 11 deltagare gått i arbete och 4 deltagare påbörjat studier.
De flesta deltagare har kontakt med IFO, Arbetsförmedlingen och öppenvårdspsykiatrin. I några ärenden har det varit samverkan mellan Försäkringskassan och i ett par ärenden även Vårdcentralen.
I Dals-Ed finns nu ett strukturerat arbetssätt inom ramen för Finsam, det finns en lågtröskelverksamhet i form av Incheckningen, och det bedrivs ett systematiskt samverkansarbete med Arbetsförmedlingen. Sammantaget gör detta att de individer vi möter matchas mot den typ av insats som man bedömer mest lämplig, det innebär vidare att individer kan förflytta sig mellan insatser över tid och förhoppningsvis innebär det också att vi erbjuder mer korrekt insats vid rätt tidpunkt för fler.
Samtidigt kan det innebära att individer inte skrivs in lika snabbt i Finsam, om man initialt ser att det är samverkan mellan få parter som ska till, då försöker man finna samarbete och samverkan med "rätt part" direkt. Finsam blir då istället den väg man väljer när det är fler parter som behöver samverka och där det finns tydliga behov av koordinering mellan fler eller där individen i högre grad, över tid behöver stöd för att driva sin process.

Möjligheterna/styrkorna i samverkansarbetet:
- Väl upparbetade kontaktvägar möjliggör processer och stegförflyttningar. Samarbetet internt mellan AMI och IFO skapar goda förutsättningar och en bra gemensam syn på roller, förväntningar, uppdrag och mål. Det finns även ett nära samarbete med integrationsarbetet i kommunen, vilket skapar möjligheter att arbeta även med denna målgrupp på ett bra sätt. Vår småskalighet gör också att det blir ganska tydligt vem som ska delta från respektive verksamhet/myndighet. Det gör att det är ganska lätt att hitta rätt.
- Det finns en långsiktighet i det arbete som görs, vi vill stegförflytta personer, men släpper inte heller direkt, utan ser vinster i att finnas med under tid, för att möjliggöra flera steg eller rent av en anställning.
- Incheckningen är en utveckling framåt och ett försök att hitta fler individer tidigare, möta dem utifrån deras behov. De flesta av våra deltagare står långt ifrån arbetsmarknaden, vi ger individer tid för sina processer och stöttar under hela resan i de fall det behövs.
- Utifrån uppdraget i individsamverkan försöker AMI hela tiden utveckla metoder, och anamma arbetssätt som vi tror är till nytta för individen, t ex tjänstedesign, lösningsfokus, ACT och BIP. Alla medarbetare är motiverade, vill framåt, och gör ett gott arbete.

Utmaningar i samverkansarbete:
- Långa kötider, framförallt inom vården, gör att processer tar lång tid och individer kan riskera att fastna i utanförskap och ohjälpsamma mönster, tankar, beteende. I förlängningen påverkar det också möjligheten till fortsatta steg/anpassade anställningar mm då underlag, kodningar saknas.
- Samverkan/koordinering är till stor del personavhängigt vilket gör att processer påverkas av personalomsättning, byte av uppdrag osv hos våra samverkande parter. Man får börja om, göra om ganska ofta.
- Myndigheterna är ganska hårt styrda av sina uppdrag, individens fokus i fokus kan då bli svårt när man hela tiden måste förhålla sig till lagrum och riktlinjer som inte alltid ser till individens behov. Det blir tydligt att individer inte passar in i de olika myndigheternas system

och inte alltid får den individuella hjälpen/stödet de behöver av myndigheter. Detta leder då till att flera av deltagarna hamnar "mellan stolarna" och kommer då inte vidare i sin process.
- Vi ser en glidning mot mer komplexa ärende, och ärende som tangerar LSS eller tillhör LSS men där man bedömer att det finns arbetsförmåga, här är ofta många parter involverade och det krävs en arbetsförmågebedömning och därefter anpassningar. Delar av detta har vi idag svårt att tillgodose eller erbjuda i Dals-Ed.

Långsiktiga/kortsiktiga effekter
Vi har lärt oss att vi behöver bli bättre på att dela med oss av vad som fungerar, erfarenheter från samtal, insatser osv. för att stärka oss i vår yrkesroll. Detta har vi möjlighet till på våra träffar inom samordningsförbundets plattformar. Vi ser tydligt framgångsfaktorerna när vi är "samkörda" och att vi har en gemensam plattform att utgå ifrån. Detta gör att deltagarna kan känna sig tryggare och att det inte uppstår några "glapp" i vad som förmedlas.

Samarbetsarenor
Våra samarbetsarenor är ju främst våra fem myndigheter. Samarbetet mellan arbetsmarknadscoacher och IFO-handläggare fungerar bra. Vi har också en betydligt större samverkan inom kommunens olika enheter. Samarbetet mellan kommun och näringsliv är bra. Under året har det varit svårare att få ut personer på externa praktikplatser men det finns ändå en vilja att försöka hitta lösningar för individerna.
Handläggare från arbetsförmedlingen kommer till Dals-Eds kommun en gång i månaden där arbetsmarknadscoacher, IFO och studie- och yrkesvägledare deltar. Samarbetet mellan kommun och arbetsförmedlingen har fungerat bra vid dessa träffar. Det har möjliggjort att vi har kunnat boka in flerpart med deltagare vilket gör att processen går snabbare framåt

2025-01-24
Sofia Bryntesson

Integrerad samverkan och samordnat individnära stöd FINSAM Säffle – Säffle Kommun
Insatsansvarig Arbetsmarknadsenheten: Sanna Bertilsson
Samordnare: Sarah Johansson

Slutsatser

Arbetet med utveckling av Handtaget har varit en lyckad process där FINSAM i Säffle nu har en bra insats att erbjuda individer i behov av arbetsträning för att närma sig arbete eller studier. En fortsatt utmaning som behöver utvecklas är nästa steg i processen. Det är idag långa ledtider när en individ ska ta nästa steg, och vi riskerar då att tappa individen längst vägen. Det fortsatta arbetet behöver lägga fokus på att hitta snabbare vägar för individen att gå från FINSAM i Säffle, vidare till nästa steg. Detta oavsett om individen bedöms redo att ta del av ordinarie insats hos Arbetsförmedlingen, behov av stöd hos vården, fortsatt arbetsträning på en extern arbetsplats eller annat.

Genomförandet – Arbetsprocessen

Individnära stöd

Det individnära stödet fortsätter likt föregående period. Under 2024 har majoriteten av inskrivningarna skett genom Försäkringskassan. Detta avser individer som är sjukskrivna, eller har aktivitetsersättning, och i behov av arbetsträning, men inte redo för ordinarie insatser från Arbetsförmedlingen. Det individnära stödet har främst fokus på att samordna kontakter, samt stötta individer i arbetsträning för att närma sig arbete eller studier.

Handtaget – En plattform för alla

Under 2024 har finansiering skett från FINSAM för att utveckla Handtaget. Behovet av utvecklingsarbetet framkom under 2023 då behovsgruppen inom FINSAM analyserades. I analysen framkom att det i Säffle finns behov av en plats för arbetsträning för individer som står långt från arbetsmarknaden och inte är redo för en extern arbetsplats. Målet med Handtaget är att stötta individer i deras utveckling att göra stegförflyttningar mot arbete eller utbildning.

Förändringsarbetet har bestått av att utveckla olika arbetsstationer där individen kan få testa sin arbetsförmåga på olika sätt. Underlag för inskrivning och uppföljning har tagits fram. Även samverkan med externa parter har påbörjats för att möjliggöra för individer att slussas vidare och få testa sin arbetsförmåga och möjliggöra stegförflyttningar. På Handtaget finns nu möjlighet till arbetsträning som lätt kan anpassas efter individens förutsättningar och behov. Det finns även handledare på plats. Utöver de mer praktiska uppgifterna finns möjlighet att delta i arbetsmarknadskunskap, hälsoaktivitet och regelbunden coachning.

Handtaget har implementerats direkt i ordinarie verksamhet i Säffle kommun. Detta för att verksamheten ska kunna leva vidare även efter det att projektmedel tar slut. I arbetet med utveckling av Handtaget har inspiration hämtats från Plattformen för Samverkan Arvika kommun. Detta för att hämta lärdomar från vad som fungerat hos dem.

I Säffle har information om arbetet i Handtaget presenterats i möte med Försäkringskassan. Vidare har information även presenterats i nämnden för Barn- och Utbildningsförvaltningen i Säffle kommun.

Styrkor och utmaningar

En utmaning som är återkommande när en individ ska påbörja arbetsträning eller om den ska

gå vidare till en ny arbetsplats vid exempelvis samordnad rehabilitering, är just avsaknaden av arbetsplatser som kan ta emot en deltagare på extern arbetsträning. En styrka är att FINSAM i Säffle nu kan erbjuda arbetsträning på Handtaget snabbt och anpassat för den enskilde. Dock behöver bryggan ut till arbetsmarknaden stärkas för att snabba på processen då individen bedöms redo för nästa steg.

En utmaning som berör både det individnära stödet samt arbetet på Handtaget är ledtider hos övriga parter. Inte sällan identifieras behov av stöd för att möjliggöra stegförflyttning hos individen, som hämmas av den långa väntetid hos övriga parter. Det kan handla om väntetid på behandling, beslut hos Försäkringskassan eller vidare stöd från Arbetsförmedlingen.

Det finns ett gott samarbete med handläggare på Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. En upplevelse är dock att dessa är bundna till individer och inte utifrån strukturella lösningar. Vi behöver fortsatt anpassa oss till det ordinarie regelverket, och FINSAM har inte en ”egen väg in” hos parterna.

En utmaning som ständigt är aktuell är att regelverken och prioriteringar hos de olika parterna ändras. Detta gör att tidigare strukturer och samverkansformer också behöver förändras för att anpassas efter dessa.

Mål och resultatuppfyllelse
Konsultationsärenden: 36

Individnära stöd: I januari 2024 var 21 individer kvarvarande inskrivna i FINSAM Säffle kommun som skrivits in föregående år. Under 2024 har 12 individer skrivits in som varit aktuella för det individnära stödet. Total inskrivna under året 33 personer, 15 kvinnor och 18 män.

Inskrivna 2024

Försäkringskassan	Kommunen	Regionen	Arbetsförmedlingen
7	5	0	0

Utskrivna

Studier	Arbete	Vården	Samordnad rehabilitering	Ordinarie insats Arbetsförmed	Sjukersättning
2	2	3	3	2	1

Handtaget
Under perioden då Handtaget varit finansierat genom FINSAM.
Inskrivna: 27 varav 5 kvinnor och 22 män. Utskrivna: 12

Samarbetsarenor
I de fall individen tar del av det individnära stödet kommer majoriteten av individerna på remiss från Försäkringskassan. Gällande de individer som tar del av insatsen på Handtaget kommer majoriteten från Kommunen.

Under 2024 har inte någon remiss inkommit från Arbetsförmedlingen eller regionen. Likt föregående år är att den part som är ansvarig för individens ekonomi som remitterar. Dock är ofta regionen eller arbetsförmedlingen påkopplade i respektive ärende, antingen från start eller kopplas på under pågående kontakt.

I FINSAM Säffle finns en Handläggargrupp som ses regelbundet via teams. I Handläggargruppen finns representanter från respektive part. Där finns möjlighet att informera om vad som sker inom respektive verksamhet, samt avidentifierat få råd och stöd i att göra planeringar framåt i vissa ärenden.

Övriga reflektioner
Parternas upplevs betrakta FINSAM i Säffle som en insats som man kan remittera till och lämna över ansvaret. Ofta finns en bild av att FINSAM äger ett ärende, och att när en individ är inskriven i FINSAM kan den inte ta del av andra insatser. Detta kan vara hämmande för individen då det skapar hårda övergångar i stället för mjuka. En utmaning i samarbetet med Arbetsförmedlingen är att en individ inte får vara inskriven i FINSAM och samtidigt ta del av insats från Arbetsförmedlingen, exempelvis den samordnade rehabiliteringen. Det finns ett värde i att ha en överlappning mellan insatserna för at skapa bäst möjligheter för den enskilde.

Detta berör även frågeställningen gällande samverkan i olika projekt. I Säffle pågår nu projektet Värmland samarbetar. Där finns vissa frågeställningar gällande huruvida FINSAM kan vara involverade i arbetet med TRIS. Även om det såklart är viktigt att inte dubbelfinansiera insatser, kan det även tendera att göra samverkan och att etablera fungerande strukturer och rutiner mer utmanande. Detta då det å ena sidan är en del i uppdraget inom FINSAM att bidra i samverkan och utveckling av samverkan, samtidigt som det inte alltid är helt självklart att kunna vara en del i arbetet.

2025-01-24
Sarah Johansson

Integrerad samverkan och samordnat individnära stöd Årjäng – Årjäng Kommun
Insatsansvarig Arbete och Integration, Magnus Lindström
Samordnare Anki Kristoffersson

Slutsatser

- Behovet av utökad tid för lågtröskelverksamhet har blivit tydligt. Övervägande delen av de som söker stöd står väldigt långt från arbetsmarknaden.
- Vi behöver arbeta på ett förbättrat samarbete mellan de olika parterna genom att få mer kunskap och förståelse för varandras uppdrag. När individen har en handläggare i ärendet är samarbetet väldigt mycket bättre.
- Parallella insatser är en viktig del av individens progression vilket behöver ännu mer bli tydlig i individens planering.
- När samordnare behöver komma i kontakt med någon part och individen inte har handläggare är vägen fram lång och många timmar i telefonkö.
- Önskemål om fysiska möten från samtliga parter finns hos individerna. -Det blir konstigt att prata med någon man inte vet vem det är. Den digitala världen har inte fungerat så bra då myndigheterna har olika kanaler att mötas i.
- Samordnarrollen är mer en utförarroll och strukturer behövs arbetas fram så att samtliga myndigheter gör sin del i individens behov.
- Behov av praktikplatser internt i kommunen och externt behöver ökas för att kunna hitta bra placeringar att arbetsträna på.

Genomförandet – Arbetsprocessen

Övervägande delen av de inskrivna kommer från kommunens ekonomiska bistånd.
Lågtröskelverksamheten som startades upp under året har varit öppen två dagar i vecka á två timmar. Detta har varit en väldigt positiv aktivitet för både individ och handläggare. Här utför vi enklare arbetsuppgifter utan krav på resultat utan mer fokus på delaktighet. Handläggare är med hela tiden och guidar i uppgiften. Detta är ett bra forum för att träna det sociala och att ha dialoger kring saker som utvecklar individen.
Samverkan med psykiatrin, Arvika som startades upp under våren har varit en gång per vecka och den har varit bra då vägen till svar gått snabbare.
BIP planen har varit ett bra verktyg för samordnare och individ för att få en tydlighet i den enskildes insatser.
Deltagit i kompetensutveckling via ESF projektet Lärande och Utveckling FINansiell SAMordning
BIP- utbildning och handledning har genomförts av Samordningsförbundet VVND
SIP har varit några stycken. Behovet av SIP är större än vad som varit men här behöver parterna samarbeta mer.

Mål och resultatuppfyllelse

- Inskrivna: 26 stycken, 17 kvinnor och 9män. Intermittent är oftast IFO, Årjängs kommun. FK 2 personer och Regionen 2 personer.
- Utskrivna: 18 personer, 11 kvinnor och 7 män. 4 män och 4 kvinnor gick mot egen försörjning varav en fick pension, en fick aktivitetsersättning. 3 män och 7 kvinnor avslutades då behovet upphört, 3 av dessa, kvinnor, flyttades över till vården (2) och GK (1)
- Konsultation ges till andra när så önskas och då framförallt inom AMI's verksamhet men även mot IFO i kommunen.

- Möjligheterna/styrkorna i samverkansarbetet och individarbetet blir väldigt bra när personen har en egen handläggare från myndigheterna.
- Personerna som idag är i behov av stöd står väldigt långt från arbetsmarknaden. Många av dom behöver en handledare som är med under hela tiden som man utför en aktivitet.

Långsiktiga/kortsiktiga effekter?
En stor vinst är att träffa personerna kontinuerligt, minst ett par gånger i veckan, i som i vårat fall lågtröskelverksamheten. Personen lär känna samordnaren och kan ställa sina frågor som dyker upp snabbare. Handläggaren ser personen mer och man lär sig mycket om personen i ett vanligt samtal över ett arbete. Personen får en struktur i sin vardag och en samhörighet med andra. Att känna samhörighet är en stor del av progressionen mot arbete eller studier.
När kontakten med myndigheterna fungerar ökar möjligheten till progression och personen får det stöd den har rätt till. Hen känner att det finns en förståelse ang. problematiken vilket ger en trygghet att be om hjälp där hjälp kan ges.
Där nära samarbete finns mellan olika myndigheter ökar tydligt möjligheten till progression och personen får en ökad kunskap om vad de olika parterna gör i det personliga ärendet vilket ger en trygghet.

Samarbetsarenor
Samverkansparter behöver bli samarbetspartner. Får alla berörda parters handläggare tid till samverkan kommer resultatet bli bättre. Även en möjlig gemensam digital ingång för bättre digitala möten. Digitala möten är inte att föredra för den enskilde individen men ett bra komplement när det behövs.

Övriga reflektioner
Behovet av myndighetssamverkan kring individer är stort och om fler fick kunskap om vad de kan få hjälp med hade behovet varit ännu större.
Det är tydligt att övervägande delen av personer står väldigt långt från arbetsmarknaden och behöver mycket stöd och därför är det väldigt viktigt att alla parter och myndigheter förstår sin del i personens problematik och att vi ska samarbeta för att nå utveckling. Att öppna upp för bättre kunskap mellan parterna utvecklar samverkansarbetet.

2025-01-01
Anki Kristoffersson

Bilaga 2, Årsredovisning 2024:

Verksamhetsberättelse från Plattformen för samverkan – Arvika Eda.

Projektägare/insatsansvarig och kontaktperson: Arvika Kommun - Johan Mossberg

Samordnare: Birgit Rainer-Hellman, Marcus Ednarsson, Evelina Söderberg

Projektets/insatsens namn: Plattform för Samverkan Arvika Eda

Datum: 2025/01/24

Slutsatser

Plattformen är en fortsatt nödvändig insats för många som står utanför arbetsmarknaden och remittenter hänvisar personer till oss från en allt bredare behovsgrupp. Vi kan dock konstatera att målgruppen kräver inte bara längre insatser utan också ett mer komplicerat samordningsbehov föreligger för att kunna tillgodogöra sig en rehabiliteringsinsats som leder till stegförflyttning för individen.

Vi har fortsatt en pågående frågeställning huruvida det är rätt att börja arbeta med rehabilitering för personer som är väldigt nära pensionsålder eller där den psykiska ohälsan inte är huvudproblematiken, men där stora och hämmande fysiska begränsningar inte är utredda än men som påverkar arbetsförmågan i huvudsak. En grupp som skulle behöva egen kompetens gäller de med psykossjukdomar eller andra komplexa psykiatriska besvär. En grupp som gärna faller mellan systemen är personer med aktivitetsersättning. Denna målgrupp behöver lyftas till insatser och till aktivering för att inte fastna i att bara få en ersättning utan att behöva göra en insats till aktivering.

Det konstateras fortsatt att Plattformens arbete handlar om att agera och vara på tå som spindeln i nätet för de insatser som krävs mellan existerande insatser generellt. Vi har identifierat ett fortsatt behov av förrehabiliterande insatser som exempelvis gruppaktiviteter.

För att kunna uppmuntra till stegförflyttning och bidra till ett ökat självförtroende bland deltagare behöver vi också ställa krav och motprestation på deltagaren. Genom den implementerade arbetsmetoden BIP i kommunerna ger det också möjligheten till en gemensam arbetsmetod där individen själv är med och påverkar sin stegförflyttning med en förmåga att stärka sig själv genom ökad självkänsla och självförtroende.
Krav och förväntningar blir också mer tydligt för individen samt de parter som ansvarar för insatsen.

Detta ställer dock också fortsatt höga krav på samverkan och förståelse från remittenter och samverkansparter för att få en så effektiv och kvalitativ stegförflyttning som möjligt för individen. Också ur en ekonomisk synvinkel. Gemensamma mål, täta uppföljningar och stor portion av förståelse för samverkans betydelse borde eliminera hinder när kraven inte bemöts för en stegförflyttning.
Kontakten med näringslivet behöver ständigt underhållas och utvecklas. Detta för att ge våra deltagare den bästa förutsättningen till en framtida anställning på den ordinarie arbetsmarknaden.

Målgrupp
Plattformens arbete fortsätter ge bra resultat och att vår verksamhet och insats integreras mer och mer in i ordinarie verksamheter. Vi upplever att arbetssättet inom Plattformen också har etablerats för flera av våra samarbetsparter som också ger förutsättning att fortsätta och stärka samverkan parter emellan för en både effektiv och kvalitativ stegförflyttning för individen.

Sedan mitten av år 2020 har det rapporterats en förändring i målgrupp, med deltagare som
står längre från arbetslivet än tidigare. Trenden har fortsatt även under år 2024. En målgrupp som lyfts specifikt under 2024 är individer med aktivitetsersättning utan insats. Personer över 60 år fortsätter att remitteras till oss med specifika fysiska besvär som komplement. Syftet är ofta att pröva arbetsförmågan som underlag till ansökan om sjukersättning. Personerna har i dessa fall också varit utanför arbetsmarknaden i många år med liten eller ingen arbetslivserfarenhet alls.

Remittenter har i flera fall haft önskemål om att prova personerna för att undersöka eventuell arbetsförmåga, alternativt samla in underlag för ansökan om sjukersättning. Vi upplever oavsett ålder att personer som har varit sjukskrivna i många år, med begränsad, om någon arbetslivserfarenhet alls, inte kan förväntas komma ut i arbete på kort tid.

Förrehabiliterande insatser
Målgruppens behov är i ständig förändring där vi försöker bemöta dem på bästa sätt genom en inlyssnande och analytisk bedömning. Detta gör också att insatserna är i ständig förändring för att kunna bemöta behoven på bästa sätt. Från att ha haft huvudfokus på arbete och rehabilitering, har vi fortsatt fokusera på utveckling av behovet av gruppaktiviteter med socialt fokus som huvudmål vilket vi ser behövs i mycket större omfattning än tidigare. Målet att komma ut i arbete är fortfarande huvudfokus men vägen dit har blivit väsentligt längre och mindre självklar. Många deltagare lider av ångestproblematik där de beskriver orsaken som särskilt svår vid exponering. Därav att gruppaktivitet med färre deltagare är av stor vikt för att våga exponera sig och vänja sig vid sociala sammanhang och miljöer i större grad. Ordinarie arbetsträningsplatser är ofta inte tillräckligt anpassade för syftet. Utvecklingen av de insatser som gjordes under 2023 har under 2024 integrerats till viss del i ordinarie verksamheter för en större samverkan mellan verksamheterna.

Gruppaktiviteter
Den största förändringen i insatserna sedan tidigare år för Plattformens del är att de gruppaktiviteter som Plattformens handläggare tidigare ansvarat för, som Grön Rehab, under hösten integrerats in i ordinarie verksamhet där även möjligheten till deltagande finns för övriga deltagare i andra verksamheter inom kommunerna. Ansvarig för gruppaktiviteterna i Arvika är numera konsulent som i sin ordinarie arbetsbeskrivning arbetar tätt med deltagaren i den dagliga verksamheten. Positionerna har ändrats till att handläggare finns med som stöd. Under 2024 har Plattformens handläggargrupp

förändrats genom färre handläggare samt personalbyte. Därigenom har också Plattformen fått minimera insatserna och istället koncentrera oss på administrativa insatser samt kartläggning av nya som pågående deltagare. Under våren hölls dock fortsatt gruppaktivitet i Eda, där handläggare var ensam ansvarig, en dag i veckan och ett pågående arbete och dialog fortsätter utifrån behov.

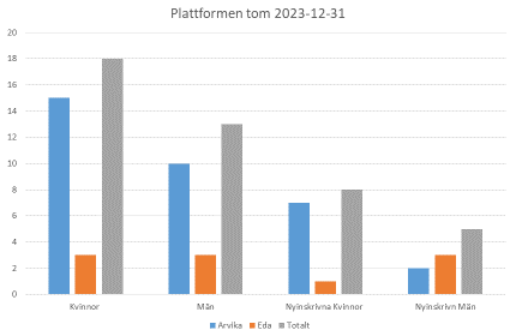
Grundkriterier för sin egen rehabilitering
Kriterierna för att en person ska kunna bli inskriven i Plattformen har hittills varit enkla. I tillägg till att vara utanför arbetslivet och ha psykisk ohälsa, har det varit tre nyckelord som har öppnat dörren till deltagande: **motivation** – att man vill, **engagemang** – att man följer den avtalade planeringen och **dialog** - att man pratar med sin handläggare om man känner att planeringen behöver ändras eller anpassas. I samband med deltagares allt mer komplexa behovsbild och med att deltagares avstånd från arbetsmarknaden vid inskrivning blir allt större, har vi på Plattformen haft en del reflektioner kring om det ska finnas en miniminivå för att kunna tillgodogöra sig av Plattformens tjänster. Bland annat har reflektionen berört skillnad mellan arbetsförmåga, aktivitetsförmåga och möjligheten att delta i förrehabiliterande insatser.

Vi fortsätter erbjuda dialog med remittenter som kan skapa en gemensam förståelse kring rimliga krav och anpassningar, samt vilka följder eventuell bristande efterlevnad av dessa från deltagare skulle kunna innebära. Syfte är att definiera ett minimikrav på både organisatoriskt och individuell nivå. Tanken är att i mycket större grad förmedla till både deltagare och remittenter att tiden i Plattformen är frivillig och baserad på egen motivation till förändring.

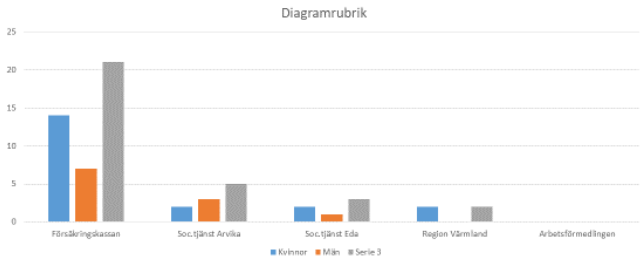
Stegförflyttning är ett krav för att kunna fortsätta vara inskriven i Plattformen under tid. Storleken på förflyttningen är, å andra sidan, inte fastsatt och är en väsentlig del av den individuella planeringen och individens anpassningsbehov.
Minimikrav för deltagande i Plattformen är fortsatt gruppaktiviteter i Arvika och Eda. Vid inskrivning får personen information om vad som gäller, samt information vilka möjligheter till anpassning som finns. Deltagaren tar själv ställning till huruvida en sådan aktivitet känns rimlig utifrån den egna situationen. Personen tar då ansvar för att delta i aktiviteten, i ren BIP anda, samt kommunicerar med handläggare om deltagaren behöver särskild hjälp för att komma igång.

Mål och resultatuppfyllelse
- Under år 2024 har totalt 64 personer varit inskrivna på Plattformen.
- Nya inskrivna under 2024 är 18 st kvinnor och 13 st män.
- Försäkringskassan är den klart största remittenten med 21 stycken av de inskrivna fördelat på 14 st kvinnor och 7 st män. Därefter följer Socialtjänsen i Arvika med 5 stycken fördelat på 2 kvinnor och 3 män. Socialtjänsten i Eda har remitterat 3 st fördelat på 2 kvinnor och 1 man. Regionen har remitterat 2 kvinnor. Arbetsförmedlingen 0 st.

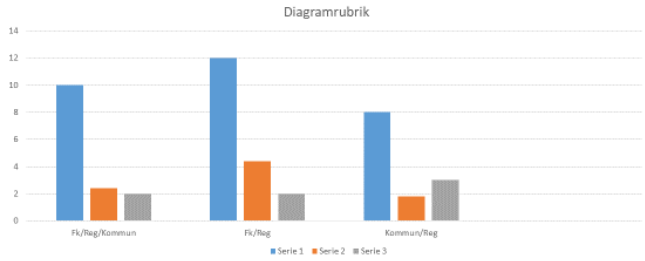
- Fördelningen på antal kontakter med fler parter per inskrivna; Försäkringskassan/Region/Kommun 11 st. Försäkringskassan/Region 12 st. Kommun/Region 8 st.
- Antalet utskrivna under 2024 uppgår till 33 stycken. 15 st har gått vidare till gemensam kartläggning. 2 st har gått till arbete, 5 st till studier, 4 st är återremitterade, 4 st ansökt om sjukersättning och 3 st har gått vidare till annan insats.
- Antal konsultationstillfällen under året är 45 st. Konsultationstillfällena innehåller allt från generella informationsmöten där vår del har blivit att hjälpa till att lotsa individen till rätt insats alternativt uppmana till kompletterande vård innan ny bedömning kan göras innan en ny rehabiliteringsinsats är aktuell för individen. Det är här vi ofta ser utmaningen i att individen inte själv vet sitt behov eller klarar ta ansvar för vidare insats. Långa och ofta krångliga vägar inom vården och vem som äger ansvar mellan insatser som samägs mellan kommun och region gör också att individen tenderar att hamna mellan stolarna där vare sig egen kunskap eller förmåga finns.

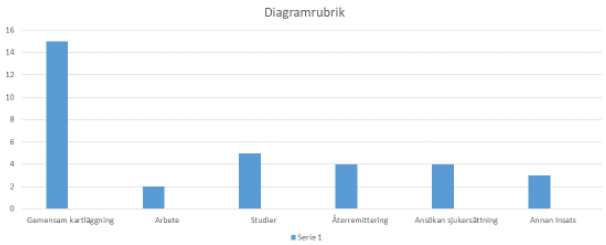
Remittent

Antal kontakter med flera parter

Utskrivna per 2023-12-31

Gällande motivationen hos våra deltagare ser vi utmaningen i att motivera de med NPF diagnos då deras följsamhet begränsas av deras svårigheter och utmaningar. Detta medför att de har sin egen utmaning i att följa sina planeringar.

Långsiktiga/kortsiktiga effekter
Effekten av en långsiktig insats är att exempelvis gruppaktiviteter har integrerats i ordinarie verksamhet . Den kortsiktiga effekten vi ser i samband med gruppverksamhet är att många deltagare mår mycket bättre när de hamnar i ett sammanhang. Genom en konstant dialog och nätverkande ser vi också att förståelse och insikt till stegförflyttning ökar hos våra motparter.
Samarbetsarenor

Försäkringskassan är fortsatt den som remitterar flest ärenden. Dock ses en trend, rättare sagt ett resultat av, att genom implementeringen av BIP också genererar större inflöde via socialtjänsten i både Arvika och Eda kommun. Samverkan med Region Värmland står till störst del av psykiatrin. Vi ser dock att möjligheten genom TRIS samordnare i Värmland kunna öka samverkan med Vårdcentralerna på ett mer adekvat arbetssätt. Idag fungerar denna samverkan ojämnt i olika ärenden.

Samarbetsarenor där vi samverkar och konsulterar i avidentifierade ärenden sker mestadels inom den egna verksamheten men också månatligt i större forum. För en ännu bättre förståelse för myndigheters olika förhållningssätt finns en önskan om att på

ett bredare forum få möjlighet att nätverka och ta del av förändringsarbeten och förhållningssätt i en ständigt föränderlig arbetsvärld på den lokala som nationella nivån.

Arbetsförmedlingen är den part som vi hittills samverkar med först inför en gemensam kartläggning men ser att det kan ske en större förändring framåt då indikationen finns att även Arbetsförmedlingen ser oss som en samverkanspart när deras insatser inte kan uppfyllas för deltagaren. Det märks genom att Arbetsförmedlingen i samverkan med Försäkringskassan oftare hänvisar till Plattformen då individen skulle må bättre med en förrehabiliterande insats istället för rehabiliterande insats via Arbetsförmedlingen.

Övriga reflektioner
En återkommande reflektion är utmaningen i att få läkare att skriva sjukintyg för deltagare som har socialbidrag och ingår i en förrehabiliterande insats via Plattformen. Vilket ofta resulterar i att handläggare måste dubbelarbeta genom telefonsamtal och där en ny läkartid måste bokas. Reflektionen är också att detta sker i samband med ny läkarkontakt som inte är uppdaterad på tidigare samverkansplan kring deltagaren/patienten. Alltjämt försöker handläggare att följa med deltagare när en ny läkarkontakt aviseras för att säkerställa att fortsatt insats ej ska spolieras för deltagaren. En ökad stressnivå tar fokus på rehabiliteringsinsatsen.
Behovet av samordnad rehabilitering för de utan SGI måste lyftas och utvärderas på en högre nivå för att kunna erbjuda personer utan SGI adekvat insats.
Eftersom en stor andel av behovsgruppen har NPF diagnoser och andra psykiatriska diagnoser ställer det också krav på ständig kompetensutveckling.
Framtidens insatser kommer sannolikt att förändras i och med minskad personalgrupp. Året 2024 har varit en stor utmaning för oss med personalbyte, minskat antal handläggare. Dock ser vi fram emot 2025 med tillförsikt och att det också kommer ge oss nya positiva möjligheter för att fortsätta stärka Plattformens framgångar.

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

Granskningsrapport

Västra Värmlands & Norra Dalslands Samordningsförbund

Penneo dokumentnyckel: 27KE0-TTP2Z-HYECT-EUFL2-AN29X-MKTE7

KPMG AB

2025-03-24

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Västra Värmlands & Norra Dalslands Samordningsförbund
Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

2025-03-24

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	2
1.1	Syfte och revisionsfråga	2
1.2	Revisionskriterier	2
1.3	Metod och avgränsningar	2
2	Resultat av granskningen	4
2.1	Förvaltningsberättelsen	4
2.2	God ekonomisk hushållning	4
2.3	Resultaträkning	4
2.4	Balansräkning	5
2.5	Intern kontroll och styrning	5
2.6	Driftsredovisning	5
2.7	Övrigt	5
2.8	Sammanfattning och slutsatser	6

Penneo dokumentnyckel: 27KE0-TTP2Z-HYECT-EUFL2-AN29X-MKTE7

1 Bakgrund

Härmed avlämnas rapport avseende granskningen av Västra Värmlands & Norra Dalslands Samordningsförbund (VVND) för räkenskapsåret 2024. Granskningen har bedrivits i enlighet med god revisionssed för kommunal verksamhet. Syftet med rapporten är att lämna underlag för revisorernas bedömningar och uttalanden i revisionsberättelsen.

Förbundets revisorer ska enligt 12 kap Kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som styrelsen beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vidare lämnas i rapporten information till styrelsen om viktigare iakttagelser och eventuella rekommendationer till följd av dessa som identifierats i samband med årets revision.

1.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att den ska utgöra underlag för revisorernas prövning av;

- att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt,
- om räkenskaperna är rättvisande och
- om den interna kontrollen är tillräcklig.

1.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt samt att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Lag om finansiell samordning SFS 2003:1210, Kommunallag och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR
- Förbundsordning, Interna regelverk och instruktioner

1.3 Metod och avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR[1] och Skyrev[2]. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i allt väsentligt men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

[1] Sveriges Kommuner och Regioner
[2] Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Penneo dokumentnyckel: 27KE0-TTP2Z-HYECT-EUFL2-AN29X-MKTE7

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för 2024. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och eller som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen. Vi har även stämt av balanskravsutredning mot underlag. Övriga delar har endast granskats utifrån om informationen är förenlig med de finansiella delarna.

Vi har även granskat att förbundet följer förbundsordningen

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument (verksamhetsplan med budget, protokoll och förbundsordning) inklusive årsredovisningen
- Analys av om resultatet är förenligt med de beslutade målen
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.
- Stickprovsgranskning av attest och utanordning
- Diskussion med förbundschef
- Sedvanlig bokslutsgranskning

1.3.1 Risk- och väsentlighetsanalys

1.3.1.1 Redovisningen

- Verksamhetens intäkter
  - Består i huvudsak av medlemmarnas årsavgifter vilka substansgranskas mot beslut, fakturering och inbetalning.
- Verksamhetens kostnader
  - Kartläggning av posternas innehåll samt stickprov inklusive attest och utanordning samt avklipp.
- Kassa och bank
  - Substansgranskas mot externa underlag.
- Kortfristiga skulder
  - Kartläggning av posternas innehåll samt stickprov inklusive attest och utanordning.
- Redovisningsprinciper

1.3.1.2 Intern kontroll

- ”Ordning och reda”
- Bokslutsprocessen och relationen mellan förbundet och redovisningsbyrån.
- Granskning av att skatter och avgifter redovisats och betalas i rätt tid och med rätt belopp.

Penneo dokumentnyckel: 27KE0-TTP2Z-HYECT-EUFL2-AN29X-MKTE7

2 Resultat av granskningen

Granskning av redovisning och intern kontroll har skett enligt uppgjord planering i enlighet med risk- och väsentlighetsanalysen ovan.

2.1 Förvaltningsberättelsen

I LKBR, föreskrivs att förvaltningsberättelsen ska följa en bestämd struktur med fasta rubriker.

VVND redovisar i sin förvaltningsberättelse i enlighet med lagens krav och denna har ställts upp enligt de bestämda rubrikerna.

2.2 God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska samordningsförbundet ha en god ekonomi i sin verksamhet. Styrelsen ska fatta beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

2.2.1 Ekonomiska mål

Årets resultat uppgår till -20 tkr vilket är 2 478 tkr högre än det budgeterade resultatet på -2 498 tkr. Avvikelsen beror på att de flesta kostnadsområden har ett överskott, och förklaras av att verksamheter, aktiviteter och samverkansinsatser påverkas av organisationsförändringar hos parterna men också viss personalförändring av finansierade medarbetare med tidsvisa vakanser.

2.2.2 Verksamhetsmål

VVND fastställde i november 2023 en verksamhetsplan med budget för 2024 och i denna plan anges mål och vision samt strategier för verksamheten. Målen konkretiseras så att det på ett tydligt sätt går att följa upp måluppfyllelsen.

I årsredovisningen lämnas en redogörelse för årets verksamhet och vilka insatser som har gjorts.

Förbundets bedömning är att man utifrån presenterade resultat uppfyller god ekonomisk hushållning.

2.3 Resultaträkning

2.3.1 Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter består av medlemmarnas årsavgifter vilka har substansgranskats mot beslut, fakturering och inbetalning.

2.3.2 Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har granskats stickprovsvis utan anmärkning.

Penneo dokumentnyckel: 27KE0-TTP2Z-HYECT-EUFL2-AN29X-MKTE7

2.4 Balansräkning

Balansomslutningen per bokslutsdag uppgår till 4 840 tkr vilket, till följd av årets positiva resultat samt tidigare överförd likvid från Arvika/Eda, är 654 tkr högre än vid samma tidpunkt året innan.

2.4.1 Likvida medel

Balansräkningens dominerande tillgångspost är Kassa och bank. Posten är avstämd mot engagemang från Westra Wermlands Sparbank.

2.4.2 Kortfristiga skulder

De kortfristiga skulderna består till helt dominerande del av upplupna insatskostnader. Vi har granskat posten utan anmärkning.

2.5 Intern kontroll och styrning

Vi har läst förbundsordning och styrelseprotokoll för att bedöma om styrelsen utövar tillräcklig kontroll och en god styrning av verksamheten samt att förbundsordningens krav efterlevs.

2.5.1 Styrdokument

Vi noterar att samtliga styrdokument är uppdaterade i vederbörlig ordning.

2.5.2 Delårsrapport

Förbundet upprättar delårsrapport i vederbörlig ordning. Delårsrapporten för januari-augusti 2024 behandlades på styrelsemötet i september. Vi noterar att prognostiserat helårsresultat i delårsrapporten uppgår till -1 379 tkr vilket kan jämföras med utfall -20 tkr vilket visar att det finns förbättringspotential i prognosarbetet.

2.6 Driftsredovisning

I LKBR, föreskrivs att årsredovisningen ska innehålla en driftsredovisning som en egen del.

Förbundet har upprättat en driftsredovisning i årsredovisningen för 2024.

2.7 Övrigt

Det nationella rådet har upprättat riktlinjer för hur stort eget kapital som ett Finsamförbund bör ha. Storleken på eget kapital i VVND uppgår till 3 062 tkr och bör enligt denna norm inte uppgå till mer än 1 605 tkr. Förbundets eget kapital är således inte inom Finsamförbundens riktlinjer. Budgeterat resultat för 2025 uppgår till +299 tkr.

Vi vill betona vikten av att följa utvecklingen av översynen av Finsam-lagen. Samt att beakta de tydliggöranden som Försäkringskassan gjort kring projektägande av ESF-projekt, ansvarsområde för insatser samt vilken målgrupp som strukturövergripande insatser riktar sig mot.

Penneo dokumentnyckel: 27KE0-TTP2Z-HYECT-EUFL2-AN29X-MKTE7

2.8 Sammanfattning och slutsatser

Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet och i granskningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Dag som ovan
KPMG AB

Jenny Barksjö Forslund

Auktoriserad revisor

Penneo dokumentnyckel: 27KE0-TTP2Z-HYECT-EUFL2-AN29X-MKTE7

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Revisionsberättelse

för Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund, org. nr 222000-1800

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision och granskning av årsredovisningen för Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund för år 2024 enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision[1]. Förvaltningsberättelsen har granskats enligt särskild instruktion.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året. Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till förbundet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar av årsredovisningen.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- måste vi informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Revisorns granskning av förvaltningsberättelsen

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt ”Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse” i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*.

Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

[1] *Med anpassning till de specifika förutsättningar som föreligger i ett finansiellt samordningsförbund. Främst att rapporten inte avges av ”sakkunnigt biträde” eller ställts till ”de förtroendevalda revisorerna”.*

Penneo dokumentnyckel: KIDUD-I5TXL-6MPK8-SFLSV-AN389-L85NZ

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt förbundsordning

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund för år 2024.

Vi tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Vi bedömer även sammantaget att styrelsen i Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig samt att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed för kommunal verksamhet i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Falun, dag enligt digital signatur

KPMG AB

Jenny Barksjö Forslund

Auktoriserad revisor

Penneo dokumentnyckel: KIDUD-I5TXL-6MPK8-SFLSV-AN389-L85NZ

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

JENNY BARKSJÖ FORSLUND
Auktoriserad revisor
Serienummer: cdd64082a71aa3[…]e99aa93f99635
IP: 212.85.xxx.xxx
2025-03-29 20:45:03 UTC

BankID

Penneo dokumentnyckel: KIDUD-I5TXL-6MPK8-SFLSV-AN389-L85NZ

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Den förtroendevalde revisorn i
Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund

Till: Styrelsen i Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund
Fullmäktige i respektive medlemskommun och -region
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

Revisionsberättelse för år 2024

Jag har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund (organisationsnummer 222000-1800) för verksamhetsåret 2024.

Mitt uppdrag är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Jag har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen och god revisionssed i kommunal verksamhet.

I uppdraget samverkar jag med av staten utsedd auktoriserad revisor. I granskningen av förbundets räkenskaper och årsredovisning har jag förlitat mig på den statliga revisorns granskning och bedömning.

Mina övriga granskningsinsatser har utförts av sakkunnigt biträde till revisorerna. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan Granskningsrapport 2024.

Penneo dokumentnyckel: IU0Y6-BR9Z6-D9BTW-9QBGD-78V66-UOHKA

Jag bedömer sammantaget att styrelsen i Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Jag bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed.

Jag bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Jag tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Jag åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

- Granskningsrapport 2024 Västra Värmland & Norra Dalslands Samordningsförbund

Dag enligt digital signering

……

Dan Kihlström,
Region Värmland

Penneo dokumentnyckel: IU0Y6-BR9Z6-D9BTW-9QBGD-78V66-UOHKA

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Dan Edvin Christian Kihlström
Förtroendevald revisor
Serienummer: 753246c0d3e9d0[…]74f79b34a8b31
IP: 83.191.xxx.xxx
2025-03-29 20:06:06 UTC

Penneo dokumentnyckel: IU0Y6-BR9Z6-D9BTW-9QBGD-78V66-UOHKA

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 77

Dnr KS-2024-000312615

Årsredovisning 2024 - Tolkförmedling Väst

Sammanfattning av ärendet

Direktionen för tolkförmedling Väst beslutar 2025-03-28 § 585 att godkänna årsredovisning 2024 och översända till medlemmar för godkännande och prövning av ansvarsfrihet. Förbundsordningen reglerar att förbundets årliga kostnader minst ska täckas av årets intäkter. Förbundet debiterar medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Andelskapitalet är beräknat på medlemmarnas invånarantal och uppgår till totalt 3,2 miljoner kronor. Under 2024 har utförts drygt 314 000 uppdrag, vilket är 21 000 färre uppdrag än vad som budgeterats. Årets resultat blev -3 950 tkr att jämföra med budgeterat nollresultat. Det negativa resultatet beror på förändrad redovisning av återbetalning av eget kapital till medlemmarna och återställdes genom att åberopa synnerliga skäl. Förbundet bedöms ha uppfyllt samtliga verksamhetsmål, dock inte de finansiella målen. Sammantaget bedöms förbundet ändå ha en god ekonomisk hushållning då såväl förbundets likviditet som soliditet är god.

Direktionen beslutar 2025-03-28 § 586 att det egna kapitalet inte återbetalas till medlemmarna. Revisorerna tillstyrker i revisionsberättelsen att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag direktionen Tolkförmedling Väst 2025-03-28 § 585.
Årsredovisning 2024 - Tolkförmedling Väst.
Redovisning Internkontrollrapport – Förbundsdirektör samt ordförande.
Revisionsberättelse för år 2024 – Revisorerna i kommunalförbundet Tolkförmedling Väst.
Förbundsordning fr.o.m 2024-01-01.
Protokollsutdrag direktionen Tolkförmedling Väst 2025-03-28 § 586
Tjänsteutlåtande förbundsdirektör, daterad 2025-03-28

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisning 2024 för Tolkförmedling Väst samt beviljar direktionen ansvarsfrihet.

Expedieras till

KS/KF

Tolkförmedling Väst

PROTOKOLL
Direktionen
2025-03-28
Dnr 25/0001-1

§ 585 Årsredovisning 2024

Beslut

Direktionen beslutar att godkänna ÅRSREDOVISNING 2024 och översänder den till medlemmarna för godkännande och prövning av ansvarsfrihet.

Sammanfattning av ärendet

Efter varje räkenskapsår, tillika kalenderår, ska en årsredovisning upprättas. Årsredovisningen ska innehålla förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning, finansieringsanalys, noter samt drift- och investeringsredovisning.

Förbundsordningen reglerar att förbundets årliga kostnader minst ska täckas av årets intäkter. Förbundet ska debitera medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Andelskapitalet är beräknat på medlemmarnas invånarantal och uppgår till totalt 3,2 mkr.

Händelser av väsentlig betydelse:

- Förbundet har under året haft ett antal rättsärenden. Samtliga är avslutade.
- I juni driftsattes en ny tjänst som möjliggör för förbundets kunder att skicka SMS på bokat tolkspråk.
- Förbundet uppmärksammades under året för sitt arbetsmiljöarbete.
- I december driftsattes TFV AI-tolk, ett AI-baserat tolkverktyg.
- Förbundet fick i början av året tre nya medlemskommuner.

Det finns inga väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång.

Under 2024 utfördes drygt 314 000 uppdrag vilket är 21 000 färre uppdrag än budgeterat. Årets resultat blev -3 950 tkr att jämföra med budgeterat nollresultat. Det negativa resultatet beror på förändrad redovisning av återbetalning av eget kapital till medlemmarna och återställdes genom att åberopa synnerliga skäl. Förbundet bedöms ha uppfyllt samtliga verksamhetsmål, dock inte de finansiella målen. Sammantaget bedöms förbundet ändå ha en god ekonomisk hushållning då såväl förbundets likviditet som soliditet är god.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- ÅRSREDOVISNING 2024, dnr 25/0008-2
- INTERNKONTROLLRAPPORT, dnr 25/0008-3

Beslutet ska skickas till

Förbundsmedlemmarna
Revisorerna

Comfact Signature Referensnummer: 204622SE

Årsredovisning 2024

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att godkänna ÅRSREDOVISNINGEN 2024 och översänder den till medlemmarna för godkännande och prövning av ansvarsfrihet.

Sammanfattning av ärendet

Efter varje räkenskapsår, tillika kalenderår, ska en årsredovisning upprättas. Årsredovisningen ska innehålla förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning, finansieringsanalys, noter samt drift- och investeringsredovisning.

Förbundsordningen reglerar att förbundets årliga kostnader minst ska täckas av årets intäkter. Förbundet ska debitera medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Andelskapitalet är beräknat på medlemmarnas invånarantal och uppgår till totalt 3,2 mkr.

Händelser av väsentlig betydelse:

- Förbundet har under året haft ett antal rättsärenden. Samtliga är avslutade.
- I juni driftsattes en ny tjänst som möjliggör för förbundets kunder att skicka SMS på bokat tolkspråk.
- Förbundet uppmärksammades under året för sitt arbetsmiljöarbete.
- I december driftsattes TFV AI-tolk, ett AI-baserat tolkverktyg.
- Förbundet fick i början av året tre nya medlemskommuner.

Det finns inga väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång.

Under 2024 utfördes drygt 314 000 uppdrag vilket är 21 000 färre uppdrag än budgeterat. Årets resultat blev -3 950 tkr att jämföra med budgeterat nollresultat. Det negativa resultatet beror på förändrad redovisning av återbetalning av eget kapital till medlemmarna och återställdes genom att åberopa synnerliga skäl. Förbundet bedöms ha uppfyllt samtliga verksamhetsmål, dock inte de finansiella målen. Sammantaget bedöms förbundet ändå ha en god ekonomisk hushållning då såväl förbundets likviditet som soliditet är god.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- ÅRSREDOVISNING 2024, dnr 25/0008-2
- INTERNKONTROLLRAPPORT, dnr 25/0008-3

Beslutet ska skickas till

Förbundsmedlemmarna
Revisorerna

Åsa Fröding
Förbundsdirektör

Intern

ÅRSREDOVISNING
Dnr 25/0008-2
2025-03-28

Årsredovisning 2024

Organisationsnummer 222000–2972

Tolkförmedling Väst

Innehållsförteckning

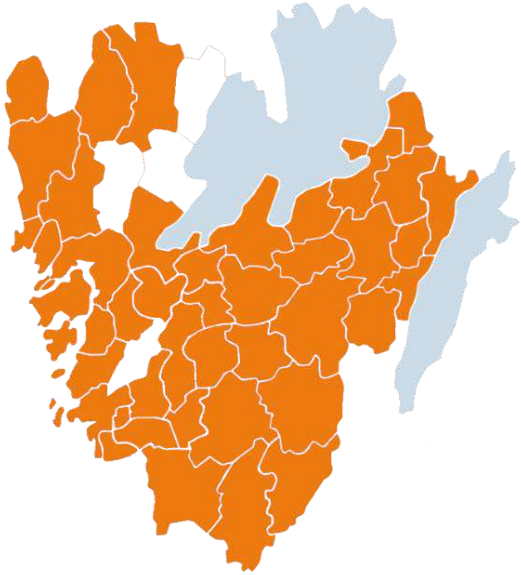
Inledning ... 3
Vision ... 3
Ledord ... 3
Förvaltningsberättelse ... 4
Översikt över verksamhetens utveckling ... 4
Organisation ... 4
Direktionen ... 4
Förbundets verksamhet ... 7
Tolkar och översättare ... 8
Kunder ... 12
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning ... 13
Ekonomi ... 13
Likviditet ... 13
Utvärdering av ekonomisk ställning ... 13
Händelser av väsentlig betydelse ... 13
Flertalet rättsärenden ... 13
SMS-tjänst ... 14
Uppmärksammat arbetsmiljöarbete ... 14
TFV AI-tolk ... 14
Nya medlemmar ... 14
Händelser efter räkenskapsperiodens slut ... 15
Styrning och uppföljning av verksamheten ... 15
Övergripande verksamhetsmål ... 15
Verksamhetsmål 2024 och måluppfyllelse ... 16
God ekonomisk hushållning ... 18
Balanskravsresultat ... 19
Balanskravsavstämning ... 19
Väsentliga personalförhållanden ... 20
Medarbetare ... 20
Tillsvidare- och visstidsanställda ... 20
Sysselsättningsgrad ... 21
Sjukfrånvaro ... 21

Pensioner 22
Förväntad utveckling 22
Budget 2024 23
Ekonomisk plan 2024–2026 23
Räkenskaper 24
Redovisningsprinciper, upplysningar och definitioner 24
Resultaträkning 24
Resultaträkning 24
Balansräkning 25
Kassaflödesanalys 26
Noter 27
Driftsredovisning 30
Utfall i förhållande till budget 30
Bakgrund till budget 30
Utfall 30
Förbundets investeringsverksamhet 32

Inledning

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund och dess ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov[1] av språktolk. Förbundet har tilldelats uppdraget att bedriva språktolkförmedling och är därmed huvudman för verksamheten. Medlemsorganisationernas verksamheter köper samtliga språktolktjänster av Tolkförmedling Väst. Förbundet bedriver även översättningsverksamhet.

Tolkförmedling Väst har varit i drift sedan 1 april 2013 och består av totalt 46 medlemmar; Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Borås, Bollebygd, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mariestad, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg och Öckerö.

Figur 1 Karta över förbundets medlemmar

Förbundet är en egen offentligrättslig juridisk person, fristående i förhållande till sina medlemmar. Medlemmarna har kvar ett yttersta ekonomiskt ansvar för verksamheten. Varje medlem har tillskjutit en krona per kommuninvånare som andelskapital. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

Förbundet styrs av en direktion bestående av ledamöter från respektive medlemsorganisation. Särskilt utsedda revisorer granskar förbundets verksamhet. Förbundet har sitt säte i Göteborg samt ett lokalkontor i Mariestad.

Vision

Genom att erbjuda kvalitativa språktolktjänster bidrar Tolkförmedling Väst till ökad integration i samhället.

Ledord

Förbundets ledord; professionalitet, tillgänglighet och trygghet är en del av förbundets varumärke. Ledorden talar om vad förbundet står för och ska genomsyra verksamheten.

[1] En myndighet ska enligt 13 § i Förvaltningslagen ”… använda tolk och se till att översätta handlingar om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska.”

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

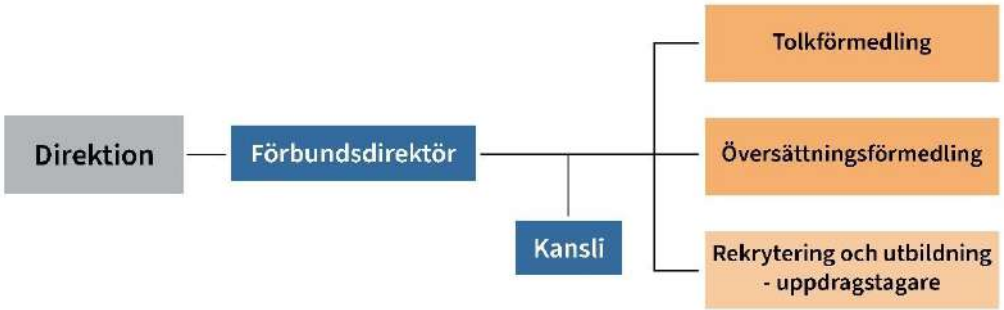
De senaste åren har efterfrågan på tolk sjunkit och kommer sannolikt fortsätta minska successivt även de kommande åren. Nedgången är framför allt ett resultat av det minskade inflödet av nya tolkbehövande till landet. Förbundet gör ett negativt resultat 2024 på grund av en förändrad redovisning avseende återbetalning av eget kapital till medlemsorganisationerna. Soliditeten är något lägre jämfört med 2023 och beror även det på återbetalning av eget kapital till medlemmarna.

Förbundet (tkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	220 452	221 686	223 851	206 925	195 487
Verksamhetens kostnader	-224 402	-221 901	-213 340	-198 269	-190 985
Årets resultat	-3 950	-215	4 177	5 442	3 465
Soliditet (%)	47 %	49 %	50 %	56 %	53 %
Nettoinvesteringar	0	7 035	1 254	0	10 086
Långfristig skuld	0	0	0	0	0

Tabell 1 Översikt över verksamhetens utveckling 2019–2023

Organisation

På uppdrag av direktionen leds tjänstemannaorganisationen av förbundsdirektör. Verksamheten består av kansli, två tolkförmedlingskontor samt översättningsförmedling. Kansliet leds av förbundsdirektören. De lokala förmedlingskontoren, inklusive översättningsförmedling samt verksamheten för rekrytering och utbildning av uppdragstagare, leds av förbundets två verksamhetschefer. Administrativt stöd inom IT, ekonomi, HR och lön köps av Mariestads, Töreboda, Gullspångs kommuner i samverkan. Verksamhetsspecifikt IT-stöd och verksamhetsanpassat telefonisystem köps separat.

Figur 2 Organisationsschema

Direktionen

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med direktion. Direktionens uppdrag regleras i kommunallagen och den förbundsordning som medlemmarna antagit. Direktionen har haft fyra möten under året, varav ett genomförts på distans.

Direktionen för Tolkförmedling Väst utgjordes 2024-12-31 av:

Göteborgs Stad
Claudia Nistor Pedrini (S), ordförande
Zagros Hama Ada (M), ersättare

Alingsås kommun
Per-Gordon Tranberg (M), ledamot
Ulla Dalén (MP), ersättare

Bollebygd kommun
Fredrik Drugge (M), ledamot
Lisette Vermeulen (SD), ersättare

Dals-Eds kommun
Christina Virevik (C), ledamot
Carina Halmberg (S), ersättare

Falköpings kommun
Sture Olsson (M), ledamot
Niclas Hillestrand (S), ersättare

Gullspångs kommun
Björn Thodenius (M), ledamot
Ann-Christin Erlandsson (S), ersättare

Herrljunga kommun
Mats Palm (S), ledamot
Gunnar Andersson (M), ersättare

Härryda Kommun
Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot
Siw Hallbert (S), ersättare

Kungälv kommun
Ulrica Brogren (S), ledamot
Dagmar Marcusson (S), ersättare

Lidköpings kommun
Per Gunnar Lindahl (M), ledamot
Lena O Jenemark (S), ersättare

Lysekils kommun
Ricard Söderberg (S), ledamot
Philip Nordqvist (M), ersättare

Marks kommun
Niklas Herneryd (L), ledamot
Kerstin Wimman-Lindén (M), ersättare

Västra Götalandsregionen
Dragan Dobromirovic (S), vice ordförande
Monika Beiring (M), ersättare

Bengtsfors kommun
Taiga Feldman Burgelis (M), ledamot
Bashir Sulaiman (S), ersättare

Borås Stad
Marie Samuelsson (S), ledamot
Birgitta Bergman (M), ersättare

Essunga kommun
Marie-Louise Svensson (M), ledamot
Pernilla Jönsson (M), ersättare

Grästorps kommun
Svante Classon (C), ledamot
Lars-Erik Tengeland (M), ersättare

Götene kommun
Rebecka Franzén (GF[2]), ledamot
Björn Cavalli Björkman (S), ersättare

Hjo kommun
Eva-Lott Gram (KD), ledamot
Lars-Göran Svensson (S), ersättare

Karlsborgs kommun
Ingvar Kärsmyr (KD), ledamot
Hilkka Eskelinen (S), ersättare

Lerums kommun
Halim Azemi (S), ledamot
Yvonne Kuhlin (SD), ersättare

Lilla Edets kommun
Gitte Jensen (S), ledamot
Johan Sösaeter Johansson (SD), ersättare

Mariestads kommun
Richard Thorell (M), ledamot
Janne Jansson (S), ersättare

Munkedals kommun
Fredrik Roos-Fylksjö (SD), ledamot
Liza Kettil (S), ersättare

[2] Götene Framtid

Mölndals stad
Shahla Alamshahi (S), ledamot
Delaram Wall (L), ersättare

Partille Kommun
Anette Nord (KD), ledamot
Eva Carlsson (S), ersättare

Skövde kommun
Maria Hjärtqvist (S), ledamot
Vakant, ersättare

Stenungsunds Kommun
Olof Lundberg (S), ledamot
Annika Åberg-Darell (V), ersättare

Svenljunga kommun
Ann-Louise Karlsson (M), ledamot
Patrik Harrysson (S), ersättare

Tibro kommun
Peter Söderlund (L), ledamot
Bodil Olsson (M), ersättare

Tjörns kommun
Cathrine Berntsson (L), ledamot
Tina Baudino (S), ersättare

Trollhättans Stad
Margreth Johnsson (S), ledamot
Dana Roman Blomster (KD), ersättare

Uddevalla kommun
Marie-Louise Andreasson (M), ledamot
Stefan Skoglund (S), ersättare

Vara kommun
Elin Härling (SD), ledamot
Fredrik Pettersson (S) ersättare

Vänersborgs kommun
Reidar Eriksson (S), ledamot
Gunnar Henriksson (L), ersättare

Orust kommun
Veronica Almroth (L), ledamot
Martin Reteike (MP), ersättare

Skara kommun
Suzanne Johansson (C), ledamot
Marie Nilsson (M), ersättare

Sotenäs kommun
Gerardo Alas (S), ledamot
Roland Mattsson (M), ersättare

Strömstads kommun
Hans-Robert Hansson (L), ledamot
Merry Johansson (S), ersättare

Tanums kommun
Roger Wallentin (C), ledamot
Birgitta Nilsson (M), ersättare

Tidaholms kommun
Zelal-Sara Yesildeniz (VT[3]), ledamot
Jonas Storm (S), ersättare

Tranemo kommun
Eva-Karin Haglund (S), ledamot
Erene Bertilsson (KD), ersättare

Töreboda kommun
Björn Lagerqvist (M), ledamot
Anne-Charlotte Karlsson (S), ersättare

Ulricehamn kommun
Sebastian Gustavsson (M), ledamot
Kari Isomaa (S), ersättare

Vårgårda kommun
Bengt Hilmersson (C), ledamot
Tony Willner (S), ersättare

Öckerö kommun
Sandra Svensson (M), ledamot
Thomas Wijk (S), ersättare

[3] Vi Tidaholm

Förbundets verksamhet

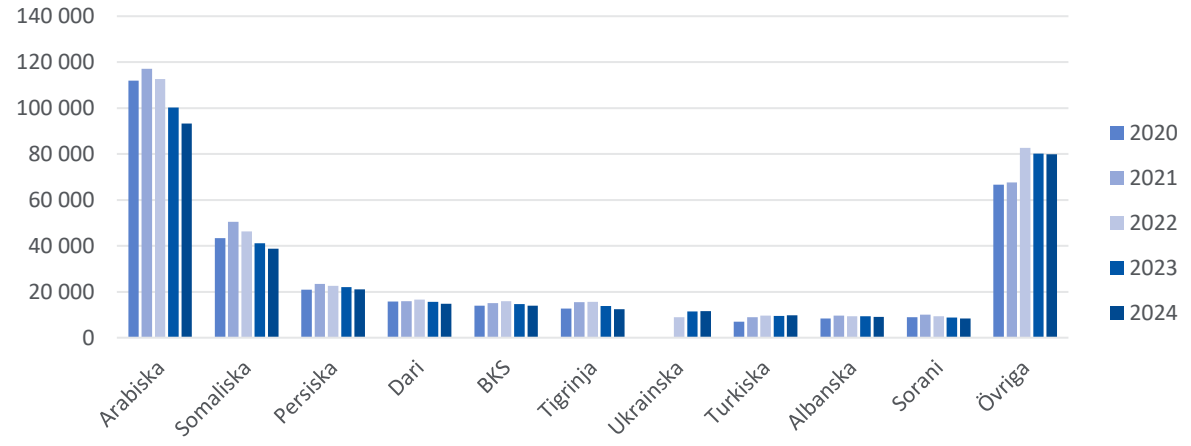
Tolkförmedling Väst har i uppdrag att tillgodose medlemmarnas behov av språktolktjänster. Förbundet erbjuder även översättningstjänster till sina medlemmar. Språktolk erbjuds på plats och på distans. Distanstolkning utförs via ljud och bild för såväl kortare meddelanden som längre tolkuppdrag. Sedan december erbjuder förbundet även ett AI-baserat tolkverktyg, vilket är ett komplement till den mänskliga tolken vid enklare kommunikation.

Bokning av förbundets tjänster kan ske på webben eller via telefonkontakt. Förmedlingskontoren har öppet vardagar under kontorstid, övriga tider bokas tolk via webben. Via förbundets digitala tjänst, Akut tolk, tillsätts akuta tolkuppdrag inom fem minuter, dygnet runt, årets alla dagar.

År	Antal utförda uppdrag	Procentuell tillsättning, tolkuppdrag	Antal utförda tolkuppdrag	Antal utförda översättningsuppdrag
2024	313 533	99,4 %	312 599	934
2023	329 156	99,1 %	328 053	1 103
2022	349 349	99,2 %	347 789	1 560
2021	341 088	99,1 %	339 366	1 722
2020	315 663	99,0 %	313 907	1 756
2019	346 564	99,5 %	344 972	1 592

Tabell 2 Uppdrag och tillsättningsgrad

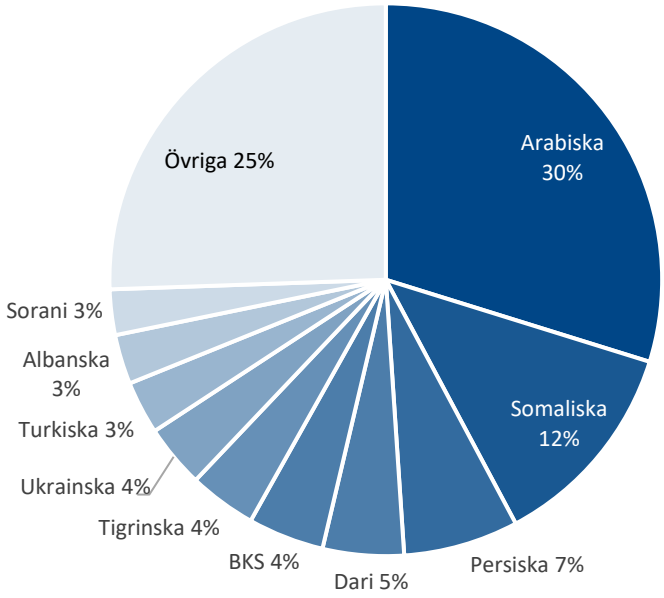
Förbundet har under 2024 utfört knappt 314 000[4] uppdrag vilket är 21 000 färre än budgeterat. Differensen i budget och utfall avseende antal uppdrag beror på att behovet av tolk minskat avsevärt. Även efterfrågan på översättningsuppdrag har minskat. Det minskade tolkbehovet är framför allt ett resultat av de senaste årens minskade inflöde av nya tolkbehövande till landet. En nedgång har varit förväntad men nivån svårprognostiserad. Tillsättningsgraden av uppdrag är högre jämfört med föregående år och ligger strax över 99,4 %.

Figur 3 Antal uppdrag 2020–2024

[4] Av dessa 314 000 uppdrag är 0,3 % översättningsuppdrag.

Förbundet förmedlade under året tolkuppdrag på 144 olika språk och dialekter, vilket är åtta fler än föregående år. Under 2024 var arabiska och somaliska, liksom tidigare år, de mest efterfrågade tolkspråken. Undantaget ukrainska och turkiska har efterfrågan på de tio största språken minskat jämfört med föregående år. Efterfrågan på tolk i numerärt små språk ökar generellt.

Figur 4 Språkfördelning 2024

Översättningsuppdragen är utförda på 45 olika språk. Svenska är det vanligaste källspråket, det vill säga att översättningar görs från svenska till andra språk. Flest översättningar har gjorts från svenska till; arabiska, engelska, somaliska, persiska och finska. De största källspråken, där översättning görs från annat språk till svenska är; arabiska, ukrainska, engelska och turkiska.

Tolkar och översättare

Den 31 december 2024 hade förbundet 1 508 uppdragstagare. Av dessa var 1 362 tolkar vilket är 57 fler jämfört med föregående år. Förbundet hade även 146 aktiva översättare, också dessa fler än året innan. Totalt var 58 uppdragstagare aktiva som både tolk och översättare i förbundet. Förbundets uppdragstagare innehar totalt 411 olika auktorisationer vilket är en kraftig kompetensökning jämfört med några år tillbaka.

År	Tolkar	Översättare	Tolk och översättare	Uppdragstagar-auktorisationer	Sjukvårds-auktoriserad tolk
2024	1 362	146	58	411	96
2023	1 295	137	44	377	89
2022	1 160	116	37	289	76
2021	1 078	109	33	273	69
2020	1 204	94	29	294	63
2019	1 183	96	31	271	62

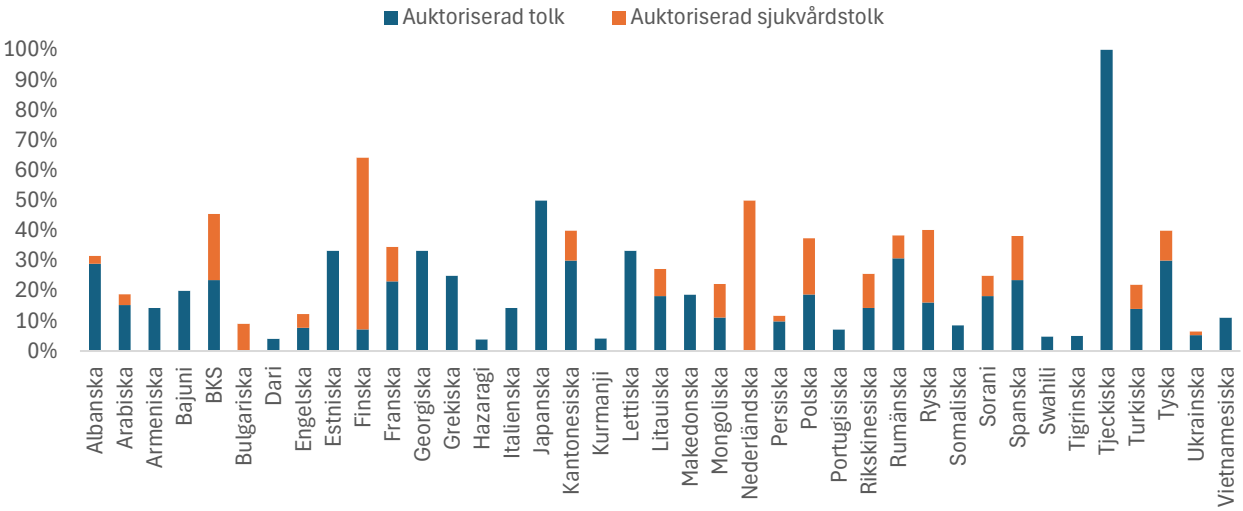
Tabell 3 Statistik över förbundets aktiva uppdragstagare

I Sverige talas ca 200 språk. Kammarkollegiet ansvarar för auktorisation av tolkar och översättare. Möjligheten till auktorisation erbjuds dock endast i ca 50 språk för tolkar respektive ca 30 språk för översättare. En uppdragstagare kan vara auktoriserad på flera språk.

Språk	Antal uppdrag	Antal tolkar	Auktoriserad tolk	Auktoriserad sjukvårdstolk
Arabiska	93 206	255	48	9
Somaliska	38 806	137	12	0
Persiska	21 058	99	12	2
Dari	14 848	72	3	0
Bosniska/kroatiska/serbiska	13 921	65	31	15
Tigrinska	12 356	57	3	0
Ukrainska	11 551	71	5	1
Turkiska	9 707	45	11	4
Albanska	9 071	38	12	1
Sorani	8 331	44	11	3
Polska	7 172	48	18	9
Ryska	6 862	81	35	21

Tabell 4 Tolkuppdrag i relation till antal tolkar och auktorisationsnivå på de tolv mest efterfrågade språken per 31 december 2024.

Tillgången på auktoriserade tolkar är begränsad och inte i paritet med vilka språk som efterfrågas. Av förbundets tolkar är 22% auktoriserade vilket är en spegling av den generella tillgången av auktoriserad tolk. 96 av de 305 auktoriserade tolkarna innehar även sjukvårdsauktorisation. På arabiska, förbundets mest efterfrågade språk, med totalt 255 tolkar är 48 tolkar auktoriserade, varav nio med sjukvårdsauktorisation. Somaliska är det näst mest efterfrågade språket och förbundet har 137 aktiva somaliska tolkar, 12 av dessa är auktoriserade, ingen med sjukvårdsauktorisation.

Figur 5 Fördelning utbildningsnivå inom de språk där auktoriserade tolkar finns.

En stor andel av tolkarna inom språkgrupperna BKS och ryska är auktoriserade och flera innehar även sjukvårdsauktorisation. Ryska är dock ett mindre efterfrågat språk, även om en ökning skett efter Rysslands invasion i Ukraina. Av förbundets två tolkar på tjeckiska är båda auktoriserade, dock är detta ett mindre efterfrågat språk.

Förbundet arbetar kontinuerligt med att rekrytera tolkar och fokus ligger framför allt på att attrahera redan utbildade och om möjligt auktoriserade tolkar. Under året har totalt 178 tolkar och 15 översättare rekryterats. Av de rekryterade tolkarna var 91 utbildade och 22 auktoriserade, varav tre med sjukvårdsauktorisation. Av de rekryterade översättarna var fyra auktoriserade translatorer och fyra är även aktiva som tolkar.

År	Tolkar	Sjukvårds-auktoriserade tolkar	Auktoriserade tolkar	Utbildade tolkar	Översättare	Auktoriserade translatorer
2024	178	3	22	91	15	4
2023	164	3	18	72	17	6
2022	161	3	9	64	10	3
2021	76	9	16	32	13	8

Tabell 5 Totalt antal rekryterade tolkar/översättare samt fördelning per utbildningsnivå.

Intresset för att tolka för förbundet har under året varit fortsatt stort. Totalt genomförde 86 tolkaspiranter förbundets rekryteringstest (redan auktoriserade och utbildade tolkar genomgår inte testet). Mer än hälften av de testade tolkaspiranterna fick godkänt resultat vilket är en tydlig ökning från tidigare år. Tolkar i mindre frekventa språk och dialekter, såsom bland annat afar, arsi, benadiri, dinka, hebreiska, malayalam, tamazight och kikuyu har rekryterats under året. Behovet av såväl engelska som ukrainska tolkar har varit fortsatt stort, under året har 13 respektive 23 nya tolkar rekryterats.

År	Antal personer som genomfört rekryteringstest	Andel godkända resultat, rekryteringstest	Antal utfärdade kursintyg	Antal personer som genomgått SRHR-utbildning
2024	86	60 %	231	35
2023	73	48 %	127	73
2022	97	70 %	224	65
2021	36	47 %	268	10
2020	93	55 %	63	25
2019	143	38 %	137	54

Tabell 6 Test- och utbildningsstatistik

Under året har såväl rekryteringsprocessen för översättare som tolkar utvecklats och effektiviserats. Bland annat har ett internt rekryteringstest tagits fram för förenklad rekryteringen av översättare i de språk där möjlighet till utbildning och auktorisation saknas.

I syfte att väcka intresse för tolkyrket samt att synliggöra Tolkförmedling Väst har förbundet även under 2024 deltagit på rekryteringsmässorna Opportunity Day och Kompetensmässan i Göteborg.

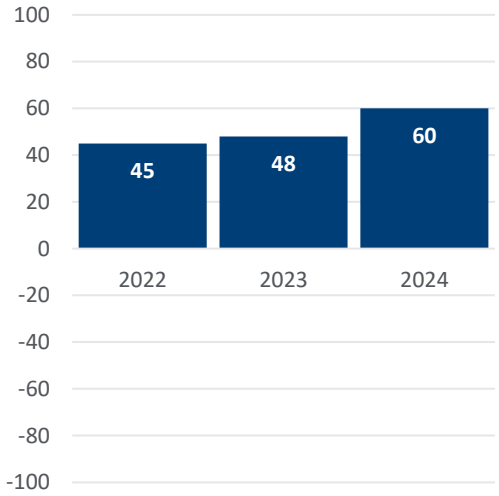
Förbundet uppmuntrar aktiva tolkar och översättare att höja sin kompetens, bland annat genom att stötta inför preparandkurs och auktorisationsprov. 13 av förbundets anlitade tolkar, har auktoriserats och fyra har erhållit sjukvårdsauktorisation under året. 23 tolkar har även höjt sin kompetensnivå till utbildad tolk, vilket är nivån under auktorisation.

Under hösten 2024 implementerades en ny introduktionskurs för nyrekryterade tolkar. Den tidigare distansanpassade introduktionen är numera helt digital och bedrivs genom så kallad Nano Learning. Detta format möjliggör för tolkaspiranterna att ta del av informationen när helst det passar dem.

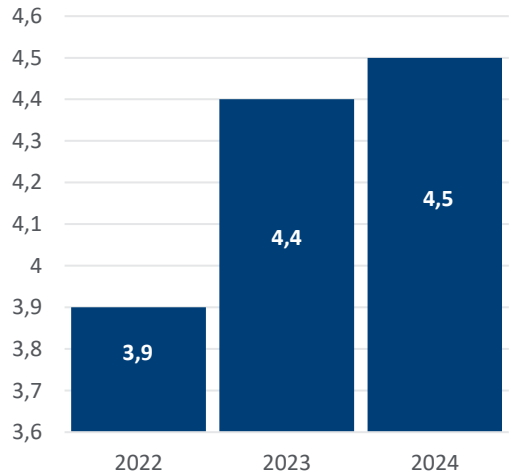
Förbundets interna kurser för tolkar har även fortsatt varit mycket efterfrågade och uppskattade. Genom att samtliga kurser erbjuds på distans möjliggörs deltagande för alla tolkar oavsett bostadsort. Under året har 35 tolkar genomfört SRHR-utbildningen[5]. ”Våld i nära relationer” är en ny intern kurs som förbundet erbjuder från och med 2024. Totalt har 126 tolkar genomfört kursen under året. 22 tolkar har gått ”Fördjupningskurs Psykiatri och psykisk ohälsa”, 29 tolkar har gått ”Fördjupningskurs Socialtjänst” och 9 tolkar har gått ”Att tolka i skolan”.

Vid två tillfällen under året har förbundets uppdragstagare bjudits in till webbinarier på temat ”Kvalitet”. Förbundet har tillsammans med Röda Korset även erbjudit ett webbinarie avseende ”Tolkning vid psykoterapeutiska samtal”. En workshop om ”God tolksed” har också genomförts. Närmare 300 uppdragstagare har deltagit totalt. Året avslutades i december med fika och gemensamt mingel för förbundets tolkar och översättare på kontoret i Göteborg. Julfikat slog alla rekord. Långt över hundra uppdragstagare slöt upp för en mycket uppskattat och trevlig stund tillsammans.

Under hösten skickades årets tolkenkät ut i syfte att fånga upp upplevelsen av Tolkförmedling Väst som uppdragsgivare. Totalt inkom 776 svar vilket motsvarar ca 61 % i svarsfrekvens. Tolkarna var generellt mycket positiva och för tredje året i rad ökade både tolkarnas ambassadörskap (Employee Net Promotor Score, eNPS) och nöjdhet (Nöjd-tolk-Index, NTI). För året uppgick eNPS till 60 och NTI till 4,5. Tolkarnas frisvar i form av synpunkter och idéer beaktas i förbundets kvalitets- och utvecklingsarbete.

Figur 6 Tolkarnas ambassadörskap, eNPS

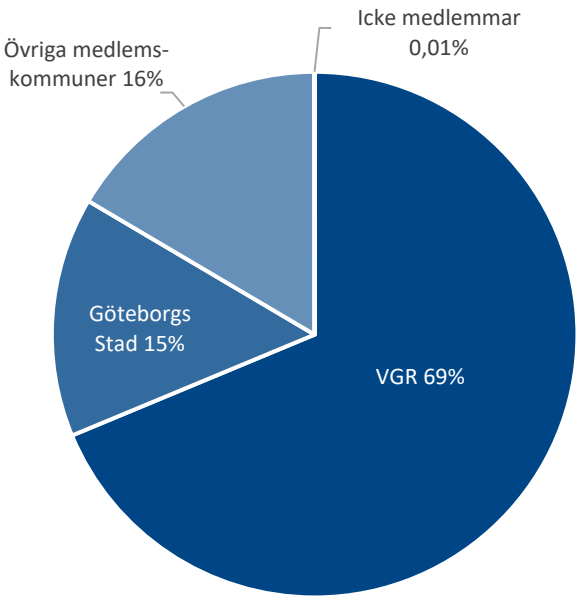
Figur 7 Tolkarnas nöjdhet, NTI

[5] Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Kunder

Den 31 december 2024 hade förbundet 4 224 registrerade medlemskunder. Varje månad under 2024 förmedlades i snitt 25 000 uppdrag till 2 000 kunder. 99,99 % av uppdragen köptes av förbundets medlemmar[6]. Västra Götalandsregionen stod för 69 % av förbundets uppdrag under året vilket är samma siffra som året innan.

I motsats till tolkuppdragen där Västra Götalandsregionen beställer större delen av uppdragen så beställer medlemskommunerna nästan 70 % av samtliga översättningsuppdrag. Resterande del beställs av Västra Götalandsregionens verksamheter.

Figur 6 Fördelning av bokade uppdrag

Kundarbete

Förbundets kundarbete är numera en naturlig del i verksamheten och i medarbetarnas vardag. Under våren skickades den årliga kundenkäten ut och värdefull input från kunderna inhämtades för verksamhetens utveckling. NKI (Nöjd kundindex) för 2024 uppgick till hela 81 vilket visar på en mycket hög kundnöjdhet men också på en ökning från föregående år.

Under året har ett antal öppna webbinarier genomförts för förbundets kunder i syfte att öka kunskapen om tolkanvändning. Även skräddarsydda informationsmöten har genomförts på plats hos kund alternativt på distans. Likaså har ett femtiotal blivande specialistläkare inom Sahlgrenska Universitetssjukhus utbildats av Tolkförmedling Väst i tolkanvändning.

Förbundet har under året genomfört ”Kulturdialog” på plats hos fem olika kunder. Totalt har drygt 90 personer fått ökad kunskap och förståelse av de kulturella utmaningar som kan uppstå i tolksituationen.

[6] Förbundet utför i ett fåtal akuta situationer tolkuppdrag till domstol och polis.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Ekonomi

I enlighet med förbundsordningen ska förbundets årliga kostnader minst täckas av årets intäkter. Ett av de övergripande verksamhetsmålen är att verksamheten ska vara kostnadseffektiv. Intäkter fås genom förmedling av tolktjänster och förbundets största kostnader är arvoden till tolkar för utförda tolkuppdrag. Den totala kostnaden för arvoden och den totala intäkten är beroende av hur många tolktjänster som utförs. Förbundet debiterar medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Tolkförmedling Väst har en checkkredit hos bank på 10 mkr.

Andelskapitalet är beräknat på medlemmarnas invånarantal och uppgår till totalt 3,2 mkr.

Likviditet

Förbundet har totalt sett haft en god likviditet under 2024, dock har checkkrediten nyttjats vid ett tillfälle under året. Förbundet utbetalade under hösten den återbetalning av eget kapital som direktionen beslutade om i mars, vilket påverkade likviditeten med 8,7 mkr. I kombination med en förskjutning mellan inbetalning av förbundets kundfakturor och utbetalning till Skatteverket resulterade detta i att checkkrediten nyttjades vid ett tillfälle.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förbundet finansieras av intäkter från de tjänster som medlemmarna köper enligt självkostnadsprincipen. Sedan start har förbundet byggt upp ett stabilt eget kapital. Det ekonomiska överskottet tillsammans med medlemsandelarna är förbundets likvida medel.

Direktionen har fastställt att lägsta nivå på eget kapital ska vara 22 mkr, vilket motsvarar ca sex månaders löpande driftskostnader. Efter att direktionen beslutat att godkänna årsredovisningen beslutas även om en eventuell återbetalning ska ske av eget kapital till förbundsmedlemmarna. Ett eget kapital om minst 27 mkr krävs enligt tidigare beslut för att en återbetalning ska bli aktuell. Direktionen beslutade i mars att återbetala 8,7 mkr till medlemmarna. Förbundets checkkredit kan komma att nyttjas vid en återbetalning av eget kapital varför den är beslutad att finnas kvar.

Sedan driftstarten 2013 har likviditeten varit god och alla investeringar har klarats med egna medel. Det överskott som genererats i förbundet gör att den ekonomiska ställningen är god.

Händelser av väsentlig betydelse

Flertalet rättsärenden

Anmälan till konkurrensverket

Förbundet blev anonymt anmälda till Konkurrensverket i mars 2023. Förvaltningsrätten tilldömde i mars 2024 Tolkförmedling Väst att betala en upphandlingsskadeavgift. Förbundet överklagade domen. Kammarrätten avslog prövningsrätt varpå förbundet överklagade till Högsta Förvaltningsdomstolen. I november avslogs överklagan i Högsta Förvaltningsdomstolen och förbundet dömdes därmed att betala upphandlingsskadeavgiften.

Förbundet blev i maj 2024 än en gång anonymt anmälda till Konkurrensverket. Den 3 september avskrev Konkurrensverket anmälan.

Begäran om allmän handling

Förbundet avslog under hösten 2023 utlämnande av allmän handling. Beslutet överklagades till Kammarrätten som dömde till förbundets fördel. Domen överklagades till Högsta Förvaltningsdomstolen, vilka i mars 2024 dömde till motpartens fördel. Ärendet är prejudicerande och har väckt uppmärksamhet hos såväl Sveriges kommunjurister som Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Överklagade direktionsmöten

Direktionsmötet i september 2023 överklagades på grund av att det inte var korrekt kungjort. Förvaltningsrätten dömde till motpartens fördel. Ett extra direktionsmöte sattes därmed in i oktober 2023 för att hantera beslutsärendena från septembermötet. Även det extrainsatta direktionsmötet i oktober 2023 överklagades, denna gång kopplat till direktionens rätt att besluta om mötesform. Förvaltningsrättens dom föll i april 2024 med utfallet att direktionen är att ses som både fullmäktige och styrelse, vilket innebär att direktionens mötesformer ska regleras i Arbetsordningen för direktionen.

SMS-tjänst

I juni driftsattes en ny funktion i bokningssystemet som innebar att kunden kan skicka en SMS-påminnelse om bokat besök till patienten/klienten på bokat tolkspråk. Även ett meddelande om avbokat möte kan skickas till patienten/klienten på det bokade tolkspråket. SMS-tjänsten är helt kostnadsfri för förbundets kunder. Funktionen förväntas bidra till färre besök med uteblivna patienter/klienter och därmed effektivare användning av såväl tolkar som övriga berörda samhällsfunktioner. Tjänsten har i snitt använts cirka 600 gånger per månad sedan driftsstart, tjänsten kommer att marknadsföras mer under 2025.

Uppmärksammat arbetsmiljöarbete

Sobona (Sveriges kommuner och regioner) delar årligen ut det så kallade Samhällsbärarpriset. Tolkförmedling Väst var i år finalister i kategorin arbetsmiljö och uppmärksammades särskilt med hedersomnämnande för sitt systematiska arbetsmiljöarbete. I samband med detta förärades även förbundsdirektören med ett diplom i kategorin ledarskap, i sin funktion som en viktig samhällsbärare.

TFV AI-tolk

Förbundet har under flera år följt den tekniska utvecklingen avseende digitala tolkverktyg. Under våren 2024 inleddes ett samarbete med en extern part avseende ett AI-baserat digitalt tolkverktyg. Under hösten testades produkten hos ett antal pilotgrupper representerade av förbundets kunder. Produkten har väckt stort intresse såväl internt som externt då den är unik i sitt slag. I december driftsattes TFV AI-tolk. Verktyget är mycket användarvänligt, har säker datahantering och garanterar patientsekretessen vilket skiljer den mot andra liknande produkter på marknaden. TFV AI-tolk är i första hand tänkt att vara ett komplement till den mänskliga tolken vid enklare samtal med patient/klient.

Nya medlemmar

Förbundet fick tre nya medlemmar 2024, Bengtsfors kommun, Stenungsunds kommun och Vänersborgs kommun.

Händelser efter räkenskapsperiodens slut

Det finns inga väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång.

Styrning och uppföljning av verksamheten

Övergripande verksamhetsmål

Tolkförmedling Väst ska tillgodose medlemmarnas behov av språktolk och ska vara det självklara valet av förmedling för professionella uppdragstagare. Förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare där alla medarbetare vet sitt uppdrag och vem vi är till för. Tolkförmedling Väst ska vara i framkant och en förebild för andra. Förbundets värdegrund ska vara ett gemensamt förhållningssätt och verksamheten ska genomsyras av professionalitet, tillgänglighet och trygghet i alla led.

Tolkförmedling Väst ska

- ha god tillgänglighet och likvärdig service till förbundets kunder
- hantera och tillvarata såväl kundernas som uppdragstagarnas synpunkter för verksamhetens kvalitetssäkring och utveckling
- ha en god ekonomisk medvetenhet och arbeta kostnadseffektivt
- arbeta miljömedvetet och hållbart
- verka för ökad kunskap om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkar i samhället.

Måluppfyllelse

Tillgängligheten av tolkar har under året varit god vilket bland annat är ett resultat av ett över tid strategiskt rekryteringsarbete. Flertalet tolkar har rekryterats i mindre frekventa språk och i kombination med den fortsatt höga andelen distanstolkning har balansen mellan efterfrågan och tillgång varit god. Genom tydliga och, i organisationen, gemensamma rutiner säkerställs likvärdig service till förbundets olika kunder. För att kvalitetssäkra och utveckla verksamheten sker bland annat ett kontinuerligt arbete med inkommande synpunkter.

För att uppnå en god ekonomisk medvetenhet inom förbundet redovisas och kommuniceras verksamhetens ekonomi kontinuerligt. Likaså utvärderas arbetssätt och organisation kontinuerligt för att säkerställa en kostnadseffektiv och hållbar verksamhet. I förordandet av distanstolkning lyfts såväl det direkta miljöperspektivet som hållbarhetsaspekten som viktiga argument för distanstolkning framför platstolkning.

För att öka kunskapen om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkar erbjuder förbundet så kallade Kulturdialoger kostnadsfritt till sina kunder i syfte att synliggöra de kulturella utmaningar som ofta uppstår i det tolkade mötet. Förbundets kunder bjuds också regelbundet in till webbinarier i syfte att öka kunskapen om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkar. Förbundet erbjuder även kundanpassad information och utbildning, såväl på plats som på distans för att öka kunskapen om tolkanvändande.

Verksamhetsmål 2024 och måluppfyllelse

Direktionen har fastslagit följande verksamhetsmål:

Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans

Indikator	Utfall 2023	Målvärde 2024	**Utfall 2024**
Andel tillsatta beställningar ska överstiga 99 %.	99,1 %	>99 %	99,4 %
Andel tillfällen tolkar kommer sent eller uteblir från bokade uppdrag ska understiga 1 %.	0,8 %	<1 %	1,0 %

Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar

Indikator	Utfall 2023	Målvärde 2024	**Utfall 2024**
Andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av auktoriserad sjukvårdstolk ska uppgå till minst 9 %.	10,7 %	≥9 %	12,5 %
Andel uppdrag som utförs av auktoriserad tolk ska uppgå till minst 25 %.	27,5 %	≥25 %	33,6 %
Andel uppdrag som utförs av utbildad tolk ska uppgå till minst 59 %.	56,8 %	≥59 %	54,7 %

Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verksamheten ska utvecklas

Indikator	Utfall 2023	Målvärde 2024	**Utfall 2024**
Andel beställningar som inkommer via digitala tjänster ska uppgå till minst 77%.	75,6 %	≥77 %	79,5 %
Nöjd kundindex (NKI) ska uppgå till minst 80.	80	≥ 80	81

Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikator	Utfall 2023	Målvärde 2024	**Utfall 2024**
Sjukfrånvaron ska understiga 6 %.	6,4 %	<6 %	11,2
Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska uppgå till minst 90.	89	≥ 90	92

Tolkförmedling Väst ska bedriva en hållbar verksamhet

Indikator	Utfall 2023	Målvärde 2024	**Utfall 2024**
Andel uppdrag som utförs på distans ska uppgå till minst 67%.	67,9 %	≥67 %	70,1 %

Måluppfyllelse

Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans

Utfallet av andelen tillsatta beställningar blev 99,4 % vilket är en ökning jämfört med föregående år. Den högre tillsättningsgraden är ett resultat av rekrytering av tolkar på numerärt små språk samt en fortsatt hög andel uppdrag på distans. Andelen uppdrag där tolkar kommer sent eller uteblir från bokade uppdrag ska vara mindre än 1 %. Årets utfall blev 1,0 % vilket är något högre jämfört med föregående år. Ökningen är framför allt relaterad till oförutsebara trafikstörningar i centrala Göteborg, vilket tolkarna ej kunnat påverka. Målet att ha en pålitlig leverans bedöms ha uppnåtts trots att en av indikatorernas målvärde ej uppfyllts.

Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar

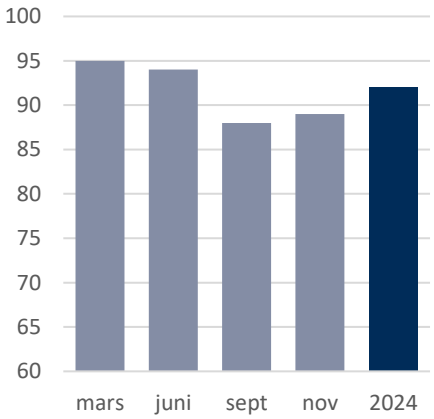
Utfallet av såväl andelen uppdrag som utförs av auktoriserad tolk som andelen hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av auktoriserad sjukvårdstolk har ökat jämfört med föregående år. Ökningen beror främst på att tolkning på distans fortsatt dominera men också att förbundet under året rekryterat 22 nya auktoriserade tolkar, varav tre även hade sjukvårdsauktorisation. Vid tolkning på distans kan tolkarnas tid i större utsträckning nyttjas till effektiv tolktid vilket resulterar i att de auktoriserade tolkarna kan utföra fler uppdrag. Andelen uppdrag som utförts av nivån utbildad tolk har däremot fortsatt att minska. Minskningen beror dock på att andelen uppdrag som utförs av auktoriserade tolkar har ökat och bör därmed inte ses som något negativt. Totalt sett så utförs alltså fler tolkuppdrag av de högre kompetensnivåerna. Målet att tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar bedöms ha uppnåtts trots att en av indikatorernas målvärde ej uppfyllts.

Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verksamheten ska utvecklas

Andelen beställningar som inkommer via digitala tjänster har fortsatt öka och förbundets bokningssystem utvecklas kontinuerligt för bästa användarvänlighet. Årets NKI-mätning (Nöjd kundindex) visade på en fortsatt ökad kundnöjdhet. Även svarsfrekvens var högre än tidigare år och hela 891 frisvar inkom vilka ligger till grund för förbundets kontinuerliga utvecklingsarbete i syfte att möte kundernas behov. Målet att ligga i framkant och att verksamheten ska utvecklas bedöms därmed uppfyllt.

Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare

Det fokuserade värdegrundsarbetet som bedrivits i organisationen de senare åren har haft en fortsatt positiv inverkan på förbundets arbetsmiljö. Att HME (Hållbart medarbetarengagemang) skulle nå det uppsatta målet var en mycket hög ambitionsnivå. Förbundet mäter HME fyra gånger per år och utfallet för året blev 92 med en toppnotering på 95 i mars.

Figur 7 HME-mätningar 2023

Sjukfrånvaron har även i år varit högre än önskvärt vilket framför allt hänger samman med ett fåtal personers, icke arbetsrelaterade, långtidsfrånvaro. Indikatorn avseende att sjukfrånvaron ska understiga 6 % uppfylls inte då utfallet för året blev 11,2 %. Även om målvärdet inte uppfylls så finns ingen arbetsrelaterad frånvaro utan förbundet bedöms vara en välmående och välfungerande organisation vilket också det höga HME-värdet visar. Målet att förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare bedöms därför uppfyllt.

Tolkförmedling Väst ska bedriva en hållbar verksamhet

Andelen uppdrag som utförts på distans har ökat med drygt 2 procentenheter jämfört med föregående år och uppgick till 70 % under 2024. Genom distanstolkning minskar miljöpåverkan samt kundernas kostnader och tolkens tid kan nyttjas mer effektivt. Målet att bedriva en hållbar verksamhet bedöms därmed uppnått.

God ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska förbundet ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Verksamheten ska genomsyras av en god ekonomisk hushållning både i ett kort- och i ett långsiktigt perspektiv. Kännetecken för detta är bland annat att de löpande intäkterna täcker de löpande kostnaderna och att resultatet, sett över en längre period, är positivt.

Direktionen har fastslagit följande finansiella mål rörande god ekonomisk hushållning:

- Den löpande verksamheten ska visa ett positivt resultat
- Checkkrediten ska ej nyttjas

Den löpande verksamheten visar ett negativt resultat för 2024 dock har likviditeten varit god. Checkkrediten har nyttjats vid ett tillfälle. Förbundet utbetalade under hösten den återbetalning av eget kapital som direktionen beslutade om i mars, vilket påverkade likviditeten med 8,7 mkr. I kombination med en förskjutning mellan inbetalning av förbundets kundfakturor och utbetalning till Skatteverket resulterade detta i att checkkrediten nyttjades vid ett tillfälle.

Förbundet bedöms ha uppfyllt samtliga verksamhetsmål, se sidan 17, dock uppnås inte de finansiella målen på grund av en förändrad redovisning av återbetalning av eget kapital till medlemmarna. Sammantaget bedöms förbundet ändå ha en god ekonomisk hushållning då såväl förbundets likviditet som soliditet är god.

Balanskravsresultat

Balanskravet innebär att förbundets intäkter måste vara högre än kostnaderna. Om resultatet i bokslutet är negativt och det egna kapitalet därmed minskar, är förbundet skyldig att inom tre år återställa det egna kapitalet. Balanskravet uppfylldes inte 2024. Det negativa resultatet för året beror på en förändrad redovisning för återbetalningen av eget kapital. Liknande transaktioner, det vill säga utbetalning av eget kapital, skedde även 2019 och 2022. Dessa utbetalningar hanterades inte på samma sätt som i år, därmed framgår det inte av balanskravsutredningen nedan. Siffrorna kommer inte att justeras bakåt i balanskravsutredningen då det inte påverkar bedömningen av den ekonomiska ställningen. Det negativa resultatet för 2024 justeras genom att åberopa synnerliga skäl då den ekonomiska ställningen bedöms fortsätt vara god trots justeringen. Den ekonomiska ställningen bedöms fortsatt bra då likviditeten och soliditeten varit god under året och förbundet har en långsiktig god ekonomisk hushållning.

Balanskravsavstämning

(tkr)	2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	- 3 950	-215	4 177
- Samtliga realisationsvinster	0	0	0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper			
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-3 950	-215	4 177
Årets balanskravsresultat	-3 950	-215	4 177
Balanskravsresultat att reglera inom 3 år	-3 950	-215	0

Redovisning av återställning av balanskrav

(tkr)	2024	2023	2022
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	-215	0	0
- Varav 2023	-215	0	0
Årets balanskravsresultat enligt balanskravsutredningen	-3 950	-215	0
+ Synnerliga skäl att inte återställa	3 950	0	0
+ Synnerliga skäl för att återställa under längre tid	0	0	0
UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	**-215**	**-215**	**0**
UB Synnerliga skäl som ska återställas över längre tid	0	0	0
UB ackumulerade ej återställda negativa resultat	**0**	**0**	**0**
- Varav från år 2023, återställs senast 2026	-215	-215	0

Väsentliga personalförhållanden

Medarbetare

Under 2024 har de positiva effekterna av det nya bokningssystemet, vilket driftsattes under våren 2023, blivit alltmer synbara. Flera arbetsprocesser har blivit effektivare, och i vissa fall automatiserats, vilket gjort att bemanningsbehovet förändrats. Med anledning av detta, samt att verksamhetschefen för Mariestadskontoret innan sommaren sa upp sin anställning, genomfördes en översyn av organisationen. En omorganisation kommer att träda i kraft från och med årsskiftet och antalet verksamhetschefer kommer att minskas från fyra till tre. Omorganisationen innebär bland annat att förbundets totala verksamhet centreras till Göteborg. Förmedlingsarbetet kommer att ledas av två verksamhetschefer och delar av förbundets övergripande stödfunktioner kommer att flyttas från förbundsdirektör till den nyrekryterade verksamhetschefen.

Även om det finns ett sviktande medarbetarengagemang kopplat till nedstängningen av kontoret i Mariestad är arbetsmiljön i förbundet fortsatt mycket bra. Det kontinuerliga värdegrundsarbetet som bedrivs i förbundet fortsätter ha en positiv effekt på organisationen vilket tydligt framkommer av utfallet i arbetsmiljöverktyget Winningtemp.

Utöver att en ny verksamhetschef rekryterats under hösten så har även en ny förbundscontroller rekryterats. Båda ersätter tidigare befattningshavare med lång anställningstid i förbundet och båda tillträder i början av 2025.

Den årliga förbundsdagen genomfördes i december. Årets externa föreläsare Patrick Gruczkun höll under förmiddagen ett mycket uppskattat föredrag om interkulturell kompetens. Eftermiddagen ägnades åt frågeställningar kopplat till såväl AI som en verksamhet i framkant. Förbundsdagen blev även i år mycket uppskattad av medarbetarna och dess värde för verksamheten är tydlig.

Årets löneöversyn genomfördes i enlighet med avtal och ny lön betalades ut i april. Löneöversynen föranleddes av en lönekartläggning där inga osakliga löneskillnader förelåg.

Tillsvidare- och visstidsanställda

Per den 31 december 2024 hade förbundet 44 tillsvidareanställda arbetstagare samt fem provanställda. Av de tillsvidareanställda arbetstagarna var 39 kvinnor och fem män. Vid mättillfället var två personer 100 % föräldraledig och en person var 100 % studieledig. Ytterligare tre arbetstagare var partiellt lediga, varav två var föräldralediga och en var studieledig. Totalt har 52 olika personer varit tillsvidareanställda i förbundet under året vilket motsvarar en personalomsättning om 16,4 % vilket är ett par procentenheter högre jämfört med föregående år. Den främsta orsaken till personalomsättningen är flera pensionsavgångar samt avvecklingen av lokalkontoret i Mariestad.

Under året har antalet årsarbetare totalt motsvarat 44,1 vilket är en minskning med 5,8 åa jämfört med föregående år. Det färre antalet arbetade timmar beror bland annat på vakanta tjänster i avvaktan på tillsättning.

År	Tillsvidare (åa)	Visstid (åa)	Timavlönade (åa)	Totalt (åa)
2024	42,0	2,0	0,1	44,1
2023	47,6	1,4	0,9	49,9
2022	48,8	0,9	0,3	50,0
2021	52,9	2,2	1,0	56,1
2020	50,7	5,5	1,0	57,2

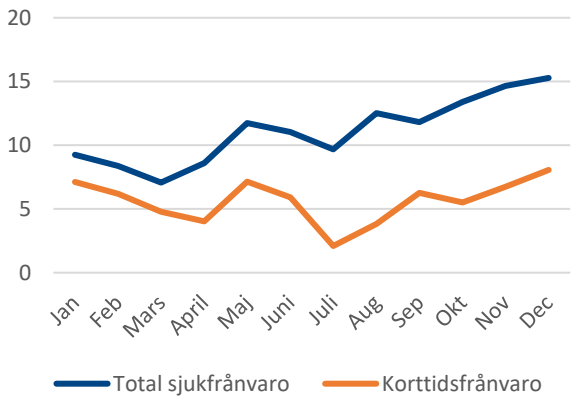
Tabell 7 Årsarbetare

Sysselsättningsgrad

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för de tillsvidareanställda medarbetarna är 99,5 % vilket är i paritet med föregående år. 97,4 % av kvinnorna respektive 100 % av männen är heltidsanställda inom förbundet.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för 2024 var 11,2 % vilket är en kraftig ökning jämfört med föregående år. Den höga sjukfrånvaron är framför allt ett resultat av en hög långtidssjukfrånvaro, vilken är 49,2 % av den totala sjukfrånvaron. Också långtidssjukfrånvaron är högre jämfört med föregående år och är direkt kopplat till icke arbetsrelaterad sjukskrivning.

Figur 8 Sjukfrånvaro 2024

Såväl sjukfrånvaron för förbundets anställda kvinnor som män har ökat jämfört med föregående år och var 9,5 % respektive 22 %. Sjukfrånvaro i åldrarna 30 år och uppåt är betydligt högre än sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre, vilket är en spegling av i vilken ålderskategori långtidssjukfrånvaron finns.

	2024	2023
Total sjukfrånvaro	11,2 %	6,4 %
Sjukfrånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	49,2 %	19,9 %
Sjukfrånvaro för kvinnor	9,5 %	5,5 %
Sjukfrånvaro för män	22,0 %	11,2 %
Sjukfrånvaro i åldrarna 29 år eller yngre	5,4 %	4,7 %
Sjukfrånvaro i åldrarna 30 - 49 år	12,1 %	6,7 %
Sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre	11,5 %	6,3 %

Tabell 8 Översikt sjukfrånvaro, jämförelse mellan 2023 och 2024

Kostnaden för företagshälsovård var fortsatt låg under året. Friskvårdsbidraget har under 2024 nyttjats av 37 medarbetare vilket är lika många som föregående år.

Pensioner

Intjänande av pensioner inklusive löneskatt bokförs löpande i driftsredovisningen och är en pensionslösning via KPA.

Förväntad utveckling

Den nuvarande migrationspolitiken, såväl inom som utanför Sveriges gränser, kommer med sannolikhet fortsätta att bidra till ett minskat behov av språktolk och därmed en minskad efterfrågan på förbundets tolktjänster. Tidö-partierna har i början av 2025 kommit överens om ett utredningsdirektiv kopplat till tolkfrågan i Tidö-avtalet. Vad denna utredning kommer att resultera i får tiden utvisa men eventuellt kan rätten till fri tolk komma att regleras över tid och därmed påverka förbundets verksamhet. Som direktivet ser ut undantas sjukvård och rättsväsendet från utredningen.

Direktionen beslutade under hösten att åter öppna upp för nya medlemmar i förbundet vilket kan innebära nya kunder och därmed en ökad efterfrågan på förbundets tolktjänster. Inträdet av eventuella nya medlemmar kommer dock ske först 2026.

Under året har en tydlig kostnadsmedvetenhet kopplat till tolktjänster uppmärksammats från förbundets kunder. Efterfrågan på mer kostnadseffektiva tolktjänster förväntas öka och därmed kommer troligen distanstolkningen bli än mer dominerande. Frågan är hur länge platstolkning kommer att efterfrågas då denna tjänst medför högre kostnader för kunden och tolkbehovet i de flesta fall likväl kan tillgodoses av en tolk på distans.

Den tekniska utvecklingen, och AI specifikt, kommer med stor sannolikhet att påverka tolkbranschen över tid. I vilken utsträckning och på vilket sätt är i dagsläget mycket svårt att förutse. Förbundets nya produkt TFV AI-tolk som lanserades strax innan jul 2024 är tänkt att vara ett komplement, inte en ersättning, för den mänskliga tolken. TFV AI-tolk är tänkt att succesivt utvecklas med fler språk och bredare fack-terminologisk kunskap. Hur detta AI-baserade tolkverktyg kommer att användas framgent återstår att se. För att möta teknikens möjligheter och kundernas föränderliga behov ställs det krav på att organisationen snabbt lär nytt och ställer om.

Direktionen beslutade under hösten 2024 att minska antalet kontor vilket innebär att förbundet från och med våren 2025 inte längre har några lokalkontor. Centraliseringen av verksamheten till Göteborg möjliggör en organisationsförändring vilken medför en effektivare verksamhet. Verksamheten förväntas fortsatt genomsyras av högt medarbetarengagemang för att Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och vara en förebild i branschen.

Budget 2024

Enligt förbundsordningen ska förbundets årliga kostnader minst täckas av årets intäkter och medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Budget 2024 är lagd utifrån idag gällande förutsättningar och efter samråd med förbundets medlemmar. Medlemmarnas behov beräknas till ca 335 000 uppdrag för 2024. För en budget i balans bedöms prisjusteringen för 2024 resultera i en snitthöjning om 5 %.

Budget 2024	tkr
Verksamhetens intäkter	237 000
Verksamhetens kostnader	237 000
Årets resultat	0

Ekonomisk plan 2024–2026

Budget (tkr)	**2024**	**2025**	**2026**
Intäkter	237 000	243 000	249 000
Kostnader	237 000	243 000	249 000
Budgeterat resultat	0	0	0

Räkenskaper

Redovisningsprinciper, upplysningar och definitioner

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Redovisningsprinciperna är oförändrade sedan föregående årsredovisning. Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges. Intäkter redovisas i den period som tolk- och översättningsuppdragen har utförts och har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras av förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta. Intjänande av pensioner inklusive löneskatt bokförs löpande i driftsredovisningen. Inventarier av mindre värde (understigande ett halvt prisbasbelopp) aktiveras inte. Avskrivningar av inventarier och immateriella tillgångar skrivs av på fem år.

Resultaträkning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Förbundet debiterar medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen. Om årets kostnader inte täcks ska finansieringen av underskottet fördelas mellan medlemmarna i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet.

Resultaträkning

(tkr)	Not	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Verksamhetens intäkter	1	237 000	220 452	221 686
Verksamhetens kostnader	2	-235 552	-222 593	-218 256
Avskrivningar	3	-1 398	-1 734	-3 516
Verksamhetens nettokostnader		**-50**	**-3 875**	**-86**
Finansiella intäkter	4	5	8	22
Finansiella kostnader	5	-55	-83	-151
Resultat före extraordinära poster		**0**	**-3 950**	**-215**
Extraordinära poster		0		0
Årets resultat		**0**	**-3 950**	**-215**

Balansräkning

(tkr)			
TILLGÅNGAR	**Not**	**2024-12-31**	**2023-12-31**
Anläggningstillgångar			
Immateriell anläggningstillgång	6,7	5 726	7 412
Inventarier	8	0	47
Summa anläggningstillgångar		**5 726**	**7 460**
Omsättningstillgångar			
Fordringar	9	42 839	42 055
Likvida medel	10	15 693	18 974
Summa omsättningstillgångar		**58 532**	**61 029**
SUMMA TILLGÅNGAR		**64 258**	**68 489**
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital	11	30 731	30 946
Andelskapital, medlemmar		3 212	3 135
Årets resultat		-3 950	-215
Summa eget kapital		**29 993**	**33 866**
Skulder			
Kortfristiga skulder	12	34 264	34 623
Summa skulder		**34 264**	**34 623**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**64 258**	**68 489**

Kassaflödesanalys

(tkr)	Not	2024	2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	11	-3 950	-215
Justering för av- och nedskrivning	3	1 734	3 516
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**-2 216**	**3 301**
Förändring kortfristiga fordringar		-784	3 063
Förändring kortfristiga skulder		-359	1 179
Medel från den löpande verksamheten		**-3 358**	**7 542**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Bruttoinvestering i anläggningstillgångar	6	0	-7 035
Medel från investeringsverksamheten		**0**	**-7 035**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Andelskapital	13	77	0
ÅRETS KASSAFLÖDE		**-3 281**	**507**
Likvida medel vid årets början		18 974	18 467
Likvida medel vid årets slut	10	**15 693**	**18 974**

Noter

(tkr)		2024	2023
1	**Verksamhetens intäkter**		
	Riktade bidrag	28	0
	Återbetalning medlemmar, återbetalning av Eget Kapital	-8 700	0
	Förmedlingstjänster	228 992	221 671
	Övriga intäkter	133	15
	Summa verksamhetens intäkter	**220 452**	**221 686**
2	**Verksamhetens kostnader**		
	Direktionskostnader	-609	-540
	Sociala avgifter direktion	-163	-241
	Personalkostnad	-20 355	-21 747
	Sociala avgifter personal	-8 958	-7 043
	Arvoden och ersättning tolkar	-142 823	-144 628
	Sociala avgifter tolkar	-35 830	-30 492
	Tolkutbildning	-329	-471
	Lokalkostnader	-3 317	-4 095
	IT-kostnader	-5 793	-3 831
	Inventarier, förbrukningsmaterial	-255	-252
	Administrativa- och konsulttjänster	-3 912	-4 712
	Summa verksamhetens kostnader	**-222 343**	**-218 051**
	Ersättning för revisorer		
	Revisionsuppdraget, sakkunniga	-250	-205
	Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget, sakkunniga	0	0
	Skatterådgivning	0	0
	Övriga tjänster	0	0
	Summa	**-250**	-205
3	**Avskrivningar**		
	Inventarier	-1 734	-3 516
	Summa	**-1 734**	**-3 516**
4	**Finansiella intäkter**		
	Ränteintäkter	8	22
	Övriga finansiella intäkter	0	0
	Summa	**8**	**22**
5	**Finansiella kostnader**		
	Räntekostnad	-11	**0**
	Övriga finansiella kostnader	-71	**-151**
	Summa	**-83**	**-151**

Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar följaktligen resultatet i den period de hör hemma.

(tkr)	2024-12-31	2023-12-31
Anläggningstillgångar		
6 Pågående investeringar		
Pågående investeringar	0	0
Summa	**0**	**0**
7 Immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	8 289	12 758
Årets investering	0	7 035
Årets Utrangering	0	-12 758
Omklassicifering från pågående investering	0	1 254
Utgående anskaffningsvärde	**8 289**	**8 289**
Avskrivningar		
Ingående avskrivning	-877	-10 191
Årets Avskrivning	-1 686	-3 444
Försäljning/utrangering	0	12 758
Utgående avskrivningar	**-2 563**	**-877**
Utgående bokfört värde vid årets slut	**5 726**	**7 412**
8 Inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	1 341	1 438
Årets försäljning	0	0
Årets utrangering	0	-98
Utgående anskaffningsvärde	**1 341**	**1340**
Avskrivningar		
Ackumulerade avskrivningar	-1 293	-1 319
Årets avskrivning	-48	-72
Försäljning/utrangering	0	98
Utgående avskrivningar	**-1 341**	**-1293**
Utgående bokfört värde	**0**	**47**
9 Fordringar		
Kundfordringar	26 390	25 467
Div. kortfristiga fordringar	117	83
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	16 332	16 505
Summa	**42 839**	**42 055**

(tkr)	2024-12-31	2023-12-31

10 Kassa och bank

Bank	15 693	18 974
Summa	**15 693**	**18 974**

En checkkredit på 10 mnkr finns. Ingen kredit var nyttjad per 31 december 2024.

11 Eget kapital

Ingående balans Allmänt eget kapital	30 946	30 946
Reglering Årets Resultat	-215	0
Utgående balans Allmänt eget kapital	**30 731**	**30 946**
Årets resultat	-3 950	-215
Andelskapital, medlemskommuner	3 212	3 135
Summa eget kapital	**29 993**	**33 866**

12 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	703	1 678
Moms	10 655	8 176
Personalens skatter och avgifter	4 272	3 605
Övriga kortfristiga skulder	0	0
Skulder till anställda	45	27
Upplupna semesterlöner	1 098	1 013
Upplupna tolkkostnader inkl. sociala avgifter	13 243	13 149
Övriga upplupna kostnader	4 248	6 976
Summa	**34 264**	**34 623**

13 Andelskapital

Årets förändring av andelskapital	77	0
Varje medlem i förbundet har andelar motsvarande antalet invånare		
Summa	**77**	**0**

Driftsredovisning

Driftsredovisningen redovisas totalt för förbundet då styrningen av verksamhet sker på en förbundsövergripande nivå. Kostnader kopplat till respektive verksamhetsort finns utfördelad, dock ligger de övergripande kostnaderna budgeterat centralt.

Utfall i förhållande till budget

Bakgrund till budget

Budget 2024 är lagd utifrån ett beräknat behov om 335 000 uppdrag och efter samråd med förbundets medlemmar. För en budget i balans bedömdes prisjusteringen för 2024 resultera i en snitthöjning om 5 %.

Utfall

Utfallet för 2024 blev 314 000 uppdrag vilket är 21 000 färre än budgeterat. Årets resultat blev –3 950 tkr att jämför med budgeterat nollresultat. Orsaken till det negativa resultatet beror på en förändrad redovisning av återbetalning av eget kapital till medlemmarna.

INTÄKTER	Utfall 2023	Utfall 2024	Budget 2024
Förmedlingstjänster	221 665	228 992	237 000
Återbetalning medlemmar	0	-8 700	0
Övriga intäkter	21	160	0
Summering	**221 686**	**220 452**	**237 000**
KOSTNADER			
Personalkostnad	28 790	29 312	36 251
Direktionskostnad	781	772	800
Arvoden uppdragstagare	175 120	178 653	184 575
Rekrytering och tolkutbildning	471	329	800
Lokalkostnader	4 095	3 317	3 911
IT-kostnader	3 831	5 793	5 207
Förbrukningsinventarier, förbrukningsmaterial	252	255	268
Administrativa tjänster	4 917	4 161	3 790
Finansiella kostnader	3 645	1 809	1 398
Summering	**221 901**	**224 402**	237 000
RESULTAT			
Årets resultat	**-215**	**-3 950**	**0**

Tabell 98 Utfall mot budget 2024

Kundernas tolkbehov är påverkade av många parametrar och behovsanalysen som ligger till grund för budgeten är komplex och svårbedömd. Utfallet av försäljningsintäkter och kostnader för uppdragstagare ligger under budget vilket är ett resultat av färre antal tolkuppdrag. Förbundet har dock ökat andelen långa tolkuppdrag varför intäkterna ökat trots färre antal uppdrag. Den minskade efterfrågan på förbundets tjänster är en naturlig följd av ett minskat inflöde av nya tolkbehövande till Sverige.

Utfallet för personalkostnader blev betydligt lägre än budgeterat. Detta beror främst på flera, under året, vakanta tjänster, däribland 1,5 verksamhetschefstjänst.

Knappt hälften av budgeten för tolkutbildning har använts under året och beror främst på att verksamheten blivit än mer kostnadseffektiv i såväl kompetensutveckling som rekryteringsarbetet. Budget 2024 för rekrytering och utbildning speglar inte längre behovet för verksamheten varför dess budget sänkts för 2025.

Direktionen beslutade under hösten 2023 att minska antalet kontor från tre till två, vilket resulterade i att kontoret i Borås stängdes ner i slutet av 2023. Hyran för resterande avtalstid belastade därmed 2023. Budget för 2024 var då redan beslutad, där budget för Boråskontorets lokalkostnader ingick, detta resulterade i ett lägre utfall avseende de totala lokalkostnaderna för 2024 jämfört mot budget.

Kostnadsutfallet för IT-program och licenser är något högre än budgeterat och beror främst på utvecklingskostnader kopplat till det nya bokningssystemet men också på att förbundet nyttjar fler IT-relaterade tjänster. Även kostnadsutfallet kopplat till konsulttjänster är högre än budgeterat och hänger ihop med de juridiska ärenden som pågått under året samt ökade revisionskostnader till följd av nytt upphandlat revisionsavtal.

Utfallet av investeringen av nytt bokningssystem blev högre än investeringsbudgeten vilket resulterade i högre avskrivningar än budgeterat. Detta förklarar avvikelserna för finansiella kostnader jämfört med budget.

Förbundets investeringsverksamhet

Förbundet har ej haft någon investeringsverksamhet under året.

Tolkförmedling Väst, Göteborg 2025-03-28

Claudia Nistor Pedrini

Ordförande

Dragan Dobromirovic

Vice ordförande

Tolkar med kvalitet

@Tolkförmedling Väst

www.tolkformedlingvast.se

Kontrollområde: Internkontrollrapport

Kontrollmoment
Sammanfattning av internkontroller.

Enhet
Förbundsövergripande

Metod
Genomgång av utförda internkontroller kopplat till planen för interkontroll.

Mätperiod
2024-01-01–2024-12-31

Tillvägagångssätt
Genomgång av kontroller genomförda inom ramen för internkontrollplanen 2024.

Resultat
1. GDPR; inga brister påvisade.
2. Politiska beslut; inga brister påvisade.
3. Löneutbetalningar; inga brister påvisade.
4. Arvodesutbetalningar politiker; inga brister påvisade.
5. Arvodesnivå och uppdragstagarregister; inga brister påvisade.
6. Synpunkter; kontrollen visade att tre av de tio slumpmässigt utvalda synpunkterna hade mindre anmärkningar, var av en åtgärdades direkt och övriga två lyftes för lärande i synpunktsteamet.
7. Driftmöten; inga brister påvisade.
8. Diarieföring; inga brister påvisade.
9. Internkontrollrapport; se denna sammanställning.

Sammanfattningsvis konstateras att samtliga kontroller i internkontrollplanen genomförts. De brister som uppmärksammats har åtgärdats direkt.

Kontroll utförd av:	Kontroll rapporterad till:
Åsa Fröding Förbundsdirektör	Claudia Nistor-Pedrini Ordförande

Förbundsordning

Gäller fr.o.m. 2024-01-01

Diarienummer: 23/0031-2	Beslutad av: Respektive medlemsfullmäktige
Uppdaterad: 2023-05-26	Granskad: 2023-05-26
Dokumentansvarig: Förbundssekreterare	

Tolkförmedling Väst

1 § Namn och säte

Förbundets namn är Tolkförmedling Väst och har sitt säte i Göteborg.

2 § Medlemmar

Förbundet utgörs av 46 medlemmar. Medlemsorganisationerna är Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Bollebygd, Borås, Dals Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mark, Mariestad, Mölndal, Munkedal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tjörn, Tidaholm, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg samt Öckerö.

3 § Ändamål

Förbundets ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk genom att bedriva gemensam språktolk- och översättningsförmedling.

4 § Organisation

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med en direktion. Direktionen är förbundets beslutande församling och styrelse. Direktionen består av en ordinarie ledamot och en ersättare från respektive medlemsorganisation. Ordinarie ledamot från Göteborgs stad är ordförande i direktionen och ledamoten från Västra Götalandsregionen är vice ordförande. Ordförande och viceordförande utgör direktionens presidium.

Direktionen kan inrätta de övriga organ som behövs för att bedriva förbundets verksamhet på ett effektivt och korrekt sätt.

Direktionen utser en förbundsdirektör som har att leda verksamheten enligt direktionens anvisningar. Förbundet har ett kansli med uppgift att under förbundsdirektör sköta förbundets administration och dess övergripande verksamhet. Förbundet har lokalkontor på flera orter.

5 § Firmatecknare

Ordföranden är firmatecknare i förening med förbundsdirektör. Vice ordförande är ersättare för ordföranden.

6 § Mandattid

Direktionens ledamöter och ersättare väljs för en mandattid på fyra år räknat från den 1 januari året efter val.

7 § Arvoden och ersättningar

Arvoden och andra ekonomiska ersättningar till ledamöter och ersättare i direktionen samt till revisorerna ska utgå enligt de regler och bestämmelser som gäller för Västra Götalandsregionen. Arvoden och ekonomiska ersättningar bekostas av förbundet.

8 § Revisorer

Förbundet ska ha två förtroendevalda revisorer som utses av Västra Götalandsregionen. Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat sina revisionsberättelser. Det första året i varje mandatperiod inleds således med dubbla revisorskollegier. Revisorerna ska avge revisionsberättelse till direktionen och till respektive medlems fullmäktige.

9 § Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av:

- ledamot i direktionen
- medlem genom dess fullmäktige eller styrelse
- organ under direktionen om direktionen har medgivit sådan rätt

10 § Närvaro- och yttranderätt

Direktionen avgör själv i vilka fall någon som ej är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens möten.

Vid ordinarie ledamots förhinder tjänstgör ersättare. Ledamot kallar själv in sin ersättare.

11 § Beslut

Direktionen fattar beslut med enkel majoritet i samtliga ärenden. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

12 § Anslagstavla

Förbundets anslagstavla finns på förbundets webbplats.

Förbundets tillkännagivanden anslås på förbundets anslagstavla.

13 § Andelskapital

Varje medlem tillskjuter 1 svensk krona per kommuninvånare som andelskapital vid inträde i förbundet. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

14 § Andel i tillgångar och skulder

Medlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet. Fördelningsgrunden gäller även för täckande av brist om förbundet skulle sakna medel att betala sina skulder i verksamheten samt vid skifte av förbundets behållna tillgångar eller skulder som föranleds av förbundets upplösning.

15 § Kostnadstäckning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

16 § Eget kapital

Direktionen fattar årligen beslut om återbetalning av eget kapital i samband med direktionens godkännande av årsredovisningen.

17 § Finanspolicy, borgen m.m.

Förbundet ska följa den av direktionen antagna finanspolicyn. Förbundet får inte teckna borgen, garantier eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

Förbundet får inte bilda bolag, förvärva andelar i bolag eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

18 § Insyn och informationsskyldighet

Medlemmarna i förbundet, genom sina respektive styrelser, har rätt till insyn i förbundet. Direktionen ska avlämna den information över verksamheten som medlem i förbundet efterfrågar. Direktionen ansvarar för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar.

19 § Budgetprocess

Direktionen ska årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Budgeten ska fastställas senast den 30 september för kommande verksamhetsår. Budgetförslaget ska dessförinnan samrådas med medlemmarna.

Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten. Direktionsmötet då budgeten fastställs är offentligt.

20 § Årsredovisning och delårsrapport

Direktionen ska senast den 30 mars ha upprättat årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Årsredovisningen översänds efter revision till respektive medlem för beslut om godkännande i fullmäktige samt beslut om prövning av ansvarsfrihet för direktionen.

Direktionsmötet då årsredovisningen behandlas är inte offentligt.

Direktionen upprättar även en delårsrapport som efter revision översänds till respektive medlem för behandling i fullmäktige.

21 § Inträde av ny medlem

Vid önskan om att inträda som medlem i förbundet ska ansökan ställas till direktionen som yttrar sig och överlämnar ärendet om ny förbundsordning till medlemmarna. Ny medlem har antagits när samtliga medlemmar, ansökande och befintliga, genom fullmäktigebeslut antagit den nya förbundsordningen.

22 § Ändring av förbundsordningen

Ändringar och tillägg till förbundsordningen ska antas av direktionen och fastställas av samtliga medlemmars fullmäktige.

23 § Uppsägning och utträde

Förbundet är bildat för obestämd tid. En medlem har rätt att utträda ur förbundet. Uppsägningstiden är tre år räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde.

Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga medlemmar. Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån förbundsordningens 13 – 15 §§ såvida inte annat avtalas mellan medlemmarna. De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som krävs med anledning av utträdet.

24 § Likvidation

Om medlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden är till ända, ska förbundet omedelbart träda i likvidation.

Förbundet ska också träda i likvidation om mer än hälften av medlemmarna genom samstämmiga beslut i respektive medlems fullmäktige fattat beslut härom.

Likvidation verkställs av direktionen i egenskap av likvidator. Vid skifte av förbundets tillgångar och skulder i anledning av likvidationen ska den i 14 § angivna fördelningsgrunden mellan medlemmarna gälla. När förbundet har trätt i likvidation ska förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen genom försäljning eller på annat lämpligt sätt omvandlas till pengar. Verksamheten får fortsatt tillfälligt bedrivas om det så krävs för en ändamålsenlig avveckling.

När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen avge en slutredovisning för sin förvaltning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med redovisning av skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen. Handlingarna ska revideras av förbundets revisorer vilka ska yttra sig i en revisionsberättelse. Till slutredovisningen ska fogas direktionens beslut om vilken av förbundets medlemmar som ska överta och vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

Förbundet är upplöst då förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgetts samtliga medlemmar.

25 § Tvister

Om tvist uppkommer mellan förbundet och en eller flera medlemmar och om parterna inte kan nå en frivillig uppgörelse ska tvisten avgöras av allmän domstol.

§ 586 Återbetalning av eget kapital

Beslut

Direktionen beslutar att inte återbetala av det egna kapitalet till medlemmarna.

Sammanfattning av ärendet

Direktionen har tidigare beslutat (Protokollsutdrag 363 §, dnr 19/0008-3) att nivån på det egna kapitalet ska vara minst 22 mkr för att kunna täcka driftskostnader under sex månader vid eventuell avveckling av förbundet. Återbetalning ska ej göras om mindre än fem miljoner kronor, vilket innebär att en återbetalning till medlemmarna kan bli aktuell först då det egna kapitalet överstiger 27 mkr. Direktionen ska i enlighet med förbundsordningen 16 § ta ställning till eventuell återbetalning efter beslutad årsredovisning. Återbetalningen ska baseras på hur stor andel som köpts av respektive medlem under de två föregående verksamhetsåren. Återbetalningen sker i en post per medlem och utbetalning verkställs under hösten.

I enlighet med förra årets beslut om återbetalning av eget kapital återbetalades 8,7 mkr till medlemmarna hösten 2024. Enligt nya direktiv avseende redovisningsförfarandet av återbetalningen av eget kapital belastade denna återbetalning resultatet för 2024, vilket innebar ett negativt resultat för förbundet om 3,9 mkr. Det negativa resultatet återställdes genom att åberopa synnerliga skäl. I årsredovisningen för 2024 uppgår det egna kapitalet till 26 781 tkr.

Då rutinen för reglering av det egna kapitalet behöver ses över kan inte ett beslut tas om återbetalning av eget kapital.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- Årsredovisning 2024, dnr 25/0008-2

Beslutet ska skickas till

Förbundsmedlemmarna
Revisorerna

Återbetalning av eget kapital 2025

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att inte återbetala av det egna kapitalet till medlemmarna.

Sammanfattning av ärendet

Direktionen har tidigare beslutat (Protokollsutdrag 363 §, dnr 19/0008-3) att nivån på det egna kapitalet ska vara minst 22 mkr för att kunna täcka driftskostnader under sex månader vid eventuell avveckling av förbundet. Återbetalning ska ej göras om mindre än fem miljoner kronor, vilket innebär att en återbetalning till medlemmarna kan bli aktuell först då det egna kapitalet överstiger 27 mkr. Direktionen ska i enlighet med förbundsordningen 16 § ta ställning till eventuell återbetalning efter beslutad årsredovisning. Återbetalningen ska baseras på hur stor andel som köpts av respektive medlem under de två föregående verksamhetsåren. Återbetalningen sker i en post per medlem och utbetalning verkställs under hösten.

I enlighet med förra årets beslut om återbetalning av eget kapital återbetalades 8,7 mkr till medlemmarna hösten 2024. Enligt nya direktiv avseende redovisningsförfarandet av återbetalningen av eget kapital belastade denna återbetalning resultatet för 2024, vilket innebar ett negativt resultat för förbundet om 3,9 mkr. Det negativa resultatet återställdes genom att åberopa synnerliga skäl. I årsredovisningen för 2024 uppgår det egna kapitalet till 26 781 tkr.

Då rutinen för reglering av det egna kapitalet behöver ses över kan inte ett beslut tas om återbetalning av eget kapital.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- ÅRSREDOVISNING 2024, dnr 25/0008-2

Beslutet ska skickas till

Förbundsmedlemmarna
Revisorerna

Åsa Fröding
Förbundsdirektör

Intern

Revisorerna i Tolkförmedling Väst

2025-04-16

Till
Fullmäktige i Västra Götalandsregionen
samt respektive medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet Tolkförmedling Väst (organisationsnummer 222000-2972) av dess direktion.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31”.

I vår granskning har vi särskilt iakttagit att direktionen bedömer att direktionen har en god ekonomisk hushållning, trots att de finansiella målen inte har uppnåtts. I den sammantagna bedömningen hänvisas till god soliditet och likviditet men dessa nyckeltal är inte fastställda finansiella mål för god ekonomisk hushållning och bör därför inte vägas in i bedömningen.

Vidare noterar vi att förbundet redovisar ett negativt balanskravsresultat på -3 950 tkr. Förbundet avser att inte återställa årets underskott med hänvisning till synnerliga skäl då förbundets likviditet och soliditet bedöms som god och underskottet endast beror på återbetalning av eget kapital till medlemskommunerna. Förbundet har därtill ett ackumulerat balanskravsunderskott på 215 tkr, sedan år 2023 som ska återställas senast år 2026.

Granskningens resultat presenteras i bifogad rapport.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Tolkförmedling Väst har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål som direktionen uppställt.

Bilaga: Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

Penneo dokumentnyckel: 60UJP-14KPP-BW5XF-A9M81-DFXLE-USO8A

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen delvis är förenligt med de verksamhetsmål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Göteborg, 2025-04-16

Anne-Lie Sundling
Förtroendevald revisor

Marie Engström-Rosengren
Förtroendevald revisor

Penneo dokumentnyckel: 60UJP-14KPP-BW5XF-A9M81-DFXLE-USO8A

Bilaga: Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

MARIE ENGSTRÖM ROSENGREN
Undertecknare
Serienummer: 24249f7c1a9cb0[…]de07567827de9
IP: 85.231.xxx.xxx
2025-04-16 07:21:20 UTC

ANNELIE SUNDLING
Undertecknare
Serienummer: 096625eddfc70d[…]6fb05dfd4c77e
IP: 83.185.xxx.xxx
2025-04-16 10:46:09 UTC

Penneo dokumentnyckel: 60UJP-14KPP-BW5XF-A9M81-DFXLE-USO8A

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Revisorerna i Tolkförmedling Väst 2025-04-16

Till
Fullmäktige i Västra Götalandsregionen
samt respektive medlemskommun

Angående revisionsberättelse för år 2024

I tidigare upprättad och översänd revisionsberättelse, daterad 2025-04-01, saknades vårt uttalande avseende huruvida vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen och de enskilda ledamöterna.

Bifogat finner ni en justerad revisionsberättelse, som kompletterats med ovan uttalande.

Göteborg, 2025-04-16

Anne-Lie Sundling
Förtroendevald revisor

Marie Engström-Rosengren
Förtroendevald revisor

Penneo dokumentnyckel: PGUN1-0RGGF-I5VH6-TEE71-1KEY4-UUTNY

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

MARIE ENGSTRÖM ROSENGREN
Undertecknare
Serienummer: 24249f7c1a9cb0[…]de07567827de9
IP: 85.231.xxx.xxx
2025-04-16 07:21:20 UTC

ANNELIE SUNDLING
Undertecknare
Serienummer: 096625eddfc70d[…]6fb05dfd4c77e
IP: 83.185.xxx.xxx
2025-04-16 10:46:09 UTC

Penneo dokumentnyckel: PGUN1-0RGGF-I5VH6-TEE71-1KEY4-UUTNY

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 78

Dnr KS-2025-000112000

Förslag till ny förbundsordning - Tolkförmedling Väst

Sammanfattning av ärendet

Direktionen för Tolkförmedling Väst har beslutat att anta den reviderade förbundsordningen och översända den för beslut om fastställande i respektive medlemsfullmäktige.

Revideringen avser att ytterligare en kommun, Åmåls kommun önskar gå in som medlem i Tolkförmedling Väst samt även en justering av hanteringen avseende eget kapital.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadschef, daterad 2025-04-09
Protokollsutdrag direktionen Tolkförmedling Väst 2025-03-28 § 587
Tjänsteutlåtande förbundsdirektör, daterad 2025-03-28
Reviderad förbundsordning, dnr 25/0014-2
Nuvarande förbundsordning med ändringsmarkeringar

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar anta den reviderade förbundsordningen för Tolkförmedling Väst.

Expedieras till

KS/KF

Förslag till ny förbundsordning - Tolkförmedling Väst

Sammanfattning av ärendet
Direktionen för Tolkförmedling Väst har beslutat att anta den reviderade förbundsordningen och översända den för beslut om fastställande i respektive medlemsfullmäktige.

Revideringen avser att ytterligare en kommun, Åmåls kommun önskar gå in som medlem i Tolkförmedling Väst samt även en justering av hanteringen avseende eget kapital.

Beskrivning av ärendet
Direktionen för Tolkförmedling Väst har beslutat att anta den reviderade förbundsordningen och översända den för beslut om fastställande i respektive medlemsfullmäktige.

Följande revideringar föreslås:

• Åmåls kommun önskar gå in som medlem i Tolkförmedling Väst. Åmåls kommun läggs därmed in som medlemskommun under paragraf 2.

• Paragraf 16 avseende eget kapital stryks mot bakgrund att förbundets revisorer påtalat att reglering av egna kapitalet ska hanteras genom annat redovisningsförfarande. Skrivningen om årligt beslut i samband med godkännande av årsredovisningen blir därmed felaktig. Nivån på det egna kapitalet och eventuell utbetalning av överskott påverkas inte av ändringen i förbundsordningen.

• Informationen i paragraf 18-19 avseende om direktionens möten är offentliga eller inte tas bort. Närvaro och yttranderätt på direktionens möten regleras istället under paragraf 10.

I sak förändrar den nya skrivningen inte närvaro eller yttranderätten på direktionens möten. I övrigt föreslås inga förändringar. Den nya förbundsordningen föreslås gälla från 1 januari 2026

Bedömning
Samtliga underlag bedöms vara i sin ordning inför beslut om fastställande i fullmäktige.

Beslutsförslag
Föreslår beslut om fastställande av förbundsordningen i enlighet med revideringen.

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: DATUM
Diarienummer: KS-2025-000112.000

Beslutsunderlag
Protokollsutdrag
Reviderad förbundsordning, dnr 25/0014-2
Nuvarande förbundsordning med ändringsmarkeringar

Beslutet skickas till:
Klicka eller tryck här för att ange text.

I tjänsten

Eva Sjötun

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

§ 587 Förslag till reviderad förbundsordning

Beslut

Direktionen beslutar att anta den reviderade förbundsordningen och översända den för beslut om fastställande i respektive medlemsfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Följande revideringar föreslås:

- Åmåls kommun önskar gå in som medlem i Tolkförmedling Väst. Åmåls kommun läggs därmed in som medlemskommun under paragraf 2.

- Paragraf 16 avseende eget kapital stryks mot bakgrund att förbundets revisorer påtalat att reglering av egna kapitalet ska hanteras genom annat redovisningsförfarande. Skrivningen om årligt beslut i samband med godkännande av årsredovisningen blir därmed felaktig. Nivån på det egna kapitalet och eventuell utbetalning av överskott påverkas inte av ändringen i förbundsordningen.

- Informationen i paragraf 19-20 avseende om direktionens möten är offentliga eller inte tas bort. Närvaro och yttranderätt på direktionens möten regleras istället under paragraf 10. I sak förändrar den nya skrivningen inte närvaro eller yttranderätten på direktionens möten.

I övrigt föreslås inga förändringar.

Den nya förbundsordningen föreslås gälla från 1 januari 2026.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- REVIDERAD FÖRBUNDSORDNING, dnr 25/0014-2
- Nuvarande förbundsordning med ändringsmarkeringar

Beslutet skickas till

Förbundsmedlemmarna

Förslag till reviderad förbundsordning

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att anta den reviderade förbundsordningen och översända den för beslut om fastställande i respektive medlemsfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Följande revideringar föreslås:

- Åmåls kommun önskar gå in som medlem i Tolkförmedling Väst. Åmåls kommun läggs därmed in som medlemskommun under paragraf 2.

- Paragraf 16 avseende eget kapital stryks mot bakgrund att förbundets revisorer påtalat att reglering av egna kapitalet ska hanteras genom annat redovisningsförfarande. Skrivningen om årligt beslut i samband med godkännande av årsredovisningen blir därmed felaktig. Nivån på det egna kapitalet och eventuell utbetalning av överskott påverkas inte av ändringen i förbundsordningen.

- Informationen i paragraf 18-19 avseende om direktionens möten är offentliga eller inte tas bort. Närvaro och yttranderätt på direktionens möten regleras istället under paragraf 10. I sak förändrar den nya skrivningen inte närvaro eller yttranderätten på direktionens möten.

I övrigt föreslås inga förändringar.

Den nya förbundsordningen föreslås gälla från 1 januari 2026.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- REVIDERAD FÖRBUNDSORDNING, dnr 25/0014-2
- Nuvarande förbundsordning med ändringsmarkeringar

Beslutet skickas till

Förbundsmedlemmarna

Åsa Fröding
Förbundsdirektör

Intern

Förbundsordning

Gäller fr.o.m. 2026-01-01

Diarienummer: 25/0014-2	Beslutad av: Respektive medlemsfullmäktige
Uppdaterad: 2025-03-28	Granskad: 2025-03-28
Dokumentansvarig: Förbundssekreterare	

Tolkförmedling Väst

1 § Namn och säte

Förbundets namn är Tolkförmedling Väst och har sitt säte i Göteborg.

2 § Medlemmar

Förbundet utgörs av 47 medlemmar. Medlemsorganisationerna är Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Bollebygd, Borås, Dals Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mark, Mariestad, Mölndal, Munkedal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tjörn, Tidaholm, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg, Åmål samt Öckerö.

3 § Ändamål

Förbundets ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk genom att bedriva gemensam språktolk- och översättningsförmedling.

4 § Organisation

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med en direktion. Direktionen är förbundets beslutande församling och styrelse. Direktionen består av en ordinarie ledamot och en ersättare från respektive medlemsorganisation. Ordinarie ledamot från Göteborgs stad är ordförande i direktionen och ledamoten från Västra Götalandsregionen är vice ordförande. Ordförande och viceordförande utgör direktionens presidium.

Direktionen kan inrätta de övriga organ som behövs för att bedriva förbundets verksamhet på ett effektivt och korrekt sätt.

Direktionen utser en förbundsdirektör som har att leda verksamheten enligt direktionens anvisningar. Förbundet har ett kansli med uppgift att under förbundsdirektör sköta förbundets administration och dess övergripande verksamhet. Förbundet har lokalkontor på flera orter.

5 § Firmatecknare

Ordföranden är firmatecknare i förening med förbundsdirektör. Vice ordförande är ersättare för ordföranden.

6 § Mandattid

Direktionens ledamöter och ersättare väljs för en mandattid på fyra år räknat från den 1 januari året efter val.

7 § Arvoden och ersättningar

Arvoden och andra ekonomiska ersättningar till ledamöter och ersättare i direktionen samt till revisorerna ska utgå enligt de regler och bestämmelser som gäller för Västra Götalandsregionen. Arvoden och ekonomiska ersättningar bekostas av förbundet.

8 § Revisorer

Förbundet ska ha två förtroendevalda revisorer som utses av Västra Götalandsregionen. Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat sina revisionsberättelser. Det första året i varje mandatperiod inleds således med dubbla revisorskollegier. Revisorerna ska avge revisionsberättelse till direktionen och till respektive medlems fullmäktige.

9 § Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av:

- ledamot i direktionen
- medlem genom dess fullmäktige eller styrelse
- organ under direktionen om direktionen har medgivit sådan rätt

10 § Närvaro- och yttranderätt

Direktionen avgör själv i vilka fall någon som ej är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens möten.

Vid ordinarie ledamots förhinder tjänstgör ersättare. Ledamot kallar själv in sin ersättare.

Direktionens möten är inte offentliga med undantag från mötet då budgeten beslutas.

11 § Beslut

Direktionen fattar beslut med enkel majoritet i samtliga ärenden. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

12 § Anslagstavla

Förbundets anslagstavla finns på förbundets webbplats.

Förbundets tillkännagivanden anslås på förbundets anslagstavla.

13 § Andelskapital

Varje medlem tillskjuter 1 svensk krona per kommuninvånare som andelskapital vid inträde i förbundet. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

14 § Andel i tillgångar och skulder

Medlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet. Fördelningsgrunden gäller även för täckande av brist om förbundet skulle sakna medel att betala sina skulder i verksamheten samt vid skifte av förbundets behållna tillgångar eller skulder som föranleds av förbundets upplösning.

15 § Kostnadstäckning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

16 § Finanspolicy, borgen m.m.

Förbundet ska följa den av direktionen antagna finanspolicyn. Förbundet får inte teckna borgen, garantier eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

Förbundet får inte bilda bolag, förvärva andelar i bolag eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

17 § Insyn och informationsskyldighet

Medlemmarna i förbundet, genom sina respektive styrelser, har rätt till insyn i förbundet. Direktionen ska avlämna den information över verksamheten som medlem i förbundet efterfrågar. Direktionen ansvarar för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar.

18 § Budgetprocess

Direktionen ska årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Budgeten ska fastställas senast den 30 september för kommande verksamhetsår. Budgetförslaget ska dessförinnan samrådas med medlemmarna.

Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten.

19 § Årsredovisning och delårsrapport

Direktionen ska senast den 30 mars ha upprättat årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Årsredovisningen översänds efter revision till respektive medlem för beslut om godkännande i fullmäktige samt beslut om prövning av ansvarsfrihet för direktionen.

Direktionen upprättar även en delårsrapport som efter revision översänds till respektive medlem för behandling i fullmäktige.

20 § Inträde av ny medlem

Vid önskan om att inträda som medlem i förbundet ska ansökan ställas till direktionen som yttrar sig och överlämnar ärendet om ny förbundsordning till medlemmarna. Ny medlem har antagits när samtliga medlemmar, ansökande och befintliga, genom fullmäktigebeslut antagit den nya förbundsordningen.

21 § Ändring av förbundsordningen

Ändringar och tillägg till förbundsordningen ska antas av direktionen och fastställas av samtliga medlemmars fullmäktige.

22 § Uppsägning och utträde

Förbundet är bildat för obestämd tid. En medlem har rätt att utträda ur förbundet. Uppsägningstiden är tre år räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde.

Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga medlemmar. Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån förbundsordningens 13 – 15 §§ såvida inte annat avtalas mellan medlemmarna. De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som krävs med anledning av utträdet.

23 § Likvidation

Om medlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden är till ända, ska förbundet omedelbart träda i likvidation.

Förbundet ska också träda i likvidation om mer än hälften av medlemmarna genom samstämmiga beslut i respektive medlems fullmäktige fattat beslut härom.

Likvidation verkställs av direktionen i egenskap av likvidator. Vid skifte av förbundets tillgångar och skulder i anledning av likvidationen ska den i 14 § angivna fördelningsgrunden mellan medlemmarna gälla. När förbundet har trätt i likvidation ska förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen genom försäljning eller på annat lämpligt sätt omvandlas till pengar. Verksamheten får fortsatt tillfälligt bedrivas om det så krävs för en ändamålsenlig avveckling.

När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen avge en slutredovisning för sin förvaltning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med redovisning av skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen. Handlingarna ska revideras av förbundets revisorer vilka ska yttra sig i en revisionsberättelse. Till slutredovisningen ska fogas direktionens beslut om vilken av förbundets medlemmar som ska överta och vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

Förbundet är upplöst då förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgetts samtliga medlemmar.

24 § Tvister

Om tvist uppkommer mellan förbundet och en eller flera medlemmar och om parterna inte kan nå en frivillig uppgörelse ska tvisten avgöras av allmän domstol.

Förbundsordning

ÄNDRINGSMARKERINGAR

Diarienummer:	Beslutad av: Respektive medlemsfullmäktige
Uppdaterad:	Granskad:
Dokumentansvarig: Förbundssekreterare	

Tolkförmedling Väst

1 § Namn och säte

Förbundets namn är Tolkförmedling Väst och har sitt säte i Göteborg.

2 § Medlemmar

Förbundet utgörs av 47 ~~46~~ medlemmar. Medlemsorganisationerna är Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Bollebygd, Borås, Dals Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mark, Mariestad, Mölndal, Munkedal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tjörn, Tidaholm, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg, Åmål samt Öckerö.

3 § Ändamål

Förbundets ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk genom att bedriva gemensam språktolk- och översättningsförmedling.

4 § Organisation

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med en direktion. Direktionen är förbundets beslutande församling och styrelse. Direktionen består av en ordinarie ledamot och en ersättare från respektive medlemsorganisation. Ordinarie ledamot från Göteborgs stad är ordförande i direktionen och ledamoten från Västra Götalandsregionen är vice ordförande. Ordförande och viceordförande utgör direktionens presidium.

Direktionen kan inrätta de övriga organ som behövs för att bedriva förbundets verksamhet på ett effektivt och korrekt sätt.

Direktionen utser en förbundsdirektör som har att leda verksamheten enligt direktionens anvisningar. Förbundet har ett kansli med uppgift att under förbundsdirektör sköta förbundets administration och dess övergripande verksamhet. Förbundet har lokalkontor på flera orter.

5 § Firmatecknare

Ordföranden är firmatecknare i förening med förbundsdirektör. Vice ordförande är ersättare för ordföranden.

6 § Mandattid

Direktionens ledamöter och ersättare väljs för en mandattid på fyra år räknat från den 1 januari året efter val.

7 § Arvoden och ersättningar

Arvoden och andra ekonomiska ersättningar till ledamöter och ersättare i direktionen samt till revisorerna ska utgå enligt de regler och bestämmelser som gäller för Västra Götalandsregionen. Arvoden och ekonomiska ersättningar bekostas av förbundet.

ÄNDRINGSMARKERINGAR

8 § Revisorer

Förbundet ska ha två förtroendevalda revisorer som utses av Västra Götalandsregionen. Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat sina revisionsberättelser. Det första året i varje mandatperiod inleds således med dubbla revisorskollegier. Revisorerna ska avge revisionsberättelse till direktionen och till respektive medlems fullmäktige.

9 § Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av:

- ledamot i direktionen
- medlem genom dess fullmäktige eller styrelse
- organ under direktionen om direktionen har medgivit sådan rätt

10 § Närvaro- och yttranderätt

Direktionen avgör själv i vilka fall någon som ej är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens möten.

Vid ordinarie ledamots förhinder tjänstgör ersättare. Ledamot kallar själv in sin ersättare.

Direktionens möten är inte offentliga med undantag från mötet då budgeten beslutas.

11 § Beslut

Direktionen fattar beslut med enkel majoritet i samtliga ärenden. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

12 § Anslagstavla

Förbundets anslagstavla finns på förbundets webbplats.

Förbundets tillkännagivanden anslås på förbundets anslagstavla.

13 § Andelskapital

Varje medlem tillskjuter 1 svensk krona per kommuninvånare som andelskapital vid inträde i förbundet. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

14 § Andel i tillgångar och skulder

Medlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet. Fördelningsgrunden gäller även för täckande av brist om förbundet skulle sakna medel att betala sina skulder i verksamheten samt vid skifte av förbundets behållna tillgångar eller skulder som föranleds av förbundets upplösning.

15 § Kostnadstäckning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

ÄNDRINGSMARKERINGAR

~~Fd Paragraf 16 Eget kapital~~

~~Direktionen fattar årligen beslut om återbetalning av eget kapital i samband med direktionens godkännande av årsredovisningen.~~

16 § Finanspolicy, borgen m.m.

Förbundet ska följa den av direktionen antagna finanspolicyn. Förbundet får inte teckna borgen, garantier eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

Förbundet får inte bilda bolag, förvärva andelar i bolag eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

17 § Insyn och informationsskyldighet

Medlemmarna i förbundet, genom sina respektive styrelser, har rätt till insyn i förbundet. Direktionen ska avlämna den information över verksamheten som medlem i förbundet efterfrågar. Direktionen ansvarar för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar.

18 § Budgetprocess

Direktionen ska årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Budgeten ska fastställas senast den 30 september för kommande verksamhetsår. Budgetförslaget ska dessförinnan samrådas med medlemmarna.

Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten. ~~Direktionsmötet då budgeten fastställs är offentligt.~~

19 § Årsredovisning och delårsrapport

Direktionen ska senast den 30 mars ha upprättat årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Årsredovisningen översänds efter revision till respektive medlem för beslut om godkännande i fullmäktige samt beslut om prövning av ansvarsfrihet för direktionen.

~~Direktionsmötet då årsredovisningen behandlas är inte offentligt.~~

Direktionen upprättar även en delårsrapport som efter revision översänds till respektive medlem för behandling i fullmäktige.

20 § Inträde av ny medlem

Vid önskan om att inträda som medlem i förbundet ska ansökan ställas till direktionen som yttrar sig och överlämnar ärendet om ny förbundsordning till medlemmarna. Ny medlem har antagits när samtliga medlemmar, ansökande och befintliga, genom fullmäktigebeslut antagit den nya förbundsordningen.

ÄNDRINGSMARKERINGAR

21 § Ändring av förbundsordningen

Ändringar och tillägg till förbundsordningen ska antas av direktionen och fastställas av samtliga medlemmars fullmäktige.

22 § Uppsägning och utträde

Förbundet är bildat för obestämd tid. En medlem har rätt att utträda ur förbundet. Uppsägningstiden är tre år räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde.

Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga medlemmar. Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån förbundsordningens 13 – 15 §§ såvida inte annat avtalas mellan medlemmarna. De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som krävs med anledning av utträdet.

23 § Likvidation

Om medlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden är till ända, ska förbundet omedelbart träda i likvidation.

Förbundet ska också träda i likvidation om mer än hälften av medlemmarna genom samstämmiga beslut i respektive medlems fullmäktige fattat beslut härom.

Likvidation verkställs av direktionen i egenskap av likvidator. Vid skifte av förbundets tillgångar och skulder i anledning av likvidationen ska den i 14 § angivna fördelningsgrunden mellan medlemmarna gälla. När förbundet har trätt i likvidation ska förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen genom försäljning eller på annat lämpligt sätt omvandlas till pengar. Verksamheten får fortsatt tillfälligt bedrivas om det så krävs för en ändamålsenlig avveckling.

När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen avge en slutredovisning för sin förvaltning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med redovisning av skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen. Handlingarna ska revideras av förbundets revisorer vilka ska yttra sig i en revisionsberättelse. Till slutredovisningen ska fogas direktionens beslut om vilken av förbundets medlemmar som ska överta och vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

Förbundet är upplöst då förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgetts samtliga medlemmar.

24 § Tvister

Om tvist uppkommer mellan förbundet och en eller flera medlemmar och om parterna inte kan nå en frivillig uppgörelse ska tvisten avgöras av allmän domstol.

ÄNDRINGSMARKERINGAR

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 79

Dnr KS-2025-000101010

Naturbruksplan för Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet

Dals-Eds kommun har tillsammans med Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Dalslands miljö- och energikontor under 2023 arbetat för att ta fram ett förslag på en naturbruksplan för kommunen. Fokus har varit att belysa tätortsnära markanvändning för produktions-, natur- och sociala värden. Naturbruksplanen har därför lagt stor vikt på att synliggöra upplevelsevärden för allmänheten.

Förslagsvis kan naturbruksplanen komplettera andra styrande dokument/strategiska planer så som skogsbruksplan, trädvårdsplan, friluftsplan osv. Den skulle också kunna utgöra grund om man väljer att gå vidare med vissa mer specifika delområden och projekt av olika slag. Den bör därmed fortsatt ses som ett vägledande dokument.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadschef, daterad 2025-03-25
Naturbruksplan Dals-Ed – version 1

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att naturbruksplanen tas i beaktande och utgör stöd i planeringen av framtida bruk och förvaltning av kommunens tätortsnära markanvändning.

Expedieras till

KS/KF

Tjänsteskrivelse till KSAU 2025-05-14 - Naturbruksplan för Dals-Eds kommun 2025

Sammanfattning av ärendet
Dals-Eds kommun har tillsammans med Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Dalslands miljö- och energikontor under 2023 arbetat för att ta fram ett förslag på en naturbruksplan för kommunen. Fokus har varit att belysa tätortsnära markanvändning för produktions-, natur- och sociala värden. Naturbruksplanen har därför lagt stor vikt på att synliggöra upplevelsevärden för allmänheten.

Förslagsvis kan naturbruksplanen komplettera andra styrande dokument/strategiska planer så som skogsbruksplan, trädvårdsplan, friluftsplan osv. Den skulle också kunna utgöra grund om man väljer att gå vidare med vissa mer specifika delområden och projekt av olika slag. Den bör därmed fortsatt ses som ett vägledande dokument.

Beskrivning av ärendet
Dals-Eds kommun har tillsammans med Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Dalslands miljö- och energikontor under 2023 arbetat för att ta fram ett förslag på en naturbruksplan för kommunen. Naturbruksplanen är gjord för en del av Dals-Eds kommuns skogar, del av tätorten, samt för de två naturreservaten, Ed Skansen och Äng.

Fokus har varit att belysa tätortsnära markanvändning för produktions-, natur- och sociala värden. Naturbruksplanen har därför lagt stor vikt på att synliggöra upplevelsevärden för allmänheten. Dals-Eds tätort har en historia och värden som är väl värda att visas upp och upplevas på ett nytt sätt.

Det finns en stor potential för Dals-Eds kommun att tillvarata historiska värden men också att tillvarata och utveckla nutida och framtida värden.

Om man vill arbeta i den riktningen kan således naturbruksplanen ge en inriktning och grund för att vidta olika steg för att över tid nå ökade värden.

Det visar sig också finnas utmaningar, flera ytor inom området har exempelvis problem kopplat till främmande invasiva arter och vattenerosion. Dessa utmaningar behöver vi också ta oss an och arbeta med på ett strukturerat sätt, och även här kan naturbruksplanen ge vägledning och inspel i det fortsatta arbetet.

Fältarbetet

Naturbruksplanen har med ovanstående bakgrund inriktats på att göra en beståndsindelning, där nuvarande brukningsformer åskådliggörs, samt förslag till framtida markanvändning tagits fram.

Nuvarande produktionsvärden

Skogsbestånd i tätortsområdet har i flera fall brukats och brukas även idag med en traditionell skogsproduktionsinriktning. Förslagen i naturbruksplanen styr i vissa delar i

stället mot ett mer hyggesfritt, tätortsnära, uthålligare skogsbruk, utifrån de värden som bestånden hyser.

Nuvarande naturvärden

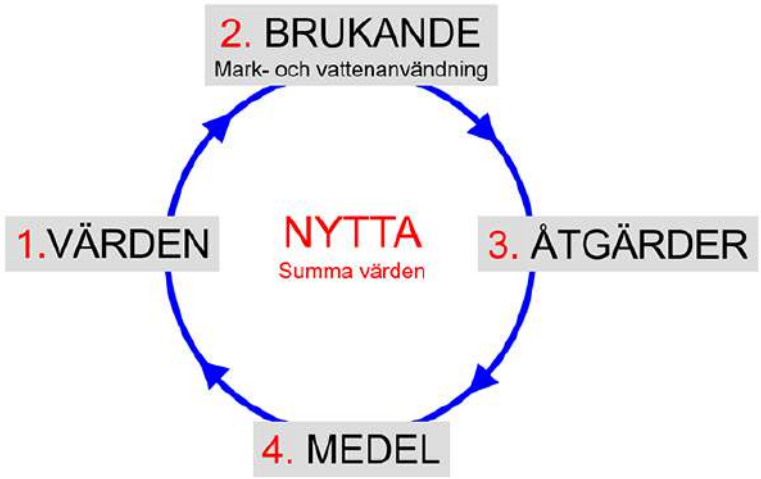
Naturvärden i mark-, busk- och trädskikt varierar från låga värden till höga värden. Naturvärden har i tidigare brukande varit kopplade till exempelvis beteshävd och slåtter. För att bibehålla och utveckla naturvärden, kan återupptaget bete eller slåtter, eller att efterlikna dessa brukningsformer vara ett alternativ på dessa områden.

Nuvarande sociala värden

Redan idag finns höga sociala värden i området. Utsikten från södra delen av Stora Le är kanske en av de finaste vyerna i Dalsland. Även Lilla Les strandpromenad håller hög klass. Istidens framfart i landskapet har lämnat tydliga spår i landskapet. Bygden har också en rik kulturhistoria, inte minst kopplat till en plats för friluftsliv och rekreation.

Processen att ta fram en naturbruksplan har skett i ett samarbete som följt en klockmodell som tar utgångspunkt i följande fyra olika områden.

1. **Värden**. Vilka perspektiv behöver belysas för att förstå varandra och för att bygga grunden för att hitta gemensamma mål och värden?
2. **Brukande**. Hur vill vi använda olika ytor? Vilka markanvändningar kan stärka de värden vi tycker är viktiga?
3. **Åtgärder**. Vilka åtgärder behövs på kort och lång sikt för att nå målen?
4. **Medel**. Vilka olika former av stöttning finns för att nå målen? Det kan handla om ekonomiska medel som hanteras av olika myndigheter, projektmedel från olika fonder eller andra resurser som exempelvis utbildningar eller rådgivning.

Naturbruksplanen som under arbetet tagits fram består av ett kartmaterial och varje steg i klockan illustreras med hjälp av kartor som beskriver:

1. **Värden**. Kvalitén på varje delyta, för varje perspektiv, illustrerat med en färgskala. Både utifrån nuvarande markanvändning och utifrån att denna markanvändning pågått en tid framåt, i normalfallet tio år. På samma vis illustreras hur varje perspektiv påverkas om man i stället väljer en annan markanvändning, både idag och i ett framtidsscenario.
2. **Brukande**. Både historisk, nutida och förslag på framtida markanvändning illustreras för respektive delyta.
3. **Åtgärder**. Förslag på åtgärder på kort och lång sikt illustreras för varje delyta.
4. **Medel**. Kartmaterialet visualiserar vilka olika former av medel, exempelvis ekonomiska, som finns tillgängliga per delyta för att nå uppsatta mål.

Naturbruksplanen presenterar därefter en rad olika förslag på lämpliga åtgärder för att nå de mål och värden som finns för respektive områden.

Bedömning
Utifrån de förutsättningar kommunen har idag avseende såväl ekonomiska som personella resurser görs bedömningen att Naturbruksplanen inte kan eller bör antas i sin helhet, däremot utgör den ett bra stöd i den fortsatta och löpande förvaltningen.

Förslagsvis kan den komplettera andra styrande dokument/strategiska planer så som skogsbruksplan, trädvårdsplan, friluftsplan osv. Den skulle också kunna utgöra grund om man väljer att gå vidare med vissa mer specifika delområden och projekt av olika slag. Den bör också ses som vägledande om/när behov finns av att ställa om skötseln för ett delområde.

Avseende skogsbruket görs bedömningen att det även fortsatt kan skötas som en traditionell produktionsskog inom de områden som ligger utanför tätbebyggt område, medan de mer tätortsnära områdena skulle kunna brukas utifrån ett större fokus på rekreationsvärde och biologiska värden.

Beslutsförslag
Att besluta att naturbruksplanen tas i beaktande och utgör stöd i planeringen av framtida bruk och förvaltning av kommunens tätortsnära markanvändning.

Beslutsunderlag
Naturbruksplan Dals-Ed – version 1

Beslutet skickas till:
Klicka eller tryck här för att ange text.

I tjänsten

Eva Sjötun
Enhetschef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

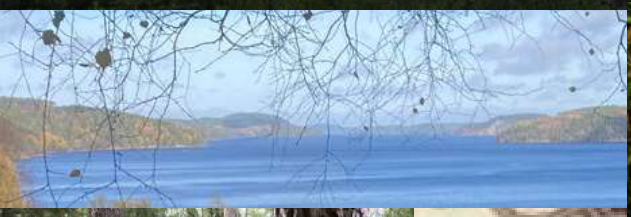
Naturbruksplan

- underlag för dialog och samverkan

DALS-ED

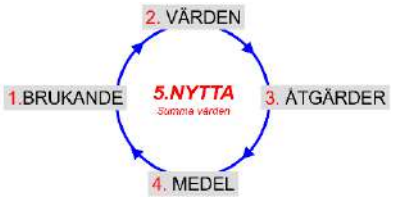

Version 1, oktober 2023

Naturbruksplan

1. Sammanfattning/ Inledning
2. Naturbruksplanens olika delar

3. Översiktskartor
4. Brukande (Historiskt och nutida)

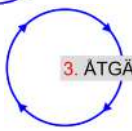
5. Förslag framtida brukande

6. Beslut framtida brukande

7. Tabell: Brukande (Sammanställning och per delyta)

8. Skalan

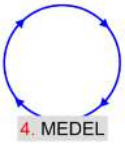
9. Värde (Nivå och trend)

10. Tabell: Åtgärder

11. Öppenhet, slutenhet

12. Underlag fållsystem

13. Åtgärder (Övrigt)

14. Medel

15. Övrigt

1. Sammanfattning/ Inledning

Naturbruksplan

Dals Eds tätort

Denna naturbruksplan är gjord för en del av Dals Eds kommun skogar, del av tätorten, samt för de två naturreservaten, Ed Skansen och Äng.

Fokus har varit att belysa tätortsnära markanvändning för produktions-, natur- och sociala värden. Naturbruksplanen har därför lagt stor vikt på att synliggöra upplevelsevärden för allmänheten. Dals Eds tätort har en historia och värden som är väl värda att visas upp och upplevas på ett nytt sätt.

Det finns en stor potential för Dals Eds kommun att tillvarata historiska värden och att tillvarata och utveckla nutida och framtida värden.

För att nå dit kan naturbruksplanen ge en inriktning och grund för att ta det steget.

Det visar sig också finnas utmaningar, flera ytor inom området har problem kopplat till invasiva arter och vattenerosion.

Fältarbetet

Naturbruksplanen har med ovanstående bakgrund inriktats på att göra en beståndsindelning, där nuvarande brukningsformer åskådliggörs, samt förslag till framtida markanvändning.

Nuvarande produktionsvärden

Skogsbestånd i tätortsområdet har i flera fall brukats och brukas även idag med en traditionell skogsproduktionsinriktning. Förslagen i naturbruksplanen styr i stället mot ett hyggesfritt, tätortsnära, uthålligare, skogsbruk, utifrån de värden som bestånden hyser. På så sätt kan inkomstkällan av virke i framtiden bli lägre, men i andra avseenden kan inkomster öka då det finns andra stöd att söka eller genom att synergieffekter mellan turist och näringsverksamheter stärks.

Exempel på skogsbestånd som idag brukas med inriktning för traditionellt skogsbruk, men som förslagsvis ställs om till rekreationsskog för att i första hand gynna upplevelsevärden, beståndsnummer 6.

Nuvarande naturvärden

Naturvärden i mark-, busk- och trädskikt varierar från låga värden till höga värden. Naturvärden har i tidigare brukande varit kopplade till exempelvis beteshävd och slåtter. För att bibehålla och utveckla naturvärden, kan återupptaget bete eller slåtter, eller att efterlikna dessa brukningsformer, vara alternativ.

Pollinatörer en viktig del av mångfalden och upplevelsevärden, beståndsnummer 11.

Jungfru Marie nycklar i beståndsnummer, 12

Ängsmark med potential där beteshävd föreslås, efter att slåtter utförts. Beståndsnummer 6.

Nuvarande sociala värden

Redan idag finns höga sociala värden i området. Utsikten från södra delen av Stora Le är kanske en av de finaste vyerna i Dalsland. Även Lilla Les strandpromenad håller hög klass. Istidens framfart i landskapet har lämnat tydliga spår i landskapet. Bygden har också en rik kulturhistoria, inte minst kopplat till Karl XII.

Vy över Stora Le och badplatsen i sommarskrud, beståndsnummer 36.

Vy över Stora Le och badplatsen i höstskrud, beståndsnummer 36.

Det finns ett förhållandevis väl utbyggt stigsystem och flera upplevelseskogar där det växer välutvecklade bärris, främst blåbär och i viss mån även lingon och hallon. Dessa risskogar ger fina möjligheter till bärplockning för allmänheten.

Flera fina blåbärsskogar finns inom räckhåll för allmänheten, beståndsnummer 25.

En av många fina välfrekventerade stigar, beståndsnummer 71.

Badplatser med kombinerade möjligheter för aktiviteter finns. Några badplatser kan behöva åtgärder för att bli mer inbjudande att besöka.

Badplatsen vid Stora Sågtjärnet är ett bra exempel på att känna sig väl inbjuden, beståndsnummer 17.

Förslag till åtgärder:

- Planera och genomför ett än mer utvecklat stig- och vandringsledsnät, utsiktsplatser, bänkar och bättre faciliteter. Även en uppgradering av redan befintliga anläggningar bör genomföras.
- Samla in text och bilder om historiska platser för vidare användning, gällande backhoppningen och backhopparplatsen, den gamla dansbanan vid Skansen, sågverksplatsen vid Stora Le, som exempel.
- Uppgradera och komplettera informationsskyltar och broschyrer över vilka stigar som finns.

Att som boende i Dals Ed eller besökare i kommunen få det än lättare ha tillgänglighet till upplevelser nära där man bor, kan vara bra för både kropp och själ och för andra näringsidkare kan tänkas.

Ängsmiljöer

Kommunen har valt att börja sköta tätortsnära ängsmiljöer vilket är mycket positivt för mångfalden och upplevelsevärden.

Fint exempel på ängsmark, beståndsnummer 72.

När det gäller brukningsytor där det tidigare kulturlandskapet numer gett vika för tätort finns beteshävdsvärden från mark-, busk- och trädskikt som idag delvis kan upplevas.

Exempel på målbild, hur betesmiljöer där mångfald och rekreationsvärden förenas (bilden är från naturreservatet Bräcke ängar i Åmåls kommun)

Förslag till åtgärder:

- Bruka ängsytor genom att efterlikna slåtterängsbruk
- Från de finaste ängsytorna rekommenderas att ta frön och återså dessa frön till andra ytor som inte har så välutvecklade ängsmarksflora. Bra exempel på ängsytor med intressant flora är bestånd 72.
- Återinför beteshävdade ytor för att öka den biologiska mångfalden och rekreationsvärden.

Varma ytor och störning i markskiktet

Varma ytor där markskiktet är blottlagt skapar bl a viktiga livsmiljöer för insektsfaunan och för olika växter.

Ängs- och åkervädd har tidigare varit mer frekvent i området då markerna betesmark eller slåtteräng. Dock finns mindre ytor kvar där vädden trivs.

Exempel på varma ytor, sluttningar och stig. Fina lokaler för kärlväxter och insekter eller fjärilar, beståndsnummer 30.

Åkervädd med påhälsning av en humla, beståndsnummer 68.

Vid denna oansenliga sydvända lilla sluttning och vid parkeringsplatsen intill finns ängsvädd och livsmiljöer för insekter, dock är marken under igenväxning, beståndsnummer 13.

Lilla Le

Sjön Lilla Le har ett stort upplevelsevärde för allmänheten, idag dels som badplats, vandringsled runt sjön, fiske och på sina ställen viloplatser med bänkar.
Naturbruksplanens förslag är att vidareutveckla helheten runt sjön, både för den biologiska mångfalden och för rekreationsvärden.

Vy över Lilla Le från nordvästa delen, beståndsnummer 43.

Förslag till åtgärder:

- Då flodkräfta finns i Lilla Le, kan fler förbättringsåtgärder påbörjas. Länk till länsstyrelsen Västra Götaland: Fiskevårdsåtgärder och bidrag | Länsstyrelsen Västra Götaland (lansstyrelsen.se)
- Lägga i mer död ved på sina ställen för att öka substrat till vattenlevande arter
- Vassrensning

Invasiva arter

Något som har överraskat vid fältarbetet är mängden invasiva arter och platser där invasiva arter sprids. Till detta ska läggas andra trädgårdsväxter och trädgårdsbuskar som på flera avstjälpningsplatser breder ut sig inom tätorten. Se karta ”Återkommande Åtgärd; Bekämpa invasiva arter”. Några exempel på noterade arter är, parkslide, jättebalsamin, plymspirea, vresros, lupin.

Parkslide, beståndsnummer 34.

Jättebalsamin, beståndsnummer 58.

Plymspirea, beståndsnummer 30.

Avstjälpningsplats med informationsskylt i Ängs naturreservat, där nyligen kastat trädgårdsavfall fanns, beståndsnummer 74.

Förslag till åtgärder:

- Länk till naturvårdsverkets hemsida: För kommuner (naturvardsverket.se)
- Ta fram en handlingsplan med olika förslag på hur problemet med invasiva arter kan angripas på kort och lång sikt.
- Fysiskt ta bort och bekämpa invasiva arter
- Informationskampanj till allmänheten genom flera olika kanaler.
- Ställa ut containers på platser som kan vara strategiska för att minska risk för spridning/ öka chansen att trädgårdsavfall inte sprids i naturen.

- Exempel från Södertälje kommun, inslag på SVT-aktuellt 230807:
  Tar hjälp av allmänheten för att bekämpa jättebalsamin | SVT Nyheter

Vattenerosion

Vattenmassor som hittar sin väg genom branta sluttningar och dalgångar ned mot Stora Le leder tillsammans med finkorniga jordarter till erosionsproblem i området. Utöver att det innebär en transport av partiklar till sjön innebär det i på vissa platser risker för människor och djur som passerar erosionsytor.

Erosionkänslig mark, vandringsstig skadad, beståndsnummer 2.

Vandringsstig skadad, beståndsnummer 30.

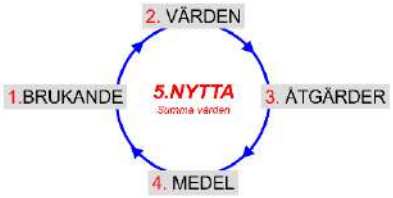

Ett av flera färska skredärr som snabbt har blivit stora raviner. Marken strax intill är underminerad, beståndsnummer 30.

Förslag till åtgärder:

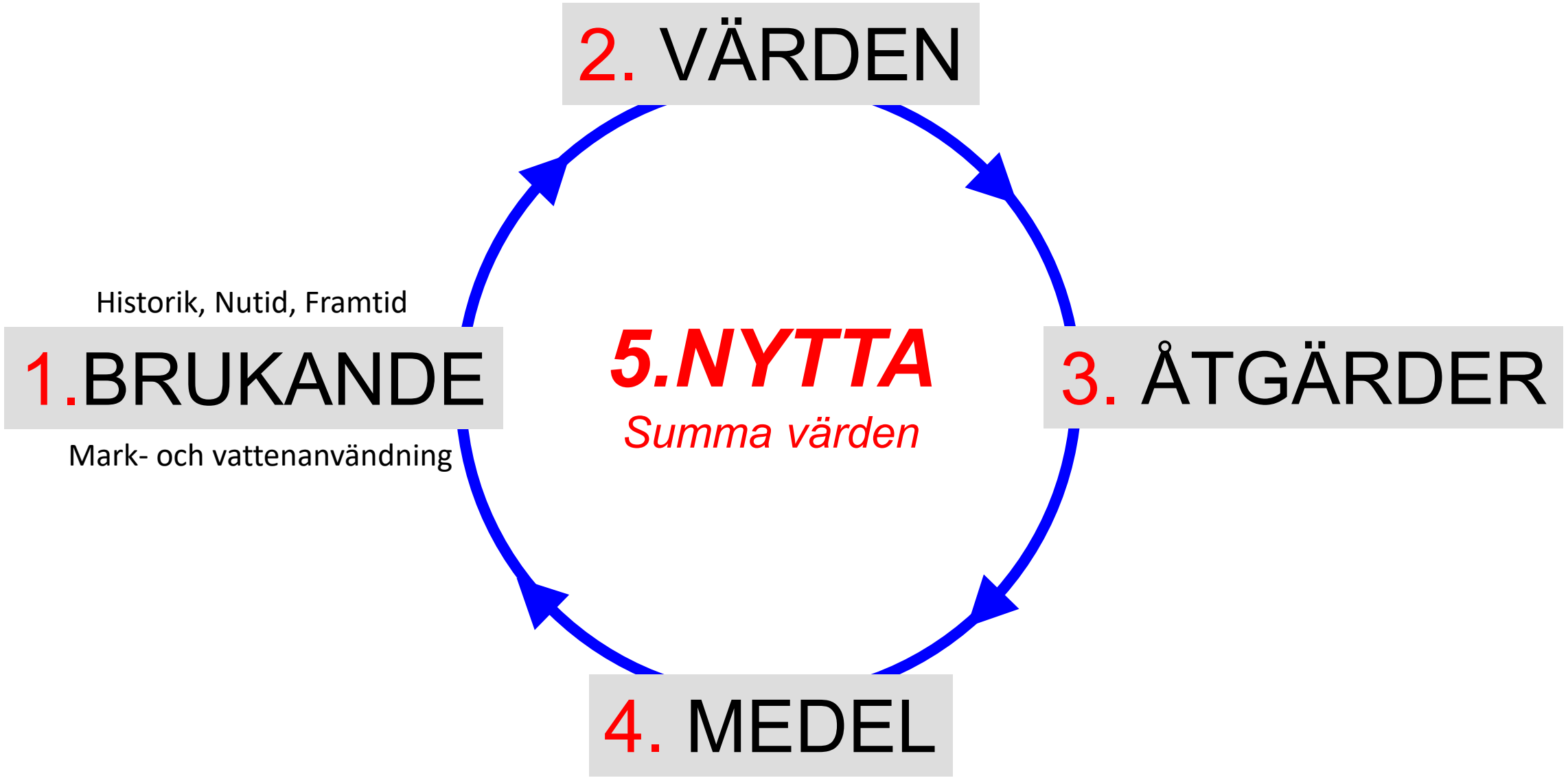
- Ta fram en handlingsplan för olika lösningar där utloppen för dagvatten idag skadar marken och anläggningar.

2. Naturbruksplanens olika delar

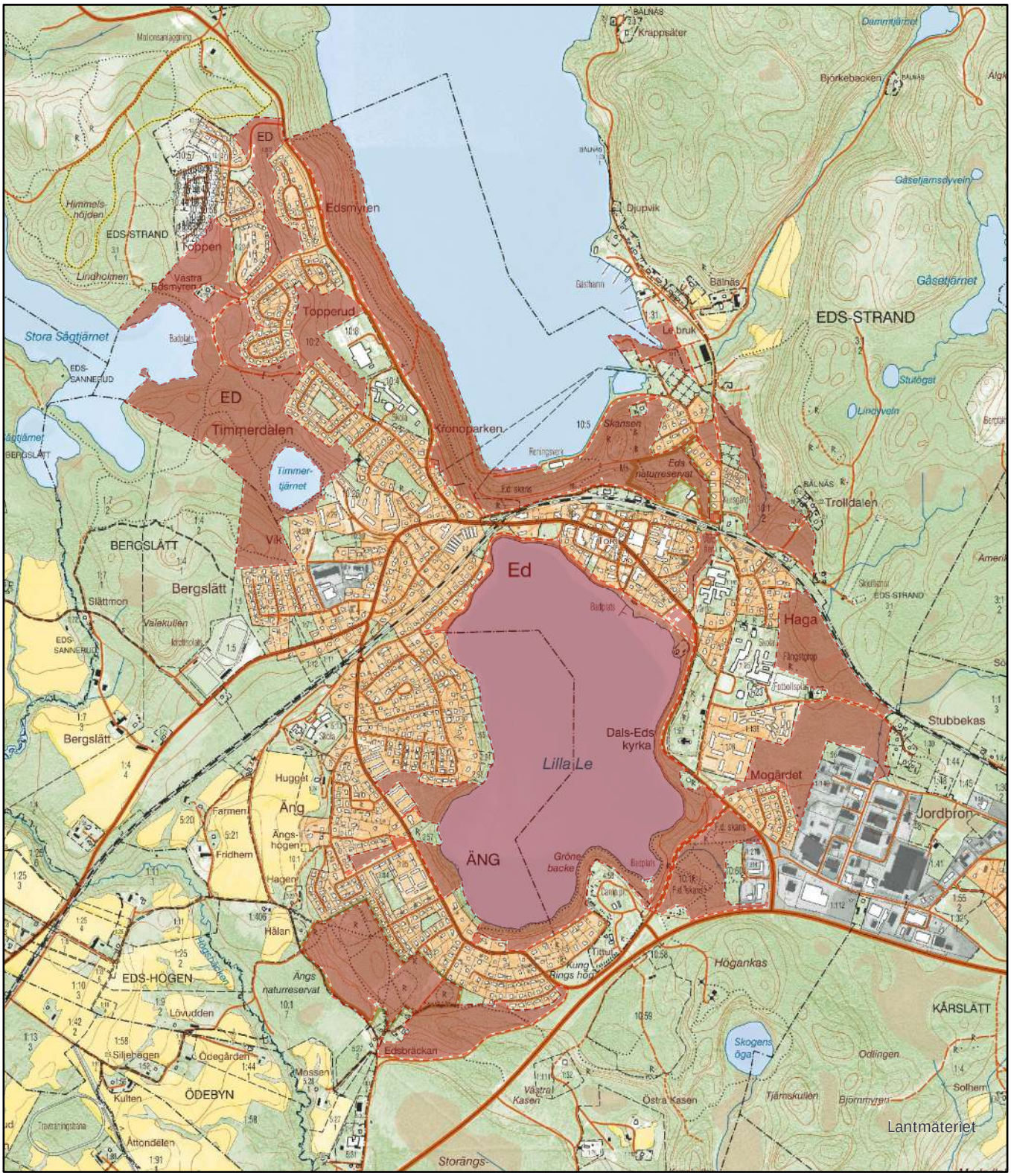
KLOCKAN

Struktur för Naturbruksdialog och Naturbruksplan

3. Översiktskartor

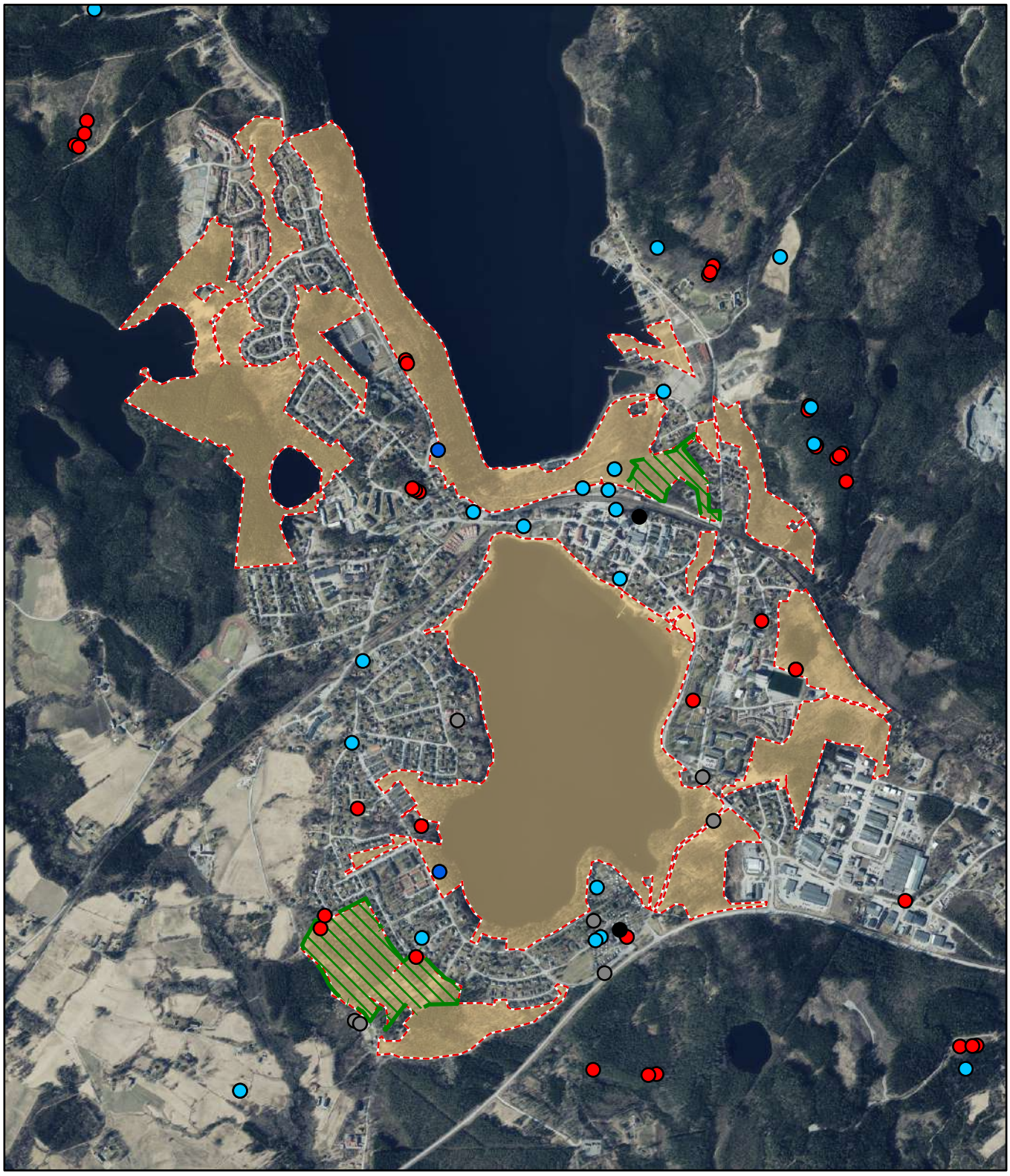
Översiktskarta A

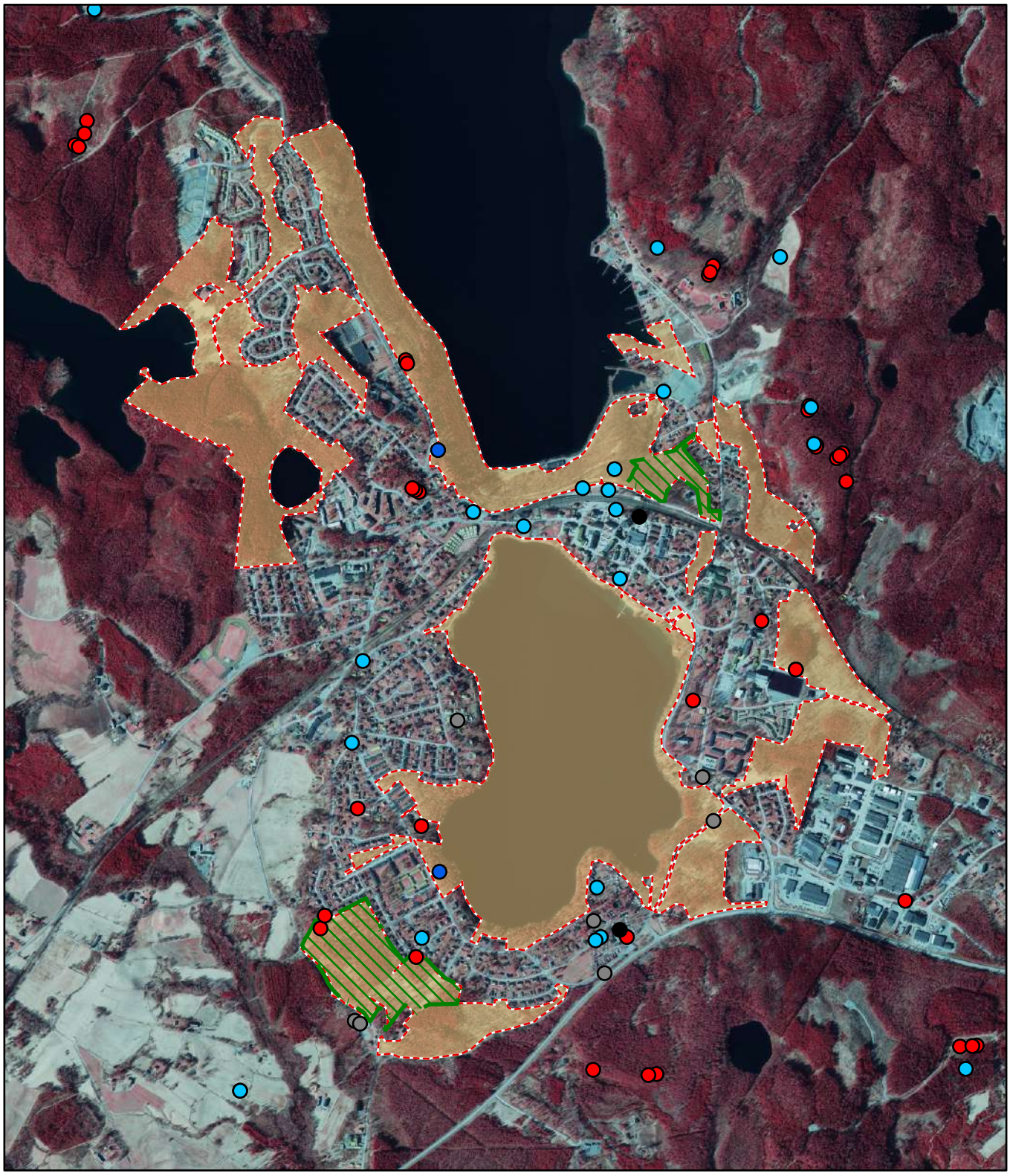
Område för Naturbruksplan

0 0,5 1 km

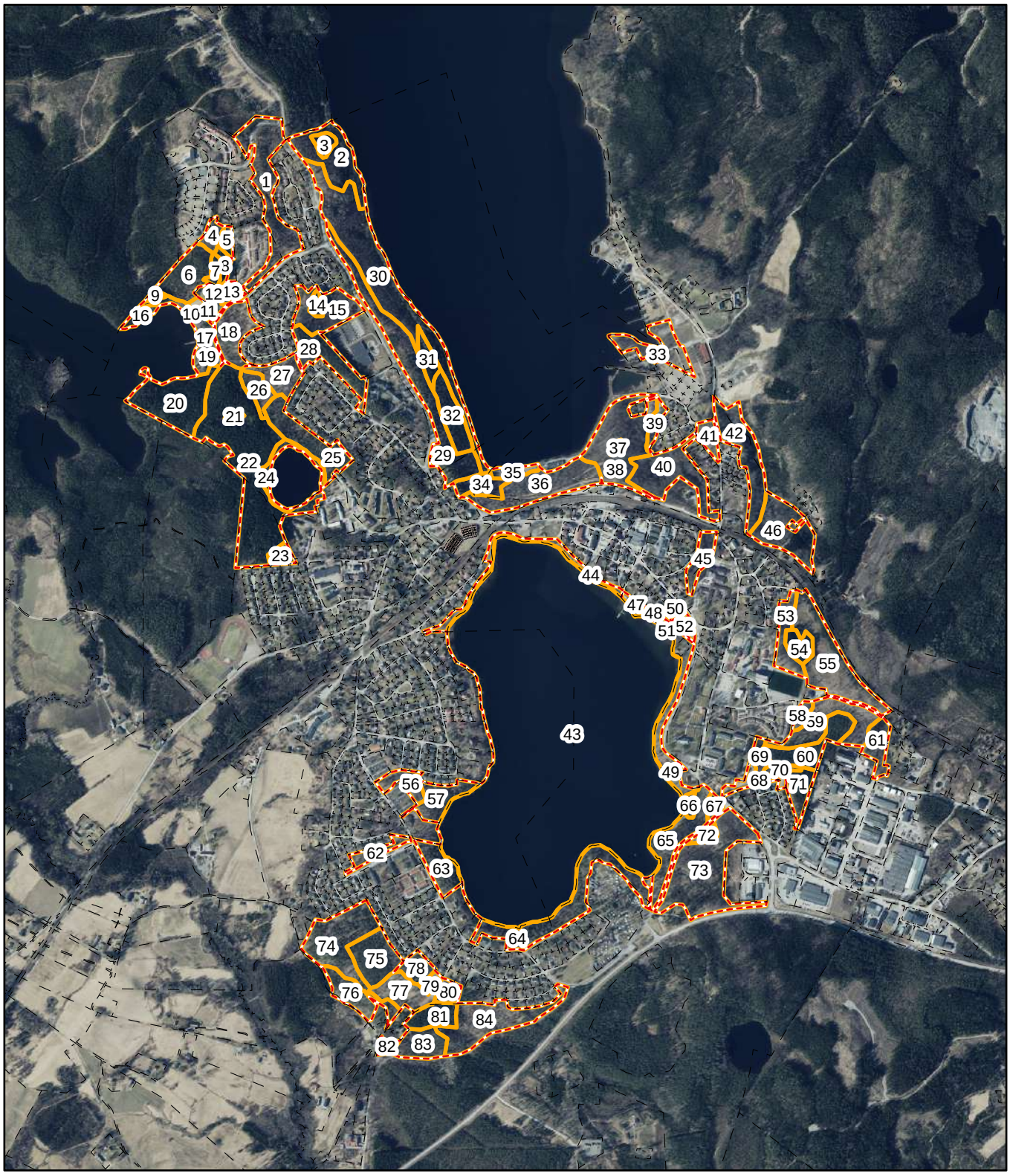
Översiktskarta B

Översiktskarta B

Översiktskarta C

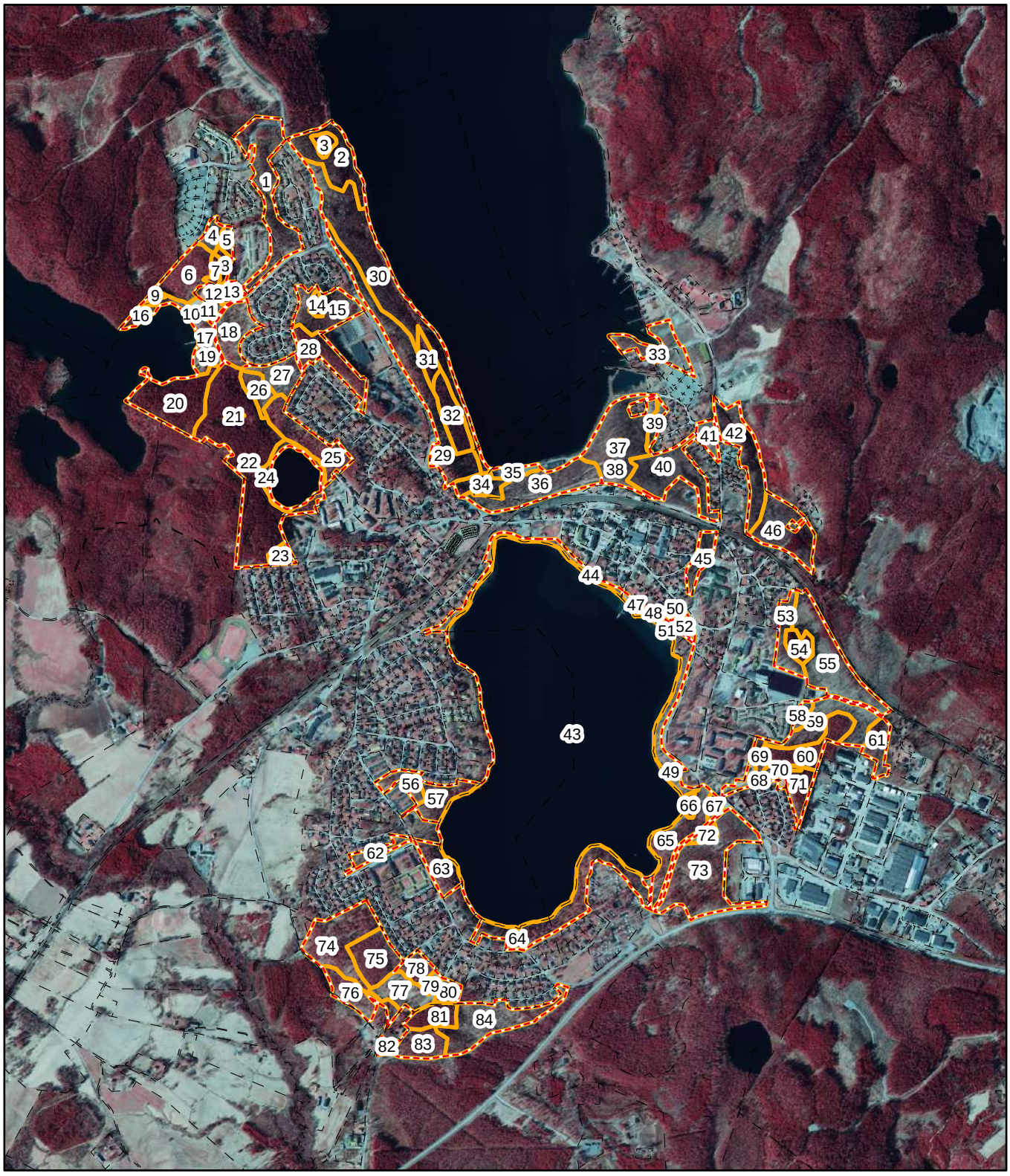
Administrativa gränser

Område för Naturbruksplan

Delytor

0 0,5 1 km

Översiktskarta C

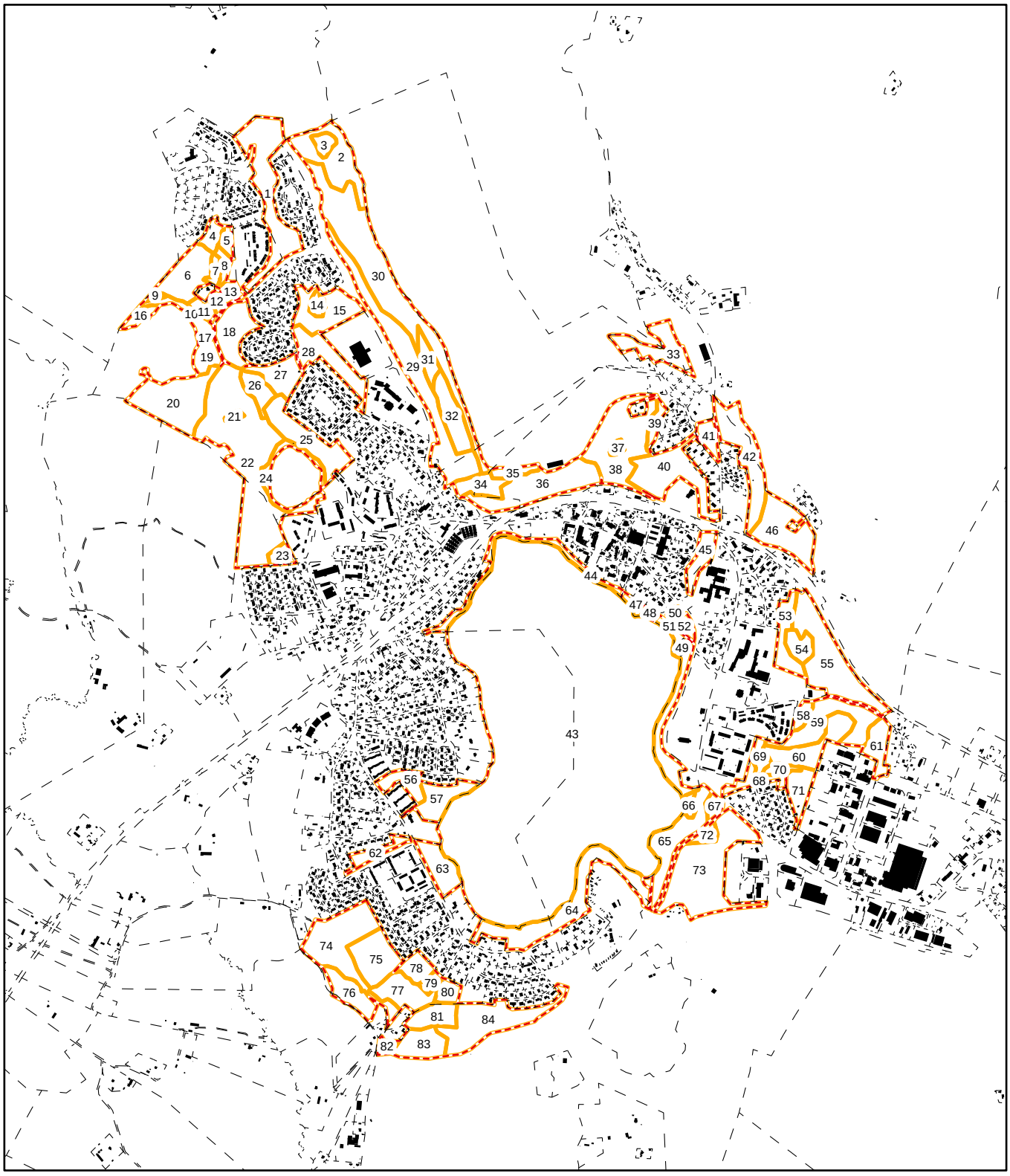
Administrativa gränser

Område för Naturbruksplan

Delytor

0 0,5 1 km

Översiktskarta D

- - - Administrativa gränser

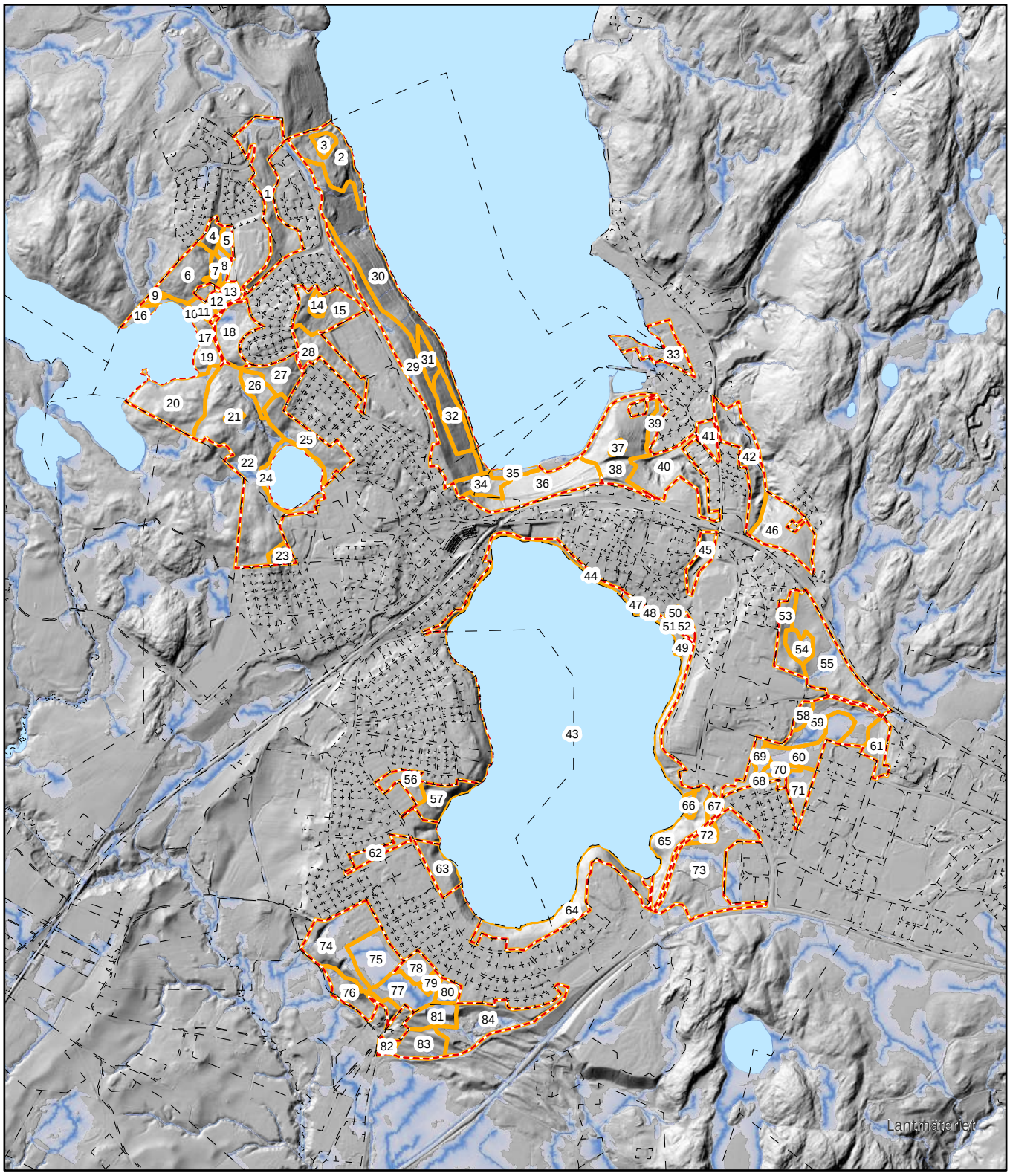
Byggnader

Område för Naturbruksplan

Delytor

0 0,5 1 km

Översiktskarta E
Topografi/Fuktighet

- - - Administrativa gränser

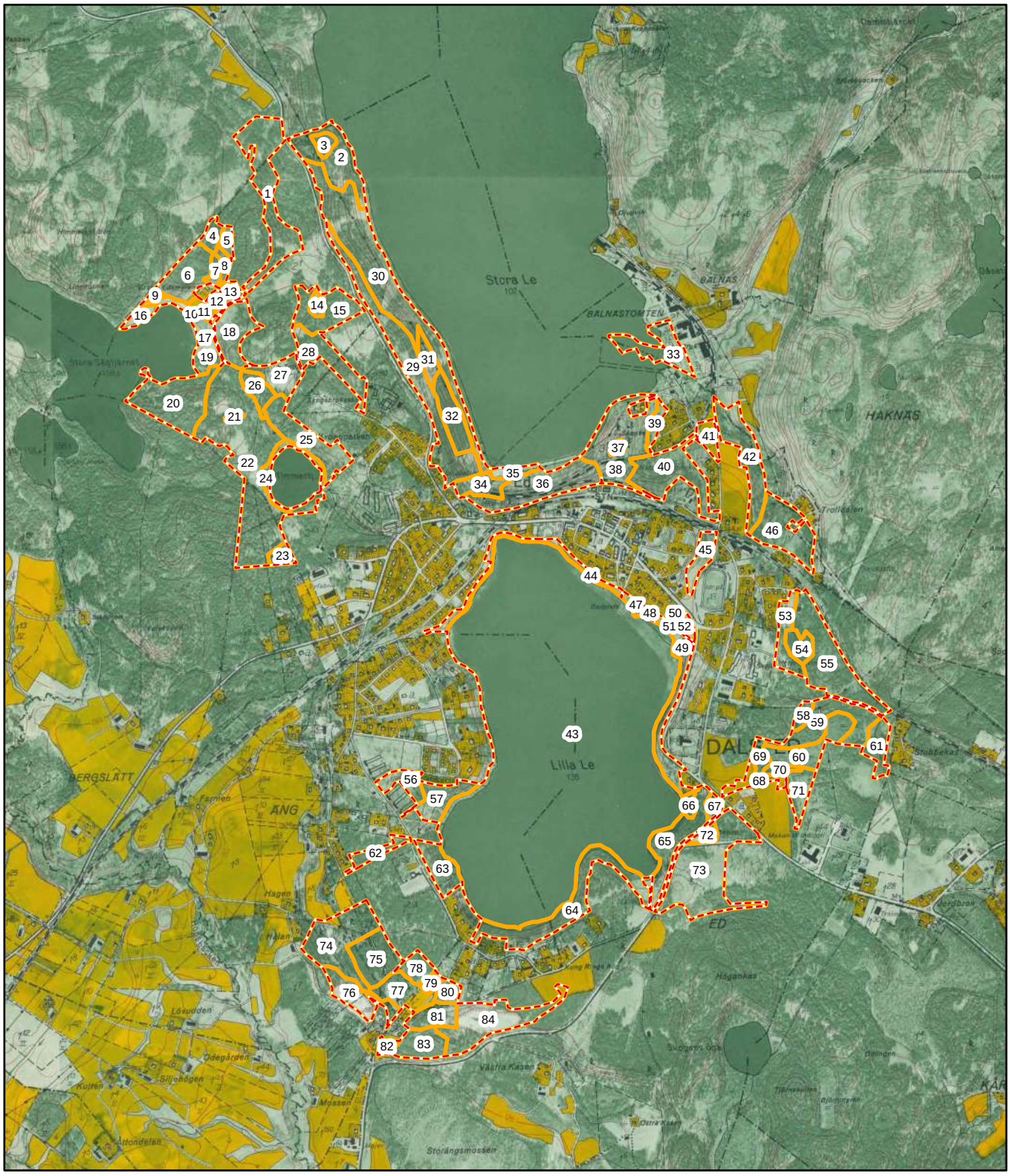
Vatten

Område för Naturbruksplan

Delytor

0 0,5 1 km

Översiktskarta F
Ekonomiska kartan 1970

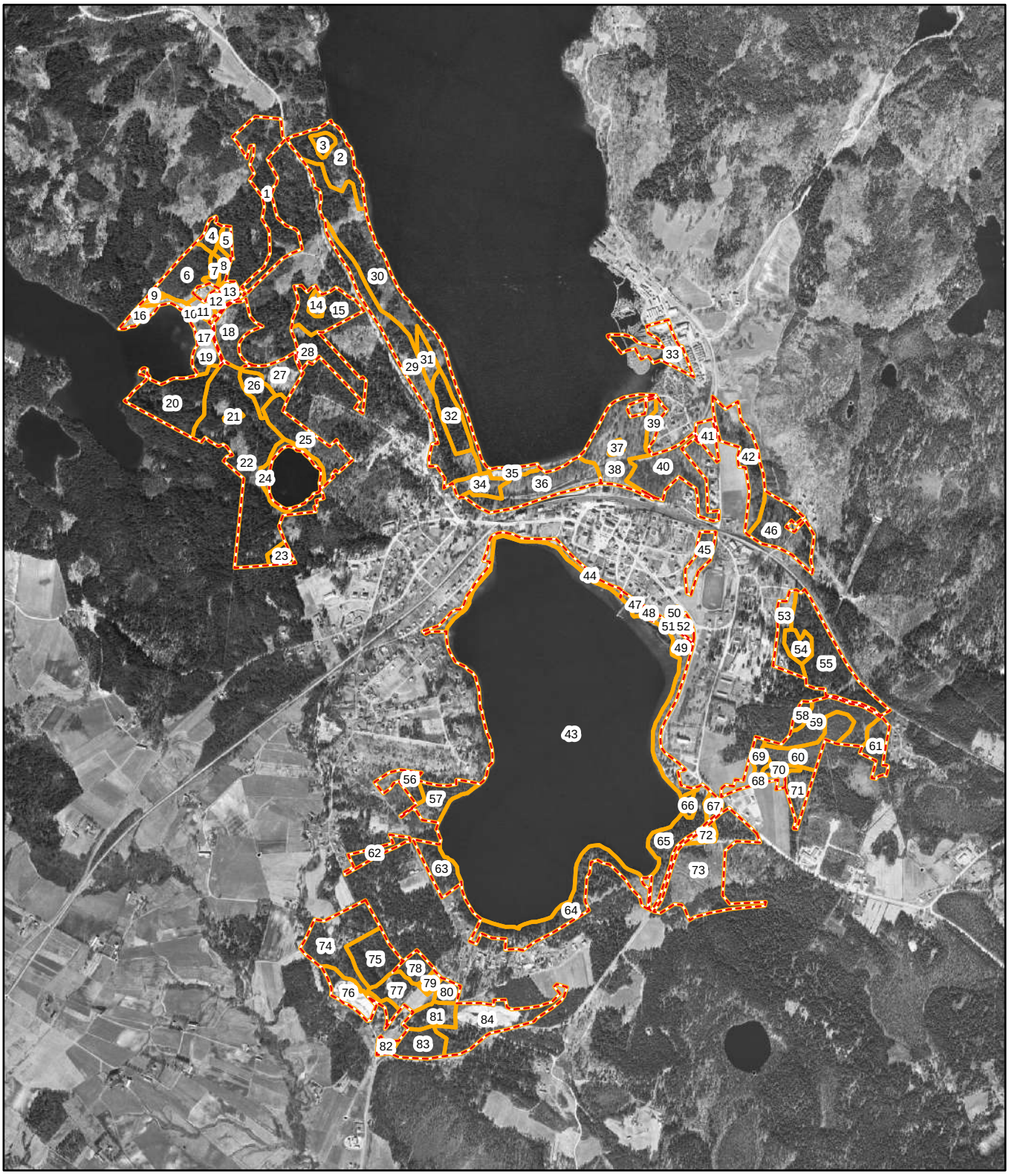

Område för Naturbruksplan

Delytor

0 0,5 1 km

Översiktskarta G
Historiskt Flygfoto 1960

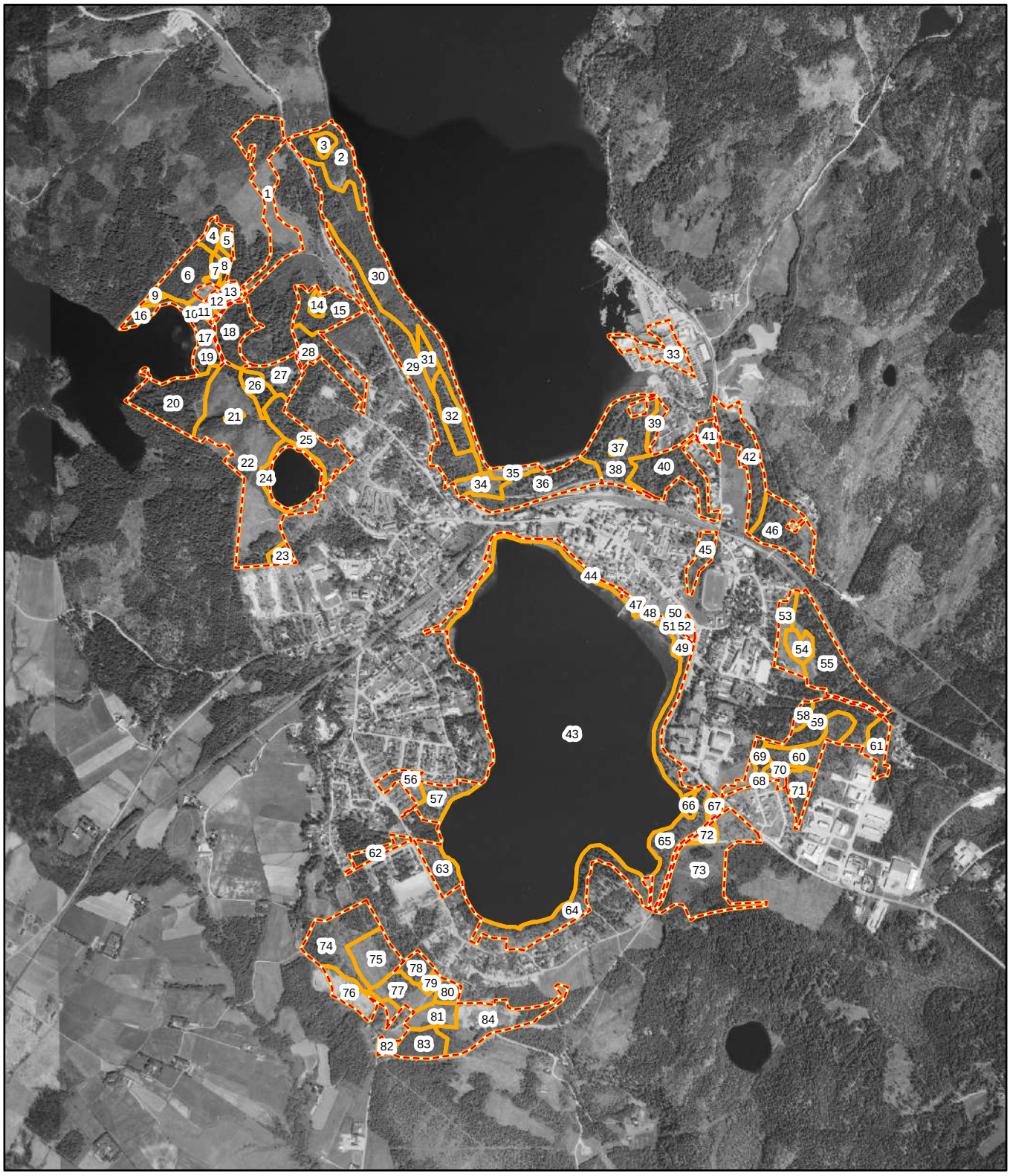

Område för Naturbruksplan

Delytor

0 0,5 1 km

Översiktskarta H
Ekonomiska kartan 1970

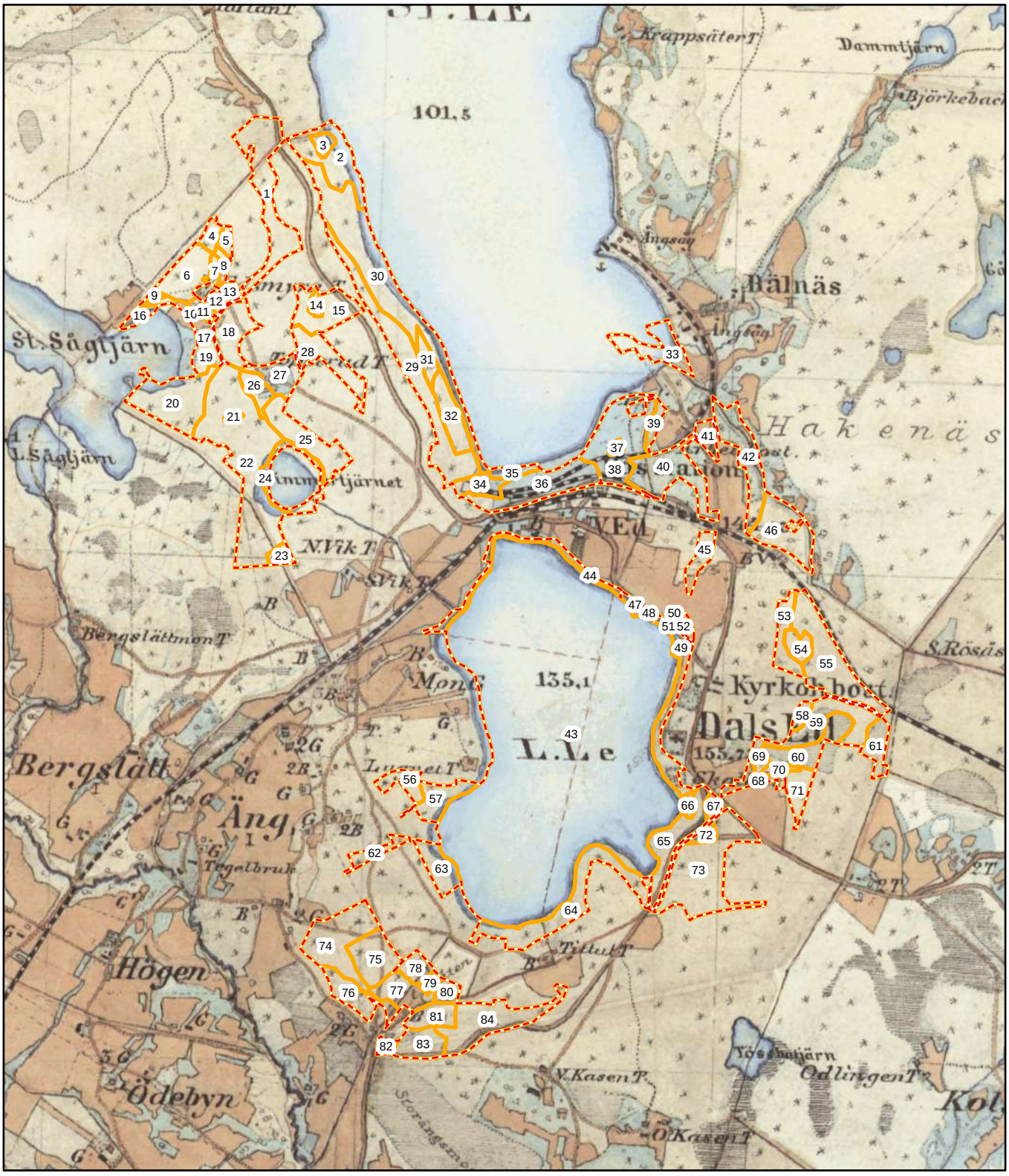

Område för Naturbruksplan

Delytor

0 0,5 1 km

Översiktskarta I
Häradsekonomiska kartan
1890

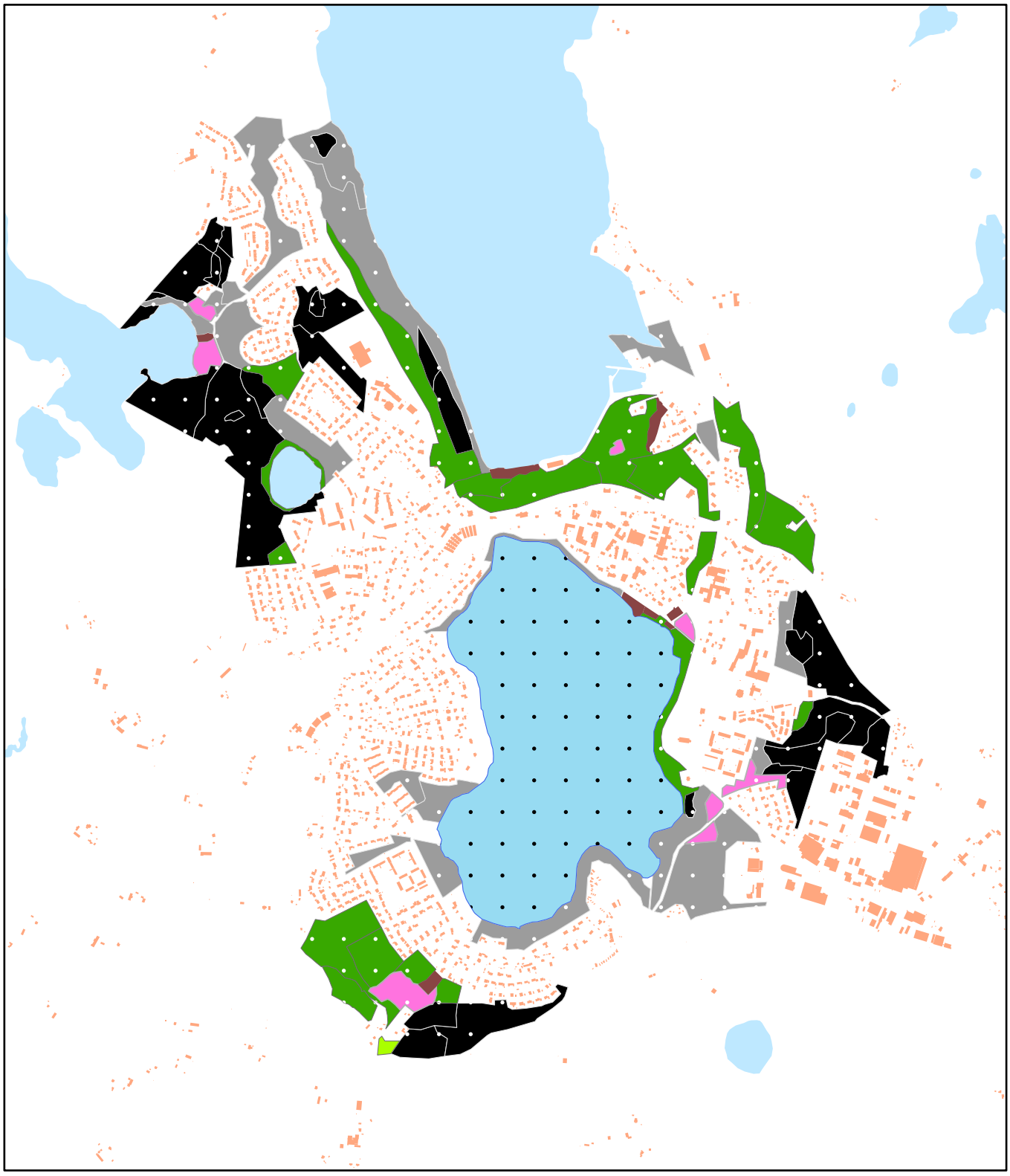
Område för Naturbruksplan

Delytor

0 0,5 1 km

4. Brukande (Historiskt och nutida)

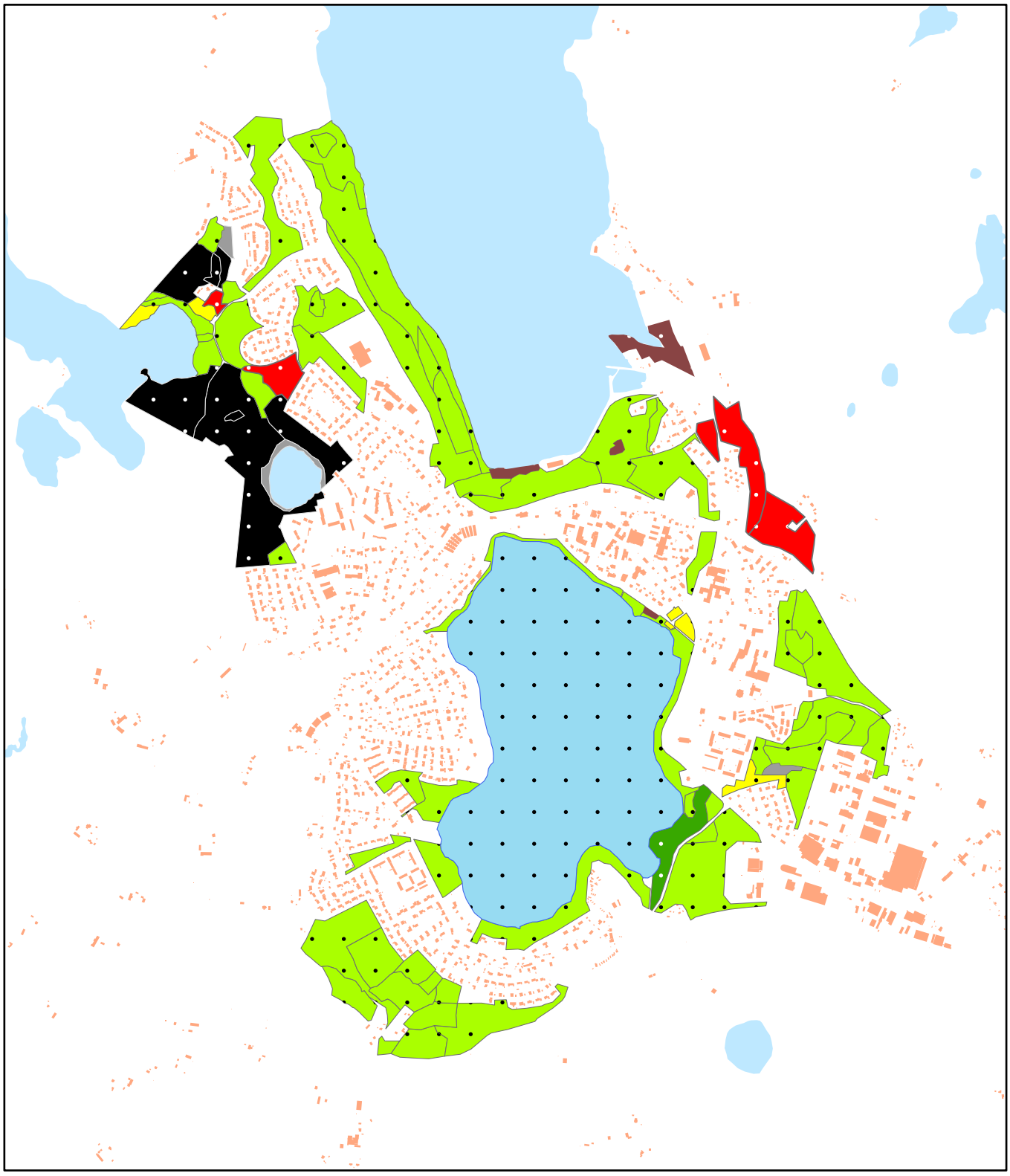

Nuvarande Brukande

- Väg
- Produktionsskog Traktbruk
- Produktionsskog Kontinuitetsbruk
- Rekreationsskog: Kontinutetsbruk
- Naturskog: Ej aktivt brukande
- Naturbetesmark
- Slåtteräng
- Åker
- Tomtmark
- Vattenyta
- Joker
- Övrigt
- Byggnader
- Vatten

0 0,5 1 km

1.BRUKANDE

Historiskt Brukande

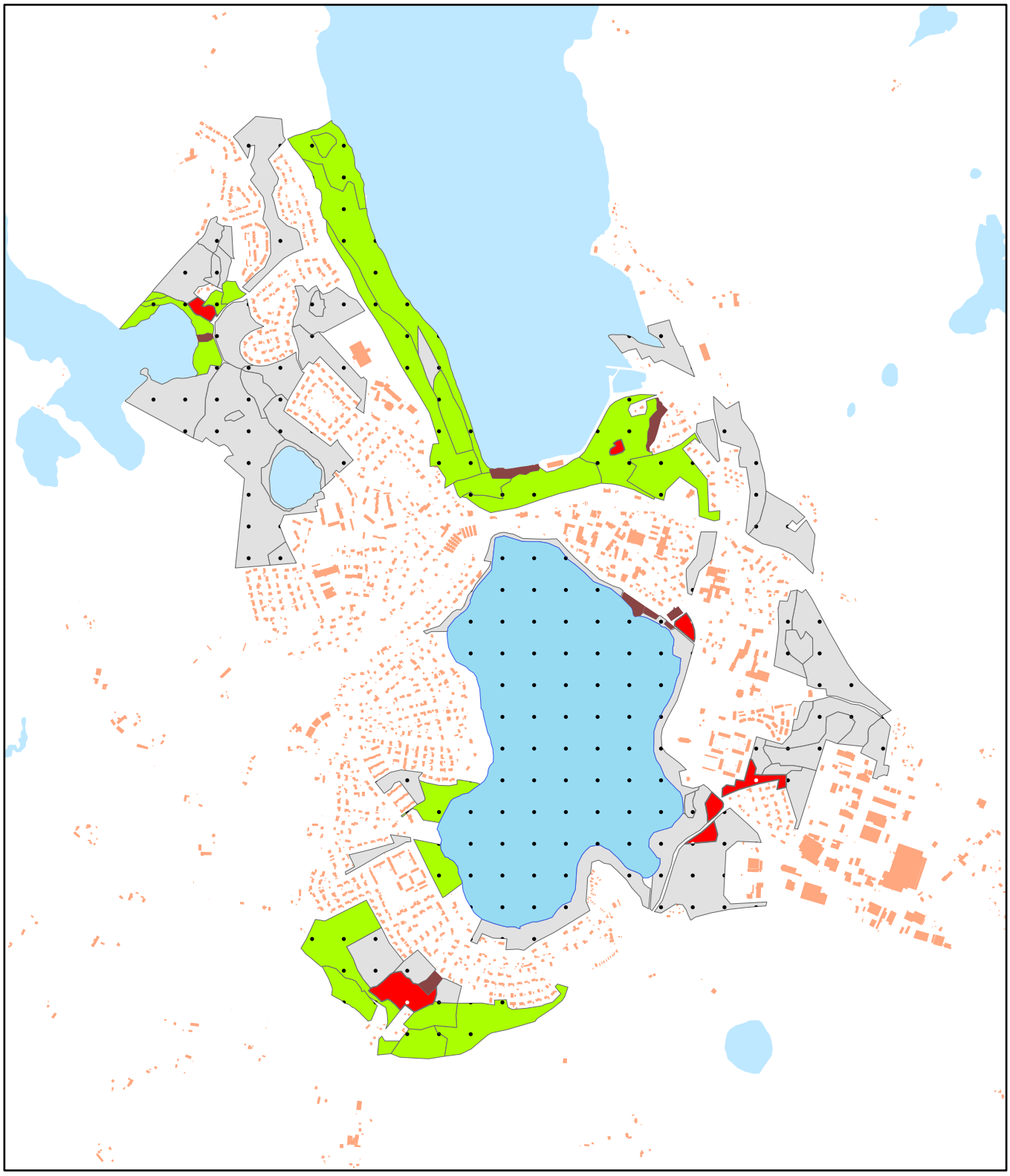
- Väg
- Produktionsskog Traktbruk
- Produktionsskog Kontinuitetsbruk
- Rekreationsskog: Kontinutetsbruk
- Naturskog: Ej aktivt brukande
- Naturbetesmark
- Slåtteräng
- Åker
- Tomtmark
- Vattenyta
- Joker
- Övrigt
- Byggnader
- Vatten

0 0,5 1 km

5. Förslag framtida brukande

1.BRUKANDE

Förslag Brukande

- Väg
- Produktionsskog Traktbruk
- Produktionsskog Kontinuitetsbruk
- Rekreationsskog: Kontinutetsbruk
- Naturskog: Ej aktivt brukande
- Naturbetesmark
- Slåtteräng
- Åker
- Tomtmark
- Vattenyta
- Joker
- Övrigt
- Byggnader
- Vatten

0 0,5 1 km

6. Beslut framtida brukande

7. Tabell: Brukande (Sammanställning och per delyta)

Summering Brukande

Nuvarande	Hektar	%
Vattenyta	80,93	35%
Produktionsskog: traktbruk	50,73	22%
Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	48,85	21%
Naturskog: Ej aktivt brukande	43,12	19%
Joker	5,44	2%
Övrigt	2,18	1%
Naturbetesmark	0,31	0%

Förslag	Hektar	%
Naturbetesmark	53,28	23%
Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	90,64	39%
Slåtteräng	4,53	2%
Vattenyta	80,93	35%
Övrigt	2,18	1%

Historisk	Hektar	%
Naturbetesmark	110,09	48%
Vattenyta	80,93	35%
Produktionsskog: traktbruk	21,48	9%
Slåtteräng	9,18	4%
Övrigt	2,99	1%
Naturskog: Ej aktivt brukande	2,85	1%
Åker	2,42	1%
Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	1,62	1%

Summa Hektar
231,55

Brukande					
Delyta	**Fritext**	**Nuvarande**	**Historisk**	**Förslag**	**Hektar**
1	Tätortsnära skog i sluttning	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	4,90
2		Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Naturbetesmark	3,07
3	Medelålders ogallrad granskog	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Naturbetesmark	0,47
4	Ungskog,sly av mestadels Björk och buskskikt	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,62
5	Tallskog på myrmark	Produktionsskog: traktbruk	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,40
6	Blandungskog i sydsluttning	Produktionsskog: traktbruk	Produktionsskog: traktbruk	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	2,43
7	Äldre barrskog intill hus	Produktionsskog: traktbruk	Produktionsskog: traktbruk	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,37
8	Granskog medlövinslag på delvis fuktig mark	Produktionsskog: traktbruk	Produktionsskog: traktbruk	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,43
9	Medelålders tät granskog	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Naturbetesmark	0,14
10	Långsträckt kanton mot Stora Sågvattnet	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Naturbetesmark	0,86
11	Ängsmark med frisbee bana	Joker	Åker	Slåtteräng	0,46
12	Torpmiljö och tidigare slåtteräng	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Slåtteräng	Naturbetesmark	0,36
13	Tall och lövskog på kulle	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Naturbetesmark	0,45
14	Barrskog på kulle	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,35

Brukande					
Delyta	**Fritext**	**Nuvarande**	**Historisk**	**Förslag**	**Hektar**
15	Dominerande klenare björkskog	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	2,47
16	Yngre blandskog intill Stora Sågevattnet, tidigare åkermark	Produktionsskog: traktbruk	Åker	Naturbetesmark	0,51
17	Badplats	Övrigt	Naturbetesmark	Övrigt	0,14
18	Glesare blandskog intill villaområde	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	2,26
19	Öppen och sluten mark intill Stora Sågevattnet	Joker	Naturbetesmark	Naturbetesmark	0,91
20	Medelålders granskogen östra sidan Stora Sågesjön	Produktionsskog: traktbruk	Produktionsskog: traktbruk	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	4,15
21	Mindre lucka med yngre lövskog	Produktionsskog: traktbruk	Produktionsskog: traktbruk	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,15
22	Medelålders gallrad granskog utmed vandringsleder	Produktionsskog: traktbruk	Produktionsskog: traktbruk	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	11,06
23	Blandlövskog med mindre hallonsnår	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,50
24	Grillplats vid Timmertjärn	Naturskog: Ej aktivt brukande	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,84
25	Glesare tallskog delvis olikåldrig gått om blåbärsris	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Produktionsskog: traktbruk	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	2,87
26	Yngre björkskog utmed vandringsleder	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	1,00
27	Topprerud torpmiljö	Naturskog: Ej aktivt brukande	Slåtteräng	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	1,63
28	Tallskog med björkinslag intill tidigareskogsbruksskolan	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	2,37

Brukande					
Delyta	**Fritext**	**Nuvarande**	**Historisk**	**Förslag**	**Hektar**
29	Bestånd mellan asfaltsvägen och Stig	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Naturbetesmark	5,82
30	Yngre björkskog i sluttning mot Stora Le	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Naturbetesmark	8,48
31	Medelålders och äldre granskog i sluttning ner mot Stora Le	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,77
32	Tät gallringsskog av tall i sluttning ner mot Stora Le	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Naturbetesmark	1,81
33	Lövskog intill camping område nummer 23 i trädvårdsplanen	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Övrigt	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	2,17
34	Gamla backhopparbacken och sittplatsläktaren för Karl den 12 spelen.	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Naturbetesmark	1,16
35	Badplats vid södra Stora Le	Övrigt	Övrigt	Övrigt	0,52
36	Utsiktsplatsen vid södra Stora Le	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Naturbetesmark	4,00
37	Gamla festplatsen	Joker	Övrigt	Slåtteräng	0,18
38	Naturskog runt dansbanan	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Naturbetesmark	4,89
39	Mark medvattenledning	Övrigt	Naturbetesmark	Övrigt	0,54
40	Naturreservat Skansen	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Naturbetesmark	3,66
41	Mindre lövskogsområde område nummer 26 i trädvårdsplanen	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Slåtteräng	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,70
42	Nyckelbiop Bäckadal med lövskog	Naturskog: Ej aktivt brukande	Slåtteräng	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	3,28
43	Lilla Le	Vattenyta	Vattenyta	Vattenyta	80,93
44	Strandpromenad nord och nordväst Lilla Le	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	1,56

Brukande					
Delyta	**Fritext**	**Nuvarande**	**Historisk**	**Förslag**	**Hektar**
45	Lövskogsdal område 28 i trädvårdsplanen	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	1,06
46	Lövskog med höga naturvärden	Naturskog: Ej aktivt brukande	Slåtteräng	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	3,21
47	Badplats vid LillaLe	Övrigt	Naturbetesmark	Övrigt	0,32
48	Parkering till badplatsvid Lilla Le	Övrigt	Övrigt	Övrigt	0,12
49	Nordöstra strandkanten av Lilla Le	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	2,63
50	Parkeringsplats	Övrigt	Åker	Övrigt	0,16
51	Parkeringsplats för husbilar	Övrigt	Åker	Övrigt	0,05
52	Ängsmark norr om Lilla Le	Joker	Åker	Slåtteräng	0,38
53	Lövskog intill skola område nummer 30 i trädvårdsplanen	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	1,50
54	Tät granskog med rekreationsvärden	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,85
55	Nyplanterad med gran. Enstaka fröträd, slyuppslag.	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	4,91
56	Gles tall-björkskog medmindre öppen gräsytaintill dödisgrop	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	1,05
57	Olikåldrig glesare tall-lövskog med dödisgrop	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Naturbetesmark	1,70
58	Mindre lövskog medinversiva arter område 34 i trädvårdsplanen	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,41
59	Nyplanterad med gran. Enstaka fröträd, slyuppslag.	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	3,06
60	Tallskog på myrmark	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	2,26

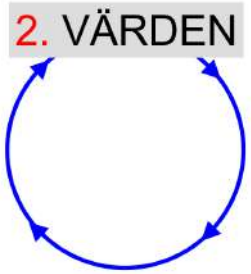
Brukande					
Delyta	**Fritext**	**Nuvarande**	**Historisk**	**Förslag**	**Hektar**
61	Blandskog utmed två diken i område 34 i trädskötselplanen	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	1,26
62	Glestallskog med underskikt av lövsly vid Ängsholtevägen	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,78
63	Äldre glesare blandskog vid södra Lilla Le	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Naturbetesmark	1,64
64	Strandvägen medsluuttning mot Lilla Le i sydost	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	4,67
65	löv- och tallskog i östra delen av Lilla Le	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturskog: Ej aktivt brukande	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	2,85
66	Tallskog i sluttning östra delen om Lilla Le	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,27
67	Ängsmark med naturvärdesträd	Joker	Naturbetesmark	Slåtteräng	0,40
68	Ängsmark mellan bostadsområde. Nr 36 i trädvårdsplanen	Joker	Åker	Slåtteräng	0,86
69	Blandskog med lövträd främst björk med tallinslag, fleragrova tallar.	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,57
70	Röjningsskog intill ängsmark område 36 i trädvårdsplanen	Produktionsskog: traktbruk	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,38
71	Olikåldrig blandskog	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	1,24
72	Ängsmark i område 38 i från trädvårdsplanen	Joker	Naturbetesmark	Slåtteräng	0,41
73	Olikåldrig bltall-björkskog vid skyttevärn sydöst om Lilla Le	Produktionsskog: Kontinuitetsbruk	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	6,42
74	Medelålders och äldre tall i området finns flera gravhögar och branta sluttningar Ängs naturreservat	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Naturbetesmark	4,55
75	Medelålders tallskog i Ängs naturreservat	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	2,39

Brukande					
Delyta	**Fritext**	**Nuvarande**	**Historisk**	**Förslag**	**Hektar**
76	Yngre tallskog nedan och i sluttning Ängs naturreservat	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Naturbetesmark	1,50
77	Trädbärande ängsmark ochdomarring vidÄngs naturreservat	Joker	Naturbetesmark	Slåtteräng	1,84
78	Tallskog östradelen av Ängs naturreservat	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,93
79	Fotbollsplanoch lekplats i Ängs naturreservat	Övrigt	Naturbetesmark	Övrigt	0,34
80	Tallskog östradelen av Ängs naturreservat	Naturskog: Ej aktivt brukande	Naturbetesmark	Rekreationsskog: Kontinutetsbruk	0,63
81	Medelålders granskog i stark sluttningEdsbräckan	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Naturbetesmark	1,33
82	Betesyta vid Edsbräckan	Naturbetesmark	Naturbetesmark	Naturbetesmark	0,31
83	Äldre glesare tallskog med underskikt av lövsly Edsbräckan	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Naturbetesmark	1,67
84	Dominerande lövskog Edsbräckan	Produktionsskog: traktbruk	Naturbetesmark	Naturbetesmark	3,97

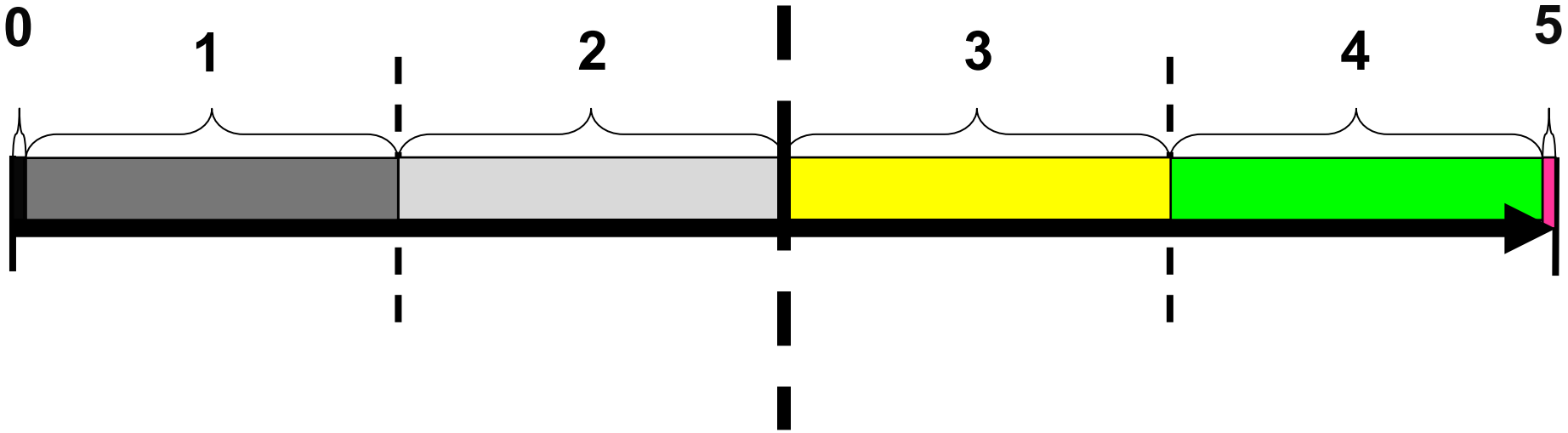
8. Skalan

SKALAN

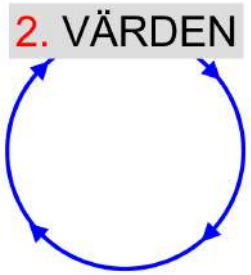
Bedömning av värden; Principer

- **Landskapet är referensramen**, bygg upp din egen referensgradient (0 till 5)
- **Täthet** av kvalitén inom delytan grund för bedömning- inte delytans storlek
- **Värde** (förmåga, kvalitet) = **Potential** (0 till 5) x **Tillvarandegrad** (0 till 1)

9. Värde (Nivå och trend)

Fyra bedömningar per perspektiv

BRUKANDE

→ Nuvarande

→ Alternativ

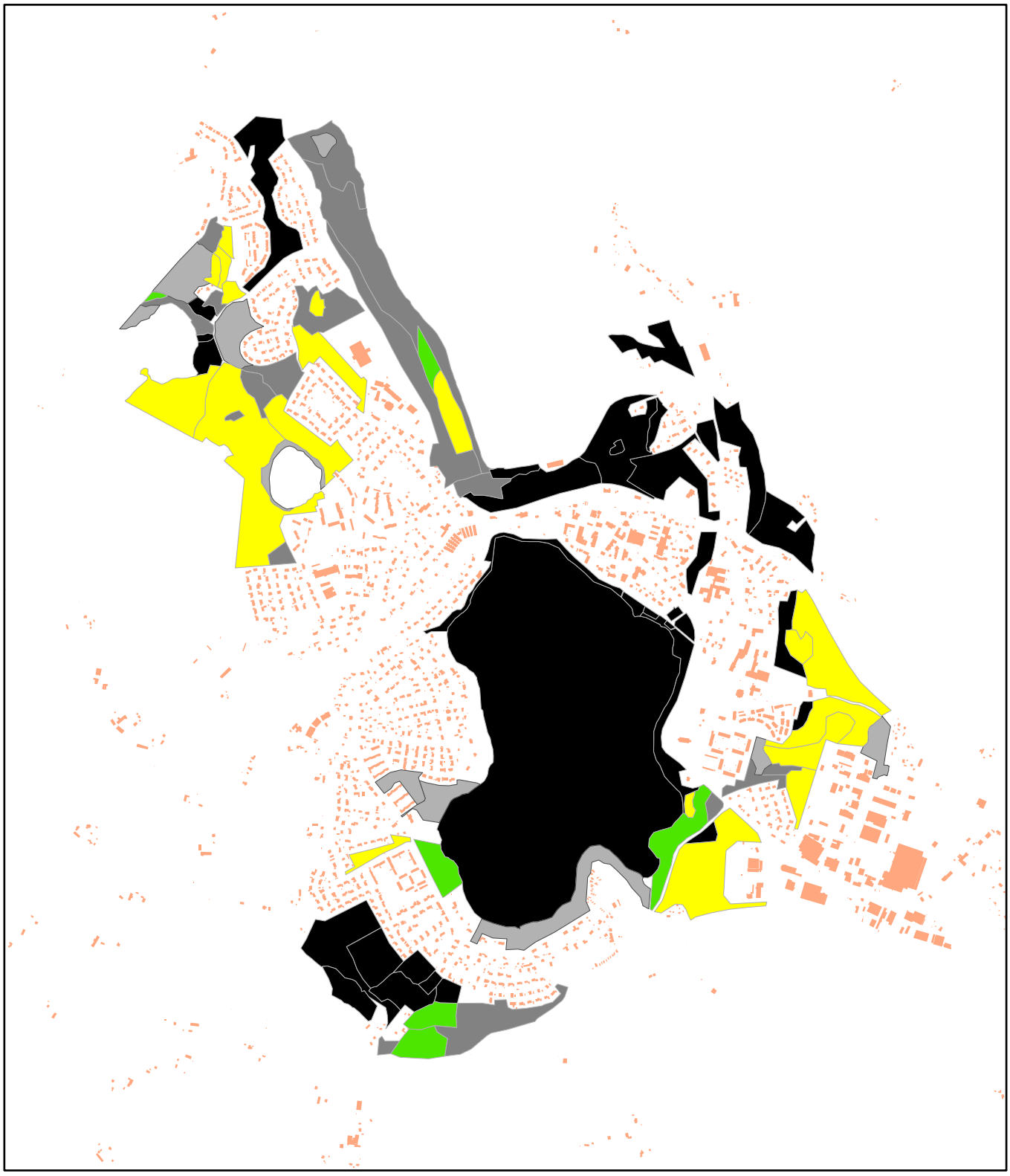
Karta 1 Bedömning/ beskrivning av nuläge	***Karta 2*** Bedömning av framtidsläge
Karta 3 Bedömning av alternativt nuläge	***Karta 4*** Bedömning av alternativt framtidsläge

Nutid **Framtid**

TID

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Produktion Barr Nuvarande Brukande Nu

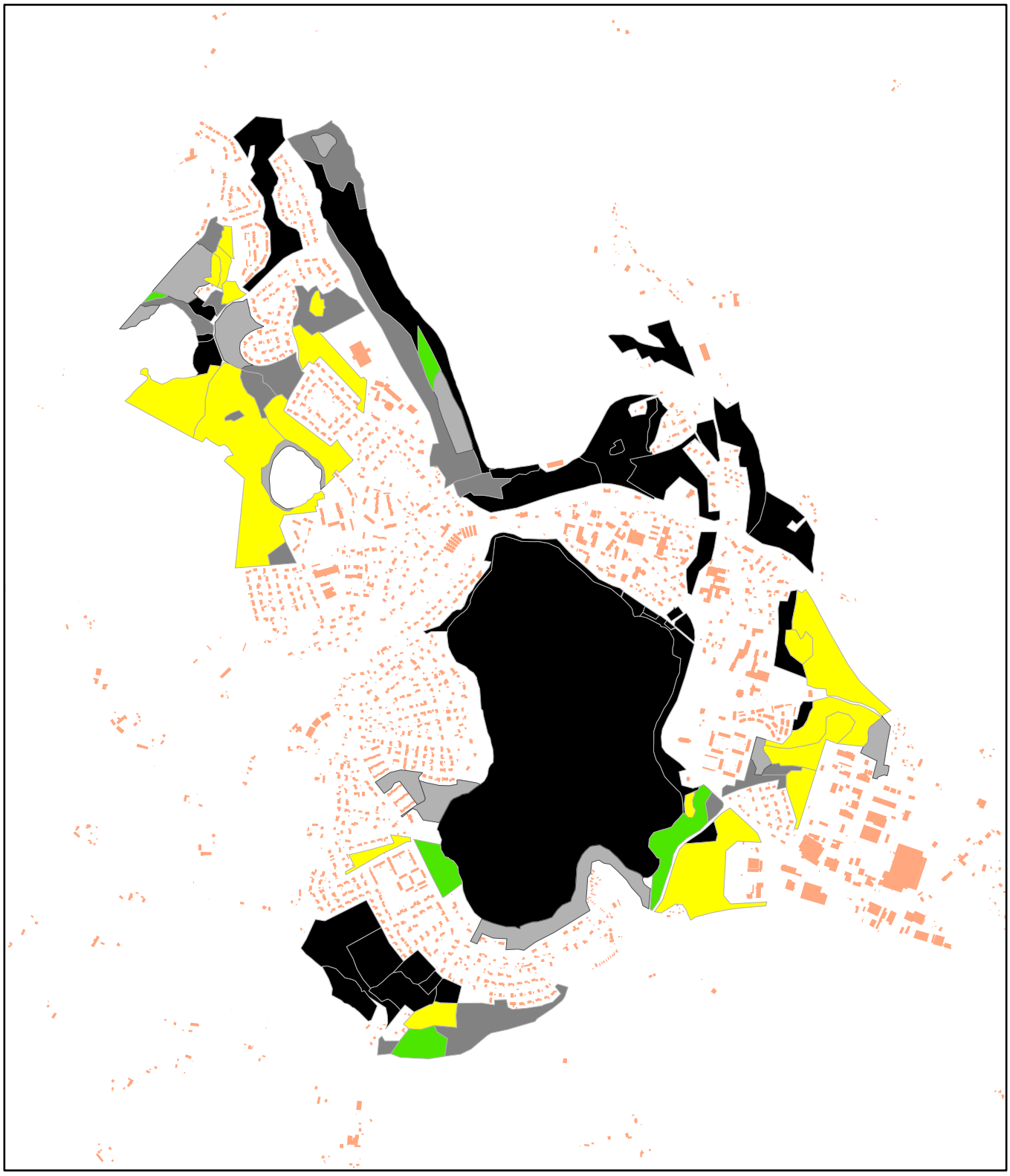
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Produktion Barr Nuvarande Brukande Om 10 år

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

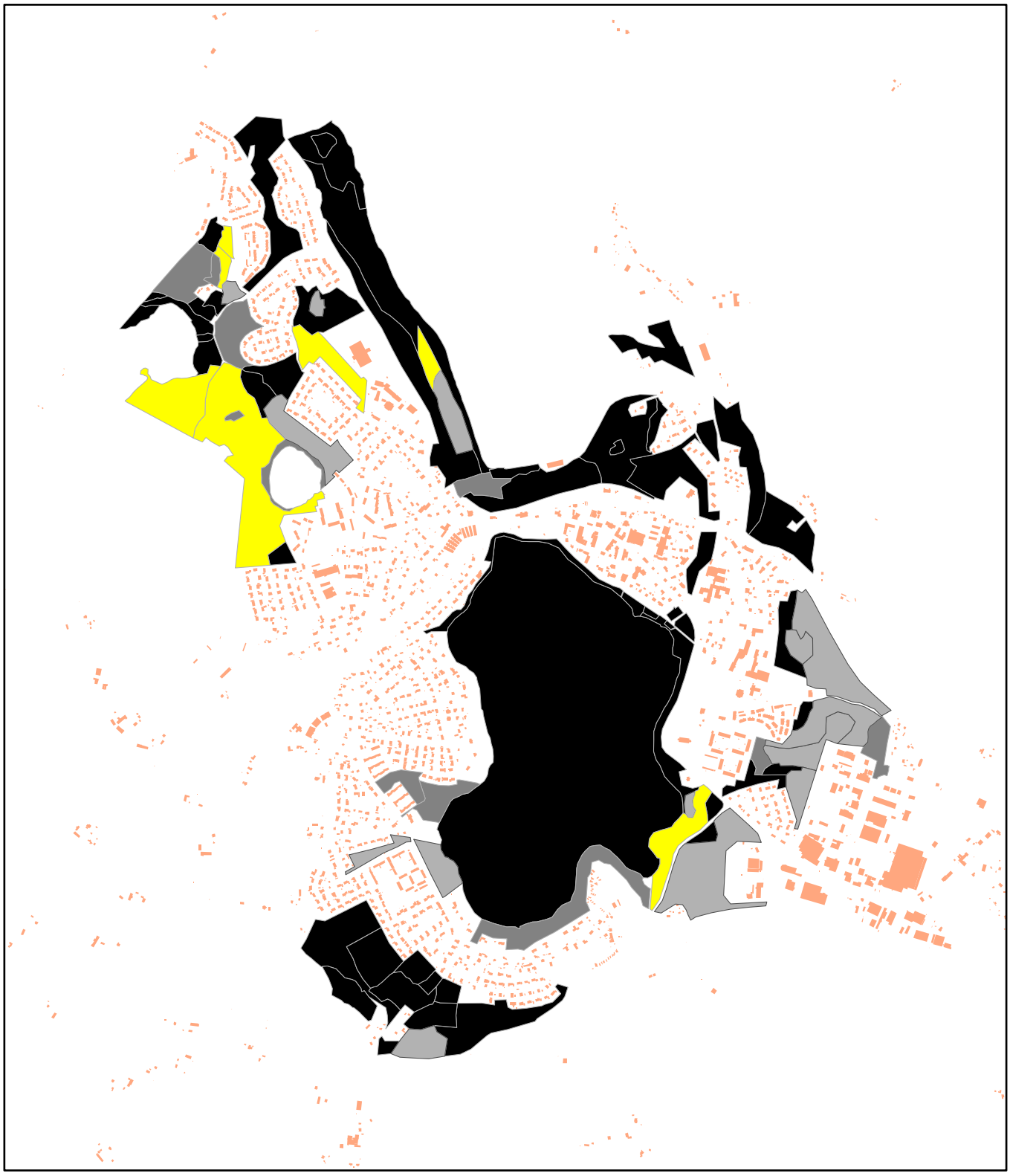
Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

N

Produktion Barr Föreslaget Brukande Nu

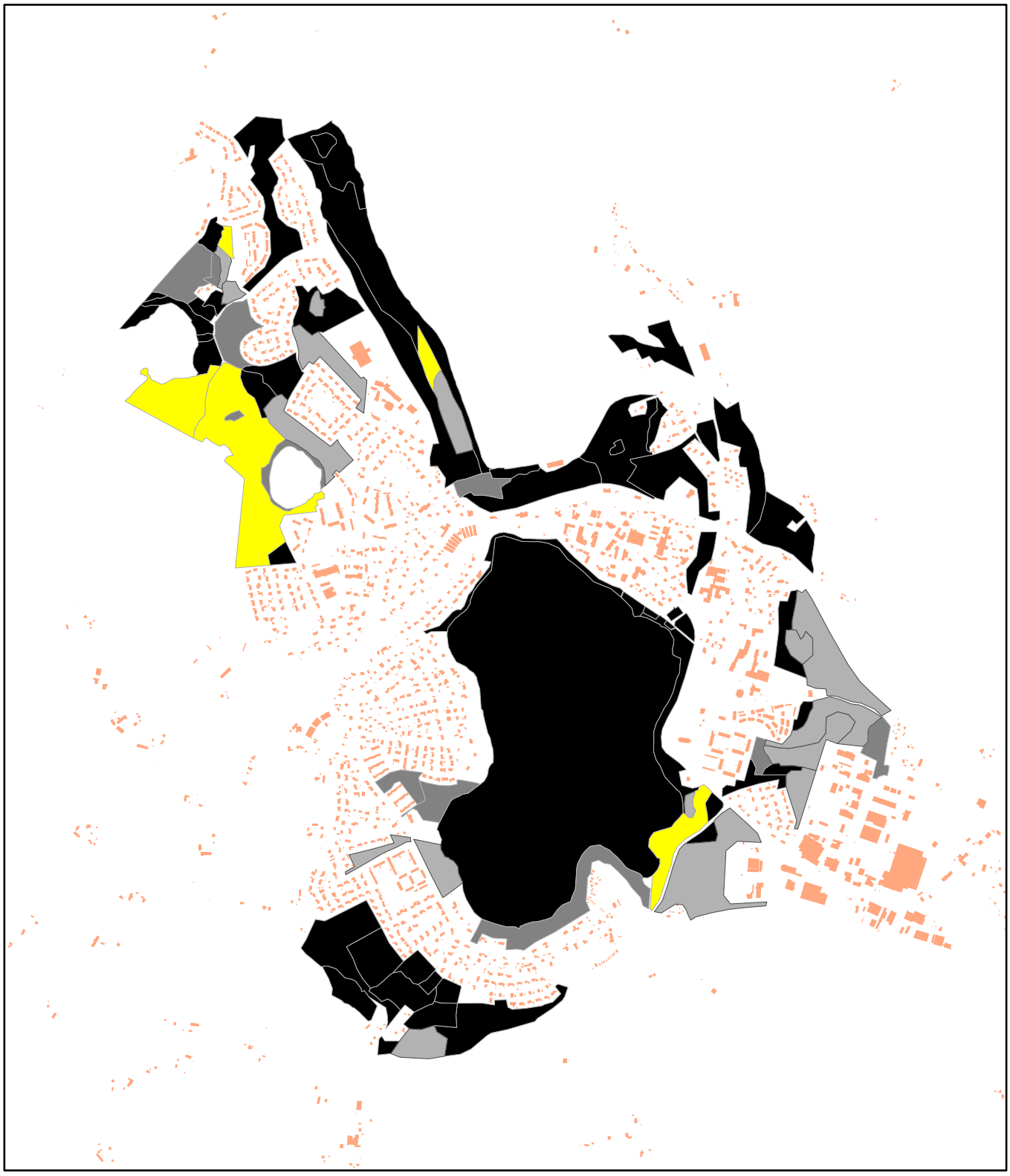
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Produktion Barr Föreslaget Brukande Om 10 år

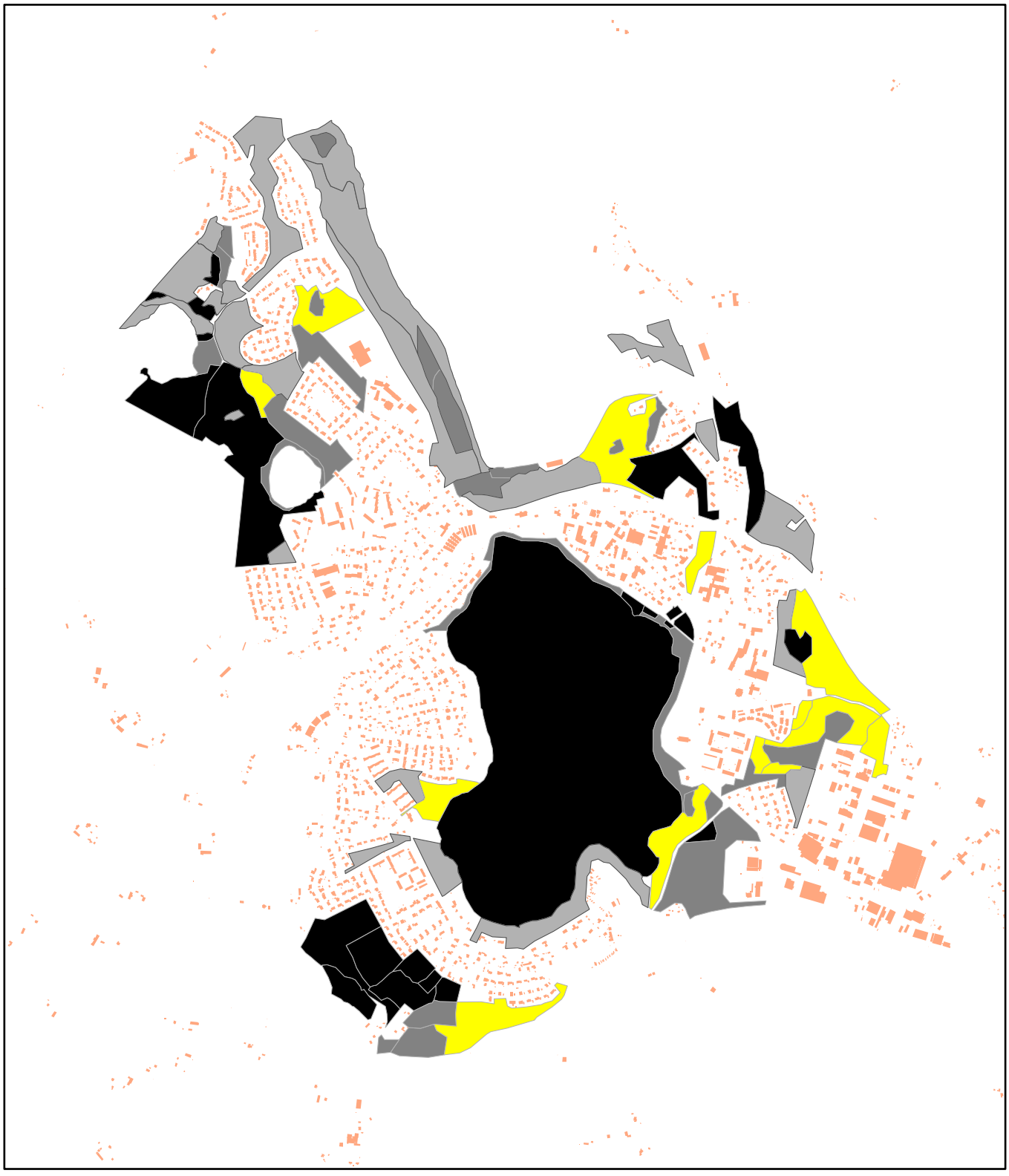
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Produktion Löv Nuvarande Brukande Nu

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

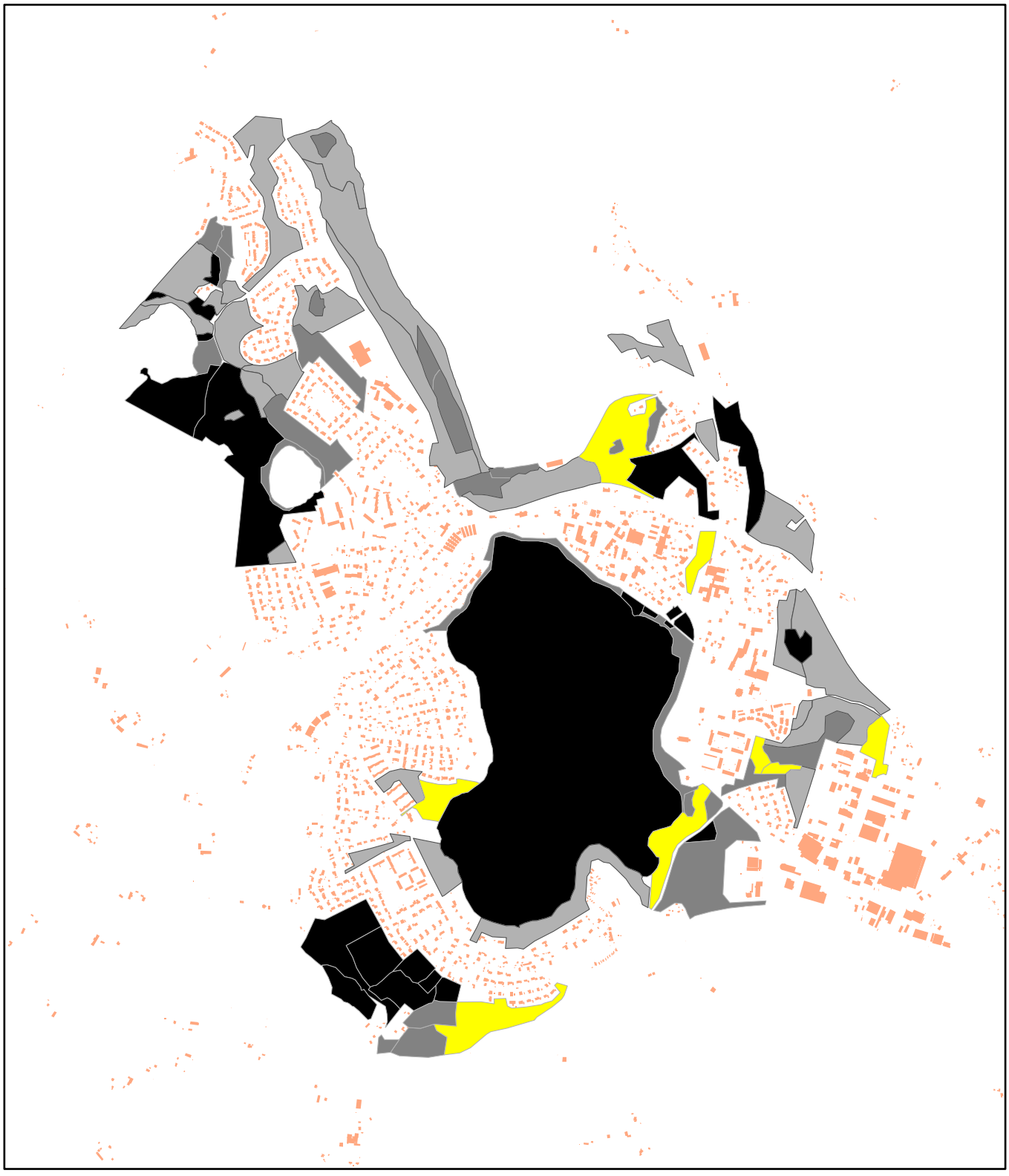
Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

N

Produktion Löv Nuvarande Brukande Om 10 år

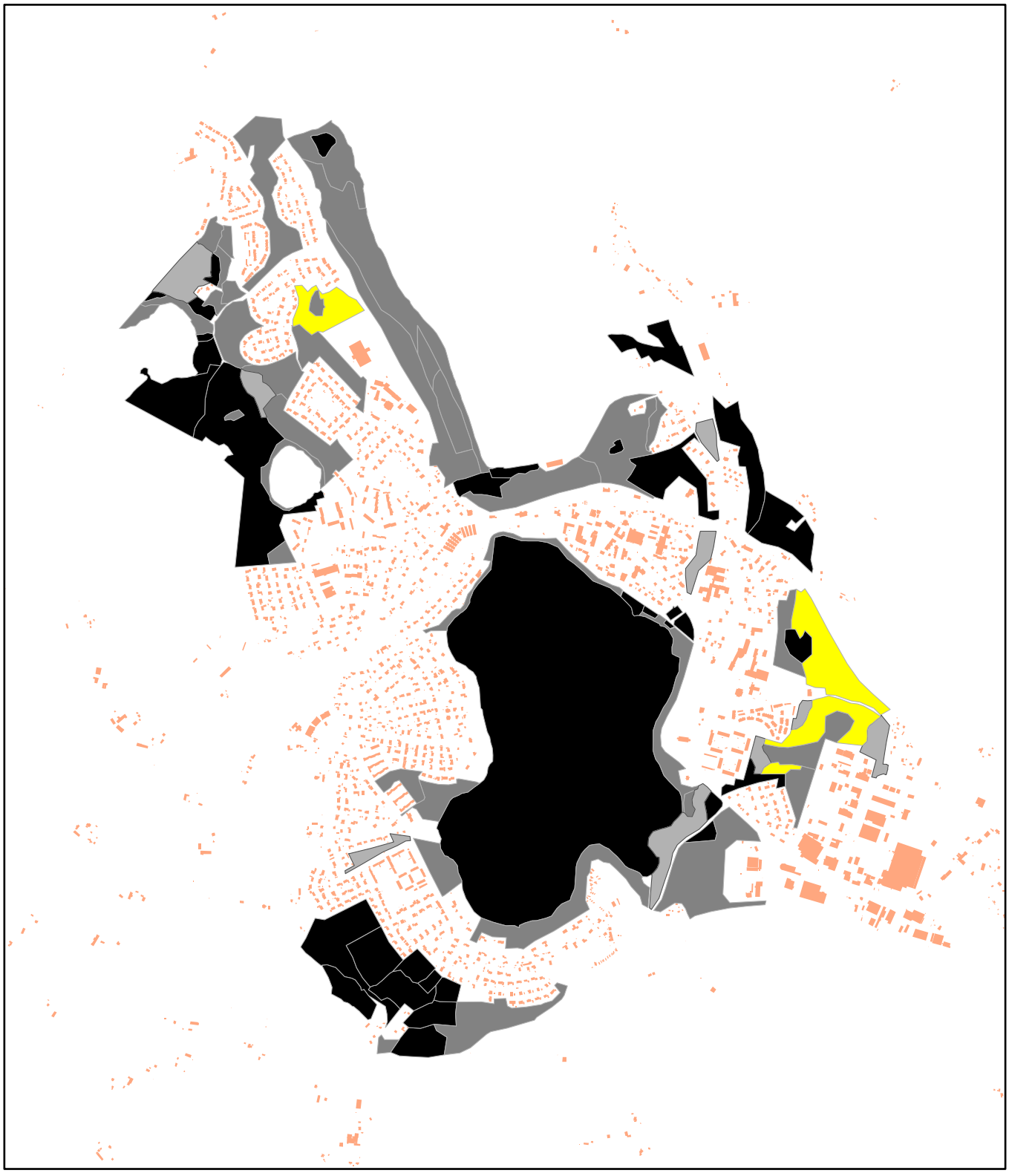
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Produktion Löv Föreslaget Brukande Nu

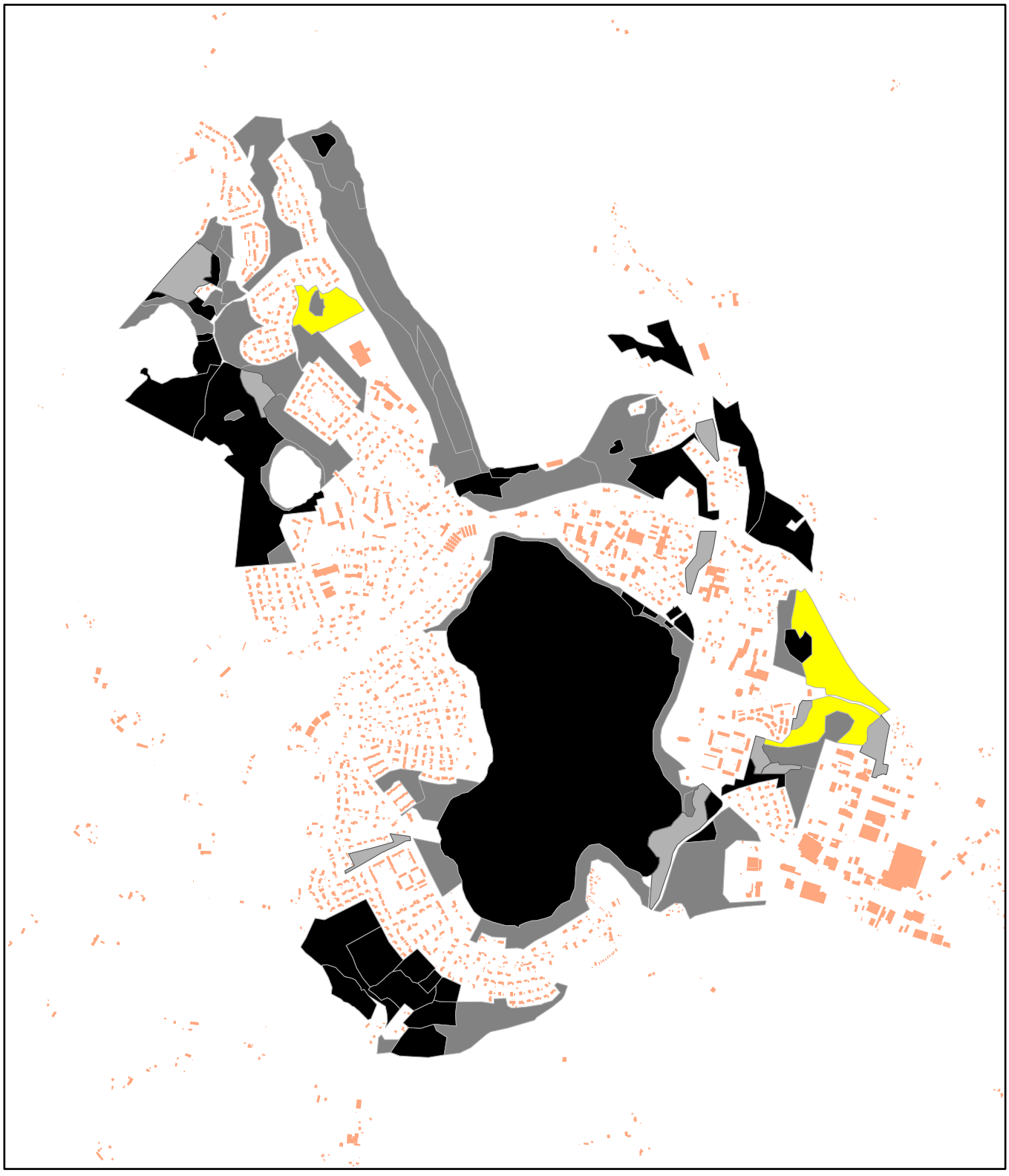
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Produktion Löv Föreslaget Brukande Om 10 år

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

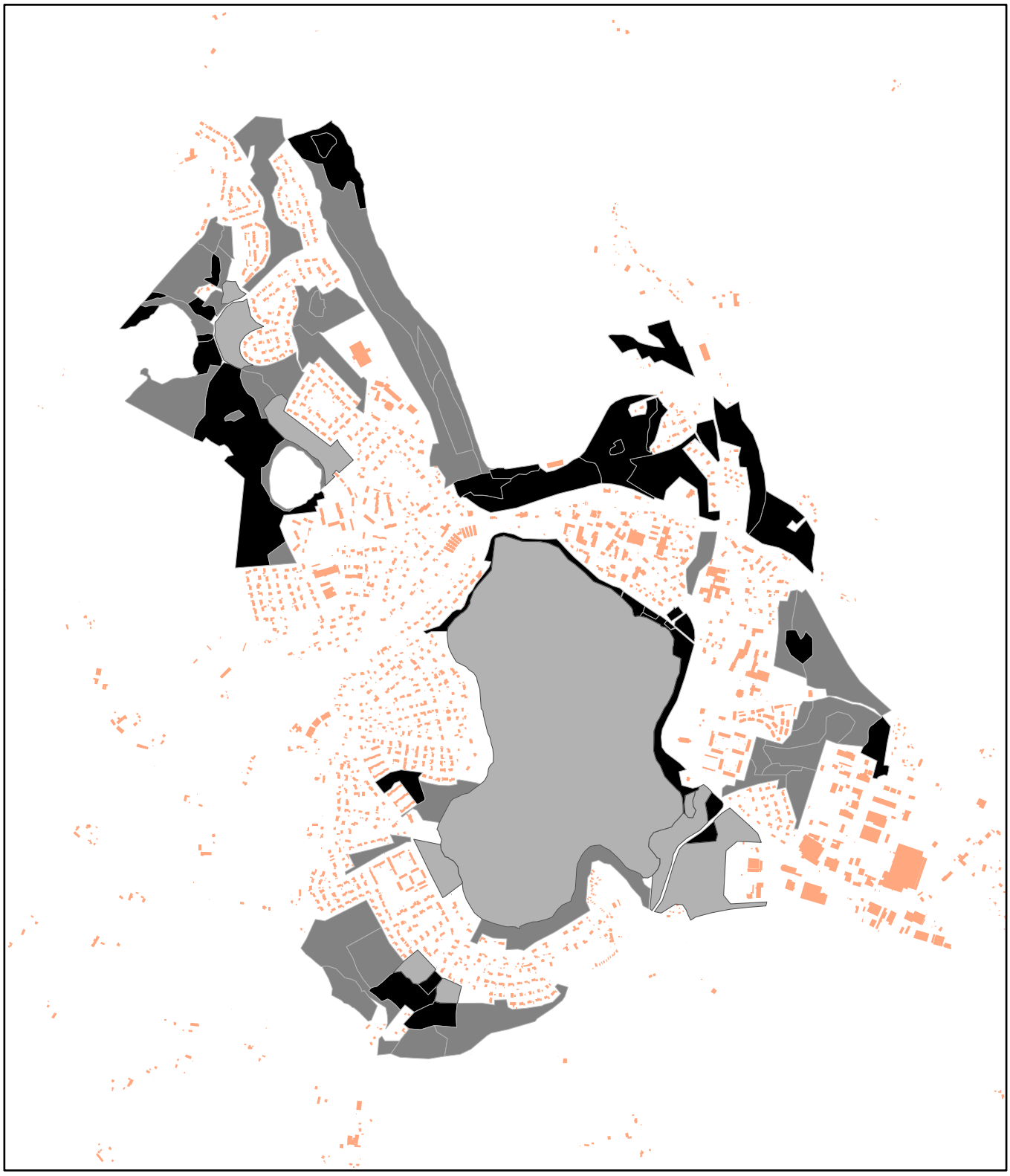
Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

N

Produktion Livsmedel Nuvarande Brukande Nu

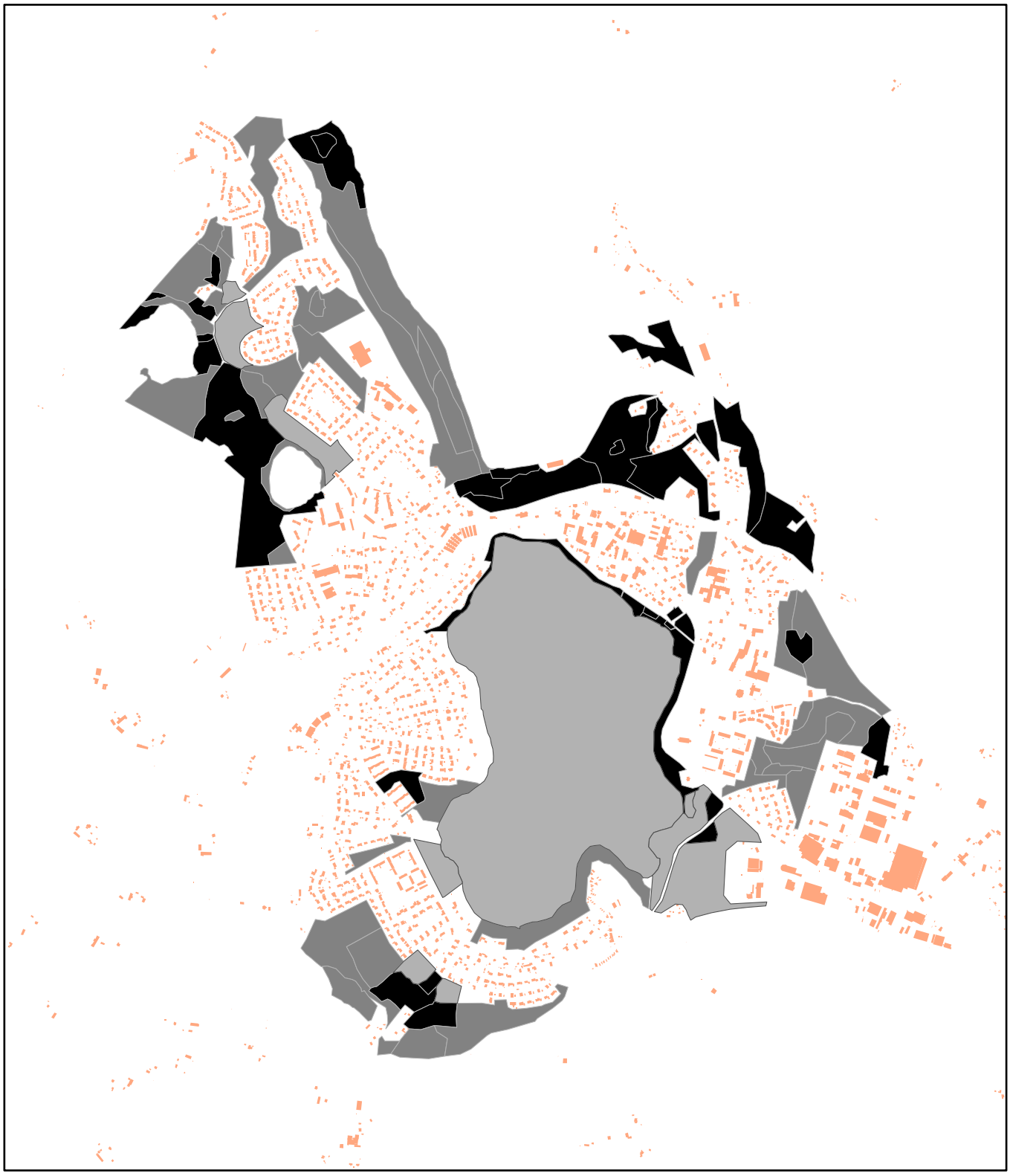
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Produktion Livsmedel Nuvarande Brukande Om 10 år

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

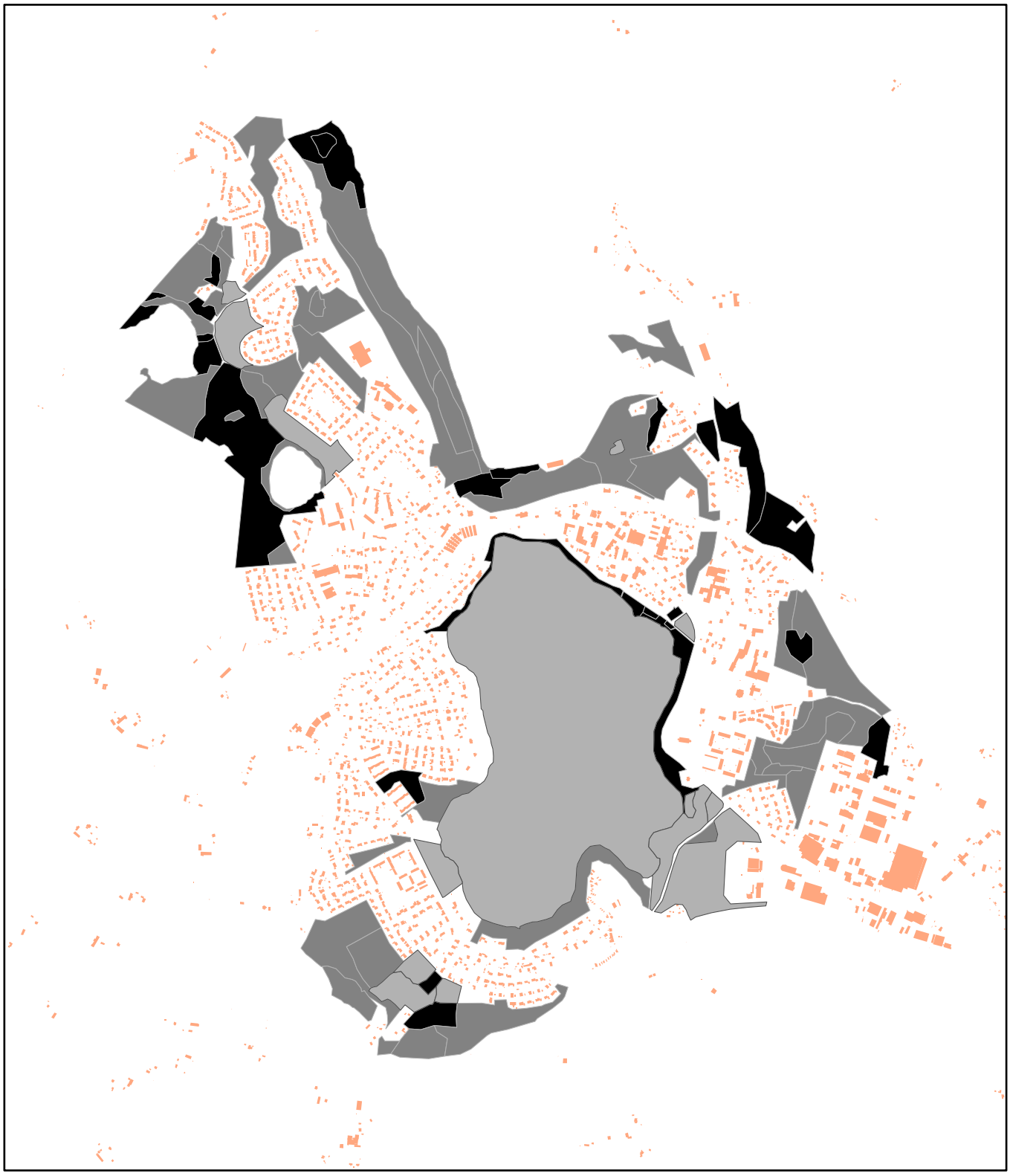
Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

N

Produktion Livsmedel Föreslaget Brukande Nu

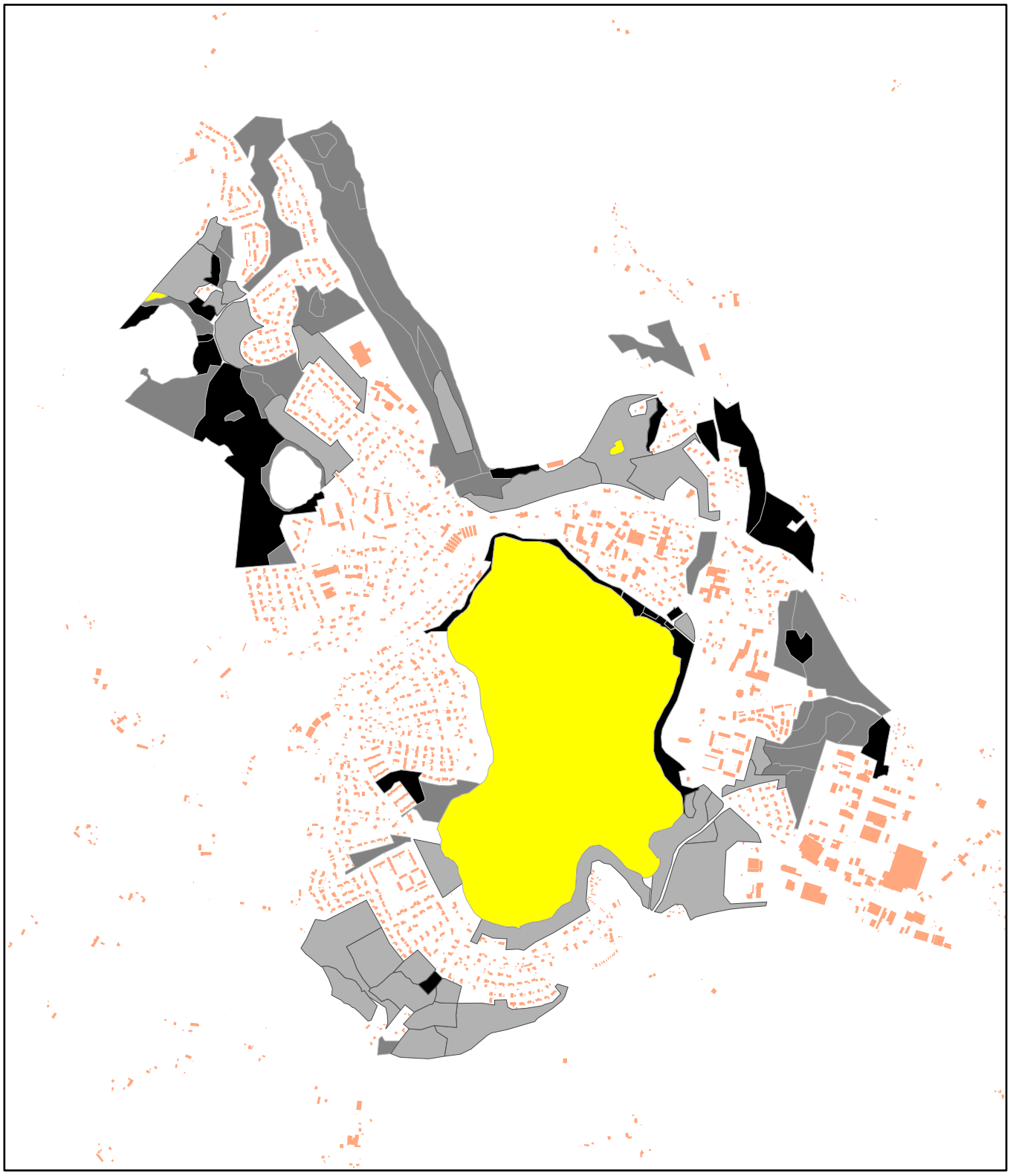
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Produktion Livsmedel Föreslaget Brukande Om 10 år

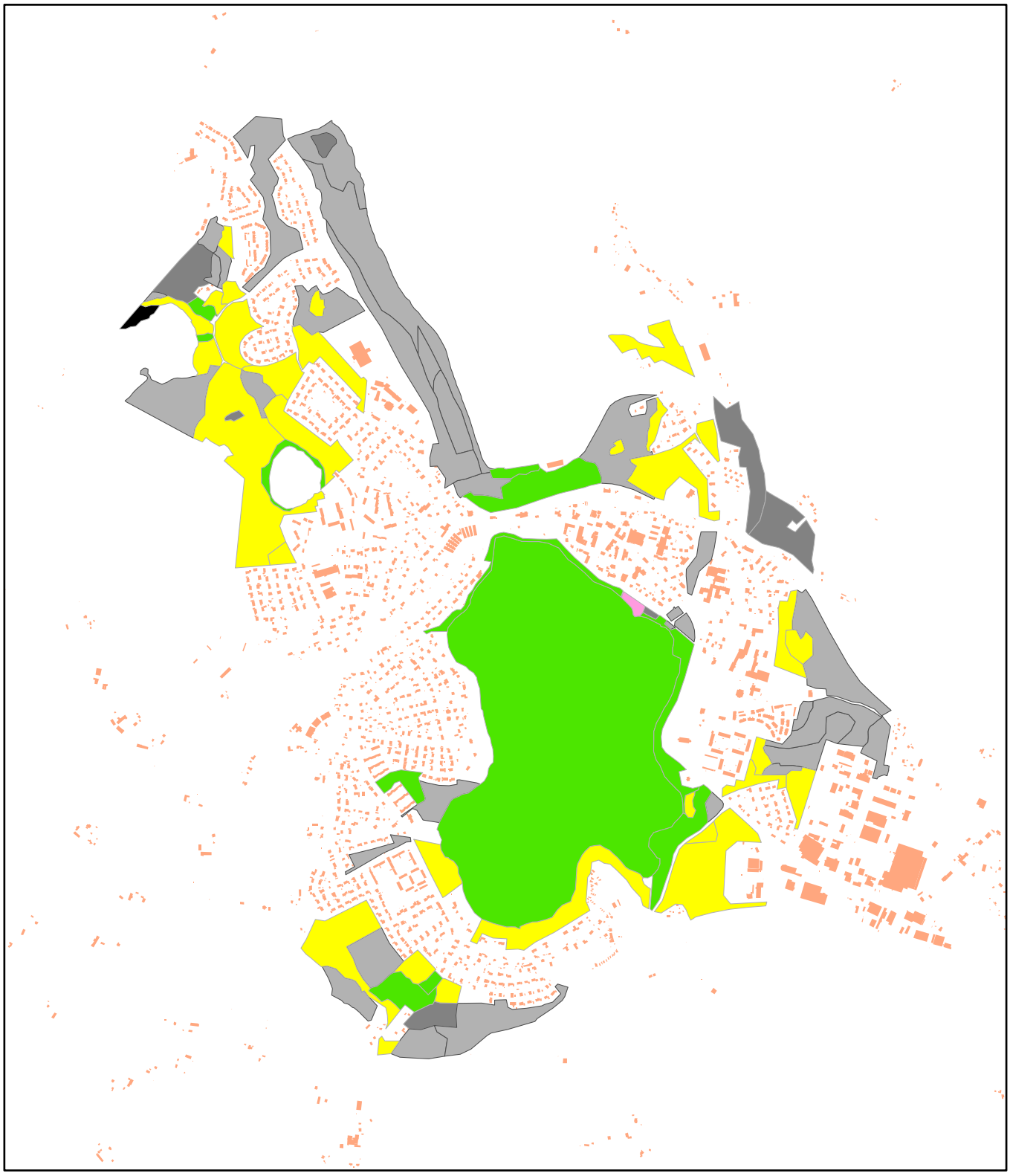
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Rekreation, Friluftsliv Nuvarande Brukande Nu

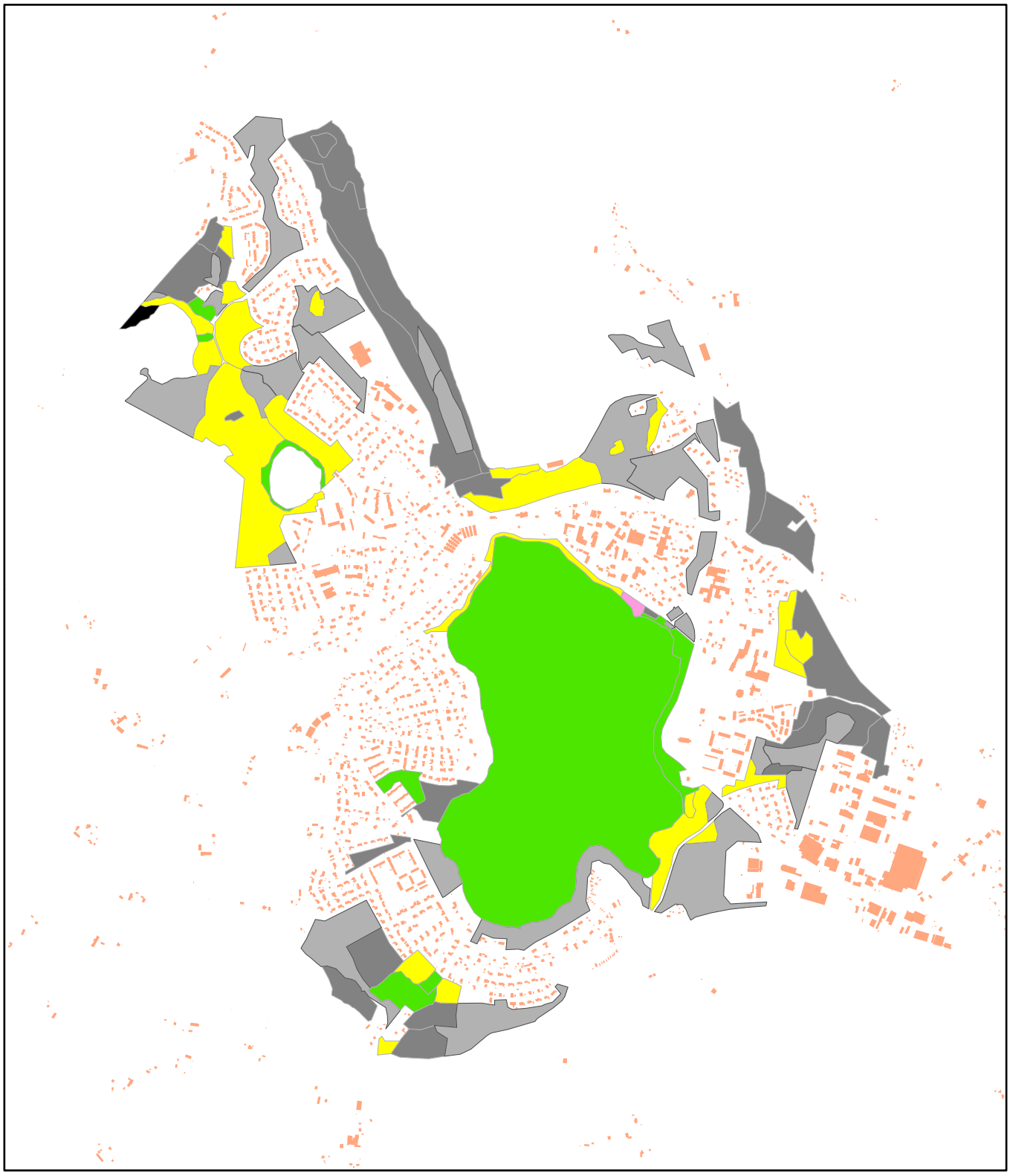
- Byggnader
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

N

Rekreation, Friluftsliv Nuvarande Brukande Om 10 år

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

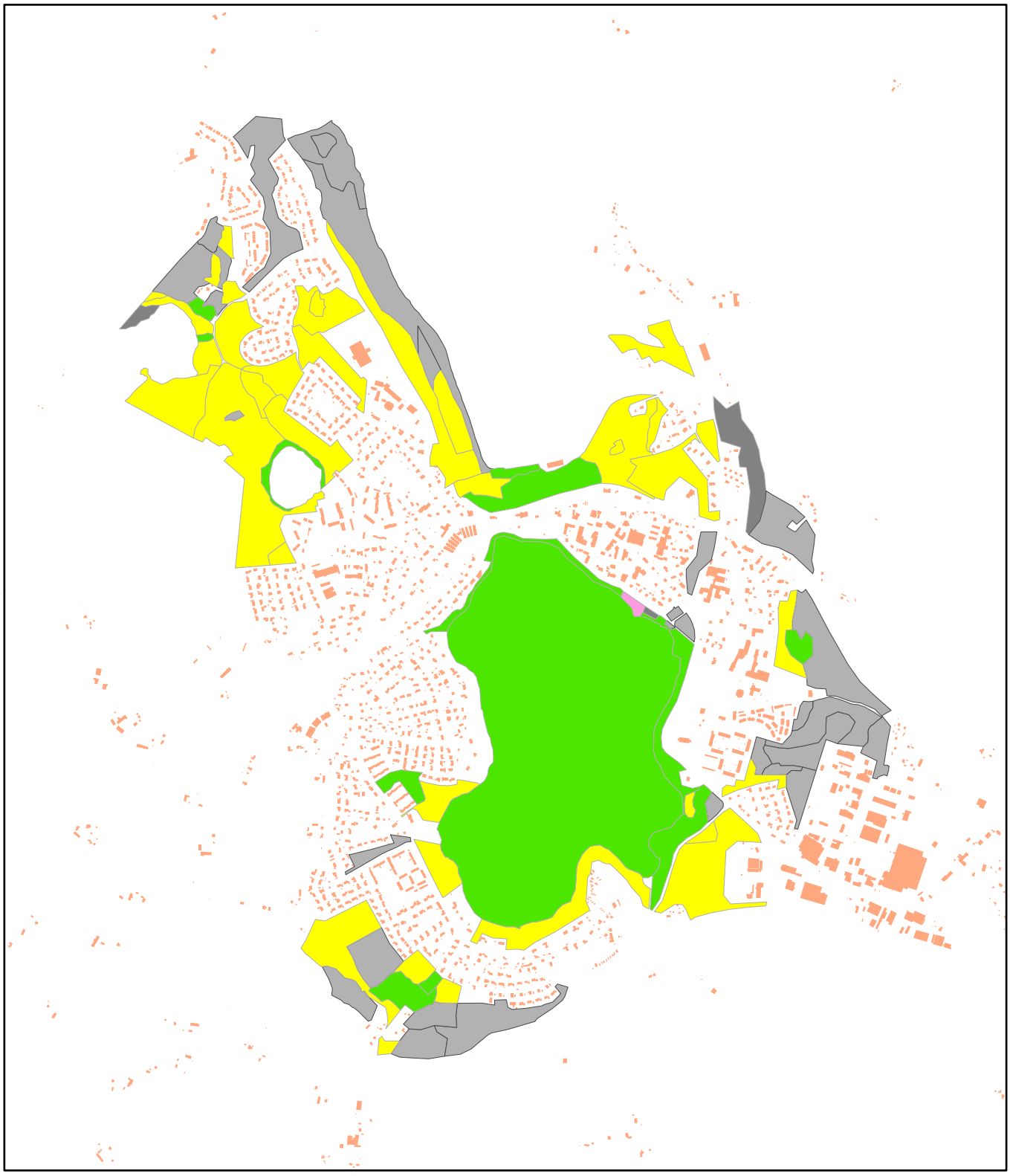
Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

N

Rekreation, Friluftsliv Föreslaget Brukande Nu

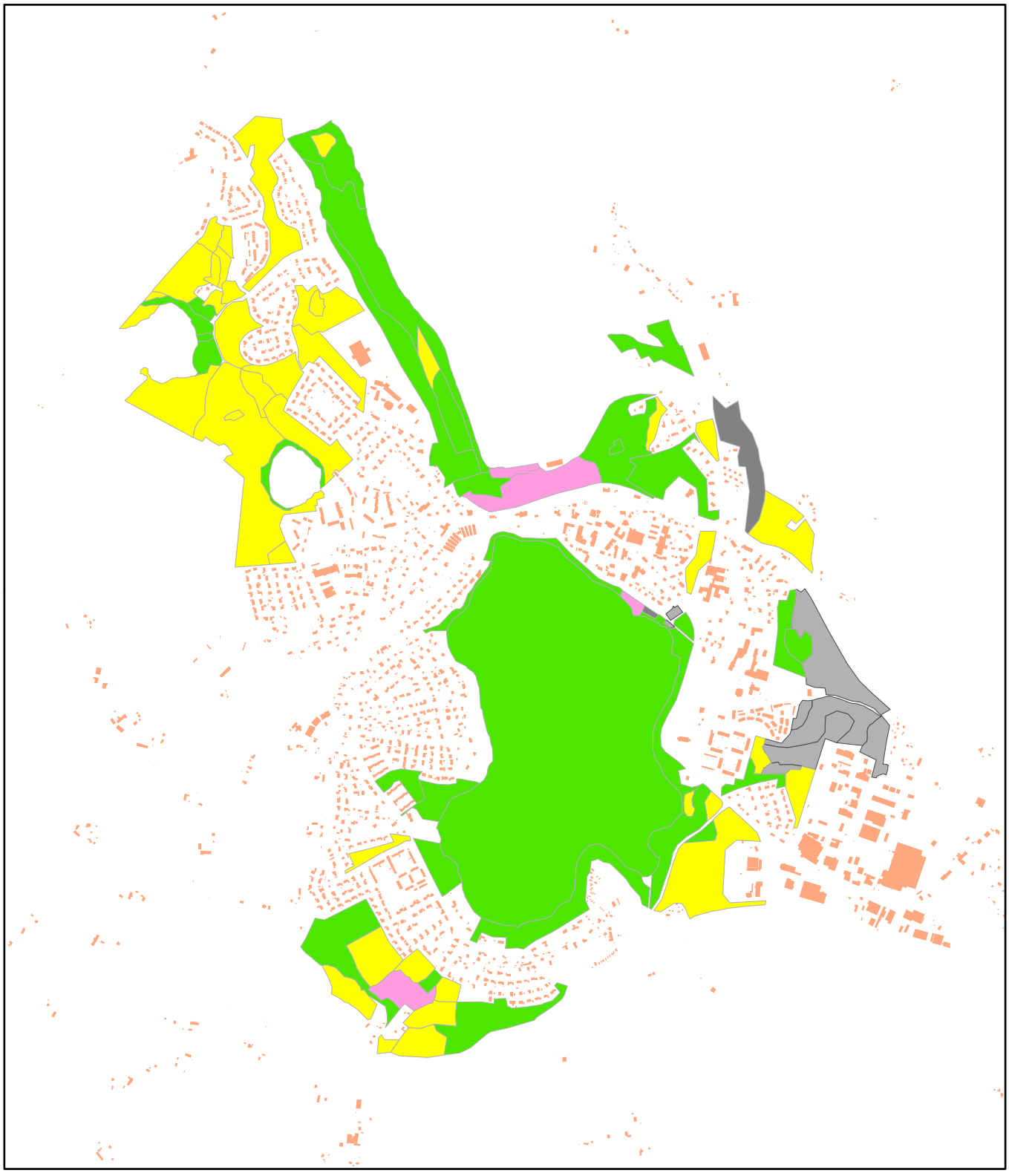
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Rekreation, Friluftsliv Föreslaget Brukande om 10 år

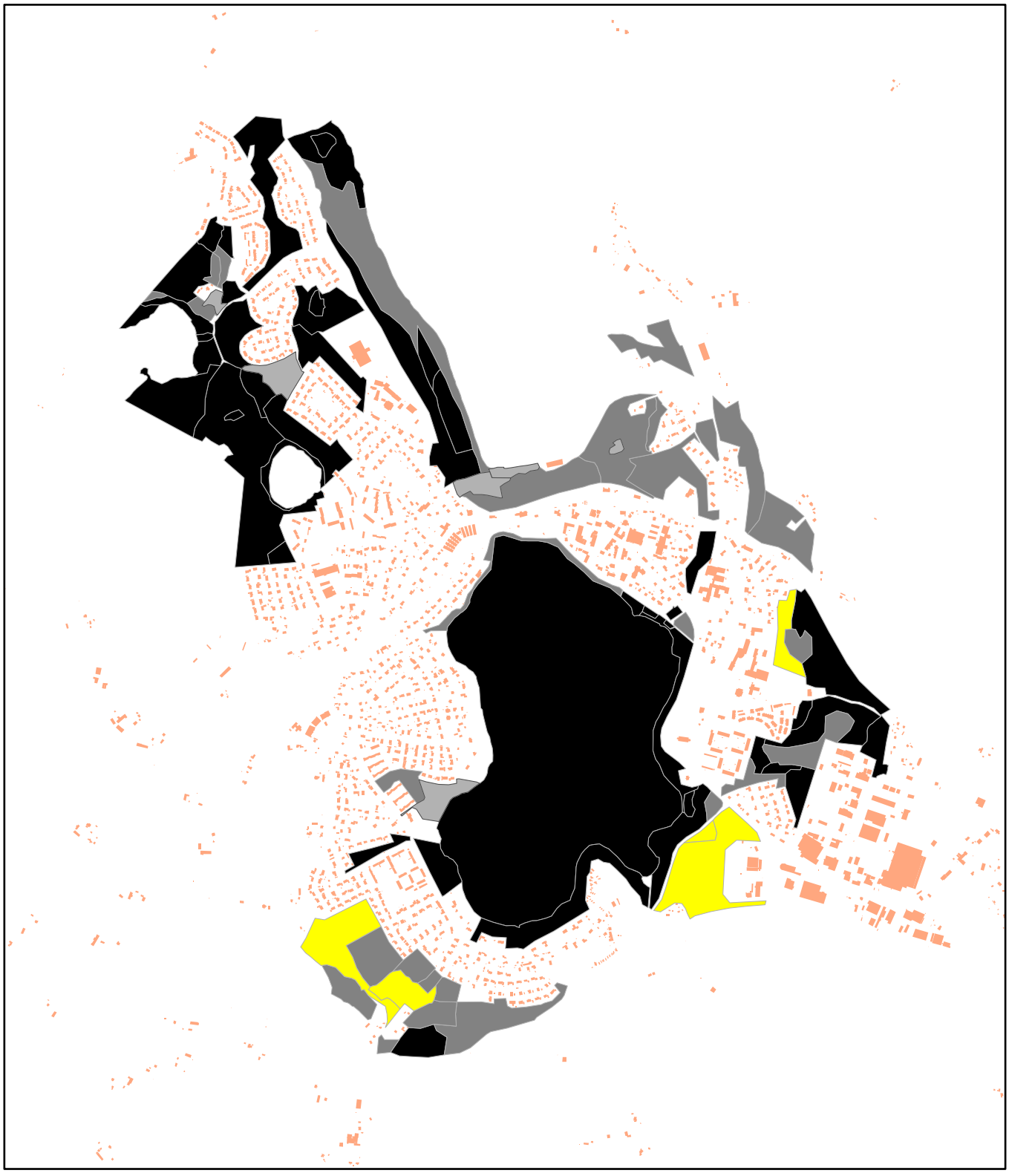
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Kulturmiljövärden Nuvarande Brukande Nu

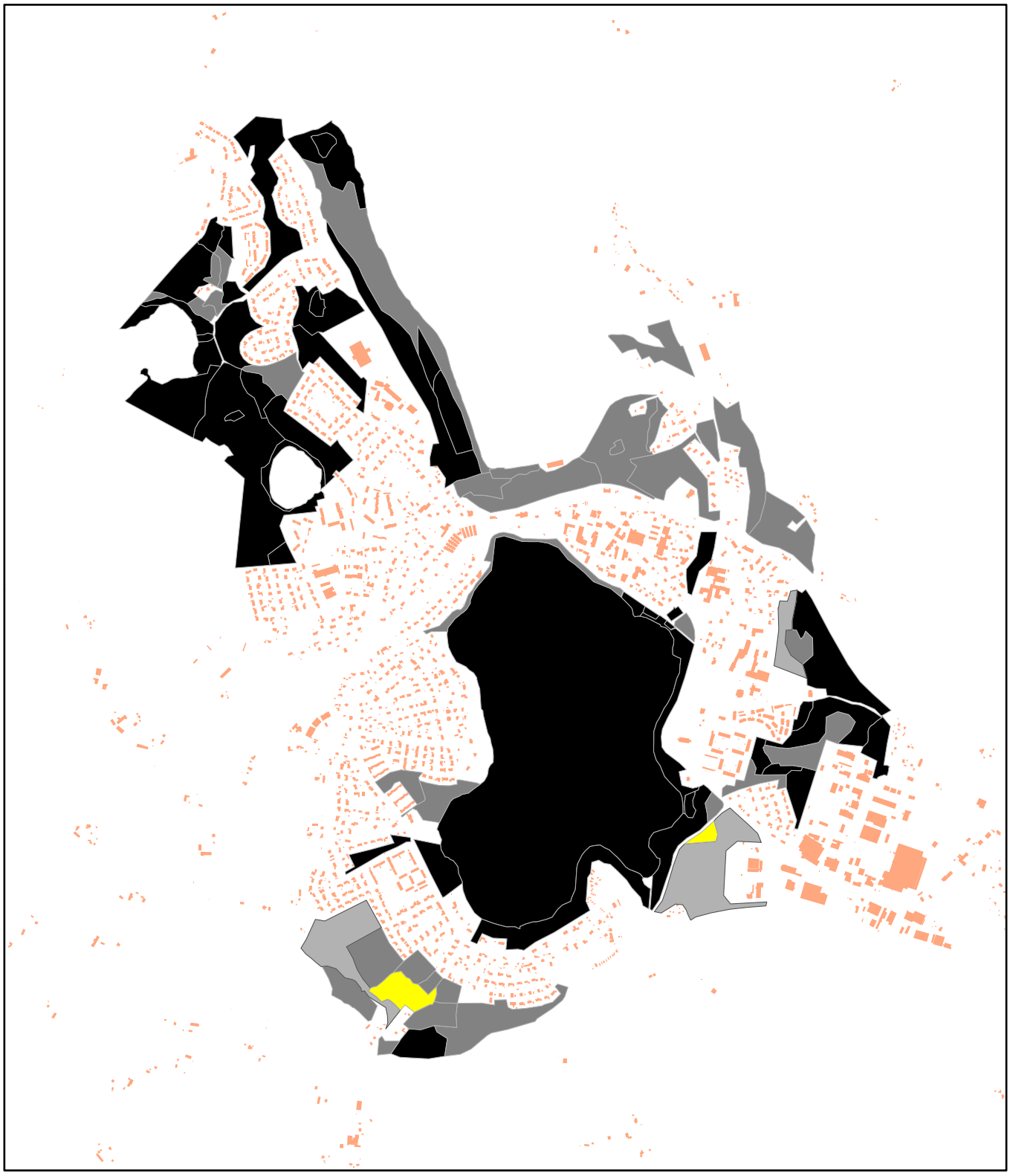
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Kulturmiljövärden Nuvarande Brukande Om 10 år

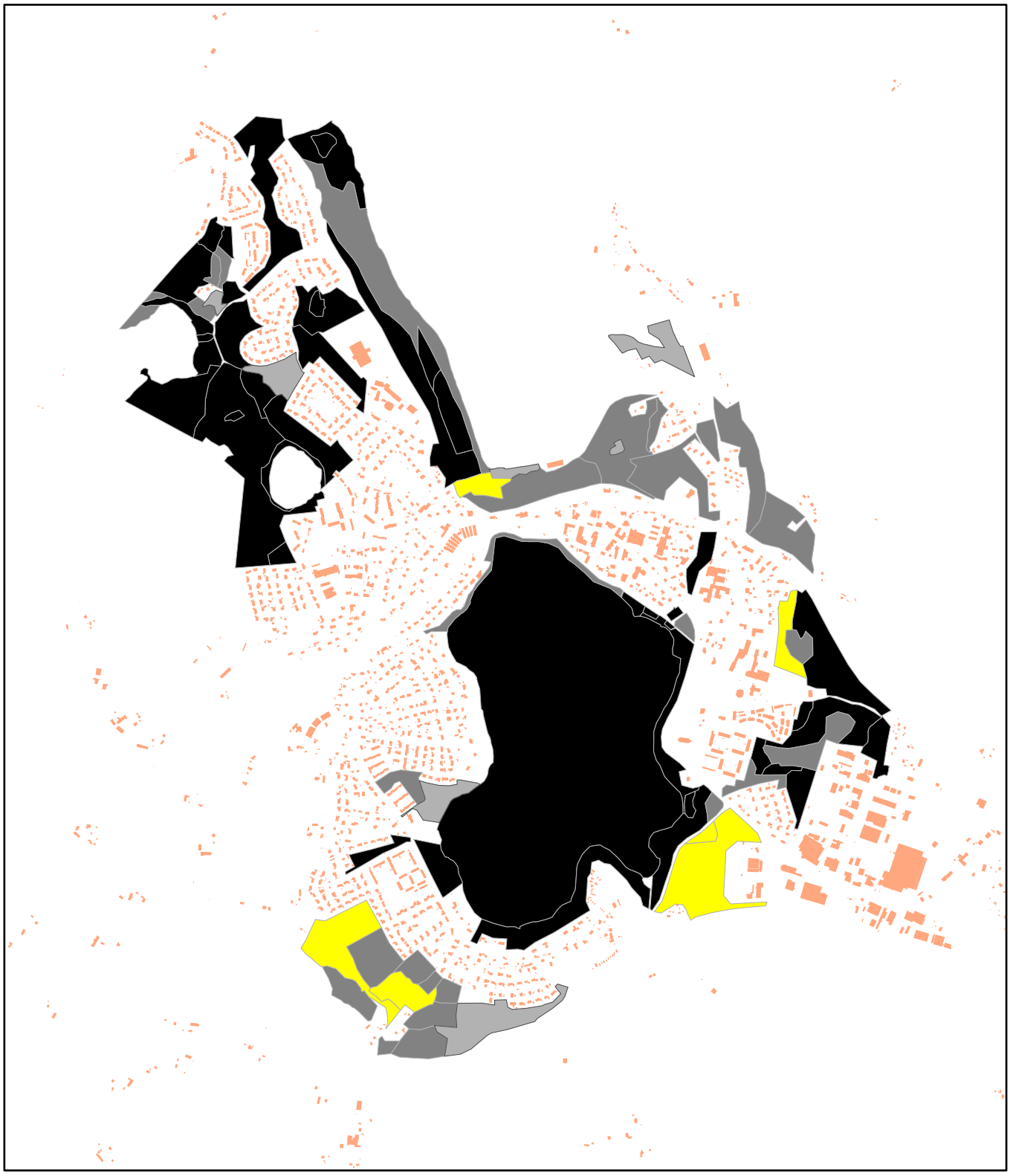
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Kulturmiljövärden Föreslaget Brukande Nu

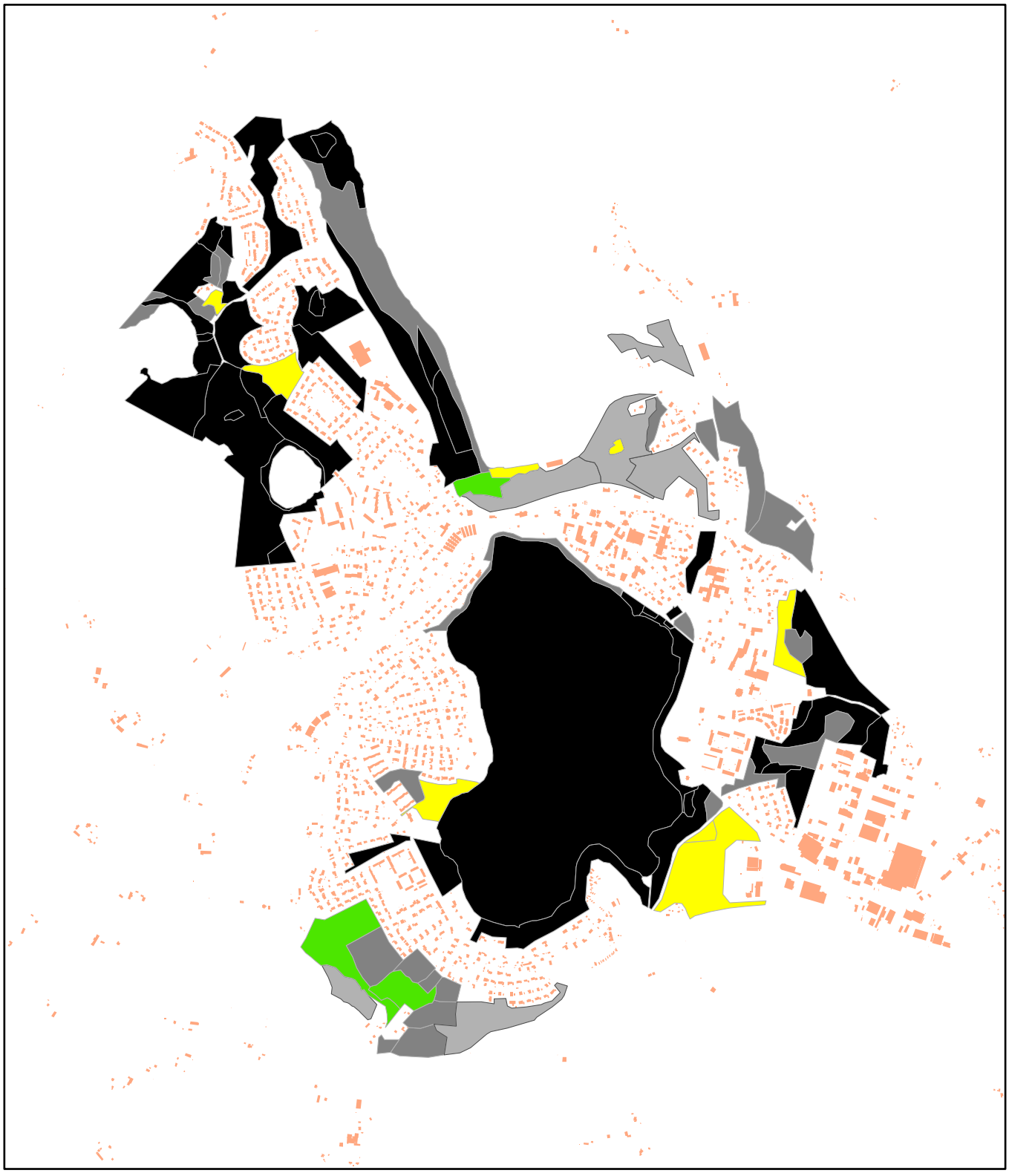
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Kulturmiljövärden Föreslaget Brukande Om 10 år

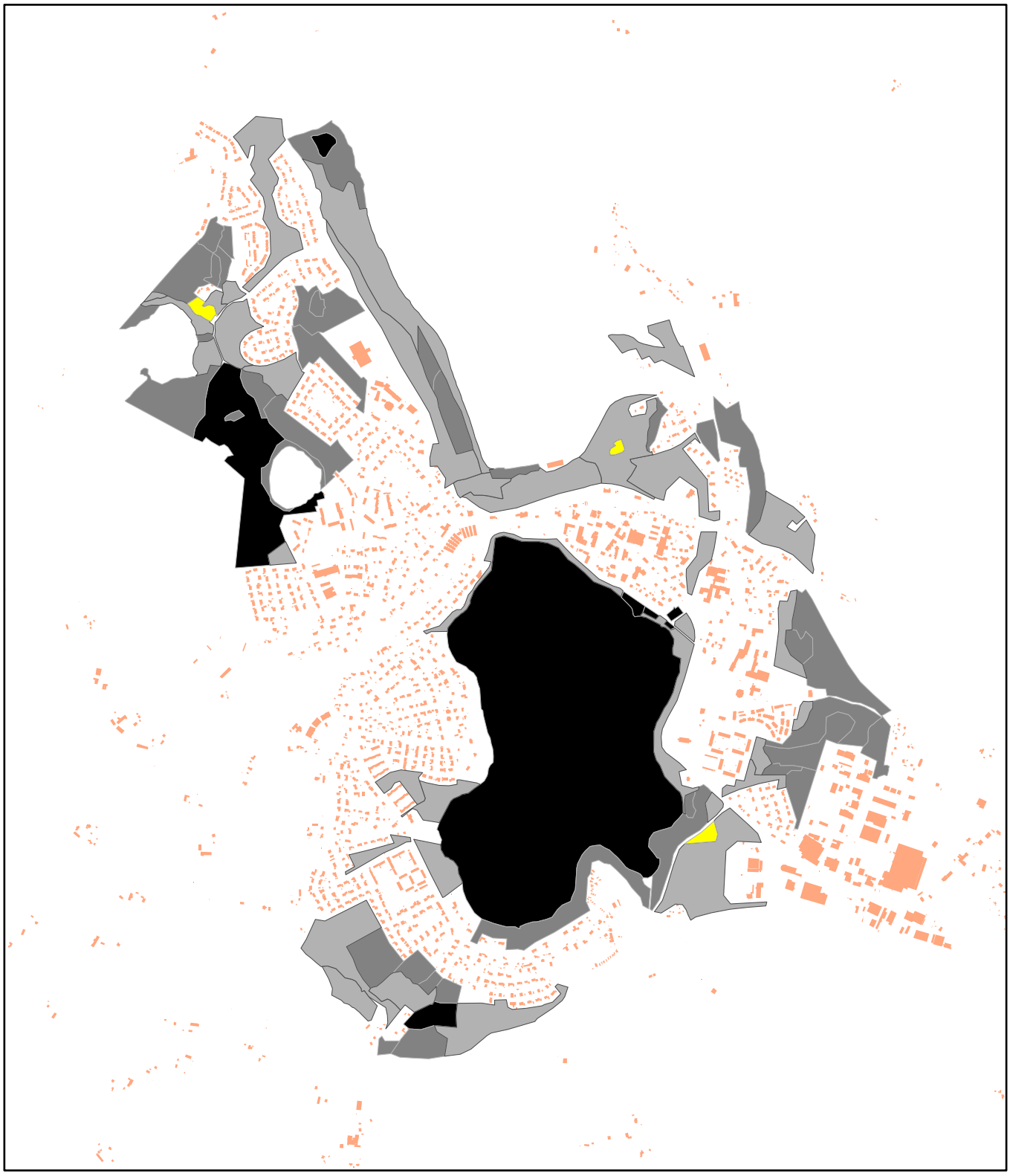
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Naturvärden, Fältskikt Nuvarande Brukande Nu

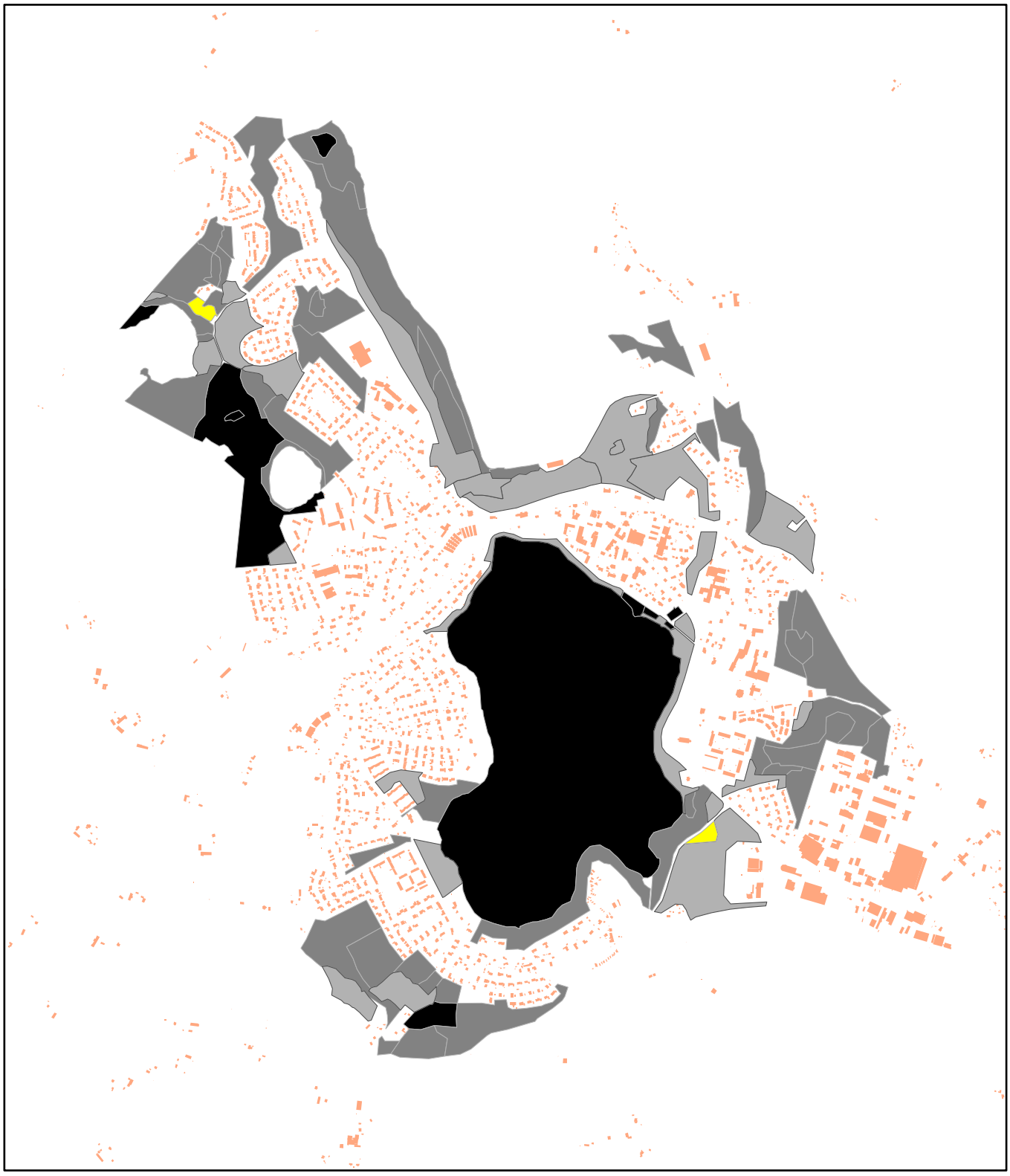
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Naturvärden, Fältskikt Nuvarande Brukande Om 10 år

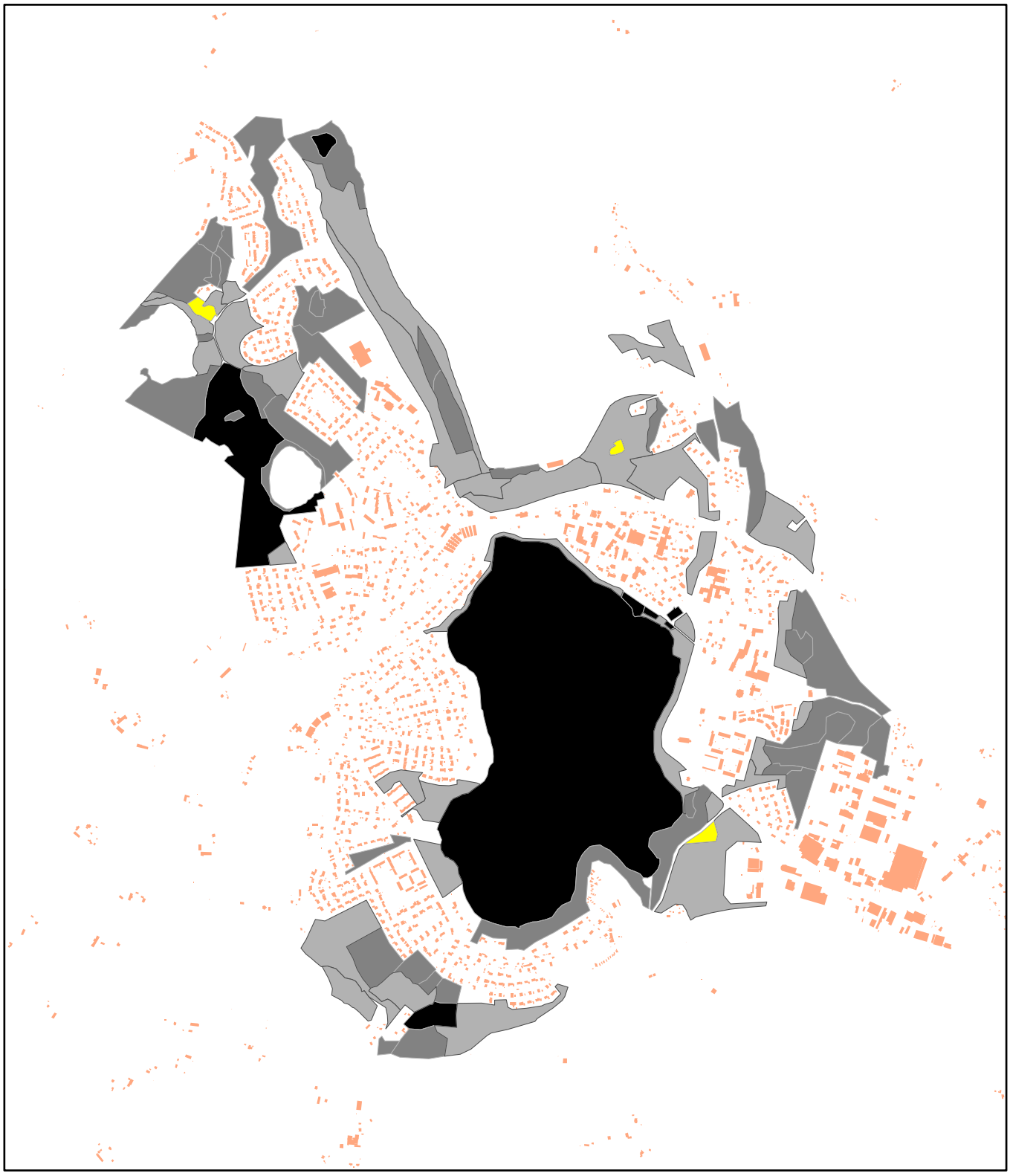
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Naturvärden, Fältskikt Föreslaget Brukande Nu

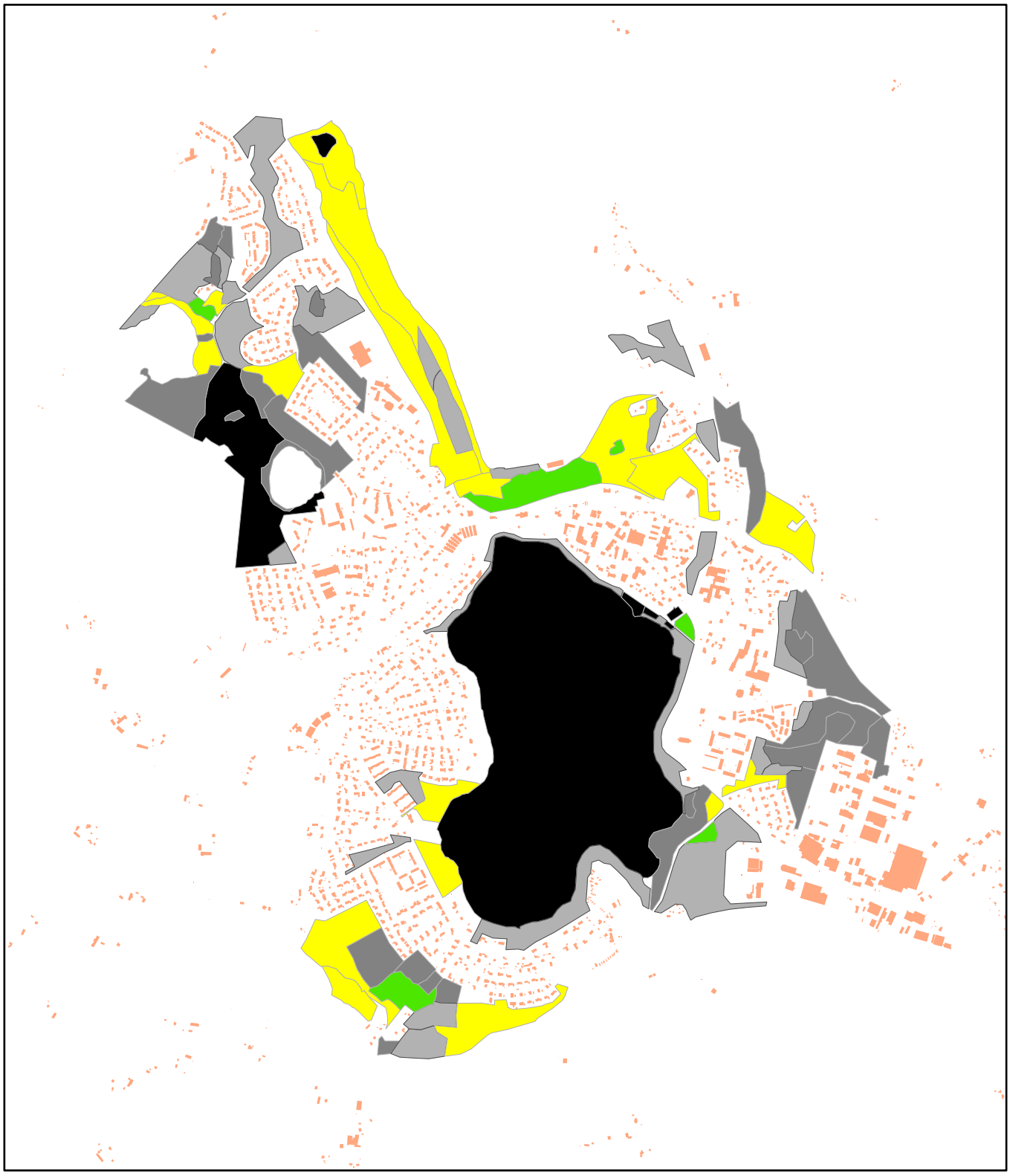
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Naturvärden, Fältskikt Föreslaget Brukande Om 10 år

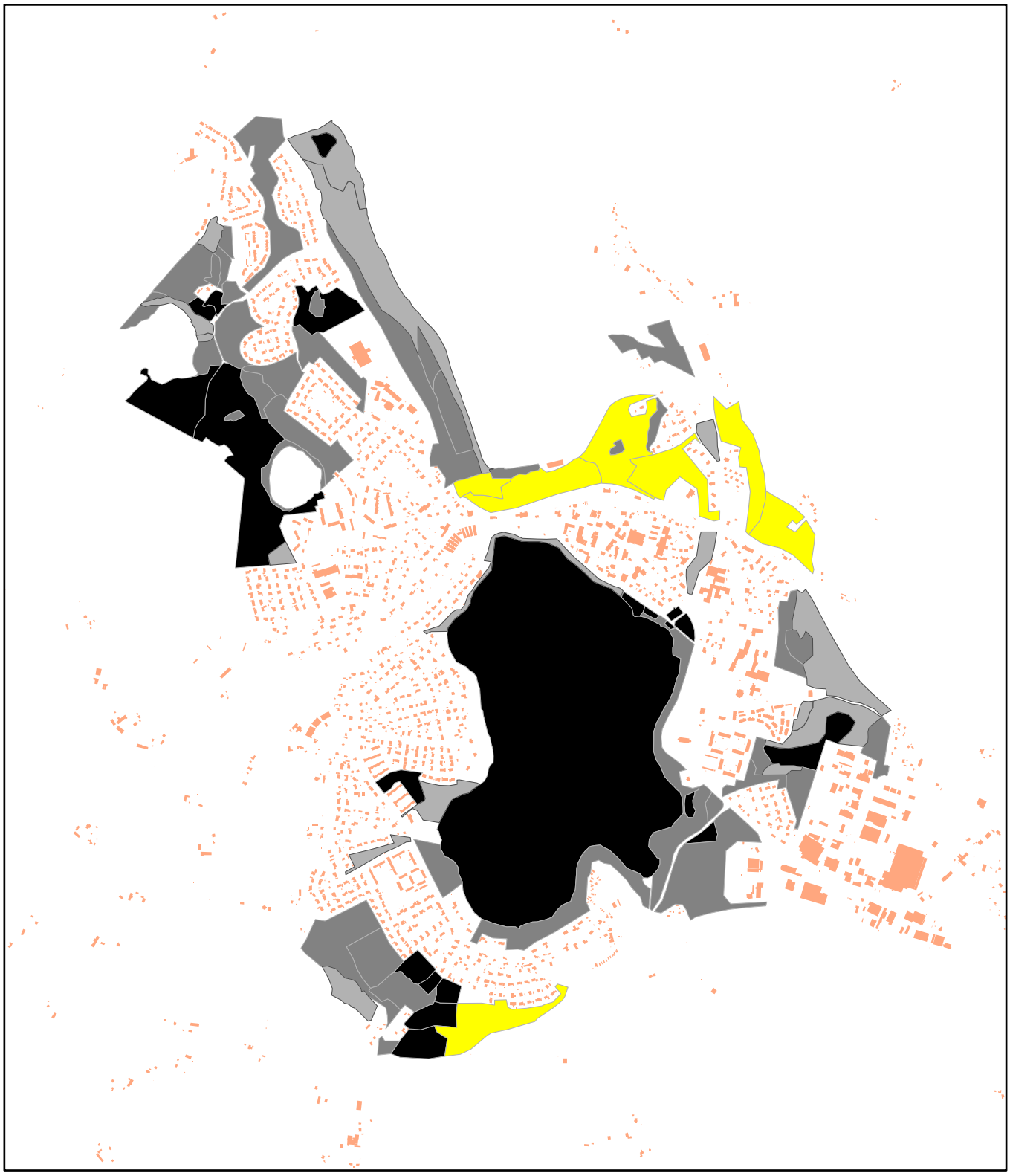
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Naturvärden, Buskskikt Nuvarande Brukande Nu

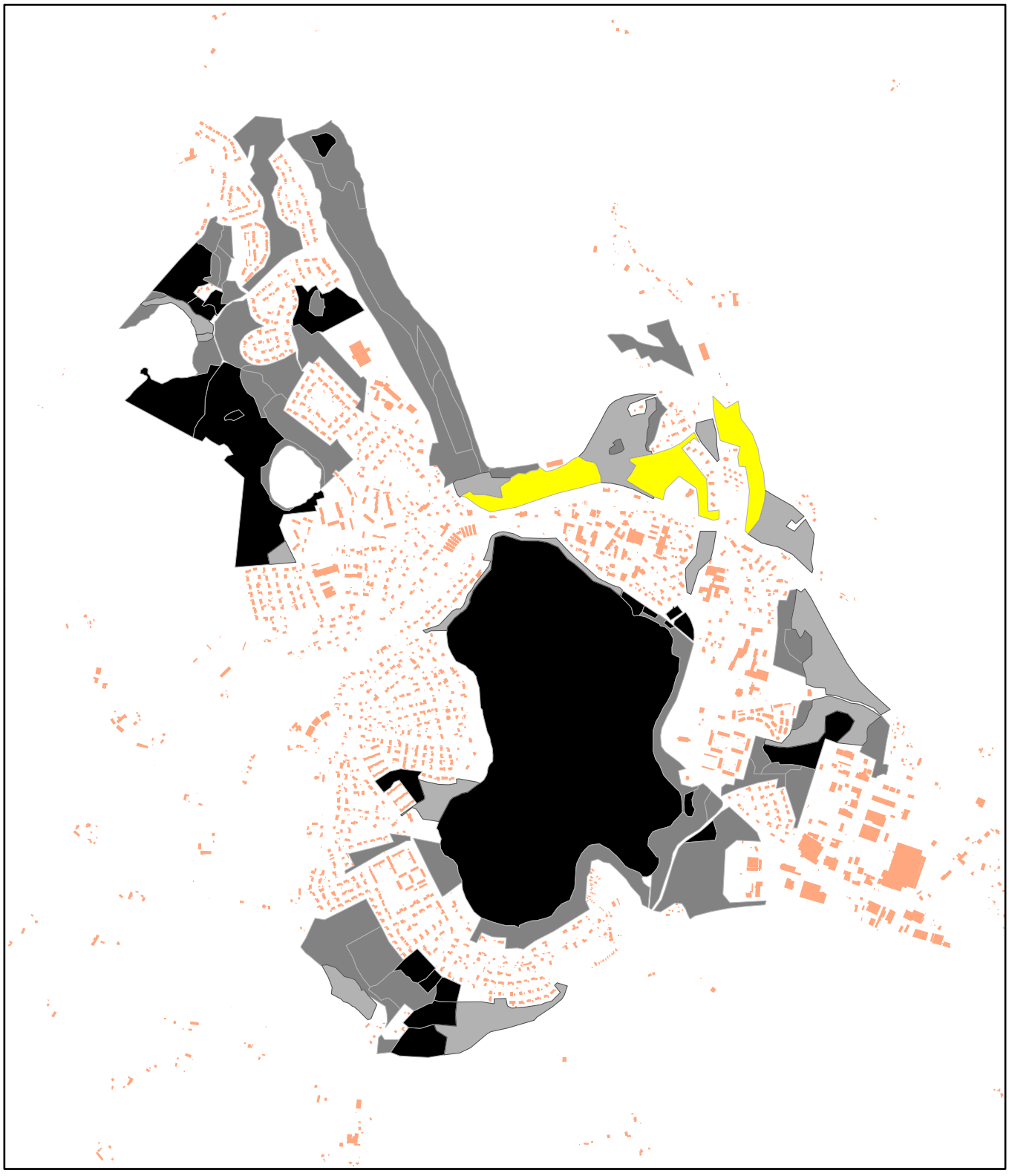
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Naturvärden, Buskskikt Nuvarande Brukande Om 10 år

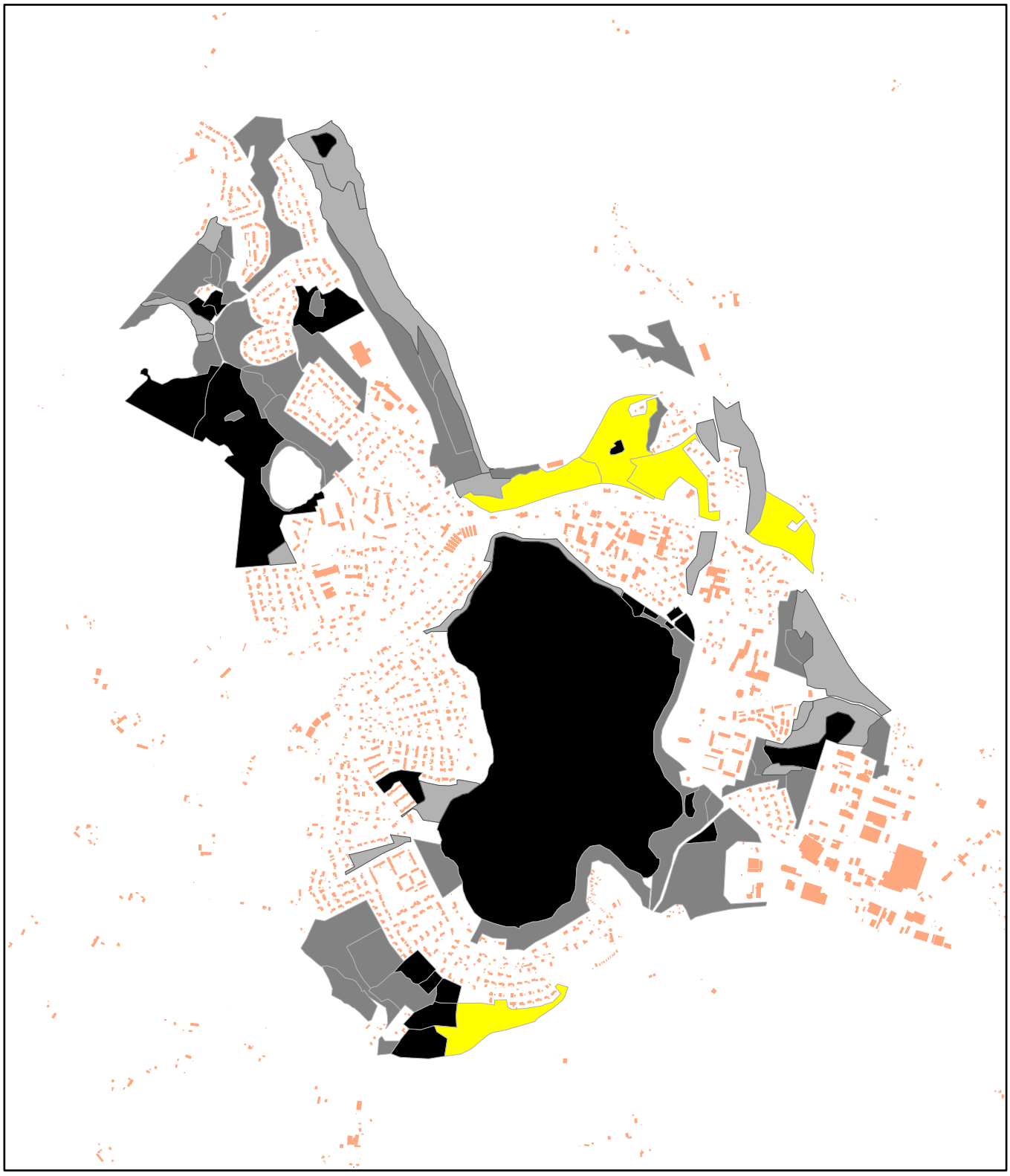
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Naturvärden, Buskskikt Föreslaget Brukande Nu

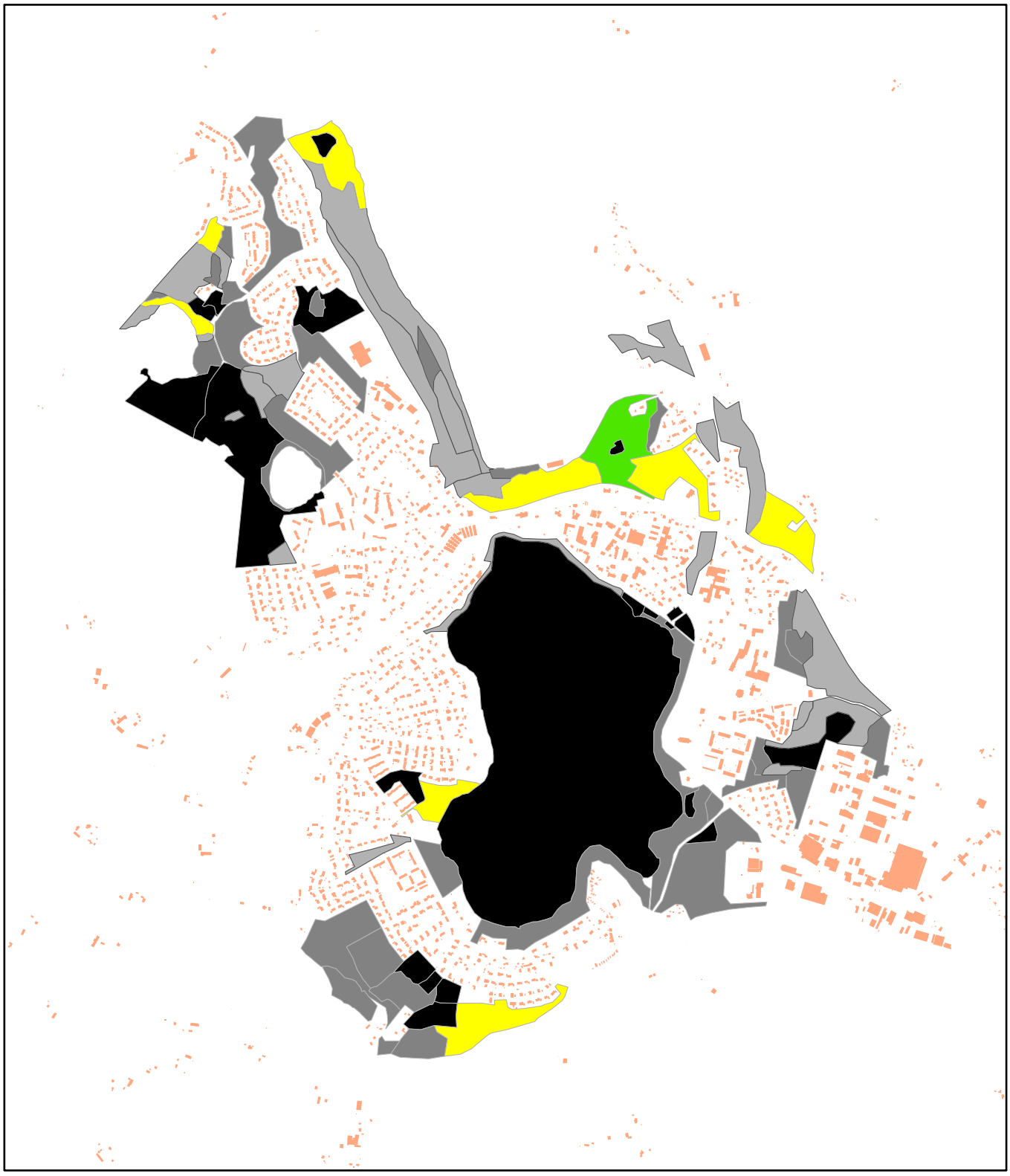
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Naturvärden, Buskskikt Föreslaget Brukande Om 10 år

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

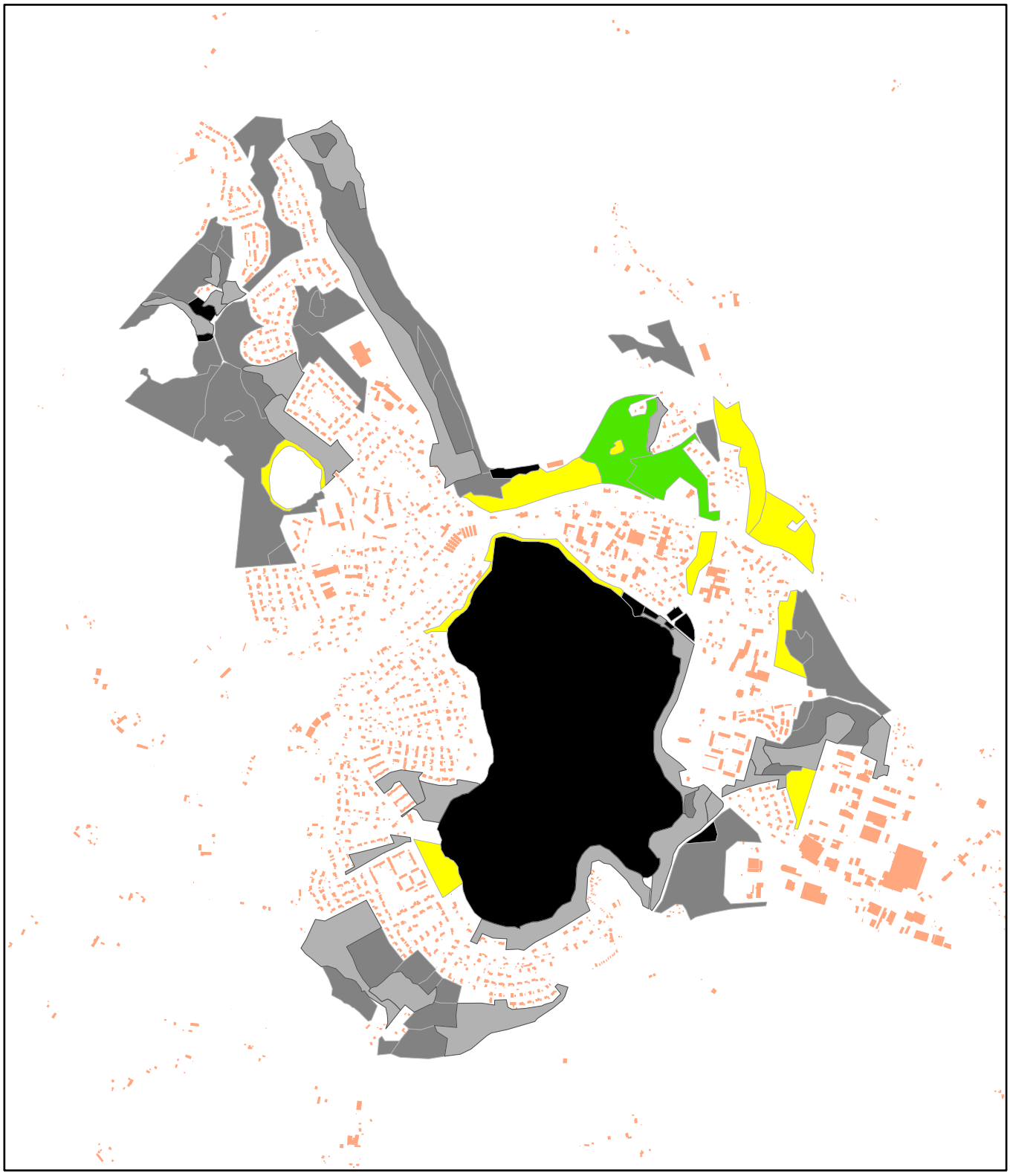
Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

N

Naturvärden, Trädskikt Nuvarande Brukande Nu

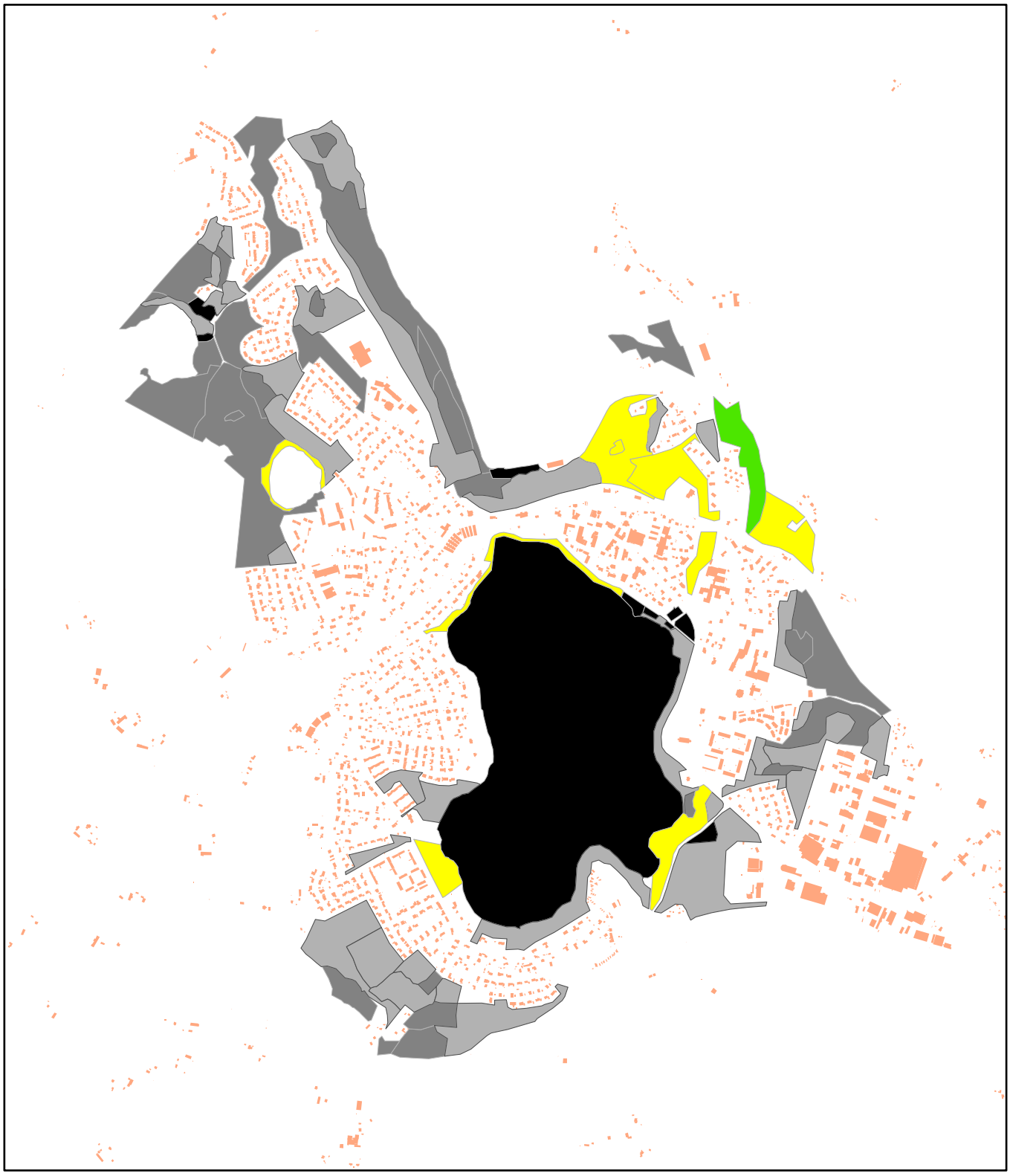
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Naturvärden, Trädskikt Nuvarande Brukande Om 10 år

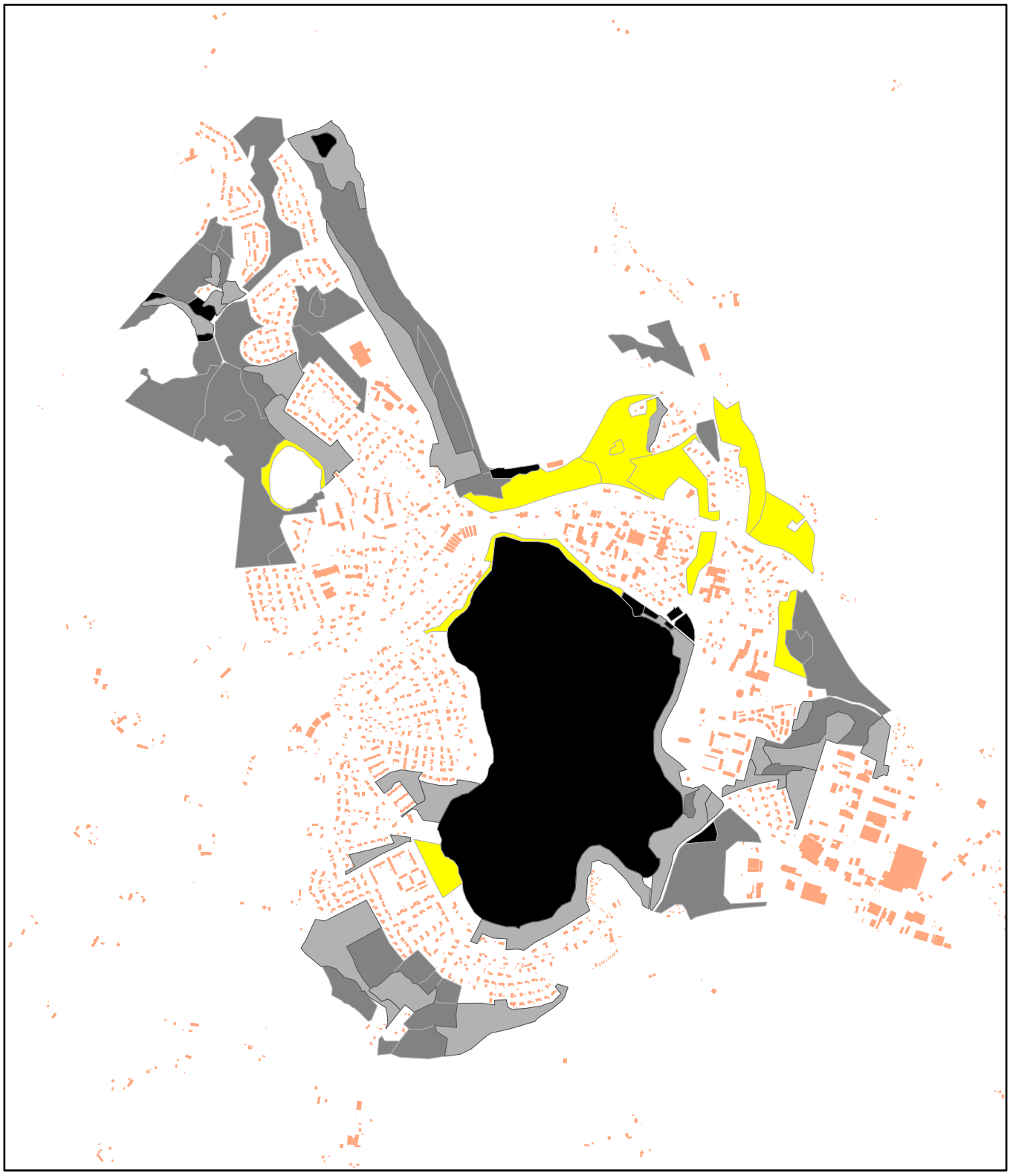
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Naturvärden, Trädskikt Föreslaget Brukande Nu

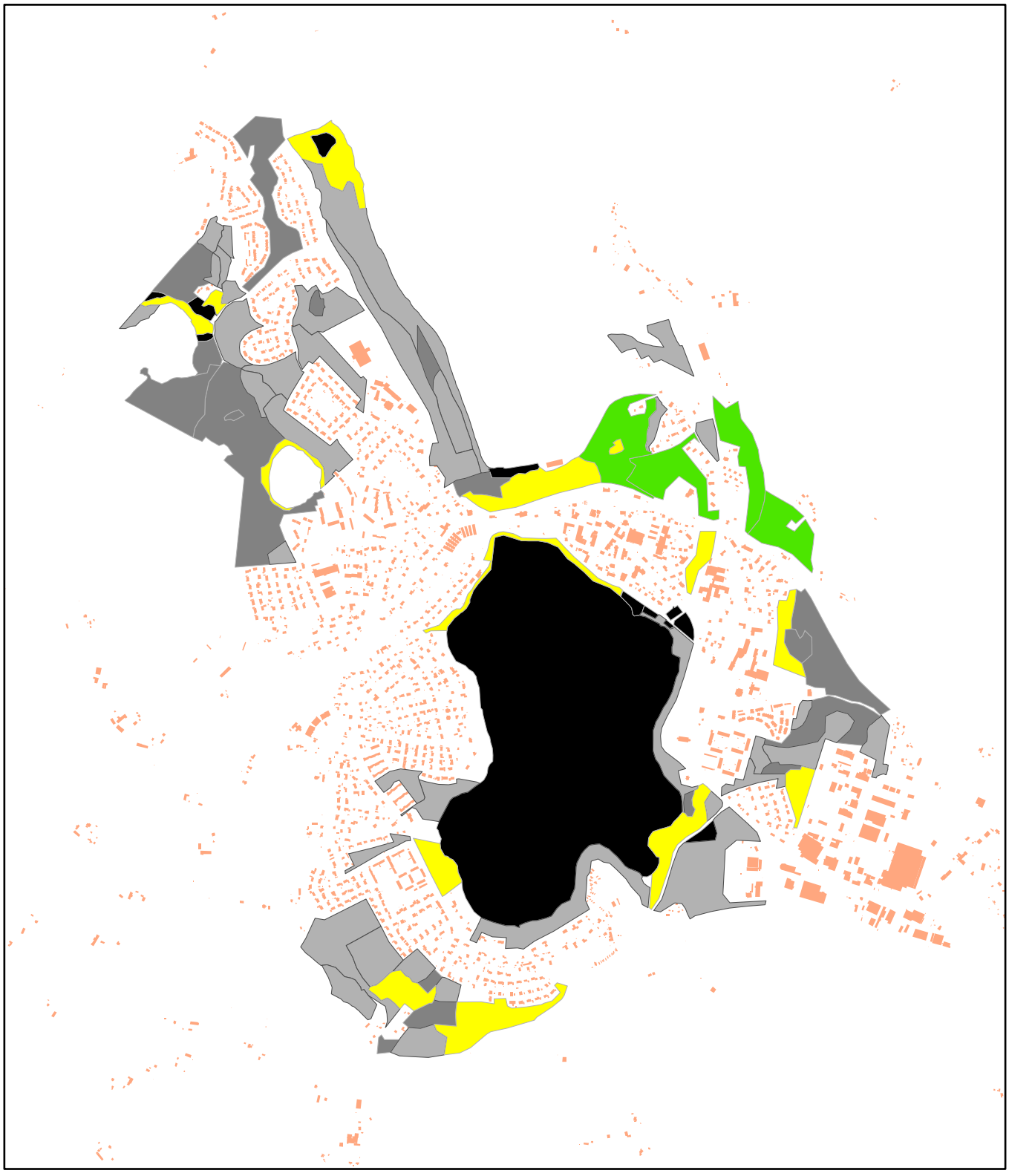
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Naturvärden, Trädskikt Föreslaget Brukande Om 10 år

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

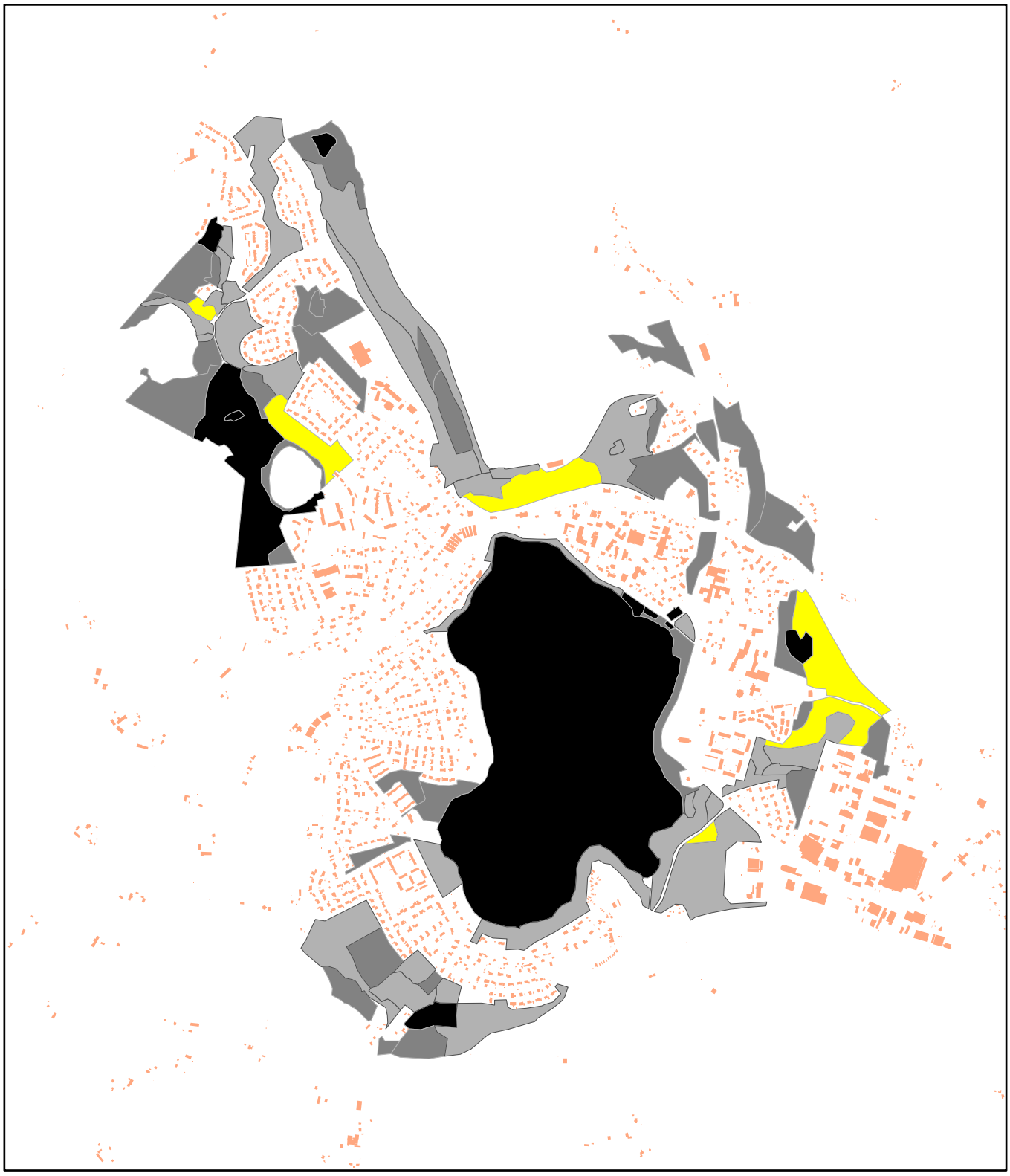
Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

N

Nektar- och pollenproducerande förmåga Nuvarande Brukande Nu

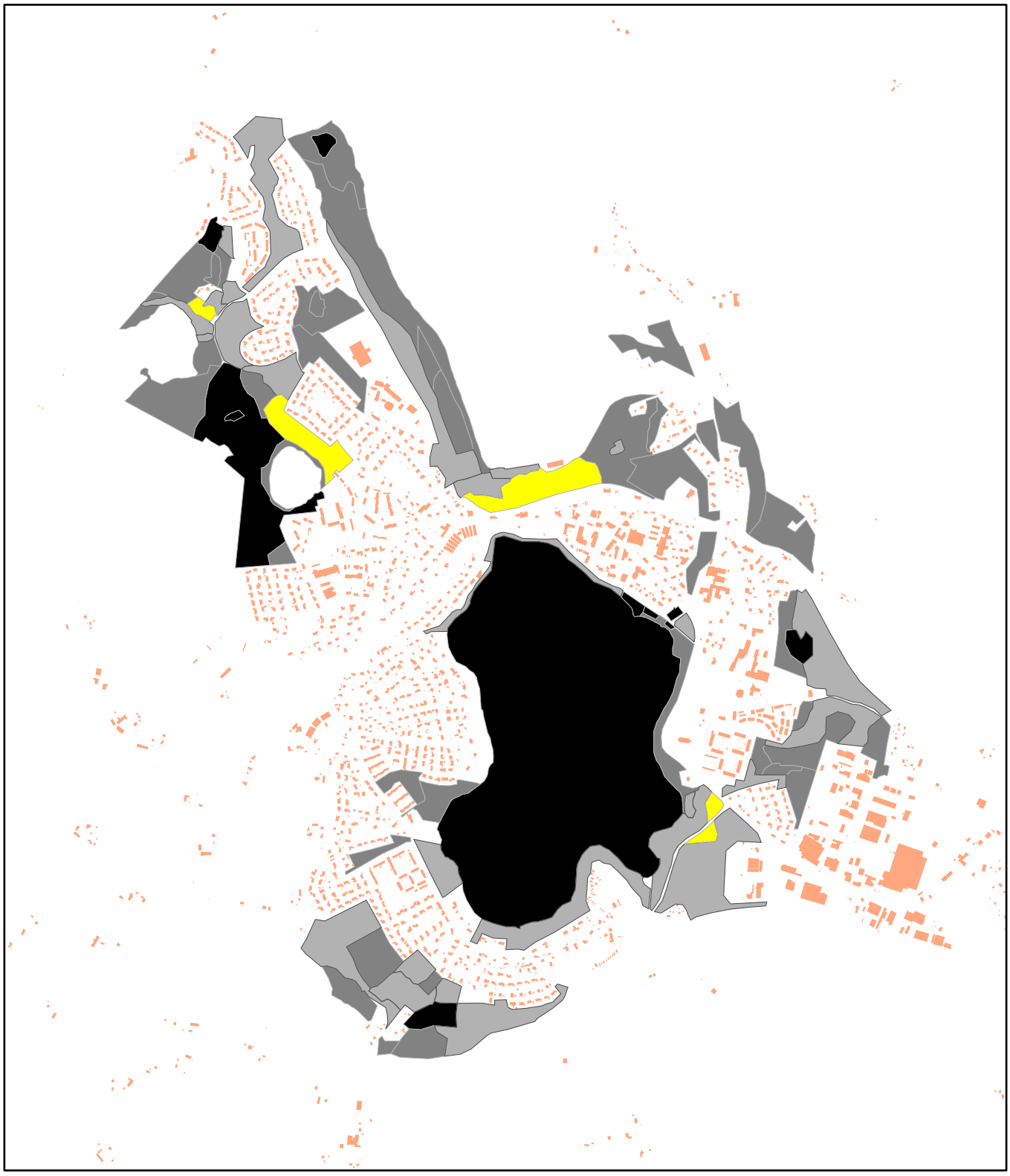
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Nektar- och pollenproducerande förmåga Nuvarande Brukande Om 10 år

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

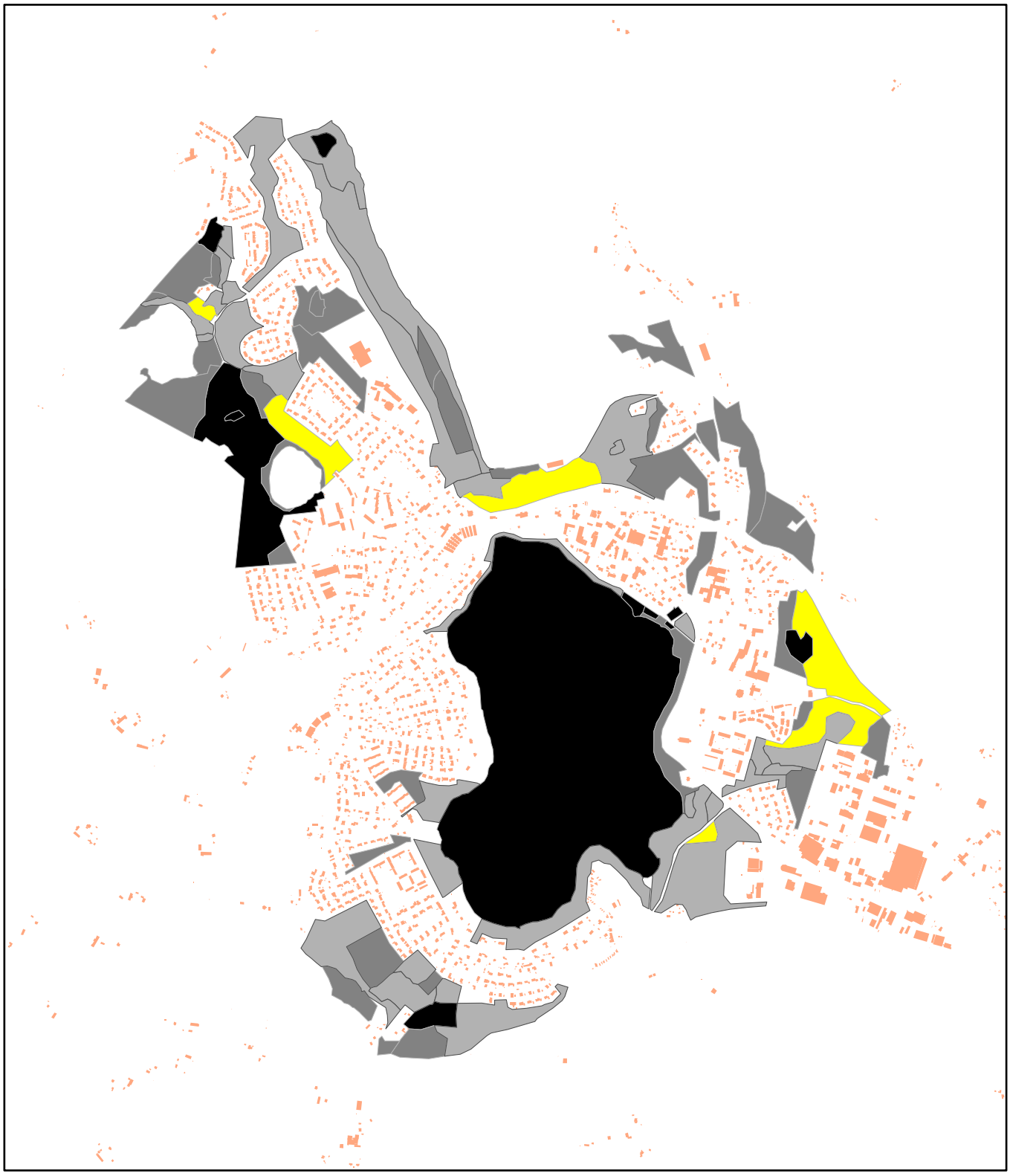
Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

N

Nektar- och pollenproducerande förmåga Föreslaget Brukande Nu

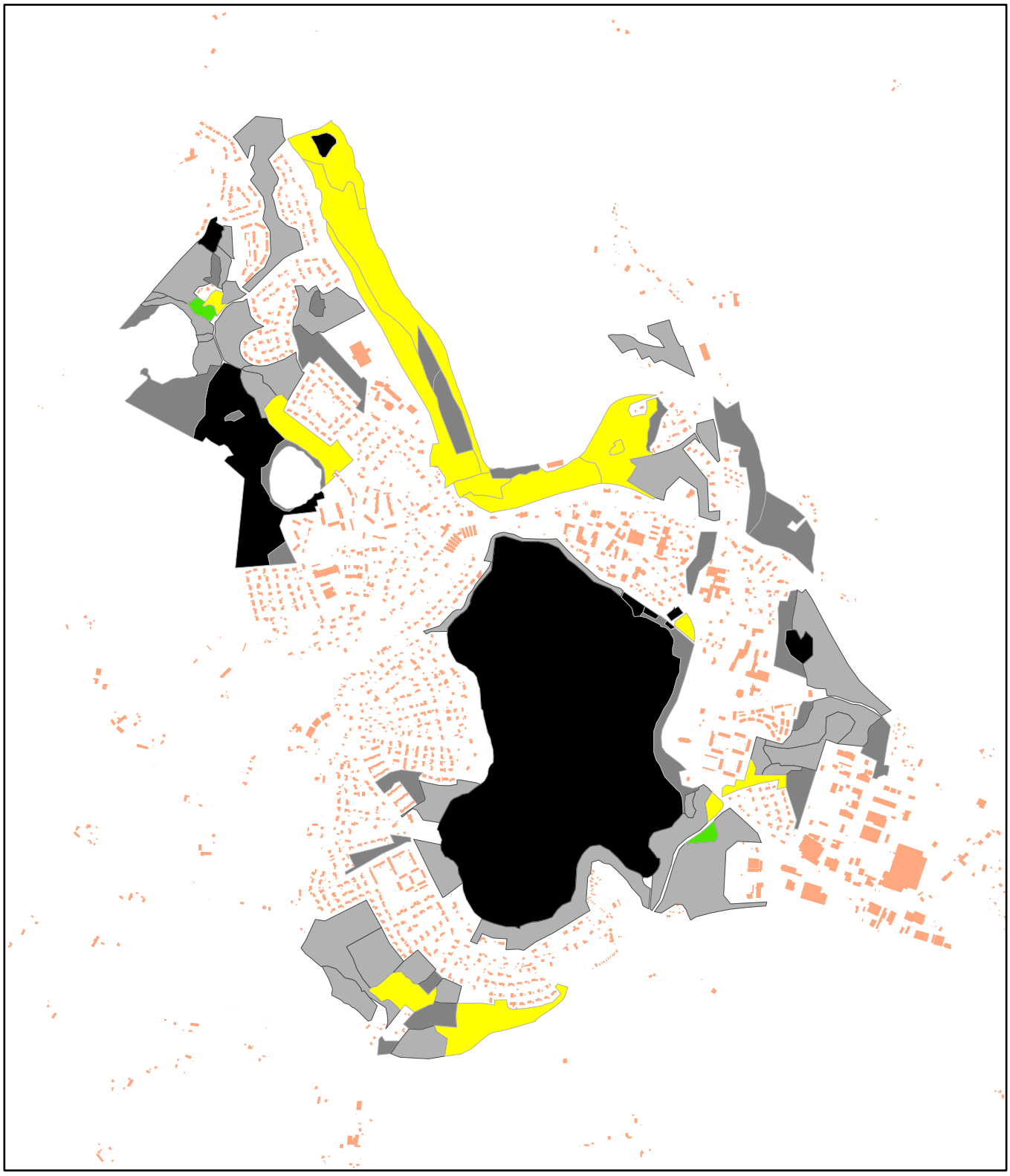
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

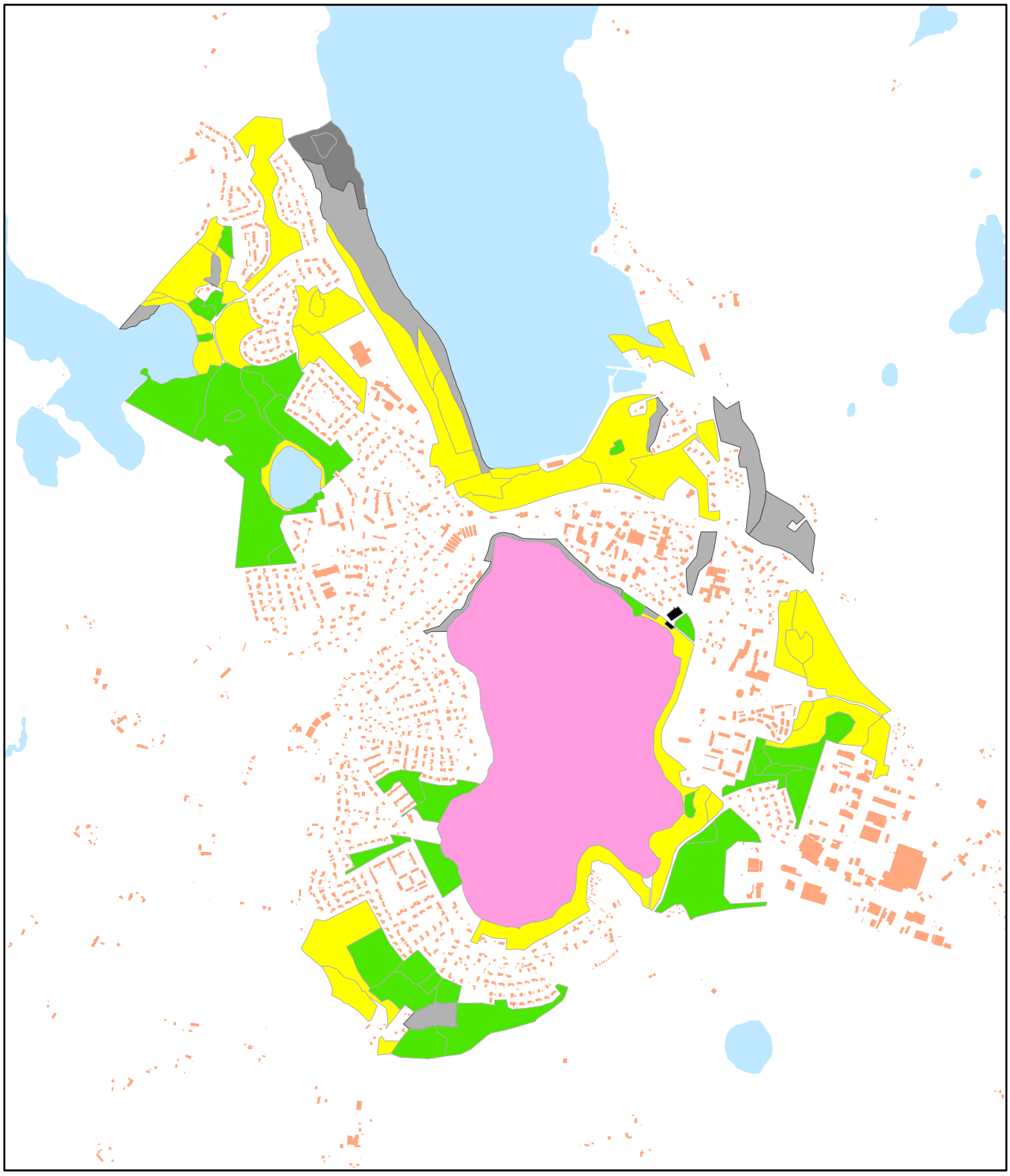
Nektar- och pollenproducerande förmåga Föreslaget Brukande Om 10 år

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

Effekt av brukande och åtgärder

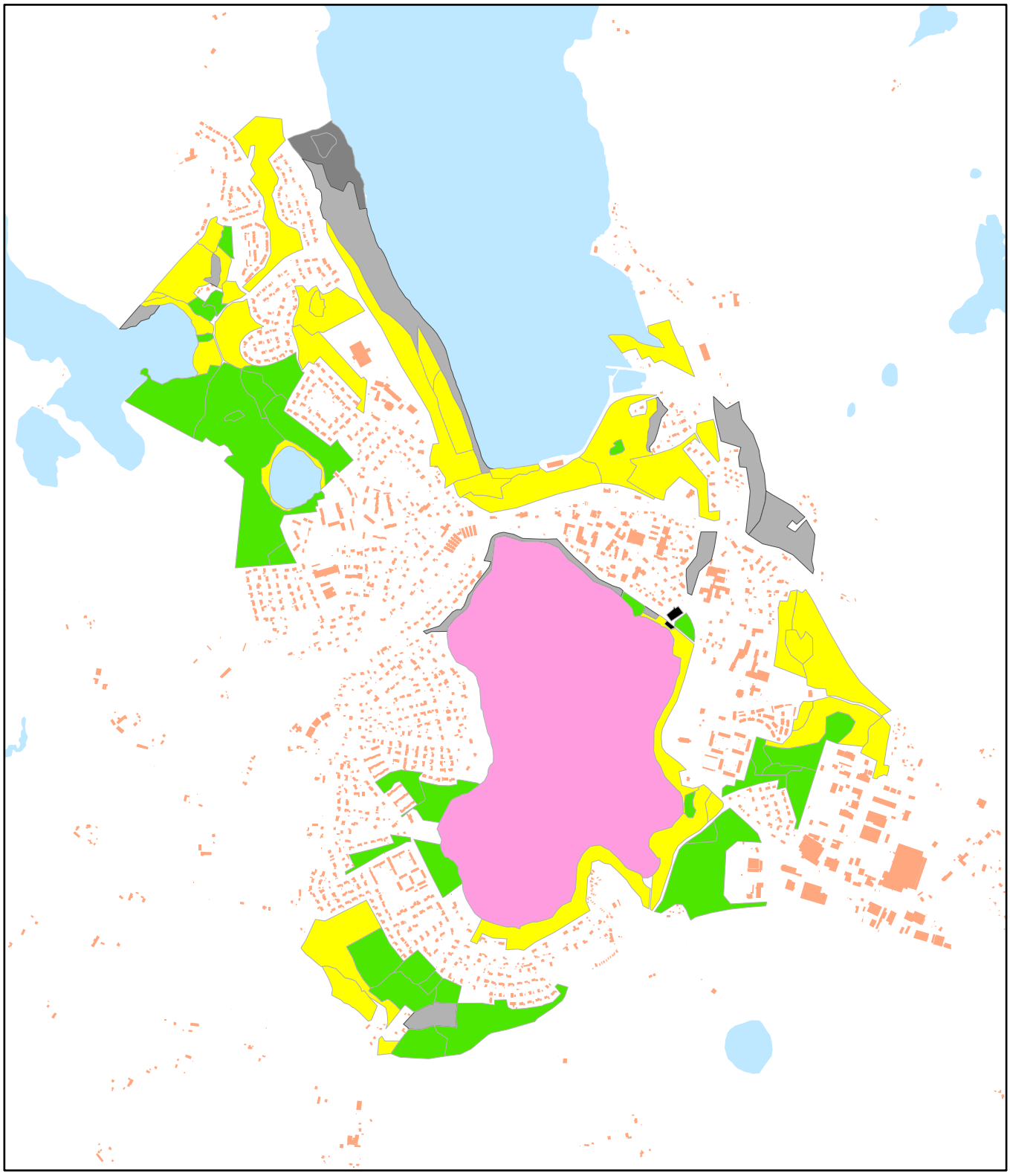
Hållande förmåga; Partiklar Nuvarande Brukande Nu

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

- Byggnader
- Vatten

0 0,5 1 km

Effekt av brukande och åtgärder

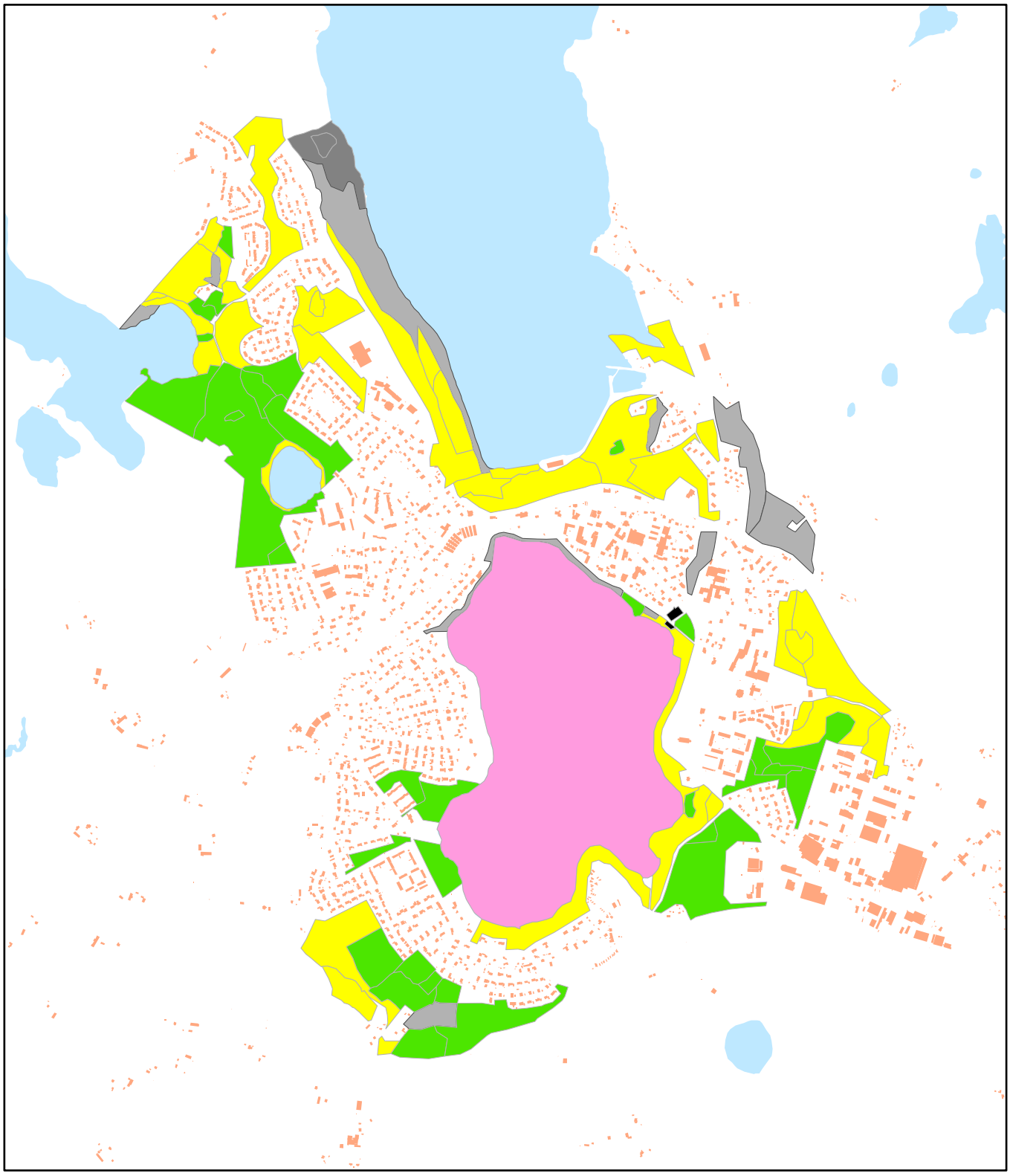
Hållande förmåga; Partiklar Nuvarande Brukande Om 10 år

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

- Byggnader
- Vatten

0 0,5 1 km

Effekt av brukande och åtgärder

Hållande förmåga; Partiklar Föreslaget Brukande Nu

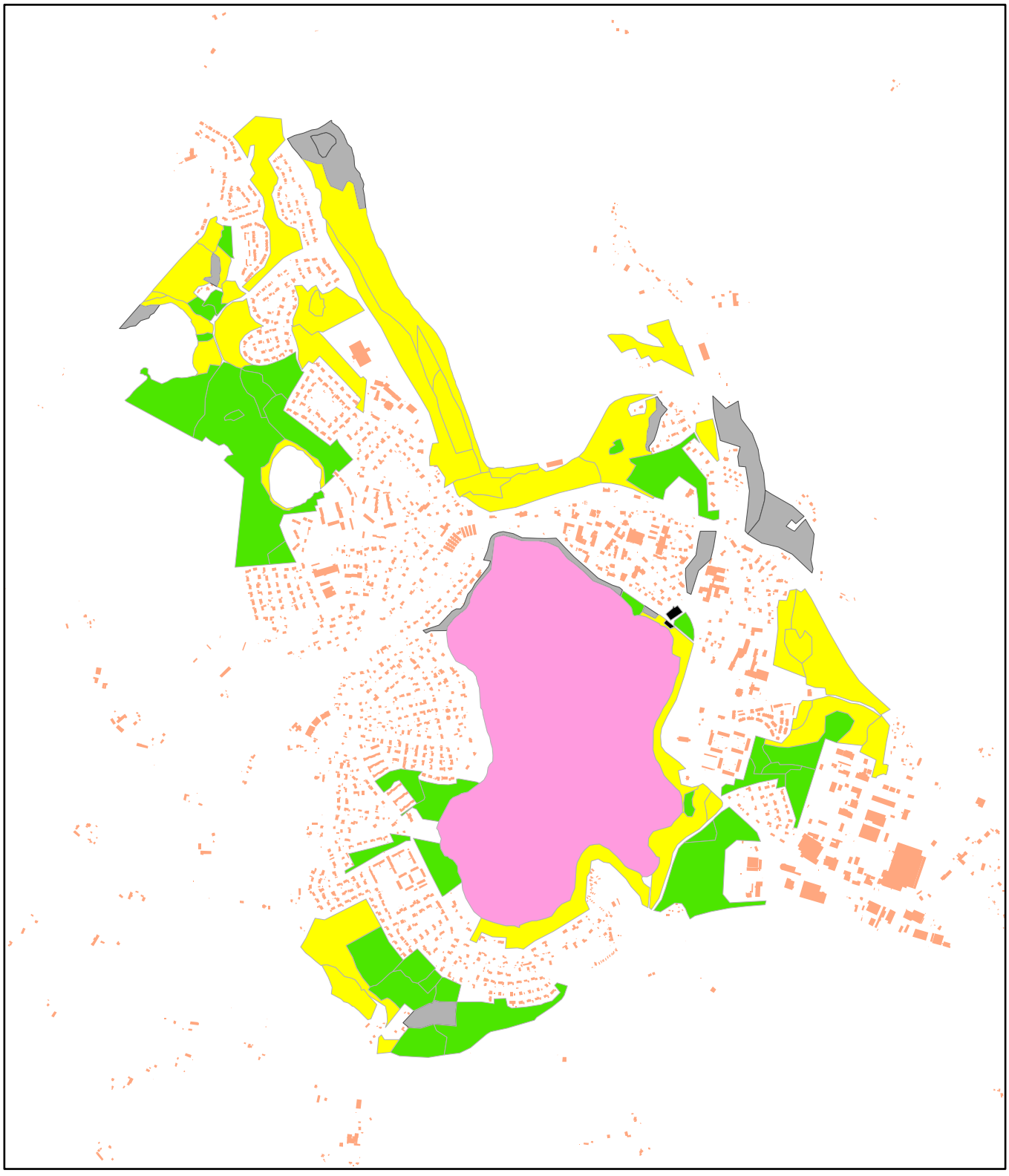
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

- Byggnader
- Vatten

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Hållande förmåga; Partiklar Föreslaget Brukande Om 10 år

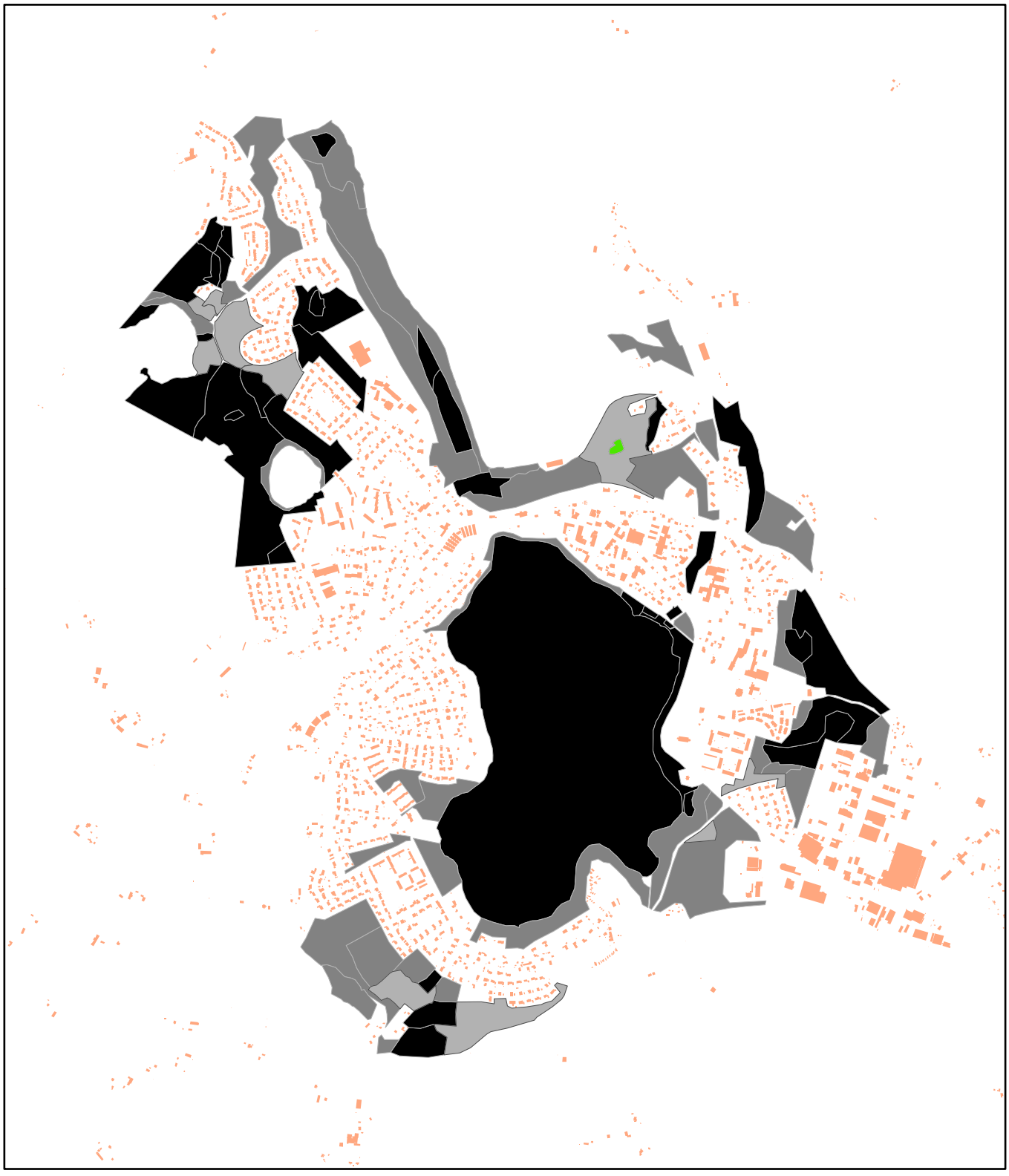
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Art; Ängsvädd Nuvarande Brukande Nu

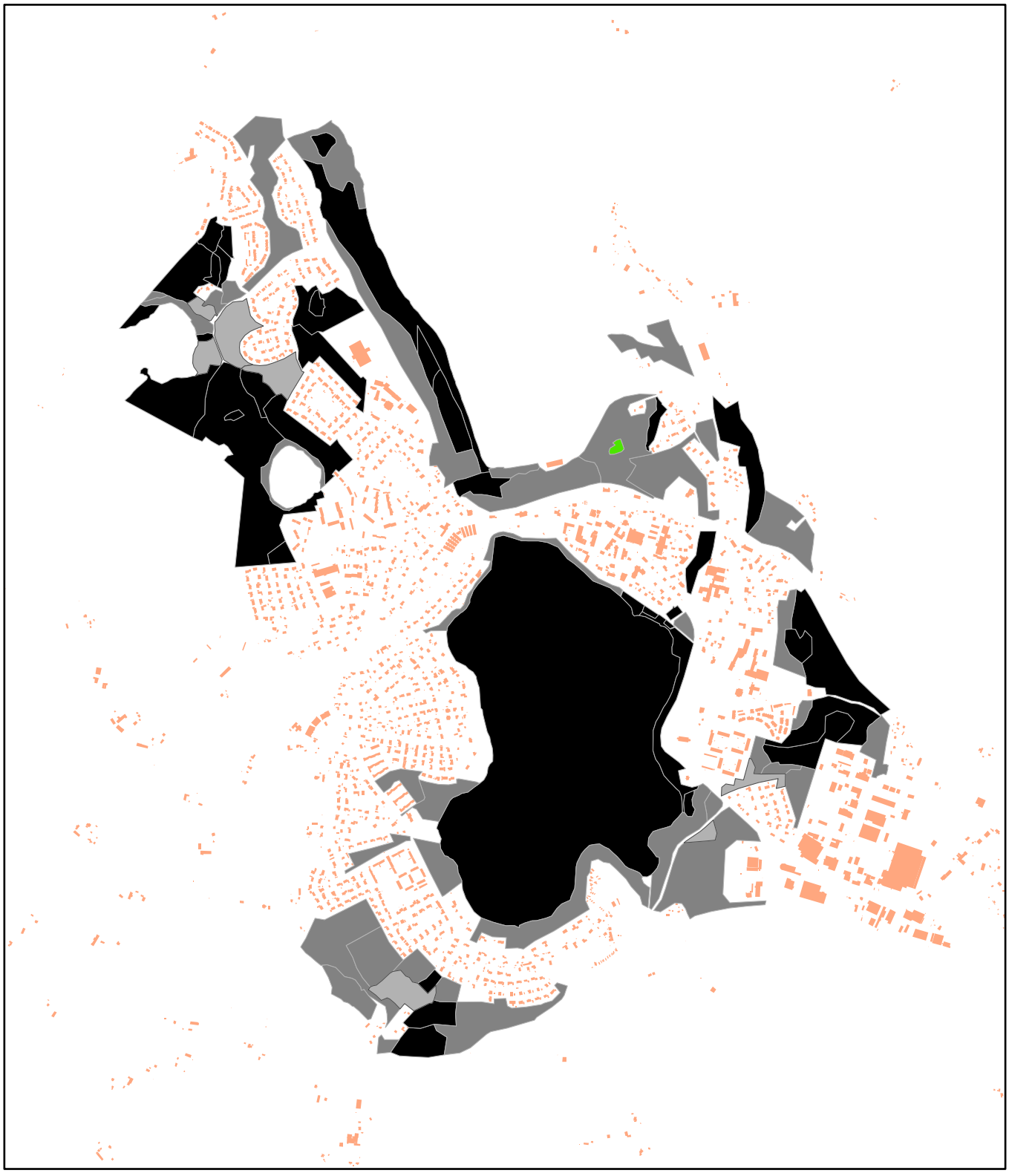
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

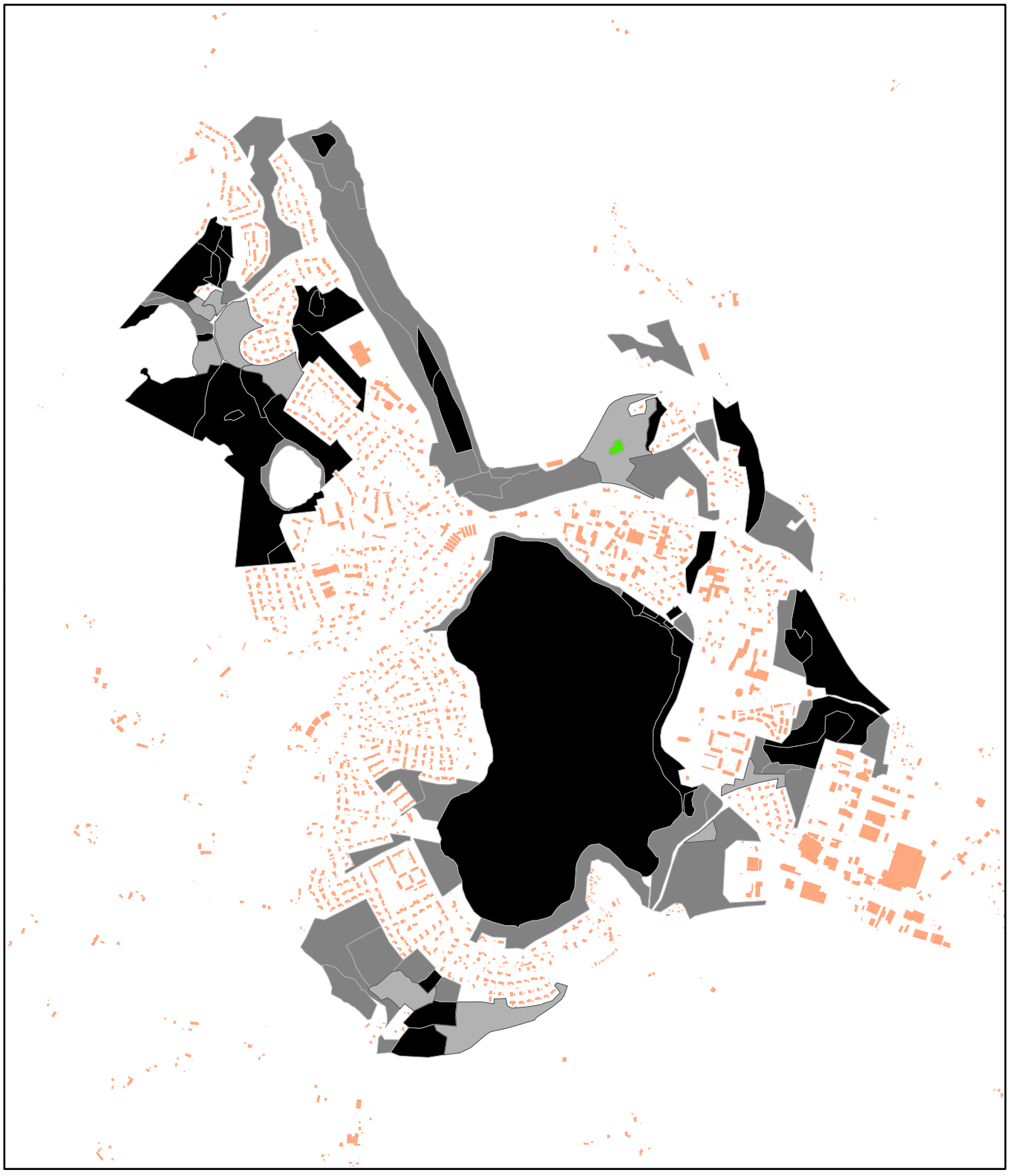
Art; Ängsvädd Nuvarande Brukande Om 10 år

- Byggnader
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Art; Ängsvädd Föreslaget Brukande Nu

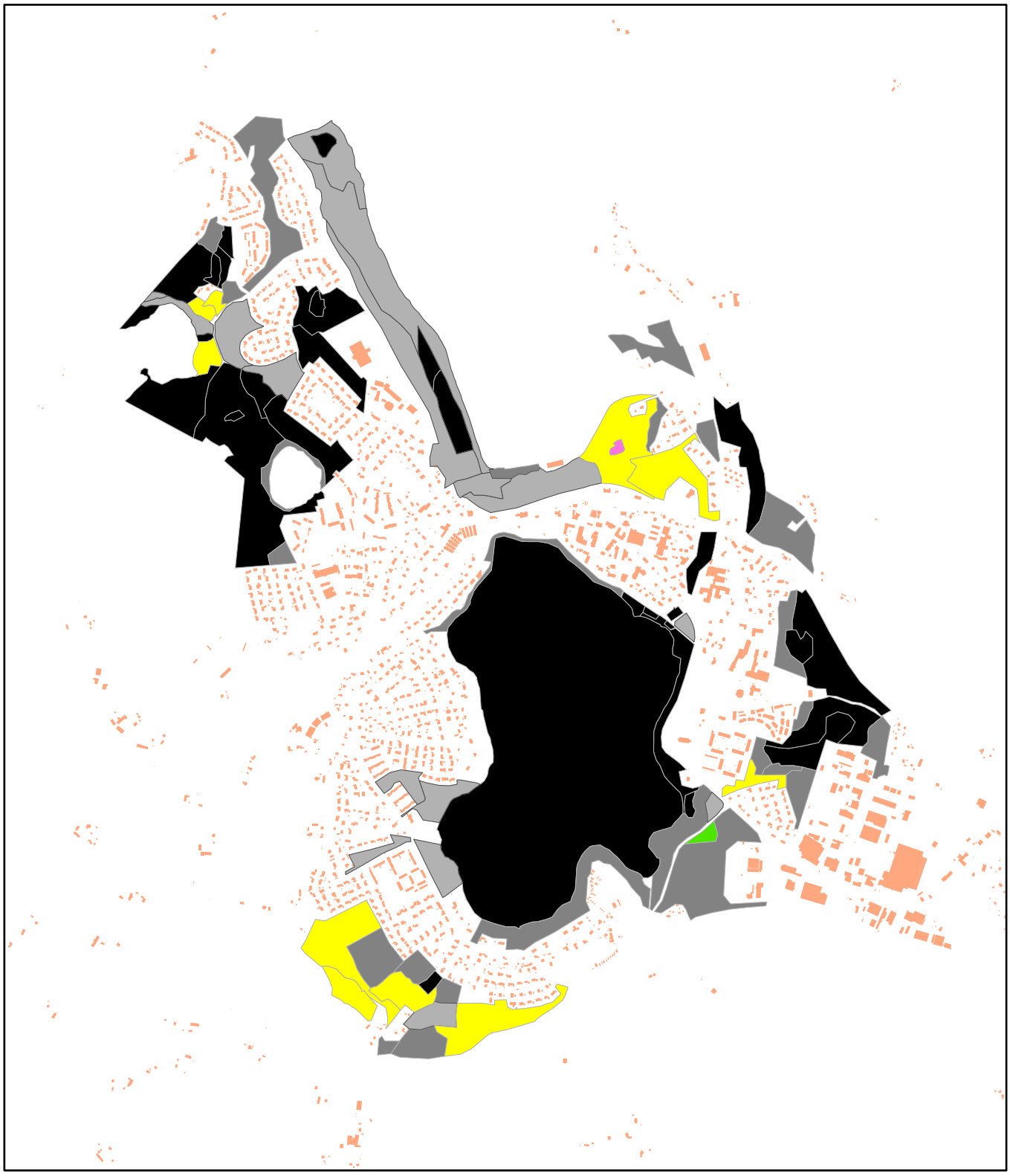
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Byggnader

0 0,5 1 km

2. VÄRDEN

Effekt av brukande och åtgärder

Art; Ängsvädd Föreslaget Brukande Om 10 år

- Byggnader
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

0 0,5 1 km

10. Tabell: Åtgärder

Summering Åtgärder

Åtgärdskategori	Antal
Fysisk anläggning	45
Årlig åtgärd	31
Engångsåtgärd	172
Anpassat brukande	10
Återkommande åtgärder	130

Summa antal Åtgärder
388

Fysisk anläggning															
Delyta	**Badplats**	**Bro**	**Eldstad**	**Informationstavla**	**Kanotled**	**Parkering bil/buss**	**Rastplats; Bänk med bord**	**Sopkärl**	**Spång**	**Stig**	**Toalett**	**Utsiktsplats**	**Vandringsled**	**Vindskydd**	**Summa**
1							1								1
2		1					1					1	1		4
4							1			1			1		3
17				1											1
20			1											1	2
24							1								1
27				1											1
33			1	1	1							1		1	5
34				1			1					1			3
35	1			1	1			1			1				5
36				1		1	1					1			4
37							1								1
39					1				1				1	1	4
52				1											1
54			1												1
57				1											1
63												1			1
64												1			1
65												1			1
72				1											1
74				1								1			2
84				1											1
Summa	1	1	3	11	3	1	7	1	1	1	1	8	3	3	45

Årlig åtgärd				
Delyta	**Bete**	**Efterbete**	**Lieslåtter**	**Summa**
3	1			1
9	1			1
10	1			1
11		1	1	2
19	1			1
29	1			1
30	1			1
31	1			1
32	1			1
34	1			1
36	1			1
37		1	1	2
38	1			1
40	1			1
52		1	1	2
57	1			1
63	1			1
67			1	1
68			1	1
72			1	1
74	1			1
75	1			1
76	1			1
77		1		1
81	1			1
82	1			1
83	1			1
84	1			1

Årlig åtgärd				
Delyta	**Bete**	**Efterbete**	**Lieslåtter**	**Summa**
Summa	21	4	6	31

Engångs åtgärd										
Delyta	**Damm/våtmark**	**Dämm dike**	**Frihuggning av kulturelement**	**Placera död ved i vatten**	**Restaurering naturbetesmark**	**Restaurering slåtteräng**	**Träd/buskar: Förlänga liv frihuggning**	**Träd/buskar: Luckhuggning**	**Träd/buskar: Naturvårdshuggning**	**Träd/buskar: Restaurera bryn**
1									1	
2					1				1	
3					1				1	
4								1	1	
5										
6									1	
8	1	1						1	1	
10					1				1	
11						1				
12			1		1				1	
14							1			
15									1	
16							1		1	
19					1					
20									1	
21									1	
23							1		1	
24									1	
26									1	
27									1	
29					1		1	1	1	1
30					1				1	
31							1		1	
32							1		1	

Engångs åtgärd										
Delyta	**Damm/våtmark**	**Dämm dike**	**Frihuggning av kulturelement**	**Placera död ved i vatten**	**Restaurering naturbetesmark**	**Restaurering slåtteräng**	**Träd/buskar: Förlänga liv frihuggning**	**Träd/buskar: Luckhuggning**	**Träd/buskar: Naturvårdshuggning**	**Träd/buskar: Restaurera bryn**
33							1		1	
34					1		1		1	
35									1	
36					1		1		1	1
37					1					
38					1		1		1	
40					1		1		1	
41									1	
42									1	
43				1						
44							1		1	
45							1		1	
46							1		1	
49							1		1	
52						1				
53							1		1	
55									1	
56							1		1	
57			1	1	1		1	1	2	
59									1	
60							1		1	
61									1	
62									1	
63				1					1	

Engångs åtgärd										
Delyta	**Damm/våtmark**	**Dämm dike**	**Frihuggning av kulturelement**	**Placera död ved i vatten**	**Restaurering naturbetesmark**	**Restaurering slåtteräng**	**Träd/buskar: Förlänga liv frihuggning**	**Träd/buskar: Luckhuggning**	**Träd/buskar: Naturvårdshuggning**	**Träd/buskar: Restaurera bryn**
64							1		1	
65				1			1	1	1	
66									1	
67						1				
68						1	1			
69							1		1	
70									1	
71							1		1	
73										
74					1		1	1	1	
75									1	
76					1		1	1	1	
77						1	1			
81					1				1	
82							1	1	1	
83					1				1	
84					1		1	1	1	
Summa	1	1	2	4	18	5	29	9	55	2

Engångs åtgärd									
Delyta	Träd/buskar: Skapa bryn	Träd: förlanga liv balansera krona	Träd: förlanga liv skapa ny krona topphuggning	Träd: Restaureringsh amling	Träd: ris faunadepå	Träd: skada veteranis ering	Träd: skapa dödved högstubbar	Träd: skapa dödved ringbarkning	Summa
1									1
2						1			3
3									2
4									2
5	1								1
6									1
8									4
10						1			3
11									1
12						1			4
14									1
15						1		1	3
16	1								3
19									1
20									1
21									1
23						1			3
24						1			2
26						1			2
27						1			2
29			1						6
30					1	1		1	5
31									2
32						1			3

Engångs åtgärd									
Delyta	Träd/buskar: Skapa bryn	Träd: förlanga liv balansera krona	Träd: förlanga liv skapa ny krona topphuggning	Träd: Restaureringsh amling	Träd: ris faunadepå	Träd: skada veteranis ering	Träd: skapa dödved högstubbar	Träd: skapa dödved ringbarkning	Summa
33						1			3
34									3
35									1
36		1		1		1			7
37									1
38						1			4
40						1		1	5
41						1			2
42						1	1		3
43									1
44									2
45						1			3
46						1			3
49									2
52									1
53	1								3
55									1
56									2
57						2			9
59									1
60						1			3
61						1			2
62									1
63						1			3

Engångs åtgärd									
Delyta	Träd/buskar: Skapa bryn	Träd: förlanga liv balansera krona	Träd: förlanga liv skapa ny krona topphuggning	Träd: Restaureringsh amling	Träd: ris faunadepå	Träd: skada veteranis ering	Träd: skapa dödved högstubbar	Träd: skapa dödved ringbarkning	Summa
64						1			3
65						1			5
66									1
67									1
68									2
69						1			3
70	1								2
71						1			3
73						1			1
74						1			5
75						1			2
76						1			5
77									2
81						1			3
82									3
83						1			3
84						1			5
Summa	4	1	1	1	1	34	1	3	172

Anpassat brukande				
Delyta	**Bete tidigt**	**Kontinuitetshuggning**	**Sent betessläpp**	**Summa**
29	1			1
53		1		1
55		1		1
56		1		1
57		1		1
59		1		1
60		1		1
61		1		1
62		1		1
77			1	1
Summa	1	8	1	10

Återkommande åtgärder										
Delyta	**Bekämpning invasiv art**	**Putsning av växtlighet**	**Röjning sly**	**Röjning unggran**	**Skapa dödved**	**Skapa sandblotta**	**Skapa sandig lodyta**	**Vassröjning**	**Träd: Lövtäkt/ hamling**	**Summa**
1	1		1							2
2			1		1					2
4			1							1
5			1					1		2
6			1	1			1			3
7				1						1
8			1	1						2
9			1	1						2
12			1							1
13	1		1	1		1				4
15			1	1	1					3
16			1	1						2
18	1		1							2
19			1							1
21			1	1						2
23			1							1
24			1		1					2
25			1							1
26			1		1					2
27	1		1							2
28			1							1
29	1		1		1					3
30			1	1	1	1				4
31			1	1						2
32	1		1							2
33	1		1							2

Återkommande åtgärder										
Delyta	**Bekämpning invasiv art**	**Putsning av växtlighet**	**Röjning sly**	**Röjning unggran**	**Skapa dödved**	**Skapa sandblotta**	**Skapa sandig lodyta**	**Vassröjning**	**Träd: Lövtäkt/ hamling**	**Summa**
34	1		1				1			3
35	1	1	1							3
36		1	1						1	3
37			1							1
38			1							1
40			1		1					2
41			1							1
42			1							1
43								1		1
44	1		1							2
45	1		1							2
46			1		1					2
47			1							1
49		1	1							2
53	1		1		1					3
54			1							1
55			1	1						2
56		1				1				2
57	1		1							2
58	1				1					2
59			1	1						2
61	1				1					2
62			1							1
63	1		1							2
64			1	1	1					3
65			1		1					2

Återkommande åtgärder										
Delyta	**Bekämpning invasiv art**	**Putsning av växtlighet**	**Röjning sly**	**Röjning unggran**	**Skapa dödved**	**Skapa sandblotta**	**Skapa sandig lodyta**	**Vassröjning**	**Träd: Lövtäkt/ hamling**	**Summa**
69			1							1
70			1							1
71			1							1
73	1		1		1					3
74	1		1		1	1	1			5
75	1		1		1					3
76	1		1		1	1				4
77	1					1				2
78		1								1
80		1								1
81			1							1
83			1			1				2
84	1		1		1	1				4
Summa	22	6	57	13	18	8	3	2	1	130

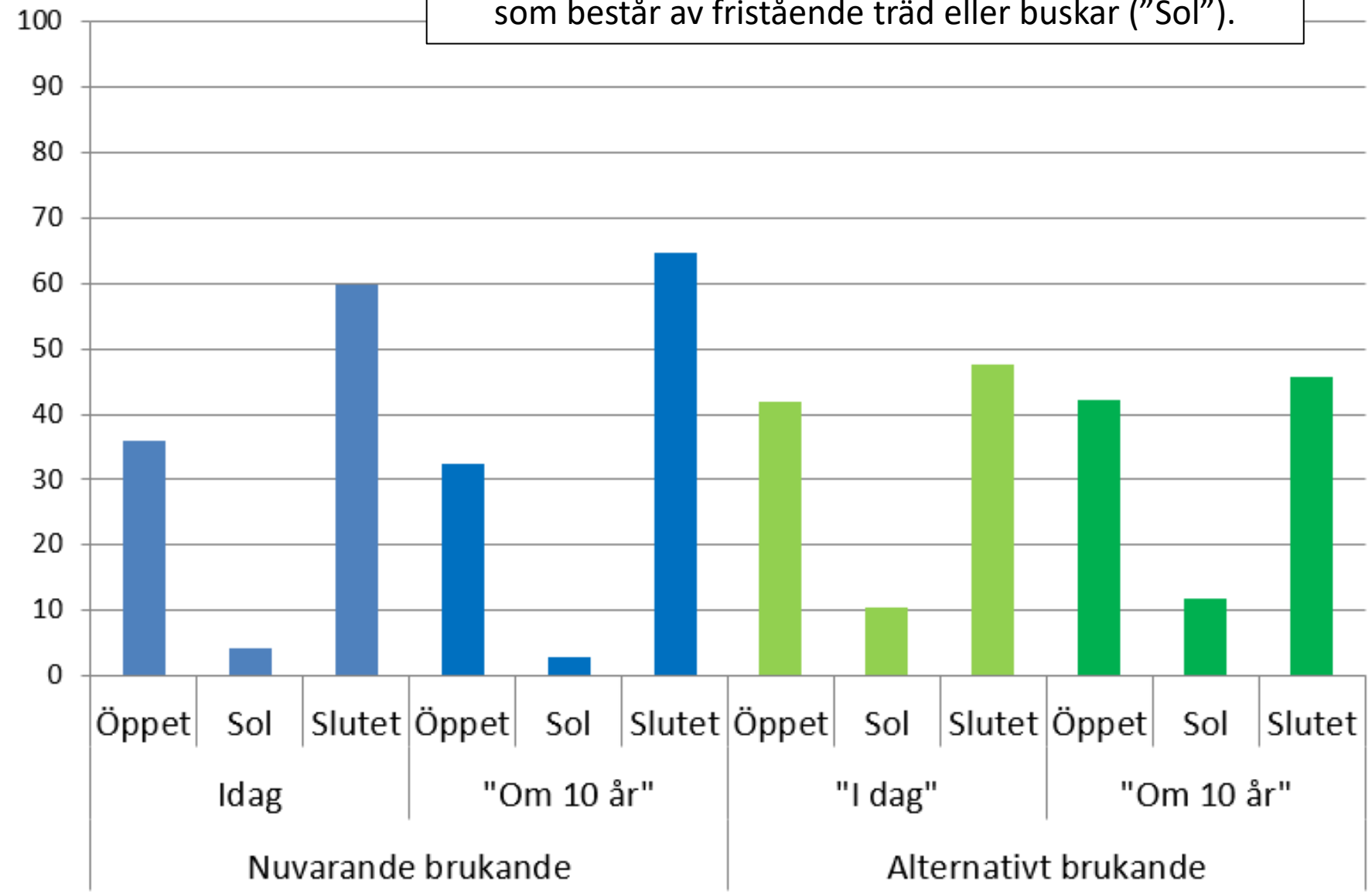
11. Öppenhet, slutenhet

3. ÅTGÄRDER

ÖPPENHETSFÖRÄNDRINGAR

Genomsnitt för området;
Andel av beståndens yta som utgörs av
öppna områden, slutna områden, eller
som består av fristående träd eller buskar (”Sol”).

ÖPPENHETSFÖRÄNDRINGAR

Andel av delytorna som utgörs av öppna områden, slutna områden, eller som består av fristående träd eller buskar (solitärer). [%]

Delyta	Areal [ha]	Nuvarande brukande; Idag			Nuvarande brukande; Om 10 år			Alternativt brukande; "Idag"			Alternativt brukande; "Om 10 år"		
		Öppet	Solitärer	Slutet	Öppet	Solitärer	Slutet	Öppet	Solitärer	Slutet	Öppet	Solitärer	Slutet
1	4,9	0	20	80	0	0	100	5	10	85	5	10	85
2	3,1	0	0	100	0	0	100	30	40	30	30	50	20
3	0,5	5	0	95	0	0	100	95	5	0	95	5	0
4	0,6	5	5	90	0	5	95	20	40	40	20	40	40
5	0,4	0	0	100	0	0	100	0	5	95	0	5	95
6	2,4	0	0	100	0	0	100	10	20	70	10	30	60
7	0,4	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
8	0,4	0	5	95	0	0	100	15	10	75	15	10	75
9	0,1	0	0	100	0	0	100	100	0	0	100	0	0
10	0,9	5	10	85	5	5	90	20	20	60	20	20	60
11	0,5	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0
12	0,4	20	10	70	0	0	100	50	10	40	60	20	20
13	0,5	0	10	90	0	10	90	0	20	80	0	20	80
14	0,3	0	0	100	0	0	100	0	10	90	0	10	90
15	2,5	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
16	0,5	0	0	100	0	0	100	0	20	80	0	30	70
17	0,1	95	5	0	95	5	0	95	5	0	95	5	0
18	2,3	5	15	80	5	15	80	5	15	80	5	15	80
19	0,9	40	10	50	40	10	50	40	50	10	40	50	10
20	4,2	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
21	0,2	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
22	11,1	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
23	0,5	0	0	100	0	0	100	0	10	90	0	20	80
24	0,8	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
25	2,9	0	10	90	0	10	90	0	15	85	0	15	85

ÖPPENHETSFÖRÄNDRINGAR

Andel av delytorna som utgörs av öppna områden, slutna områden, eller som består av fristående träd eller buskar (solitärer). [%]

Delyta	Areal [ha]	Nuvarande brukande; Idag			Nuvarande brukande; Om 10 år			Alternativt brukande; "Idag"			Alternativt brukande; "Om 10 år"		
		Öppet	Solitärer	Slutet	Öppet	Solitärer	Slutet	Öppet	Solitärer	Slutet	Öppet	Solitärer	Slutet
26	1,0	0	0	100	0	0	100	0	10	90	0	10	90
27	1,6	5	25	70	5	25	70	5	40	55	10	50	40
28	2,4	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
29	5,8	0	10	90	0	0	100	30	60	10	30	60	10
30	8,5	0	5	95	0	0	100	20	30	50	20	30	50
31	0,8	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
32	1,8	0	0	100	0	0	100	0	20	80	0	25	75
33	2,2	10	0	90	10	0	90	10	10	80	10	10	80
34	1,2	2	0	98	2	0	98	90	10	0	90	10	0
35	0,5	80	10	10	50	20	30	90	10	0	90	10	0
36	4,0	5	5	90	5	5	90	10	40	50	10	50	40
37	0,2	70	10	20	65	10	25	90	10	0	90	10	0
38	4,9	0	0	100	0	0	100	0	10	90	0	15	85
39	0,5	80	5	15	80	5	15	80	5	15	80	5	15
40	3,7	0	0	100	0	0	100	5	10	85	5	15	80
41	0,7	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
42	3,3	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
43	80,9	90	0	10	80	0	20	95	0	5	95	0	5
44	1,6	50	30	20	50	30	20	50	40	10	50	40	10
45	1,1	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
46	3,2	0	0	100	0	0	100	0	5	95	0	5	95
47	0,3	95	5	0	95	5	0	95	5	0	95	5	0
48	0,1	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0
49	2,6	20	70	10	20	70	10	20	70	10	30	70	0
50	0,2	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0

ÖPPENHETSFÖRÄNDRINGAR

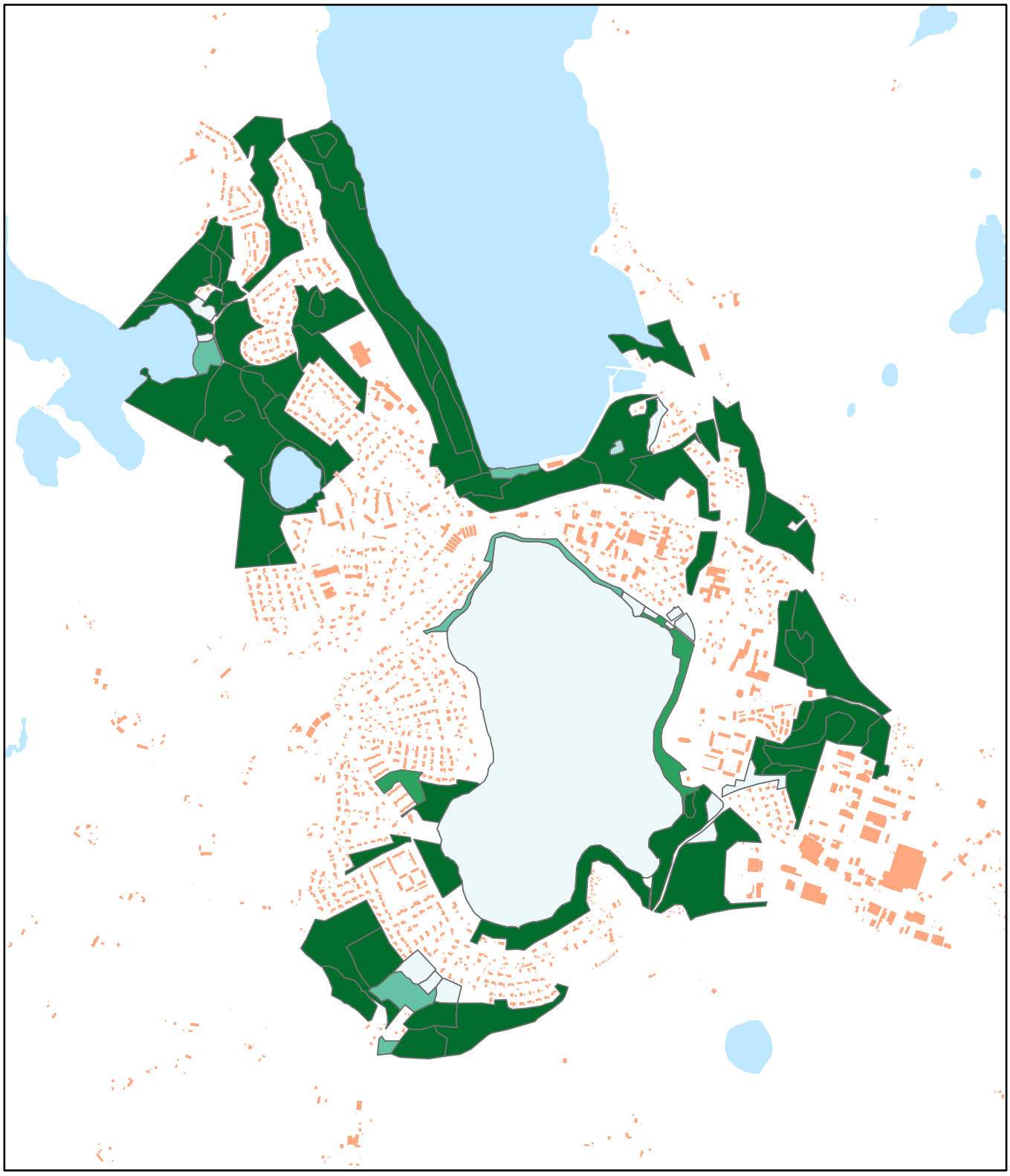
Andel av delytorna som utgörs av öppna områden, slutna områden, eller som består av fristående träd eller buskar (solitärer). [%]

Delyta	Areal [ha]	Nuvarande brukande; Idag			Nuvarande brukande; Om 10 år			Alternativt brukande; "Idag"			Alternativt brukande; "Om 10 år"		
		Öppet	Solitärer	Slutet	Öppet	Solitärer	Slutet	Öppet	Solitärer	Slutet	Öppet	Solitärer	Slutet
51	0,1	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0
52	0,4	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0
53	1,5	5	5	90	0	0	100	5	15	80	5	20	75
54	0,9	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
55	4,9	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
56	1,1	15	0	85	15	0	85	15	10	75	15	20	65
57	1,7	0	5	95	10	20	70	10	20	70	10	30	60
58	0,4	0	5	95	0	5	95	0	5	95	0	10	90
59	3,1	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
60	2,3	0	0	100	0	0	100	0	5	95	0	10	90
61	1,3	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
62	0,8	5	80	15	0	10	90	5	80	15	5	80	15
63	1,6	5	10	85	5	10	85	5	10	85	5	20	75
64	4,7	5	10	85	5	5	90	10	10	80	10	10	80
65	2,8	2	5	93	2	5	93	5	15	80	5	15	80
66	0,3	0	5	95	0	5	95	0	10	90	0	10	90
67	0,4	90	10	0	90	10	0	95	5	0	95	5	0
68	0,9	85	10	5	85	10	5	85	15	0	85	15	0
69	0,6	0	5	95	0	0	100	0	10	90	0	15	85
70	0,4	0	0	100	0	0	100	0	10	90	0	15	85
71	1,2	0	5	95	0	5	95	0	10	90	0	15	85
72	0,4	99	1	0	99	1	0	99	1	0	99	1	0
73	6,4	5	15	80	5	15	80	5	15	80	5	20	75
74	4,6	5	5	90	5	5	90	10	30	60	10	30	60
75	2,4	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100

ÖPPENHETSFÖRÄNDRINGAR

Andel av delytorna som utgörs av öppna områden, slutna områden, eller som består av fristående träd eller buskar (solitärer). [%]

		Nuvarande brukande; Idag			Nuvarande brukande; Om 10 år			Alternativt brukande; "Idag"			Alternativt brukande; "Om 10 år"		
Delyta	Areal [ha]	Öppet	Solitärer	Slutet	Öppet	Solitärer	Slutet	Öppet	Solitärer	Slutet	Öppet	Solitärer	Slutet
76	1,5	0	0	100	0	0	100	0	20	80	10	30	60
77	1,8	30	20	50	30	20	50	30	30	40	40	40	20
78	0,9	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0
79	0,3	90	10	0	90	10	0	90	10	0	90	10	0
80	0,6	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0
81	1,3	0	0	100	0	0	100	90	10	0	90	10	0
82	0,3	30	50	20	30	50	20	50	50	0	60	40	0
83	1,7	0	5	95	0	0	100	10	10	80	10	10	80
84	4,0	0	10	90	0	0	100	15	15	70	15	25	60

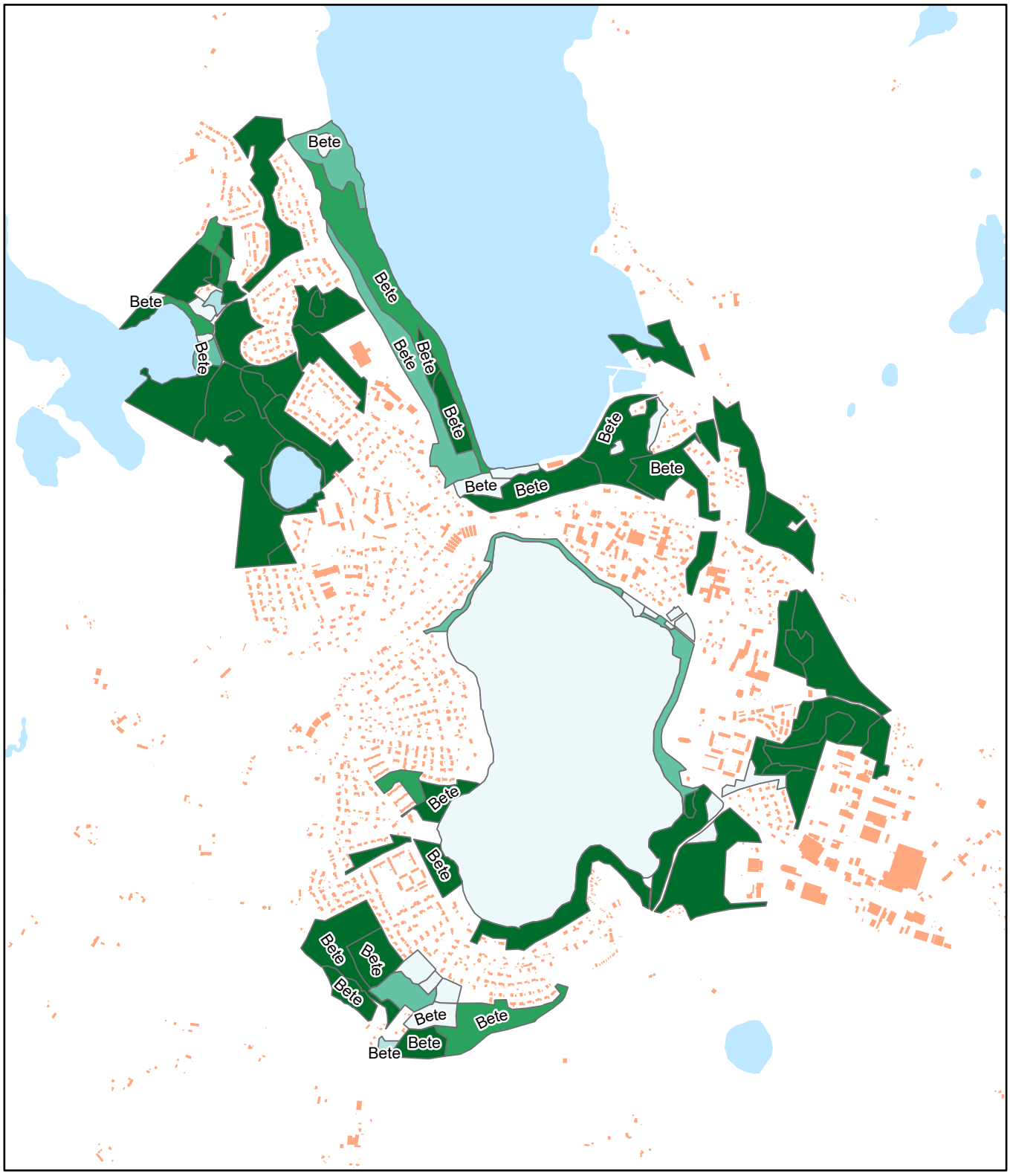
Öppen andel av delyta; Nuvarande Brukande om 10 år.

- ≤10 %
- ≤25 %
- ≤50 %
- ≤75 %
- ≤100 %

- Byggnader
- Vatten

0 0,5 1 km

3. ÅTGÄRDER

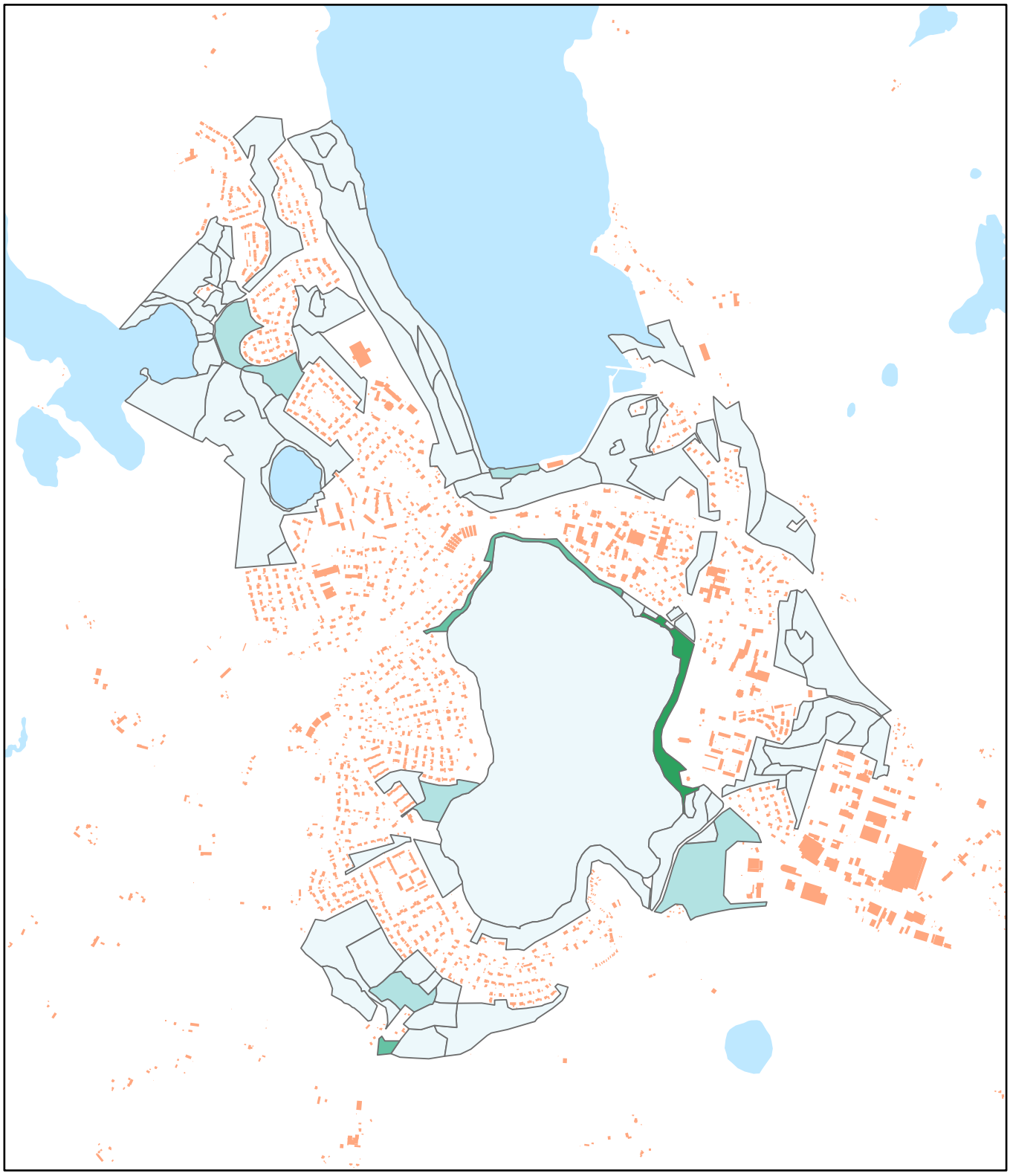
Öppen andel av delyta; Föreslaget Brukande om 10 år. Årlig åtgärd Bete

- ≤10 %
- ≤25 %
- ≤50 %
- ≤75 %
- ≤100 %

- Byggnader
- Vatten

0 0,5 1 km

3. ÅTGÄRDER

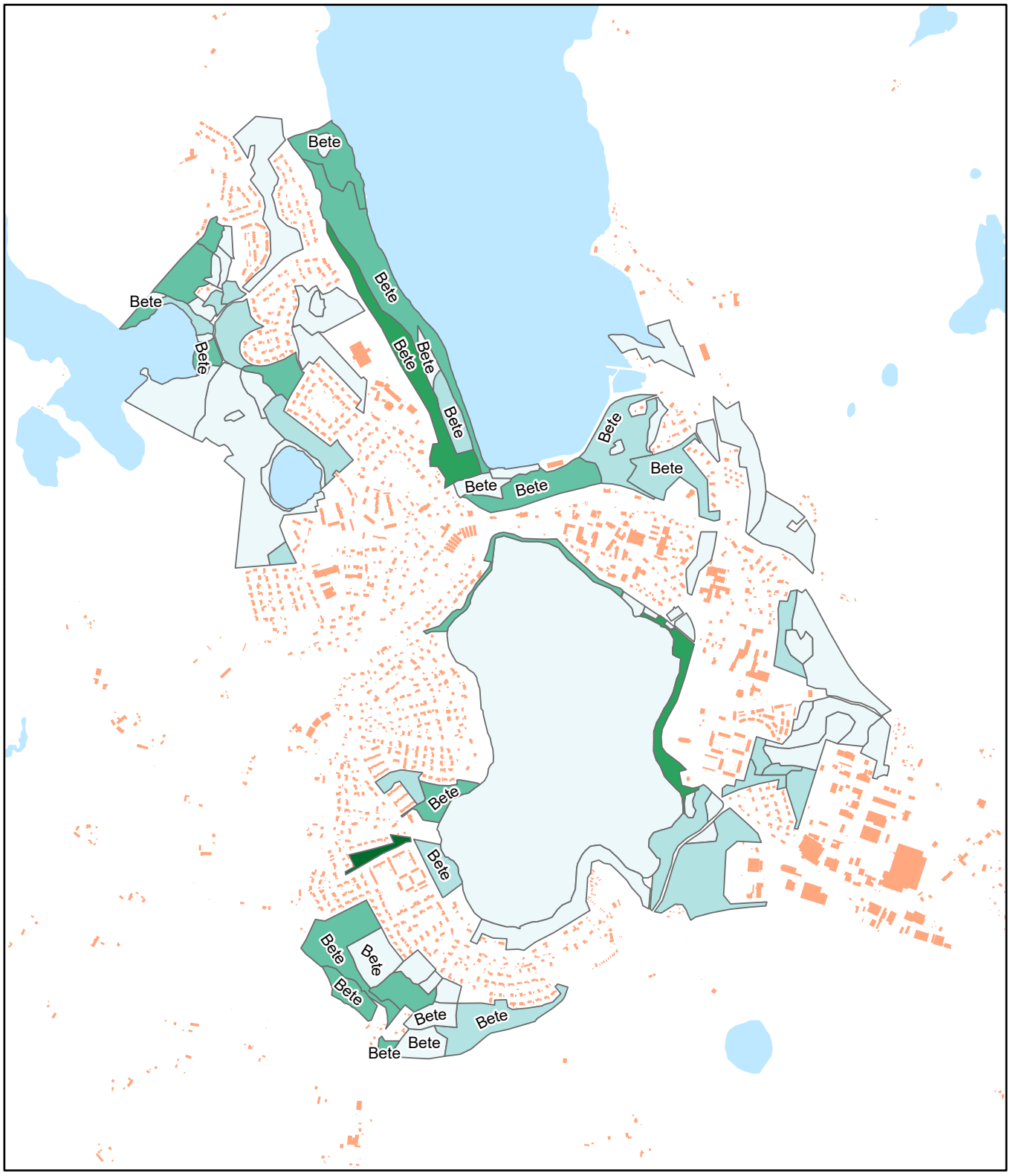

Solitärt träd- eller buskskikt; Nuvarande Brukande om 10 år.

- ≤10 %
- ≤25 %
- ≤50 %
- ≤75 %
- ≤100 %

- Byggnader
- Vatten

0 0,5 1 km

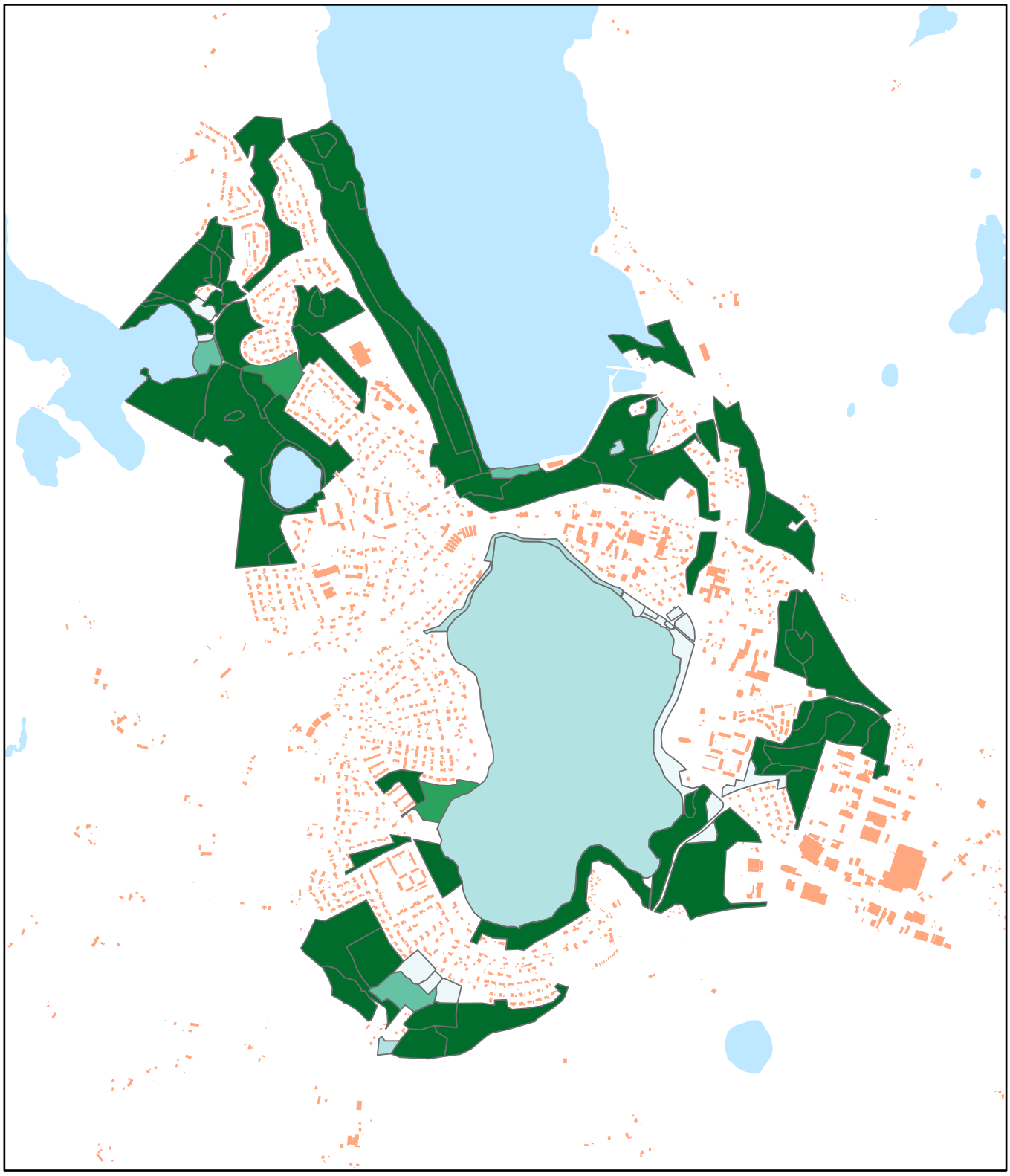

Solitärt träd- eller buskskikt; Föreslaget Brukande om 10 år. Årlig åtgärd Bete

- ≤10 %
- ≤25 %
- ≤50 %
- ≤75 %
- ≤100

- Byggnader
- Vatten

0 0,5 1 km

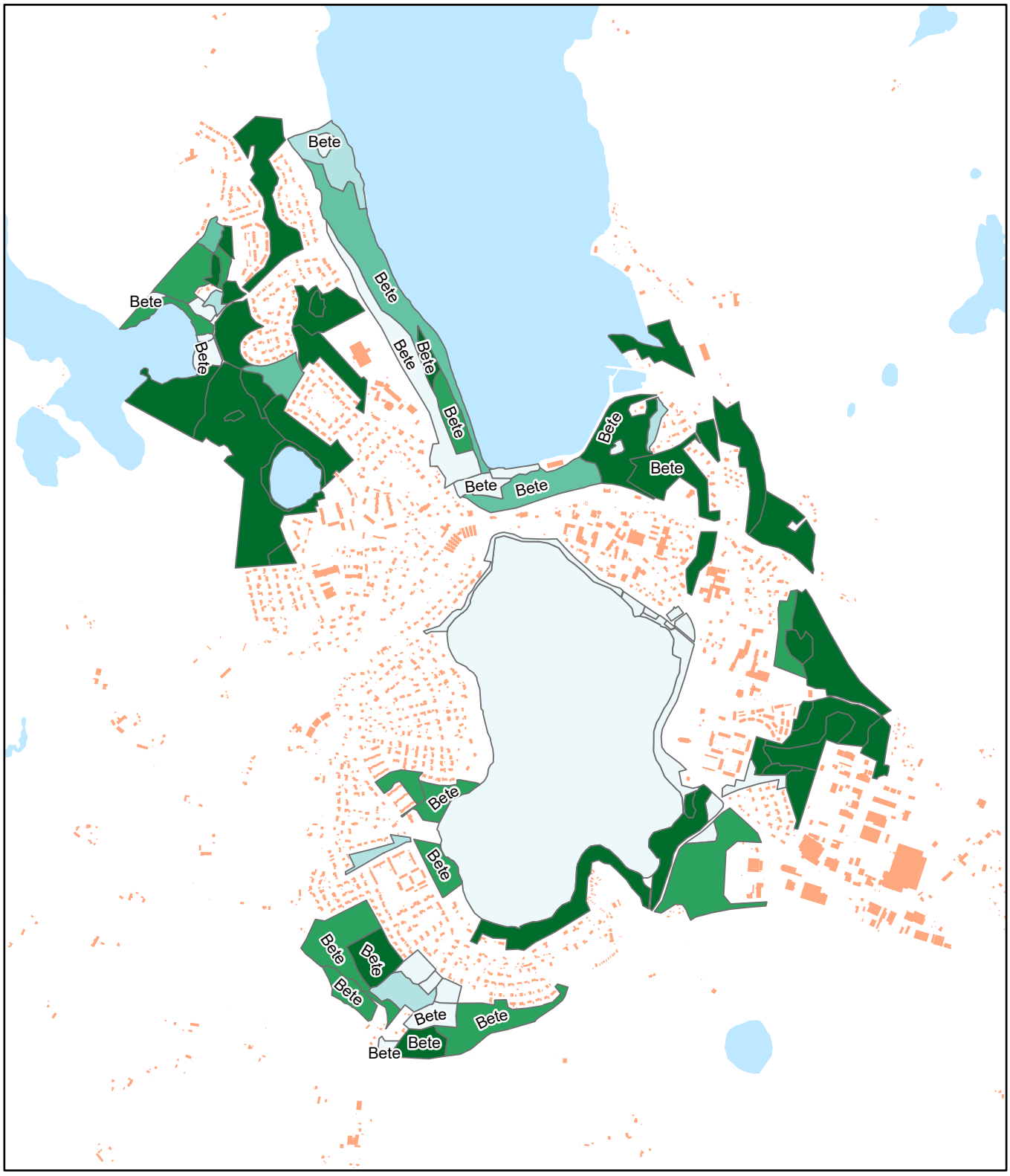

Slutet träd- eller buskskikt; Nuvarande Brukande om 10 år.

- ≤10 %
- ≤25 %
- ≤50 %
- ≤75 %
- ≤100 %

- Byggnader
- Vatten

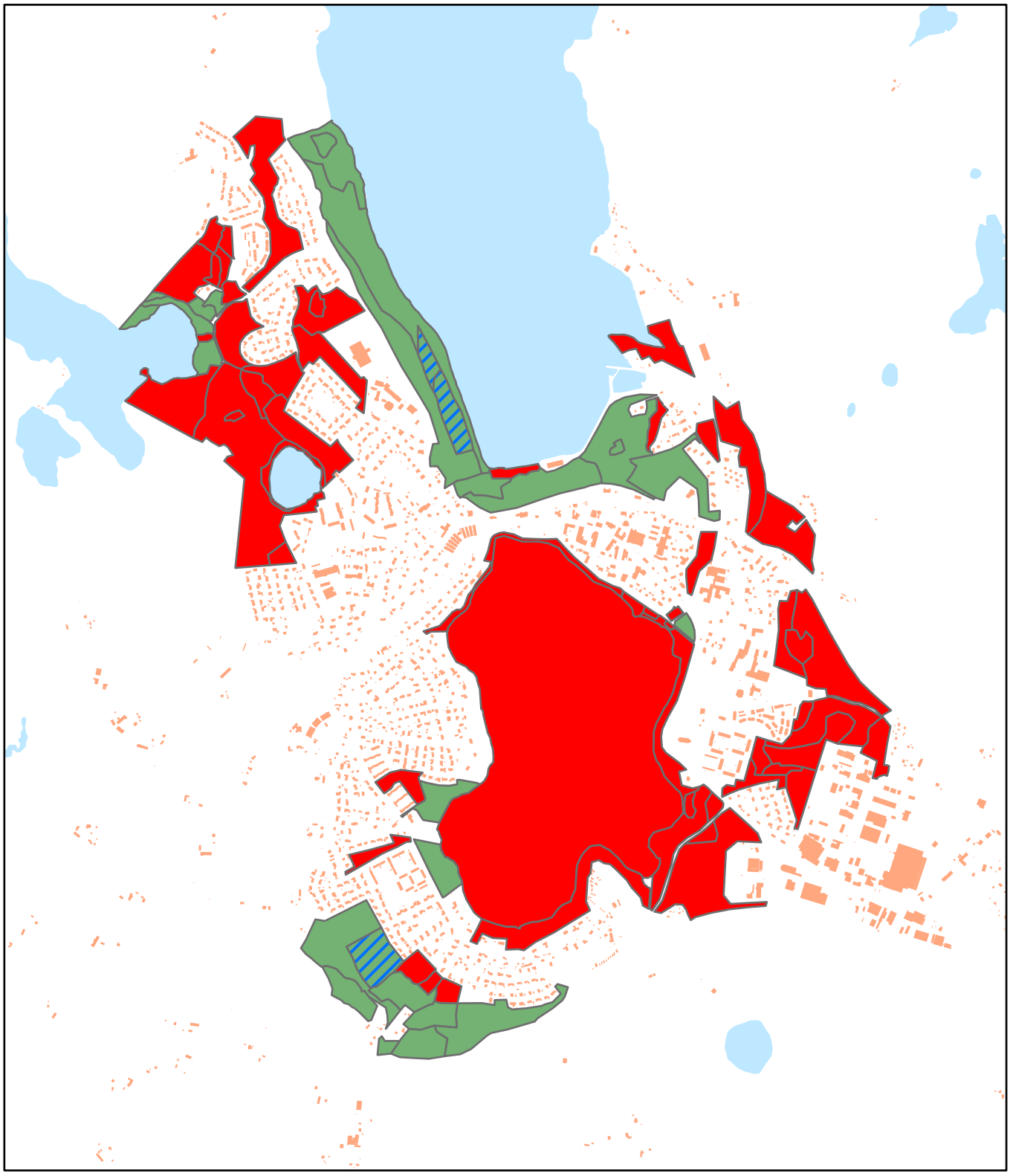
0 0,5 1 km

Bete
Bete
Bete

12. Underlag fållsystem

3. ÅTGÄRDER

Kan ytan bidra till ett framtida fållsystem

- Ja, aktivt
- Ja, passivt
- Nej

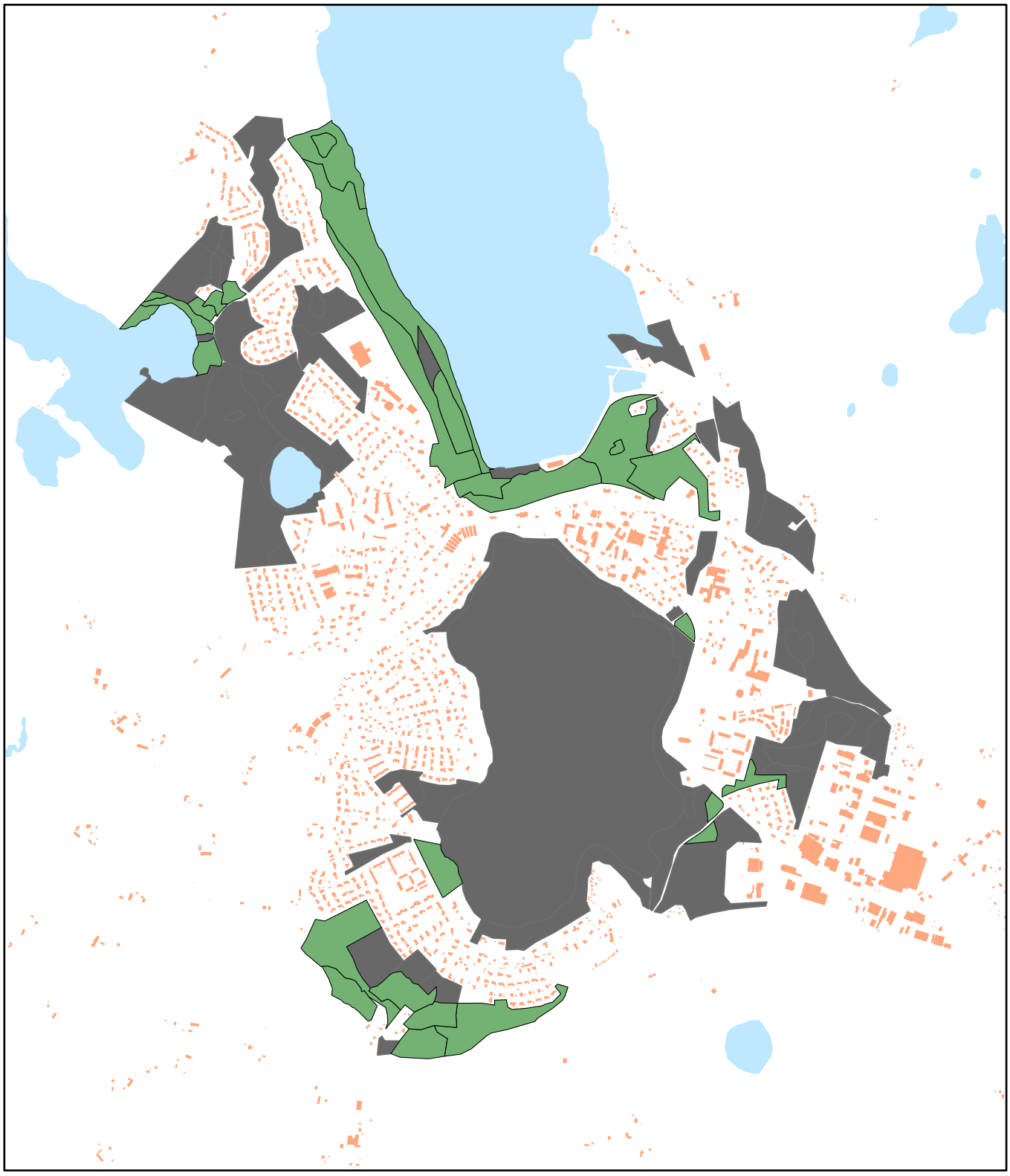
- Byggnader
- Vatten

0 0,5 1 km

13. Åtgärder (Övrigt)

3. ÅTGÄRDER

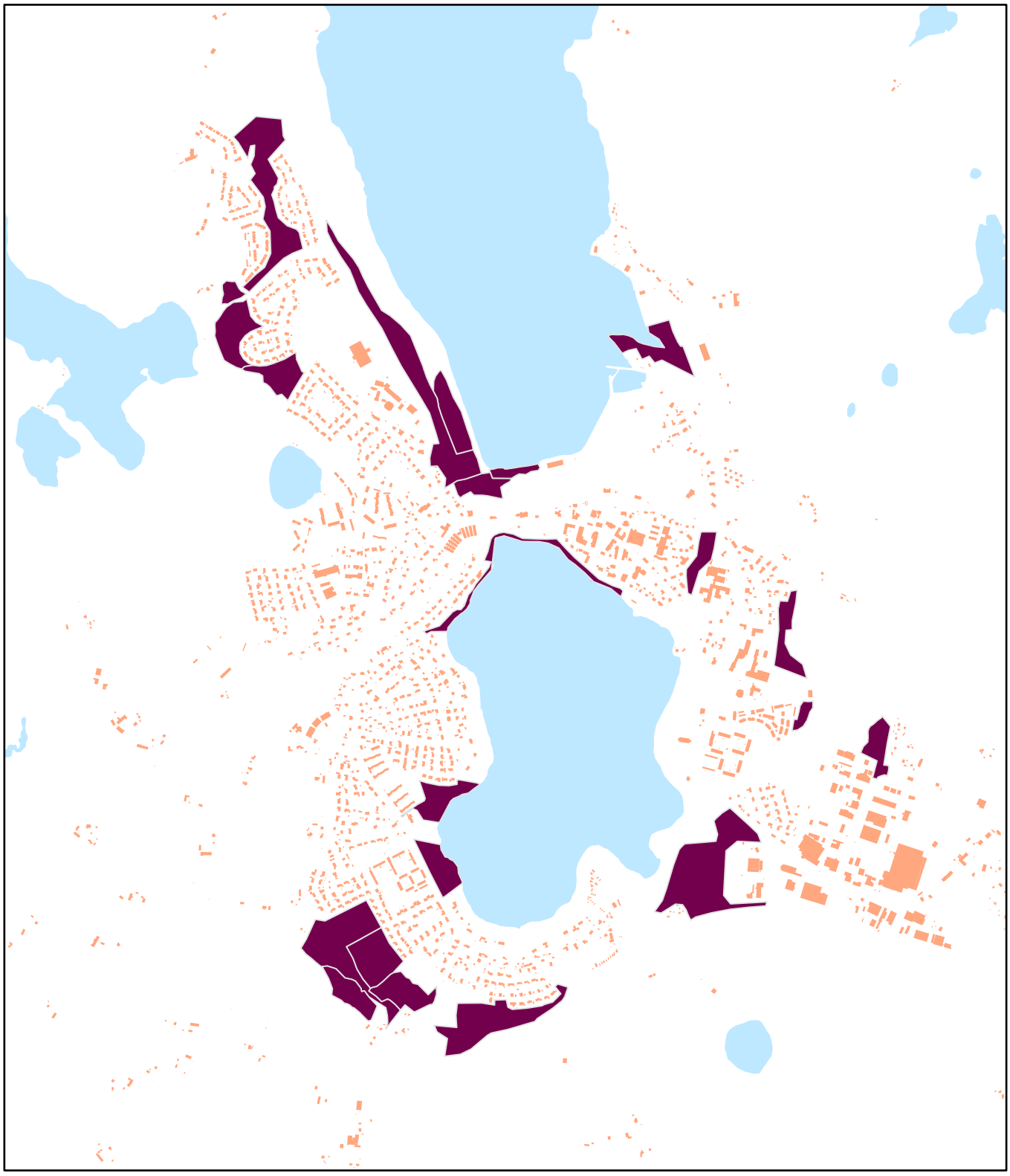

Restaurering gräsmark

- Inget förslag om restaurering
- Restaurering
- Byggnader
- Vatten

0 0,5 1 km

3. ÅTGÄRDER

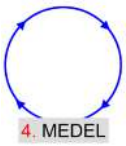
Återkommande Åtgärd; Bekämpa invasiva arter

Vatten

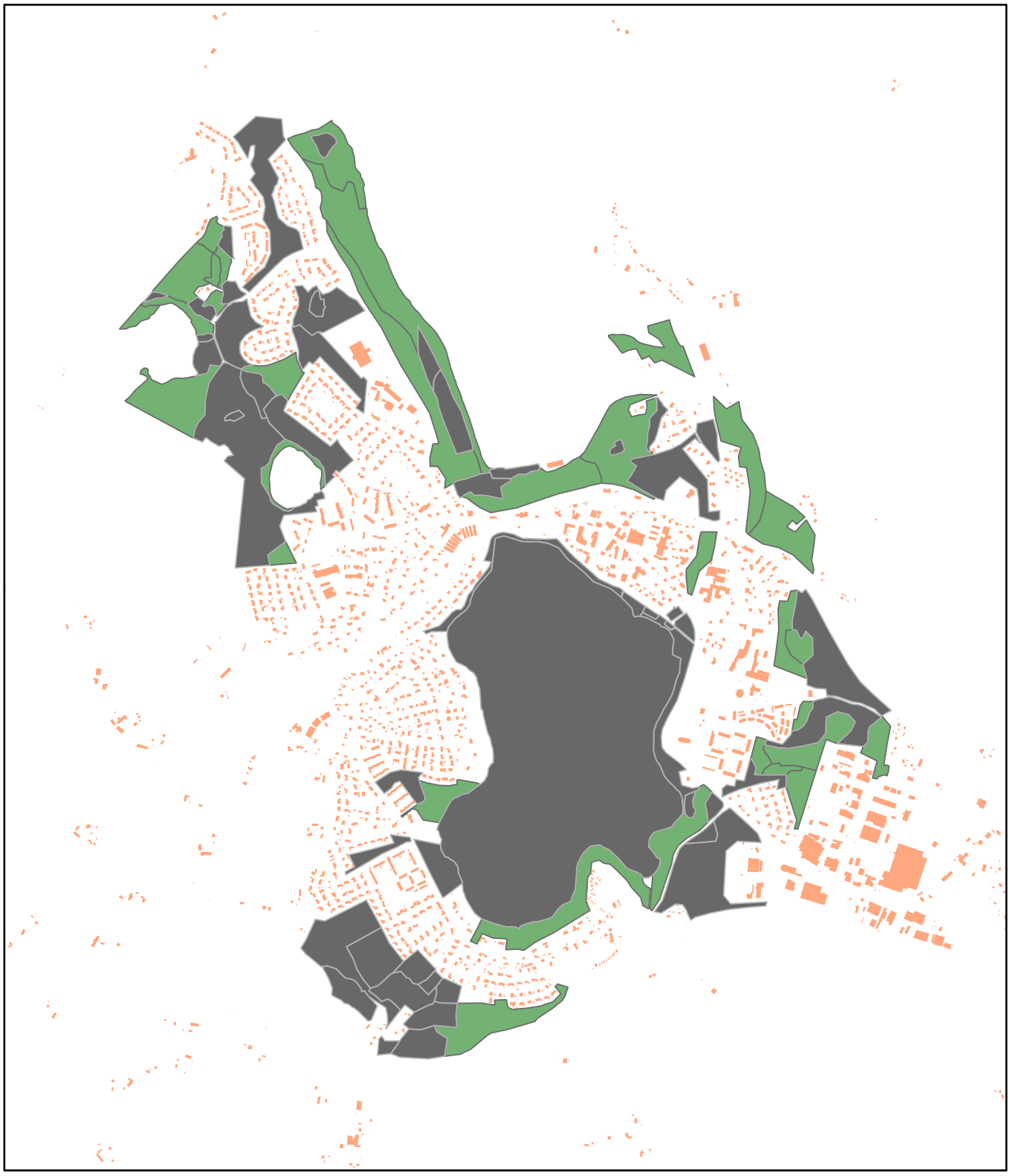
Byggnader

0 0,5 1 km

14. Medel

4. MEDEL

Ekonomiska medel Engångsåtgärder eller Restaureringsfas Skogsstyrelsen

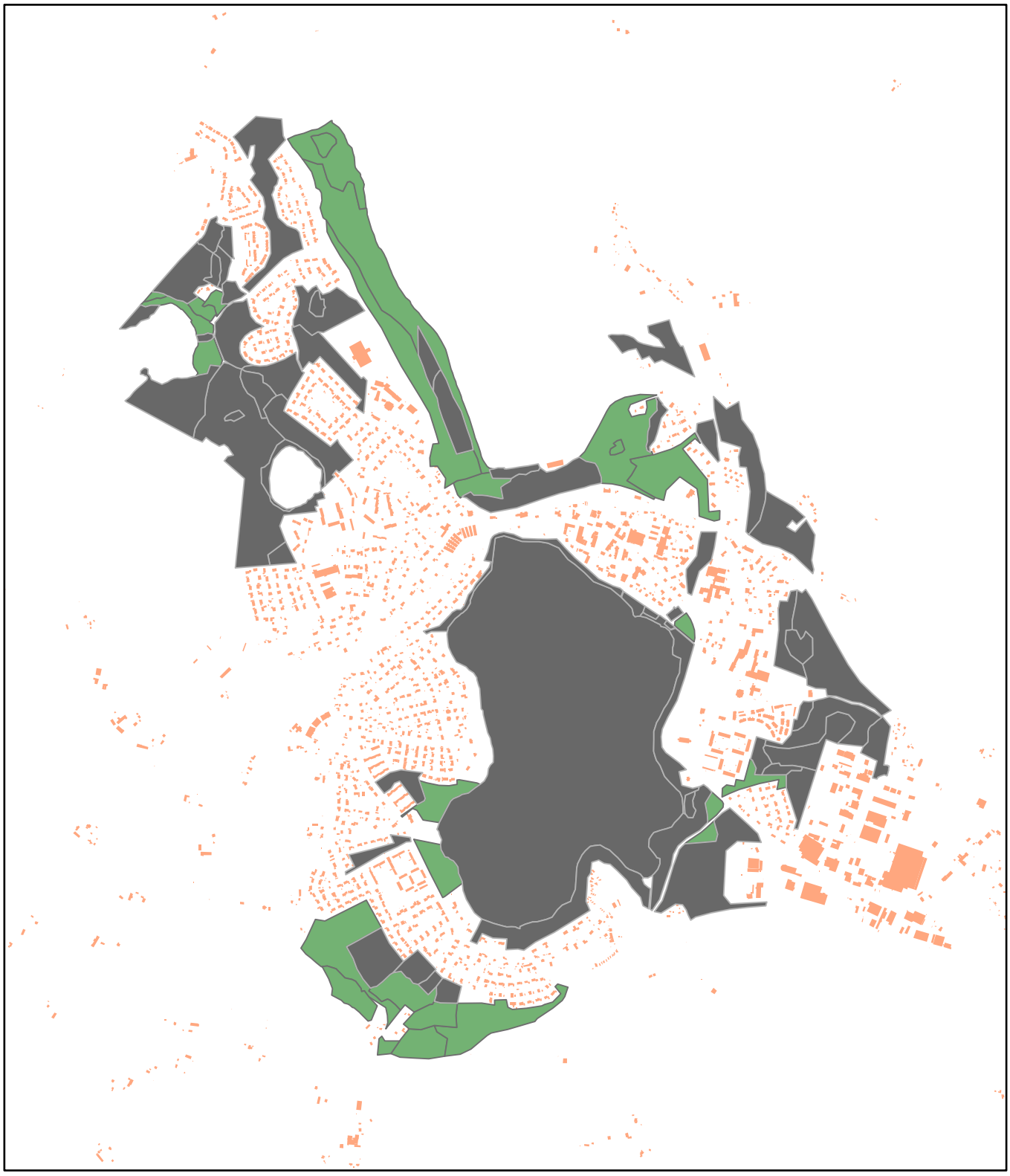
Byggnader

Ja, medel finns troligen

Nej, medel finns ej

0 0,5 1 km

4. MEDEL

Ekonomiska medel Engångsåtgärder eller Restaureringsfas Länsstyrelsen

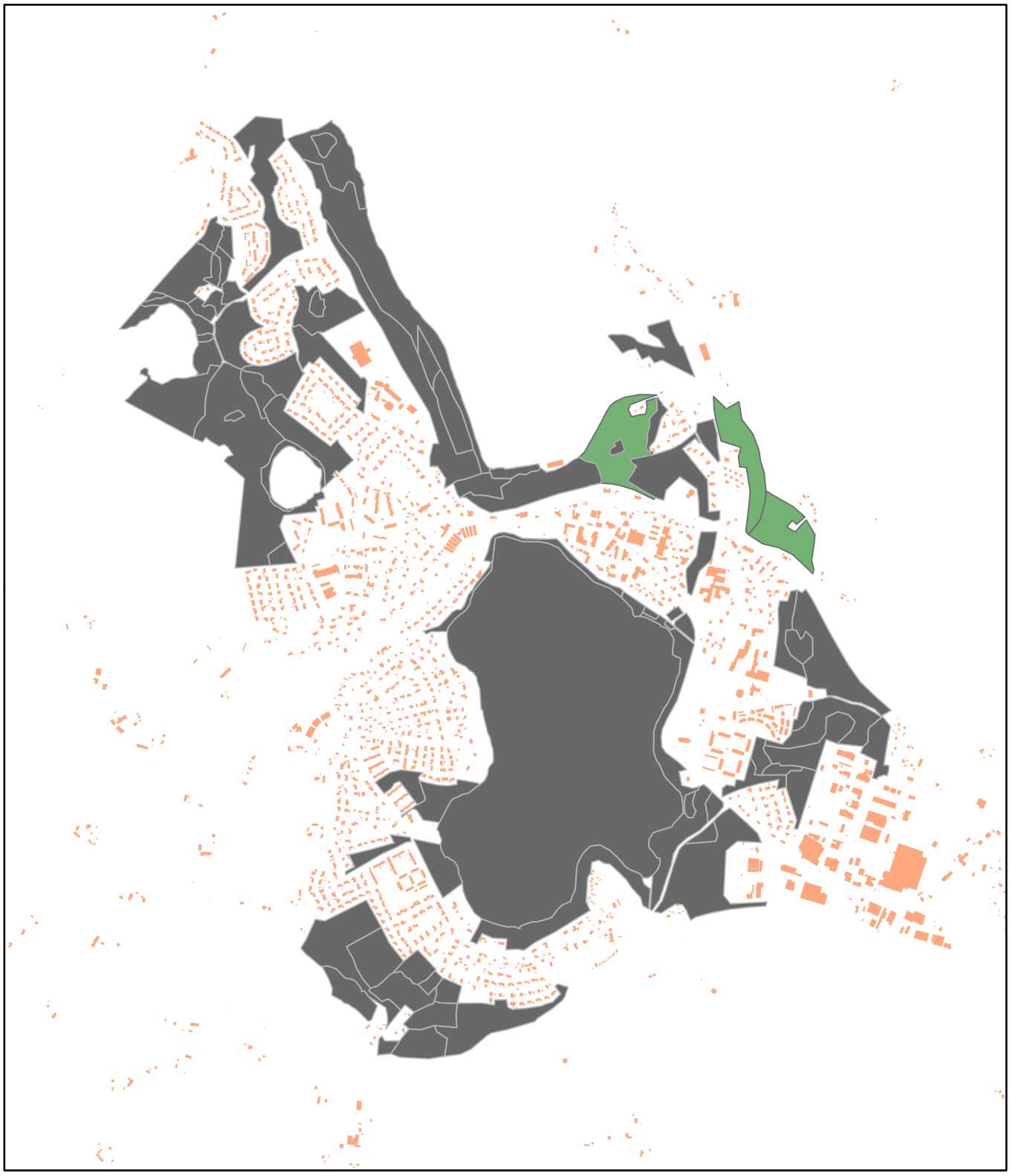
Byggnader

Ja, medel finns troligen

Nej, medel finns ej

0 0,5 1 km

4. MEDEL

Ekonomiska medel Löpande skötselfas Skogsstyrelsen

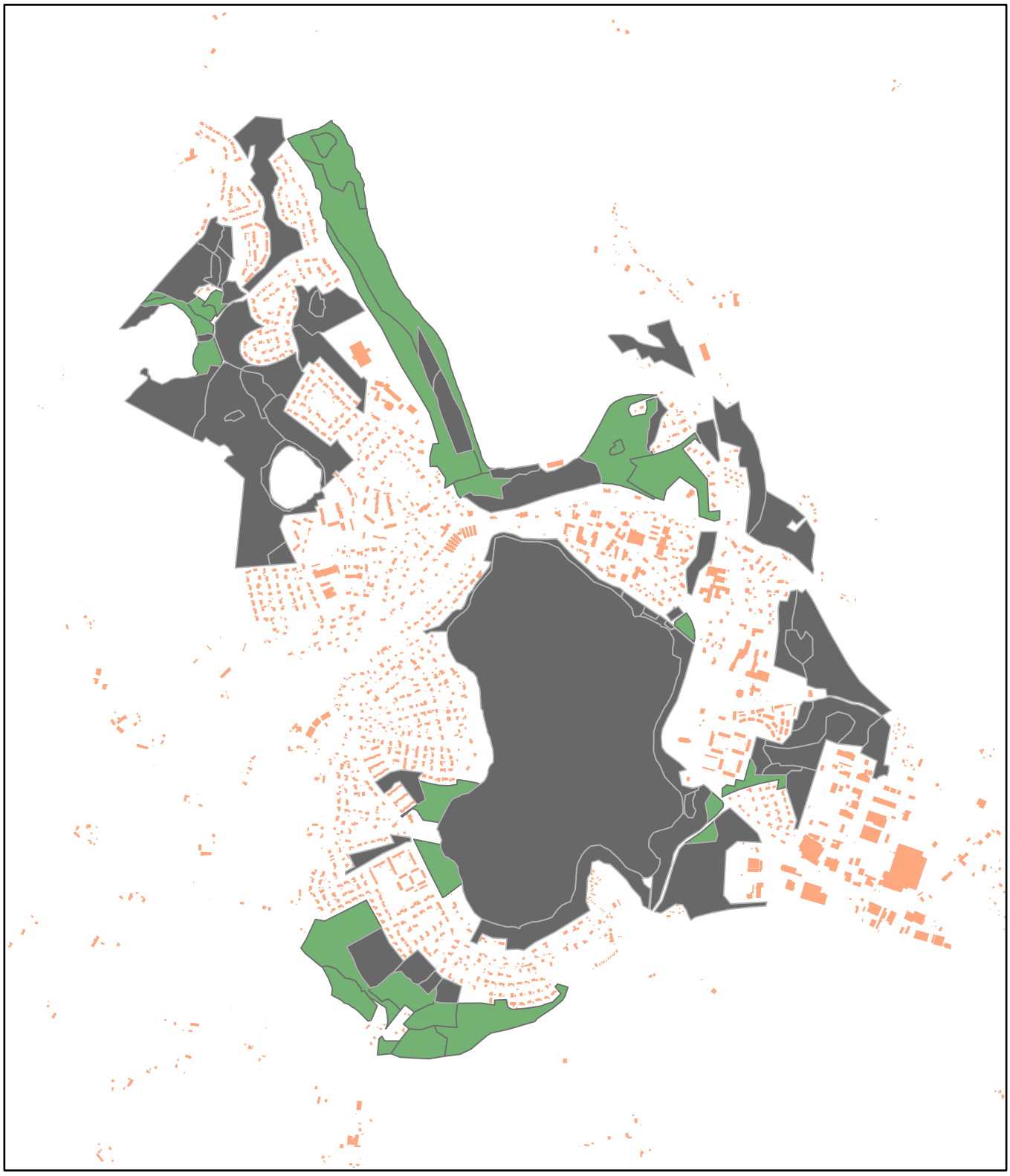
Byggnader

Ja, medel finns troligen

Nej, medel finns ej

0 0,5 1 km

4. MEDEL

Ekonomiska medel Löpande skötselfas Länsstyrelsen

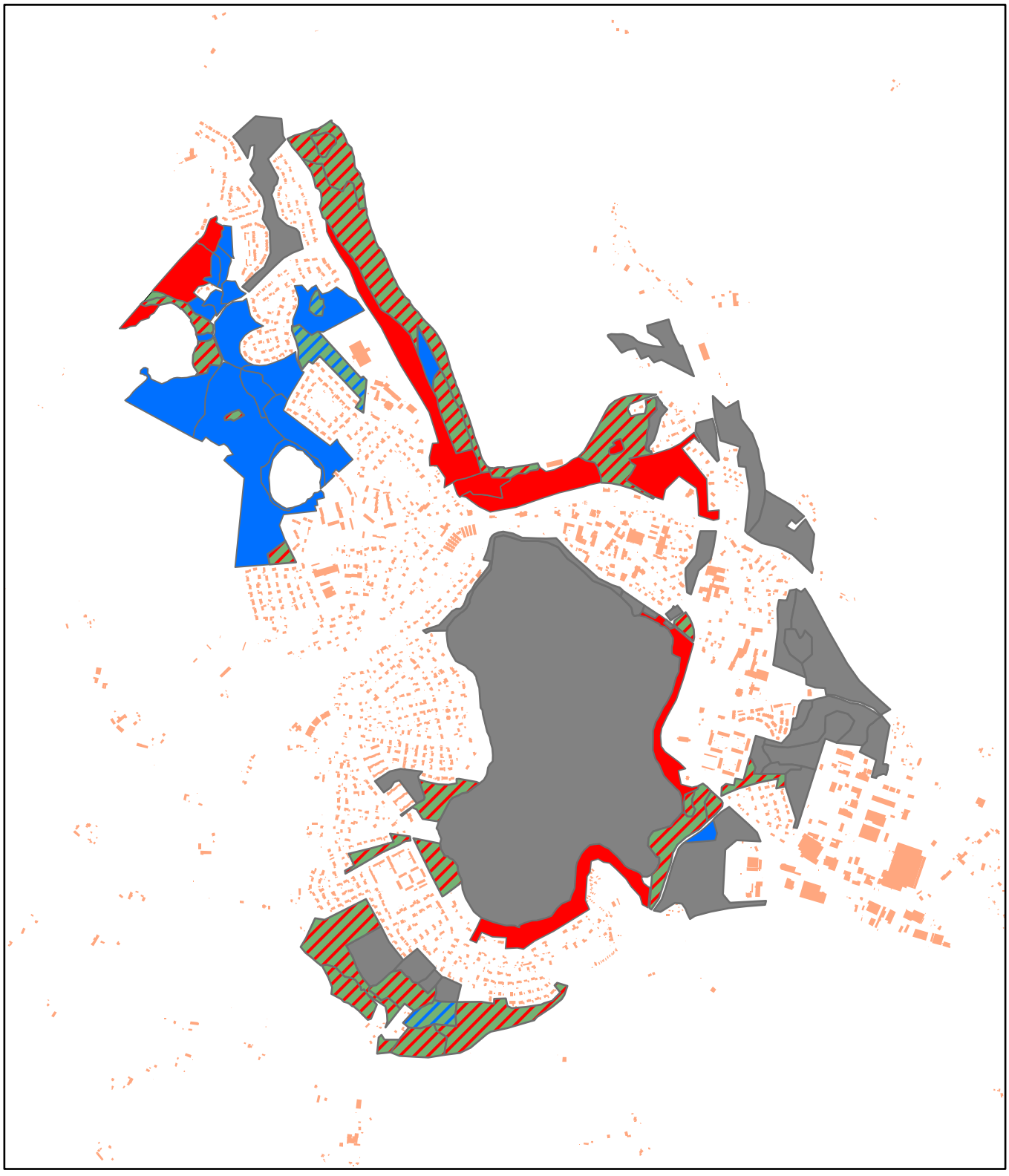
Byggnader

Ja, medel finns troligen

Nej, medel finns ej

0 0,5 1 km

4. MEDEL

Ekonomisk översikt; Restaurering Gräsmark

- ++ (Låga kostnader för manuella/maskinåtgärder och hög intäkt)
- + (Låga kostnader för manuella/maskinåtgärder och positiv intäkt)
- 0 (Jämvikt för kostnader med manuella/maskinåtgärder)
- - (Medelstora kostnader för manuella/maskinåtgärder, mindre intäkt)
- - - (Stora kostnader för manuella/maskinåtgärder, liten intäkt)
- Ej relevant

Byggnader

0 0,5 1 km

15. Övrigt

SKOGSSTYRELSEN

Översiktskarta för deponiplatser invasiva arter östra delen

0 70 140 210 280 350 Meter

Kartprojektion: SWEREF99-TM
Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial
© Lantmäteriet 109/2037.

SKOGSSTYRELSEN

Översiktskarta för deponiplatser invasiva arter östra delen

0 70 140 210 280 350 Meter

Kartprojektion: SWEREF99-TM
Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial
© Lantmäteriet 109/2037.

SKOGSSTYRELSEN

Översiktskarta för deponiplatser invasiva arter södra delen

0 100 200 300 400 500 Meter

Kartprojektion: SWEREF99-TM
Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial
© Lantmäteriet 109/2037.

SKOGSSTYRELSEN

Översiktskarta för utsiktsplatser med faciliteter

0 70 140 210 280 350 Meter

Kartprojektion: SWEREF99-TM
Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial
© Lantmäteriet 109/2037.

SKOGSSTYRELSEN

Översiktskarta för utsiktsplatser med faciliteter östra delen

0 70 140 210 280 350 Meter

Kartprojektion: SWEREF99-TM
Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial
© Lantmäteriet 109/2037.

SKOGSSTYRELSEN

Översiktskarta för utsiktsplatser med faciliteter södra delen

0 100 200 300 400 500 Meter

Kartprojektion: SWEREF99-TM
Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial
© Lantmäteriet 109/2037.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 80

Dnr KS-2025-000048100

Snöskottning till pensionärer i Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet

Arbetsmarknadsenheten (AME) i Dals-Eds kommun tillhandhåller sedan många år en snöskottningsservice till kommunens pensionärer.

Under senare år har det blivit allt svårare att upprätthålla service kring manuell snöskottning. Det är ett fysiskt krävande uppdrag som många av de medarbetare enheten har svårt att genomföra med anledning av anpassade anställningar. Det har inneburit att andra medarbetare fått fördelas för att kunna genomföra uppdraget, vilket blir ohållbart över tid.

Bedömningen är att AME utifrån de förutsättningar och det uppdrag de har idag inte klarar av att leverera den här tjänsten på ett tillfredsställande sätt framledes.

Kommunstyrelsen beslutar 2025-04-23 att återremittera ärendet och uppdra förvaltningen att återkomma med statistik kring kommunens biståndsbedömda insatser i form av hemtjänst och kommunal primärvård samt en kostnadskalkyl för vad det skulle innebära att erbjuda snöskottning för personer med biståndsbedömd insats.

Komplettering från enhetschef föreligger.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse enhetschef AME, daterad 2025-02-05
Komplettering enhetschef, daterad 2025-05-08

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

- att från och med vintersäsong 2025/2026 inte längre erbjuda snöskottningsservice till pensionärer i Dals-Eds kommun.
- att med anledning av beslutet uppdra åt kommunstyrelsförvaltningen att informera befintliga kunder om förändrade förutsättningar samt hänvisa till alternativ.

Expedieras till

KS

Kommunstyrelsen

§ 55 Dnr KS-2025-000048100

Snöskottning till pensionärer i Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet

Arbetsmarknadsenheten (AME) i Dals-Eds kommun tillhandhåller sedan många år en snöskottningsservice till kommunens pensionärer.

Under senare år har det blivit allt svårare att upprätthålla service kring manuell snöskottning. Det är ett fysiskt krävande uppdrag som många av de medarbetare enheten har svårt att genomföra med anledning av anpassade anställningar. Det har inneburit att andra medarbetare fått fördelas för att kunna genomföra uppdraget, vilket blir ohållbart över tid.

Bedömningen är att AME utifrån de förutsättningar och det uppdrag de har idag inte klarar av att leverera den här tjänsten på ett tillfredsställande sätt framledes.

Yrkande

Andreas Nilsson (M) yrkar på återremiss och att förvaltningen återkommer med statistik kring kommunens biståndsbedömda insatser i form av hemtjänst och kommunal primärvård samt en kostnadskalkyl för vad det skulle innebära att erbjuda snöskottning för personer med biståndsbedömd insats.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att Nilssons yrkande ska bifallas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse enhetschef AME, daterad 2025-02-05

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet och uppdra förvaltningen att återkomma med statistik kring kommunens biståndsbedömda insatser i form av hemtjänst och kommunal primärvård samt en kostnadskalkyl för vad det skulle innebära att erbjuda snöskottning för personer med biståndsbedömd insats.

Expedieras till

Samhällsbyggnadschef

DALS-EDS KOMMUN
Kommunstyrelsen
Eva Sjötun

SKRIVELSE
Datum: 2025-04-28
D.nr: 2025/000048

Kompletterande skrivelse efter återremiss KS 250423 – Snöskottning till pensionärer i Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet

Arbetsmarknadsenheten (AME) i Dals-Eds kommun tillhandhåller sedan många år en snöskottningsservice till kommunens pensionärer. Under senare år har det blivit allt svårare att upprätthålla servicen kring manuell snöskottning. Det har då inneburit att andra medarbetare fått fördelas för att kunna genomföra uppdraget, vilket blir ohållbart över tid. Bedömningen är att AME utifrån de förutsättningar och det uppdrag de har idag inte klarar av att leverera den här tjänsten på ett tillfredsställande sätt framledes

Inför kommunstyrelsens beredning av ärendet 2025-04-09 § 50, föreslog kommunstyrelsens arbetsutskott följande beslutsförslag:

Att från och med vintersäsong 2025/2026 inte längre erbjuda snöskottningsservice till pensionärer i Dals-Eds kommun.

Att med anledning av beslutet uppdra åt kommunstyrelsförvaltningen att informera befintliga kunder om förändrade förutsättningar samt hänvisa till alternativ

KS beslutade 2025-04 23 § 55 att återremittera ärendet för att utreda följande:

- Kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet och uppdra förvaltningen att återkomma med statistik kring kommunens biståndsbedömda insatser i form av hemtjänst och kommunal primärvård samt en kostnadskalkyl för vad det skulle innebära att erbjuda snöskottning för personer med biståndsbedömd insats.

Kompletterande uppgifter utifrån återremissen

Utifrån återremissen har följande uppgifter tagits fram. I Dals-Ed finns idag ca 100 hushåll där personer bor i egen fastighet och också har någon form av biståndsbedömda insatser i form av hemtjänst och/eller kommunal primärvård.

Säsongen 2024/2025 skottade AME snö hos ca 30 hushåll och fler förfrågningar inkom under säsongen.

I samband med denna återemiss har kommunen haft kontakt med tre olika entreprenörer på orten som utför denna typ av tjänst. Deras timris för manuell snöskottning alternativt snöröjning med snöslunga ligger på mellan 450 – 495 kr timme + moms, snöröjning med mindre maskin ligger på ca 800 kr + moms.

DALS-EDS KOMMUN
Kommunstyrelsen
Eva Sjötun

SKRIVELSE
Datum: 2025-04-28
D.nr: 2025/000048

För den här typen av tjänster finns också möjlighet för den enskilde att använda RUT-avdrag, utifrån nuvarande gällande regelverk.

I tjänsten

Eva Sjötun

Samhällsbyggnadschef

Snöskottning till pensionärer i Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet

Arbetsmarknadsenheten (AME) i Dals-Eds kommun tillhandhåller sedan många år en snöskottningsservice till kommunens pensionärer.

Under senare år har vi sett att det blivit allt svårare att upprätthålla den service vi haft kring manuell snöskottningen. Det är ett fysiskt krävande uppdrag som vi ser att många av de medarbetare vi har, med anledning av deras anpassade anställningar har svårt att genomföra den arbetsuppgiften. Det har då inneburit att andra medarbetare fått fördelas för att kunna genomföra uppdraget, vilket blir ohållbart över tid.

Bedömningen är att AME utifrån de förutsättningar och det uppdrag de har idag inte klarar av att leverera den här tjänsten på ett tillfredsställande sätt framledes.

Beskrivning av ärendet

Arbetsmarknadsenheten (AME) i Dals-Eds kommun tillhandhåller sedan många år en snöskottningsservice till kommunens pensionärer. Tidigare utfördes även i mån av tid, gräsklippning och vissa trädgårdstjänster men den servicen upphörde 2017.

Arbetsmarknadsenheten har sedan dess i högre grad fokuserat på att understödja teknik och service och arbeta tillsammans med den enheten för att säkerställa grunduppdraget kopplat till skötsel av parker, grönområden, badplatser, lekparker mm. AME sköter också viss sophantering och städning på återvinningsstationerna på Äng, Nössemarksvägen samt i Nössemark. Under året utför enheten även skötsel av skog, röjning av sly, service på bord/bänkar som under sommartid finns placerade i samhället och då sker även nyproduktion och översyn av leder, ledmarkeringar mm.

Arbetsgruppen består av två verksamhetsledare samt ytterligare femton personer anställda i olika former av anpassade lönebidragsanställningar. Av dessa arbetar endast en del (ca sex individer) med yttre arbetsuppgifter i skog, mark, park.

Under senare år har vi sett att det blivit allt svårare att upprätthålla den service vi haft kring manuell snöskottningen. Det är ett fysiskt krävande uppdrag som vi ser att många av de medarbetare vi har, med anledning av deras anpassade anställningar har svårt att genomföra den arbetsuppgiften. Det har då inneburit att andra medarbetare fått fördelas för att kunna genomföra uppdraget, vilket blir ohållbart över tid.

Bedömning

Bedömningen är att AME utifrån de förutsättningar och det uppdrag de har idag inte klarar av att leverera den här tjänsten på ett tillfredsställande sätt framledes.

Servicen/tjänsten är inte heller biståndsbedömd, vilket innebär en risk för ojämlik bedömning och ojämlik service till kommunens invånare.

Genom att i stället hänvisa invånarna till privata aktörer som utför denna typ av hushållsnära tjänst ges de möjlighet att använda RUT-avdraget och fortsatt få den hjälp de behöver. Samtidigt kan medarbetarna på AME i högre grad understödja medarbetarna på teknik och service, och vid behov och i mån av tid hjälpa dem med viss manuell skottning exempelvis vid nödutgångar mm.

Beslutsförslag
Att från och med vintersäsong 2025/2026 inte längre erbjuda snöskottningsservice till pensionärer i Dals-Eds kommun.

Med anledning av beslutet uppdra åt kommunstyrelsförvaltningen att informera befintliga kunder om förändrade förutsättningar samt hänvisa till alternativ.

Beslutsunderlag
Klicka eller tryck här för att ange text.

Beslutet skickas till:
Klicka eller tryck här för att ange text.

I tjänsten

Eva Sjötun
Enhetschef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 50

Dnr KS-2025-000048100

Snöskottning till pensionärer i Dals-Eds kommun

Sammanfattning av ärendet

Arbetsmarknadsenheten (AME) i Dals-Eds kommun tillhandhåller sedan många år en snöskottningsservice till kommunens pensionärer.

Under senare år har det blivit allt svårare att upprätthålla servicen kring manuell snöskottning. Uppdraget är fysiskt krävande och det saknas medarbetare att genomföra arbetsuppgiften inom ramen för anpassade anställningar. Det har då inneburit att andra medarbetare fått fördelas för att kunna genomföra uppdraget, vilket blir ohållbart över tid.

Bedömningen är att AME utifrån de förutsättningar och det uppdrag de har idag inte klarar av att leverera den här tjänsten på ett tillfredsställande sätt framledes.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse enhetschef AME, daterad 2025-02-05

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att

- från och med vintersäsong 2025/2026 inte längre erbjuda snöskottningsservice till pensionärer i Dals-Eds kommun.
- med anledning av beslutet uppdra åt kommunstyrelsförvaltningen att informera befintliga kunder om förändrade förutsättningar samt hänvisa till alternativ.

Expedieras till

KS

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 81

Dnr KS-2025-000109266

Remiss av slutbetänkande SOU 2025:17 Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning

Sammanfattning av ärendet

Dals-Eds kommun har fått en remiss för yttrande avseende slutbetänkande SOU 2025:17 Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning. Utredningens uppdrag är att lämna förslag för att anpassa svensk lagstiftning till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010, här kallad avskogningsförordningen.

Förslagen ska syfta till att regelverket följs på ett kostnadseffektivt och rättssäkert sätt och att hela Sverige kan anses vara ett lågriskland i förordningens mening, samtidigt som administrativa kostnader minimeras och jord- och skogsbrukets konkurrenskraft upprätthålls. Enligt utredningens direktiv ska utredningen bland annat föreslå de författningsändringar som bedöms nödvändiga eller lämpliga för att anpassa svensk rätt till avskogningsförordningen och identifiera vilken lagstiftning i Sverige som är relevant för att råvaror och produkter som produceras i Sverige ska uppfylla avskogningsförordningens krav för att få säljas på den inre marknaden eller exporteras.

Utredningen ska vidare identifiera vilka bestämmelser i svensk rätt som motverkar avskogning och skogsförstörelse och vid behov föreslå nya regler samt lämna de förslag som bedöms lämpliga för att anpassa svensk rätt till sanktionsbestämmelserna i avskogningsförordningen. Utredningens förslag bedöms inte ha några effekter på det kommunala självstyret. Ärendet har lyfts på beredningsgruppen 2025-04-28 där det föreslås att Dals-Eds kommun avstår yttrande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadschef, daterad 2025-04-29
Remiss av slutbetänkande SOU 2025:17

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar att Dals-Eds kommun avstår yttrande.

Expedieras till

KS

DALS-EDS KOMMUN

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum:2025-04-29
D.nr:

Remiss av slutbetänkande SOU 2025:17 Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning

Sammanfattning
Dals-Eds kommun har fått en remiss för yttrande avseende slutbetänkande SOU 2025:17 Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning.

Utredningens uppdrag är att lämna förslag för att anpassa svensk lagstiftning till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010, här kallad avskogningsförordningen.

Förslagen ska syfta till att regelverket följs på ett kostnadseffektivt och rättssäkert sätt och att hela Sverige kan anses vara ett lågriskland i förordningens mening, samtidigt som administrativa kostnader minimeras och jord- och skogsbrukets konkurrenskraft upprätthålls. Enligt utredningens direktiv ska utredningen bland annat föreslå de författningsändringar som bedöms nödvändiga eller lämpliga för att anpassa svensk rätt till avskogningsförordningen och identifiera vilken lagstiftning i Sverige som är relevant för att råvaror och produkter som produceras i Sverige ska uppfylla avskogningsförordningens krav för att få säljas på den inre marknaden eller exporteras.

Utredningen ska vidare identifiera vilka bestämmelser i svensk rätt som motverkar avskogning och skogsförstörelse och vid behov föreslå nya regler samt lämna de förslag som bedöms lämpliga för att anpassa svensk rätt till sanktionsbestämmelserna i avskogningsförordningen.

Utredningens förslag bedöms inte ha några effekter på den kommunala självstyrelsen.

Ärendet har lyfts på beredningsgruppen 2025-04-28 där det föreslås att Dals-Eds kommun avstår yttrande.

Beslutsförslag
Nämnd beslutar att Dals-Eds kommun avstår yttrande.

I tjänsten

Eva Sjötun
Samhällsbyggnadschef

Expedieras till
Här ska framgå till vilka beslutet ska skickas.

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Bankgiro
Box 31	Storgatan 27	+46 (0)534-19000	534-4072
S-668 21 Ed		Telefax	Org.nr
		+46 (0)534-10550	212000-1413

Internet: www.dalsed.se E-post: kommun@dalsed.se

Länk till SOU 2025:17 Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning - Regeringen.se

Remiss av SOU 2025:17 Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning

Remissvaren ska ha kommit in till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet **senast den 27 juni 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till li.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till li.smf@regeringskansliet.se. Ange diarienummer LI2025/00674 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Om remissen är begränsad till en viss del av betänkandet, anges detta inom parentes efter remissinstansens namn i remisslistan. En sådan begränsning hindrar givetvis inte att remissinstansen lämnar synpunkter också på övriga delar.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Betänkandet kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Remissinstanserna kan utan kostnad beställa tryckta exemplar av betänkandet via ett beställningsformulär hos Elanders Sverige AB.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss (SB PM 2021:1). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Turid Tersmeden

Departementsråd

Kopia till

Elanders Sverige AB, e-postadress: betankande@elanders.com

Remissmissiv - SOU 2025 17 .pdf
244K

Regeringskansliet

Remiss

2025-03-27
LI2025/00674

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Remittering av SOU 2025:17 Anpassning av svensk rätt till avskogningsförordningen

Remissinstanser

1. Bergs kommun
2. BirdLife Sverige
3. Dals-Eds kommun
4. Domstolsverket
5. Dorotea kommun
6. Ekologiska jordbrukarna
7. Ekonomistyrningsverket (avsnitt 11)
8. Energiföretagen Sverige
9. Fair Trade Sverige
10. Finspångs kommun
11. Forest Stewardship Council Sverige (FSC Sverige)
12. Förbundet Svensk Fäbodkultur och utmarksbruk
13. Förbundet Sveriges Småbrukare
14. Förvaltningsrätten i Jönköping
15. Gnosjö kommun
16. Gotlands kommun
17. Grums kommun
18. GS Facket för skogs- trä- och grafisk bransch
19. Göteborgs kommun

Telefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Malmtorgsgatan 3
E-post: li.registrator@regeringskansliet.se

20. Haparanda kommun
21. Helsingborgs kommun
22. Härryda kommun
23. Innovations- och kemiindustrierna i Sverige (IKEM)
24. Integritetsskyddsmyndigheten (avsnitt 10)
25. Jokkmokks kommun
26. Jönköpings tingsrätt
27. Kammarkollegiet (avsnitt 8.11)
28. Kammarrätten i Jönköping
29. Kemikalieinspektionen
30. Kommerskollegium
31. Konkurrensverket
32. Krav
33. Kristianstad kommun
34. Kristinehamns kommun
35. Kött och chark företagen
36. Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)
37. Lindesbergs kommun
38. Livsmedelsverket
39. Livsmedelsföretagen
40. Livsmedelsgrossisterna
41. Luleå kommun
42. Länsstyrelsen i Dalarnas län
43. Länsstyrelsen i Hallands län
44. Länsstyrelsen i Jämtlands län
45. Länsstyrelsen i Kalmar län
46. Länsstyrelsen i Norrbottens län
47. Länsstyrelsen i Södermanlands län
48. Länsstyrelsen i Örebro län
49. Malung-Sälens kommun

50. Mellanskog
51. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
52. Naturskyddsföreningen
53. Naturvårdsverket
54. Nordanstigs kommun
55. Norrköpings kommun
56. Norra Skog
57. Nynäshamns kommun
58. Polismyndigheten
59. Regelrådet, Tillväxtverket
60. Region Jönköpings län
61. Region Kronoberg
62. Region Skåne
63. Region Värmland
64. Region Västerbotten
65. Sametinget
66. Sjöbo kommun
67. Skogsindustrierna
68. Skogsstyrelsen
69. Skogssällskapet
70. SMF Skogsentreprenörerna
71. Småsågarnas Riksförbund
72. Spillkråkan – nätverk för Sveriges kvinnliga skogsägare
73. Statens energimyndighet
74. Statens jordbruksverk
75. Statskontoret
76. Stockholms kommun
77. Stockholms universitet
78. Sveaskog Förvaltnings AB
79. Svensk Dagligvaruhandel

80. Svensk Handel
81. Svenska Bioenergiföreningen
82. Svenska Bokhandlarföreningen
83. Svenska Choklad-, Konfektyr- och Kexfabrikantföreningen
84. Svenska Förläggareföreningen
85. Svenska institutet för standarder
86. Svenska Kaffeföreningen
87. Svenska Kyrkan
88. Svenska Plattformen för riskgrödor
89. Svenska PEFC
90. Svenska Samernas Riksförbund
91. Svenskt Näringsliv
92. Svenskt Sigill
93. Sveriges Allmänningsskogars Förbund
94. Sveriges Foder- och spannmålsproducenter
95. Sveriges Häradsallmänningsförbund
96. Sveriges Jordägareförbund
97. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)
98. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
99. Sveriges mjölkbönder
100. Sveriges nötköttsproducenter
101. Sågverkens Riksförbund
102. Södra Skogsägarna
103. Teknikföretagen
104. Timrå kommun
105. Tullverket
106. Trä- och Möbelföretagen
107. Upphandlingsmyndigheten
108. Uppsala universitet
109. Varbergs kommun

110. Vimmerby kommun
111. Vänersborgs kommun
112. Värmdö kommun
113. Världsnaturfonden WWF
114. Västra Götalandsregionen
115. Växjö kommun
116. Åklagarmyndigheten
117. Älvdalens kommun
118. Örnsköldsviks kommun
119. Östersunds tingsrätt.

Remissvaren ska ha kommit in till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet **senast den 27 juni 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till li.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till li.smf@regeringskansliet.se. Ange diarienummer LI2025/00674 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Om remissen är begränsad till en viss del av betänkandet, anges detta inom parentes efter remissinstansens namn i remisslistan. En sådan begränsning hindrar givetvis inte att remissinstansen lämnar synpunkter också på övriga delar.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Betänkandet kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Remissinstanserna kan utan kostnad beställa tryckta exemplar av betänkandet via ett beställningsformulär hos Elanders Sverige AB.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss (SB PM 2021:1). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Turid Tersmeden
Departementsråd

Kopia till

Elanders Sverige AB, e-postadress: betankande@elanders.com

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 82 Dnr KS-2025-000118310

Remiss - Förslag till nya föreskrifter för Västra Götalands län samt upphävande av Trafikverkets föreskrifter (TRVTFS 2024:18) om bärighetsklasser i Västra Götalands län.

Sammanfattning av ärendet

Väghållningsmyndigheten i region Väst har för avsikt att ändra bärighetsklasser på vissa vägar i Västra Götalands län och föreslår därför att Trafikverkets föreskrifter (TRVTFS 2024:18) om bärighetsklasser i Västra Götalands län ska upphöra att gälla och nya föreskrifter beslutas.

Bärighetsrestriktioner används för att skydda vägar och broar mot skador och nedbrytning från tung trafik och bärigheten beror på en kombination av naturliga förutsättningar och vägkonstruktionens egenskaper. Om inte annat föreskrivits tillhör en allmän väg bärighetsklass 1 (BK1), men vägar som kan klara högre bärighetsklass än BK1 och som ingår i det upplåtna vägnätet för BK4 kan föreskrivas få BK4.

De berörda vägarna bedöms av Trafikverket redan ha sådan standard att de klarar bärighetsklass BK4. Genom att ändra bärighetsklass uppnås ökad samhällsnytta främst i form av minskad miljöbelastning och ökad trafiksäkerhet utan att några investeringar behövs.

Inom Dals-Eds kommun innebär förslaget inga förändringar för väg 164 och 166 som sedan tidigare har sträckor med BK4. Förslaget innebär förändring gällande väg 2115 där sträckan väg 164. 166 Skottbacka – väg 2183 Ed samt väg 2183 sträckan väg 2115 Ed – väg 2206 Nolby föreslås klassas med BK4.

Beläggningen på väg 2115 har idag stora brister, vilket Dals-Eds kommun löpande påtalat för Trafikverket. Om vägen ska klara ytterligare påfrestning bedöms vägarna behöva bättre underhåll.

Beslutsunderlag

Konsekvensutredning till förslag om bärighetsföreskrifter, Trafikverket TRV 2025/1021
Förslag till trafikföreskrift

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar att påpeka vikten av att vägarna underhålls bättre för att klara påfrestningarna och att det är viktigt att även finmaskigt vägnät och broar säkerställs för att klara godstransporter. I övrigt har Dals-Eds kommun inget att erinra mot

forts. § 82

förslaget till nya föreskrifter samt upphävande av Trafikverkets föreskrifter TRVTFS 2024:18 om bärighetsklasser i Västra Götalands län under förutsättning att de vägar som omklassas har den standard som krävs för BK4.

Expedieras till

KS

Remiss - Förslag till nya föreskrifter för Västra Götalands län samt upphävande av Trafikverkets föreskrifter (TRVTFS 2024:18) om bärighetsklasser i Västra Götalands län.

Sammanfattning av ärendet

Väghållningsmyndigheten i region Väst har för avsikt att ändra bärighetsklasser på vissa vägar i Västra Götalands län och föreslår därför att Trafikverkets föreskrifter (TRVTFS 2024:18) om bärighetsklasser i Västra Götalands län ska upphöra att gälla och nya föreskrifter beslutas.

Bärighetsrestriktioner används för att skydda vägar och broar mot skador och nedbrytning från tung trafik och bärigheten beror på en kombination av naturliga förutsättningar och vägkonstruktionens egenskaper. Om inte annat föreskrivits tillhör en allmän väg bärighetsklass 1 (BK1), men vägar som kan klara högre bärighetsklass än BK1 och som ingår i det upplåtna vägnätet för BK4 kan föreskrivas få BK4.

De berörda vägarna bedöms av Trafikverket redan ha sådan standard att de klarar bärighetsklass BK4. Genom att ändra bärighetsklass uppnås ökad samhällsnytta främst i form av minskad miljöbelastning och ökad trafiksäkerhet utan att några investeringar behövs.

Inom Dals-Eds kommun innebär förslaget inga förändringar för väg 164 och 166 som sedan tidigare har sträckor med BK4. Förslaget innebär förändring gällande väg 2115 där sträckan väg 164. 166 Skottbacka – väg 2183 Ed samt väg 2183 sträckan väg 2115 Ed – väg 2206 Nolby föreslås klassas med BK4.

Beläggningen på väg 2115 har idag stora brister, vilket Dals-Eds kommun löpande påtalat för Trafikverket. Om vägen ska klara ytterligare påfrestning bedöms vägarna behöva bättre underhåll.

Beskrivning av ärendet

Trafikverkets bedömning är att vägsträckorna klarar BK4 under förutsättning att de villkor som framgår av § 2 i föreskriften efterföljs. Av § 2 framgår följande:

> *Villkor för att BK4 Utöver vad som framgår i trafikförordningen (1998:1276) ska förande av fordon eller fordonståg vara förenade med särskilda villkor enligt följande. Motordrivna fordon med en bruttovikt som överstiger 32 ton ska ha en drivande axel som är försedd med dubbelmonterade hjul och luftfjädring eller likvärdig fjädring, eller att drivaxlarna är försedda med dubbelmonterade hjul och vikten inte överskrider 9.5 ton på någon av axlarna. TRVTFS :För fordonskombinationer gäller dessutom att om bruttovikten överstiger 64 ton ska minst 65 procent av släpvagnens eller släpvagnarnas sammanlagda bruttovikt belastas av sådana axlar med dubbelmonterade hjul. Fordon eller fordonståg*

registrerade i transportstyrelsens fordonsregister, före 2018-12-31, undantas från ovanstående villkor.

Beslutsförslag
Kommunstyrelsen beslutar att Dals-Eds kommun inte har något att erinra mot förslaget till nya föreskrifter samt upphävande av Trafikverkets föreskrifter TRVTFS 2024:18 om bärighetsklasser i Västra Götalands län. Dals-Eds kommun vill däremot påpeka vikten av att vägarna underhålls bättre för att klara påfrestningarna och att det är viktigt att även finmaskigt vägnät och broar säkerställs för att klara godstransporter.

Beslutsunderlag
Konsekvensutredning till förslag om bärighetsföreskrifter, Trafikverket TRV 2025/1021
Förslag till trafikföreskrift

Beslutet skickas till:
trafikverket@trafikverket.se

I tjänsten

Jessica Olsson
Kanslichef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

DALS-EDS KOMMUN

Dals-Eds Kommun <kommun@dalsed.se>

Förslag till nya bärighetsföreskrifter för Västra Götalands län

1 meddelande

noreply@trafikverket.se <noreply@trafikverket.se> 4 april 2025 kl. 08:44
Till: kommun@dalsed.se

Ärendenummer	**Datum**
TRV 2025/1021	2025-04-04

Mottagare

Enligt sändlista

Denna remiss gäller förslag till nya föreskrifter för Västra Götalands län samt upphävande av Trafikverkets föreskrifter (TRVTFS 2024:18) om bärighetsklasser i Västra Götalands län. Remissen omfattar konsekvensutredning samt förslag till föreskrifter.

Remissvar

Eventuella synpunkter ska ha kommit in senast den 2 juni 2025. Använd länken nedan för att svara.

Klicka för att svara

Var vänlig ange Trafikverkets diarienummer TRV 2025/1021 om ni svarar på annat sätt.

Karin Gustafsson

Trafikverket Region Västra regionen

Bilagor

Förslag till föreskrifter
Konsekvensutredning

Sändlista

Ale kommun
Alingsås kommun
Bengtsfors kommun
Bollebygds kommun
Borås stad
Dals-Ed kommun
Energiföretagen Sverige
Essunga kommun
Falköpings kommun
Färgelanda kommun
Grästorps kommun
Gullspångs kommun
Göteborgs Stad
Götene kommun
Herrljunga kommun
Hjo kommun
Härryda kommun
Karlsborgs kommun
Kollektivtrafikmyndigheten Västra Götaland
Kungälvs kommun
Lantbrukarnas Riksförbund
Lerums kommun

Lidköpings kommun
Lilla Edets kommun
Lysekils kommun
Länsstyrelsen, Västra Götalands Län
Mariestads kommun
Marks kommun
Melleruds kommun
Munkedals kommun
Mölndals stad
NTF
Orust kommun
Partille kommun
Polisregion Väst
Riksförbundet Enskilda Vägar
Riksförbundet M Sverige
Skara kommun
Skogforsk
Skogsindustrierna
Skövde kommun
Sotenäs kommun
Stenungsunds kommun
Strömstads kommun
Svenljunga kommun
Svensk Kollektivtrafik
Svenska kraftnät
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Taxiförbundet
Sveriges Bussföretag
Sveriges Åkeriföretag
Tanums kommun
Tibro kommun
Tidaholms kommun
Tjörns kommun
Tranemo kommun
Trollhättans Stad
Töreboda kommun
Uddevalla kommun
Ulricehamns kommun
Vara kommun
Vårgårda kommun
Vänersborgs kommun
Västra Götalandsregionen
Västsvenska Handelskammaren
Västtrafik
Åmåls kommun
Öckerö kommun

Trafikverket

411 04 GÖTEBORG
Besöksadress: Vikingsgatan 2–4, GÖTEBORG

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Direkt: +46 10-123 30 92
Epost: karin.gustafsson@trafikverket.se

---

2 bilagor

Trafikforeskrift - forslag.pdf
3201K

Konsekvensutredning till forslag om barighetsforeskrifter Vastra Gotalnads lan 2025.pdf
2975K

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Västra Götalands län; TRVTFS :

beslutade den

Trafikverket föreskriver följande med stöd av 4 kap. 11 § trafikförordningen (1998:1276).

1 § Följande vägar i Västra Götalands län ska tillhöra bärighetsklass 4 på följande sträckor.

Väg	Sträcka
E6	Hallands länsgräns–väg E6.20 Åbromotet södra
E6	Samtliga vägar i Lindomemotet
E6	Samtliga vägar i Åbromotet
E6	Väg E6.20 Åbromotet norra–Riksgränsen Norge
E6	Norrgående avfartsväg till väg 40, södergående påfartsväg och avfartsväg från väg 40, norrgående påfartsväg och avfartsväg från väg 40 i Kallebäcksmotet
E6	Samtliga vägar i Gullbergsmotet
E6	Samtliga vägar i Ringömotet
E6	Samtliga vägar i Klarebergsmotet
E6	Samtliga vägar i Rödbomotet
E6	Samtliga vägar i Kungälvsmotet
E6	Samtliga vägar i Kodemotet
E6	Samtliga vägar i Stora Högamotet
E6	Samtliga vägar i Stenungsundsmotet
E6	Samtliga vägar i Lyckornamotet
E6	Samtliga vägar i Ljungskilemotet
E6	Samtliga vägar i Lerbomotet
E6	Samtliga vägar i Södra Torpmotet
E6	Samtliga vägar i Norra Torpmotet
E6	Samtliga vägar i Hogstorpsmotet
E6	Samtliga vägar i Saltkällemotet
E6	Samtliga vägar i Munkedalsmotet
E6	Samtliga vägar i Gläborgsmotet
E6	Samtliga vägar i Dinglemotet
E6	Samtliga vägar i Grindmotet
E6	Samtliga vägar i Rabbalshedemotet
E6	Samtliga vägar i Tanumsmotet
E6	Samtliga vägar i Rylandsmotet
E6	Samtliga vägar i Knämmotet
E6	Samtliga vägar i Lurmotet
E6	Samtliga vägar i Sältenmotet
E6	Samtliga vägar i Skeemotet
E6	Samtliga vägar i Strömstadsmotet
E6	Samtliga vägar i Blomsholmsmotet
E6	Samtliga vägar i Hogdalsmotet
E6	Samtliga vägar i Nordbymotet
E6.20	Väg E6 Åbromotet–väg E45 Agnesbergsmotet
E6.20	Samtliga vägar i Åbromotet
E6.20	Av- och påfartsvägar i Järnbrottsmotet till väg 158
E6.20	Av- och påfartsvägar i Rödastensmotet till väg E45.1
E6.20	Avfartsväg i södergående körriktning i Vädermotet till väg 155
E6.20	Samtliga vägar i Volvomotet
E6.20	Samtliga vägar i Kålseredsmotet
E6.20	Av- och påfartsvägar i Agnesbergsmotet till väg E45
E6.20	Samtliga vägar i Ivarsbergsmotet
E6.21	Väg E6.20 Bräckemotet–väg E20 Ånäsmotet
E6.21	Av- och påfartsvägar i Bräckemotet till väg E6.20

Förslag

E6.21	Av- och påfartsvägar i Marieholmsmotet till väg E45
E6.21	Samtliga vägar i Ivarbergsmotet
E6.22	Väg 155 Ytterhamnsmotet–väg E6.20
E6.22	Samtliga vägar i Vikansmotet
E20	Väg 2680 trafikplats Glasbacken–Örebro länsgräns
E20	Trafikplats Glasbacken norrgående påfartsväg och södergående avfartsväg
E20	Samtliga vägar i trafikplats Vilan
E20	Samtliga vägar i trafikplats Kinnekulle
E20	Samtliga vägar i trafikplats Hova
E20	Samtliga vägar i trafikplats Haggården
E20	Samtliga vägar i trafikplats Brodderud
E20	Samtliga vägar i trafikplats Ullervad
E20	Väg E6.21 Ånäsmotet–väg 184 trafikplats Munkatorp
E20	Samtliga vägar i Nääsmotet
E20	Samtliga vägar i Ingaredsmotet
E20	Samtliga vägar i Bälingemotet
E20	Samtliga vägar i trafikplats Hjultorp
E20	Samtliga vägar i trafikplats Vårgårda
E20	Samtliga vägar i trafikplats Fagrabo
E20	Samtliga vägar i trafikplats Ribbingsberg
E20	Samtliga vägar i trafikplats Lekåsa
E20	Samtliga vägar i trafikplats Vara
E20	Samtliga vägar i trafikplats Jung
E20	Trafikplats Munkatorp norrgående avfartsväg och södergående påfartsväg
E20.02	Väg E20, 26 trafikplats Haggården södra–cirkulationsplats Hindseberg
26	Väg E20 Hassle–Värmlands länsgräns
26	Jönköpings länsgräns–väg E20, E20.02 trafikplats Haggården
26	Samtliga vägar i trafikplats Skövde södra
26	Samtliga vägar i trafikplats Grevagården
26	Samtliga vägar i trafikplats Loringa
26	Samtliga vägar i trafikplats Skultorp
26	Samtliga vägar i trafikplats Haggården
26	Väg E20.2 Haggården norra–väg E20 trafikplats Haggården
27	Väg 40 Viaredsmotet–Jönköpings länsgräns
27	Samtliga vägar i trafikplats Kråkered
27	Samtliga vägar i trafikplats Aplared
27	Samtliga vägar i trafikplats Björsdamm
40	Väg E6, E20 Kallebäcksmotet–väg 27 Viaredsmotet
40	Samtliga vägar i Bårhultsmotet
40	Samtliga vägar i Ryamotet
40	Samtliga vägar i Grandalsmotet
40	Samtliga vägar i Kullamotet
40	Samtliga vägar i Grönkullenmotet
40	Samtliga vägar i Nabbamotet
40	Samtliga vägar i Flygplatsmotet
40	Väg 41, 42 Annelundsmotet–Jönköpings länsgräns
40	Samtliga vägar i Dalsjöforsmotet
40	Samtliga vägar i Ulricehamnsmotet
40	Samtliga vägar i Hössnamotet
40	Avfartsväg i västlig körrriktning och påfartsväg i östlig körriktning i Annelundsmotet
40	Samtliga vägar i Hökerumsmotet
40	Samtliga vägar i Rångedalamotet
41	Väg 27 cirkulationsplats Kråkered södra–väg 40, 42 Annelundsmotet
42	Cirkulationsplats Nordskogen–väg E20, 1900 cirkulationsplats Hjultorp västra
42	Väg E20, 1907 trafikplats Vårgårda–väg 42, 44, 47 cirkulationsplats Mulltorp
44	Väg E6, 786 Södra Torpmotet–väg E45 trafikplats Båberg
44	Samtliga vägar i Kurödsmotet
44	Samtliga vägar i Ramserödsmotet
44	Samtliga vägar i trafikplats Väne-Ryr
44	Samtliga vägar i trafikplats Grunnebo
44	Samtliga vägar i Råsserödsmotet
44	Väg 44.4 cirkulationsplats Skararondellen–väg E20 trafikplats Kinnekulle

Förslag

44	Väg E45 trafikplats Stallbacka–väg 44.3, 2578 cirkulationsplats Ågårdsrondellen
44	Samtliga vägar i trafikplats Hullsjön
E45	Väg 2013 Sjuntorpsmotet–väg 2222 Svärdsviken
E45	Samtliga vägar i trafikplats Götered
E45	Samtliga vägar i trafikplats Båberg
E45	Samtliga vägar i trafikplats Skogsbo
E45	Samtliga vägar i trafikplats Stallbacka
E45	Norrgående påvartsväg och södergående avfartsväg i Sjuntorpmotet
E45	Väg 164 cirkulationsplats Åmål–Värmlands länsgräns
E45	Väg E45.01 Fiskhamnsmotet–väg 2014 Torpabron södra
E45	Samtliga vägar i Norra Lilla Edetmotet
E45	Samtliga vägar i Södra Lilla Edetmote
E45	Samtliga vägar i Lödösemotet
E45	Samtliga vägar i Alvhemmotet
E45	Samtliga vägar i Norra Skeppslandamotet
E45	Samtliga vägar i Södra Skepplandamotet
E45	Samtliga vägar i Norra Älvängenmotet
E45	Samtliga vägar i Alaforsmotet
E45	Samtliga vägar i Nolmotet
E45	Samtliga vägar i Nödingemotet norra
E45	Samtliga vägar i Stora Vikenmotet
E45	Samtliga vägar i Marieholmsmotet
E45.01	Väg E6.20 Kungsstensmotet–väg E45 Fiskhamnsmotet
46	Väg 40 cirkulationsplats Ulricehamnsmotet södra–väg 40 cirkulationsplats Ulricehamnsmotet norra
49	Väg 44 cirkulationsplats Alebäcksrondellen–väg 26 trafikplats Skövde
49	Samtliga vägar i trafikplats Axvall
49	Samtliga vägar i trafikplats Mariesjö
155	Väg 575 cirkulationsplats Hönö Rödsund–väg E6.20 Vädermotet
155	Samtliga vägar i Sörredsmotet
155	Samtliga vägar i Ytterhamnsmotet
155	Samtliga vägar i Syrhålamotet
156	Väg 40, 554 Ryamotet–väg 40 Ryamotet
160	Väg E6, 650 cirkulationsplats Stora Högamotet östra–väg E6, 645 cirkulationsplats Stora Högamotet västra
161	Väg E6 cirkulationsplats Norra Torpmotet västra–väg E6 cirkulationsplats Norra Torpmotet östra
162	Väg E6, 832 cirkulationsplats Gläborgsmotet–väg E6 Gläborgsmotet
163	Cirkulationsplats Rylandsmotet
163	Väg E6, 914 cirkulationsplats Tanumsmotet–väg E6 Tanumsmotet
163	Väg E6 Grindmotet östra–väg E6 Grindmotet västra
164	Väg E6 Strömstadsmotet–väg E6 cirkulationsplats Strömstadsmotet
167	Väg E6, 680 Lyckornamotet–väg 671 Lyckornamotet
167	Väg E45 cirkulationsplats Norra Lilla Edetmotet–väg E45 södergående avfartsväg i Norra Lilla Edetmotet
168	Väg E6, 625 Kungälvsmotet–väg E6 cirkulationsplats Kungälvsmotet
174	Väg E6 Dinglemotet östra–väg E6 Dinglemotet västra
176	Väg E6 Blomsholmsmotet västra–väg 988 Hee
184	Väg 46 Sikagården–väg 49 Passagården
186	Väg E20, 2511 trafikplats Lekåsa–väg E20 trafikplats Lekåsa
187	Väg E20, 2538 trafikplats Vara–väg 2532 Vara
200	Väg E20 trafikplats Hova västra–väg 26 Bräckan
503	Väg E6, E20 cirkulationsplats Lindomemotet västra–väg E6, E20 cirkulationsplats Lindomemotet östra
524	Rastplats Grandalen–väg 40 Grandalsmotet
527	Väg 40 Kullamotet södra–väg 40 Kullamotet norra
574.01	Väg E6 Klarebergsmotet–väg E6.20 Norrleden
587	Väg E6 Rödbomotet västra–väg E6 cirkulationsplats Rödbomotet
675	Väg E6 Ljungskilemotet östra–väg E6 Ljungskilemotet västra
678	Väg E6 Lerbomotet–väg 44 Råsserödsmotet
697	Väg 44 påfartsväg trafikplats Väne-Ryr västra–väg 44 påfartsväg trafikplats Väne-Ryr östra
697.01	Väg 44, Stampgatan trafikplats Grunnebo–väg 697 Ässet

förslag

787	Väg E6 cirkulationsplats Saltkällemotet södra–väg E6 cirkulationsplats Saltkällemotet norra
813	Väg E6 cirkulationsplats Munkedalsmotet norra–väg E6 cirkulationsplats Munkedalsmotet södra
832	Tradenvägen södra–väg E6 cirkulationsplats Håbymotet
911	Väg E6 Rabbalshedemotet–väg E6, 920 cirkulationsplats Rabbalshedemotet
974	Väg E6 Lurmotet västra–väg E6 Lurmotet östra
977	Väg E6 cirkulationsplats Knämmotet västra–väg E6 Knämmotet östra
990	Väg E6 Sältenmotet västra–väg E6 Sältenmotet östra
990	Cirkulationsplats Skeemotet östra
1027	Väg E6, 990 cirkulationsplats Skeemotet östra–134 m väster om väg E6 cirkulationsplats Skeemotet västra
1040	Väg E6, 988 cirkulationsplats Hogdalsmotet–väg E6 Hogdalsmotet
1040	Väg E6 cirkulationsplats Nordbymotet västra–väg E6 cirkulationsplats Nordbymotet östra
1627	Väg 40 Grönkullemotet södra–väg 40 Grönkullemotet norra
1721	Väg 40, 1704 cirkulationsplats Hössnamotet södra–väg 40 cirkulationsplats Hössnamotet norra
1751	Väg E20, 1956 cirkulationsplats Ingaredsmotet–väg E20 Ingaredsmotet
1960	Väg E45 Stora Vikenmotet–väg 1960.12 cirkulationsplats Stora Vikenmotet
1960	Väg E45, 1967 cirkulationsplats Nödingemotet norra–väg 1960.13 Nödingemotet norra
1960	Cirkulationsplats Nol västra
1960	Väg 1968 Alafors–väg 1960.15 cirkulationsplats Alaforsmotet östra
1960	Cirkulationsplats Norra Älvängenmotet
1960.12	Väg 1960 cirkulationsplats Stora Vikenmotet–väg E45 Stora Vikenmotet
1960.13	Väg 1960 Nödingemotet norra–väg E45 Nödingemotet norra
1960.14	Väg E45, 1960 cirkulationplats Nol västra–väg E45 Nolmotet
1960.15	Väg 1960 cirkulationsplats Alaforsmotet östra–väg E45 Alaforsmotet
1960.17	Väg 1960 cirkulationsplats Norra Älvängenmotet–väg E45 Norra Älvängenmotet
1978	Väg E6 Södra Skepplandamotet–väg 1960 cirkulationsplats Södra Skepplanda motet
1979	Väg E45 Norra Skepplandamotet norra–väg E45 Norra Skepplandamotet södra
1979.01	Väg 1979 Norra Skepplandamotet–väg 2002 Norra Skepplandamotet
1996	Väg E45 cirkulationsplats Lödösemotet västra–väg E45 cirkulationsplats Lödösemotet östra
2002	Väg 1979.1 Norra Skepplandamotet–väg E45 cirkulationsplats Norra Skepplandamotet
2002	Cirkulationsplats Alvhem
2005	Väg 42, 44, 47 trafikplats Hullsjön södra–väg 42, 44, 47 trafikplats Hullsjön norra
2013	Väg E45, 2014 cirkulationsplats Sjuntorpsmotet södra–väg E45 cirkulationsplats Sjuntorpsmotet norra
2022	Väg E45 cirkulationsplats Södra Lilla Edetmotet västra–väg E45, 2003 cirkulationsplats Södra Lilla Edetmotet östra
2029	Väg 44 avfartsväg trafikplats Väne-Ryr–väg 697 Väne-Ryr västra
2056	Väg E45 trafikplats Götered östra–väg E45 trafikplats Götered västra
2532	Väg 187 Vara–väg E20 trafikplats Vara
2623	Väg E20 trafikplats Jung–väg E20 cirkulationsplats Jung
2680	Väg E20 trafikplats Glasbacken västra–väg E20 trafikplats Glasbacken östra
2683	Väg 49, 2740 cirkulationsplats Axvall norra–väg 49 cirkulationsplats Axvall södra
2755	Cirkualtionsplats Götene

2 § Följande vägar i Västra Götalands län ska tillhöra bärighetsklass 4 på följande sträckor.

Utöver vad som framgår i trafikförordningen (1998:1276) ska förande av fordon eller fordonståg vara förenade med särskilda villkor enligt följande.
Motordrivna fordon med en bruttovikt som överstiger 32 ton ska ha en drivande axel som är försedd med dubbelmonterade hjul och luftfjädring eller likvärdig fjädring, eller att drivaxlarna är försedda med dubbelmonterade hjul och vikten inte överskrider 9.5 ton på någon av axlarna.

remiss

För fordonskombinationer gäller dessutom att om bruttovikten överstiger 64 ton ska minst 65 procent av släpvagnens eller släpvagnarnas sammanlagda bruttovikt belastas av sådana axlar med dubbelmonterade hjul.
Fordon eller fordonståg registrerade i transportstyrelsens fordonsregister, före 2018-12-31, undantas från ovanstående villkor

Väg	Sträcka
41	Väg 1607 Berghem–väg 27 Kråkered södra
41	Samtliga vägar i trafikplats Kinna
41	Samtliga vägar i trafikplats Hede
41	Samtliga vägar i trafikplats Skene
46	Väg 40 cirkulationsplats Ulricehamnsmotet norra–väg 2803 cirkulationsplats Åsarp Cirkulationsplats Borgumndarondellen
47	Jönköpings länsgräns–väg 46, 2868 cirkulationsplats Falköping
47	Väg 46 cirkulationsplats Falköping C–väg 44 cirkulationsplats Guldsmedstomten
~~47~~	~~Väg 44, 47 cirkulationsplats Baggården–väg 2544 Grästorp~~
49	Väg 26 trafikplats Mariesjö–Örebro länsgräns
154	Hallands länsgräns–väg 27 cirkulationsplats Kila
156	Väg 41 trafikplats Skene–Jönköpings länsgräns
156	väg 27, 40 Ryamotet södra–väg 1607 cirkulationsplats Skene backa
157	Väg 27 Limmared–väg 1739 Ulricehamn
158	Hallands länsgräns–väg E6.20 Järnbrottsmotet
158	Avfartväg i södergående körriktning och påfartsväg i södergående körriktning i Lindåsmotet
160	Väg E6, 645 cirkulationsplats Stora Högamotet västra–väg 649, 770 Nössnäsmotet norra
160	Norrgående avfartsväg och södergående påfartsväg i Nössnäsmotet
161	Väg 160, 787 cirkulationsplats Rotvik–väg E6 cirkulationsplats Norra Torpmotet västra
162	Väg 165 Gläborgsmotet–väg E6, 832 cirkulationsplats Gläborgsmotet
163	Väg 1018 Säm–väg E6, 920 cirkulationsplats Rylandsmotet
163	Väg E6 Tanumsmotet–väg 165 Norra Naverstad
164	Väg E6 cirkulationsplats Strömstadsmotet–väg E45 cirkulationsplats Åmål
164	Väg 176, 1030 cirkulationsplats Strömstad–väg E6 Strömstadsmotet
165	Väg 164 Holkekärr–Riksgränsen mot Norge
165	Väg 162 Gläborg–väg 911 Hällevadsholm
165	Väg 163 Norra Naverstad–väg 164 Backa
166	Väg 164 Kårslätt–väg E45 cirkulationsplats Mellerud norra
166	Riksgränsen mot Norge–väg 164 Mon
167	Väg 671 Lyckornamotet–väg E45 cirkulationsplats Norra Lilla Edetmotet
170	Väg E6 Stenungsundmotet norra–väg 770 Stenugnsund
170	Samtliga vägar i Stenungsundsmotet norra
172	Väg 44, 688 Kurödsmotet–väg 2065 Knotten
172	Väg 924 Dagsholm–väg 166 Bäckefors
172	Väg 166 Lunnane–väg 164 Steneby
172	Värmlands länsgräns vid Gustavsfors–Värmlands länsgräns vid Gårdsnäs
172	Väg 164 Skåpafors–Värmlands länsgräns vid Gustavsfors
173	Väg 2064 Västra Bodane–väg E45 Dykälla
174	Väg 165, 929 cirkulationsplats Dingle–väg E6 Dinglemotet östra
176	Väg 164, 1030 cirkulationsplats Strömstad–Väg E6 Blomsholmsmotet västra
180	Fjällgatan, Borås–väg 190 Brobacka
181	Väg E20 trafikplats Fagrabo–väg 47, 2632 Mellomgården
182	Väg 42, 1782 Stenatorp–väg 46 Timmele
183	Väg 42, 1801 cirkulationsplats Fristad–väg 182 Stenö
183	Väg 182 Grude–väg 181 Bergagärde
186	Väg E20 Lekåsamotet–väg 2503 Krokstorp
186	Väg 2509 Essunga kyrka–väg 47 Grästorp
187	Väg 47 Long västra–väg 44 Ågården
187	Väg 2532 Vara norra–väg 47 Long östra
190	Väg 1968 Brogården–väg 186 cirkulationsplats Nossebro östra
193	Väg 47 Rännefalan–väg 195 Linderyd
194	Väg 49 cirkulationsplats Huseby–väg 195 cirkulationsplats Hjo-Källebo

Förslag

195	Jönköpings länsgräns–väg 49 Lampås
200	Väg 201 cirkulationsplats Hjälstad–väg E20 Hova
201	Väg 49 Hästekulla–väg E20 trafikplats Ullervad norra
201	Väg 194 Backafall–väg 49 cirkulationsplats Fågelviksleden
202	Väg 3061 Undenäs–väg 49 Svanvik
202	Väg E20, E20.4 Krontorp–väg 200, 3046 Töreboda
503	Hallands länsgräns–väg E6 cirkulationsplats Lindomemotet västra
503	5 236 meter väster om väg 510 Hällesåker, Östra Lindomevägen–väg 156 Eriksmyst
503	Väg E6, 20 cirkulationsplats Lindomemotet östra–162 meter öster om väg E6, 20 cirkulationsplats Lindomemotet östra, Fågelstensvägen
513	Hallands länsgräns–väg 503 cirkulationsplats Lindome
515	Hallands länsgräns–väg 503 Gränsudden
517	Väg 158, 953 Lindåsmotet västra–väg 158 Lindåsmotet östra
527	Väg 40, 27 Kullamotet norra–väg 554, 1757, 1758 cirkulationsplats Bollebygd
527	Väg 156 Hällingsjö–väg 27, 40 Kullamotet södra
535	Väg 40, 27 Bårhultsmotet–väg 549 cirkulationsplats Bårhult
549	Väg 542, 549 Björrödsmotet–väg 554 Rya
554	Väg 40, 27, 156 Ryamotet–väg 527, 1757, 1758 cirkulationsplats Bollebygd
574	Väg 645 cirkulationsplats Stora Höga–väg 160 Strandkärr
645	93 meter söder om norra korsningen Brålandavägen–väg E6, 160 cirkulationsplats Stora Högamotet västra
649	1 977 meter väster om väg 650 Grösse backe–väg 650 Grösse backe
650	Väg E6, 160 cirkulationsplats Stora Högamotet östra–väg 2039 Huveröd
653	1 080 meter öster om väg 770 Ödsmål– väg 770 Ödsmål
694	Väg 172 Nordmanneröd–väg 2060 Lännebergshage
697	Väg 44 Ramserödsmotet–väg 44 påfartsväg trafikplats Väne-Ryr västra
697	Väg 44 påfartsväg trafikplats Väne-Ryr östra–väg 2028 Kvarntorp
770	1 082 meter väster om väg 653 Ödsmål–väg 653 Ödsmål
787	Väg E6 cirkulationsplats Saltkällemotet norra–väg 832 cirkulationsplats Saltkällan
813	Väg 832 cirkulationsplats Lilla Foss västra–väg E6 cirkulationsplats Munkedalsmotet norra
813	Väg 832 cirkulationsplats Lilla Foss västra–väg 816 cirkulationplats Lilla Foss
816	Väg 832 Kvistrum–väg 924 Kvistrum
816	Cirkulationsplats Lilla Foss
832	Väg 813 cirkulationsplats Lilla Foss–Tradenvägen södra
832	Väg E6, 161 cirkulationsplats Norra Torpmotet östra–väg 816 Kvistrum
832	Väg E6 cirkulationsplats Håbymotet–väg 162 Gläborgsmotet
911	Väg 165 Hällevadsholm–väg 949 Rabbalshede
914	Väg 163 Kamstorp–väg 920 Tanums kyrka
914	Väg 920 Tanum–väg E6, 163 cirkulationsplats Tanumsmotet
920	Väg E6, 911 cirkulationsplats Rabbalshedemotet–väg 914 Tanums kyrka
924	Väg 816 Kvistrum–väg 928 Stale
928	Väg 924 Stale–väg 941 Hedekas södra
951	Väg 920 Solhem–väg 952 Kustorp
952	Väg 920 Hovtorp–väg 951 Kustorp
955	Väg 849 Smeviken–väg 163 Klinkenborg
955.01	Väg 955 Grimmeland–väg 165 Äspelunden
985	Väg 164 Grålös–väg 988 Högstad
988	Väg 176 Hee–väg 985 Högstad
990	Väg E6 Sältenmotet östra–väg E6, 1027 cirkulationsplats Skeemotet östra
990	Väg E6, 1027 cirkulationplats Skeemotet östra–väg 164 cirkulationsplats Skee
990	Väg 163 Rörängen–väg E6 Sältenmotet västra
1030	Väg 990 cirkulationsplats Vik–väg 164, 176 cirkulationsplats Strömstad
1054	Väg 988 Rogstad–väg 1058 Vässby
1511	Hallands länsgräns–väg 1526 Torestorp
1520	Hallands länsgräns–väg 1526 Älekulla
1526	Väg 1532 Krok–väg 156 Örby
1526	Hallands länsgräns–väg 1530 Torestorp
1530	Väg 1526 Torestorp–väg 1547 Stora Backa

Förslag

1532	Väg 1530 Öxabäck–väg 1526 Krok
1544	Väg 1547 Ljungåsen–väg 154 Överlida
1546	Väg 154 Hallingsnäs–väg 1559 Östra Frölunda
1547	Väg 1544 Ljungåsen–väg 1530 Stora Backa
1558	Hallands länsgräns–väg 1559 Mårdaklevs kyrka
1559	Hallands länsgräns–väg 154 Axelforshed
1560	Hallands länsgräns–väg 1558 Erikslund
1564	Väg 1558 Kättarp–väg 1566 Håcksviks bro
1566	Väg 1564 Håcksviks bro–väg 1567 Skyarp
1567	Jönköpings länsgräns–väg 1566 Skyarp
1577	Väg 1578 Sjötofta–Jönköpings länsgräns
1578	Väg 1566 Håcksviks kyrka–väg 156 Tranemo
1581	Väg 1582 Risa–väg 1578 Ambjörnarp
1582	Väg 1581 Risa–väg 156 Åstarp
1585	Väg 1578 Ambjörnarp–väg 27 Agnabo
1587	Väg 156 cirkualtionsplats Tranemo–väg 27 Karlshill
1589	Väg 27 Grälebo–väg 156 Ljungsarp
1591	Väg 1589 Fåglabo–Jönköpings länsgräns
1595	Väg 1589 Lillsjön–Jönköpings länsgräns
1596	Hallands länsgräns–väg 41 Horred
1602	Hallands länsgräns–väg 41 Björketorp
1604	Väg 1602 Fotskäls kyrka–väg 156 Hjorttorp
1607	Väg 41 Berghem–väg 156 cirkulationsplats Skene backa
1609	Hallands länsgräns–väg 156 Björlanda
1612	Väg 1609 Sätila–väg 156 Hyssna
1626	Väg 156 Hyssna–väg 1627 Hyssna kyrka
1627	Väg 1626 Hyssna kyrka–väg 27, 40 Grönkullemotet södra
1651	Väg 41 Furesjö–väg 1660 Sexdrega
1655	Väg 156 Reaskäl–väg 1651 Roasjö
1660	Väg 154 Sexdrega–väg 1651 Sexdrega
1664	Väg 27 trafikplats Aplared västra–väg 27 trafikplats Aplared östra
1700	Väg 41 Hedvigsborg–Jönköpings länsgräns
1701	Väg 1700 Skäftingsbacka–väg 40 cirkulationsplats Östergården
1704	3 363 meter väster om väg 1799 Hallbron–väg 1719 cirkulationsplats Rönnåsen
1704	Samtliga vägar i trafikplats Karlsnäs
1704	Samtliga vägar i trafikplats Svensholm
1705	Väg 1706 Äspered–väg 1704 Getared
1706	Väg 1700 Stuvhult–väg 1705 Äspered
1708	Väg 1706 Hallabron–väg 1711 Komskälet
1721	Väg 1877 Häggarpet–väg 40 Kullen
1721	Väg 1876 Hössnatorp–väg 1735 Gullered
1723	Väg 1726 Hönebäck–väg 156 Gölingstorp
1726	Väg 1723 Hönebäck–väg 1728 Skogarp
1728	Väg 156 Ljungsarp–väg 1732 Mickelsgården
1728	Väg 1730 Skogarp–väg 157 Stora Bystad
1730	Väg 1728 Skogarp–väg 1731 Skogarp
1731	Väg 1730 Skogarp–väg 1732 Ölsremma
1732	Väg 1728 Mickelsgården–väg 1731 Ölsremma
1733	Väg 1732 Grebbaslätt–Jönköpings länsgräns
1735	Väg 1700 Rånnaväg–väg 1721 Gullered
1751	Väg E20 Ingaredsmotet östra–väg 1753 Edsås
1753	Väg 1751 Edsås–väg 180 Lygnared
1758	Väg 527, 554, 1757 cirkulationsplats Bollebygd–väg 180 Storskogen
1778	Väg 1900 Bälinge–väg 1765 Ön
1779	Väg 1765 Tarabo–väg 1900 Bäne
1781	Väg 1900 Hallorstorp–väg 1779 Middagsliden västra
1781	Väg 1779 Middagsliden östra–väg 1782 Eklanda
1782	Väg 1900 Tubbetorp–väg 42 Stenatorp
1790	Väg 42 Tämta–väg 183 Borgstena norra
1793	Väg 182 Ljungs järnvägsstation–472 meter väster om väg 182 Ljungs järnvägsstation
1803	Väg 42 Sölebo–väg 1818 Ågården
1807	Väg 183 Borgstena–väg 182 Upptorp

Förslag

1811	Väg 1848 Hönestorp–väg 182 Ljung
1818	Väg 1803 Ågården–väg 182 Älmestad
1820	Väg 1704 Hule–väg 1818 Nitta
1829	Väg 1704 Torp–väg 1818 Kärragärde
1848	Väg 183 Vesene–väg 182, 1933 Annelund
1848	Väg 182 Annelund–väg 181 Snipebro
1870	Väg 1874 Åfärd–väg 2792 Björkvik
1874	Väg 46 Dalum–väg 1870 Åfärd
1876	Väg 1721 Hössnatorp–Jönköpings länsgräns
1877	Väg 1721 Häggarpet–väg 1876 Liareds kyrka
1882	Väg 1876 Tåhult–väg 1884 Kölingared
1884	Väg 2792 Kölingsholm–väg 1882 Kölingared
1900	Väg E20 cirkulationsplats Bälingemotet–väg 42 cirkulationsplats Hjultorp
1960	Väg 1968 Alafors –väg 1960.15 cirkulationsplats Alaforsmotet östra
1968	Väg 1960 Alafors–väg 190 Brogården
1978	Väg 1960 cirkulationsplats Södra Skepplandamotet–väg 1979 Skepplanda
1979	Väg E45 Norra Skepplanda motet södra–1 501 m öster om väg E45 Norra Skepplandamotet södra
1996	Väg E45 cirkulationsplats Lödösemotet östra–väg 2011 Stora Boda
2002	Väg 1978 Södra Skepplandamotet–väg 1979.1 Norra Skepplanda motet
2002	Väg 1996 Lödöse–väg E45 cirkulationsplats Glässnäs
2002	Väg E45 cirkulationsplats Norra Skepplandamotet–väg E45 cirkulationsplats Alvhem
2002	Väg E45 cirkulationsplats Alvhem–495 meter norr om cirkulationsplats Alvhem
2005	Väg 2048 Velanda–väg 2020 Gärdhem
2005	Väg 42, 44, 47 trafikplats Hullsjön norra–väg 2050 cirkulationsplats Vargön
2011	Väg 2000 Upphärads kyrka–väg 42 Koberg
2012	Väg 2009 Skrehall–väg E45 cirkulationsplats Hörlycke
2013	Väg 2012 Fors kyrka–väg E45, 2014 cirkulationsplats Sjuntorpsmotet södra
2013	Väg E45 cirkulationsplats Sjuntorpsmotet norra–väg E45, 2012 cirkulationsplats Hörlycke
2014	Väg 167 cirkulationsplats Norra Lilla Edetmotet–väg E45 Torpabron södra
2015	Väg 42, 44, E45, 47 trafikplats Stallbacka–väg 2005 cirkulationsplats Koppegården
2020	Ljungvägen–väg 42 cirkulationsplats Brunnered
2025	Väg 167, 625 Ström–väg 2026 cirkulationsplats Korseberg
2026	Väg 44, E45 trafikplats Skogsbo–väg 2025 cirkualtionsplats Korseberg
2027	Väg 688, 2029 Sågebron norra–väg 2025 Torsred
2028	Väg 2025 Båberg–väg E45 trafikplats Båberg
2028	Skogshöjdsvägen–väg 2025 cirkulationsplats Båberg
2029	Väg 688, 2027 Sågebron norra–väg 44 avfartsväg trafikplats Väne-Ryr
2039	Väg 650 Huveröd–väg 167 Hasteröd
2048	Väg 2005 Velanda–väg E45 cirkulationsplats Alingsåker
2059	Väg 2062 Röshult–väg E45 Dykälla
2060	Väg 694 Lännebergshage–väg 173 Kärsrud
2115	Väg 164, 166 Skottbacka–väg 2183 Ed
2149	Väg 2162 Åsebro–väg E45 cirkulationsplats Mellerud södra
2183	Väg 2115 Ed–väg 2206 Nolby
2214	Väg 172 Alfhem–Värmlands länsgräns
2248	Väg 164, 2238 Laxarbyn–Värmlands länsgräns
2254	Värmlands länsgräns–Värmlands länsgräns
2257	Väg E45 Kasenberg–Värmlands länsgräns
2504	Väg E20 trafikplats Fagrabo–väg 190 Nossebro
2532	Väg E20 trafikplats Vara södra–väg 2521 Djäknegården
2563	Väg 44, 47 cirkulationsplats Baggården–väg 2544 Grästorp
2567	Väg 44 Nyhagen–väg 2568 Tranum
2570	Väg 44 Gillstads kyrka–väg 2559 Örslösa kyrka
2573	Väg 44 Höglunda–väg 2570 Djäknebacken
2586	Väg 2591 Häggesled–väg 2586.01 Gillstad
2586.01	Väg 2586 Gillstad–väg 44 Gillstad
2595	Väg 2586 Storegården–väg 44 Lavad
2623	85 meter söder väg 2622 Kvänum–väg E20 trafikplats Jung

Förslag

2626	Väg 2623 cirkulationsplats Kvänum–901 meter nordost om väg 2623 cirkulationsplats Kvänum
2747	Väg 2771 Skogsbolet–väg 26 Lövåsen
2761	Väg E20 trafikplats Kinnekulle–väg 2771 Höjen
2771	Väg 2747 Skogsbolet–väg2761 Höjen
2792	Väg 1870 Björkvik–väg 1884 Kölingsholm
2852	Väg 2833 Havsjöberg–Jönköpings länsgräns
2858	Väg 2859 Uddagården–väg 2863 Tiarps kyrka
2859	Väg 47, 2804 Leaby–väg 46 Stora Västerbo
2863	Väg 2858 Tiarps kyrka–väg 2871, 2874 Varvboholm
2874	Väg 2863, 2871 Varvboholm– 3 172 meter öster väg 26 Acklinga kyrka
2953	Väg 26 Boterstena–väg 2954 Skrivaregården
2993	Väg E20 Backa–väg 200 Midskog
2997	Väg 200 Guntorp–väg 2998 Skagersvik
3058	Väg 3061 Undenäs–väg 3056 Älgarås
3060	Väg 49 Granvik–väg 3061 Svanhult
3061	Väg 3061.01 Undenäs kyrka–Örebro länsgräns
3061.01	Väg 3061 Undenäs kyrka–väg 202 Undenäs
3063	Väg E20, 200 trafikplats Hova västra–väg E20, 200 cirkulationsplats Hova östra

3 § Följande vägar i Västra Götalands län ska tillhöra bärighetsklass 2 på följande sträckor.

Väg	**Sträcka**
544	Väg 503 Inseros–väg 542 Snugga
545	Väg 541 Bjällås–2 900 meter söder om väg 541 Bjällås
597	Väg 570 Kroken–1 560 meter söder om väg 570 Kroken
606	Väg 570 Bremnäs–3 422 meter sydväst om väg 570 Bremnäs
617	Väg 620 Ödsmål–2 630 meter väster om väg 620 Ödsmål
632	2 334 meter öster om väg 574 Ingetorp–väg 634 Stubbhålt
645	Bro över järnvägen vid Stora Höga
668	Väg 2025 Utby–väg 681 Vassbo
695	Väg 694 Nordmanneröd–väg 696 Vigansröd
696	Väg 697 Kyrkobyn–väg 698 Martered
698	1 300 meter väster om väg 2060 Lubberud–väg 2060 Lubberud
720	1 330 meter väster om väg 169 Bleket–2 348 meter väster om väg 169 Bleket
726	Väg 723 Häller–1 600 meter om väg 723 Häller
738	Färjeläget vid Lyre sund, norra–3 498 meter sydväst om färjeläget vid Lyre sund, norra
751	Färjeläget vid Fröjdendal–färjeläget vid Fruvik
882	Väg 174 Röseberget–60 meter öster om väg 885 Sotekanalen
922	Väg 914 Krokebräcke–väg 920 Pålen
933	Väg 930 Gunghult–4 045 meter norr om väg 930 Gunghult
963	Väg 960 Liveröd–väg 960 Rimseröd
968	Väg 164 Fagerhult–väg 165 Vassbotten
985	Väg 988 Högstad–väg 1054 Näsinge kyrka
987	Väg 990 Risäng–väg 981 Björke
1004	Väg 914 Tegneby–väg 920 Gerum
1055	Väg 988 Blomsholm–väg 1054 Vässby
1055.01	Väg 1055 Sandåker–väg 1054 Näsinge kyrka
1158	Väg 160 Säckebäck–5 110 meter öster om väg 160 Säckebäck
1180	Väg 751 Flatö kapell–165 meter sydost om väg 751 Flatö kapell
1518	Väg 1505 Broby–väg 1519 Segerstad
1519	Väg 41 Sundholmen–väg 1526 Svansjö
1521	Väg 1519 Öxnevalla–160 meter nordväst om väg 1519 Öxnevalla
1522	Väg 41 Viskalund–3 500 meter sydväst om väg 1524 Lekvad
1524	Väg 1522 Lekvad–väg 156 Kullagården
1525	Väg 1607 Berghem–väg 1524 Haby
1541	Väg 1540 Tokabo–väg 1559 Hyndarp
1543	Väg 1541 Källäng–väg 1546 Björkeholm
1560	Bro över Lillån vid Mölneby

Förslag

1568	Väg 1567 Backabo–Jönköpings länsgräns
1574	Väg 1578 Mårdsbo–väg 1573 Assmebro
1575	3 000 meter öster om väg 1567 Svedjorna–Jönköpings länsgräns
1580	Väg 1582 Assmebro–väg 1578 Ambjörnarp
1600	Bro över Enån vid Grevared
1606	Väg 1607 Berghem–väg 1605 Torp
1626	Väg 1628 Dragered–väg 1610 Segloraberg
1628	Väg 1628 Dragered–väg 1629 Alvared
1629	Väg 1637 Hulu–väg 1627 Ljungslätt
1637	Klevliden–väg 1610 Seglora kyrka
1638	Väg 1626 Viskaberg–väg 1637 Nolgården
1652	Väg 1634 Fritsla, västra anslutningen–väg 1634 Fritsla, östra anslutningen
1656	Väg 156 Lyckås–väg 1659 Ringestena
1680	Väg 1673 Björdal–väg 157 Södra Åsarps kyrka
1680	Väg 1679 Bäck–väg 1674 Länghem
1682	Väg 1758 Töllsjö–väg 180 Hedared
1686	Väg 1680 Björdal, östra anslutningen–väg 1673 Nolhagen
1731	Väg 1732 Ölsremma kyrka–Jönköpings länsgräns
1750	Bro över Torska ström vid Lövhult
1753	Väg 554 Stockagärde–6 380 meter söder om väg 1751 Edsås
1757	Väg 527, 554, 1758 cirkulationsplats Bollebygd–väg 1627 Grönkullen
1760	Väg 1757 Sandared–väg 1758 Holmared
1764	Väg 180 Lygnared–3 018 meter nordost om väg 180 Lygnared
1768	Väg 1773 Vralen–väg 1765 Kroksbo
1770	2 430 meter norr om väg 1769 Ålgården–väg 1768 Ingelstorp
1810.02	Väg 1810 Torpåkra–340 meter norr om väg 1810 Torpåkra
1814	Väg 1815 Fänneslunda–väg 1807 Tostered
1818	Väg 1816 Rångedala kyrka–väg 1803 Ågården
1842	Väg 182 Holmen–väg 1843 Alboga
1845	Väg 1843 Haragården–väg 1846 Broddarp
1846	Väg 1845 Broddarp–väg 1843 Eriksberg
1853	Väg 1760 Kvarnholmen–väg 1762 Backabo
1865	Väg 1827 Åryd–väg 1859 Rävike
1878	Väg 1877 Häggarpet–väg 1879 Norra Hästhagen
1884	Väg 1882 Kölingared–Jönköpings länsgräns
1894	Bro över Säveån vid Källafors
1927	Bro över Nossan vid Södra Härene
1933	Bro över Nossan vid Hudene
1940	1 655 meter nordost om väg E20, 556 Jonseredsmotet–971 meter väster om väg E20 Hulanmotet
1956	Väg 1957 Norsesund–väg 1750 Västra Bodarna
1957	Väg 1956 Norsesund–760 meter sydväst om väg 1956 Norsesund
1978	Väg 1997 Verle–väg 2001 Livered
1981	Väg 1980 Skepplanda–340 meter nordost om väg 1980 Skepplanda
1997	Väg 1996 Nygård–väg 1978 Verle
2001	Väg 1978 Livered–väg 42 Boryd
2008	Väg 2012 Härklättan–1 345 meter nordväst om väg 2012 Härklättan
2010	Väg 2011 Rommele–635 meter söder om väg 2011 Rommele
2012	Väg 2014 Bliksered–väg 2009 Skrehall
2028.01	Väg 2028 Båberg–90 meter sydväst om väg 2028 Båberg
2029	Väg 668 Nötebron–väg 688 Sågebron, södra anslutningen
2064	944 meter nordväst om väg 2062 Brasmerud–3 033 meter nordväst om väg 2062 Brasmerud
2083	1 700 meter norr om väg 2081 Färgelanda–väg 2086 Edstenafors, östra anslutningen
2087	Väg 2081 Västra Edstena–väg 2086 Edstenafors, västra anslutningen
2111	Väg 2110 Böle–väg 166 Tingvalla
2127	Väg 2143 Säter–väg 2135 Örsberg
2128	Väg 173 Norra Rådane–väg 2127 Häljebyn
2144	Väg 2143 Stränge–1 434 meter väster om väg 2143 Stränge
2150	Väg E45, 2059 Gömman–väg E45 Berg
2154	2 400 meter öster om väg 2149 Vinterhålet–väg 2149 Gestad kyrka
2159	Väg 2160 Korpås–väg 2166 Qvantenburg
2170	Väg 2169 Råskog–väg 2171 Östra Järn

Förslag

2223	Väg E45 Köpmannebro, södra anslutningen–770 meter söder om väg 2223.01 Köpmannebro
2223.01	Väg 2223 Köpmannebro–väg E45 Köpmannebro, norra anslutningen
2500	Väg 2504 Fåglum–väg 2505 Ånnestorp
2604	Väg 2603 Vipetomten–väg 2605 Torkelstorp
2793	1 760 meter nordost om väg 2792 Solberga–2 100 meter nordost om väg 2792 Solberga
2843	Väg 2847 Ettak–väg 2848 Billareslätten
2938	Väg 2939 Horn–väg 2931 Lilla Rör
2949	Väg 2948 Odensåker–väg 2951 Skalkarike
2973	Väg 2972 Norrkvarn–väg 3044 Böckersboda
3008	Bro över järnvägen i Fagersanna

4 § Följande vägar i Västra Götalands län ska tillhöra bärighetsklass 3 på följande sträckor.

Väg	**Sträcka**
566	627 meter nordväst om väg 563 Björlanda–2 115 meter norr om väg 563 Björlanda
567	Väg 566 Björlanda–420 meter väster om väg 566 Björlanda
698	2 300 meter väster om väg 2060 Lubberud–1 300 meter väster om väg 2060 Lubberud
730	Väg 729 Kolleröd–3 294 meter nordväst om väg 729 Kolleröd
882	60 meter öster om bro över Sotekanalen–3 970 meter norr om väg 885 Sotekanalen
885	Väg 882 Sotekanalen–1 640 meter söder om väg 882 Sotekanalen
940	Bro över Örekilsälven vid Restad
1155	611 meter söder om väg 1155.01 Härön–626 meter norr om väg 1155.02 Härön
1155.01	Väg 1155 Härön–60 meter öster om väg 1155 Härön
1155.02	Väg 1155 Härön–40 meter väster om väg 1155 Härön
2047	3 150 meter nordost om väg 2005 Artorp–väg 2005 Forstena
2065	3 600 meter söder om väg 173 Rådanefors–2 600 meter söder om väg 173 Rådanefors

Förslag

Dessa föreskrifter träder ikraft den 1 november 2025, då Trafikverkets föreskrifter (TRVTFS 2024:18) om bärighetsklasser i Västra Götalands län ska upphöra att gälla.

På Trafikverkets vägnar

ROBERTO MAIORANA

Elin Jonsson
(Verksamhetsområde Planering)

Teckenförklaring

Ny eller förändrad sträcka

Sträcka som upphävs

TRAFIKVERKET

Konsekvensutredning till förslag om bärighetsföreskrifter för, Västra Götalands län enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar

Bakgrund

Väghållningsmyndigheten i Västra regionen har för avsikt att ändra bärighetsklasser på vissa vägar i Västra Götalands län och föreslår därför att Trafikverkets föreskrifter (TRVTFS 2024:18) om bärighetsklasser i Västra Götalands län ska upphöra att gälla och nya föreskrifter beslutas.

Bärigheten beror på en kombination av naturliga förutsättningar och vägkonstruktionens egenskaper. Bärighetsrestriktioner används för att skydda vägar och broar mot de skador och den nedbrytning som orsakas av den tunga trafiken. Om inte annat har föreskrivits tillhör en allmän väg bärighetsklass 1[1] (BK1). Begränsning till en lägre bärighetsklass, BK2/BK3, görs för vägar, vägdelar eller broar som i dagsläget inte klarar BK1 utan att kostsamma åtgärder utförs för att förstärka dessa och om de ska kunna fortsätta vara framkomliga under överskådlig tid. Efter att en väg förstärkts kan den återgå till BK1 och därmed utgå ur föreskriften eller föreskrivas till BK4

Vägar som kan klara en högre bärighetsklass än BK1 och som ingår i det upplåtna vägnätet för BK4 kan föreskrivas få BK4. Vissa vägar inom det upplåtna BK4 vägnätet klarar inte den belastning som bruttoviktstabellen för BK4 genererar. Dessa vägar kommer att villkoras med krav på fordonen avseende hjulkonfiguration i form av dubbelmonterade hjul på fordonen. Motivet till detta är att inte riskera vägkapitalet och undvika accelererande underhållskostnader.

Beskrivning av aktuellt läge och vad Trafikverket vill uppnå

De berörda vägarna har redan sådan standard att de klarar den högre bärighetsklassen BK4. Genom att ändra bärighetsklass uppnås ökad samhällsnytta främst i form av minskad miljöbelastning och ökad trafiksäkerhet utan att några investeringar behövs. Trafikverket har därför beslutat att utöka det upplåtna ett vägnätet för BK4 genom att inkludera de berörda vägarna.

Trafikverket har genomfört förstärkningsåtgärder och kan därför höja bärighetsklass på de sträckor som beskrivs under rubriken förändringar av bärighetsklasser.

[1] 4 kap 11 § trafikförordningen (1998:1276)

Förändringar av bärighetsklasser

Väg:	**E6**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Gläborgsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E6**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Munkedalsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E6**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Saltkällemotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E6**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Hogstorpsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E6**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Norra Torpmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E6**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Södra Torpmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E6**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Lerbomotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E6**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Ljungskilemotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E6**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Lyckornamotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E6**
Föreslagen text:	Väg E6.20 Åbromotet norra–Riksgränsen Norge
Tidigare text:	Väg E6.20 Åbromotet norra–väg 167, 671 Lyckornamotet Väg 162 Gläborgsmotet–Riksgränsen mot Norge
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4. Vägsträckan väg 167, 671 Lyckornamotet–väg 162 Gläborgsmotet öpppnas för BK4, och därmed är hela sträckan Väg E6.20 Åbromotet norra–Riksgränsen Norge upplåten för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E20**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Ullervad
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

TMALL 0412 Konsekvensutredning bärighetsklasser v.3.0

Väg:	**E20**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Brodderud
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E20**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Haggården
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E20**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Kinnekulle
Tidigare text:	Norrgående avfartsväg och södergående påfartsväg i trafikplats Kinnekulle
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4. Nu öppnas hela trafikplatsen.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E20**
Föreslagen text:	Väg 2680 trafikplats Glasbacken–Örebro länsgräns
Tidigare text:	Väg 2680 trafikplats Glasbacken–väg 44, 2761 trafikplats Kinnekulle Väg 26 Hassle–Örebro länsgräns
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4. Nu öppnas sträckan väg 44, 2761 trafikplats Kinnekulle–väg 26 Hassle
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E20.02**
Föreslagen text:	Väg E20, 26 trafikplats Haggården södra–cirkulationsplats Hindseberg
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**26**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Haggården
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**26**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Skövde Södra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**26**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Skultorp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**26**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Loringa
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**26**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Grevagården
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**26**
Föreslagen text:	Jönköpings länsgräns–väg E20, E20.02 trafikplats Haggården södra
Tidigare text:	Väg 2754 cirkulationsplats Karstorp–väg E20, E20.02 trafikplats Haggården södra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4. Nu öppnas vägsträckan Jönköpings länsgräns–väg 2754 cirkulationsplats Karstorp
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**26**
Föreslagen text:	Väg E20 Hassle–Värmlands länsgräns
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**27**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Björsdamm
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**27**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Aplared
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**27**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Kråkered
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**27**
Föreslagen text:	Väg 40 Viaredsmotet–Jönköpings länsgräns
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**40**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Rångedalamotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**40**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Hökerumsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**40**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Flygplatsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**41**
Föreslagen text:	Väg 27 cirkulationsplats Kråkered södra–väg 40, 42 Annelundsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

TMALL 0412 Konsekvensutredning bärighetsklasser v.3.0

Väg:	**42**
Föreslagen text:	Väg E20, 1907 trafikplats Vårgårda–väg 42, 44, 47 cirkulationsplats Mulltorp
Tidigare text:	Väg E20, 1907 trafikplats Vårgårda–Väg E20 trafikplats Vårgårda
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**42**
Föreslagen text:	Cirkulationsplats Nordskogen–väg E20, 1900 cirkulationsplats Hjultorp västra
Tidigare text:	Väg E20 trafikplats Hjultorp– väg E20, 1900 cirkulationsplats Hjultorp västra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4. Nu höjs även vägsträcka sydost upp till BK4 utan villkor.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**44**
Föreslagen text:	Väg 44.4 cirkulationsplats Skararondellen–väg E20 trafikplats Kinnekulle
Tidigare text:	Väg 44.4 cirkulationsplats Skararondellen–väg 2714 Eolsborg väg E20
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4. Nu öppnas sträckan väg 2714 Eolsborg–väg E20 trafikplats Kinnekulle.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**44**
Föreslagen text:	Väg E45 trafikplats Stallbacka–väg 44.3, 2578 cirkulationsplats Ågårdsrondellen
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**44**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Råsserödsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**44**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Grunnebo
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**44**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Väne-Ryr
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**44**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Ramserödsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**44**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Kurödsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**44**
Föreslagen text:	Väg E6, 786 Södra Torpmotet–väg E45 trafikplats Båberg
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Norra Lilla Edetmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Södra Lilla Edetmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Lödösemotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Alvhemmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Norra Skepplandamotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Södra Skepplandamotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

TMALL 0412 Konsekvensutredning bärighetsklasser v.3.0

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Norra Älvängenmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Alaforsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Nolmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Nödingemotet Norra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Stora Vikenmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Marieholmsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Väg E45.01 Fiskhamnsmotet–väg 2014 Torpabron södra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Väg 164 cirkulationsplats Åmål–Värmlands länsgräns
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Götered
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Båberg
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Skogsbo
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Stallbacka
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Norrgående påfartsväg och södergående avfartsväg i Sjuntorpmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45**
Föreslagen text:	Väg 2013 Sjuntorpsmotet–väg 2222 Svärdsviken
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**E45.01**
Föreslagen text:	Väg E6.20 Kungsstensmotet–väg E45 Fiskhamnsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**49**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Mariesjö
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**49**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Axvall
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**49**
Föreslagen text:	Väg 44 cirkulationsplats Alebäcksrondellen–väg 26 trafikplats Skövde
Tidigare text:	Väg E20 trafikplats Vilan–väg E20 cirkulationsplats Vilan
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4. Nu förlängs sträckan både åt väster och öster.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**155**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Syrhålamotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**155**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i Sörredsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**155**
Föreslagen text:	Väg 575 cirkulationsplats Hönö Rödsund–väg E6.20 Vädermotet
Tidigare text:	Väg E6.22 Ytterhamnsmotet–väg E6.20 Vädermotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4. Vägsträckan har förlängts västerut.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**161**
Föreslagen text:	Väg E6 cirkulationsplats Norra Torpmotet västra–väg E6 cirkulationsplats Norra Torpmotet östra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**162**
Föreslagen text:	Väg E6, 832 cirkulationsplats Gläborgsmotet–väg E6 Gläborgsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**167**
Föreslagen text:	Väg E45 cirkulationsplats Norra Lilla Edetmotet–väg E45 södergående avfartsväg i Norra Lilla Edetmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**167**
Föreslagen text:	Väg E6, 680 Lyckornamotet–väg 671 Lyckornamotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**176**
Föreslagen text:	Väg E6 Blomsholmsmotet västra–väg 988 Hee
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**184**
Föreslagen text:	Väg 46 Sikagården–väg 49 Passagården
Tidigare text:	Väg E20 trafikplats Munkatorp södra–väg E20 trafikplats Munkatorp norra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4. Sträckan förlängs nu i norr Väg 46 Sikagården–väg E20 trafikplats Munkatorp södra. Och vägstäckan väg E20 trafikplats Munkatorp norra–väg 49 Passagården är upphöjd från Bk4 med villkor.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**200**
Föreslagen text:	Väg E20 trafikplats Hova västra–väg 26 Bräckan
Tidigare text:	Väg E20 trafikplats Hova västra–väg 2997 Guntorp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4. Sträckan förlängs nu i nordväst.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**675**
Föreslagen text:	Väg E6 Ljungskilemotet östra–väg E6 Ljungskilemotet västra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**678**
Föreslagen text:	Väg E6 Lerbomotet–väg 44 Råsserödsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**697**
Föreslagen text:	Väg 44 påfartsväg trafikplats Väne-Ryr västra–väg 44 påfartsväg trafikplats Väne-Ryr östra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**697.01**
Föreslagen text:	Väg 44, Stampgatan trafikplats Grunnebo–väg 697 Ässet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**787**
Föreslagen text:	Väg E6 cirkulationsplats Saltkällemotet södra–väg E6 cirkulationsplats Saltkällemotet norra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**813**
Föreslagen text:	Väg E6 cirkulationsplats Munkedalsmotet norra–väg E6 cirkulationsplats Munkedalsmotet södra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**832**
Föreslagen text:	Tradenvägen södra–väg E6 cirkulationsplats Håbymotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1027**
Föreslagen text:	Väg E6, 990 cirkulationsplats Skeemotet östra–134 m väster om väg E6 cirkulationsplats Skeemotet västra
Tidigare text:	Väg E6, 990 cirkulationsplats Skeemotet östra–väg E6 cirkulationsplats Skeemotet västra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4. Vägsträckan är förlängd åt väster.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1960**
Föreslagen text:	Cirkulationsplats Norra Älvängenmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1960**
Föreslagen text:	Väg 1968 Alafors–väg 1960.15 cirkulationsplats Alaforsmotet östra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1960**
Föreslagen text:	Cirkulationsplats Nol västra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1960**
Föreslagen text:	Väg E45, 1967 cirkulationsplats Nödingemotet norra–väg 1960.13 Nödingemotet norra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1960**
Föreslagen text:	Väg E45 Stora Vikenmotet–väg 1960.12 cirkulationsplats Stora Vikenmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1960.12**
Föreslagen text:	Väg 1960 cirkulationsplats Stora Vikenmotet–väg E45 Stora Vikenmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1960.13**
Föreslagen text:	Väg 1960 Nödingemotet norra–väg E45 Nödingemotet norra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1960.14**
Föreslagen text:	Väg E45, 1960 cirkulationplats Nol västra–väg E45 Nolmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1960.15**
Föreslagen text:	Väg 1960 cirkulationsplats Alaforsmotet östra–väg E45 Alaforsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1960.17**
Föreslagen text:	Väg 1960 cirkulationsplats Norra Älvängenmotet–väg E45 Norra Älvängenmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1978**
Föreslagen text:	Väg E6 Södra Skepplandamotet–väg 1960 cirkulationsplats Södra Skepplanda motet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1979**
Föreslagen text:	Väg E45 Norra Skepplandamotet norra–väg E45 Norra Skepplandamotet södra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1979.1**
Föreslagen text:	Väg 1979 Norra Skepplandamotet–väg 2002 Norra Skepplandamotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**1996**
Föreslagen text:	Väg E45 cirkulationsplats Lödösemotet västra–väg E45 cirkulationsplats Lödösemotet östra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**2002**
Föreslagen text:	Cirkulationsplats Alvhem
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**2002**
Föreslagen text:	Väg 1979.1 Norra Skepplandamotet–väg E45 cirkulationsplats Norra Skepplandamotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**2005**
Föreslagen text:	Väg 42, 44, 47 trafikplats Hullsjön södra–väg 42, 44, 47 trafikplats Hullsjön norra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**2013**
Föreslagen text:	Väg E45, 2014 cirkulationsplats Sjuntorpsmotet södra–väg E45 cirkulationsplats Sjuntorpsmotet norra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**2022**
Föreslagen text:	Väg E45 cirkulationsplats Södra Lilla Edetmotet västra–väg E45, 2003 cirkulationsplats Södra Lilla Edetmotet östra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**2029**
Föreslagen text:	Väg 44 avfartsväg trafikplats Väne-Ryr–väg 697 Väne-Ryr västra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**2056**
Föreslagen text:	Väg E45 trafikplats Götered östra–väg E45 trafikplats Götered västra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**2683**
Föreslagen text:	Väg 49, 2740 cirkulationsplats Axvall norra–väg 49 cirkulationsplats Axvall södra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**2755**
Föreslagen text:	Cirkualtionsplats Götene
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4.
Gällande paragraf:	**1 §**

Väg:	**41**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Skene
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**41**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Hede
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**41**
Föreslagen text:	Samtliga vägar i trafikplats Kinna
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**41**
Föreslagen text:	Väg 1607 Berghem–väg 27 Kråkered södra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**46**
Föreslagen text:	Väg 40 cirkulationsplats Ulricehamnsmotet norra–väg 2803 cirkulationsplats Åsarp Cirkulationsplats Borgumndarondellen
Tidigare text:	Väg 40 cirkulationsplats Ulricehamnsmotet norra–väg 2803 cirkulationsplats Åsarp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Sträckan är förlängd åt båda åt norr.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**47**
Föreslagen text:	Väg 46 cirkulationsplats Falköping C–väg 44 cirkulationsplats Guldsmedstomten
Tidigare text:	Väg 2781 Skyberg–väg 2673 Brunnebergshed Väg 186 Grästorp–väg 2584 Flakebergs kyrka
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Sträckan är förlängd åt båda åt väster och öster, samt att väg 47 har fått en ny vägsträckning utanför Grästorp.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**47**
Tidigare text:	Väg 44, 47 cirkulationsplats Baggården–väg 2544 Grästorp
Förändring:	Denna del av väg 47 utgår då vägsträckan byter vägnummer till väg 2563.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**47**
Föreslagen text:	Jönköpings länsgräns–väg 46, 2868 cirkulationsplats Falköping
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**49**
Föreslagen text:	Väg 26 trafikplats Mariesjö–Örebro länsgräns
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**156**
Föreslagen text:	väg 27, 40 Ryamotet södra–väg 1607 cirkulationsplats Skene backa
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**156**
Föreslagen text:	Väg 41 trafikplats Skene–Jönköpings länsgräns
Tidigare text:	Väg 154 cirkulationsplats Svenljunga–väg 27 trafikplats Björsdamm östra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Sträckan är förlängd åt båda hållen.
Gällande paragraf:	**2 §**

TMALL 0412 Konsekvensutredning bärighetsklasser v.3.0

Väg:	**157**
Föreslagen text:	Väg 27 Limmared–väg 1739 Ulricehamn
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**161**
Föreslagen text:	Väg 160, 787 cirkulationsplats Rotvik–väg E6 cirkulationsplats Norra Torpmotet västra
Tidigare text:	Väg 160, 787 cirkulationsplats Rotvik–väg E6 cirkulationsplats Norra Torpmotet östra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan kortas i öster. Delen som kortas blir BK4.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**162**
Föreslagen text:	Väg 165 Gläborgsmotet–väg E6, 832 cirkulationsplats Gläborgsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**165**
Föreslagen text:	Väg 162 Gläborg–väg 911 Hällevadsholm
Tidigare text:	Väg 174, 929 cirkulationsplats Dingle–väg 911 Hällevadsholm
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan är förlängd åt söder.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**167**
Föreslagen text:	Väg 671 Lyckornamotet–väg E45 cirkulationsplats Norra Lilla Edetmotet
Tidigare text:	Väg 625, 2025 Ström–väg E45 södergående avfartsväg i Norra Lilla Edetmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan är förlängd åt väster. Samt kortad del i öster blir BK4.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**172**
Föreslagen text:	Väg 164 Skåpafors–Värmlands länsgräns vid Gustavsfors
Tidigare text:	Väg 164 Skåpafors–väg 2252 Kråkviken
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan är förlängd åt norr.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**172**
Föreslagen text:	Värmlands länsgräns vid Gustavsfors–Värmlands länsgräns vid Gårdsnäs
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**176**
Föreslagen text:	Väg 164, 1030 cirkulationsplats Strömstad–Väg E6 Blomsholmsmotet västra
Tidigare text:	Väg 164, 1030 cirkulationsplats Strömstad–Väg 988 Hee
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan är kortad i öster. Kortad del blir BK4.
Gällande paragraf:	**2 §**

TMALL 0412 Konsekvensutredning bärighetsklasser v.3.0

Väg:	**180**
Föreslagen text:	Fjällgatan, Borås–väg 190 Brobacka
Tidigare text:	Fjällgatan, Borås–väg E20 trafikplats Alingsås
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan förlängs åt norr.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**187**
Föreslagen text:	Väg 2532 Vara norra–väg 47 Long östra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**187**
Föreslagen text:	Väg 47 Long västra–väg 44 Ågården
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**190**
Föreslagen text:	Väg 1968 Brogården–väg 186 cirkulationsplats Nossebro östra
Tidigare text:	Väg 42 Sollebrunn–väg 186 cirkulationsplats Nossebro östra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan förlängs åt söder.
Gällande paragraf:	**2 §**

TMALL 0412 Konsekvensutredning bärighetsklasser v.3.0

Väg:	**193**
Föreslagen text:	Väg 47 Rännefalan–väg 195 Linderyd
Tidigare text:	Norra Ringvägen, Fröjeredsvägen cirkulationsplats Tidaholm östra–väg 195 Linderyd
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan förlängs åt väster. Väg 47 Rännefalan–Norra Ringvägen, Fröjeredsvägen cirkulationsplats Tidaholm östra
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**194**
Föreslagen text:	Väg 49 cirkulationsplats Huseby–väg 195 cirkulationsplats Hjo-Källebo
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**200**
Föreslagen text:	Väg 201 cirkulationsplats Hjälstad–väg E20 Hova
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**201**
Föreslagen text:	Väg 194 Backafall–väg 49 cirkulationsplats Fågelviksleden
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**201**
Föreslagen text:	Väg 49 Hästekulla–väg E20 trafikplats Ullervad norra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**202**
Föreslagen text:	Väg E20, E20.4 Krontorp–väg 200, 3046 Töreboda
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**202**
Föreslagen text:	Väg 3061 Undenäs–väg 49 Svanvik
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**503**
Föreslagen text:	Väg E6, 20 cirkulationsplats Lindomemotet östra–162 meter öster om väg E6, 20 cirkulationsplats Lindomemotet östra, Fågelstensvägen
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**503**
Föreslagen text:	5 236 meter väster om väg 510 Hällesåker, Östra Lindomevägen–väg 156 Eriksmyst
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**513**
Föreslagen text:	Hallands länsgräns–väg 503 cirkulationsplats Lindome
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**515**
Föreslagen text:	Hallands länsgräns–väg 503 Gränsudden
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**527**
Föreslagen text:	Väg 156 Hällingsjö–väg 27, 40 Kullamotet södra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**650**
Föreslagen text:	Väg E6, 160 cirkulationsplats Stora Högamotet östra–väg 2039 Huveröd
Tidigare text:	Väg E6, 160 cirkulationsplats Stora Högamotet östra–väg 649 Grösse backe
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan förlängs i norr.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**697**
Föreslagen text:	Väg 44 Ramserödsmotet–väg 44 påfartsväg trafikplats Väne-Ryr västra Väg 44 påfartsväg trafikplats Väne-Ryr östra–väg 2028 Kvarntorp
Tidigare text:	Väg 44 Ramserödsmotet–väg 2028 Kvarntorp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan delas. Samt del av tidigare sträcka övergår till BK4.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**787**
Föreslagen text:	Väg E6 cirkulationsplats Saltkällemotet norra–väg 832 cirkulationsplats Saltkällan
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**813**
Föreslagen text:	Väg 832 cirkulationsplats Lilla Foss västra–väg E6 cirkulationsplats Munkedalsmotet norra
Tidigare text:	Väg 832 cirkulationsplats Lilla Foss västra–väg E6 cirkulationsplats Munkedalsmotet södra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan kortas i söder. Kortad del blir BK4.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**832**
Föreslagen text:	Väg 813 cirkulationsplats Lilla Foss–Tradenvägen södra Väg E6 cirkulationsplats Håbymotet–väg 162 Gläborgsmotet
Tidigare text:	Väg 813 cirkulationsplats Lilla Foss–väg E6, 162 Gläborgsmotet
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan delas i delsträckor. En del blir BK4.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1511**
Föreslagen text:	Hallands länsgräns–väg 1526 Torestorp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1520**
Föreslagen text:	Hallands länsgräns–väg 1526 Älekulla
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1526**
Föreslagen text:	Hallands länsgräns–väg 1530 Torestorp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1526**
Föreslagen text:	Väg 1532 Krok–väg 156 Örby
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1530**
Föreslagen text:	Väg 1526 Torestorp–väg 1547 Stora Backa
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1532**
Föreslagen text:	Väg 1530 Öxabäck–väg 1526 Krok
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1546**
Föreslagen text:	Väg 154 Hallingsnäs–väg 1559 Östra Frölunda
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1558**
Föreslagen text:	Hallands länsgräns–väg 1559 Mårdaklevs kyrka
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1559**
Föreslagen text:	Hallands länsgräns–väg 154 Axelforshed
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1564**
Föreslagen text:	Väg 1558 Kättarp–väg 1566 Håcksviks bro
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1566**
Föreslagen text:	Väg 1564 Håcksviks bro–väg 1567 Skyarp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1567**
Föreslagen text:	Jönköpings länsgräns–väg 1566 Skyarp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

TMALL 0412 Konsekvensutredning bärighetsklasser v.3.0

Väg:	**1577**
Föreslagen text:	Väg 1578 Sjötofta–Jönköpings länsgräns
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1578**
Föreslagen text:	Väg 1566 Håcksviks kyrka–väg 156 Tranemo
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1581**
Föreslagen text:	Väg 1582 Risa–väg 1578 Ambjörnarp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1582**
Föreslagen text:	Väg 1581 Risa–väg 156 Åstarp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1585**
Föreslagen text:	Väg 1578 Ambjörnarp–väg 27 Agnabo
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1589**
Föreslagen text:	Väg 27 Grälebo–väg 156 Ljungsarp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1591**
Föreslagen text:	Väg 1589 Fåglabo–Jönköpings länsgräns
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1595**
Föreslagen text:	Väg 1589 Lillsjön–Jönköpings länsgräns
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1596**
Föreslagen text:	Hallands länsgräns–väg 41 Horred
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1602**
Föreslagen text:	Hallands länsgräns–väg 41 Björketorp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1607**
Föreslagen text:	Väg 41 Berghem–väg 156 cirkulationsplats Skene backa
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1626**
Föreslagen text:	Väg 156 Hyssna–väg 1627 Hyssna kyrka
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1627**
Föreslagen text:	Väg 1626 Hyssna kyrka–väg 27, 40 Grönkullemotet södra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1651**
Föreslagen text:	Väg 41 Furesjö–väg 1660 Sexdrega
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1655**
Föreslagen text:	Väg 156 Reaskäl–väg 1651 Roasjö
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1660**
Föreslagen text:	Väg 154 Sexdrega–väg 1651 Sexdrega
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1700**
Föreslagen text:	Väg 41 Hedvigsborg–Jönköpings länsgräns
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1721**
Föreslagen text:	Väg 1876 Hössnatorp–väg 1735 Gullered
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1723**
Föreslagen text:	Väg 1726 Hönebäck–väg 156 Gölingstorp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1726**
Föreslagen text:	Väg 1723 Hönebäck–väg 1728 Skogarp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1728**
Föreslagen text:	Väg 1730 Skogarp–väg 157 Stora Bystad
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1728**
Föreslagen text:	Väg 156 Ljungsarp–väg 1732 Mickelsgården
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1730**
Föreslagen text:	Väg 1728 Skogarp–väg 1731 Skogarp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1731**
Föreslagen text:	Väg 1730 Skogarp–väg 1732 Ölsremma
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1732**
Föreslagen text:	Väg 1728 Mickelsgården–väg 1731 Ölsremma
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1733**
Föreslagen text:	Väg 1732 Grebbaslätt–Jönköpings länsgräns
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1735**
Föreslagen text:	Väg 1700 Rånnaväg–väg 1721 Gullered
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1751**
Föreslagen text:	Väg E20 Ingaredsmotet östra–väg 1753 Edsås
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1753**
Föreslagen text:	Väg 1751 Edsås–väg 180 Lygnared
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1758**
Föreslagen text:	Väg 527, 554, 1757 cirkulationsplats Bollebygd–väg 180 Storskogen
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1790**
Föreslagen text:	Väg 42 Tämta–väg 183 Borgstena norra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1803**
Föreslagen text:	Väg 42 Sölebo–väg 1818 Ågården
Tidigare text:	Väg 42 Sölebo–väg 1803.01 Tärby
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan är nu förlängd åt öster.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1818**
Föreslagen text:	Väg 1803 Ågården–väg 182 Älmestad
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1820**
Föreslagen text:	Väg 1704 Hule–väg 1818 Nitta
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1829**
Föreslagen text:	Väg 1704 Torp–väg 1818 Kärragärde
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1870**
Föreslagen text:	Väg 1874 Åfärd–väg 2792 Björkvik
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1874**
Föreslagen text:	Väg 46 Dalum–väg 1870 Åfärd
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1876**
Föreslagen text:	Väg 1721 Hössnatorp–Jönköpings länsgräns
Tidgare text:	Väg 1877 Liareds kyrka–Jönköpings länsgräns
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan är nu förlängd åt väster.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1884**
Föreslagen text:	Väg 2792 Kölingsholm–väg 1882 Kölingared
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

TMALL 0412 Konsekvensutredning bärighetsklasser v.3.0

Väg:	**1960**
Föreslagen text:	Väg 1968 Alafors–väg 1960.15 cirkulationsplats Alaforsmotet östra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1968**
Föreslagen text:	Väg 1960 Alafors–väg 190 Brogården
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1978**
Föreslagen text:	Väg 1960 cirkulationsplats Södra Skepplandamotet–väg 1979 Skepplanda
Tidigare text:	Väg E45 Södra Skepplandamotet–väg 1979 Skepplanda
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan delas. Del av tidigare sträcka övergår till BK4.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**1979**
Föreslagen text:	Väg E45 Norra Skepplanda motet södra–1 501 m öster om väg E45 Norra Skepplandamotet södra
Tidigare text:	Väg E45 Norra Skepplandamotet norra–väg E45 Norra Skepplandamotet södra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan förlängs i öster. Samt del av tidigare sträcka övergår till BK4.
Gällande paragraf:	**2 §**

TMALL 0412 Konsekvensutredning bärighetsklasser v.3.0

Väg:	**1996**
Föreslagen text:	Väg E45 cirkulationsplats Lödösemotet östra–väg 2011 Stora Boda
Tidigare text:	Väg E45 cirkulationsplats Lödösemotet västra–väg 2011 Stora Boda
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan kortas i väster. Kortad delsträcka övergår till BK4.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2002**
Föreslagen text:	Väg E45 cirkulationsplats Alvhem–495 meter norr om cirkulationsplats Alvhem
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2002**
Föreslagen text:	Väg 1978 Södra Skepplandamotet–väg 1979.1 Norra Skepplanda motet Väg E45 cirkulationsplats Norra Skepplandamotet–väg E45 cirkulationsplats Alvhem Väg E45 cirkulationsplats Alvhem–495 meter norr om cirkulationsplats Alvhem
Tidigare text:	Väg 1978 Södra Skepplandamotet–495 meter norr om väg E45 cirkulationsplats Alvhem
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan delas i delsträckor. Samt två delar av tidigare sträcka övergår till BK4.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2005**
Föreslagen text:	Väg 42, 44, 47 trafikplats Hullsjön norra–väg 2050 cirkulationsplats Vargön
Tidigare text:	Väg 42, 44, 47 trafikplats Hullsjön södra–väg 2050 cirkulationsplats Vargön
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Del av tidigare sträcka övergår till BK4.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2013**
Föreslagen text:	Väg 2012 Fors kyrka–väg E45, 2012 cirkulationsplats cirkulationsplats Sjuntorpsmotet södra Väg E45 cirkulationsplats Sjuntorpsmotet norra–väg E45, 2012 cirkulationsplats Hörlycke
Tidigare text:	Väg 2012 Fors kyrka–väg E45, 2012 cirkulationsplats Hörlycke
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan delas i delsträckor. Samt del av tidigare sträcka övergår till BK4.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2029**
Föreslagen text:	Väg 688, 2027 Sågebron norra–väg 44 avfartsväg trafikplats Väne-Ryr
Tidigare text:	Väg 688, 2027 Sågebron norra–väg 697 Väne-Ryr västra
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Del av tidigare sträcka övergår till BK4.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2039**
Föreslagen text:	Väg 650 Huveröd–väg 167 Hasteröd
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2115**
Föreslagen text:	Väg 164, 166 Skottbacka–väg 2183 Ed
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2183**
Föreslagen text:	Väg 2115 Ed–väg 2206 Nolby
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2257**
Föreslagen text:	Väg E45 Kasenberg–Värmlands länsgräns
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2532**
Föreslagen text:	Väg E20 trafikplats Vara södra–väg 2521 Djäknegården
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2563**
Föreslagen text:	Väg 44, 47 cirkulationsplats Baggården–väg 2544 Grästorp
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Denna vägsträcka var tidigare del av väg 47 som nu fått vägnummer 2563.
Gällande paragraf:	**2 §**

TMALL 0412 Konsekvensutredning bärighetsklasser v.3.0

Väg:	**2747**
Föreslagen text:	Väg 2771 Skogsbolet–väg 26 Lövåsen
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2761**
Föreslagen text:	Väg E20 trafikplats Kinnekulle–väg 2771 Höjen
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2771**
Föreslagen text:	Väg 2747 Skogsbolet–väg 2761 Höjen
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2792**
Föreslagen text:	Väg 1870 Björkvik–väg 1884 Kölingsholm
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2858**
Föreslagen text:	Väg 2859 Uddagården–väg 2863 Tiarps kyrka
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

TMALL 0412 Konsekvensutredning bärighetsklasser v.3.0

Väg:	**2859**
Föreslagen text:	Väg 47, 2804 Leaby–väg 46 Stora Västerbo
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2863**
Föreslagen text:	Väg 2858 Tiarps kyrka–väg 2871, 2874 Varvboholm
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**2874**
Föreslagen text:	Väg 2863, 2871 Varvboholm–3 172 meter öster väg 26 Acklinga kyrka
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**3061**
Föreslagen text:	Väg 3061.01 Undenäs kyrka–Örebro länsgräns
Tidigare text:	Väg 3058 Undenäs–Örebro länsgräns
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls. Vägsträckan är nu förlängd åt väster.
Gällande paragraf:	**2 §**

Väg:	**3061.01**
Föreslagen text:	Väg 3061 Undenäs kyrka–väg 202 Undenäs
Förändring:	Vägen ingår i det av Trafikverket upplåtna vägnätet för BK4 under förutsättning att de särskilda villkoren som framgår i 2 § uppfylls.
Gällande paragraf:	**2 §**

Utöver detta har även vissa redaktionella ändringar gjorts som inte påverkar föreskriften i sak.

Alternativa lösningar

Om föreslagna föreskrifter inte kommer till stånd så kommer de vägar som föreslås få ny bärighetsklass inte att kunna belastas med tyngre trafik, vilket innebär att vägarna inte utnyttjas maximalt. Dessutom kommer gjorda investeringar inte att ge ökad samhällsnytta.

Det finns inga alternativa lösningar för att uppnå syftet med förslaget.

Vilka som berörs av regleringen

De näringsidkare som har fordonstyper som kan nyttja de utökade lastmöjligheterna gynnas av föreskriften. Övriga trafikanter gynnas av den minskade mängden tung trafik.

Kostnader och andra konsekvenser

Ett utökat vägnät för BK4 bedöms generera positiva effekter för bl.a. miljö, kapacitet och för näringslivets transportkostnader i och med att befintlig infrastruktur nyttjas effektivare. Samhällsekonomiska analyser visar på en nettonuvärdeskvot på över 2 på lång sikt, dvs. förväntad vinst på över 2 kr per satsad krona, om hela BK1 vägnätet upplåts för BK4. De minskade transportkostnaderna bedöms i denna studie ligga mellan 5-20 procent beroende på vilket gods som transporteras.[2]

De särskilda villkoren gäller för motordrivna fordon och fordonsekipage med en samlad bruttovikt över 64 ton som är registrerade i vägtrafikregistret efter 2018-12-31.

Trafikverkets sammantagna bedömning är att införandet av villkor på dubbelmonterade hjul inte kommer ha en avgörande betydelse för investeringsbesluten totalt sett då de minskade transportkostnaderna generellt bedöms vara betydligt större.

Utökningen av BK4 görs i dialog med branschorganisationer.

Föreskrifterna förväntas inte påverka konkurrensförutsättningarna mellan olika företag då alla får samma förändring.

Dock kan det finnas företag som påverkas beroende på exempelvis verksamhet, storlek och lokalisering. Trafikverkets bedömning är att konsekvenserna av

[2] Natanaelsson, K. & Ngo, P. (2015). Fördjupade analyser av att tillåta tyngre fordon på det allmänna vägnätet, ISBN: 978-91-7467-847-5

föreskriftsändringarna inte är så pass omfattande att utredning av hur många företag som påverkas är nödvändig.

Förslaget bedöms inte påverka företagens administrativa förutsättningar i någon större utsträckning.

Överrensstämmelse med EU-rätten

Förslaget är av nationell karaktär och överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Ikraftträdande och informationsinsatser

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den *2025-11-01*. Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande bedöms inte behövas eftersom det är angeläget att den nya bärighetsklassen ikraftträder snarast för att nyttan ska tillgodogöras. Det är angeläget att genomföra förändringarna snarast för att nyttan av den högre bärighetsklassen ska infalla så snart som möjligt och för att minimera slitage på de delar där bärighetsklassen sänks.

Föreskriftsförslaget samt nu gällande bärighetsföreskrifter i kartform finns tillgängliga via Trafikverkets interaktiva kartapplikation: Trafikverkets bärighetsklasser (om kartan ser konstig ut så prova att öppna i en annan webbläsare, förslagsvis Google Chrome)

Information om BK4 och gällande regelverk finns på Trafikverkets hemsida: Regelverk BK4

Trafikverkets bedömning är att särskilda informationsinsatser inte behövs eftersom förändringen av föreskrifterna kommuniceras i och med denna remiss.

Föreskrifterna kungörs i Svensk trafikföreskriftssamling, STFS som finns i den rikstäckande databasen, RDT.

Datum: 2025-04-04

.....

Karin Gustafsson

Trafikingenjör

BILAGOR

Förslag till trafikföreskrift

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 83

Dnr KS-2025-000135700

Remiss - Hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande lagstadgade överenskommelser

Sammanfattning av ärendet

Under år 2024 ställde sig det politiska samrådsorganet (SRO) bakom att ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal skulle tas fram, med tillhörande lagreglerade överenskommelser. Syftet är att få ett avtal som är modernt och framåt-syftande då dagens hälso- och sjukvård är i en omställning. Målet är att avtal och överenskommelser är hållbara över tid. Remissvar från respektive kommun ska vara inne från parterna senast kl: 12.00 den 19 juni 2025.

Hälso- och sjukvårdsavtalet ska bidra till att parterna ger en god och säker vård till dem som har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser från både kommun och region. Avtalet ska stärka samverkan och tydliggöra ansvarsfördelningen. Kommunerna har ansvar på primärvårdsnivå, regionen har ansvar för primärvårds- och specialistnivå.

Invånarna ska möta en samordnad och sammanhållen vård som utgår från samarbete oavsett huvudmannaskap, där patienten sätts i centrum. Målet är att erbjuda varje invånare en god och nära vård utifrån den enskildes behov, där den enskilde är en självklar part och medskapare av sin hälso- och sjukvård. Utifrån detta är avtalets målgrupp alla som behöver hälso- och sjukvårdsinsatser och samordning från både region och kommun, oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning, förutsatt att de ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar eller enligt 12 kap 1 § och 2 § HSL (2017:30). Avtalet gäller även för de barn som är närstående. För mer information om avtalets innehåll se remissversion.

Socialnämnden ställer sig 2025-04-22 § 25 bakom skrivelse Förslag till remissvar med tillhörande kommentarer gällande Hälso- och sjukvårdsavtals remissversion och överlämnar remissvaret till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutsunderlag

Beslut Socialnämnden 2025-04-22 § 25
Tjänsteskrivelse Förslag till remissvar Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser daterad 2025-04-07
Skrivelse Förslag till remissvar
Remissbrev Västra Götaland 2025-02-03
Remissversion Hälso- och sjukvårdsavtal

forts. § 83

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar att anta förslag till remissvar med tillhörande kommentarer gällande hälso- och sjukvårdsavtals remissversion.

Expedieras till

KS

§ 25

Dnr SN-2025-000042700

Remiss Hälso- och sjukvårdsavtal

Sammanfattning av ärendet

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Malin K redogör för ärendet.

Under år 2024 ställde sig det politiska samrådsorganet (SRO) bakom att ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal skulle tas fram, med tillhörande lagreglerade överenskommelser. Syftet är att få ett avtal som är modernt och framåtsyftande då dagens hälso- och sjukvård är i en omställning. Målet är att avtal och överenskommelser är hållbara över tid. Remissvar från respektive kommun ska vara inne från parterna senast kl: 12.00 den 19 juni 2025.

Hälso- och sjukvårdsavtalet ska bidra till att parterna ger en god och säker vård till dem som har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser från både kommun och region. Avtalet ska stärka samverkan och tydliggöra ansvarsfördelningen. Kommunerna har ansvar på primärvårdsnivå, regionen har ansvar för primärvårds- och specialistnivå.

Invånarna ska möta en samordnad och sammanhållen vård som utgår från samarbete oavsett huvudmannaskap, där patienten sätts i centrum. Målet är att erbjuda varje invånare en god och nära vård utifrån den enskildes behov, där den enskilde är en självklar part och medskapare av sin hälso- och sjukvård. Utifrån detta är avtalets målgrupp alla som behöver hälso- och sjukvårdsinsatser och samordning från både region och kommun, oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning, förutsatt att de ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar eller enligt 12 kap 1 § och 2 § HSL (2017:30). Avtalet gäller även för de barn som är närstående. För mer information om avtalets innehåll se remissversion.

Förslag till beslut är att nämnden ställer sig bakom framtagen skrivelse *Förslag till remissvar*.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse *Förslag till remissvar Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser* daterad 2025-04-07

Skrivelse *Förslag till remissvar*

Remissbrev Västra Götaland 2025-02-03

Remissversion *Hälso- och sjukvårdsavtal*

Socialnämnden

Socialnämndens beslut

Socialnämnden ställer sig bakom skrivelse *Förslag till remissvar* med tillhörande kommentarer gällande Hälso- och sjukvårdsavtals remissversion.

Överlämnar remissvaret till kommunstyrelsen (KS) för beslut.

Expedieras till

KS

Förslag till remissvar
RÖD TEXT= MAS-nätverkets kommentarer
GRÖN TEXT= Tillägg Dals-Ed
LILA TEXT= obs
ORANGE TEXT= Sjuhärad
Blå text = Göteborg

Hälso- och sjukvårdsavtal

Lämna remissvar på avtalstext för Hälso- och sjukvårdsavtalet här.

1. Inledning

Gradera er bedömning på avsnitt

1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Inledande text

Förklarande av avtalets bakgrund, kort, tydligt, viktig text för förståelse som inte fanns med i förra avtalet.
Förskola och skola behöver inkluderas. Omnämns flera gånger i ÖK psykisk funktionsnedsättning och behöver inkluderas i inledning.

1.1 Syfte och mål med avtalet

Avtalet syftar till att omhänderta hälso- och sjukvårdsfrågor för gemensamma patienter och ska stärka samverkan och tydliggöra ansvarsfördelning. Bra formuleringar

Målet riktar in sig på den enskildes behov och lägger vikt vid delaktighet, medskapare av sin egen vård. Bra formuleringar.

Viktigt att avtalet belyser att "Invånaren i Västra Götaland har ett eget ansvar för sin hälsa"

Bra att Färdplanen lyfts in här och att highlighta utvalda delar som kortfattat sätter ramen för arbetssätt och samverkan.

1.2 Läs- och tillämpningsanvisningar

Bra att detta står tidigt i dokumentet.

Behöver belysas här att avtalet måste läsas i sin helhet för förståelse då avtalet är skrivet på ett sådant sätt att det inte går att söka svar under en rubrik

1.3 Målgrupp

På ett lätt och kortfattat sätt kan en läsa om vilka våra gemensamma patienter som omfattas av avtalet är. Målgrupp finns inte med som egen rubrik i nuvarande avtal utan inkluderades under lagtext och ansvar. Blir ett litet fokusskifte genom att man synliggör vilka vi är till för.

Sista meningen behöver justeras. Alla är barn till sina föräldrar. Här bör man skriva barn enligt barnkonventionen

(I Socialtjänstlagen har man tagit bort målgrupp och pratar om den enskilde och insatser)

1.4 Omfattning

Bra om det står beskrivet i avtalet vad som ingår i kommunens hälso- och sjukvårdsansvar. Inte alla som vet detta tydligt. Visserligen beskrivs det under lagstiftning men skulle vara bra om det tydliggjordes

tidigare i dokumentet.

Bra med tillägget av att avtalet inte reglerar elevhälsa

1.5 Avtalsparter
Bra att det finns förtydligande av att avtalet gäller kommunen tecknar avtal med annan aktör

1.6 Avtalstid
Bra att det finns förtydligande av vad som gäller vid uppsägning.

2. Hälso- och sjukvård i hemmet

Inledande text
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Inledningen lyfter fram att alla vårdnivåer och parter kan vara en aktör i hemmet. Betonar vikten av samverkan. Viktig inledning.

För att förhindra undvikbar slutenvård behöver förändras som formulering. Förslag:

Hälso- och sjukvård i hemmet är en vårdform som kan utföras av regional och kommunal primärvård och av den specialiserade vården. Hälso- och sjukvård i hemmet ställer krav på god samverkan mellan vårdaktörer och patientens behov och beslut ska vara styrande. Samtliga vårdnivåer ska medverka för att skapa bästa möjliga förutsättning för patienten att vara kvar i det egna hemmet. ~~För att förhindra undvikbar slutenvård bör samtliga vårdnivåer delta i vården i hemmet.~~

2.1 Primärvård
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Regionen ska erbjuda vård till alla invånare, medan kommunernas uppdrag är avgränsat till vissa boendeformer och verksamheter. Grundprincipen är att regionen genom den regionala primärvården har det medicinska ansvaret för vård i hemmet.

Kommentar: står tydligt om rehab under ansvarsdelen. Justera första meningen till: Regionen ska erbjuda vård och rehabilitering till alla invånare.

2.2 Specialiserad vård i hemmet
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Ta bort ordet medicinska i första meningen gällande ansvaret i första meningen. Regionen har ansvar för specialiserad vård.

Förslag på text i andra stycket: Vid insatser som kan utföras på primärvårdsnivå kan både specialistnivå och primärvårdsnivå ansvara för utförandet. Specialiserad vård i hemmet kan med fördel utföras av regionens mobila team. Hälso- och sjukvårdspersonal i regional och kommunal primärvård kan medverka i och utföra hälso- och sjukvård som regionens specialistvård ansvarar för, under förutsättning att:

Ändring av texten under punkt 1 och 2. Viktigt att det görs en riskbedömning och att den inte bara görs från specialistvården. Att ha dialog som förslaget är under punkt 2 är inte tillräckligt för att säkra vården.

1. den som har ordinerat insatsen har bedömt att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå och kommunal primärvård. Riskbedömning är gjord att insatsen kan utföras på ett patientsäkert sätt och kompetensen finns på primärvårdsnivå.

2. huvudmännen har enats om ansvar och förutsättningar för insatserna och dess uppföljning under dygnets alla timmar.

Meningen ”Gränsen är dynamisk, inte statisk, med behov av kontinuerlig uppföljning för att upprätta patientsäkerheten.” behöver tas bort.

Förslag att lägga text om mobila team. Förslag: Specialiserad vård i hemmet kan med fördel utföras av regionens mobila team i samverkan med regional och kommunal primärvård.

Det är viktigt att Regional och kommunal primärvård har enats om ansvar och förutsättningar att medverka i och utföra hälso- och sjukvårdsinsatser som regionens specialistvård ansvarar för och bedömer att dessa kan utföras på primärvårdsnivå.

2.3 Informationsöverföring

Gradera er bedömning på avsnitt 1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Tillräckligt med text. Förslag att meningen skrivs om till : Planering och skriftlig informationsöverföring ska ske enligt in- och utskrivningsprocessen.

2.4 Teamsamverkan

Gradera er bedömning på avsnitt 1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Skrivfel de sista meningarna.

Förslag på text:
Invånare som behöver hälso- och sjukvård i hemmet från olika aktörer ska ha tillgång till teambaserad vård över huvudmannagränserna. Teamets sammansättning bestäms utifrån patientens individuella behov av olika kompetenser. Strävan ska vara kontinuitet för den enskilde, även om teamets sammansättning kan variera över tid. De olika professionerna ska komplettera varandra och skapa en gemensam helhet baserad på patientens behov. Professionerna ska tillsammans hålla samman vårdkedjan och öka patientens engagemang.

Förslag: definiera team i slutet av dokumentet enligt vad som står i färdplanen.

2.5 Samordnad individuell plan, SIP
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Texten behöver bli tydligare gällande insatser från vem och uppföljning. Förslag på ersättande text:

En samordnad individuell plan. SIP, ska säkerställa en god och samordnad vård och omsorg för personer som är i behov av insatser från socialtjänst och/eller olika vårdgivare inom hälso- och sjukvård. SIP ska alltid tas fram tillsammans med den som har behov av insatserna, oavsett personens ålder eller behov. Planen ska tydliggöra vem som gör vad och när samt när uppföljning ska ske.

2.6 Egenvård
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Hänvisa till länsgemensam riktlinje

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

3. Ansvar

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

3.1 gemensamt ansvar

Det är tydligt vilka professioner huvudmännen ansvarar för. I första stycket ger sista meningen fler frågor än svar. Förslag att ta bort den och istället skriva:

Ansvarsfördelning och samverkan ska alltid grundas i patientsäkerhet och baseras på identifierade risker utifrån varje patients behov och förutsättningar. Målet är en sömlös vård.

Förslag att ta bort sista meningen fjärde stycket. ”Gränsen förändras kontinuerligt och i takt med utvecklingen, vilket påverkar både den regionala och den kommunala primärvården” Detta är ett konstaterande och inget som behöver skrivas in i ett avtal. Skapar bara mer frågor än svar.
Förslag att skriva istället :
Gränsen mellan primärvård och specialiserad vård bestäms utifrån om det krävs särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens. Gränsen förändras kontinuerligt och i takt med utvecklingen, vilket påverkar både den regionala och den kommunala primärvården

Femte stycket. ”Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att uppmärksamma och tillgodose behov hos barn med anknytning till målgruppen för avtalet”. Behövs tillägg av : enligt barnkonventionen efter barn då alla är barn till sina föräldrar.
Förslag till textändring: Ansvarsfördelning och samverkan ska alltid grundas i patientsäkerhet och baseras på identifierade risker utifrån varje patients behov och förutsättningar. Målet är en sömlös vård.

~~Organisatoriska gränser får inte hindra eller försena hälso- och sjukvårdsinsatser.~~

3.2 Västra Götalandsregionen

Motsägelsefull text kopplat till vad som står under definition, ta bort: Regionen har överlåtit skyldigheten att erbjuda hälso- och sjukvård i hemmet i ordinärt boende (hemsjukvård) till kommunen.

Förslag: Regionen har ansvar för specialiserad vård som kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens, även om insatsen kan utföras av regional och/eller kommunal primärvård.

Punkt 2 under Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsansvar omfattar ” hälso- och sjukvård när insatserna

Tillägg till punkterna (framgick särskilt under pandemin)

- bistå kommunerna med vårdhygienisk experthjälp med experthjälp från vårdhygien och smittskydd

3.3 Kommunerna i Västra Götaland

Det är gammaldags formuleringar som befäster tidigare struktur som med omställningen nu ändras. Förslag att det ska tas bort, ev behöver man se över hela formuleringen och definitionen då kommunens ansvar är större än det som står i HSL, tillägg i och med regionsbildningen.
Ta bort meningen: ” Kommunen ansvarar för hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård i ordinärt boende”

3.4 Läkemedel

Kommentar: Regionen har ett större ansvar för att erbjuda vaccination inte enbart ett samordningsansvar. I totalansvar ingår ordination och registrering i eventuella register. Förslag på ny text:

Regionen har totalansvar för att erbjuda vaccinationer och har ett samordningsansvar för genomförande av vaccinationsinsatser i Västra Götalands län. Huvudmännen hanterar aktuella vaccinationsinsatser i samverkan. Målet är att på ett patientsäkert sätt uppnå en hög vaccinationstäckning för de gemensamma vårdtagarna. Samverkan om ansvarsfördelning ska ske inför varje vaccinationsinsats”

Sista meningen : ” kommunen/stadsdelarna”.

Kommentar: Stadsdelarna tillhör en kommun. Förslag: Kommunen och i förekommande fall stadsdelen.

3.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter som används i vardagsmiljö

Kommentar: Rubriken hänvisar till “produkter som används i vardagsmiljö”, vad är det som gör att man väljer begreppet vardagsmiljö?

Generellt gäller att den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvaret för aktuell funktionsnedsättning är kostnadsansvarig för förskrivna hjälpmedel.
Kommentar: blir svårt att förstå. Kommunen kan inte ha ansvar för en funktionsnedsättning. Ta bort.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

4. Utökad omfattning av primärvård

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis

- o Stämmer inte alls

Inledande text

Förslag på ändring av text:
Hälso- och sjukvårdsinsatser som ska ges i patientens hem kan utföras av annan huvudman än den som har det formella ansvaret. Insatsen kan utföras av både regional och kommunal primärvård. Det förutsätter att en riskbedömning kring bibehållen patientsäkerhet gjorts av respektive part och att parterna genom dialog är överens om att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå. Informationsöverföring ska ske skriftligt genom öppenvårdsprocessen i gemensamt it-stöd som stöd för hälso- och sjukvårdsinsatserna.

4.1 Insatser kväll, natt och helg

Att när överenskommelse skett i enskilda fall utföra planerade och/eller förutsägbara hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kvälls- och nattetid för patienter som normalt besöker VGR:s vårdcentraler. Under mottagningarnas öppethållande har VGR hälso- och sjukvårdsansvaret för dessa patienter

Nytt: Kommunen kan efter överenskommelse i enskilda ärenden utföra planerade hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kväll, helg och nattetid för patienter där det formella behandlingsansvaret ligger på VGR.

Lägg till: Under mottagningarnas öppethållande har VGR hälso- och sjukvårdsansvaret för dessa patienter.

Detta stycke bör placeras under tjänsteköp utifrån att Färdplanen talar om en sömlös vård och alla vårdgivare behöver ställa om för att kunna möte invånarens behov. Om en vårdgivare inte kan utföra sitt uppdrag kan man komma överens om ett tjänsteköp.

4.2 Permission

Förslag, lägg till: “detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna”. Som finns i nuvarande avtal men inte i förslaget.
I nuvarande avtal står: Hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet till patienter på permission från sluten vård som inte kan ta sig till mottagning. Detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna.

Förslaget: Både regional och kommunal primärvård kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för patienter på permission från slutenvård som inte kan ta sig till mottagning.

Bra med förtydligande att både regional och kommunal primärvård kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för pt på permission.

Lägg till: “detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna”. Som finns i nuvarande avtal men inte i förslaget.

Skulle kunna ligga under tjänsteköp.
Hur passar regionens mobila team in i detta?

4.3 Tjänsteköp
Flytta 4.1 och 4.2 hit

5. Patientsäkerhet

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

5.1 Avvikelser i samverkan
Bra
5.2 Tvister
MAS-nätverket bedömer att man saknar kunskap kring denna
5.3 Uppföljning av tvister
MAS-nätverket bedömer att man saknar kunskap kring denna
Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Överskriften är patientsäkerhet men avsnittet handlar om avvikelser och tvister

Ändra första meningen i inledningen till: Parterna har ett gemensamt ansvar för att vården ska vara god, säker, tillgänglig och personcentrerad.

Lyft in det avsnittet i inriktingsdokumentet för kommunal primärvård som beskriver patientsäkerhet

6. Grundläggande förutsättningar

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

6.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan

Ändring av andra stycket till : Respektive huvudman bär ansvaret att det finns personal med kompetens utifrån i den omfattning som beskrivs i respektive vårdgivares uppdrag, med hänvisning till punkt 3.1. grund- och specialistutbildad personal i tillräcklig omfattning för utförandet av de åtaganden som omfattas av detta och andra ingångna avtal.
Om detta inte ändras kan det krävas att det finns specialistutbildad personal i kommunal primärvård

Ändra tredje stycket till : Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att identifiera och kommunicera behov av kompetenshöjande åtgärder. Utbildningarna ska med fördel ske hos den vårdgivare som har behovet av kompetens bland sin personal. Frikostighet ska råda avseende att tillåta deltagande i utbildningar mellan huvudmännen.

6.2 Informationsskyldighet vid förändring
Bra att det finns med
6.3 Vårdsamverkan – vår gemensamma stödstruktur
Bra och tydlig text
6.4 Länsgemensamma styrdokument
Bra att detta står med i avtalet då inte alla har kännedom om att det finns.

”Parterna ansvarar för att det som är reglerat i de länsgemensamma styrdokumenten är känt och efterföljs.”

Nytt förslag: Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i länsgemensamma styrdokument är kända i samtliga berörda verksamheter.

6.5 lagstiftning
Saknas lagstiftning om egenvård
6.6 Lagreglerade överenskommelser
Viktigt att det finns med
Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

7. Uppföljning

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Förslag på ändring av text i andra stycket:

Systematisk uppföljning av samtliga parter ska stärka samverkan på alla vårdnivåer. Avvikelser i samverkan ska regelbundet följas upp och hanteras för att kontinuerliga förbättringar och ett gemensamt lärande ska ske. Parterna ska följa de åtgärder som sätts in för att förhindra att det händer igen. Patienten och invånarens bästa ska alltid vara i fokus.

Ytterligare textruta för kompletterande svar i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Definitioner

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Lägg till: Patientens hem eller motsvarande Kan exempelvis vara, ordinärt-, särskilt boende, bostad med särskild service såsom gruppbostad och korttidsplats enligt SoL.

Utan större svårighet Patienten klarar på ett säkert sätt att ta sig till regionens mottagningar på egen hand eller med stöd. Utgångspunkten är att patientens bästa ska tillgodoses.

Kommentar: vem ska avgöra vad som är bäst för patienten?

Långvarigt behov och frekvent behov Ett långvarigt och frekvent behov av vård, stöd eller insatser innebär att en person under en längre tidsperiod är i behov av återkommande eller kontinuerliga insatser från vården, socialtjänsten eller andra stödsystem.

Kommentar: Ta bort försöket till att definiera dessa. Tolkning plus tolkning vilket inte blir bra.

Mobila team behöver finnas under denna rubrik.. Om de ska vara en aktör så behöver de finnas i alla kommuner, idag finn de enbart i västra Fyrbodal. Hälften av kommunerna har således inte tillgång till mobila team.

Specialistteam behöver finnas under denna rubrik.

Primärvårdens roll att vara navet behöver definieras

Övergripande synpunkter och övrigt för Hälso- och sjukvårdsavtalet

I Överenskommelse munhälsa står följande under punkt 6

“Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter”. Detta finns inte med i avtalet och de övriga överenskommelserna.

Detta borde gälla både avtal och alla överenskommelser och därför stå med i avtalet.

Det som hänvisas i dokumentet ska vara klickbart via länk så att man hamnar rätt

Ytterligare textruta för kompletterande svar i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning
Bra och tydlig inledning med koppling till närområdesplanen
2. Parter

Bra

3. Giltighetstid

Samma text som avtalet bra

4. Målgrupp

Oförändrat. Bra

5. Syfte

Finns inget syfte i tidigare avtal. Bra. Förtydligar

6. Gemensamt ansvar

Nytt förslag under gemensamt ansvar: Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i länsgemensamma styrdokument är kända i samtliga berörda verksamheter.

”Så långt som möjligt ska vården planeras och ske under kontorstid. ” Ta bort ske på grund av att vården sker dygnets alla dagar och timmar.

”Beakta närståendes delaktighet” Lägg till patient och närståendes delaktighet

7. Parternas ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

a. Regionens läkaransvar

Tydliggör meningen ” Utifrån patientens behov kan vården utformas i samverkan mellan primärvård och specialiserad vård”. Förslag : Utifrån patientens behov ska vården utformas i samverkan mellan primärvårdsläkare och specialistvårdsläkare.
Meningen : ” Tillgång till läkare ska finnas … Förslag: Tillgänglig läkare ska finnas….
rubrik 7.2. punkt nummer två läkarens patientansvar
Förslag på ändring: fast läkarkontakt **på primärvårdsnivå** samordnar patientens medicinska vård, läkemedelsbehandling och dialog mellan vårdnivåer, samt är delaktig vid vårdövergångar.
Motivering: Majoriteten av fallen behöver ha fast läkarkontakt i primärvården, det är i undantagsfall som fast läkarkontakt kan vara kvar i specialistvården. Vi behöver formulera oss utifrån det som är vanligast förekommande inte undantagsfallen.

b. Kommunens ansvar

bedöma, utreda, åtgärda och följa upp vården utifrån arbetsterapi-, fysioterapi- samt omvårdnadsprocessen upp till sjuksköterskenivå.

8. Uppföljning

I framtaget förslag står: ”Parterna har ett gemensamt ansvar för en årlig uppföljning av följsamheten till överenskommelsen samt avvikelser. Uppföljning ska också ske årligen av Närområdesplan med bilaga vilket är underlag till uppföljning av lokal samverkan.

Lägga till: följa framtagna kvalitetsindikatorer inom fasta tidsintervall.
Vad händer när en part inte uppfyller det som man kommit överens om. Krävs tätare uppföljning.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Klicka eller tryck här för att ange text.

2. Parter

Bra med samma text i alla ö.k

3. Giltighetstid

Bra med samma text i alla ö.k

4. Målgrupp

och där samordnade insatser kan komma att behövas efter utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. = inkluderar både socialtjänst och /eller kommunal primärvård

5. Syfte

Klicka eller tryck här för att ange text.

6. Kriterier för kommunens betalningsansvar

slutenvården ska ha meddelat att patienten är utskrivningsklar (3 kap. 1 2017:612). Det är inte detsamma som att patienten inte längre är i behov av slutenvård? En patient kan vara klar på en avdelning men fortfarande ha behov av specialistvård inom annan avdelning.

Det saknas en punkt:

* Den regionsfinansierade öppna vården ska utse fast vårdkontakt.

Synpunkt: Det är inte rimligt att betalningsskyldigheten vid utskrivning endast åligger kommunerna. Samverkan mellan regionens slutenvård, primärvård och kommunens primärvård samt socialtjänst är av största vikt för att patienten ska få en trygg och säker utskrivning. Om det ska ligga ett fortsatt betalningsansvar på kommunerna vid in- och utskrivning från slutenvård så vore det också rimligt att förelägga regionen med sanktionsavgift vid tillfällen då de brustit i utskrivningen från slutenvården. Planerat utskrivningsdatum (PUD) flyttas ofta flera gånger vilket påverkar kommunernas möjlighet att planera för en trygg och säker hemgång. Kommunerna upplever återkommande brister i informationsöverföring i samband med utskrivning från slutenvården, vilket påverkar patientsäkerheten. Man kan inte planera när informationen skrivs sent i IT-tjänsten. Det merarbete som då faller på kommunens medarbetare är nödvändigt för att undvika att patienten ska behöva åka tillbaka till slutenvården. Det handlar ofta om att det saknas korrekt läkemedelslista och förskrivna läkemedel. Konsekvenserna blir också att kostnaderna för personal ökar. Det behövs mer samverkan och ökad delaktighet från regionens primärvård inför och efter utskrivning. När patienten är utskrivningsklar ska vården fortsätta i hemmet. En förutsättning för snabb hemgång är att aktörer inom både regional och kommunal primärvård tar ett gemensamt ansvar.

Synpunkt: Beskriv konsekvenserna överenskommelsen, vad som sker när man inte följer den länsgemensamma riktlinjen.

Då det är flera saker som brister i samband med utskrivningsprocessen från sjukhus borde checklista vara tvingande att använda

7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret

Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt

- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning
Synpunkt: Ordningen av styckena i inledningen ska följa HoS-avtalets ordning.
Sista stycket är en hänvisning till ett dokument vilket är bra, men önskvärt att det görs likadant för alla hänvisningar/referenser.
2. Parter

Klicka eller tryck här för att ange text.
3. Giltighetstid

Klicka eller tryck här för att ange text.
4. Målgrupp
Synpunkt: Punkt 2, ska det förtydligas med ordet spelberoende, istället för bara spel om pengar.
Synpunkt: Text om syftet, bör ha en egen rubrik.
5. Parternas ansvar
Synpunkt: VGRs ansvar gentemot kommunerna är inte tydligt. I överenskommelsen måste det framgå vad parterna har för olika ansvar, se förra remissförslaget del C.
Synpunkt: Lägg till nya rubriker (på samma sätt som kapitel 6):

- 5. Parternas gemensamma ansvar
- 5.1 Regionens ansvar
- 5.2 Kommunens ansvar

Synpunkt: Punkt 1 – bra att det är med.
Synpunkt: Punkt 6, ta bort ordet osämja. Punkt efter huvudman.
6. Personer med psykisk funktionsnedsättning
6.1 Regionens ansvar
Synpunkt: Lägg till en punkt om att regionen har hälso- och sjukvårdsansvar både på specialist- och primärvårdsnivå.
Punkt 2, ska delas i två punkter. Ny punkt efter HSL.
Punkt 3, bra att meningen är med, men ta bort snedstreck vid intyg/bedömning, det tolkas olika.
6.2 Kommunens ansvar
Synpunkt Ta bort ordet ansvar i underrubrikerna, socialtjänstens *ansvar* och kommunal primärvårds *ansvar*.
Synpunkt: Kommunens socialtjänst, det är bra att underrubriken finns med.
Synpunkt: Vad innebär det kommunala primärvårdsuppdraget utifrån psykiatrin, det framgår inte.
7. Personer med skadligt bruk och beroende samt samsjuklighet
7.1 Regionens ansvar
Punkt 1, ta bort ordet psykiatrisk, det räcker med patienter med ohälsa.
Punkt 9, ta bort - beakta barn. Det finns i HoS-avtalet.
Synpunkt: arbeta med återfallsprevention - behöver skrivas in under regionens ansvar också, inte enbart kommunens ansvar.

7.2 Kommunens ansvar
Synpunkt Ta bort ordet ansvar i underrubrikerna, socialtjänstens *ansvar* och kommunal primärvårds *ansvar*.
Punkt 1, ta bort ordet psykiatrisk, det räcker med patienter med ohälsa.
Punkt 10, ta bort barn. Om den ska vara kvar ändra skadligt bruk istället för missbruk.
Synpunkt: Vad innebär det kommunala primärvårdsuppdraget utifrån psykiatrin, det framgår inte.
Punkten: arbeta med återfallsprevention - behöver skrivas in under regionens ansvar också, inte enbart kommunens ansvar.
8. Personer med placering utanför hemmet
8.1 Gemensamt ansar
Synpunkt: Mittenstycket, meningen som börjar med Resurser, behöver skrivas om, även ta bort snedstreck. Lång mening.

Synpunkt: Det saknas en helhetsbild, en beskrivning, en vägledning kring placeringar, vad ska respektive part göra? Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.

8.2 Regionens ansvarar

8.3 Kommunens ansvarar

8.4 Gemensam planering

Förslag på ändring av text i första meningen: Inför en placering, där alla parterna är delaktiga.
Viktigt att den gemensamma planeringen inte bara gäller vid placering.

8.5 Kostnadsansvar

Synpunkt: Minska text.
Synpunkt: Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Synpunkt: 6:e stycket - Vi kan inte komma överens om kostnadsansvar under en SIP, det är inte rätt forum. Vad händer om patienten tackar nej till SIP.

8.6 Uppföljning av placeringar

Synpunkt: Första stycket, det står att det ska ske, men det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Uppföljning av den enskildes placering ska ske gemensamt och regelbundet av parternas berörda verksamheter. När den enskildes behov förändras ska parterna göra nya bedömningar om, och hur, kostnadsfördelningen ska justeras. Inför avslut av placering ska gemensam planering för vidare insatser göras**.**

9. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

Synpunkt: I inledande text, sista stycket, andra meningen – en bra mening.
Synpunkt: I inledande text, sista stycket, näst sista meningen – vilka inte är valfria för. Vad menas?

9.1 Regionens ansvarar

kan man förkorta genom att slå ihop några punkter?
Näst sista punkten är bra att den står.

9.2 Kommunens ansvarar

Det saknas ord i första meningen, skriv istället: Kommunens uppdrag bygger på *personens* frivillighet. Lägg till personen.
Punkt 1, Förkortningen SOL, skriv SoL. Förkortningar är inte konsekvent i dokumentet.
sista punkten: Kommunal primärvård, förtydliga vad som ingår i ansvaret.
Punkt 3, det är bra att det står hänvisning till lagen, men det behöver vara konsekvent hänvisning.

10. Uppföljning

Synpunkt: Att det står system och individnivå i alla överenskommelser, inte bara i denna överenskommelsen.

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Behöver omarbetas rejält, samsjuklighet.

Det står som underrubrik Kommunens ansvar behöver finnas en rubrik som omfattar regional primärvård som motvikt.

Kommunal primärvårds ansvar • erbjuda insatser enligt hälso- och sjukvårdsavtalet

Synpunkt: Rubriken på överenskommelsen, ta bort kring, skriv istället: för
Synpunkt: Hela dokumentet behöver jobbas om.
Synpunkt: Ordningen strukturen i alla rubriker i dokumentet ska följa HoS-avtalets ordning.

Synpunkt: VGRs ansvar gentemot kommunerna är inte tydligt. I överenskommelsen måste det framgå vad parterna har för olika ansvar, se förra remissförslaget del C.
Synpunkt: Det saknas en helhetsbild, en beskrivning, en vägledning kring placeringar, vad ska respektive part göra? Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Synpunkt: Det används olika benämningar: lagen, insatser i SoL, lag med siffror på flera ställen.
Synpunkt: Syfte saknas som en egen rubrik. Skriv med följande text i syftet: Den enskilde ska få vård, stöd och insatser som är samordnade mellan kommunens och VGRs verksamheter och ska upplevas som en välfungerande helhet. Individen ska inte hamna mellan huvudmännens olika ansvarsområden.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning

Klicka eller tryck här för att ange text.

2. Parter

Klicka eller tryck här för att ange text.

3. Giltighetstid

Klicka eller tryck här för att ange text.

4. Målgrupp

Tillägg: Nytt är att den som får en demensdiagnos ska få ett N-kort.

5. Syfte

Klicka eller tryck här för att ange text.

6. Gemensamt ansvar

Texten “parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter” borde

- Stå i avtalet
- Alternativt stå med i avtal och samtliga överenskommelser

7. Parternas ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Regionens läkaransvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

9. Kommunens ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

10. Utbildning

Klicka eller tryck här för att ange text.

11. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Hantering av personuppgifter

I samband med insamling av remissvar hanterar vi personuppgifter. Informationen du lämnar kommer endast att användas i remissprocessen och därefter raderas.

- ☐ Jag godkänner hantering av personuppgifter i samband med remissvar

Bekräftelse på ert remissvar sker genom kopia på lämnat svar och skickas till kontaktperson som angavs i början av enkäten.

Remissversion

Hälso- och sjukvårdsavtal, remissversion

Avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

VästKom

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Innehåll

1. INLEDNING 4

1.1 SYFTE OCH MÅL MED AVTALET 4
1.2 LÄS- OCH TILLÄMPNINGSANVISNING 5
1.3 MÅLGRUPP 5
1.4 OMFATTNING 5
1.5 AVTALSPARTER 6
1.6 AVTALSTID 6

2. HÄLSO- OCH SJUKVÅRD I HEMMET 7

2.1 PRIMÄRVÅRD 7
2.2 SPECIALISERAD VÅRD I HEMMET 7
2.3 INFORMATIONSÖVERFÖRING 7
2.4 TEAMSAMVERKAN 8
2.5 SAMORDNAD INDIVIDUELL PLAN, SIP 8
2.6 EGENVÅRD 8

3. ANSVAR 9

3.1 GEMENSAMT ANSVAR 9
3.2 VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN 9
3.3 KOMMUNERNA I VÄSTRA GÖTALAND 10
3.4 LÄKEMEDEL 11
3.5 PERSONLIGA HJÄLPMEDEL INKLUSIVE FÖRBRUKNINGSARTIKLAR OCH NUTRITIONSPRODUKTER SAMT ANDRA MEDICINTEKNISKA PRODUKTER SOM ANVÄNDS I VARDAGSMILJÖ 12

4. UTÖKAD OMFATTNING AV PRIMÄRVÅRD 14

4.1 INSATSER KVÄLL, NATT OCH HELG 14
4.2 PERMISSION 14
4.3 TJÄNSTEKÖP 14

5. PATIENTSÄKERHET 15

5.1 AVVIKELSER I SAMVERKAN 15

REMISSVERSION

5.2 TVISTER 15

6. GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR 17

6.1 KUNSKAPSSTYRNING OCH KOMPETENSUTVECKLING I SAMVERKAN 17
6.2 INFORMATIONSSKYLDIGHET VID FÖRÄNDRING 17
6.3 VÅRDSAMVERKAN – VÅR GEMENSAMMA STÖDSTRUKTUR 17
6.4 LÄNSGEMENSAMMA STYRDOKUMENT 17
6.5 LAGSTIFTNING 17
6.6 LAGREGLERADE ÖVERENSKOMMELSER 19

7. UPPFÖLJNING 20

8. DEFINITIONER 21

REMISSVERSION

1. Inledning

Sedan regionbildningen år 1999 har kommunerna i Västra Götalands län och Västra Götalandsregionen (VGR), reglerat ansvarsfördelning avseende primärvård och hur samverkan inom hälso- och sjukvård ska ske.

Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götalands län är idag huvudavtal för denna samverkan och grundar sig på vad som överenskoms i samband med regionbildningen. Det nedtecknades i det som benämns regionbildningsavtalet, som då slöts mellan regionen och kommunerna i västra Götalands län, där primärvårdsavtalet från 1999 utgör en del av denna överenskommelse[1].

Hälso- och sjukvårdsavtalet vilar på regionbildningsavtalet i dess vida bemärkelse och är ett övergripande avtal som beskriver ansvarsfördelning och samverkan i de delar där VGR och kommunerna i Västra Götaland samarbetar och delar hälso- och sjukvårdsansvar enligt hälso- och sjukvårdslagen. Det beskriver även samverkan mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst. Till detta huvudavtal finns ett antal lagreglerade överenskommelser, dessa är underordnade huvudavtalet.

VGR och kommunerna i Västra Götaland ansvarar för att följa barnkonventionen och principen för barnets bästa.

1.1 Syfte och mål med avtalet

Avtalet ska bidra till att parterna ger en god och säker vård till dem som har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser från både kommun och region. Avtalet ska stärka samverkan och tydliggöra ansvarsfördelningen. Invånarna ska möta en samordnad och sammanhållen vård som utgår från samarbete oavsett huvudmannaskap, där patienten sätts i centrum. Målet är att erbjuda varje invånare en god och nära vård utifrån den enskildes behov, där den enskilde är en självklar part och medskapare av sin hälso- och sjukvård. VGR och kommunerna i Västra Götalands län har en gemensamt framtagen strategi, *Färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård* och enligt den ska vården:

- utgå från individuella förutsättningar och behov.

[1] Huvudavtal om reglering av ansvar och finansiellt gränssnitt mellan landsting och kommuner i Västra Götalandsregionen (regionbildningsavtalet)

REMISSVERSION

- bygga på relationer och vara hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv-
- bidra till jämlik hälsa, trygghet och självständighet, samt grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

Arbetssättet ska vara personcentrerat och parterna ska tillsammans stödja individen i att ta ansvar för sin egen hälsa och nyttja sina egna resurser. Invånaren i Västra Götaland har ett eget ansvar för sin hälsa. När behov av stöd uppstår ska i första hand egenvård och digitala alternativ väljas, och fysiska alternativ erbjudas när de behövs.

1.2 Läs- och tillämpningsanvisning

Avtalet är indelat i åtta avsnitt. Efter inledning och syfte följer avsnitt om hälso- och sjukvård i hemmet och den ansvarsfördelning som finns mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland. Utökad omfattning av primärvård beskrivs i ett eget avsnitt.

Efter det följer ett avsnitt om patientsäkerhet där både avvikelser i samverkan och tvistehantering regleras. Avtalet avslutas med grundläggande uppgifter om informationsskyldighet, lagstiftning och lagreglerade överenskommelser, samt uppföljning och definitioner.

Tillämpningsanvisningarna med vägledande patientfall fastställs och revideras av det länsövergripande organet för vårdsamverkan i Västra Götaland och utgår från den ansvarsfördelning som regleras i detta avtal. Syftet är att ge stöd och vägledning för jämlik och patientsäker vård samt underlätta samarbetet mellan huvudmännen.

1.3 Målgrupp

Målgruppen är alla som behöver hälso- och sjukvårdsinsatser och samordning från både region och kommun, oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning, förutsatt att de ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap 1 § och 2 § HSL (2017:30). Avtalet gäller även för de barn som är närstående.

1.4 Omfattning

Avtalet omfattar ansvarsfördelningen mellan kommunerna i Västra Götaland och VGR inom områden där parterna har ett delat hälso- och sjukvårdsansvar. Kommunen har ansvar på primärvårdsnivå, regionen har ansvar för primärvårds- och specialistnivå. Ansvarsfördelningen bygger på en lagstadgad

REMISSVERSION

reglering kompletterad med en grundöverenskommelse från regionbildningen 1999.

Avtalet reglerar inte hur respektive part organiserar sitt åtagande. Avtalet reglerar inte heller elevhälsa.

1.5 Avtalsparter

Avtalsparter i detta avtal är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen och benämns i avtalet som parterna.

Om regionen eller någon av kommunerna tecknar avtal med annan aktör och överlåter uppgifter de har ansvar för, ska hälso- och sjukvårdsavtalet tillämpas.

1.6 Avtalstid

Avtalet gäller under förutsättning att det godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Avtalet gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton månader innan avtalstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp avtalet. Om ingen part skriftligen sagt upp avtalet förlängs det med tre år i taget, med arton månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av avtalet upphör avtalet att gälla när den aktuella perioden på fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden på tre år löper ut. Det räcker att en part säger upp avtalet för att det ska upphöra att gälla för samtliga avtalsparter. En uppsägning av hälso- och sjukvårdsavtalet får till följd att även de lagreglerade överenskommelserna sägs upp då de är underordnade avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för avtalet kan initiativ till en översyn tas av det politiska samrådsorganet (SRO) där samverkan sker mellan kommunerna i Västra Götalands län och VGR.

REMISSVERSION

2. Hälso- och sjukvård i hemmet

Hälso- och sjukvård i hemmet är en vårdform som kan utföras av regional och kommunal primärvård och av den specialiserade vården. Hälso- och sjukvård i hemmet ställer krav på god samverkan mellan vårdaktörer. För att förhindra undvikbar slutenvård bör samtliga vårdnivåer delta i vården i hemmet.

2.1 Primärvård

Primärvårdens roll är att vara navet i hälso- och sjukvården och den vårdnivå som verkar nära invånarna. Både VGR och kommunerna i Västra Götalands län är huvudmän för primärvården och ansvarar för att genomföra primärvårdens grunduppdrag.
Regionen ska erbjuda vård till alla invånare, medan kommunernas uppdrag är avgränsat till vissa boendeformer och verksamheter. Grundprincipen är att regionen genom den regionala primärvården har det medicinska ansvaret för vård i hemmet.

2.2 Specialiserad vård i hemmet

Regionen har det medicinska ansvaret för specialiserad nivå och för att utföra de insatser som inte bedöms kunna utföras på primärvårdsnivå.

Vid insatser som kan utföras på primärvårdsnivå kan både specialistnivå och primärvårdsnivå ansvara för utförandet.

Hälso- och sjukvårdspersonal i regional och kommunal primärvård kan *medverka i* och *utföra* hälso- och sjukvård som regionens specialistvård ansvarar för, under förutsättning att:

1. den som har ordinerat insatsen har bedömt att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå
2. huvudmännen har haft dialog och enats om ansvar och förutsättningar för insatserna

Gränsen är dynamisk, inte statisk, med behov av kontinuerlig uppföljning för att upprätta patientsäkerheten.

2.3 Informationsöverföring

Planering och skriftlig informationsöverföring sker i samband med utskrivning från den slutna hälso- och sjukvården alternativt i öppenvårdsprocessen.

REMISSVERSION

2.4 Teamsamverkan

Invånare som behöver hälso- och sjukvård i hemmet från olika aktörer ska ha tillgång till teambaserad vård över huvudmannagränserna. Teamets sammansättning bestäms utifrån patientens individuella behov av olika kompetenser. Strävan ska vara kontinuitet för den enskilde, även om teamets sammansättning kan variera över tid. De olika professionerna ska komplettera varandra och skapa en gemensam helhet baserad på patientens behov, kan de tillsammans hålla samman vårdkedjan och öka patientens engagemang.

2.5 Samordnad individuell plan, SIP

En samordnad individuell plan, SIP, ska säkerställa en god och samordnad vård och omsorg för personer som är i behov av insatser från socialtjänst och hälso- och sjukvård. SIP ska alltid tas fram tillsammans med den som har behov av insatserna, oavsett personens ålder eller behov. Planen ska tydliggöra vem som gör vad och när.

2.6 Egenvård

Den närmsta vården är den som den enskilde kan ge sig själv och ta ett eget ansvar för. Egenvård syftar till att underlätta och ge patienten förutsättningar för ett mer självständigt liv, där denne inte blir beroende av hälso- och sjukvårdens insatser.

I lagen om egenvård definieras egenvård som en hälso- och sjukvårdsinsats som behandlande hälso- och sjukvårdspersonal, med legitimation eller särskilt förordnande, har bedömt att en patient kan utföra själv eller med hjälp av någon annan. Vilka åtgärder som är egenvård är inte reglerat utan bedöms i varje enskilt fall.

REMISSVERSION

3. Ansvar

3.1 Gemensamt ansvar

För patienter med kommunal primärvård har parterna alltid ett gemensamt ansvar genom att kommunen ansvarar för professionerna sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut, medan VGR ansvarar för läkare och övriga kompetenser. Ansvarsfördelning och samverkan ska alltid grundas i patientsäkerhet och baseras på identifierade risker utifrån varje patients behov och förutsättningar. Organisatoriska gränser får inte hindra eller försena hälso- och sjukvårdsinsatser.

VGR och kommunerna i Västra Götalands län ansvarar för att planera och organisera sin hälso- och sjukvård. I detta ingår att skapa förutsättningar för samordning av vården, så att patientens vårdbehov tillgodoses samordnat.

Rehabilitering och habilitering följer hälso- och sjukvårdsansvaret och bedrivs av både VGR och kommunerna i Västra Götalands län i enlighet med detta avtal.

Gränsen mellan primärvård och specialiserad vård bestäms utifrån om det krävs särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens. Gränsen förändras kontinuerligt och i takt med utvecklingen, vilket påverkar både den regionala och den kommunala primärvården.

Huvudmännen har ett gemensamt och särskilt ansvar att uppmärksamma och tillgodose behov hos barn med anknytning till målgruppen för avtalet.

Ansvar för omhändertagande av avliden ingår i hälso- och sjukvårdsansvaret enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Parterna har ansvar för att bemanna med de professioner som krävs för att utföra uppdraget utifrån ansvarsfördelning i avtalet.

3.2 Västra Götalandsregionen

VGR ska erbjuda en god hälso- och sjukvård till dem som är bosatta eller vistas i Västra Götaland. Hälso- och sjukvårdsansvar omfattar både primärvård och specialiserad vård, och förekommer i öppen och sluten vård, samt inom akuta och planerad vård. Regionen har överlåtit skyldigheten att erbjuda hälso- och sjukvård i hemmet i ordinärt boende (hemsjukvård) till kommunen.

REMISSVERSION

Regionen har ansvar för specialiserad vård som kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens, även om insatsen kan utföras av regional eller kommunal primärvård.

Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsansvar omfattar:

- patienter som utan större svårighet (somatisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning) kan besöka VGR:s mottagningar och tillgodogöra sig insatser
- hälso- och sjukvård när insatserna är kortvariga eller sällan förekommande
- läkaransvar, läkarinsatser, samt andra professioner vars uppdrag inte ingår i kommunens ansvar
- hälso- och sjukvårdsinsatser enligt hälso- och sjukvårdslagen för personer som vistas i hem för vård och boende (HVB) eller hem för viss annan heldygnsvård
- rehabiliteringsinsatser inom primärvård och på specialistnivå
- habiliteringsinsatser
- medicinsk konsultation i enskilda ärenden och kompetensöverföring till kommunens legitimerade personal i vård, omsorg och rehabilitering
- specialiserad vård till patienter inom kommunal primärvård enligt medicinska riktlinjer, enligt upprättad plan eller SIP
- att tillhandahålla hälso- och sjukvård till asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd (papperslösa) oavsett boendeform.
- bistå kommunerna med vårdhygienisk experthjälp
- förvaring och transport av avlidna patienter inskrivna i slutenvården eller som enbart omfattas av regional primärvård
- transport till och från sjukhus för obduktion eller för att ta bort implantat även om patienten ingår i kommunens hälso- och sjukvårdsansvar

REMISSVERSION

3.3 Kommunerna i Västra Götaland

En kommun ska erbjuda en god hälso- och sjukvård åt personer som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar, enligt 12 kap 1 § HSL. Kommunens ansvar är på primärvårdsnivå.

Kommunen ansvar för hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) i ordinärt boende.

Kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret omfattar:

- patienter som på grund av somatisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte kan ta sig till VGR:s mottagningar utan större svårighet
- patienter där det på grund av insatsernas omfattning och frekvens är motiverat att vården ges i patientens hem
- patienter som, oavsett ålder eller diagnos, har långvarigt och frekvent behov av hälso- och sjukvårdsinsatser och där dessa kan ges med bibehållen patientsäkerhet i patientens hem
- rehabiliterings- och habiliteringsinsatser på primärvårdsnivå
- patienter som enligt ovanstående punkter har behov av hälso- och sjukvård i hemmet kan samtidigt få vissa hälso- och sjukvårdsinsatser utförda på regional mottagning, baserat på upprättad plan eller SIP
- förvaring och transport av avlidna patienter som omfattas av kommunens hälso- och sjukvårdsansvar och vid tillfället inte är inskrivna i slutenvården

3.4 Läkemedel

Läkemedelsbehandlingar är en integrerad del i hälso- och sjukvården och ingår därmed i regelverk för samverkan mellan VGR och kommunerna i Västra Götalands län. I partsgemensamt forum hanteras gemensamma läkemedelsfrågor. Gruppen samverkar i läkemedelsfrågor avseende kommunala akutläkemedelsförråd (KAF) och öppenvårdsdos. Läkemedelsgenomgång ska utföras enligt VGR:s regionala medicinska riktlinje.

För patienter med kommunal primärvård med övertaget läkemedelsansvar ska ansvarig sjuksköterska i kommunen medverka vid läkemedelsgenomgång. VGR ansvarar för kostnader, exklusive patientens egenavgift, avseende läkemedel som omfattas av läkemedelsförmånen och som är förskrivna enligt lagen om läkemedelsförmåner till enskild patient.

Regionen har ett samordningsansvar för genomförande av vaccinationsinsatser i Västra Götalands län. Huvudmännen hanterar aktuella vaccinationsinsatser i samverkan. Målet är att på ett patientsäkert sätt uppnå en hög vaccinationstäckning för de gemensamma vårdtagarna. Samverkan om ansvarsfördelning ska ske inför varje vaccinationsinsats.

REMISSVERSION

Kommunala akutläkemedelsförråd (KAF)

VGR tillhandahåller akutläkemedelsförråd avsedda för patienter inskrivna i kommunal primärvård. Läkemedlen i förrådet kan användas för akut ordination eller för behandling under en begränsad tidsperiod (till exempel antibiotikakur). KAF och dess sortiment beslutas av VGR, som också ansvarar för läkemedels- och transportkostnaderna till förråden.

Användning och ansvarsfördelning beskrivs i rutin för KAF. Regionen ansvarar för rutinen samt kvalitetsgranskning enligt regelverk och rutin. Kommunen/stadsdelarna tillhandahåller och ansvarar för lämpligt låsbart förråd.

Öppenvårdsdos

Öppenvårdsdos beslutas av läkare som tar ställning till att gällande kriterier enligt regional medicinsk riktlinje för öppenvårdsdos är uppfyllda. Samråd ska ske med patienten, alternativt närstående och/eller sjuksköterska.

3.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter som används i vardagsmiljö

Personliga hjälpmedel som är avsedda att användas i vardagsmiljö av patienter och brukare i Västra Götaland regleras i Handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård och i parternas samarbetsavtal.

Förskrivning av personliga hjälpmedel är en del av vård och behandling, och kan inte frikopplas från andra vård- och behandlingsinsatser.

Förskrivningsrätten kan inte delegeras utan förskrivaren har ett helhetsansvar som inte kan överlåtas till någon annan. Förtroendeförskrivning kan ske på annan sjukvårdshuvudmans kostnadsansvar enligt handboken.

Generellt gäller att den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvaret för aktuell funktionsnedsättning är kostnadsansvarig för förskrivna hjälpmedel.

VGR har kostnadsansvar för personliga hjälpmedel för barn och ungdomar upp till artonårsdagen. Det finns även andra undantag då kostnadsansvaret för hjälpmedel inte följer hälso- och sjukvårdsansvaret, vilket ska framgå i handboken för personliga hjälpmedel. Principer för och utbud av personliga hjälpmedel hanteras i partsgemensamt forum där alla beslut ska fattas i enighet.

REMISSVERSION

Medicintekniska produkter som inte regleras i Handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård

Den huvudman som lämnar ut/lånar ut medicintekniska produkter har motsvarande ansvar gällande uppföljning och kostnader som vid förskrivning.

För sårläkningsartiklar och kompressionsförband finns en förteckning där det framgår för vilka produkter parterna har kostnadsansvar.

REMISSVERSION

4. Utökad omfattning av primärvård

Hälso- och sjukvårdsinsatser som ska ges i patientens hem kan utföras av annan huvudman än den som har det formella ansvaret. Det förutsätter att parterna har kommit överens om detta genom dialog, att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå och att informationsöverföring skett skriftligt som stöd för hälso- och sjukvårdsinsatserna.

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen får regioner och kommuner sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som regionen eller kommunen ansvarar för enligt denna lag. Av avtalet skall framgå vad som gäller för överlämnandet. 15 kap 1 § HSL.

4.1 Insatser kväll, natt och helg

Kommunen kan efter överenskommelse i enskilda ärenden utföra planerade hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kväll, helg och nattetid för patienter där det formella behandlingsansvaret ligger på VGR.

4.2 Permission

Både regional och kommunal primärvård kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för patienter på permission från sluten vård som inte kan ta sig till mottagning.

4.3 Tjänsteköp

Tjänsteköp är möjligt men ligger utanför den ansvarsfördelning som regleras i detta hälso- och sjukvårdsavtal.

REMISSVERSION

5. Patientsäkerhet

Parterna har ett gemensamt ansvar för att vården ska vara god och säker.

5.1 Avvikelser i samverkan

Händelser där gemensamt framtagna avtal, överenskommelser, riktlinjer eller rutiner inom vård och omsorg inte följs, betraktas som avvikelser i samverkan.

Avvikelser i samverkan identifieras, registreras och hanteras i gemensam IT-tjänst. Avvikelserna ska hanteras skyndsamt och återkoppling ges så snart händelsen är analyserad och det finns en plan för åtgärder.

Huvudmännen ansvarar för att regelbundet sammanställa registrerade avvikelser och använda resultatet för ett systematiskt förbättringsarbete, för att på det sättet bidra till ökad patientsäkerhet, kunskapsutveckling och lärande i samverkan på alla nivåer.

Huvudmän har ett ansvar för analys, åtgärder och uppföljning för att förhindra oenighet. Avvikelser i samverkan som inte kan lösas mellan berörda parter går vidare till tvistehantering.

5.2 Tvister

Huvudmännen har en skyldighet att följa hälso- och sjukvårdsavtalet och de lagreglerade överenskommelserna. Parterna har gemensamt ansvar för att den enskildes situation löses skyndsamt, och att komma överens om vem som har ansvar för de olika hälso- och sjukvårdsinsatserna. Vid oenighet om tolkning eller tillämpning ska det i första hand lösas lokalt i dialog mellan huvudmännen. Huvudmännen har en skyldighet att följa det som överenskoms i tvisteförhandlingar.

Eskaleringstrappa för tvister

Brister i uppfyllelse av åtagande enligt detta avtal och lagreglerade överenskommelser, eller tvister om tolkning av avtalets eller överenskommelsernas innebörd, hanteras i följande steg:

Steg 1

Om oenighet konstateras kring respektive huvudmans åtagande ska händelsen rapporteras till den huvudman som har ansvar för aktuell händelse. Första linjens chef hos ansvarig huvudman ska utan fördröjning utreda och åtgärda ärendet.

REMISSVERSION

Steg 2

Om rättelse enligt steg 1 uteblir eller oskäligt fördröjs, ska det aktuella ärendet hänskjutas till överordnad ansvarig uppåt i linjen hos ansvarig huvudman för hantering och avgörande.

Steg 3

Tvister om tolkning av avtalets innebörd där enighet inte kan nås i steg 2, ska hänföras till högsta nivå hos respektive huvudman som har tolkningsföreträde gällande avtalet.

Upprepade återkommande allvarliga avvikelser, som inte åtgärdas ska eskaleras till högsta nivå hos respektive huvudman, och kan komma att regleras ekonomiskt mellan huvudmännen.
Om ovanstående steg har följts och oenighet fortsatt kvarstår finns möjlighet för parterna att vända sig till allmän domstol.

5.3 Uppföljning av tvister

Huvudmännen ansvarar för att sammanställa registrerade tvister och använda resultatet för ett systematiskt förbättringsarbete, kunskapsutveckling och lärande i samverkan på alla nivåer.

REMISSVERSION

6. Grundläggande förutsättningar

6.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan

Huvudmännen har ett gemensamt ansvar för att stödja ett kunskapsbaserat arbetssätt och ska samverka i dessa frågor genom den vårdsamverkansstruktur som finns i länet.

Respektive huvudman bär ansvaret att det finns grund- och specialistutbildad personal i tillräcklig omfattning för utförandet av de åtaganden som omfattas av detta och andra ingångna avtal.

Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att identifiera och kommunicera behov av kompetenshöjande åtgärder. Frikostighet ska råda avseende att tillåta deltagande i utbildningar mellan huvudmännen.

6.2 Informationsskyldighet vid förändring

Huvudmännen har ett åtagande och en skyldighet att samverka för att kunna utföra vården på ett patientsäkert sätt. Huvudmännen ska omgående informera varandra om akuta och planerade förändringar i den egna verksamheten som påverkar samverkan, samverkanspartnerns verksamhet och/eller den enskilde.

6.3 Vårdsamverkan – vår gemensamma stödstruktur

Den samlade vårdsamverkan i Västra Götaland är en gemensam stödstruktur, med uppdrag att förvalta och utveckla intentionerna med det gemensamma hälso- och sjukvårdsavtalet. Vårdsamverkan finns på lokal nivå, delregional nivå och på länsnivå.

6.4 Länsgemensamma styrdokument

Samverkan regleras i lagstiftning och i länsgemensamma styrdokument som avtal, överenskommelser och riktlinjer. Parterna ansvarar för att det som är reglerat i de länsgemensamma styrdokumenten är känt och efterföljs.

6.5 Lagstiftning

Hälso- och sjukvårdslagen, HSL (2017:30), är den lag som reglerar grundläggande skyldigheter för VGR och kommunen. Även övriga lagar och förordningar som berör området ska beaktas.

Hälso- och sjukvårdsansvaret för VGR och kommunen regleras i 8 kap. 6 § och 12 kap. 1–3 §§ samt 14 kap. 1 § HSL (2017:30) och ansvaret omfattar även rehabilitering, habilitering och hjälpmedel samt sjuktransporter och

REMISSVERSION

omhändertagande av avlidna. För tandvård finns särskilda bestämmelser, i Tandvårdslagen (1985:125) och tandvårdsförordningen (1998:1338).

Sedan 1 juli 2021 finns ett förtydligande i HSL kring primärvårdens grunduppdrag, 13a kap. 1 § HSL (2017:30).

Med primärvård avses hälso- och sjukvårdsverksamhet där öppen vård ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper. Primärvården svarar för behovet av sådana åtgärder i form av medicinsk bedömning och behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens, 2 kap. 6 § HSL (2017:30).

Rätten till vård för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändigt tillstånd regleras i Lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande med flera, samt lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

Patientgrupper som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap. 1 § HSL (2017:30):

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service 5 kap. 5 § andra stycket, 5 kap. 7 § tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2 Socialtjänstlag (2001:453), SoL
- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 8 och 9 § 9 Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dagverksamhet (3 kap. 6 § SoL) samt daglig verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS
- Sedan regionbildningen 1999 har kommunen även ansvar för hemsjukvård i ordinärt boende enligt 12 kap. 2 § HSL

Sedan den 1 januari 2020 gäller barnkonventionen som svensk lag (2018:1197 om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter). Barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som rör barn.

Samordnad individuell planering ska enligt lagen om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård (4 kap. 1–3 §§) erbjudas den enskilde, om hen efter utskrivningen behöver insatser från både kommunen och VGR i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst.

Vid samordnade individuell planering (SIP) ska enheterna upprätta en individuell plan i enlighet med bestämmelserna i 16 kap. 4 § tredje och fjärde

REMISSVERSION

styckena hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och 2 kap. 7 § andra och tredje styckena socialtjänstlagen (2001:453).

För att stärka individens integritet, självbestämmande och delaktighet kompletterar Patientlag (2014:821) regelverket för hälso- och sjukvård.

6.6 Lagreglerade överenskommelser

Till hälso- och sjukvårdsavtalet finns fyra lagreglerade överenskommelser som är underordnade avtalet:

- Överenskommelse - kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
- Överenskommelse - Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård
- Överenskommelse - samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende
- Överenskommelse - munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

REMISSVERSION

7. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett individuellt ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av hälso- och sjukvårdsavtalet samt tillhörande överenskommelser. Uppföljningen baseras på framtagna indikatorer som belyser resultat och effekter, med fokus på att stödja hälso- och sjukvårdens utveckling i riktning mot uppsatta mål.

Systematisk uppföljning ska stärka samverkan och därför ska avvikelser regelbundet följas upp och hanteras för att kontinuerliga förbättringar och ett gemensamt lärande ska ske. Patienten och invånarens bästa ska alltid vara i fokus.

Huvudmännen samverkar i ett länsövergripande politiskt organ och har ansvar att följa upp detta hälso- och sjukvårdsavtal med dess överenskommelser. Det länsövergripande organet för vårdsamverkan i Västra Götaland ansvarar för samordning och genomförande av uppföljningen.

Resultatet av den gemensamma uppföljningen är en nödvändig grund för att parterna ska kunna driva utvecklingen framåt i samsyn och i takt med varandra.

REMISSVERSION

8. Definitioner

Det är ett gemensamt ansvar att tolka de olika definitionerna, det vill säga ingen huvudman har tolkningsföreträde.

Hälso- och sjukvård
Åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador enligt 2 kap. 1§ fösta stycket 1 HSL (2017:30).

Hälso- och sjukvård i hemmet
Hälso- och sjukvård när den ges i patientens bostad eller motsvarande. Huvudman kan vara både kommun och region

Patientens hem eller motsvarande
Kan exempelvis vara, ordinärt-, särskilt boende, bostad med särskild service såsom gruppbostad och korttidsplats.

Primärvård
Hälso- och sjukvårdsverksamhet där öppen vård ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper, enligt Socialstyrelsens termbank.

Kommunal primärvård
Hälso- och sjukvård som utförs med kommunen som huvudman. Kommunens ansvar som huvudman är alltid på primärvårdsnivå.

Regional primärvård
Hälso- och sjukvård som utförs med regionen som huvudman, såsom vårdcentral och annan öppenvård på primärvårdsnivå.

Specialiserad vård
Hälso- och sjukvårdsverksamhet som kräver mer specialiserade åtgärder än vad som kan ges i primärvård, enligt Socialstyrelsens termbank.

Specialiserad vård är en vårdnivå för hälso- och sjukvårdstjänster, vilket omfattar både slutenvård och öppenvård. Regionen är huvudman.

Långvarigt behov och frekvent behov
Ett långvarigt och frekvent behov av vård, stöd eller insatser innebär att en person under en längre tidsperiod är i behov av återkommande eller kontinuerliga insatser från vården, socialtjänsten eller andra stödsystem.

REMISSVERSION

Utan större svårighet

Patienten klarar på ett säkert sätt att ta sig till regionens mottagningar på egen hand eller med stöd. Utgångspunkten är att patientens bästa ska tillgodoses.

Öppenvårdsprocess

Informationsöverföring och samverkan kring personer som är i behov av samordning i öppenvård.

Politiskt samrådsorgan (SRO)

Här hanteras samverkans- och ansvarsfrågor mellan Västra Götalandsregionen och länets 49 kommuner. SRO består av förtroendevalda från Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.

REMISSVERSION

Remissbrev
Västra Götaland 2025-02-03

Hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande lagstadgade överenskommelser

Den 30 januari 2025 ställde sig det politiska samrådsorganet (SRO) bakom att skicka ut förslag till nytt hälso- och sjukvårdsavtal samt de fyra lagstadgade överenskommelserna på remiss.

Dokumenten är framtagna i samverkan mellan representanter från kommunerna, kommunalförbunden och VästKom samt Västra Götalandsregionen.

Länkar till dokumenten:

- Hälso- och sjukvårdsavtal.
- Överenskommelse Om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård.
- Överenskommelse Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.
- Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende.
- Överenskommelse Samverkan om Munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård.

Syftet är att få ett avtal som är modernt och framåtsyftande då dagens hälso- och sjukvård är i en omställning. Målet är att avtal och överenskommelser är hållbara över tid. Det nya avtalet behöver ta höjd för intentionerna i Färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård.

Avtalsparter liksom remissinstanser är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

Fördjupad information och frågor och svar om förslagen finns på vardsamverkan.se

Remissvar ska vara inne från parterna senast kl. 12.00 den 19 juni 2025.

Remissvar ska lämnas på avsnitt som antigen bedömts vara bra formulerade eller där kompletteringar och förtydligande behövs samt, om man anser att det inte är tydligt nog, ge förslag på omformulering. Varje avsnitt och stycke ska kommenteras enligt strukturen i det digitala formuläret.

Ett samlat svar ska lämnas från respektive kommun och enligt särskild ordning från Västra Götalandsregionen.

Det digitala formuläret finns även som bilaga i Word och bifogas remissbrevet för att vid behov underlätta dialog, överblick och insamling av svar hos respektive part.

Beslutsprocess

1 september 2025: SRO behandlar det slutliga förslaget, samt rekommenderar regionen och 49 kommuner att besluta enligt förslag.

September 2025: beslutsprocessen tar vid hos respektive huvudman.

31 maj 2026: beslut ska vara fattat hos samtliga parter

1 januari 2027: nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande lagreglerade överenskommelser träder i kraft.

För frågor kontakta:

Jenny Nilsson, processledare, VGR
Mobil: 0760-50 21 46
E-post: jenny.j.nilsson@vgregion.se

Malin Swärd Davidsson, processledare, VästKom
Mobil: 0730-65 33 57
E-post: malin.sward@vastkom.se

§ 84 Dnr KS-2025-000142770

Remiss - Inriktningsdokument kommunal primärvård

Sammanfattning av ärendet

I mars 2023 fick VästKom ett uppdrag av VästKoms styrelse att samla kommunalförbunden och kommunerna för en fördjupad analys och för att få samsyn kring kommunernas primärvårdsuppdrag. Under hösten 2024 genomfördes fördjupade dialoger med fokus på innehållet i vad ett länsgemensamt inriktningsdokument gällande kommunernas primärvårdsuppdrag ska innehålla. Socialnämnden har nu möjlighet att lämna ett yttrande över förslag till inriktningsdokument för kommunal primärvård. Svar ska lämnas senast den 30 maj via digitalt formulär.

Socialförvaltningen ser positivt på att inriktningsdokumntet för kommunal primärvård har tagits fram för att beskriva den kommunala primärvården - dess ansvar och avgränsningar. Inriktnings dokumentet är viktigt men något omfattande. Förvaltningen efterfrågar ett förtydligande kring det kommunala primär-vårduppdragets föränderlighet. I remissversionen beskrivs det kommunala primärvårdsuppdraget och dess avgränsningar som ett statiskt uppdrag. Det bör förtydligas att det kommunala primärvårdsuppdraget kan variera beroende på patientgrupp och dess utveckling - det behöver finnas en grad av flexibilitet. Det är viktigt att poängtera att i takt med att den kommunala primärvården får omhänderta nya patientgrupper innebär det också en resurs- och prioriteringsfråga. Hälso- och sjukvårdsavtalet har skrivits på ett sätt där hänsyn har tagits till att uppdraget kan förändras över tid och detta inriktningsdokument bör skrivas på samma sätt.

Socialnämnden beslutar 2025-04-22 § 24 att ställa sig bakom skrivelse Förslag till remissvar med tillhörande kommentarer gällande remissversion av ”Inriktningsdokument kommunal primärvård” och överlämna remissvaret till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutsunderlag

Beslut Socialnämnden 2025-04-22 § 24
Tjänsteskrivelse Förslag till remissvar Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser daterad 2025-04-07
Skrivelse Synpunkter på ”förslag till Inriktningsdokument kommunal primärvård”
Västkom Synpunkter på "Förslag till Inriktningsdokument kommunal primärvård"
Remissversion Förslag till Inriktningsdokument kommunal primärvård
Skrivelse - Förslag till remissvar

forts. § 84

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar att anta förslag till remissvar med tillhörande kommentarer gällande remissversion av ”Inriktningsdokument kommunal primärvård”.

Expedieras till

KS

§ 24

Dnr SN-2025-000034730

Remissversion - Inriktningsdokument kommunal primärvård

Sammanfattning av ärendet

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Malin K redogör för ärendet.

I mars 2023 fick VästKom ett uppdrag av VästKoms styrelse att samla kommunalförbunden och kommunerna för en fördjupad analys och för att få samsyn kring kommunernas primärvårdsuppdrag. Under hösten 2024 genomfördes fördjupade dialoger med fokus på innehållet i vad ett länsgemensamt inriktningsdokument gällande kommunernas primärvårdsuppdrag ska innehålla. Socialnämnden har nu möjlighet att lämna ett yttrande över förslag till inriktningsdokument för kommunal primärvård. Svar ska lämnas senast den 30 maj via digitalt formulär.

Socialförvaltningen ser positivt på att inriktningsdokumntet för kommunal primärvård har tagits fram för att beskriva den kommunala primärvården - dess ansvar och avgränsningar. Inriktnings dokumentet är viktigt men något omfattande.

Förvaltningen efterfrågar ett förtydligande kring det kommunala primärvårduppdragets föränderlighet. I remissversionen beskrivs det kommunala primärvårdsuppdraget och dess avgränsningar som ett statiskt uppdrag. Det bör förtydligas att det kommunala primärvårdsuppdraget kan variera beroende på patientgrupp och dess utveckling - det behöver finnas en grad av flexibilitet. Det är viktigt att poängtera att i takt med att den kommunala primärvården får omhänderta nya patientgrupper innebär det också en resurs- och prioriteringsfråga.

Hälso- och sjukvårdsavtalet har skrivits på ett sätt där hänsyn har tagits till att uppdraget kan förändras över tid och detta inriktningsdokument bör skrivas på samma sätt.

Förslag till beslut är att nämnden ställer sig bakom förslag till remissvar med synpunkter inom de flesta områden med tillhörande frågeställningar, förslag till förtydligande och omformulerade texter. För detaljerad information se *Synpunkter på "förslag till Inriktningsdokument kommunal primärvård"*

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse *Förslag till remissvar Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser* daterad 2025-04-07
Skrivelse *Synpunkter på "förslag till Inriktningsdokument kommunal primärvård"*
Västkom *Synpunkter på "Förslag till Inriktningsdokument kommunal primärvård"*

Socialnämnden

Remissversion *Förslag till Inriktningsdokument kommunal primärvård*

Skrivelse *Förslag till remissvar*

Socialnämndens beslut

Socialnämnden ställer sig bakom skrivelse *Förslag till remissvar* med tillhörande kommentarer gällande remissversion av "Inriktningsdokument kommunal primärvård".

Överlämnar remissvaret till kommunstyrelsen (KS) för beslut.

Expedieras till

KS

DALS-EDS KOMMUN
Socialförvaltningen
Malin Karlsson MAS

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum: 2025-04-07
D.nr: 2025-000034+42-46.700

Förslag till remissvar Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Bakgrund
På Socialchefsnätverket Fyrbodal 4 januari 2025 gavs önskemål om samordningsstöd från kommunalförbundet vid remisshantering där MAS-nätverket gemensamt skulle komma med förslag till remissvar.

Sammanfattning och konsekvensbeskrivning
MAS-nätverket Fyrbodal har gemensamt tagit fram förslag till remissvar på:

- Hälso- och sjukvårdsavtal
- Övrenskommelse kommunernas betalningsansvar för in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
- Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård
- Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård
- Överenskommelse Samverkan om Munhälsa-uppsökande och nödvändig tandvård

MAS-nätverket Dalsland har gemensamt tagit fram förslag till remissvar på:

- Förslag till inriktningsdokument kommunal primärvård

IFO Dals-Ed har tagit fram förslag till remissvar på:

- Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Beslutsförslag
Att Socialnämnden ställer sig bakom förslag till remissvar

I tjänsten

Malin Karlsson,
MAS

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Postadress
Box 31
S-668 21 Ed

Besöksadress
Storgatan 27

Telefon
+46 (0)534-19000
Telefax
+46 (0)534-10550

Bankgiro
534-4072
Org.nr
212000-1413

Internet: www.dalsed.se

E-post: kommun@dalsed.se

Förslag till remissvar
RÖD TEXT= Dalslands MAS-nätverk

Synpunkter på ”Förslag till Inriktningsdokument kommunal primärvård”:

Obligatorisk information
Kommun
Namn och mailadress till kontaktperson
Svarsdatum
1. Inledning
2. Bakgrund
Sista stycket som börjar med primärvårdsansvaret behöver förtydligas gällande begreppet generalistkompetens.
Samverkan: Hur patientsäkerheten ska tillgodoses måste beskrivas. Om någon av parterna identifierar behov av riskbedömning och handlingsplan för att trygga patientsäkerheten ska detta upprättas gemensamt.
Patientens rätt till delaktighet behöver stärkas. I stycket gällande vårdövergångar ska patienten ha rätt att vara delaktig och därigenom stärka den personcentrerade vården.
Fast vårdkontakt : Både region och kommun kan utse en fast vårdkontakt behöver ändras till ska utse...
Kommunal primärvård
Bra skrivning med hänvisning till patientlagen.
3. Målgrupp
Inskrivning andra stycket sista meningen. Ska utgå från SIP. Behovet av inskrivning behöver inte omfatta alla behov utan ska vara personcentrerat.
4. Kommunens primärvårdsuppdrag
5. Samverkan enligt överenskommelse
Punkterna sist i stycket behöver beskriva att tjänsteköp kan göras under kväll och natt. Viktigt att det förtydligas att kommunen kan avsäga sig uppdraget om det ordinarie grunduppdraget inte kan säkerställas. Resurser som jourcentral och mobila team behöver stärkas.
6. Beslut om kommunal primärvård
Initiativ till kommunal primärvård ska gå via den fasta vårdkontakten. Slutenvården ska inte initiera behov av kommunal primärvård.
s. 7 Kommunen ansvarar för att meddela patient eller närstående om godkännande eller avslag till kommunal primärvård .....

Förslag på ändring i formulering:

Kommunen ansvarar för att meddela patient eller närstående vid godkännande till kommunal primärvård och den eventuella kostnad som kommunen debiterar för tjänsten. Regionen ansvarar för att meddela patient eller närstående avslag till kommunal primärvård.

Punkt 4 sidan 7. Patienten har vårdats inom slutenvården och behöver hälso- och sjukvård i hemmet för kortare eller längre tid. Det behövs tillägg av att det är patientens behov som styr. Eller ta bort.

Punkt 5. Aktörerna ska göra en gemensam riskbedömning och handlingsplan för att trygga och bedöma patientsäkerheten.

7. Patientsäkerhet

Det är inte bara kommunen som ska beskrivas med legitimerad personal i vårdens övergångar.

Sidan 7. Beslutet förutsätter en planering där patienten och parterna är överens om ansvarsfördelning och har utbytt nödvändig information. Detta ska föregås av en SIP.

Första stycket sidan 8 En sådan förutsättning kan till exempel vara att det ska finnas läkarkontakt dygnets alla timmar. Vad innebär det? Det behöver finnas tillgänglig läkare dygnet runt.

8. Hälso- och sjukvård i hemmet
Viktiga beskrivningar att det som inte kan utföras av regionens primärvård kan inte heller utföras av kommunens primärvård.
Ibland förekommer sjukvård i hemmet som kräver särskilda medicinska och tekniska resurser eller annan särskild kompetens- då är VGR behandlingsansvariga.

s. 8: Det är läkare eller andra specialistkompetenser inom sitt område, till exempel dietist, som bedömer när vård och behandling kan ske på primärvårdsnivå.

Förslag på ändring i formulering:

Det är läkare eller andra specialistkompetenser inom sitt område, till exempel dietist, som efter riskbedömning och i samråd med vårdgivare i kommunal och/eller regional primärvård bedömer när vård och behandling kan ske på primärvårdsnivå

9. Hälso- och sjukvårdsinsatser i kommunal primärvård
MAS och MAR ska vara huvudrepresentant i kommunen för bedömning av hälso och sjukvårdsinsatser i hemmet för att säkerställa patientsäkerheten.
Sista stycket. Det ska föregås av riskbedömning och alla parter ska vara delaktiga.
10. Specialiserad vård i hemmet i förhållande till kommunernas primärvårdsuppdrag
Tillägg: Det är regionens ansvar att fortlöpande tillhandahålla utbildning/ instruktion för att säkerställa att kompetens finns för den hälso- och sjukvård som personal i kommunal primärvård ska medverka i och utföra.
1. Insatserna är bedömda av ordinatör räcker inte. Det räcker inte med ordinatör de ska också vara bedömda av kommunen och regional primärvård. Beskriv professioner för bedömning. Läkare , MAS, MAR.
2. Dialog är inte tillräckligt. Det måste beskrivas hur den dialogen ska gå till.
11. Kompetens
I mitten. God vård, säger inte så mycket. Byt ut till patientsäker vård.
Sista stycket. Regionen måste också kunna identifiera patientsäkerhetsrisker. Patientsäkerheten måste vara säkerställd innan patienten blir utskrivningsklar.
Farmaceut är felstavat
12. Egenvård
Begreppet Egenvårdsbeslut och hur det ska användas och ansvarsfördelas behöver beskrivas och tydliggöras eller hänvisas till aktuell samverkansrutin.
13. Koppling till socialtjänst
14. Ekonomisk reglering
Tjänsteköp behöver beskrivas
15. Uppföljning
Vem ska ta fram gemensamma nyckeltal? Vårdsamverkan?
16. Övrigt (rubrik i dokumentet)
Specialiserad vård -Patientsäkerheten behöver styrkas i skrivningen.
Organisering behöver förtydligas. Det är angivet som tre olika : Kommunal hälso- och sjukvård, Hemsjukvård och Hälso- och sjukvård i hemmet.
17. Övriga medskick kring Inriktningsdokumentet

Förslag till Inriktningsdokument kommunal primärvård

Kommunerna i Västra Götaland

Remissversion

2025-01-28

Angela Olausson, Strateg, hälso- och sjukvård VästKom
Malin Swärd Davidsson, Strateg, hälso- och sjukvård VästKom
Maria Olsson, Strateg, hälso- och sjukvård VästKom

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation

Box 5073, 402 22 GÖTEBORG
E-post: info@vastkom.se
Org.nr: 858501-2084

Besök: Anders Personsgatan 8 GÖTEBORG
www.vastkom.se

Innehåll

Inledning 3
Bakgrund 3
Primärvård – ett gemensamt ansvar för kommun och region 4
Samverkan 4
Fast vårdkontakt 5
Kommunal primärvård 5
Målgrupp 6
Kommunens primärvårdsuppdrag: 6
Samverkan enligt överenskommelse 6
Beslut om kommunal primärvård 6
Patientsäkerhet 7
Hälso- och sjukvård i hemmet 8
Hälso- och sjukvårdsinsatser i kommunal primärvård 8
Specialiserad vård i hemmet i förhållande till kommunernas primärvårdsuppdrag 9
Kompetens 10
Egenvård 10
Koppling till socialtjänst 10
Ekonomisk reglering 11
Uppföljning 11
Övrigt 11
Definitioner 12
Vårdnivå 12
Ansvar 12
Organisering 13
Referenser 14

Remissversion

Dokumentinformation

Beslutad: datum

Nämnd:

Kommun

Inledning

I mars 2023 fick VästKom ett uppdrag av VästKoms styrelse att:
samla kommunalförbunden och kommunerna för en fördjupad analys och för att få samsyn kring kommunernas primärvårdsuppdrag.

Under hösten 2023 genomfördes dialoger kring avtalsform för nytt hälso- och sjukvårdsavtal samt kommunal primärvård med nätverk och utsedda arbetsgrupper i kommunerna i Västra Götaland.

Viktiga aspekter som särskilt lyftes i de inledande dialogerna 2023.

- Kommunens ansvar som huvudman är alltid på primärvårdsnivå.
- Samverkan är en grundförutsättning för kommunal primärvård
- Hälso- och sjukvårdsinsatser via kommunen ges under förutsättning att kommunen bedömt att patienten/insatserna ingår i kommunens åtagande.
- Det är kommunens legitimerade sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut som utreder behov av och beslutar om kommunal primärvård för den enskilde patienten

Det fanns en stor enighet om att en länsgemensam skrivning gällande kommunernas primärvårdsuppdrag för de 49 kommunerna i Västra Götaland stärker den kommunala rösten i samverkan med Västra Götalandsregionen, men framför allt så skulle den vara ett stöd för att nå en mer jämlik vård.

Hösten 2024 genomfördes fördjupade dialoger på liknande sätt som hösten 2023, nu med fokus på innehållet i vad ett länsgemensamt inriktningsdokument gällande kommunernas primärvårdsuppdrag ska innehålla.

Vid dialogkonferenserna poängterades vikten av att tydligt beskriva den kommunala primärvården med dess avgränsningar. Den demografiska utvecklingen i Sverige har betydelse för kommunernas kostnader bland annat inom vård och omsorg. Om vi inte har en tydlig beskrivning av det kommunala primärvårdsuppdraget upplever kommunerna att det finns risk för övervältring från region till kommun.

Målet var att efter fördjupade dialoger hösten 2024, ta fram ett kommungemensamt inriktningsdokument kring kommunernas primärvårdsuppdrag som förankras politiskt, vilket är grunden till detta framtagna dokument.

Dokumentet ska färdigställas och beslutas i samtliga kommuner i Västra Götaland under 2025. Efter beslut i kommunen gäller dokumentet i den beslutande kommunen.

Bakgrund

Kommuner och regioner har ett gemensamt ansvar för primärvård enligt bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen, HSL (2017:30). Kommunens åtagande är på primärvårdsnivå och motsvarar insatser från sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut. Regionen ansvarar för läkare, specialistkompetenser och övriga professioner som exempelvis dietist, logoped och psykolog, till gemensamma patienter.

Remissversion

Den 1 juli 2021 infördes en ny definition av primärvård i hälso- och sjukvårdslagen. (2 kap §6) Den nya definitionen innebär att primärvård är hälso- och sjukvårdsverksamhet där öppen vård ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper. Primärvården utför medicinsk bedömning och behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens.

Samtidigt infördes även bestämmelser om primärvårdens grunduppdrag. Primärvårdens grunduppdrag (HSL 13 a kap) innebär att regioner och kommuner inom ramen för verksamhet som utgör primärvård särskilt ska:

1. tillhandahålla de hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande vårdbehov,
2. se till att vården är lätt tillgänglig,
3. tillhandahålla förebyggande insatser utifrån såväl befolkningens behov som patientens individuella behov och förutsättningar,
4. tillhandahålla rehabiliterande insatser utifrån patientens individuella behov och förutsättningar,
5. samordna olika insatser för patienten i de fall det är mest ändamålsenligt att samordningen sker inom primärvården, och
6. möjliggöra medverkan vid genomförande av forskningsarbete.

Primärvård – ett gemensamt ansvar för kommun och region

Primärvården är basen och navet i vården. Det är en vårdnivå som utförs av både kommun och region och där de båda huvudmännen ska samverka. Kommunerna och Västra Götalandsregionen (VGR) har ett gemensamt ansvar för att tillhandahålla en god och nära vård genom ett personcentrerat arbetssätt. Detta innebär att ge individen förutsättningar att ta ansvar för sin egen hälsa.

Enligt HSL är primärvård öppen vård som ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper och avser vanligt förekommande vårdbehov, både enkla och komplexa. Primärvårdens hälso- och sjukvårdsuppdrag omfattas av två huvudmän: den regionala och kommunala primärvården.

Primärvårdsansvaret omfattar endast insatser som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens. Med särskilda medicinska resurser menas annan kompetens än specialistkompetens i allmänmedicin eller annan likvärdig generalistkompetens. Särskilda tekniska resurser kan exempelvis vara särskilt avancerad eller kostsam utrustning som brukar koncentreras till exempelvis sjukhusen.

Samverkan

Huvudmännen är skyldiga att samverka för att utföra vården på ett patientsäkert sätt. Samverkan är reglerad via lagar, länsgemensamma avtal, överenskommelser och riktlinjer. Samverkan är en grundläggande förutsättning för den kommunala primärvården och nödvändig i samband med all pågående hälso- och sjukvård. Det beror på att olika huvudmän ansvarar för olika professioner som tillsammans bidrar till patientens vård och

Remissversion

hälsa. Regionen ansvarar för läkare som är en viktig och självklar roll i teamet kring patienter med kommunal primärvård. Det kan vara en eller flera läkare och de kan komma från antingen regionens primärvård eller specialistvård.

Hälso- och sjukvården omfattar vårdövergångar mellan huvudmännen som ska planeras och genomföras i nära samverkan mellan patienten, anhöriga och berörda professioner. Det förutsätter att alla aktörer som är involverade i patientens vård samarbetar i ett strukturerat partnerskap. En effektiv samverkan inom vårdteamet är avgörande för att patienten ska få en personcentrerat och patientsäker vård.

Samverkan vid behov av vård i hemmet utgår från patientsäkerhet, jämlik vård och ett personcentrerat arbetssätt. Möjligheterna för vård i hemmet eller på boendet kan se olika ut beroende på patientens förutsättningar, personalens kompetens, var vården ges och så vidare.

Vårdövergångar ska utformas enligt ett personcentrerat arbetssätt, vilket innebär att patienten inte ska påverkas negativt av att ansvaret för vården delas mellan eller övergår från en vårdgivare till en annan. För att upprätthålla kontinuitet är det av största vikt att samverkan inom och mellan huvudmännen fungerar väl i det gemensamma arbetet kring patienten. Patienten, och i förekommande fall dennes anhöriga, behöver vara delaktiga i planeringen av hälso- och sjukvårdsåtgärderna.

Patienter som har behov av kommunal primärvård och omfattas av kommunens åtagande kan samtidigt få vissa hälso-och sjukvårdsåtgärder utförda av regionen baserat på upprättad vårdplan eller samordnad individuell plan (SIP).

Kommunens ansvar som huvudman är alltid på primärvårdsnivå.

Fast vårdkontakt

De patienter som vill ska erbjudas en fast vårdkontakt. Både region och kommun kan utse en fast vårdkontakt och denna ska bistå patienten i att samordna vårdens insatser, informera om vårdsituationen, förmedla kontakter och vara patientens kontaktperson. Fast vårdkontakt ska oavsett huvudman utses där den huvudsakliga vården ges och ska grundas på patientens medicinska och övriga behov och vilken kompetens som bäst kan tillgodose det behovet. Vid in- och utskrivning ska en fast vårdkontakt alltid utses i regionen. Patienten kan ha fler än en fast vårdkontakt.

Kommunal primärvård

Kommunalt hälso- och sjukvårdsansvar är på primärvårdsnivå och avgränsat enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och hälso- och sjukvårdsavtalet. Kommunal hälso- och sjukvård är ett erbjudande om man tillhör kommunens åtagande och målgrupp.
Enligt patientlagen (2014:821) ska vård och behandling ges i samförstånd med patienten och hen har rätt att delta i beslutsfattande som gäller hen själv.

Remissversion

Målgrupp

I hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30) framgår det att kommunerna ska erbjuda en god hälso- och sjukvård till personer inom särskilda boenden för äldre, korttidsplats, bostäder med särskild service, för personer med funktionsnedsättning och dagverksamheter som är reglerade i socialtjänstlagen. Ansvaret omfattar också personer i bostad med särskild service (LSS-boenden) samt dagliga verksamheter som är reglerade i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Enligt HSL 12 kap 2§ får kommunen erbjuda hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) även till personer i ordinärt boende. Sedan 1999 har kommunerna i Västra Götaland ansvar för hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå till patienter som på grund av somatisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte kan ta sig till VGR:s mottagningar utan större svårigheter och där det på grund av insatsernas omfattning och frekvens motiverar att vården ges i patientens hem.

Kommunens primärvårdsuppdrag:

Kommunen har ett primärvårdsansvar som gäller patienter oavsett ålder eller diagnos där insatsernas omfattning och frekvens motiverar att vården ges i patientens hem. Behov av insatsen ska vara över tid och kunna ges med bibehållen patientsäkerhet.

Kommunen har även ansvar för rehabiliterings- och habiliteringsinsatser inom primärvård, samt omhändertagande av avlidna med beslut om kommunal primärvård.

Samverkan enligt överenskommelse

Hälso- och sjukvårdsinsatser som ska ges i patientens hem kan utföras av annan huvudman än den som har det formella ansvaret. Det förutsätter att parterna har kommit överens om detta genom dialog, att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå och att informationsöverföring skett skriftligt som stöd för hälso- och sjukvårdsinsatserna.

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen får regioner och kommuner sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som regionen eller kommunen ansvarar för enligt denna lag. Av avtalet skall framgå vad som gäller för överlämnandet. 15 kap 1 § HSL.

En överenskommelse kan endast göras i de fall kommunens ordinarie grunduppdrag kan säkerställas.

- Planerade eller förutsägbara hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kvälls- och nattetid för patienter som normalt besöker VGR:s vårdcentraler. Under mottagningarnas öppethållande har VGR hälso- och sjukvårdsansvaret för dessa patienter.
- Hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet till patienter på permission från slutenvård som inte kan ta sig till mottagning.

Beslut om kommunal primärvård

Initiativ till behovet av kommunal primärvård kan komma från patienten själv, närstående eller regionens öppen- eller slutenvård. Hälso- och sjukvårdsinsatserna via kommunen ges under förutsättning att kommunen bedömt att insatserna ingår i kommunens åtagande. Den kommun där patienten är folkbokförd utreder och fattar beslut om kommunal

Remissversion

primärvård tillsammans med patienten. Kommunen ansvarar för att meddela patient eller närstående om godkännande eller avslag till kommunal primärvård och den eventuella kostnad som kommunen debiterar för tjänsten.

Det är kommunens legitimerade sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut som utreder behov av och beslutar om kommunal primärvård för den enskilda patienten. Vårdgivarens ledning har ett övergripande ansvar och kan vid behov behöva involveras i beslutet. I utredningen ska en **riskbedömning** göras som säkerställer att hälso- och sjukvårdsåtgärden kan ges med bibehållen patientsäkerhet.

Beslut om kommunal primärvård kan bli aktuell i följande fall:

- När patienten på grund av fysiska eller psykiska hinder inte kan ta sig till regionens primärvård eller sjukhusets mottagningar på egen hand eller med stöd av någon annan.
- Insatsernas omfattning och frekvens motiverar att insatserna ges i patientens hem.
- Patienten har en diagnos eller funktionshinder som motiverar att vården ges i hemmet, oavsett ålder.
- Patienten har vårdats inom slutenvården och behöver hälso- och sjukvård i hemmet för en kortare eller längre tid.
- Hälso- och sjukvårdsåtgärden är bedömd att kunna utföras med bibehållen patientsäkerhet i hemmet

Förutsättningar för beslutet är att det finns en namngiven fast ansvarig läkare och att kompetensen finns inom kommunen för de aktuella insatserna.

Beslut om att avsluta kommunal primärvård

Kommunens legitimerade personal bedömer när patienten inte längre har behov av insatser från kommunens primärvård. Ansvaret återgår då till regionen efter nödvändigt informationsutbyte.

Patientsäkerhet

Alla som är yrkesverksamma inom hälso- och sjukvården har ett professionellt ansvar att arbeta patientsäkert.

En förutsättning för att göra en patientsäker bedömning av behovet av kommunal primärvård är att kommunens legitimerade personal har tillgång till information om patientens hälsotillstånd, aktivitet, funktion, eventuella risker, utförda och pågående åtgärder, behov och förmågor samt orsak till behov av kommunal primärvård. Beslutet förutsätter en planering där patient och parterna är överens om ansvarsfördelning och har utbytt nödvändig information.

All hälso- och sjukvård förutsätter att den kan ges på ett sätt som upprätthåller patientsäkerhet. Det inledande steget för att garantera patientsäkerheten är att säkerställa en trygg och stabil kontakt, utan att förlora fokus på patienten.

Remissversion

En riskbedömning ska göras för att säkerställa patientsäkerheten och den bör innehålla en beskrivning av förutsättningarna för att den utförande personalen kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatserna på ett patientsäkert sätt. En sådan förutsättning kan till exempel vara att det ska finnas läkarkontakt dygnets alla timmar.

Vid vårdövergångar bör det göras en riskbedömning inom den regionala hälso- och sjukvården, samt även en gemensam riskbedömning mellan kommun och region.

Som stöd kan "Mall riskbedömning och analys" se bilaga 1 användas Förslag att ta fram en länsgemensam mall för riskbedömning (finns inte med ännu)

Löf "Om risk och riskhantering" https://lof.se/filer/Om-risk-och-riskhantering.pdf

Hälso- och sjukvård i hemmet

Hälso- och sjukvård i hemmet är en allt mer vanlig vårdform och kan utföras av primärvård likväl som av specialiserad vård.

Den regionala hälso- och sjukvården har möjlighet att självständigt bedriva vård i hemmet, både på primärvårdsnivå och specialiserad nivå. Detta skiljer sig från kommunens ansvar, som är begränsat till primärvårdsnivå och förutsätter stöd från regionen i form av läkare och andra specialistkompetenser. Kommunens ansvar kräver därför att samverkan mellan berörda vårdaktörer fungerar effektivt.

Gränsen mellan primärvård och specialiserad vård bestäms av om det krävs särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens. Denna gräns är oskarp och förändras i takt med att den medicinska utvecklingen möjliggör för allt fler personer att få sjukvård i hemmet. Exakt vilka insatser som kan ges i hemmet och vilken huvudman som har ansvar för vad, framgår inte av lag. Kommun och region har ett gemensamt ansvar. Det som inte kan utföras av regionens primärvård kan inte heller utföras av kommunens primärvård. Det är läkare eller andra specialistkompetenser inom sitt område, till exempel dietist, som bedömer när vård och behandling kan ske på primärvårdsnivå.

I hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser beskrivs flera områden där huvudmännen har ett gemensamt ansvar. Ibland förekommer sjukvård i hemmet som kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens – då är VGR behandlingsansvariga. En viktig aspekt när det gäller att arbeta för att undvika slutenvård är att samtliga vårdnivåer kan delta i vården.

Hälso- och sjukvårdsinsatser i kommunal primärvård

Insatserna i den kommunala primärvården kan delas upp i tre områden, utifrån patientens behov.

Hälso- och sjukvårdsinsatser på kommunal primärvårdsnivå

En del av dessa insatser utförs av baspersonal genom delegering från sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut enligt rutin från kommunens medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS) och medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR).

Remissversion

Hälso- och sjukvårdsinsatser på specialiserad nivå

Ordination och behandlingsansvar är regionens ansvar. Hälso- och sjukvård i kommunal primärvård kan bli aktuellt om insatserna bedöms kunna utföras på primärvårdsnivå. Insatserna eller ordinationerna kan utföras av kommunal primärvård efter individuell bedömning, riskbedömning och förtydligande av ansvar.

Hälso- och sjukvårdsinsatser som inte utförs eller hanteras av kommunal primärvård

Det finns hälso- och sjukvårdsinsatser som är för riskabla att utföras av kommunal primärvård i hemmet, till exempel om det kräver särskilda resurser, övervakning och utrustning för att utföras patientsäkert.

Specialiserad vård i hemmet i förhållande till kommunernas primärvårdsuppdrag

Regionen har det medicinska ansvaret för specialiserad nivå och för att utföra de insatser som inte bedöms kunna utföras på primärvårdsnivå. Krävs särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens, är insatsen att betrakta som specialistvård och ett ansvar för regionen, utförandet kan inte överföras till primärvårdsnivå.

Vid insatser som kan utföras på primärvårdsnivå kan både specialistnivån och primärvårdsnivå ansvara för utförandet.

Specialiserad vård i hemmet kan pågå parallellt med andra insatser från både regional och kommunal primärvård. Detta förutsätter en aktiv samverkan mellan parterna när flera aktörer ansvarar för hälso- och sjukvården i patientens hem. Bedömning av behovet görs individuellt.

Kommunalt anställd hälso- och sjukvårdspersonal kan *medverka i* och *utföra* hälso- och sjukvård som regionens specialistvård har behandlingsansvar för, under förutsättning att:

1. insatserna är bedömda av ordinatör att kunna utföras på primärvårdsnivå
2. huvudmännen haft dialog och har enats om ansvar och förutsättningar för insatserna

Vid en sådan överenskommelse ligger huvudmannaskapet för uppgiften kvar hos regionen medan kommunen är vårdgivare. Det som inte kan utföras av regionens primärvård kan inte heller utföras av kommunens primärvård.

Enligt SOU 2020:19 s. 158 f. finns inga lagliga hinder mot att kommunens personal utför insatser på områden som den regionfinansierade hälso- och sjukvården ansvarar för. En förutsättning är emellertid att kommun och region är överens om att så ska ske (15 kap 1 § HSL).

Det är viktigt att skilja på ordination/förskrivningsnivå och utförarnivå. Ordinatörens organisationstillhörighet saknar betydelse. Utförandet kan vara på primärvårdsnivå även om ordinationen kommer från den specialiserade vården.

Remissversion

Kompetens

Där det bedrivs hälso- och sjukvård ska det enligt hälso- och sjukvårdslagen finnas den personal, de lokaler och den utrustning som behövs för att kunna ge god vård. För patientsäkerheten är det viktigt att det finns tillräckligt med bemanning och personal med rätt kompetens för att kunna utföra arbetsuppgifterna. Det är vårdgivarens ansvar att det finns den personal som behövs för att ge en god vård. Kompetenserna i den kommunala primärvården utifrån grunduppdraget är sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut. Det kan även förekomma andra kompetenser som till exempel dietist och farmaterapeut men då är det en utökning av kommunens grundåtagande.

Kommunen ansvarar för att det i verksamheten finns kompetens för att kunna utföra arbetsuppgifter på ett sådant sätt som garanterar en god vård och omsorg.

Kunskapsöverföring mellan region och kommun, ska ske i samverkan så att kommunen får nödvändig kompetens och kan säkerställa patientsäkerheten. Regionen ska handleda och informera vid enskilda insatser för patient där särskild kompetens eller teknisk utrustning ska användas.

Egenvård

I lagen om egenvård (2022:1250) definieras egenvård som en hälso- och sjukvårdsåtgärd som behandlande hälso- och sjukvårdspersonal, med legitimation eller särskilt förordnande, har bedömt att en patient kan utföra själv eller med hjälp av någon annan.

Egenvård syftar till att underlätta och ge patienten förutsättningar för ett mer självständigt liv, där denne inte blir beroende av hälso- och sjukvårdens insatser.

Vilka hälso- och sjukvårdsåtgärder som kan utföras som egenvård är inte reglerat i lagen utan ska bedömas i varje enskilt fall. I kommunen kan både sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut i samband med ordination även besluta att en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård. Bedömning om egenvård kan även komma från annan vårdgivare.

Koppling till socialtjänst

Gränsen mellan vad som är hälso- och sjukvård, socialtjänst eller LSS är inte alltid tydlig. Många personer som får hälso- och sjukvård i hemmet har insatser från både hälso- och sjukvården och socialtjänsten eller enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Det medför att personalen som ger vård och omsorg i hemmet kan utföra arbetsuppgifter som omfattas av olika lagar och regler. För arbetsuppgifter som utgör hälso- och sjukvård gäller lagar och regler på hälso- och sjukvårdens område och för arbetsuppgifter som utgör socialtjänst eller stöd och service till funktionshindrade gäller lagar och regler på dessa områden. Gränsen mellan vad som är hälso- och sjukvård, socialtjänst eller LSS är inte alltid tydlig.

Till exempel kan hjälp att ta ett läkemedel vara en biståndsbedömd socialtjänståtgärd, så kallad **handräckning.** Det innebär att personen ansvarar själv för läkemedlet, dos med mera men kanske inte kan öppna burken själv och därför får hjälp av personalen med det.

Remissversion

Personen kan också ha ett **egenvårdsbeslut** med läkemedelsgivning, vilket betyder att ordinerande legitimerade hälso- och sjukvårdspersonal har bedömt att läkemedelsgivningen inte behöver vara en hälso- och sjukvårdsåtgärd utan kan ges med stöd av socialtjänst/LSS. När hälso- och sjukvården ansvarar för läkemedelsgivningen är åtgärden att betrakta som en **hälso- och sjukvårdsuppgift**.

Det är kanske inte heller viktigt att särskilja dessa åt för personen som får vård och omsorg. Men det är viktigt för omsorgspersonalen som arbetar i personens hem, eftersom det kan innebära att deras arbetsuppgifter under en arbetsdag omfattas av olika lagar och regler. När omsorgspersonalen utför hälso- och sjukvårdsåtgärder är de att betrakta som hälso- och sjukvårdspersonal som omfattas av lagar och regler på hälso- och sjukvårdens område. Om omvårdnadspersonalen utför egenvårdsbedömd åtgärd eller biståndsbedömd åtgärd omfattas de av lagar och regler inom socialtjänst och eller LSS.

Ekonomisk reglering

Sedan regionbildningen 1999 har kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen reglerat ansvarsfördelningen av primärvård och samverkan för hälso- och sjukvård genom ett gemensamt hälso- och sjukvårdsavtal. Det gjordes också en ekonomisk reglering genom skatteväxling. Beräkningen av skatteintäkter baseras på det slutliga taxeringsutfallet för inkomståret, uppräknat med de uppräkningsfaktorer som rekommenderas för året av Svenska kommunalförbundet.

Uppföljning

Varje huvudman bär ansvaret för uppföljning av sin verksamhet. Att utveckla gemensamma nyckeltal för att följa upp den kommunala primärvården betraktas som en framgångsfaktor, eftersom detta möjliggör samordning och jämförbara uppföljningar mellan kommunerna i Västra Götaland.

Övrigt

Under dialogerna i kommunerna och kommunalförbund identifierades fler områden som skulle stärka kommunerna i sitt primärvårdsuppdrag.

- Ta fram länsgemensamma principer för ”beslut om kommunal primärvård” samt hur gränserna går mellan vem som ska vända sig till vårdcentralen och vem som får behovet tillgodosett i hemmet.
- Gemensamma bedömningsgrunder för primärvårdsnivån vore en framgångsfaktor.
- En gemensam riskmatris att använda vid patientsäkerhetsbedömningar.
- Lokala rutiner för hur kommunens legitimerade personalgrupper involverar ansvarig chef/ledning inför beslutet om kommunal primärvård bör upprättas.

Remissversion

Definitioner

Gemensamma definitioner ger en samsyn och stärker samverkan mellan kommunerna och i samverkan med regionen. Nedanstående definitioner är nationellt framtagna och finns i dokumentet Specialiserad vård i hemmet från **Sveriges kommuner och regioner (SKR)** om inget annat anges.

Vårdnivå

Primärvård – Vårdnivå för hälso- och sjukvårdstjänster för att tillgodose vanligt förekommande vårdbehov. Såväl regioner som kommuner är huvudmän.

Efter en ändring i HSL 2021 definieras primärvårdens uppdrag som att svara för behovet av åtgärder i form av medicinsk bedömning och behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens. Kommuner och regioner ska inom ramen för verksamhet som utgör primärvård tillhandahålla de hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande vårdbehov, se till att vården är lätt tillgänglig, och samordna olika insatser för patienten i de fall det är mest ändamålsenligt att samordningen sker inom primärvården (2 kap. 6 § och 13 a kap. 1 § HSL).

I förarbetena framhålls att primärvårdens uppdrag inte är begränsat till enkla, okomplicerade insatser utan att den delen av hälso- och sjukvården även svarar för att ge mer kvalificerad vård (prop. 2019/20:164 Inriktningen för en nära och tillgänglig vård – en primärvårdsreform, s. 116).

Specialiserad vård – Vårdnivå för hälso- och sjukvårdstjänster som kräver mer specialiserade åtgärder än vad som kan ges i primärvård. Regionen är huvudman. Kommunens personal kan i begränsad utsträckning medverka i utförandet.

Egenvård – Egenvård är hälso- och sjukvårdsåtgärder som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har bedömt att en patient kan göra själv eller med hjälp av någon annan, till exempel en närstående, en personlig assistent eller personal på ett HVB-hem eller annat boende. Egenvården är inte hälso- och sjukvård och omfattas inte av HSL. Bedömning, planering och uppföljning är däremot hälso- och sjukvård.

Ansvar

Huvudman – Med huvudman avses den region eller kommun som ansvarar för att erbjuda hälso- och sjukvård. Huvudmännen har det övergripande ansvaret för att ge en god och säker vård. I huvudmannaskapet ingår att prioritera insatser, att besluta vilka som ska få del av tjänsterna och i vilken omfattning, att fastställa förekommande avgifter och att följa upp och kontrollera verksamheten.

Inom en huvudmans geografiska område kan en eller flera vårdgivare bedriva verksamhet. Regioner och kommuner kan avtala med någon annan, till exempel ett privat bolag, att utföra hälso- och sjukvården. Då uppgifter överlämnas till någon annan övergår ansvaret för utförandet av uppgiften till denna. Regionen eller kommunen har dock det fortsatta ansvaret som huvudman för de uppgifter som överlämnats. Regionen eller kommunen har således kvar ett övergripande ansvar för att dess medborgare får en god vård.

Remissversion

Vårdgivare – Den som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet är en vårdgivare. Det gäller både privat och offentligt finansierad verksamhet. En vårdgivare kan till exempel vara en region, en kommun, ett aktiebolag eller en egenföretagare.

Vårdgivaren har ett organisatoriskt ansvar och ska planera, leda och kontrollera verksamheten så att den lever upp till kravet på god vård. Det innebär bland annat ansvar för att det finns hälso- och sjukvårdspersonal med rätt kompetens och att det finns ett kvalitetsledningssystem med rutiner och processer. Vårdgivaren ska vidare se till att det finns rutiner för dokumentation samt utreda och anmäla händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada.

Utöver de lagreglerade uppgifterna är det vårdgivaren som bestämmer vilka arbetsuppgifter som ingår i funktionen som MAS eller MAR (se mer om dessa funktioner nedan). Det är också vårdgivaren som bestämmer vilket ansvar och vilka arbetsuppgifter som verksamhetschefen ska ha. Oavsett delegationer har vårdgivaren alltid kvar det övergripande ansvaret.

Yrkesansvar – Alla som arbetar i hälso- och sjukvård ansvarar för att de utför sitt arbete på ett patientsäkert sätt. Arbetet ska ske utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. Det är inte bara legitimerade yrkesutövare som ingår i gruppen hälso- och sjukvårdspersonal. Dit räknas även till exempel undersköterskor och vårdbiträden som utför hälso- och sjukvårdsuppgifter.

Organisering

Kommunal hälso- och sjukvård – Hälso- och sjukvård som utförs med kommunen som huvudman. Kommunens ansvar som huvudman är alltid på primärvårdsnivå.

Hemsjukvård – Hälso- och sjukvård när den ges i patients bostad eller motsvarande och som är sammanhängande över tiden. Hemsjukvård kan ges både på primärvårdsnivå och på specialiserad nivå. Huvudman kan vara både kommun och region.

Hälso- och sjukvård i hemmet – Hälso- och sjukvård när den ges i patients bostad eller motsvarande. Huvudman kan vara både kommun och region.

Remissversion

Referenser

Lag

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) Hälso- och sjukvårdslag (2017:30) | Sveriges riksdag (riksdagen.se)

Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade | Sveriges riksdag

Patientlag (2014:821) Patientlag (2014:821) | Sveriges riksdag

Lag (2022:1250) om egenvård Lag (2022:1250) om egenvård | Sveriges riksdag

Statens offentliga utredningar, SOU

SOU 2022:41 Nästa steg, Ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer. Nästa steg. Ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer (riksdagen.se)

God och nära vård. En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem SOU 2020:19, s.158 God och nära vård – En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19)

Regeringens proposition 1994/95:195. Primärvård, privata vårdgivare m.mF06B5E9E-8629-417E-83A6-D5651455E3B7, s.46

Socialstyrelsen

Hälso- och sjukvård i hemmet, Kunskapsstöd för personcentrerad vård och rehabilitering. Hälso- och sjukvård i hemmet (socialstyrelsen.se)

Hälso- och sjukvård i hemmet – personcentrerad vård och rehabilitering https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/god-och-nara-vard/halso--och-sjukvard-i-hemmet/

Sveriges kommuner och regioner, SKR

SKR, Specialiserad vård i hemmet Specialiserad vård i hemmet

Länsgemensamma styrdokument Västra Götaland

Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland 2017-2020 Utskriftsvänlig-3.pdf (vgregion.se)

Med primärvården som nav i utvecklingen av god och nära vård Med primärvården som nav i utvecklingen av god och nära vård, slutrapport (vgregion.se)

Remissversion

Synpunkter på "Förslag till Inriktningsdokument kommunal primärvård"

Ett svar lämnas från respektive kommun.

Fråga 1-3 avser obligatorisk information. Formuläret är därefter uppdelat utifrån de rubriker och underrubriker som återfinns i styrdokumentet. I slutet finns också möjlighet att lämna övriga medskick kring Inriktningsdokumentet. Om ni inte har några medskick- ange detta under övriga medskick.

Svar lämnas senast den 30 maj 2025 via digitalt formulär.

Obligatorisk information

1. **Kommun**
2. **Namn och mailadress till kontaktperson**
3. **Svarsdatum**

4. **Inledning**

5. **Bakgrund**

Kommunal primärvård

6. **Målgrupp**
7. **Kommunens primärvårdsuppdrag**
8. **Samverkan enligt överenskommelse**
9. **Beslut om kommunal primärvård**

10. **Patientsäkerhet**

11. **Hälso- och sjukvård i hemmet**

12. **Hälso- och sjukvårdsinsatser i kommunal primärvård**

13. **Specialiserad vård i hemmet i förhållande till kommunernas primärvårdsuppdrag**

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation

Box 5073, 402 22 GÖTEBORG Besök: Anders Personsgatan 8 GÖTEBORG
E-post: info@vastkom.se www.vastkom.se
Org.nr: 858501-2084

14. **Kompetens**

15. **Egenvård**

16. **Koppling till socialtjänst**

17. **Ekonomisk reglering**

18. **Uppföljning**

19. **Övrigt** ***(rubrik i dokumentet)***

20. **Övriga medskick** kring Inriktningsdokumentet

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 85

Dnr KS-2025-000143770

Remiss - Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Sammanfattning av ärendet

Överenskommelsen reglerar regionens läkaransvar för patienter med kommunal primärvård. Överenskommelsen bygger på en lagstadgad skyldighet att samverka mellan region och kommun, både när det gäller målgrupper och på individnivå. Överenskommelsen baseras på 16 kap. 1 § och 2 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, som reglerar samverkansformerna och omfattningen mellan kommun och region. Överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. För mer information se remissversion.

Socialnämnden beslutar 2025-04-22 § 26 ställer sig bakom skrivelse Förslag till remissvar med tillhörande kommentarer gällande ”Överenskommelse Om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård” remissversion och överlämnar remissvaret till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutsunderlag

Socialnämndens beslut 2025-04-22 § 26
Skrivelse Förslag till remissvar
Tjänsteskrivelse Förslag till remissvar Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser daterad 2025-04-07
Remissversion Överenskommelse Om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård, Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar att anta förslag till remissvar med tillhörande kommentarer gällande ”Överenskommelse Om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård” remissversion.

Expedieras till

KS

Socialnämnden

§ 26 Dnr SN-2025-000043700

Remiss Överenskommelse Om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Sammanfattning av ärendet

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Malin K redogör för ärendet.

Överenskommelsen reglerar regionens läkaransvar för patienter med kommunal primärvård. Överenskommelsen bygger på en lagstadgad skyldighet att samverka mellan region och kommun, både när det gäller målgrupper och på individnivå. Överenskommelsen baseras på 16 kap. 1 § och 2 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, som reglerar samverkansformerna och omfattningen mellan kommun och region. Överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. För mer information se remissversion.

Förslag till beslut är att nämnden ställer sig bakom framtagen skrivelse *Förslag till remissvar.*

Beslutsunderlag

Skrivelse *Förslag till remissvar*

Tjänsteskrivelse *Förslag till remissvar Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser* daterad 2025-04-07

Remissversion *Överenskommelse Om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård,* Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Socialnämndens beslut

Socialnämnden ställer sig bakom skrivelse Skrivelse *Förslag till remissvar* med tillhörande kommentarer gällande ”Överenskommelse Om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård” remissversion.

Överlämnar remissvaret till kommunstyrelsen (KS) för beslut.

Expedieras till

KS

Förslag till remissvar
RÖD TEXT= MAS-nätverkets kommentarer
GRÖN TEXT= Tillägg Dals-Ed
LILA TEXT= obs
ORANGE TEXT= Sjuhärad
Blå text = Göteborg

Hälso- och sjukvårdsavtal

Lämna remissvar på avtalstext för Hälso- och sjukvårdsavtalet här.

1. Inledning

Gradera er bedömning på avsnitt

1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Inledande text

Förklarande av avtalets bakgrund, kort, tydligt, viktig text för förståelse som inte fanns med i förra avtalet.
Förskola och skola behöver inkluderas. Omnämns flera gånger i ÖK psykisk funktionsnedsättning och behöver inkluderas i inledning.

1.1 Syfte och mål med avtalet

Avtalet syftar till att omhänderta hälso- och sjukvårdsfrågor för gemensamma patienter och ska stärka samverkan och tydliggöra ansvarsfördelning. Bra formuleringar

Målet riktar in sig på den enskildes behov och lägger vikt vid delaktighet, medskapare av sin egen vård. Bra formuleringar.

Viktigt att avtalet belyser att "Invånaren i Västra Götaland har ett eget ansvar för sin hälsa"

Bra att Färdplanen lyfts in här och att highlighta utvalda delar som kortfattat sätter ramen för arbetssätt och samverkan.

1.2 Läs- och tillämpningsanvisningar

Bra att detta står tidigt i dokumentet.

Behöver belysas här att avtalet måste läsas i sin helhet för förståelse då avtalet är skrivet på ett sådant sätt att det inte går att söka svar under en rubrik

1.3 Målgrupp

På ett lätt och kortfattat sätt kan en läsa om vilka våra gemensamma patienter som omfattas av avtalet är. Målgrupp finns inte med som egen rubrik i nuvarande avtal utan inkluderades under lagtext och ansvar. Blir ett litet fokusskifte genom att man synliggör vilka vi är till för.

Sista meningen behöver justeras. Alla är barn till sina föräldrar. Här bör man skriva barn enligt barnkonventionen

(I Socialtjänstlagen har man tagit bort målgrupp och pratar om den enskilde och insatser)

1.4 Omfattning

Bra om det står beskrivet i avtalet vad som ingår i kommunens hälso- och sjukvårdsansvar. Inte alla som vet detta tydligt. Visserligen beskrivs det under lagstiftning men skulle vara bra om det tydliggjordes

tidigare i dokumentet.

Bra med tillägget av att avtalet inte reglerar elevhälsa

1.5 Avtalsparter
Bra att det finns förtydligande av att avtalet gäller kommunen tecknar avtal med annan aktör

1.6 Avtalstid
Bra att det finns förtydligande av vad som gäller vid uppsägning.

2. Hälso- och sjukvård i hemmet

Inledande text
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Inledningen lyfter fram att alla vårdnivåer och parter kan vara en aktör i hemmet. Betonar vikten av samverkan. Viktig inledning.

För att förhindra undvikbar slutenvård behöver förändras som formulering. Förslag:

Hälso- och sjukvård i hemmet är en vårdform som kan utföras av regional och kommunal primärvård och av den specialiserade vården. Hälso- och sjukvård i hemmet ställer krav på god samverkan mellan vårdaktörer och patientens behov och beslut ska vara styrande. Samtliga vårdnivåer ska medverka för att skapa bästa möjliga förutsättning för patienten att vara kvar i det egna hemmet. ~~För att förhindra undvikbar slutenvård bör samtliga vårdnivåer delta i vården i hemmet.~~

2.1 Primärvård
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Regionen ska erbjuda vård till alla invånare, medan kommunernas uppdrag är avgränsat till vissa boendeformer och verksamheter. Grundprincipen är att regionen genom den regionala primärvården har det medicinska ansvaret för vård i hemmet.

Kommentar: står tydligt om rehab under ansvarsdelen. Justera första meningen till: Regionen ska erbjuda vård och rehabilitering till alla invånare.

2.2 Specialiserad vård i hemmet
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Ta bort ordet medicinska i första meningen gällande ansvaret i första meningen. Regionen har ansvar för specialiserad vård.

Förslag på text i andra stycket: Vid insatser som kan utföras på primärvårdsnivå kan både specialistnivå och primärvårdsnivå ansvara för utförandet. Specialiserad vård i hemmet kan med fördel utföras av regionens mobila team. Hälso- och sjukvårdspersonal i regional och kommunal primärvård kan medverka i och utföra hälso- och sjukvård som regionens specialistvård ansvarar för, under förutsättning att:

Ändring av texten under punkt 1 och 2. Viktigt att det görs en riskbedömning och att den inte bara görs från specialistvården. Att ha dialog som förslaget är under punkt 2 är inte tillräckligt för att säkra vården.

1. den som har ordinerat insatsen har bedömt att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå och kommunal primärvård. Riskbedömning är gjord att insatsen kan utföras på ett patientsäkert sätt och kompetensen finns på primärvårdsnivå.

2. huvudmännen har enats om ansvar och förutsättningar för insatserna och dess uppföljning under dygnets alla timmar.

Meningen ”Gränsen är dynamisk, inte statisk, med behov av kontinuerlig uppföljning för att upprätta patientsäkerheten.” behöver tas bort.

Förslag att lägga text om mobila team. Förslag: Specialiserad vård i hemmet kan med fördel utföras av regionens mobila team i samverkan med regional och kommunal primärvård.

Det är viktigt att Regional och kommunal primärvård har enats om ansvar och förutsättningar att medverka i och utföra hälso- och sjukvårdsinsatser som regionens specialistvård ansvarar för och bedömer att dessa kan utföras på primärvårdsnivå.

2.3 Informationsöverföring

Gradera er bedömning på avsnitt 1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Tillräckligt med text. Förslag att meningen skrivs om till : Planering och skriftlig informationsöverföring ska ske enligt in- och utskrivningsprocessen.

2.4 Teamsamverkan

Gradera er bedömning på avsnitt 1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Skrivfel de sista meningarna.

Förslag på text:
Invånare som behöver hälso- och sjukvård i hemmet från olika aktörer ska ha tillgång till teambaserad vård över huvudmannagränserna. Teamets sammansättning bestäms utifrån patientens individuella behov av olika kompetenser. Strävan ska vara kontinuitet för den enskilde, även om teamets sammansättning kan variera över tid. De olika professionerna ska komplettera varandra och skapa en gemensam helhet baserad på patientens behov. Professionerna ska tillsammans hålla samman vårdkedjan och öka patientens engagemang.

Förslag: definiera team i slutet av dokumentet enligt vad som står i färdplanen.

2.5 Samordnad individuell plan, SIP
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Texten behöver bli tydligare gällande insatser från vem och uppföljning. Förslag på ersättande text:

En samordnad individuell plan. SIP, ska säkerställa en god och samordnad vård och omsorg för personer som är i behov av insatser från socialtjänst och/eller olika vårdgivare inom hälso- och sjukvård. SIP ska alltid tas fram tillsammans med den som har behov av insatserna, oavsett personens ålder eller behov. Planen ska tydliggöra vem som gör vad och när samt när uppföljning ska ske.

2.6 Egenvård
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Hänvisa till länsgemensam riktlinje

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

3. Ansvar

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

3.1 gemensamt ansvar

Det är tydligt vilka professioner huvudmännen ansvarar för. I första stycket ger sista meningen fler frågor än svar. Förslag att ta bort den och istället skriva:

Ansvarsfördelning och samverkan ska alltid grundas i patientsäkerhet och baseras på identifierade risker utifrån varje patients behov och förutsättningar. Målet är en sömlös vård.

Förslag att ta bort sista meningen fjärde stycket. ”Gränsen förändras kontinuerligt och i takt med utvecklingen, vilket påverkar både den regionala och den kommunala primärvården” Detta är ett konstaterande och inget som behöver skrivas in i ett avtal. Skapar bara mer frågor än svar.
Förslag att skriva istället :
Gränsen mellan primärvård och specialiserad vård bestäms utifrån om det krävs särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens. Gränsen förändras kontinuerligt och i takt med utvecklingen, vilket påverkar både den regionala och den kommunala primärvården

Femte stycket. ”Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att uppmärksamma och tillgodose behov hos barn med anknytning till målgruppen för avtalet”. Behövs tillägg av : enligt barnkonventionen efter barn då alla är barn till sina föräldrar.
Förslag till textändring: Ansvarsfördelning och samverkan ska alltid grundas i patientsäkerhet och baseras på identifierade risker utifrån varje patients behov och förutsättningar. Målet är en sömlös vård.

~~Organisatoriska gränser får inte hindra eller försena hälso- och sjukvårdsinsatser.~~

3.2 Västra Götalandsregionen

Motsägelsefull text kopplat till vad som står under definition, ta bort: Regionen har överlåtit skyldigheten att erbjuda hälso- och sjukvård i hemmet i ordinärt boende (hemsjukvård) till kommunen.

Förslag: Regionen har ansvar för specialiserad vård som kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens, även om insatsen kan utföras av regional och/eller kommunal primärvård.

Punkt 2 under Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsansvar omfattar ” hälso- och sjukvård när insatserna

Tillägg till punkterna (framgick särskilt under pandemin)

- bistå kommunerna med vårdhygienisk experthjälp med experthjälp från vårdhygien och smittskydd

3.3 Kommunerna i Västra Götaland

Det är gammaldags formuleringar som befäster tidigare struktur som med omställningen nu ändras. Förslag att det ska tas bort, ev behöver man se över hela formuleringen och definitionen då kommunens ansvar är större än det som står i HSL, tillägg i och med regionsbildningen.
Ta bort meningen: ” Kommunen ansvarar för hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård i ordinärt boende”

3.4 Läkemedel

Kommentar: Regionen har ett större ansvar för att erbjuda vaccination inte enbart ett samordningsansvar. I totalansvar ingår ordination och registrering i eventuella register. Förslag på ny text:

Regionen har totalansvar för att erbjuda vaccinationer och har ett samordningsansvar för genomförande av vaccinationsinsatser i Västra Götalands län. Huvudmännen hanterar aktuella vaccinationsinsatser i samverkan. Målet är att på ett patientsäkert sätt uppnå en hög vaccinationstäckning för de gemensamma vårdtagarna. Samverkan om ansvarsfördelning ska ske inför varje vaccinationsinsats”

Sista meningen : ” kommunen/stadsdelarna”.

Kommentar: Stadsdelarna tillhör en kommun. Förslag: Kommunen och i förekommande fall stadsdelen.

3.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter som används i vardagsmiljö

Kommentar: Rubriken hänvisar till “produkter som används i vardagsmiljö”, vad är det som gör att man väljer begreppet vardagsmiljö?

Generellt gäller att den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvaret för aktuell funktionsnedsättning är kostnadsansvarig för förskrivna hjälpmedel.
Kommentar: blir svårt att förstå. Kommunen kan inte ha ansvar för en funktionsnedsättning. Ta bort.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

4. Utökad omfattning av primärvård

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis

- o Stämmer inte alls

Inledande text

Förslag på ändring av text:
Hälso- och sjukvårdsinsatser som ska ges i patientens hem kan utföras av annan huvudman än den som har det formella ansvaret. Insatsen kan utföras av både regional och kommunal primärvård. Det förutsätter att en riskbedömning kring bibehållen patientsäkerhet gjorts av respektive part och att parterna genom dialog är överens om att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå. Informationsöverföring ska ske skriftligt genom öppenvårdsprocessen i gemensamt it-stöd som stöd för hälso- och sjukvårdsinsatserna.

4.1 Insatser kväll, natt och helg

Att när överenskommelse skett i enskilda fall utföra planerade och/eller förutsägbara hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kvälls- och nattetid för patienter som normalt besöker VGR:s vårdcentraler. Under mottagningarnas öppethållande har VGR hälso- och sjukvårdsansvaret för dessa patienter

Nytt: Kommunen kan efter överenskommelse i enskilda ärenden utföra planerade hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kväll, helg och nattetid för patienter där det formella behandlingsansvaret ligger på VGR.

Lägg till: Under mottagningarnas öppethållande har VGR hälso- och sjukvårdsansvaret för dessa patienter.

Detta stycke bör placeras under tjänsteköp utifrån att Färdplanen talar om en sömlös vård och alla vårdgivare behöver ställa om för att kunna möte invånarens behov. Om en vårdgivare inte kan utföra sitt uppdrag kan man komma överens om ett tjänsteköp.

4.2 Permission

Förslag, lägg till: “detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna”. Som finns i nuvarande avtal men inte i förslaget.
I nuvarande avtal står: Hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet till patienter på permission från sluten vård som inte kan ta sig till mottagning. Detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna.

Förslaget: Både regional och kommunal primärvård kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för patienter på permission från slutenvård som inte kan ta sig till mottagning.

Bra med förtydligande att både regional och kommunal primärvård kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för pt på permission.

Lägg till: “detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna”. Som finns i nuvarande avtal men inte i förslaget.

Skulle kunna ligga under tjänsteköp.
Hur passar regionens mobila team in i detta?

4.3 Tjänsteköp
Flytta 4.1 och 4.2 hit

5. Patientsäkerhet

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

5.1 Avvikelser i samverkan
Bra
5.2 Tvister
MAS-nätverket bedömer att man saknar kunskap kring denna
5.3 Uppföljning av tvister
MAS-nätverket bedömer att man saknar kunskap kring denna
Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Överskriften är patientsäkerhet men avsnittet handlar om avvikelser och tvister

Ändra första meningen i inledningen till: Parterna har ett gemensamt ansvar för att vården ska vara god, säker, tillgänglig och personcentrerad.

Lyft in det avsnittet i inriktingsdokumentet för kommunal primärvård som beskriver patientsäkerhet

6. Grundläggande förutsättningar

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

6.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan

Ändring av andra stycket till : Respektive huvudman bär ansvaret att det finns personal med kompetens utifrån i den omfattning som beskrivs i respektive vårdgivares uppdrag, med hänvisning till punkt 3.1. grund- och specialistutbildad personal i tillräcklig omfattning för utförandet av de åtaganden som omfattas av detta och andra ingångna avtal.
Om detta inte ändras kan det krävas att det finns specialistutbildad personal i kommunal primärvård

Ändra tredje stycket till : Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att identifiera och kommunicera behov av kompetenshöjande åtgärder. Utbildningarna ska med fördel ske hos den vårdgivare som har behovet av kompetens bland sin personal. Frikostighet ska råda avseende att tillåta deltagande i utbildningar mellan huvudmännen.

6.2 Informationsskyldighet vid förändring
Bra att det finns med
6.3 Vårdsamverkan – vår gemensamma stödstruktur
Bra och tydlig text
6.4 Länsgemensamma styrdokument
Bra att detta står med i avtalet då inte alla har kännedom om att det finns.

”Parterna ansvarar för att det som är reglerat i de länsgemensamma styrdokumenten är känt och efterföljs.”

Nytt förslag: Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i länsgemensamma styrdokument är kända i samtliga berörda verksamheter.

6.5 lagstiftning
Saknas lagstiftning om egenvård
6.6 Lagreglerade överenskommelser
Viktigt att det finns med
Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

7. Uppföljning

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Förslag på ändring av text i andra stycket:

Systematisk uppföljning av samtliga parter ska stärka samverkan på alla vårdnivåer. Avvikelser i samverkan ska regelbundet följas upp och hanteras för att kontinuerliga förbättringar och ett gemensamt lärande ska ske. Parterna ska följa de åtgärder som sätts in för att förhindra att det händer igen. Patienten och invånarens bästa ska alltid vara i fokus.

Ytterligare textruta för kompletterande svar i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Definitioner

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Lägg till: Patientens hem eller motsvarande Kan exempelvis vara, ordinärt-, särskilt boende, bostad med särskild service såsom gruppbostad och korttidsplats enligt SoL.

Utan större svårighet Patienten klarar på ett säkert sätt att ta sig till regionens mottagningar på egen hand eller med stöd. Utgångspunkten är att patientens bästa ska tillgodoses.

Kommentar: vem ska avgöra vad som är bäst för patienten?

Långvarigt behov och frekvent behov Ett långvarigt och frekvent behov av vård, stöd eller insatser innebär att en person under en längre tidsperiod är i behov av återkommande eller kontinuerliga insatser från vården, socialtjänsten eller andra stödsystem.

Kommentar: Ta bort försöket till att definiera dessa. Tolkning plus tolkning vilket inte blir bra.

Mobila team behöver finnas under denna rubrik.. Om de ska vara en aktör så behöver de finnas i alla kommuner, idag finn de enbart i västra Fyrbodal. Hälften av kommunerna har således inte tillgång till mobila team.

Specialistteam behöver finnas under denna rubrik.

Primärvårdens roll att vara navet behöver definieras

Övergripande synpunkter och övrigt för Hälso- och sjukvårdsavtalet

I Överenskommelse munhälsa står följande under punkt 6

“Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter”. Detta finns inte med i avtalet och de övriga överenskommelserna.

Detta borde gälla både avtal och alla överenskommelser och därför stå med i avtalet.

Det som hänvisas i dokumentet ska vara klickbart via länk så att man hamnar rätt

Ytterligare textruta för kompletterande svar i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning
Bra och tydlig inledning med koppling till närområdesplanen
2. Parter

Bra

3. Giltighetstid

Samma text som avtalet bra

4. Målgrupp

Oförändrat. Bra

5. Syfte

Finns inget syfte i tidigare avtal. Bra. Förtydligar

6. Gemensamt ansvar

Nytt förslag under gemensamt ansvar: Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i länsgemensamma styrdokument är kända i samtliga berörda verksamheter.

”Så långt som möjligt ska vården planeras och ske under kontorstid. ” Ta bort ske på grund av att vården sker dygnets alla dagar och timmar.

”Beakta närståendes delaktighet” Lägg till patient och närståendes delaktighet

7. Parternas ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

a. Regionens läkaransvar

Tydliggör meningen ” Utifrån patientens behov kan vården utformas i samverkan mellan primärvård och specialiserad vård”. Förslag : Utifrån patientens behov ska vården utformas i samverkan mellan primärvårdsläkare och specialistvårdsläkare.
Meningen : ” Tillgång till läkare ska finnas … Förslag: Tillgänglig läkare ska finnas….
rubrik 7.2. punkt nummer två läkarens patientansvar
Förslag på ändring: fast läkarkontakt **på primärvårdsnivå** samordnar patientens medicinska vård, läkemedelsbehandling och dialog mellan vårdnivåer, samt är delaktig vid vårdövergångar.
Motivering: Majoriteten av fallen behöver ha fast läkarkontakt i primärvården, det är i undantagsfall som fast läkarkontakt kan vara kvar i specialistvården. Vi behöver formulera oss utifrån det som är vanligast förekommande inte undantagsfallen.

b. Kommunens ansvar

bedöma, utreda, åtgärda och följa upp vården utifrån arbetsterapi-, fysioterapi- samt omvårdnadsprocessen upp till sjuksköterskenivå.

8. Uppföljning

I framtaget förslag står: ”Parterna har ett gemensamt ansvar för en årlig uppföljning av följsamheten till överenskommelsen samt avvikelser. Uppföljning ska också ske årligen av Närområdesplan med bilaga vilket är underlag till uppföljning av lokal samverkan.

Lägga till: följa framtagna kvalitetsindikatorer inom fasta tidsintervall.
Vad händer när en part inte uppfyller det som man kommit överens om. Krävs tätare uppföljning.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Klicka eller tryck här för att ange text.

2. Parter

Bra med samma text i alla ö.k

3. Giltighetstid

Bra med samma text i alla ö.k

4. Målgrupp

och där samordnade insatser kan komma att behövas efter utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. = inkluderar både socialtjänst och /eller kommunal primärvård

5. Syfte

Klicka eller tryck här för att ange text.

6. Kriterier för kommunens betalningsansvar

slutenvården ska ha meddelat att patienten är utskrivningsklar (3 kap. 1 2017:612). Det är inte detsamma som att patienten inte längre är i behov av slutenvård? En patient kan vara klar på en avdelning men fortfarande ha behov av specialistvård inom annan avdelning.

Det saknas en punkt:

* Den regionsfinansierade öppna vården ska utse fast vårdkontakt.

Synpunkt: Det är inte rimligt att betalningsskyldigheten vid utskrivning endast åligger kommunerna. Samverkan mellan regionens slutenvård, primärvård och kommunens primärvård samt socialtjänst är av största vikt för att patienten ska få en trygg och säker utskrivning. Om det ska ligga ett fortsatt betalningsansvar på kommunerna vid in- och utskrivning från slutenvård så vore det också rimligt att förelägga regionen med sanktionsavgift vid tillfällen då de brustit i utskrivningen från slutenvården. Planerat utskrivningsdatum (PUD) flyttas ofta flera gånger vilket påverkar kommunernas möjlighet att planera för en trygg och säker hemgång. Kommunerna upplever återkommande brister i informationsöverföring i samband med utskrivning från slutenvården, vilket påverkar patientsäkerheten. Man kan inte planera när informationen skrivs sent i IT-tjänsten. Det merarbete som då faller på kommunens medarbetare är nödvändigt för att undvika att patienten ska behöva åka tillbaka till slutenvården. Det handlar ofta om att det saknas korrekt läkemedelslista och förskrivna läkemedel. Konsekvenserna blir också att kostnaderna för personal ökar. Det behövs mer samverkan och ökad delaktighet från regionens primärvård inför och efter utskrivning. När patienten är utskrivningsklar ska vården fortsätta i hemmet. En förutsättning för snabb hemgång är att aktörer inom både regional och kommunal primärvård tar ett gemensamt ansvar.

Synpunkt: Beskriv konsekvenserna överenskommelsen, vad som sker när man inte följer den länsgemensamma riktlinjen.

Då det är flera saker som brister i samband med utskrivningsprocessen från sjukhus borde checklista vara tvingande att använda

7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret

Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt

- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning
Synpunkt: Ordningen av styckena i inledningen ska följa HoS-avtalets ordning.
Sista stycket är en hänvisning till ett dokument vilket är bra, men önskvärt att det görs likadant för alla hänvisningar/referenser.
2. Parter

Klicka eller tryck här för att ange text.
3. Giltighetstid

Klicka eller tryck här för att ange text.
4. Målgrupp
Synpunkt: Punkt 2, ska det förtydligas med ordet spelberoende, istället för bara spel om pengar.
Synpunkt: Text om syftet, bör ha en egen rubrik.
5. Parternas ansvar
Synpunkt: VGRs ansvar gentemot kommunerna är inte tydligt. I överenskommelsen måste det framgå vad parterna har för olika ansvar, se förra remissförslaget del C.
Synpunkt: Lägg till nya rubriker (på samma sätt som kapitel 6):

- 5. Parternas gemensamma ansvar
- 5.1 Regionens ansvar
- 5.2 Kommunens ansvar

Synpunkt: Punkt 1 – bra att det är med.
Synpunkt: Punkt 6, ta bort ordet osämja. Punkt efter huvudman.
6. Personer med psykisk funktionsnedsättning
6.1 Regionens ansvar
Synpunkt: Lägg till en punkt om att regionen har hälso- och sjukvårdsansvar både på specialist- och primärvårdsnivå.
Punkt 2, ska delas i två punkter. Ny punkt efter HSL.
Punkt 3, bra att meningen är med, men ta bort snedstreck vid intyg/bedömning, det tolkas olika.
6.2 Kommunens ansvar
Synpunkt Ta bort ordet ansvar i underrubrikerna, socialtjänstens *ansvar* och kommunal primärvårds *ansvar*.
Synpunkt: Kommunens socialtjänst, det är bra att underrubriken finns med.
Synpunkt: Vad innebär det kommunala primärvårdsuppdraget utifrån psykiatrin, det framgår inte.
7. Personer med skadligt bruk och beroende samt samsjuklighet
7.1 Regionens ansvar
Punkt 1, ta bort ordet psykiatrisk, det räcker med patienter med ohälsa.
Punkt 9, ta bort - beakta barn. Det finns i HoS-avtalet.
Synpunkt: arbeta med återfallsprevention - behöver skrivas in under regionens ansvar också, inte enbart kommunens ansvar.

7.2 Kommunens ansvar
Synpunkt Ta bort ordet ansvar i underrubrikerna, socialtjänstens *ansvar* och kommunal primärvårds *ansvar*.
Punkt 1, ta bort ordet psykiatrisk, det räcker med patienter med ohälsa.
Punkt 10, ta bort barn. Om den ska vara kvar ändra skadligt bruk istället för missbruk.
Synpunkt: Vad innebär det kommunala primärvårdsuppdraget utifrån psykiatrin, det framgår inte.
Punkten: arbeta med återfallsprevention - behöver skrivas in under regionens ansvar också, inte enbart kommunens ansvar.
8. Personer med placering utanför hemmet
8.1 Gemensamt ansar
Synpunkt: Mittenstycket, meningen som börjar med Resurser, behöver skrivas om, även ta bort snedstreck. Lång mening.

Synpunkt: Det saknas en helhetsbild, en beskrivning, en vägledning kring placeringar, vad ska respektive part göra? Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.

8.2 Regionens ansvarar

8.3 Kommunens ansvarar

8.4 Gemensam planering

Förslag på ändring av text i första meningen: Inför en placering, där alla parterna är delaktiga.
Viktigt att den gemensamma planeringen inte bara gäller vid placering.

8.5 Kostnadsansvar

Synpunkt: Minska text.
Synpunkt: Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Synpunkt: 6:e stycket - Vi kan inte komma överens om kostnadsansvar under en SIP, det är inte rätt forum. Vad händer om patienten tackar nej till SIP.

8.6 Uppföljning av placeringar

Synpunkt: Första stycket, det står att det ska ske, men det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Uppföljning av den enskildes placering ska ske gemensamt och regelbundet av parternas berörda verksamheter. När den enskildes behov förändras ska parterna göra nya bedömningar om, och hur, kostnadsfördelningen ska justeras. Inför avslut av placering ska gemensam planering för vidare insatser göras**.**

9. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

Synpunkt: I inledande text, sista stycket, andra meningen – en bra mening.
Synpunkt: I inledande text, sista stycket, näst sista meningen – vilka inte är valfria för. Vad menas?

9.1 Regionens ansvarar

kan man förkorta genom att slå ihop några punkter?
Näst sista punkten är bra att den står.

9.2 Kommunens ansvarar

Det saknas ord i första meningen, skriv istället: Kommunens uppdrag bygger på *personens* frivillighet. Lägg till personen.
Punkt 1, Förkortningen SOL, skriv SoL. Förkortningar är inte konsekvent i dokumentet.
sista punkten: Kommunal primärvård, förtydliga vad som ingår i ansvaret.
Punkt 3, det är bra att det står hänvisning till lagen, men det behöver vara konsekvent hänvisning.

10. Uppföljning

Synpunkt: Att det står system och individnivå i alla överenskommelser, inte bara i denna överenskommelsen.

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Behöver omarbetas rejält, samsjuklighet.

Det står som underrubrik Kommunens ansvar behöver finnas en rubrik som omfattar regional primärvård som motvikt.

Kommunal primärvårds ansvar • erbjuda insatser enligt hälso- och sjukvårdsavtalet

Synpunkt: Rubriken på överenskommelsen, ta bort kring, skriv istället: för
Synpunkt: Hela dokumentet behöver jobbas om.
Synpunkt: Ordningen strukturen i alla rubriker i dokumentet ska följa HoS-avtalets ordning.

Synpunkt: VGRs ansvar gentemot kommunerna är inte tydligt. I överenskommelsen måste det framgå vad parterna har för olika ansvar, se förra remissförslaget del C.
Synpunkt: Det saknas en helhetsbild, en beskrivning, en vägledning kring placeringar, vad ska respektive part göra? Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Synpunkt: Det används olika benämningar: lagen, insatser i SoL, lag med siffror på flera ställen.
Synpunkt: Syfte saknas som en egen rubrik. Skriv med följande text i syftet: Den enskilde ska få vård, stöd och insatser som är samordnade mellan kommunens och VGRs verksamheter och ska upplevas som en välfungerande helhet. Individen ska inte hamna mellan huvudmännens olika ansvarsområden.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning

Klicka eller tryck här för att ange text.

2. Parter

Klicka eller tryck här för att ange text.

3. Giltighetstid

Klicka eller tryck här för att ange text.

4. Målgrupp

Tillägg: Nytt är att den som får en demensdiagnos ska få ett N-kort.

5. Syfte

Klicka eller tryck här för att ange text.

6. Gemensamt ansvar

Texten “parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter” borde

- Stå i avtalet
- Alternativt stå med i avtal och samtliga överenskommelser

7. Parternas ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Regionens läkaransvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

9. Kommunens ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

10. Utbildning

Klicka eller tryck här för att ange text.

11. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Hantering av personuppgifter

I samband med insamling av remissvar hanterar vi personuppgifter. Informationen du lämnar kommer endast att användas i remissprocessen och därefter raderas.

- ☐ Jag godkänner hantering av personuppgifter i samband med remissvar

Bekräftelse på ert remissvar sker genom kopia på lämnat svar och skickas till kontaktperson som angavs i början av enkäten.

Remissversion

Överenskommelse

Om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

VästKom

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Innehåll

1. Inledning 3
2. Parter 3
3. Giltighetstid 3
4. Målgrupp 4
5. Syfte 4
6. Gemensamt ansvar 4
7. Parternas ansvar 5
7.1 Regionens läkaransvar 5
7.2 Kommunens ansvar 5
8. Uppföljning 6

REMISSVERSION

1. Inledning

Denna överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i hälso- och sjukvårdsavtalet.

Överenskommelsen bygger på en lagstadgad skyldighet att samverka mellan region och kommun, både när det gäller målgrupper och på individnivå. Överenskommelsen baseras på 16 kap. 1 § och 2 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, som reglerar samverkansformerna och omfattningen mellan kommun och region.

I överenskommelsen regleras regionens läkaransvar för patienter med kommunal primärvård. Formerna för hur vården runt patienten ska samordnas regleras i närområdesplan.

2. Parter

REMISSVERSION

Avtalsparter i denna överenskommelse är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen, VGR, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen benämns som parterna.

3. Giltighetstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton månader innan giltighetstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton månaders uppsägningstid. Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden på fyra år löper ut, alternativt när förlängningstiden på tre år löper ut. Det räcker att en part säger upp överenskommelsen för att det ska upphöra att gälla för samtliga parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte hälso- och sjukvårdsavtalet eller övriga lagreglerade överesnkommelser.

En uppsägning av hälso- och sjukvårdsavtalet omfattar även denna överenskommelse då den är underordnad avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningar för överenskommelsen kan initiativ till en ny översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO, där samverkan sker mellan kommunerna i Västra Götaland och VGR.

4. Målgrupp

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen och hälso- och sjukvårdsavtalet ansvarar VGR för läkare till de patientgrupper som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar, enligt 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL, (2017:30).

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service som avses i 5 kap. 5 § andra stycket, 5 kap. 7 § tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2:a punkten Socialtjänstlag (2001:453), SoL.
- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 kap.8 § och 9 kap. 9 § Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).
- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dagverksamhet (3 kap. 6 § SoL), samt daglig verksamhet enligt LSS.
- I Västra Götaland har kommunerna ansvaret för hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) sedan regionbildningen 1999, avtal 12 kap. 2 § HSL (2017:30).

REMISSVERSION

5. Syfte

Överenskommelsen reglerar omfattningen av och formerna för regionens läkaransvar i kommunal primärvård.

6. Gemensamt ansvar

Samarbetet mellan professioner, verksamheter och huvudmän är en förutsättning för att kunna bedriva en patientsäker, proaktiv och personcentrerad vård. Så långt som möjligt ska vården planeras och ske under kontorstid.

Huvudmännen samverkar genom att:

- årligen upprätta gemensamma närområdesplan med syftet att stärka teamarbetet kring patienten.
- varje patient ska ha en namngiven läkare och namngiven fast vårdkontakt. Uppgifterna ska finnas i patientjournalen hos respektive vårdgivare
- utifrån medicinsk bedömning upprätta, revidera och följa upp den individuella planen, enligt hälso- och sjukvårdslagen

- säkerställa informationsöverföringen mellan alla verksamheter, och använda gemensamt IT-system för kommunikation och informationsöverföring
- tillämpa teambaserat arbetssätt
- beakta närståendes delaktighet
- respektive vårdgivare ansvarar för att bemanna och avsätta tid för uppdraget
- utbyta information vid personal-, verksamhets- eller organisationsförändringar som kan påverka det lokala samarbetet.

7. Parternas ansvar

7.1 Regionens läkaransvar

Västra Götalandsregionen tillhandahåller fast läkarkontakt. Utifrån patientens behov kan vården utformas i samverkan mellan primärvård och specialiserad vård.

Tillgång till läkare ska finnas dygnet runt, veckans alla dagar, för kommunal primärvård.

REMISSVERSION

Läkarens patientansvar

I läkaransvar ingår bland annat att:

- fast läkarkontakt inom primärvård ska utses enligt 6 kap. 3 § Patientlag (2014:821).
- fast läkarkontakt samordnar patientens medicinska vård, läkemedelsbehandling och dialog mellan vårdnivåer, samt är delaktig vid vårdövergångar
- utföra medicinska bedömningar, utredningar, behandlingsinsatser och uppföljning, planerat och oplanerat, för vård, hela dygnet, samt beskriva det i en medicinsk vårdplan
- ha läkemedelsansvar, genomföra läkemedelsgenomgång och upprätta läkemedelsberättelse
- genomföra brytpunktssamtal vid allvarlig sjukdom, vid övergång till palliativ vård och vid vård i livets slutskede
- ta ställning till vårdbegränsningar
- ge medicinsk konsultation och kompetensöverföring i det enskilda ärendet till kommunens legitimerade personal.
- fastställa dödsfall samt upprätta dödsbevis och dödsorsaksintyg

7.2 Kommunens ansvar

Tillgång till sjuksköterska ska finnas dygnet runt, veckans alla dagar.

I legitimerad personals hälso- och sjukvårdsansvar ingår bland annat att:

- bedöma, utreda, åtgärda och följa upp vården utifrån arbetsterapi-, fysioterapi- samt omvårdnadsprocessen
- informera fast läkarkontakt vid förändringar i patientens hälsotillstånd
- utföra ordinationer, samt utvärdera och återrapportera resultat
- meddela aktuella mottagningar vid uppstart och avslut av kommunal primärvård
- tillgodose behovet av palliativa insatser vid vård i livets slutskede
- sjuksköterska kan, efter överlåtelse från ansvarig läkare, utföra klinisk undersökning vid förväntat dödsfall. Iakttagna kriterier samt tidpunkt för dödens inträde förmedlas till läkare

8. Uppföljning

Parterna har ett gemensamt ansvar för en årlig uppföljning av följsamheten till överenskommelsen samt avvikelser.

Uppföljning ska också ske årligen av Närområdesplan med bilaga vilket är underlag till uppföljning av lokal samverkan.

REMISSVERSION

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 86

Dnr KS-2025-000144770

Remiss - Överenskommelse om kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Sammanfattning av ärendet

Överenskommelsen reglerar hur ersättning ska beräknas för en patient som vårdas inom den slutna vården, efter det att den behandlande läkaren har bedömt att patienten är utskrivningsklar. Detta i enlighet med 4 kap. 5 § Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Formerna för samverkansprocess vid in- och utskrivning beskrivs i en länsgemensam riktlinje.

Överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i hälso- och sjukvårdsavtalet. Liggande överenskommelsen är förslag på hur kommunernas betalningsansvar ska beräknas. För detaljerad information se remissversion.

Socialnämnden beslutar 2025-04-22 § 27 att ställa sig bakom skrivelse Skrivelse Förslag till remissvar med tillhörande kommentarer gällande ”Överenskommelse Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård” remissversion och överlämna remissvaret till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutsunderlag

Socialnämndens beslut 2025-04-22 § 27
Skrivelse Förslag till remissvar
Tjänsteskrivelse Förslag till remissvar Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser daterad 2025-04-07
Remissversion Överenskommelse Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar att anta förslag till remissvar med tillhörande kommentarer gällande ”Överenskommelse Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård” remissversion.

Expedieras till

KS

§ 27

Dnr SN-2025-000044700

Remiss Överenskommelse Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Sammanfattning av ärendet

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Malin K redogör för ärendet.

Överenskommelsen reglerar hur ersättning ska beräknas för en patient som vårdas inom den slutna vården, efter det att den behandlande läkaren har bedömt att patienten är utskrivningsklar. Detta i enlighet med 4 kap. 5 § Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Formerna för samverkansprocess vid in- och utskrivning beskrivs i en länsgemensam riktlinje.

Överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i hälso- och sjukvårdsavtalet. Liggande överenskommelsen är förslag på hur kommunernas betalningsansvar ska beräknas. För detaljerad information se remissversion.

Förslag till beslut är att nämnden ställer sig bakom framtagen skrivelse *Förslag till remissvar.*

Beslutsunderlag

Skrivelse *Förslag till remissvar*

Tjänsteskrivelse *Förslag till remissvar Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser* daterad 2025-04-07

Remissversion *Överenskommelse Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet*

Socialnämndens beslut

Socialnämnden ställer sig bakom skrivelse Skrivelse *Förslag till remissvar* med tillhörande kommentarer gällande "Överenskommelse Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård" remissversion.

Överlämnar remissvaret till kommunstyrelsen (KS) för beslut.

Expedieras till

KS

Förslag till remissvar
RÖD TEXT= MAS-nätverkets kommentarer
GRÖN TEXT= Tillägg Dals-Ed
LILA TEXT= obs
ORANGE TEXT= Sjuhärad
Blå text = Göteborg

Hälso- och sjukvårdsavtal

Lämna remissvar på avtalstext för Hälso- och sjukvårdsavtalet här.

1. Inledning

Gradera er bedömning på avsnitt

1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Inledande text

Förklarande av avtalets bakgrund, kort, tydligt, viktig text för förståelse som inte fanns med i förra avtalet.
Förskola och skola behöver inkluderas. Omnämns flera gånger i ÖK psykisk funktionsnedsättning och behöver inkluderas i inledning.

1.1 Syfte och mål med avtalet

Avtalet syftar till att omhänderta hälso- och sjukvårdsfrågor för gemensamma patienter och ska stärka samverkan och tydliggöra ansvarsfördelning. Bra formuleringar

Målet riktar in sig på den enskildes behov och lägger vikt vid delaktighet, medskapare av sin egen vård. Bra formuleringar.

Viktigt att avtalet belyser att "Invånaren i Västra Götaland har ett eget ansvar för sin hälsa"

Bra att Färdplanen lyfts in här och att highlighta utvalda delar som kortfattat sätter ramen för arbetssätt och samverkan.

1.2 Läs- och tillämpningsanvisningar

Bra att detta står tidigt i dokumentet.

Behöver belysas här att avtalet måste läsas i sin helhet för förståelse då avtalet är skrivet på ett sådant sätt att det inte går att söka svar under en rubrik

1.3 Målgrupp

På ett lätt och kortfattat sätt kan en läsa om vilka våra gemensamma patienter som omfattas av avtalet är. Målgrupp finns inte med som egen rubrik i nuvarande avtal utan inkluderades under lagtext och ansvar. Blir ett litet fokusskifte genom att man synliggör vilka vi är till för.

Sista meningen behöver justeras. Alla är barn till sina föräldrar. Här bör man skriva barn enligt barnkonventionen

(I Socialtjänstlagen har man tagit bort målgrupp och pratar om den enskilde och insatser)

1.4 Omfattning

Bra om det står beskrivet i avtalet vad som ingår i kommunens hälso- och sjukvårdsansvar. Inte alla som vet detta tydligt. Visserligen beskrivs det under lagstiftning men skulle vara bra om det tydliggjordes

tidigare i dokumentet.

Bra med tillägget av att avtalet inte reglerar elevhälsa

1.5 Avtalsparter
Bra att det finns förtydligande av att avtalet gäller kommunen tecknar avtal med annan aktör

1.6 Avtalstid
Bra att det finns förtydligande av vad som gäller vid uppsägning.

2. Hälso- och sjukvård i hemmet

Inledande text
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Inledningen lyfter fram att alla vårdnivåer och parter kan vara en aktör i hemmet. Betonar vikten av samverkan. Viktig inledning.

För att förhindra undvikbar slutenvård behöver förändras som formulering. Förslag:

Hälso- och sjukvård i hemmet är en vårdform som kan utföras av regional och kommunal primärvård och av den specialiserade vården. Hälso- och sjukvård i hemmet ställer krav på god samverkan mellan vårdaktörer och patientens behov och beslut ska vara styrande. Samtliga vårdnivåer ska medverka för att skapa bästa möjliga förutsättning för patienten att vara kvar i det egna hemmet. ~~För att förhindra undvikbar slutenvård bör samtliga vårdnivåer delta i vården i hemmet.~~

2.1 Primärvård
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Regionen ska erbjuda vård till alla invånare, medan kommunernas uppdrag är avgränsat till vissa boendeformer och verksamheter. Grundprincipen är att regionen genom den regionala primärvården har det medicinska ansvaret för vård i hemmet.

Kommentar: står tydligt om rehab under ansvarsdelen. Justera första meningen till: Regionen ska erbjuda vård och rehabilitering till alla invånare.

2.2 Specialiserad vård i hemmet
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Ta bort ordet medicinska i första meningen gällande ansvaret i första meningen. Regionen har ansvar för specialiserad vård.

Förslag på text i andra stycket: Vid insatser som kan utföras på primärvårdsnivå kan både specialistnivå och primärvårdsnivå ansvara för utförandet. Specialiserad vård i hemmet kan med fördel utföras av regionens mobila team. Hälso- och sjukvårdspersonal i regional och kommunal primärvård kan medverka i och utföra hälso- och sjukvård som regionens specialistvård ansvarar för, under förutsättning att:

Ändring av texten under punkt 1 och 2. Viktigt att det görs en riskbedömning och att den inte bara görs från specialistvården. Att ha dialog som förslaget är under punkt 2 är inte tillräckligt för att säkra vården.

1. den som har ordinerat insatsen har bedömt att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå och kommunal primärvård. Riskbedömning är gjord att insatsen kan utföras på ett patientsäkert sätt och kompetensen finns på primärvårdsnivå.

2. huvudmännen har enats om ansvar och förutsättningar för insatserna och dess uppföljning under dygnets alla timmar.

Meningen ”Gränsen är dynamisk, inte statisk, med behov av kontinuerlig uppföljning för att upprätta patientsäkerheten.” behöver tas bort.

Förslag att lägga text om mobila team. Förslag: Specialiserad vård i hemmet kan med fördel utföras av regionens mobila team i samverkan med regional och kommunal primärvård.

Det är viktigt att Regional och kommunal primärvård har enats om ansvar och förutsättningar att medverka i och utföra hälso- och sjukvårdsinsatser som regionens specialistvård ansvarar för och bedömer att dessa kan utföras på primärvårdsnivå.

2.3 Informationsöverföring

Gradera er bedömning på avsnitt 1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Tillräckligt med text. Förslag att meningen skrivs om till : Planering och skriftlig informationsöverföring ska ske enligt in- och utskrivningsprocessen.

2.4 Teamsamverkan

Gradera er bedömning på avsnitt 1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Skrivfel de sista meningarna.

Förslag på text:
Invånare som behöver hälso- och sjukvård i hemmet från olika aktörer ska ha tillgång till teambaserad vård över huvudmannagränserna. Teamets sammansättning bestäms utifrån patientens individuella behov av olika kompetenser. Strävan ska vara kontinuitet för den enskilde, även om teamets sammansättning kan variera över tid. De olika professionerna ska komplettera varandra och skapa en gemensam helhet baserad på patientens behov. Professionerna ska tillsammans hålla samman vårdkedjan och öka patientens engagemang.

Förslag: definiera team i slutet av dokumentet enligt vad som står i färdplanen.

2.5 Samordnad individuell plan, SIP
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Texten behöver bli tydligare gällande insatser från vem och uppföljning. Förslag på ersättande text:

En samordnad individuell plan. SIP, ska säkerställa en god och samordnad vård och omsorg för personer som är i behov av insatser från socialtjänst och/eller olika vårdgivare inom hälso- och sjukvård. SIP ska alltid tas fram tillsammans med den som har behov av insatserna, oavsett personens ålder eller behov. Planen ska tydliggöra vem som gör vad och när samt när uppföljning ska ske.

2.6 Egenvård
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Hänvisa till länsgemensam riktlinje

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

3. Ansvar

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

3.1 gemensamt ansvar

Det är tydligt vilka professioner huvudmännen ansvarar för. I första stycket ger sista meningen fler frågor än svar. Förslag att ta bort den och istället skriva:

Ansvarsfördelning och samverkan ska alltid grundas i patientsäkerhet och baseras på identifierade risker utifrån varje patients behov och förutsättningar. Målet är en sömlös vård.

Förslag att ta bort sista meningen fjärde stycket. ”Gränsen förändras kontinuerligt och i takt med utvecklingen, vilket påverkar både den regionala och den kommunala primärvården” Detta är ett konstaterande och inget som behöver skrivas in i ett avtal. Skapar bara mer frågor än svar.
Förslag att skriva istället :
Gränsen mellan primärvård och specialiserad vård bestäms utifrån om det krävs särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens. Gränsen förändras kontinuerligt och i takt med utvecklingen, vilket påverkar både den regionala och den kommunala primärvården

Femte stycket. ”Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att uppmärksamma och tillgodose behov hos barn med anknytning till målgruppen för avtalet”. Behövs tillägg av : enligt barnkonventionen efter barn då alla är barn till sina föräldrar.
Förslag till textändring: Ansvarsfördelning och samverkan ska alltid grundas i patientsäkerhet och baseras på identifierade risker utifrån varje patients behov och förutsättningar. Målet är en sömlös vård.

~~Organisatoriska gränser får inte hindra eller försena hälso- och sjukvårdsinsatser.~~

3.2 Västra Götalandsregionen

Motsägelsefull text kopplat till vad som står under definition, ta bort: Regionen har överlåtit skyldigheten att erbjuda hälso- och sjukvård i hemmet i ordinärt boende (hemsjukvård) till kommunen.

Förslag: Regionen har ansvar för specialiserad vård som kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens, även om insatsen kan utföras av regional och/eller kommunal primärvård.

Punkt 2 under Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsansvar omfattar ” hälso- och sjukvård när insatserna

Tillägg till punkterna (framgick särskilt under pandemin)

- bistå kommunerna med vårdhygienisk experthjälp med experthjälp från vårdhygien och smittskydd

3.3 Kommunerna i Västra Götaland

Det är gammaldags formuleringar som befäster tidigare struktur som med omställningen nu ändras. Förslag att det ska tas bort, ev behöver man se över hela formuleringen och definitionen då kommunens ansvar är större än det som står i HSL, tillägg i och med regionsbildningen.
Ta bort meningen: ” Kommunen ansvarar för hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård i ordinärt boende”

3.4 Läkemedel

Kommentar: Regionen har ett större ansvar för att erbjuda vaccination inte enbart ett samordningsansvar. I totalansvar ingår ordination och registrering i eventuella register. Förslag på ny text:

Regionen har totalansvar för att erbjuda vaccinationer och har ett samordningsansvar för genomförande av vaccinationsinsatser i Västra Götalands län. Huvudmännen hanterar aktuella vaccinationsinsatser i samverkan. Målet är att på ett patientsäkert sätt uppnå en hög vaccinationstäckning för de gemensamma vårdtagarna. Samverkan om ansvarsfördelning ska ske inför varje vaccinationsinsats”

Sista meningen : ” kommunen/stadsdelarna”.

Kommentar: Stadsdelarna tillhör en kommun. Förslag: Kommunen och i förekommande fall stadsdelen.

3.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter som används i vardagsmiljö

Kommentar: Rubriken hänvisar till “produkter som används i vardagsmiljö”, vad är det som gör att man väljer begreppet vardagsmiljö?

Generellt gäller att den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvaret för aktuell funktionsnedsättning är kostnadsansvarig för förskrivna hjälpmedel.
Kommentar: blir svårt att förstå. Kommunen kan inte ha ansvar för en funktionsnedsättning. Ta bort.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

4. Utökad omfattning av primärvård

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis

- o Stämmer inte alls

Inledande text

Förslag på ändring av text:
Hälso- och sjukvårdsinsatser som ska ges i patientens hem kan utföras av annan huvudman än den som har det formella ansvaret. Insatsen kan utföras av både regional och kommunal primärvård. Det förutsätter att en riskbedömning kring bibehållen patientsäkerhet gjorts av respektive part och att parterna genom dialog är överens om att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå. Informationsöverföring ska ske skriftligt genom öppenvårdsprocessen i gemensamt it-stöd som stöd för hälso- och sjukvårdsinsatserna.

4.1 Insatser kväll, natt och helg

Att när överenskommelse skett i enskilda fall utföra planerade och/eller förutsägbara hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kvälls- och nattetid för patienter som normalt besöker VGR:s vårdcentraler. Under mottagningarnas öppethållande har VGR hälso- och sjukvårdsansvaret för dessa patienter

Nytt: Kommunen kan efter överenskommelse i enskilda ärenden utföra planerade hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kväll, helg och nattetid för patienter där det formella behandlingsansvaret ligger på VGR.

Lägg till: Under mottagningarnas öppethållande har VGR hälso- och sjukvårdsansvaret för dessa patienter.

Detta stycke bör placeras under tjänsteköp utifrån att Färdplanen talar om en sömlös vård och alla vårdgivare behöver ställa om för att kunna möte invånarens behov. Om en vårdgivare inte kan utföra sitt uppdrag kan man komma överens om ett tjänsteköp.

4.2 Permission

Förslag, lägg till: “detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna”. Som finns i nuvarande avtal men inte i förslaget.
I nuvarande avtal står: Hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet till patienter på permission från sluten vård som inte kan ta sig till mottagning. Detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna.

Förslaget: Både regional och kommunal primärvård kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för patienter på permission från slutenvård som inte kan ta sig till mottagning.

Bra med förtydligande att både regional och kommunal primärvård kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för pt på permission.

Lägg till: “detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna”. Som finns i nuvarande avtal men inte i förslaget.

Skulle kunna ligga under tjänsteköp.
Hur passar regionens mobila team in i detta?

4.3 Tjänsteköp
Flytta 4.1 och 4.2 hit

5. Patientsäkerhet

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

5.1 Avvikelser i samverkan
Bra
5.2 Tvister
MAS-nätverket bedömer att man saknar kunskap kring denna
5.3 Uppföljning av tvister
MAS-nätverket bedömer att man saknar kunskap kring denna
Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Överskriften är patientsäkerhet men avsnittet handlar om avvikelser och tvister

Ändra första meningen i inledningen till: Parterna har ett gemensamt ansvar för att vården ska vara god, säker, tillgänglig och personcentrerad.

Lyft in det avsnittet i inriktingsdokumentet för kommunal primärvård som beskriver patientsäkerhet

6. Grundläggande förutsättningar

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

6.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan

Ändring av andra stycket till : Respektive huvudman bär ansvaret att det finns personal med kompetens utifrån i den omfattning som beskrivs i respektive vårdgivares uppdrag, med hänvisning till punkt 3.1. grund- och specialistutbildad personal i tillräcklig omfattning för utförandet av de åtaganden som omfattas av detta och andra ingångna avtal.
Om detta inte ändras kan det krävas att det finns specialistutbildad personal i kommunal primärvård

Ändra tredje stycket till : Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att identifiera och kommunicera behov av kompetenshöjande åtgärder. Utbildningarna ska med fördel ske hos den vårdgivare som har behovet av kompetens bland sin personal. Frikostighet ska råda avseende att tillåta deltagande i utbildningar mellan huvudmännen.

6.2 Informationsskyldighet vid förändring
Bra att det finns med
6.3 Vårdsamverkan – vår gemensamma stödstruktur
Bra och tydlig text
6.4 Länsgemensamma styrdokument
Bra att detta står med i avtalet då inte alla har kännedom om att det finns.

”Parterna ansvarar för att det som är reglerat i de länsgemensamma styrdokumenten är känt och efterföljs.”

Nytt förslag: Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i länsgemensamma styrdokument är kända i samtliga berörda verksamheter.

6.5 lagstiftning
Saknas lagstiftning om egenvård
6.6 Lagreglerade överenskommelser
Viktigt att det finns med
Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

7. Uppföljning

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Förslag på ändring av text i andra stycket:

Systematisk uppföljning av samtliga parter ska stärka samverkan på alla vårdnivåer. Avvikelser i samverkan ska regelbundet följas upp och hanteras för att kontinuerliga förbättringar och ett gemensamt lärande ska ske. Parterna ska följa de åtgärder som sätts in för att förhindra att det händer igen. Patienten och invånarens bästa ska alltid vara i fokus.

Ytterligare textruta för kompletterande svar i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Definitioner

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Lägg till: Patientens hem eller motsvarande Kan exempelvis vara, ordinärt-, särskilt boende, bostad med särskild service såsom gruppbostad och korttidsplats enligt SoL.

Utan större svårighet Patienten klarar på ett säkert sätt att ta sig till regionens mottagningar på egen hand eller med stöd. Utgångspunkten är att patientens bästa ska tillgodoses.

Kommentar: vem ska avgöra vad som är bäst för patienten?

Långvarigt behov och frekvent behov Ett långvarigt och frekvent behov av vård, stöd eller insatser innebär att en person under en längre tidsperiod är i behov av återkommande eller kontinuerliga insatser från vården, socialtjänsten eller andra stödsystem.

Kommentar: Ta bort försöket till att definiera dessa. Tolkning plus tolkning vilket inte blir bra.

Mobila team behöver finnas under denna rubrik.. Om de ska vara en aktör så behöver de finnas i alla kommuner, idag finn de enbart i västra Fyrbodal. Hälften av kommunerna har således inte tillgång till mobila team.

Specialistteam behöver finnas under denna rubrik.

Primärvårdens roll att vara navet behöver definieras

Övergripande synpunkter och övrigt för Hälso- och sjukvårdsavtalet

I Överenskommelse munhälsa står följande under punkt 6

“Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter”. Detta finns inte med i avtalet och de övriga överenskommelserna.

Detta borde gälla både avtal och alla överenskommelser och därför stå med i avtalet.

Det som hänvisas i dokumentet ska vara klickbart via länk så att man hamnar rätt

Ytterligare textruta för kompletterande svar i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning
Bra och tydlig inledning med koppling till närområdesplanen
2. Parter

Bra

3. Giltighetstid

Samma text som avtalet bra

4. Målgrupp

Oförändrat. Bra

5. Syfte

Finns inget syfte i tidigare avtal. Bra. Förtydligar

6. Gemensamt ansvar

Nytt förslag under gemensamt ansvar: Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i länsgemensamma styrdokument är kända i samtliga berörda verksamheter.

”Så långt som möjligt ska vården planeras och ske under kontorstid. ” Ta bort ske på grund av att vården sker dygnets alla dagar och timmar.

”Beakta närståendes delaktighet” Lägg till patient och närståendes delaktighet

7. Parternas ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

a. Regionens läkaransvar

Tydliggör meningen ” Utifrån patientens behov kan vården utformas i samverkan mellan primärvård och specialiserad vård”. Förslag : Utifrån patientens behov ska vården utformas i samverkan mellan primärvårdsläkare och specialistvårdsläkare.
Meningen : ” Tillgång till läkare ska finnas … Förslag: Tillgänglig läkare ska finnas….
rubrik 7.2. punkt nummer två läkarens patientansvar
Förslag på ändring: fast läkarkontakt **på primärvårdsnivå** samordnar patientens medicinska vård, läkemedelsbehandling och dialog mellan vårdnivåer, samt är delaktig vid vårdövergångar.
Motivering: Majoriteten av fallen behöver ha fast läkarkontakt i primärvården, det är i undantagsfall som fast läkarkontakt kan vara kvar i specialistvården. Vi behöver formulera oss utifrån det som är vanligast förekommande inte undantagsfallen.

b. Kommunens ansvar

bedöma, utreda, åtgärda och följa upp vården utifrån arbetsterapi-, fysioterapi- samt omvårdnadsprocessen upp till sjuksköterskenivå.

8. Uppföljning

I framtaget förslag står: ”Parterna har ett gemensamt ansvar för en årlig uppföljning av följsamheten till överenskommelsen samt avvikelser. Uppföljning ska också ske årligen av Närområdesplan med bilaga vilket är underlag till uppföljning av lokal samverkan.

Lägga till: följa framtagna kvalitetsindikatorer inom fasta tidsintervall.
Vad händer när en part inte uppfyller det som man kommit överens om. Krävs tätare uppföljning.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Klicka eller tryck här för att ange text.

2. Parter

Bra med samma text i alla ö.k

3. Giltighetstid

Bra med samma text i alla ö.k

4. Målgrupp

och där samordnade insatser kan komma att behövas efter utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. = inkluderar både socialtjänst och /eller kommunal primärvård

5. Syfte

Klicka eller tryck här för att ange text.

6. Kriterier för kommunens betalningsansvar

slutenvården ska ha meddelat att patienten är utskrivningsklar (3 kap. 1 2017:612). Det är inte detsamma som att patienten inte längre är i behov av slutenvård? En patient kan vara klar på en avdelning men fortfarande ha behov av specialistvård inom annan avdelning.

Det saknas en punkt:

* Den regionsfinansierade öppna vården ska utse fast vårdkontakt.

Synpunkt: Det är inte rimligt att betalningsskyldigheten vid utskrivning endast åligger kommunerna. Samverkan mellan regionens slutenvård, primärvård och kommunens primärvård samt socialtjänst är av största vikt för att patienten ska få en trygg och säker utskrivning. Om det ska ligga ett fortsatt betalningsansvar på kommunerna vid in- och utskrivning från slutenvård så vore det också rimligt att förelägga regionen med sanktionsavgift vid tillfällen då de brustit i utskrivningen från slutenvården. Planerat utskrivningsdatum (PUD) flyttas ofta flera gånger vilket påverkar kommunernas möjlighet att planera för en trygg och säker hemgång. Kommunerna upplever återkommande brister i informationsöverföring i samband med utskrivning från slutenvården, vilket påverkar patientsäkerheten. Man kan inte planera när informationen skrivs sent i IT-tjänsten. Det merarbete som då faller på kommunens medarbetare är nödvändigt för att undvika att patienten ska behöva åka tillbaka till slutenvården. Det handlar ofta om att det saknas korrekt läkemedelslista och förskrivna läkemedel. Konsekvenserna blir också att kostnaderna för personal ökar. Det behövs mer samverkan och ökad delaktighet från regionens primärvård inför och efter utskrivning. När patienten är utskrivningsklar ska vården fortsätta i hemmet. En förutsättning för snabb hemgång är att aktörer inom både regional och kommunal primärvård tar ett gemensamt ansvar.

Synpunkt: Beskriv konsekvenserna överenskommelsen, vad som sker när man inte följer den länsgemensamma riktlinjen.

Då det är flera saker som brister i samband med utskrivningsprocessen från sjukhus borde checklista vara tvingande att använda

7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret

Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt

- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning
Synpunkt: Ordningen av styckena i inledningen ska följa HoS-avtalets ordning.
Sista stycket är en hänvisning till ett dokument vilket är bra, men önskvärt att det görs likadant för alla hänvisningar/referenser.
2. Parter

Klicka eller tryck här för att ange text.
3. Giltighetstid

Klicka eller tryck här för att ange text.
4. Målgrupp
Synpunkt: Punkt 2, ska det förtydligas med ordet spelberoende, istället för bara spel om pengar.
Synpunkt: Text om syftet, bör ha en egen rubrik.
5. Parternas ansvar
Synpunkt: VGRs ansvar gentemot kommunerna är inte tydligt. I överenskommelsen måste det framgå vad parterna har för olika ansvar, se förra remissförslaget del C.
Synpunkt: Lägg till nya rubriker (på samma sätt som kapitel 6):

- 5. Parternas gemensamma ansvar
- 5.1 Regionens ansvar
- 5.2 Kommunens ansvar

Synpunkt: Punkt 1 – bra att det är med.
Synpunkt: Punkt 6, ta bort ordet osämja. Punkt efter huvudman.
6. Personer med psykisk funktionsnedsättning
6.1 Regionens ansvar
Synpunkt: Lägg till en punkt om att regionen har hälso- och sjukvårdsansvar både på specialist- och primärvårdsnivå.
Punkt 2, ska delas i två punkter. Ny punkt efter HSL.
Punkt 3, bra att meningen är med, men ta bort snedstreck vid intyg/bedömning, det tolkas olika.
6.2 Kommunens ansvar
Synpunkt Ta bort ordet ansvar i underrubrikerna, socialtjänstens *ansvar* och kommunal primärvårds *ansvar*.
Synpunkt: Kommunens socialtjänst, det är bra att underrubriken finns med.
Synpunkt: Vad innebär det kommunala primärvårdsuppdraget utifrån psykiatrin, det framgår inte.
7. Personer med skadligt bruk och beroende samt samsjuklighet
7.1 Regionens ansvar
Punkt 1, ta bort ordet psykiatrisk, det räcker med patienter med ohälsa.
Punkt 9, ta bort - beakta barn. Det finns i HoS-avtalet.
Synpunkt: arbeta med återfallsprevention - behöver skrivas in under regionens ansvar också, inte enbart kommunens ansvar.

7.2 Kommunens ansvar
Synpunkt Ta bort ordet ansvar i underrubrikerna, socialtjänstens *ansvar* och kommunal primärvårds *ansvar*.
Punkt 1, ta bort ordet psykiatrisk, det räcker med patienter med ohälsa.
Punkt 10, ta bort barn. Om den ska vara kvar ändra skadligt bruk istället för missbruk.
Synpunkt: Vad innebär det kommunala primärvårdsuppdraget utifrån psykiatrin, det framgår inte.
Punkten: arbeta med återfallsprevention - behöver skrivas in under regionens ansvar också, inte enbart kommunens ansvar.
8. Personer med placering utanför hemmet
8.1 Gemensamt ansar
Synpunkt: Mittenstycket, meningen som börjar med Resurser, behöver skrivas om, även ta bort snedstreck. Lång mening.

Synpunkt: Det saknas en helhetsbild, en beskrivning, en vägledning kring placeringar, vad ska respektive part göra? Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.

8.2 Regionens ansvarar

8.3 Kommunens ansvarar

8.4 Gemensam planering

Förslag på ändring av text i första meningen: Inför en placering, där alla parterna är delaktiga.
Viktigt att den gemensamma planeringen inte bara gäller vid placering.

8.5 Kostnadsansvar

Synpunkt: Minska text.
Synpunkt: Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Synpunkt: 6:e stycket - Vi kan inte komma överens om kostnadsansvar under en SIP, det är inte rätt forum. Vad händer om patienten tackar nej till SIP.

8.6 Uppföljning av placeringar

Synpunkt: Första stycket, det står att det ska ske, men det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Uppföljning av den enskildes placering ska ske gemensamt och regelbundet av parternas berörda verksamheter. När den enskildes behov förändras ska parterna göra nya bedömningar om, och hur, kostnadsfördelningen ska justeras. Inför avslut av placering ska gemensam planering för vidare insatser göras**.**

9. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

Synpunkt: I inledande text, sista stycket, andra meningen – en bra mening.
Synpunkt: I inledande text, sista stycket, näst sista meningen – vilka inte är valfria för. Vad menas?

9.1 Regionens ansvarar

kan man förkorta genom att slå ihop några punkter?
Näst sista punkten är bra att den står.

9.2 Kommunens ansvarar

Det saknas ord i första meningen, skriv istället: Kommunens uppdrag bygger på *personens* frivillighet. Lägg till personen.
Punkt 1, Förkortningen SOL, skriv SoL. Förkortningar är inte konsekvent i dokumentet.
sista punkten: Kommunal primärvård, förtydliga vad som ingår i ansvaret.
Punkt 3, det är bra att det står hänvisning till lagen, men det behöver vara konsekvent hänvisning.

10. Uppföljning

Synpunkt: Att det står system och individnivå i alla överenskommelser, inte bara i denna överenskommelsen.

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Behöver omarbetas rejält, samsjuklighet.

Det står som underrubrik Kommunens ansvar behöver finnas en rubrik som omfattar regional primärvård som motvikt.

Kommunal primärvårds ansvar • erbjuda insatser enligt hälso- och sjukvårdsavtalet

Synpunkt: Rubriken på överenskommelsen, ta bort kring, skriv istället: för
Synpunkt: Hela dokumentet behöver jobbas om.
Synpunkt: Ordningen strukturen i alla rubriker i dokumentet ska följa HoS-avtalets ordning.

Synpunkt: VGRs ansvar gentemot kommunerna är inte tydligt. I överenskommelsen måste det framgå vad parterna har för olika ansvar, se förra remissförslaget del C.
Synpunkt: Det saknas en helhetsbild, en beskrivning, en vägledning kring placeringar, vad ska respektive part göra? Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Synpunkt: Det används olika benämningar: lagen, insatser i SoL, lag med siffror på flera ställen.
Synpunkt: Syfte saknas som en egen rubrik. Skriv med följande text i syftet: Den enskilde ska få vård, stöd och insatser som är samordnade mellan kommunens och VGRs verksamheter och ska upplevas som en välfungerande helhet. Individen ska inte hamna mellan huvudmännens olika ansvarsområden.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning

Klicka eller tryck här för att ange text.

2. Parter

Klicka eller tryck här för att ange text.

3. Giltighetstid

Klicka eller tryck här för att ange text.

4. Målgrupp

Tillägg: Nytt är att den som får en demensdiagnos ska få ett N-kort.

5. Syfte

Klicka eller tryck här för att ange text.

6. Gemensamt ansvar

Texten “parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter” borde

- Stå i avtalet
- Alternativt stå med i avtal och samtliga överenskommelser

7. Parternas ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Regionens läkaransvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

9. Kommunens ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

10. Utbildning

Klicka eller tryck här för att ange text.

11. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Hantering av personuppgifter

I samband med insamling av remissvar hanterar vi personuppgifter. Informationen du lämnar kommer endast att användas i remissprocessen och därefter raderas.

- ☐ Jag godkänner hantering av personuppgifter i samband med remissvar

Bekräftelse på ert remissvar sker genom kopia på lämnat svar och skickas till kontaktperson som angavs i början av enkäten.

Remissversion

Överenskommelse

Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

VästKom

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Innehåll

1. Inledning 3
2. Parter 3
3. Giltighetstid 3
4. Målgrupp 4
5. Syfte 4
6. Kriterier för kommunens betalningsansvar 4
7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret 5
8. Uppföljning 5

REMISSVERSION

1. Inledning

Denna överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i hälso- och sjukvårdsavtalet.

Överenskommelsen reglerar hur ersättningen ska beräknas för en patient som vårdas inom den slutna vården, efter det att den behandlande läkaren har bedömt att patienten är utskrivningsklar. Detta i enlighet med 4 kap. 5 § Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

Formerna för samverkansprocessen vid in- och utskrivning beskrivs i länsgemensam riktlinje.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen, VGR, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen benämns som parterna.

REMISSVERSION

3. Giltighetstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton månader innan giltighetstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget, med arton månaders uppsägningstid. Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden på fyra år löper ut, alternativt när förlängningstiden på tre år löper ut. Det räcker att en part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte hälso- och sjukvårdsavtalet eller övriga lagreglerade överesnkommelser.

En uppsägning av hälso- och sjukvårdsavtalet omfattar även denna överenskommelse då den är underordnad avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningar för överenskommelsen kan initiativ till en ny översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO, där samverkan sker mellan kommunerna i Västra Götaland och VGR.

4. Målgrupp

Målgruppen är patienter i alla åldrar som är kvar inom slutenvården efter att behandlande läkare har bedömt att patienten är utskrivningsklar, och där samordnade insatser kan komma att behövas efter utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

5. Syfte

Överenskommelsen reglerar hur kommunernas betalningsansvar ska beräknas.

6. Kriterier för kommunens betalningsansvar

En kommuns betalningsansvar inträder som huvudregel när det genomsnittliga antalet dagar i sluten vård efter utskrivningsklar överskrider 3,0 kalenderdagar per kommun under en kalendermånad. Villkoren enligt Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård och den länsgemensamma riktlinjen för in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård ska vara uppfyllda.

Dessa villkor är att:

REMISSVERSION

- slutenvården ska ha skickat inskrivningsmeddelande (2 kap. 1–3 §§ 2017:612)
- slutenvården ska ha meddelat att patienten är utskrivningsklar (3 kap. 1 2017:612)
- slutenvården ska - senast samma dag som utskrivning sker- överföra information som är nödvändig för att ge patienten socialtjänst eller hälso- och sjukvård (3 kap 2 § 2017:612)
- patienten ska ha erbjudits en samordnad individuell plan, SIP, vid behov av insatser från både region och kommun i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst (4 kap 1-3 §§ 2017:612)
- för patienter som behöver insatser i samband med öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk vård ska planeringen, genomföras enligt bestämmelserna om en samordnad vårdplan 7a § (1911:1128) om psykiatrisk tvångsvård respektive 12 a § lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård. Lag 2019:979).
- vid behov av SIP ska den fasta vårdkontakten i regionfinansierad öppen vård ha kallat till sådan (4 kap. 3 § (2017:612).
- planering och insatser från den regionfinansierade öppna vården är tillgängliga för en patientsäker vård i hemmet (5 kap 5 § 2017:612).
- användning av gemensamt IT-stöd

7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret

Kriterierna för kommunens betalningsansvar ska vara uppfyllda innan betalningsansvaret kan träda in.

- Kommunens betalningsansvar inträder om man har ett genomsnitt över 3,0 kalenderdagar under en kalendermånad
- En kommun betalar retroaktivt för mellanskillnaden mellan genomsnittligt antal kalenderdagar och 3,0 (mellanskillnaden * Antal utskrivna personer som omfattas av denna överenskommelse * Fastställt belopp).
- Genomsnittet summeras efter varje månad.
- För patienter inskrivna inom slutenvården längre än 7 kalenderdagar efter bedömning om utskrivningsklar övergår genomsnittsberäkningen till individuell beräkning från dag 8. Kommunen betalar då för de dagar som överskriver 3 kalenderdagar, det vill säga från dag 4, per individ. Dessa personer ska inte räknas med i månadens genomsnitt.

Beloppet fastställs årligen av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, och motsvarar genomsnittskostnaden i riket för ett vårddygn i den slutna vården.

REMISSVERSION

8. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 87

Dnr KS-2025-000145770

Remiss - Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Sammanfattning av ärendet

Överenskommelsen reglerar samarbetet kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra Göteborgs Stad Socialförvaltning Sydväst, tjänsteutlåtande 5 (11) beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet eller är placerade i skyddat boende. Överenskommelsen reglerar även samarbetet kring personer med tvångsvård. Överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. För detaljerad information se remissversion.

Socialnämnden beslutar 2025-04-22 § 28 att ställa sig bakom skrivelse Förslag till remissvar med tillhörande kommentarer gällande ”Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende” remissversion och överlämna remissvaret till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutsunderlag

Socialnämndens beslut 2025-04-22 § 28
Skrivelse Förslag till remissvar
Tjänsteskrivelse Förslag till remissvar Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser daterad 2025-04-07
Remissversion Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar att anta förslag till remissvar med tillhörande kommentarer gällande ”Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende” remissversion.

Expedieras till

KS

§ 28

Dnr SN-2025-000045700

Remiss Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Sammanfattning av ärendet

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Malin K redogör för ärendet.

Överenskommelsen reglerar samarbetet kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra Göteborgs Stad Socialförvaltning Sydväst, tjänsteutlåtande 5 (11) beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet eller är placerade i skyddat boende. Överenskommelsen reglerar även samarbetet kring personer med tvångsvård. Överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. För detaljerad information se remissversion.

Förslag till beslut är att nämnden ställer sig bakom framtagen skrivelse *Förslag till remissvar.*

Beslutsunderlag

Skrivelse *Förslag till remissvar*
Tjänsteskrivelse *Förslag till remissvar Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser* daterad 2025-04-07
Remissversion *Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet*

Socialnämndens beslut

Socialnämnden ställer sig bakom skrivelse *Förslag till remissvar* med tillhörande kommentarer gällande "Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende" remissversion.

Överlämnar remissvaret till kommunstyrelsen (KS) för beslut.

Expedieras till

KS

Förslag till remissvar
RÖD TEXT= MAS-nätverkets kommentarer
GRÖN TEXT= Tillägg Dals-Ed
LILA TEXT= obs
ORANGE TEXT= Sjuhärad
Blå text = Göteborg

Hälso- och sjukvårdsavtal

Lämna remissvar på avtalstext för Hälso- och sjukvårdsavtalet här.

1. Inledning

Gradera er bedömning på avsnitt

1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Inledande text

Förklarande av avtalets bakgrund, kort, tydligt, viktig text för förståelse som inte fanns med i förra avtalet.
Förskola och skola behöver inkluderas. Omnämns flera gånger i ÖK psykisk funktionsnedsättning och behöver inkluderas i inledning.

1.1 Syfte och mål med avtalet

Avtalet syftar till att omhänderta hälso- och sjukvårdsfrågor för gemensamma patienter och ska stärka samverkan och tydliggöra ansvarsfördelning. Bra formuleringar

Målet riktar in sig på den enskildes behov och lägger vikt vid delaktighet, medskapare av sin egen vård. Bra formuleringar.

Viktigt att avtalet belyser att "Invånaren i Västra Götaland har ett eget ansvar för sin hälsa"

Bra att Färdplanen lyfts in här och att highlighta utvalda delar som kortfattat sätter ramen för arbetssätt och samverkan.

1.2 Läs- och tillämpningsanvisningar

Bra att detta står tidigt i dokumentet.

Behöver belysas här att avtalet måste läsas i sin helhet för förståelse då avtalet är skrivet på ett sådant sätt att det inte går att söka svar under en rubrik

1.3 Målgrupp

På ett lätt och kortfattat sätt kan en läsa om vilka våra gemensamma patienter som omfattas av avtalet är. Målgrupp finns inte med som egen rubrik i nuvarande avtal utan inkluderades under lagtext och ansvar. Blir ett litet fokusskifte genom att man synliggör vilka vi är till för.

Sista meningen behöver justeras. Alla är barn till sina föräldrar. Här bör man skriva barn enligt barnkonventionen

(I Socialtjänstlagen har man tagit bort målgrupp och pratar om den enskilde och insatser)

1.4 Omfattning

Bra om det står beskrivet i avtalet vad som ingår i kommunens hälso- och sjukvårdsansvar. Inte alla som vet detta tydligt. Visserligen beskrivs det under lagstiftning men skulle vara bra om det tydliggjordes

tidigare i dokumentet.

Bra med tillägget av att avtalet inte reglerar elevhälsa

1.5 Avtalsparter
Bra att det finns förtydligande av att avtalet gäller kommunen tecknar avtal med annan aktör

1.6 Avtalstid
Bra att det finns förtydligande av vad som gäller vid uppsägning.

2. Hälso- och sjukvård i hemmet

Inledande text
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Inledningen lyfter fram att alla vårdnivåer och parter kan vara en aktör i hemmet. Betonar vikten av samverkan. Viktig inledning.

För att förhindra undvikbar slutenvård behöver förändras som formulering. Förslag:

Hälso- och sjukvård i hemmet är en vårdform som kan utföras av regional och kommunal primärvård och av den specialiserade vården. Hälso- och sjukvård i hemmet ställer krav på god samverkan mellan vårdaktörer och patientens behov och beslut ska vara styrande. Samtliga vårdnivåer ska medverka för att skapa bästa möjliga förutsättning för patienten att vara kvar i det egna hemmet. ~~För att förhindra undvikbar slutenvård bör samtliga vårdnivåer delta i vården i hemmet.~~

2.1 Primärvård
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Regionen ska erbjuda vård till alla invånare, medan kommunernas uppdrag är avgränsat till vissa boendeformer och verksamheter. Grundprincipen är att regionen genom den regionala primärvården har det medicinska ansvaret för vård i hemmet.

Kommentar: står tydligt om rehab under ansvarsdelen. Justera första meningen till: Regionen ska erbjuda vård och rehabilitering till alla invånare.

2.2 Specialiserad vård i hemmet
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Ta bort ordet medicinska i första meningen gällande ansvaret i första meningen. Regionen har ansvar för specialiserad vård.

Förslag på text i andra stycket: Vid insatser som kan utföras på primärvårdsnivå kan både specialistnivå och primärvårdsnivå ansvara för utförandet. Specialiserad vård i hemmet kan med fördel utföras av regionens mobila team. Hälso- och sjukvårdspersonal i regional och kommunal primärvård kan medverka i och utföra hälso- och sjukvård som regionens specialistvård ansvarar för, under förutsättning att:

Ändring av texten under punkt 1 och 2. Viktigt att det görs en riskbedömning och att den inte bara görs från specialistvården. Att ha dialog som förslaget är under punkt 2 är inte tillräckligt för att säkra vården.

1. den som har ordinerat insatsen har bedömt att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå och kommunal primärvård. Riskbedömning är gjord att insatsen kan utföras på ett patientsäkert sätt och kompetensen finns på primärvårdsnivå.

2. huvudmännen har enats om ansvar och förutsättningar för insatserna och dess uppföljning under dygnets alla timmar.

Meningen ”Gränsen är dynamisk, inte statisk, med behov av kontinuerlig uppföljning för att upprätta patientsäkerheten.” behöver tas bort.

Förslag att lägga text om mobila team. Förslag: Specialiserad vård i hemmet kan med fördel utföras av regionens mobila team i samverkan med regional och kommunal primärvård.

Det är viktigt att Regional och kommunal primärvård har enats om ansvar och förutsättningar att medverka i och utföra hälso- och sjukvårdsinsatser som regionens specialistvård ansvarar för och bedömer att dessa kan utföras på primärvårdsnivå.

2.3 Informationsöverföring

Gradera er bedömning på avsnitt 1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Tillräckligt med text. Förslag att meningen skrivs om till : Planering och skriftlig informationsöverföring ska ske enligt in- och utskrivningsprocessen.

2.4 Teamsamverkan

Gradera er bedömning på avsnitt 1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Skrivfel de sista meningarna.

Förslag på text:
Invånare som behöver hälso- och sjukvård i hemmet från olika aktörer ska ha tillgång till teambaserad vård över huvudmannagränserna. Teamets sammansättning bestäms utifrån patientens individuella behov av olika kompetenser. Strävan ska vara kontinuitet för den enskilde, även om teamets sammansättning kan variera över tid. De olika professionerna ska komplettera varandra och skapa en gemensam helhet baserad på patientens behov. Professionerna ska tillsammans hålla samman vårdkedjan och öka patientens engagemang.

Förslag: definiera team i slutet av dokumentet enligt vad som står i färdplanen.

2.5 Samordnad individuell plan, SIP
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Texten behöver bli tydligare gällande insatser från vem och uppföljning. Förslag på ersättande text:

En samordnad individuell plan. SIP, ska säkerställa en god och samordnad vård och omsorg för personer som är i behov av insatser från socialtjänst och/eller olika vårdgivare inom hälso- och sjukvård. SIP ska alltid tas fram tillsammans med den som har behov av insatserna, oavsett personens ålder eller behov. Planen ska tydliggöra vem som gör vad och när samt när uppföljning ska ske.

2.6 Egenvård
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Hänvisa till länsgemensam riktlinje

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

3. Ansvar

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

3.1 gemensamt ansvar

Det är tydligt vilka professioner huvudmännen ansvarar för. I första stycket ger sista meningen fler frågor än svar. Förslag att ta bort den och istället skriva:

Ansvarsfördelning och samverkan ska alltid grundas i patientsäkerhet och baseras på identifierade risker utifrån varje patients behov och förutsättningar. Målet är en sömlös vård.

Förslag att ta bort sista meningen fjärde stycket. ”Gränsen förändras kontinuerligt och i takt med utvecklingen, vilket påverkar både den regionala och den kommunala primärvården” Detta är ett konstaterande och inget som behöver skrivas in i ett avtal. Skapar bara mer frågor än svar.
Förslag att skriva istället :
Gränsen mellan primärvård och specialiserad vård bestäms utifrån om det krävs särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens. Gränsen förändras kontinuerligt och i takt med utvecklingen, vilket påverkar både den regionala och den kommunala primärvården

Femte stycket. ”Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att uppmärksamma och tillgodose behov hos barn med anknytning till målgruppen för avtalet”. Behövs tillägg av : enligt barnkonventionen efter barn då alla är barn till sina föräldrar.
Förslag till textändring: Ansvarsfördelning och samverkan ska alltid grundas i patientsäkerhet och baseras på identifierade risker utifrån varje patients behov och förutsättningar. Målet är en sömlös vård.

~~Organisatoriska gränser får inte hindra eller försena hälso- och sjukvårdsinsatser.~~

3.2 Västra Götalandsregionen

Motsägelsefull text kopplat till vad som står under definition, ta bort: Regionen har överlåtit skyldigheten att erbjuda hälso- och sjukvård i hemmet i ordinärt boende (hemsjukvård) till kommunen.

Förslag: Regionen har ansvar för specialiserad vård som kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens, även om insatsen kan utföras av regional och/eller kommunal primärvård.

Punkt 2 under Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsansvar omfattar ” hälso- och sjukvård när insatserna

Tillägg till punkterna (framgick särskilt under pandemin)

- bistå kommunerna med vårdhygienisk experthjälp med experthjälp från vårdhygien och smittskydd

3.3 Kommunerna i Västra Götaland

Det är gammaldags formuleringar som befäster tidigare struktur som med omställningen nu ändras. Förslag att det ska tas bort, ev behöver man se över hela formuleringen och definitionen då kommunens ansvar är större än det som står i HSL, tillägg i och med regionsbildningen.
Ta bort meningen: ” Kommunen ansvarar för hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård i ordinärt boende”

3.4 Läkemedel

Kommentar: Regionen har ett större ansvar för att erbjuda vaccination inte enbart ett samordningsansvar. I totalansvar ingår ordination och registrering i eventuella register. Förslag på ny text:

Regionen har totalansvar för att erbjuda vaccinationer och har ett samordningsansvar för genomförande av vaccinationsinsatser i Västra Götalands län. Huvudmännen hanterar aktuella vaccinationsinsatser i samverkan. Målet är att på ett patientsäkert sätt uppnå en hög vaccinationstäckning för de gemensamma vårdtagarna. Samverkan om ansvarsfördelning ska ske inför varje vaccinationsinsats”

Sista meningen : ” kommunen/stadsdelarna”.

Kommentar: Stadsdelarna tillhör en kommun. Förslag: Kommunen och i förekommande fall stadsdelen.

3.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter som används i vardagsmiljö

Kommentar: Rubriken hänvisar till “produkter som används i vardagsmiljö”, vad är det som gör att man väljer begreppet vardagsmiljö?

Generellt gäller att den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvaret för aktuell funktionsnedsättning är kostnadsansvarig för förskrivna hjälpmedel.
Kommentar: blir svårt att förstå. Kommunen kan inte ha ansvar för en funktionsnedsättning. Ta bort.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

4. Utökad omfattning av primärvård

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis

- o Stämmer inte alls

Inledande text

Förslag på ändring av text:
Hälso- och sjukvårdsinsatser som ska ges i patientens hem kan utföras av annan huvudman än den som har det formella ansvaret. Insatsen kan utföras av både regional och kommunal primärvård. Det förutsätter att en riskbedömning kring bibehållen patientsäkerhet gjorts av respektive part och att parterna genom dialog är överens om att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå. Informationsöverföring ska ske skriftligt genom öppenvårdsprocessen i gemensamt it-stöd som stöd för hälso- och sjukvårdsinsatserna.

4.1 Insatser kväll, natt och helg

Att när överenskommelse skett i enskilda fall utföra planerade och/eller förutsägbara hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kvälls- och nattetid för patienter som normalt besöker VGR:s vårdcentraler. Under mottagningarnas öppethållande har VGR hälso- och sjukvårdsansvaret för dessa patienter

Nytt: Kommunen kan efter överenskommelse i enskilda ärenden utföra planerade hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kväll, helg och nattetid för patienter där det formella behandlingsansvaret ligger på VGR.

Lägg till: Under mottagningarnas öppethållande har VGR hälso- och sjukvårdsansvaret för dessa patienter.

Detta stycke bör placeras under tjänsteköp utifrån att Färdplanen talar om en sömlös vård och alla vårdgivare behöver ställa om för att kunna möte invånarens behov. Om en vårdgivare inte kan utföra sitt uppdrag kan man komma överens om ett tjänsteköp.

4.2 Permission

Förslag, lägg till: “detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna”. Som finns i nuvarande avtal men inte i förslaget.
I nuvarande avtal står: Hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet till patienter på permission från sluten vård som inte kan ta sig till mottagning. Detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna.

Förslaget: Både regional och kommunal primärvård kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för patienter på permission från slutenvård som inte kan ta sig till mottagning.

Bra med förtydligande att både regional och kommunal primärvård kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för pt på permission.

Lägg till: “detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna”. Som finns i nuvarande avtal men inte i förslaget.

Skulle kunna ligga under tjänsteköp.
Hur passar regionens mobila team in i detta?

4.3 Tjänsteköp
Flytta 4.1 och 4.2 hit

5. Patientsäkerhet

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

5.1 Avvikelser i samverkan
Bra
5.2 Tvister
MAS-nätverket bedömer att man saknar kunskap kring denna
5.3 Uppföljning av tvister
MAS-nätverket bedömer att man saknar kunskap kring denna
Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Överskriften är patientsäkerhet men avsnittet handlar om avvikelser och tvister

Ändra första meningen i inledningen till: Parterna har ett gemensamt ansvar för att vården ska vara god, säker, tillgänglig och personcentrerad.

Lyft in det avsnittet i inriktingsdokumentet för kommunal primärvård som beskriver patientsäkerhet

6. Grundläggande förutsättningar

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

6.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan

Ändring av andra stycket till : Respektive huvudman bär ansvaret att det finns personal med kompetens utifrån i den omfattning som beskrivs i respektive vårdgivares uppdrag, med hänvisning till punkt 3.1. grund- och specialistutbildad personal i tillräcklig omfattning för utförandet av de åtaganden som omfattas av detta och andra ingångna avtal.
Om detta inte ändras kan det krävas att det finns specialistutbildad personal i kommunal primärvård

Ändra tredje stycket till : Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att identifiera och kommunicera behov av kompetenshöjande åtgärder. Utbildningarna ska med fördel ske hos den vårdgivare som har behovet av kompetens bland sin personal. Frikostighet ska råda avseende att tillåta deltagande i utbildningar mellan huvudmännen.

6.2 Informationsskyldighet vid förändring
Bra att det finns med
6.3 Vårdsamverkan – vår gemensamma stödstruktur
Bra och tydlig text
6.4 Länsgemensamma styrdokument
Bra att detta står med i avtalet då inte alla har kännedom om att det finns.

”Parterna ansvarar för att det som är reglerat i de länsgemensamma styrdokumenten är känt och efterföljs.”

Nytt förslag: Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i länsgemensamma styrdokument är kända i samtliga berörda verksamheter.

6.5 lagstiftning
Saknas lagstiftning om egenvård
6.6 Lagreglerade överenskommelser
Viktigt att det finns med
Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

7. Uppföljning

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Förslag på ändring av text i andra stycket:

Systematisk uppföljning av samtliga parter ska stärka samverkan på alla vårdnivåer. Avvikelser i samverkan ska regelbundet följas upp och hanteras för att kontinuerliga förbättringar och ett gemensamt lärande ska ske. Parterna ska följa de åtgärder som sätts in för att förhindra att det händer igen. Patienten och invånarens bästa ska alltid vara i fokus.

Ytterligare textruta för kompletterande svar i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Definitioner

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Lägg till: Patientens hem eller motsvarande Kan exempelvis vara, ordinärt-, särskilt boende, bostad med särskild service såsom gruppbostad och korttidsplats enligt SoL.

Utan större svårighet Patienten klarar på ett säkert sätt att ta sig till regionens mottagningar på egen hand eller med stöd. Utgångspunkten är att patientens bästa ska tillgodoses.

Kommentar: vem ska avgöra vad som är bäst för patienten?

Långvarigt behov och frekvent behov Ett långvarigt och frekvent behov av vård, stöd eller insatser innebär att en person under en längre tidsperiod är i behov av återkommande eller kontinuerliga insatser från vården, socialtjänsten eller andra stödsystem.

Kommentar: Ta bort försöket till att definiera dessa. Tolkning plus tolkning vilket inte blir bra.

Mobila team behöver finnas under denna rubrik.. Om de ska vara en aktör så behöver de finnas i alla kommuner, idag finn de enbart i västra Fyrbodal. Hälften av kommunerna har således inte tillgång till mobila team.

Specialistteam behöver finnas under denna rubrik.

Primärvårdens roll att vara navet behöver definieras

Övergripande synpunkter och övrigt för Hälso- och sjukvårdsavtalet

I Överenskommelse munhälsa står följande under punkt 6

“Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter”. Detta finns inte med i avtalet och de övriga överenskommelserna.

Detta borde gälla både avtal och alla överenskommelser och därför stå med i avtalet.

Det som hänvisas i dokumentet ska vara klickbart via länk så att man hamnar rätt

Ytterligare textruta för kompletterande svar i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning
Bra och tydlig inledning med koppling till närområdesplanen
2. Parter

Bra

3. Giltighetstid

Samma text som avtalet bra

4. Målgrupp

Oförändrat. Bra

5. Syfte

Finns inget syfte i tidigare avtal. Bra. Förtydligar

6. Gemensamt ansvar

Nytt förslag under gemensamt ansvar: Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i länsgemensamma styrdokument är kända i samtliga berörda verksamheter.

”Så långt som möjligt ska vården planeras och ske under kontorstid. ” Ta bort ske på grund av att vården sker dygnets alla dagar och timmar.

”Beakta närståendes delaktighet” Lägg till patient och närståendes delaktighet

7. Parternas ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

a. Regionens läkaransvar

Tydliggör meningen ” Utifrån patientens behov kan vården utformas i samverkan mellan primärvård och specialiserad vård”. Förslag : Utifrån patientens behov ska vården utformas i samverkan mellan primärvårdsläkare och specialistvårdsläkare.
Meningen : ” Tillgång till läkare ska finnas … Förslag: Tillgänglig läkare ska finnas….
rubrik 7.2. punkt nummer två läkarens patientansvar
Förslag på ändring: fast läkarkontakt **på primärvårdsnivå** samordnar patientens medicinska vård, läkemedelsbehandling och dialog mellan vårdnivåer, samt är delaktig vid vårdövergångar.
Motivering: Majoriteten av fallen behöver ha fast läkarkontakt i primärvården, det är i undantagsfall som fast läkarkontakt kan vara kvar i specialistvården. Vi behöver formulera oss utifrån det som är vanligast förekommande inte undantagsfallen.

b. Kommunens ansvar

bedöma, utreda, åtgärda och följa upp vården utifrån arbetsterapi-, fysioterapi- samt omvårdnadsprocessen upp till sjuksköterskenivå.

8. Uppföljning

I framtaget förslag står: ”Parterna har ett gemensamt ansvar för en årlig uppföljning av följsamheten till överenskommelsen samt avvikelser. Uppföljning ska också ske årligen av Närområdesplan med bilaga vilket är underlag till uppföljning av lokal samverkan.

Lägga till: följa framtagna kvalitetsindikatorer inom fasta tidsintervall.
Vad händer när en part inte uppfyller det som man kommit överens om. Krävs tätare uppföljning.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Klicka eller tryck här för att ange text.

2. Parter

Bra med samma text i alla ö.k

3. Giltighetstid

Bra med samma text i alla ö.k

4. Målgrupp

och där samordnade insatser kan komma att behövas efter utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. = inkluderar både socialtjänst och /eller kommunal primärvård

5. Syfte

Klicka eller tryck här för att ange text.

6. Kriterier för kommunens betalningsansvar

slutenvården ska ha meddelat att patienten är utskrivningsklar (3 kap. 1 2017:612). Det är inte detsamma som att patienten inte längre är i behov av slutenvård? En patient kan vara klar på en avdelning men fortfarande ha behov av specialistvård inom annan avdelning.

Det saknas en punkt:

* Den regionsfinansierade öppna vården ska utse fast vårdkontakt.

Synpunkt: Det är inte rimligt att betalningsskyldigheten vid utskrivning endast åligger kommunerna. Samverkan mellan regionens slutenvård, primärvård och kommunens primärvård samt socialtjänst är av största vikt för att patienten ska få en trygg och säker utskrivning. Om det ska ligga ett fortsatt betalningsansvar på kommunerna vid in- och utskrivning från slutenvård så vore det också rimligt att förelägga regionen med sanktionsavgift vid tillfällen då de brustit i utskrivningen från slutenvården. Planerat utskrivningsdatum (PUD) flyttas ofta flera gånger vilket påverkar kommunernas möjlighet att planera för en trygg och säker hemgång. Kommunerna upplever återkommande brister i informationsöverföring i samband med utskrivning från slutenvården, vilket påverkar patientsäkerheten. Man kan inte planera när informationen skrivs sent i IT-tjänsten. Det merarbete som då faller på kommunens medarbetare är nödvändigt för att undvika att patienten ska behöva åka tillbaka till slutenvården. Det handlar ofta om att det saknas korrekt läkemedelslista och förskrivna läkemedel. Konsekvenserna blir också att kostnaderna för personal ökar. Det behövs mer samverkan och ökad delaktighet från regionens primärvård inför och efter utskrivning. När patienten är utskrivningsklar ska vården fortsätta i hemmet. En förutsättning för snabb hemgång är att aktörer inom både regional och kommunal primärvård tar ett gemensamt ansvar.

Synpunkt: Beskriv konsekvenserna överenskommelsen, vad som sker när man inte följer den länsgemensamma riktlinjen.

Då det är flera saker som brister i samband med utskrivningsprocessen från sjukhus borde checklista vara tvingande att använda

7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret

Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt

- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning
Synpunkt: Ordningen av styckena i inledningen ska följa HoS-avtalets ordning.
Sista stycket är en hänvisning till ett dokument vilket är bra, men önskvärt att det görs likadant för alla hänvisningar/referenser.
2. Parter

Klicka eller tryck här för att ange text.
3. Giltighetstid

Klicka eller tryck här för att ange text.
4. Målgrupp
Synpunkt: Punkt 2, ska det förtydligas med ordet spelberoende, istället för bara spel om pengar.
Synpunkt: Text om syftet, bör ha en egen rubrik.
5. Parternas ansvar
Synpunkt: VGRs ansvar gentemot kommunerna är inte tydligt. I överenskommelsen måste det framgå vad parterna har för olika ansvar, se förra remissförslaget del C.
Synpunkt: Lägg till nya rubriker (på samma sätt som kapitel 6):

- 5. Parternas gemensamma ansvar
- 5.1 Regionens ansvar
- 5.2 Kommunens ansvar

Synpunkt: Punkt 1 – bra att det är med.
Synpunkt: Punkt 6, ta bort ordet osämja. Punkt efter huvudman.
6. Personer med psykisk funktionsnedsättning
6.1 Regionens ansvar
Synpunkt: Lägg till en punkt om att regionen har hälso- och sjukvårdsansvar både på specialist- och primärvårdsnivå.
Punkt 2, ska delas i två punkter. Ny punkt efter HSL.
Punkt 3, bra att meningen är med, men ta bort snedstreck vid intyg/bedömning, det tolkas olika.
6.2 Kommunens ansvar
Synpunkt Ta bort ordet ansvar i underrubrikerna, socialtjänstens *ansvar* och kommunal primärvårds *ansvar*.
Synpunkt: Kommunens socialtjänst, det är bra att underrubriken finns med.
Synpunkt: Vad innebär det kommunala primärvårdsuppdraget utifrån psykiatrin, det framgår inte.
7. Personer med skadligt bruk och beroende samt samsjuklighet
7.1 Regionens ansvar
Punkt 1, ta bort ordet psykiatrisk, det räcker med patienter med ohälsa.
Punkt 9, ta bort - beakta barn. Det finns i HoS-avtalet.
Synpunkt: arbeta med återfallsprevention - behöver skrivas in under regionens ansvar också, inte enbart kommunens ansvar.

7.2 Kommunens ansvar
Synpunkt Ta bort ordet ansvar i underrubrikerna, socialtjänstens *ansvar* och kommunal primärvårds *ansvar*.
Punkt 1, ta bort ordet psykiatrisk, det räcker med patienter med ohälsa.
Punkt 10, ta bort barn. Om den ska vara kvar ändra skadligt bruk istället för missbruk.
Synpunkt: Vad innebär det kommunala primärvårdsuppdraget utifrån psykiatrin, det framgår inte.
Punkten: arbeta med återfallsprevention - behöver skrivas in under regionens ansvar också, inte enbart kommunens ansvar.
8. Personer med placering utanför hemmet
8.1 Gemensamt ansar
Synpunkt: Mittenstycket, meningen som börjar med Resurser, behöver skrivas om, även ta bort snedstreck. Lång mening.

Synpunkt: Det saknas en helhetsbild, en beskrivning, en vägledning kring placeringar, vad ska respektive part göra? Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.

8.2 Regionens ansvarar

8.3 Kommunens ansvarar

8.4 Gemensam planering

Förslag på ändring av text i första meningen: Inför en placering, där alla parterna är delaktiga.
Viktigt att den gemensamma planeringen inte bara gäller vid placering.

8.5 Kostnadsansvar

Synpunkt: Minska text.
Synpunkt: Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Synpunkt: 6:e stycket - Vi kan inte komma överens om kostnadsansvar under en SIP, det är inte rätt forum. Vad händer om patienten tackar nej till SIP.

8.6 Uppföljning av placeringar

Synpunkt: Första stycket, det står att det ska ske, men det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Uppföljning av den enskildes placering ska ske gemensamt och regelbundet av parternas berörda verksamheter. När den enskildes behov förändras ska parterna göra nya bedömningar om, och hur, kostnadsfördelningen ska justeras. Inför avslut av placering ska gemensam planering för vidare insatser göras**.**

9. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

Synpunkt: I inledande text, sista stycket, andra meningen – en bra mening.
Synpunkt: I inledande text, sista stycket, näst sista meningen – vilka inte är valfria för. Vad menas?

9.1 Regionens ansvarar

kan man förkorta genom att slå ihop några punkter?
Näst sista punkten är bra att den står.

9.2 Kommunens ansvarar

Det saknas ord i första meningen, skriv istället: Kommunens uppdrag bygger på *personens* frivillighet. Lägg till personen.
Punkt 1, Förkortningen SOL, skriv SoL. Förkortningar är inte konsekvent i dokumentet.
sista punkten: Kommunal primärvård, förtydliga vad som ingår i ansvaret.
Punkt 3, det är bra att det står hänvisning till lagen, men det behöver vara konsekvent hänvisning.

10. Uppföljning

Synpunkt: Att det står system och individnivå i alla överenskommelser, inte bara i denna överenskommelsen.

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Behöver omarbetas rejält, samsjuklighet.

Det står som underrubrik Kommunens ansvar behöver finnas en rubrik som omfattar regional primärvård som motvikt.

Kommunal primärvårds ansvar • erbjuda insatser enligt hälso- och sjukvårdsavtalet

Synpunkt: Rubriken på överenskommelsen, ta bort kring, skriv istället: för
Synpunkt: Hela dokumentet behöver jobbas om.
Synpunkt: Ordningen strukturen i alla rubriker i dokumentet ska följa HoS-avtalets ordning.

Synpunkt: VGRs ansvar gentemot kommunerna är inte tydligt. I överenskommelsen måste det framgå vad parterna har för olika ansvar, se förra remissförslaget del C.
Synpunkt: Det saknas en helhetsbild, en beskrivning, en vägledning kring placeringar, vad ska respektive part göra? Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Synpunkt: Det används olika benämningar: lagen, insatser i SoL, lag med siffror på flera ställen.
Synpunkt: Syfte saknas som en egen rubrik. Skriv med följande text i syftet: Den enskilde ska få vård, stöd och insatser som är samordnade mellan kommunens och VGRs verksamheter och ska upplevas som en välfungerande helhet. Individen ska inte hamna mellan huvudmännens olika ansvarsområden.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning

Klicka eller tryck här för att ange text.

2. Parter

Klicka eller tryck här för att ange text.

3. Giltighetstid

Klicka eller tryck här för att ange text.

4. Målgrupp

Tillägg: Nytt är att den som får en demensdiagnos ska få ett N-kort.

5. Syfte

Klicka eller tryck här för att ange text.

6. Gemensamt ansvar

Texten “parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter” borde

- Stå i avtalet
- Alternativt stå med i avtal och samtliga överenskommelser

7. Parternas ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Regionens läkaransvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

9. Kommunens ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

10. Utbildning

Klicka eller tryck här för att ange text.

11. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Hantering av personuppgifter

I samband med insamling av remissvar hanterar vi personuppgifter. Informationen du lämnar kommer endast att användas i remissprocessen och därefter raderas.

- ☐ Jag godkänner hantering av personuppgifter i samband med remissvar

Bekräftelse på ert remissvar sker genom kopia på lämnat svar och skickas till kontaktperson som angavs i början av enkäten.

Remissversion

Överenskommelse

Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

VästKom

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Innehåll

1. Inledning 3
2. Parter 3
3. Giltighetstid 3
4. Målgrupper 4
5. Parternas ansvar 4
6. Personer med psykisk funktionsnedsättning 5
6.1 Regionens ansvar 5
6.2 Kommunens ansvar 5
7. Personer med skadligt bruk och beroende samt samsjuklighet 6
7.1 Regionens ansvar 6
7.2 Kommunens ansvar 7
8. Personer med placering utanför hemmet 7
8.1 Gemensamt ansvar 8
8.2 Regionens ansvar 8
8.3 Kommunens ansvar 8
8.4 Gemensam planering 8
8.5 Kostnadsansvar 9
8.6 Uppföljning av placering 10
9. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård 10
9.1 Regionens ansvar 10
9.2 Kommunens ansvar 11
10. Uppföljning 11

REMISSVERSION

1. Inledning

Denna överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i hälso- och sjukvårdsavtalet.

Överenskommelsen reglerar samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet eller är placerade i ett skyddat boende. Detta i enlighet med 16 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL, samt 5 kap. 8 a och 9 a § Socialtjänstlagen, SoL.

Överenskommelsen reglerar även samarbete kring personer med tvångsvård. Huvudsakliga rättsregler återfinns i lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT) och i lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, LRV.

För barn och unga till och med 20 år, som behöver samordnade insatser och tvärprofessionell kompetens, ska även länsgemensam överenskommelse ”Samverkan för barns och ungas hälsa” beaktas.

REMISSVERSION

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen, VGR, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen benämns som parterna.

3. Giltighetstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton månader innan giltighetstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget, med arton månaders uppsägningstid. Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden på fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden på tre år löper ut. Det räcker att en part säger upp överenskommelsen för att det ska upphöra att gälla för samtliga parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte hälso- och sjukvårdsavtalet eller övriga lagreglerade överesnkommelser.

En uppsägning av hälso- och sjukvårdsavtalet omfattar även denna överenskommelse då den är underordnad avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningar för överenskommelsen kan initiativ till en ny översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO, där samverkan sker mellan kommunerna i Västra Götaland och VGR.

4. Målgrupper

Överenskommelsen omfattar personer, oavsett ålder, där samordnade insatser kan komma att behövas. Målgrupperna för överenskommelsen är:

1. personer med psykisk funktionsnedsättning
2. personer som med skadligt bruk av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar
3. barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet eller är placerade i ett skyddat boende.
4. personer inom psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

Syftet är att ge personer inom målgruppen möjlighet till behandling, återhämtning och delaktighet i samhällslivet. Vård, stöd och insatser ska bidra till att individen behåller och/eller förbättrar sin hälsa samt sina funktioner inom livsområden som boende, sysselsättning och mellanmänskliga relationer.

REMISSVERSION

5. Parternas ansvar

Parterna har ett gemensamt ansvar ~~för~~ att samarbeta kring målgruppen. Samarbetet ska ligga till grund för att öka den enskildes möjlighet att ta ansvar för sitt eget liv.

Gemensamt ansvar är att:

- arbeta hälsofrämjande och förebyggande med målgrupperna
- arbeta för att stärka individens förutsättningar att använda digitala hjälpmedel och kommunikationsvägar
- identifiera somatisk ohälsa liksom ohälsa i munnen hos patienter med psykisk funktionsnedsättning
- underlätta och stödja personens återhämtning och rehabilitering genom huvudmännens samlade ansvar för sammanhållna, kunskapsbaserade och personcentrerade insatser
- tillämpa teambaserat arbetssätt
- minimera risken för att personens rättighet att få vård och stöd av respektive huvudman uteblir på grund av osämja

6. Personer med psykisk funktionsnedsättning

Personer med psykisk funktionsnedsättning har svårigheter att utföra eller delta i aktiviteter inom viktiga livsområden. Detta medför begränsningar i relation mellan personen och omgivningsfaktorer.

6.1 Regionens ansvar

- årligen erbjuda hälsosamtal och somatisk kontroll för personer med långvarig psykisk sjukdom
- ansvara för hälso- och sjukvårdsinsatser enligt HSL för personer som vistas i hem för vård och boende, HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård
- bistå med intyg/bedömning av individens funktion, förutsättningar och behov av anpassning

6.2 Kommunens ansvar

REMISSVERSION

Socialtjänstens ansvar

- bedriva uppsökande arbete och informera om kommunens verksamheter
- inventera behov, informera om samhällets insatser, erbjuda insatser, samt anvisa vägar att söka den vård och det stöd som personerna behöver
- utreda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, och lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM.
- kan innefatta sysselsättning, boende och stöd till arbete eller studier.
- socialtjänst och skola/förskola som bedriver utbildning i kommunen ska samverka med varandra gällande fullföljda studier.

Kommunal primärvårds ansvar

- erbjuda kommunal primärvård enligt hälso- och sjukvårdsavtalet

7. Personer med skadligt bruk och beroende samt samsjuklighet

Personer med skadligt bruk och beroende omfattar personer, oavsett ålder, med skadligt bruk av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel samt spel om pengar.

Skadligt bruk påverkar individen eller dennes omgivning negativt, och går ut över individens sociala liv, såsom hem, familj, arbete och skola, men leder också till ökad risk för fysisk skada. Eftersom narkotikainnehav/-bruk är kriminaliserat, så anses bruk generellt som skadligt, oberoende av mängd eller omfattning.

Samsjuklighet innebär att man har två eller flera sjukdomsdiagnoser, psykiska och/eller somatiska samtidigt. Samsjuklighet fördröjer och försvårar många gånger behandling och återhämtning. Samsjuklighet är vanligt vid psykisk sjukdom och skadligt bruk. Personer med samsjuklighet löper en större risk för allvarliga skador, sjukdomar och förtida död.

Kommunens socialtjänst, skola och VGR har ansvar för att tidigt identifiera samsjuklighet, och att särskilt uppmärksamma denna problematik hos målgruppen, samt då specifikt uppmärksamma ungdomar. Parterna ska säkerställa att behandling och stöd vid skadligt bruk och samtidig psykisk sjukdom sker parallellt och integrerat. Samsjuklighet får aldrig vara ett skäl till att inte ge vård, eller till att vård och behandling försenas. Uthållighet och kontinuitet ska prägla vården och insatserna.

REMISSVERSION

7.1 Regionens ansvar

- identifiera somatisk ohälsa liksom behov av tandvård hos patienter med psykiatrisk ohälsa
- ansvara för hälso- och sjukvårdsinsatser enligt HSL, för personer som vistas i hem för vård och boende, HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård
- ansvara för avgiftning
- initiera samverkan kring tillnyktring
- bistå med intyg/bedömning av individens funktion, behov och förutsättningar
- fullfölja anmälningsskyldighet enligt gällande lagar
- ge tvärprofessionella behandlingsinsatser
- erbjuda stöd till närstående
- särskilt beakta barns rätt till information, råd och stöd

7.2 Kommunens ansvar

Socialtjänstens ansvar

- uppmärksamma somatisk ohälsa liksom ohälsa i munnen hos patienter med psykiatrisk ohälsa
- inventera behov, informera om samhällets insatser, erbjuda insatser, samt anvisa vägar att söka den vård och det stöd som personerna behöver
- utreda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och LSS samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, och lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM
- bedriva uppsökande arbete och informera om kommunens verksamheter
- erbjuda stöd till boende och arbete/studier
- arbeta med återfallsprevention
- ge motiverande och familjeorienterade insatser
- socialtjänst och skola/förskola som bedriver utbildning i kommunen ska samverka med varandra gällande fullföljda studier
- erbjuda stöd till anhöriga och närstående
- ge stöd till barn som har en förälder eller annan närstående med missbruks- och beroendeproblem

REMISSVERSION

Kommunal primärvårds ansvar

- erbjuda insatser enligt hälso- och sjukvårdsavtalet

8. Personer med placering utanför hemmet

Hem för vård och boende, familjehem och hem för viss annan heldygnsvård

Hem för vård och boende, HVB-hem, är en verksamhet som bedriver behandling, omvårdnad och stöd till barn, ungdomar, vuxna eller familjer med någon form av behov inom kommunens ansvarsområde. Hem för viss annan heldygnsvård är ett tillfälligt boende som ger möjlighet till avlastning för närstående eller till rehabilitering för individen.

En placering utanför hemmet görs då det bedöms vara nödvändigt utifrån personens behov efter en:

- ansökan från den enskilde, inom ramen för SoL
- bedömning av socialnämnden utifrån LSS, SoL, LVU eller LVM med placering i familjehem, på HVB eller Statens institutionsstyrelses, SIS, institutioner

Skiljelinjen mellan parternas ansvar i lagstiftning är inte alltid tydlig. Insatserna ska präglas av ett helhetsperspektiv, och av att flera insatser kan göras samtidigt. Behovet kan därmed omfatta ett brett spektrum av vård och stödinsatser, som faller inom både det sociala och det medicinska området.

8.1 Gemensamt ansvar

Varje part ansvarar för bedömning, utredning, insatser och uppföljning utifrån sitt uppdrag. Båda parterna ska sträva efter att minska behovet av placeringar genom att själva tillhandahålla individanpassade vård- och stödinsatser.

En gemensam process för hantering av ansvar vid placering är central när den enskilde har behov av insatser från både kommun och region. Dessförinnan ska parterna ha kommit fram till att resurser i närmiljön är uttömda samt att den enskildes behov inte kan tillgodoses på annat sätt än genom placering utanför hemmet. Resurser i närmiljö/Västra Götaland ska alltid övervägas före placeringar utanför regionen, för att resurserna på bästa sätt ska tillgodose den enskildes insatsbehov, samt skapa förutsättningar för kontinuitet. I vissa fall kan det dock vara till den enskildes fördel att placering sker utan hänsyn till geografi, då kvalitet och inriktning på insatsen kan väga tyngre.

REMISSVERSION

Båda parterna har rätt att själva utföra insatserna. Båda parterna har också rätt att träffa avtal med annan part som har kompetens att utföra uppdraget. Denna rätt omfattar enbart det ansvarsområde som respektive part ansvarar för enligt gällande lagstiftning.

8.2 Regionens ansvar

Regionen har ansvar för läkarinsatser, oavsett boendeform, och har dessutom ansvar för övriga hälso- och sjukvårdsinsatser i boendeformerna HVB, Familjehem och Hem för viss annan heldygnsvård. Personer som har behov av fortsatta insatser, och som placeras i boenden, ska därmed inte avslutas hos aktuell verksamhet inom regional hälso- och sjukvård.

8.3 Kommunens ansvar

Kommunens socialtjänst har det yttersta samordningsansvaret för placeringen i sin helhet. Vid placering av barn är ~~barnens~~ hälsa och skolgång de enskilt viktigaste faktorerna att ta hänsyn till.

8.4 Gemensam planering

Inför en placering, där båda parterna är delaktiga, ska en samordnad individuell plan, SIP, så tidigt som möjligt upprättas, där ansvarsfördelning tydliggörs.

Vid placering ska särskilt beskrivas:

- målsättning med placeringen och planerad placeringstid
- den enskildes behov och önskemål
- respektive parts ansvar för de insatser som ska utföras och på vilket sätt detta tillförsäkras individen
- hur skola/förskola och/eller sysselsättning tillgodoses

Vid akut placering har parterna ett gemensamt ansvar att skyndsamt genomföra planering, och komma överens om en tillfällig ansvarsfördelning. Den enskildes behov av insatser ska alltid säkerställas.

8.5 Kostnadsansvar

Kostnadsansvaret följer respektive parts ansvarsområde, oavsett om insatserna utförs av parten själv eller om avtal med annan part upprättats.

Avtal och insatser som även omfattar den andra partens ansvarsområde ska föregås av ett godkännande från denne, för att kostnadsansvar ska uppstå.

Varje placering ska föregås av en skriftlig överenskommelse om kostnadsansvar mellan parterna, oavsett vilken part som gör placeringen.

REMISSVERSION

I den skriftliga kostnadsfördelningen ska det framgå:

- respektive parts ansvar för de insatser som ska utföras
- hur hälso- och sjukvårdsinsatser ska tillgodoses
- fördelning av kostnader i kronor eller procent
- tidsperiod

Då placering sker akut bör kostnadsfördelningen vara klarlagd senast 30 dagar efter placeringen. Kostnaden för akutplaceringen ligger kvar på placerande huvudman till dess att ansvars- och kostnadsfördelning fastställts.

Oenigheter som uppkommer vid upprättandet av överenskommelse om kostnadsansvar mellan parterna, ska lösas i linjeorganisationen. Det innebär att chefer i respektive verksamhet/organisation har i uppdrag att i samverkan hitta en lösning. Parterna har gemensamt ansvar för att via SIP, eller annan gemensam plan, omgående komma överens om tillfällig kostnadsfördelning i väntan på lösning. Det beslut som slutligen fattas i linjeorganisationen kan innebära en justering i efterhand.

I de fall den enskilde är i behov av både kommunens socialtjänstinsatser och regionens hälso- och sjukvårdsinsatser, kan parterna dela på kostnaden. Detta görs då utifrån en schablon där VGR betalar en tredjedel och kommunen två tredjedelar av placeringskostnaden (33% VGR, 67% kommun), om inget annat

är överenskommet. Denna schablon ska användas restriktivt och enbart i de fall då kostnadsfördelningen är oklar och inte på annat sätt kunnat definierats.

8.6 Uppföljning av placering

Uppföljning av den enskildes placering ska ske gemensamt och regelbundet av parternas berörda verksamheter.

När den enskildes behov förändras ska parterna göra nya bedömningar om, och hur, kostnadsfördelningen ska justeras.

Inför avslut av placering ska gemensam planering för vidare insatser göras.

9. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

En person som lider av en allvarlig psykisk störning och som motsätter sig nödvändig vård kan bli föremål för psykiatrisk tvångsvård. Även en person som lider av en allvarlig psykisk störning och som begått brott kan, i stället för att dömas till kriminalvårdspåföljd, dömas till rättspsykiatrisk vård.

Vården påbörjas alltid i sluten vård men kan omvandlas till öppen psykiatrisk tvångsvård (ÖPT) respektive öppen rättspsykiatrisk vård (ÖRV) via beslut i förvaltningsrätt. Förvaltningsrätten fastställer de särskilda villkor som den enskilde ska följa utanför sjukhuset. En samordnad vårdplan som beskriver olika parters insatser ska justeras av psykiatri och kommun.

REMISSVERSION

Om patienten har behov av åtgärder från den regionala eller kommunala primärvården, den psykiatriska öppenvården eller insatser från socialtjänsten, ska vårdplanen upprättas i samråd med dessa.

En samordnad vårdplan beskriver olika parters åtgärder respektive insatser. Planen ska justeras av vårdgivarens slutenvård, den fasta vårdkontakten i öppen vård, kommunens socialtjänst och i förekommande fall regional och kommunal primärvård. En förutsättning är att patienten bedöms vara utskrivningsklar av ansvarig läkare, samt att förvaltningsrätt fattat beslut om ÖPT respektive ÖRV, vilka inte är valfria för. Det ska även vara klarlagt att den regionfinansierade öppna vården är tillgänglig för den enskilde.

9.1 Regionens ansvar

- utföra medicinsk specialistpsykiatrisk behandling, omvårdnad och åtgärder i sluten vård, under permission, samt vid ÖPT eller ÖRV
- samplanera med socialtjänst, regional fast vårdkontakt och andra aktörer vid upprättande av vårdplan

- upprätta samordnad vårdplan inför utskrivning från slutenvård i samplanering med Socialtjänst, den regionala öppna vården och andra inblandade aktörer.
- ansöka hos förvaltningsrätt om övergång till ÖPT eller ÖRV, och då föreslå vilka särskilda villkor rätten ska besluta.
- i förekommande fall stå för utförande av särskilda villkor fastställa av förvaltningsrätt
- följa upp åtgärder vid permission, ÖPT eller ÖRV, med socialtjänst och andra inblandade aktörer.
- vidta åtgärder för återintagning i sluten vård om förutsättningar för ÖPT eller ÖRV inte längre finns
- erbjuda en SIP vid utskrivning från ÖPT eller ÖRV till frivillig vård, om behov finns av insatser från båda huvudmännen.

9.2 Kommunens ansvar

Kommunens uppdrag bygger på frivilligt.

Socialtjänstens ansvar

- utreda och fatta beslut om, samt verkställa och följa upp insatser enligt relevant lagstiftning SOL och LSS vid permissioner och ÖPT eller ÖRV.
- medverka vid vårdplanering inför utskrivning från slutenvård och vid upprättande av samordnad vårdplan
- påbörja planering av insatser när inskrivningsmeddelande inkommit och fast vårdkontakt i öppen vård är utsedd, för att den enskilde tryggt ska kunna lämna slutenvården (*Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård).*
- bidra med information om socialtjänstens planering och beslut vid upprättande av vårdplan i slutenvård och öppenvård med innehåll enligt HSLF-FS 2022:62
- medverka vid vårdplanering inför utskrivning från slutenvård och vid upprättande av samordnad vårdplan

Kommunal primärvård

- Kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser enligt Hälso- och sjukvårdsavtalet.

10. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet. Överenskommelsen ska följas upp årligen avseende tillämpning, följsamhet samt rapporterade avvikelser. Uppföljning av följsamhet sker på såväl individ- som systemnivå.

REMISSVERSION

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 88

Dnr KS-2025-000146770

Remiss - Överenskommelse om samverkan om munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Sammanfattning av ärendet

Överenskommelsen reglerar samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård enligt 8 och 8a §§ Tandvårdslagen (1985:125). Överenskommelsen gäller för individer i alla åldrar med särskilda behov av tandvårdsinsatser. Överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. Liggande överenskommelse är förslag på de två parternas ansvar (regionen och kommunernas) för att reglera samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård. För detaljerad information se remissversion.

Socialnämnden beslutar 2025-04-22 § 29 att ställa sig bakom skrivelse Förslag till remissvar med tillhörande kommentarer gällande ”Överenskommelse Samverkan om Munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård” remissversion och överlämna remissvaret till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutsunderlag

Socialnämndens beslut 2025-04-22 § 29
Skrivelse Förslag till remissvar
Tjänsteskrivelse Förslag till remissvar Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser daterad 2025-04-07
Remissversion Överenskommelse Samverkan om Munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Beslutsförslag

- Kommunstyrelsen beslutar att anta förslag till remissvar med tillhörande kommentarer gällande ”Överenskommelse Samverkan om Munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård” remissversion.

Expedieras till

KS

§ 29

Dnr SN-2025-000046700

Remiss Överenskommelse Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Sammanfattning av ärendet

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Malin K redogör för ärendet.

Överenskommelsen reglerar samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård enligt 8 och 8a §§ Tandvårdslagen (1985:125). Överenskommelsen gäller för individer i alla åldrar med särskilda behov av tandvårdsinsatser. Överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. Liggande överenskommelse är förslag på de två parternas ansvar (regionen och kommunernas) för att reglera samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård. För detaljerad information se remissversion.

Förslag till beslut är att nämnden ställer sig bakom framtagen skrivelse *Förslag till remissvar*.

Beslutsunderlag

Skrivelse *Förslag till remissvar*

Tjänsteskrivelse *Förslag till remissvar Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser* daterad 2025-04-07

Remissversion *Överenskommelse Samverkan om Munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet*

Socialnämndens beslut

Socialnämnden ställer sig bakom skrivelse *Förslag till remissvar* med tillhörande kommentarer gällande "Överenskommelse Samverkan om Munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård" remissversion.

Överlämnar remissvaret till kommunstyrelsen (KS) för beslut.

Expedieras till

KS

Förslag till remissvar
RÖD TEXT= MAS-nätverkets kommentarer
GRÖN TEXT= Tillägg Dals-Ed
LILA TEXT= obs
ORANGE TEXT= Sjuhärad
Blå text = Göteborg

Hälso- och sjukvårdsavtal

Lämna remissvar på avtalstext för Hälso- och sjukvårdsavtalet här.

1. Inledning

Gradera er bedömning på avsnitt

1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Inledande text

Förklarande av avtalets bakgrund, kort, tydligt, viktig text för förståelse som inte fanns med i förra avtalet.
Förskola och skola behöver inkluderas. Omnämns flera gånger i ÖK psykisk funktionsnedsättning och behöver inkluderas i inledning.

1.1 Syfte och mål med avtalet

Avtalet syftar till att omhänderta hälso- och sjukvårdsfrågor för gemensamma patienter och ska stärka samverkan och tydliggöra ansvarsfördelning. Bra formuleringar

Målet riktar in sig på den enskildes behov och lägger vikt vid delaktighet, medskapare av sin egen vård. Bra formuleringar.

Viktigt att avtalet belyser att "Invånaren i Västra Götaland har ett eget ansvar för sin hälsa"

Bra att Färdplanen lyfts in här och att highlighta utvalda delar som kortfattat sätter ramen för arbetssätt och samverkan.

1.2 Läs- och tillämpningsanvisningar

Bra att detta står tidigt i dokumentet.

Behöver belysas här att avtalet måste läsas i sin helhet för förståelse då avtalet är skrivet på ett sådant sätt att det inte går att söka svar under en rubrik

1.3 Målgrupp

På ett lätt och kortfattat sätt kan en läsa om vilka våra gemensamma patienter som omfattas av avtalet är. Målgrupp finns inte med som egen rubrik i nuvarande avtal utan inkluderades under lagtext och ansvar. Blir ett litet fokusskifte genom att man synliggör vilka vi är till för.

Sista meningen behöver justeras. Alla är barn till sina föräldrar. Här bör man skriva barn enligt barnkonventionen

(I Socialtjänstlagen har man tagit bort målgrupp och pratar om den enskilde och insatser)

1.4 Omfattning

Bra om det står beskrivet i avtalet vad som ingår i kommunens hälso- och sjukvårdsansvar. Inte alla som vet detta tydligt. Visserligen beskrivs det under lagstiftning men skulle vara bra om det tydliggjordes

tidigare i dokumentet.

Bra med tillägget av att avtalet inte reglerar elevhälsa

1.5 Avtalsparter
Bra att det finns förtydligande av att avtalet gäller kommunen tecknar avtal med annan aktör

1.6 Avtalstid
Bra att det finns förtydligande av vad som gäller vid uppsägning.

2. Hälso- och sjukvård i hemmet

Inledande text
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Inledningen lyfter fram att alla vårdnivåer och parter kan vara en aktör i hemmet. Betonar vikten av samverkan. Viktig inledning.

För att förhindra undvikbar slutenvård behöver förändras som formulering. Förslag:

Hälso- och sjukvård i hemmet är en vårdform som kan utföras av regional och kommunal primärvård och av den specialiserade vården. Hälso- och sjukvård i hemmet ställer krav på god samverkan mellan vårdaktörer och patientens behov och beslut ska vara styrande. Samtliga vårdnivåer ska medverka för att skapa bästa möjliga förutsättning för patienten att vara kvar i det egna hemmet. ~~För att förhindra undvikbar slutenvård bör samtliga vårdnivåer delta i vården i hemmet.~~

2.1 Primärvård
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Regionen ska erbjuda vård till alla invånare, medan kommunernas uppdrag är avgränsat till vissa boendeformer och verksamheter. Grundprincipen är att regionen genom den regionala primärvården har det medicinska ansvaret för vård i hemmet.

Kommentar: står tydligt om rehab under ansvarsdelen. Justera första meningen till: Regionen ska erbjuda vård och rehabilitering till alla invånare.

2.2 Specialiserad vård i hemmet
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning
- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Ta bort ordet medicinska i första meningen gällande ansvaret i första meningen. Regionen har ansvar för specialiserad vård.

Förslag på text i andra stycket: Vid insatser som kan utföras på primärvårdsnivå kan både specialistnivå och primärvårdsnivå ansvara för utförandet. Specialiserad vård i hemmet kan med fördel utföras av regionens mobila team. Hälso- och sjukvårdspersonal i regional och kommunal primärvård kan medverka i och utföra hälso- och sjukvård som regionens specialistvård ansvarar för, under förutsättning att:

Ändring av texten under punkt 1 och 2. Viktigt att det görs en riskbedömning och att den inte bara görs från specialistvården. Att ha dialog som förslaget är under punkt 2 är inte tillräckligt för att säkra vården.

1. den som har ordinerat insatsen har bedömt att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå och kommunal primärvård. Riskbedömning är gjord att insatsen kan utföras på ett patientsäkert sätt och kompetensen finns på primärvårdsnivå.

2. huvudmännen har enats om ansvar och förutsättningar för insatserna och dess uppföljning under dygnets alla timmar.

Meningen ”Gränsen är dynamisk, inte statisk, med behov av kontinuerlig uppföljning för att upprätta patientsäkerheten.” behöver tas bort.

Förslag att lägga text om mobila team. Förslag: Specialiserad vård i hemmet kan med fördel utföras av regionens mobila team i samverkan med regional och kommunal primärvård.

Det är viktigt att Regional och kommunal primärvård har enats om ansvar och förutsättningar att medverka i och utföra hälso- och sjukvårdsinsatser som regionens specialistvård ansvarar för och bedömer att dessa kan utföras på primärvårdsnivå.

2.3 Informationsöverföring

Gradera er bedömning på avsnitt 1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Tillräckligt med text. Förslag att meningen skrivs om till : Planering och skriftlig informationsöverföring ska ske enligt in- och utskrivningsprocessen.

2.4 Teamsamverkan

Gradera er bedömning på avsnitt 1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Skrivfel de sista meningarna.

Förslag på text:
Invånare som behöver hälso- och sjukvård i hemmet från olika aktörer ska ha tillgång till teambaserad vård över huvudmannagränserna. Teamets sammansättning bestäms utifrån patientens individuella behov av olika kompetenser. Strävan ska vara kontinuitet för den enskilde, även om teamets sammansättning kan variera över tid. De olika professionerna ska komplettera varandra och skapa en gemensam helhet baserad på patientens behov. Professionerna ska tillsammans hålla samman vårdkedjan och öka patientens engagemang.

Förslag: definiera team i slutet av dokumentet enligt vad som står i färdplanen.

2.5 Samordnad individuell plan, SIP
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Texten behöver bli tydligare gällande insatser från vem och uppföljning. Förslag på ersättande text:

En samordnad individuell plan. SIP, ska säkerställa en god och samordnad vård och omsorg för personer som är i behov av insatser från socialtjänst och/eller olika vårdgivare inom hälso- och sjukvård. SIP ska alltid tas fram tillsammans med den som har behov av insatserna, oavsett personens ålder eller behov. Planen ska tydliggöra vem som gör vad och när samt när uppföljning ska ske.

2.6 Egenvård
Gradera er bedömning på avsnitt
1. Inledning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Hänvisa till länsgemensam riktlinje

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

3. Ansvar

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

3.1 gemensamt ansvar

Det är tydligt vilka professioner huvudmännen ansvarar för. I första stycket ger sista meningen fler frågor än svar. Förslag att ta bort den och istället skriva:

Ansvarsfördelning och samverkan ska alltid grundas i patientsäkerhet och baseras på identifierade risker utifrån varje patients behov och förutsättningar. Målet är en sömlös vård.

Förslag att ta bort sista meningen fjärde stycket. ”Gränsen förändras kontinuerligt och i takt med utvecklingen, vilket påverkar både den regionala och den kommunala primärvården” Detta är ett konstaterande och inget som behöver skrivas in i ett avtal. Skapar bara mer frågor än svar.
Förslag att skriva istället :
Gränsen mellan primärvård och specialiserad vård bestäms utifrån om det krävs särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens. Gränsen förändras kontinuerligt och i takt med utvecklingen, vilket påverkar både den regionala och den kommunala primärvården

Femte stycket. ”Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att uppmärksamma och tillgodose behov hos barn med anknytning till målgruppen för avtalet”. Behövs tillägg av : enligt barnkonventionen efter barn då alla är barn till sina föräldrar.
Förslag till textändring: Ansvarsfördelning och samverkan ska alltid grundas i patientsäkerhet och baseras på identifierade risker utifrån varje patients behov och förutsättningar. Målet är en sömlös vård.

~~Organisatoriska gränser får inte hindra eller försena hälso- och sjukvårdsinsatser.~~

3.2 Västra Götalandsregionen

Motsägelsefull text kopplat till vad som står under definition, ta bort: Regionen har överlåtit skyldigheten att erbjuda hälso- och sjukvård i hemmet i ordinärt boende (hemsjukvård) till kommunen.

Förslag: Regionen har ansvar för specialiserad vård som kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens, även om insatsen kan utföras av regional och/eller kommunal primärvård.

Punkt 2 under Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsansvar omfattar ” hälso- och sjukvård när insatserna

Tillägg till punkterna (framgick särskilt under pandemin)

- bistå kommunerna med vårdhygienisk experthjälp med experthjälp från vårdhygien och smittskydd

3.3 Kommunerna i Västra Götaland

Det är gammaldags formuleringar som befäster tidigare struktur som med omställningen nu ändras. Förslag att det ska tas bort, ev behöver man se över hela formuleringen och definitionen då kommunens ansvar är större än det som står i HSL, tillägg i och med regionsbildningen.
Ta bort meningen: ” Kommunen ansvarar för hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård i ordinärt boende”

3.4 Läkemedel

Kommentar: Regionen har ett större ansvar för att erbjuda vaccination inte enbart ett samordningsansvar. I totalansvar ingår ordination och registrering i eventuella register. Förslag på ny text:

Regionen har totalansvar för att erbjuda vaccinationer och har ett samordningsansvar för genomförande av vaccinationsinsatser i Västra Götalands län. Huvudmännen hanterar aktuella vaccinationsinsatser i samverkan. Målet är att på ett patientsäkert sätt uppnå en hög vaccinationstäckning för de gemensamma vårdtagarna. Samverkan om ansvarsfördelning ska ske inför varje vaccinationsinsats”

Sista meningen : ” kommunen/stadsdelarna”.

Kommentar: Stadsdelarna tillhör en kommun. Förslag: Kommunen och i förekommande fall stadsdelen.

3.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter som används i vardagsmiljö

Kommentar: Rubriken hänvisar till “produkter som används i vardagsmiljö”, vad är det som gör att man väljer begreppet vardagsmiljö?

Generellt gäller att den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvaret för aktuell funktionsnedsättning är kostnadsansvarig för förskrivna hjälpmedel.
Kommentar: blir svårt att förstå. Kommunen kan inte ha ansvar för en funktionsnedsättning. Ta bort.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

4. Utökad omfattning av primärvård

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis

- o Stämmer inte alls

Inledande text

Förslag på ändring av text:
Hälso- och sjukvårdsinsatser som ska ges i patientens hem kan utföras av annan huvudman än den som har det formella ansvaret. Insatsen kan utföras av både regional och kommunal primärvård. Det förutsätter att en riskbedömning kring bibehållen patientsäkerhet gjorts av respektive part och att parterna genom dialog är överens om att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå. Informationsöverföring ska ske skriftligt genom öppenvårdsprocessen i gemensamt it-stöd som stöd för hälso- och sjukvårdsinsatserna.

4.1 Insatser kväll, natt och helg

Att när överenskommelse skett i enskilda fall utföra planerade och/eller förutsägbara hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kvälls- och nattetid för patienter som normalt besöker VGR:s vårdcentraler. Under mottagningarnas öppethållande har VGR hälso- och sjukvårdsansvaret för dessa patienter

Nytt: Kommunen kan efter överenskommelse i enskilda ärenden utföra planerade hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kväll, helg och nattetid för patienter där det formella behandlingsansvaret ligger på VGR.

Lägg till: Under mottagningarnas öppethållande har VGR hälso- och sjukvårdsansvaret för dessa patienter.

Detta stycke bör placeras under tjänsteköp utifrån att Färdplanen talar om en sömlös vård och alla vårdgivare behöver ställa om för att kunna möte invånarens behov. Om en vårdgivare inte kan utföra sitt uppdrag kan man komma överens om ett tjänsteköp.

4.2 Permission

Förslag, lägg till: “detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna”. Som finns i nuvarande avtal men inte i förslaget.
I nuvarande avtal står: Hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet till patienter på permission från sluten vård som inte kan ta sig till mottagning. Detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna.

Förslaget: Både regional och kommunal primärvård kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för patienter på permission från slutenvård som inte kan ta sig till mottagning.

Bra med förtydligande att både regional och kommunal primärvård kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för pt på permission.

Lägg till: “detta gäller endast under förutsättning att en överenskommelse skett som stöd för de kommunala insatserna”. Som finns i nuvarande avtal men inte i förslaget.

Skulle kunna ligga under tjänsteköp.
Hur passar regionens mobila team in i detta?

4.3 Tjänsteköp
Flytta 4.1 och 4.2 hit

5. Patientsäkerhet

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

5.1 Avvikelser i samverkan
Bra
5.2 Tvister
MAS-nätverket bedömer att man saknar kunskap kring denna
5.3 Uppföljning av tvister
MAS-nätverket bedömer att man saknar kunskap kring denna
Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Överskriften är patientsäkerhet men avsnittet handlar om avvikelser och tvister

Ändra första meningen i inledningen till: Parterna har ett gemensamt ansvar för att vården ska vara god, säker, tillgänglig och personcentrerad.

Lyft in det avsnittet i inriktingsdokumentet för kommunal primärvård som beskriver patientsäkerhet

6. Grundläggande förutsättningar

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

6.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan

Ändring av andra stycket till : Respektive huvudman bär ansvaret att det finns personal med kompetens utifrån i den omfattning som beskrivs i respektive vårdgivares uppdrag, med hänvisning till punkt 3.1. grund- och specialistutbildad personal i tillräcklig omfattning för utförandet av de åtaganden som omfattas av detta och andra ingångna avtal.
Om detta inte ändras kan det krävas att det finns specialistutbildad personal i kommunal primärvård

Ändra tredje stycket till : Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att identifiera och kommunicera behov av kompetenshöjande åtgärder. Utbildningarna ska med fördel ske hos den vårdgivare som har behovet av kompetens bland sin personal. Frikostighet ska råda avseende att tillåta deltagande i utbildningar mellan huvudmännen.

6.2 Informationsskyldighet vid förändring
Bra att det finns med
6.3 Vårdsamverkan – vår gemensamma stödstruktur
Bra och tydlig text
6.4 Länsgemensamma styrdokument
Bra att detta står med i avtalet då inte alla har kännedom om att det finns.

”Parterna ansvarar för att det som är reglerat i de länsgemensamma styrdokumenten är känt och efterföljs.”

Nytt förslag: Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i länsgemensamma styrdokument är kända i samtliga berörda verksamheter.

6.5 lagstiftning
Saknas lagstiftning om egenvård
6.6 Lagreglerade överenskommelser
Viktigt att det finns med
Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

7. Uppföljning

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Förslag på ändring av text i andra stycket:

Systematisk uppföljning av samtliga parter ska stärka samverkan på alla vårdnivåer. Avvikelser i samverkan ska regelbundet följas upp och hanteras för att kontinuerliga förbättringar och ett gemensamt lärande ska ske. Parterna ska följa de åtgärder som sätts in för att förhindra att det händer igen. Patienten och invånarens bästa ska alltid vara i fokus.

Ytterligare textruta för kompletterande svar i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Definitioner

Gradera er bedömning

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Lägg till: Patientens hem eller motsvarande Kan exempelvis vara, ordinärt-, särskilt boende, bostad med särskild service såsom gruppbostad och korttidsplats enligt SoL.

Utan större svårighet Patienten klarar på ett säkert sätt att ta sig till regionens mottagningar på egen hand eller med stöd. Utgångspunkten är att patientens bästa ska tillgodoses.

Kommentar: vem ska avgöra vad som är bäst för patienten?

Långvarigt behov och frekvent behov Ett långvarigt och frekvent behov av vård, stöd eller insatser innebär att en person under en längre tidsperiod är i behov av återkommande eller kontinuerliga insatser från vården, socialtjänsten eller andra stödsystem.

Kommentar: Ta bort försöket till att definiera dessa. Tolkning plus tolkning vilket inte blir bra.

Mobila team behöver finnas under denna rubrik.. Om de ska vara en aktör så behöver de finnas i alla kommuner, idag finn de enbart i västra Fyrbodal. Hälften av kommunerna har således inte tillgång till mobila team.

Specialistteam behöver finnas under denna rubrik.

Primärvårdens roll att vara navet behöver definieras

Övergripande synpunkter och övrigt för Hälso- och sjukvårdsavtalet

I Överenskommelse munhälsa står följande under punkt 6

“Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter”. Detta finns inte med i avtalet och de övriga överenskommelserna.

Detta borde gälla både avtal och alla överenskommelser och därför stå med i avtalet.

Det som hänvisas i dokumentet ska vara klickbart via länk så att man hamnar rätt

Ytterligare textruta för kompletterande svar i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning
Bra och tydlig inledning med koppling till närområdesplanen
2. Parter

Bra

3. Giltighetstid

Samma text som avtalet bra

4. Målgrupp

Oförändrat. Bra

5. Syfte

Finns inget syfte i tidigare avtal. Bra. Förtydligar

6. Gemensamt ansvar

Nytt förslag under gemensamt ansvar: Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i länsgemensamma styrdokument är kända i samtliga berörda verksamheter.

”Så långt som möjligt ska vården planeras och ske under kontorstid. ” Ta bort ske på grund av att vården sker dygnets alla dagar och timmar.

”Beakta närståendes delaktighet” Lägg till patient och närståendes delaktighet

7. Parternas ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

a. Regionens läkaransvar

Tydliggör meningen ” Utifrån patientens behov kan vården utformas i samverkan mellan primärvård och specialiserad vård”. Förslag : Utifrån patientens behov ska vården utformas i samverkan mellan primärvårdsläkare och specialistvårdsläkare.
Meningen : ” Tillgång till läkare ska finnas … Förslag: Tillgänglig läkare ska finnas….
rubrik 7.2. punkt nummer två läkarens patientansvar
Förslag på ändring: fast läkarkontakt **på primärvårdsnivå** samordnar patientens medicinska vård, läkemedelsbehandling och dialog mellan vårdnivåer, samt är delaktig vid vårdövergångar.
Motivering: Majoriteten av fallen behöver ha fast läkarkontakt i primärvården, det är i undantagsfall som fast läkarkontakt kan vara kvar i specialistvården. Vi behöver formulera oss utifrån det som är vanligast förekommande inte undantagsfallen.

b. Kommunens ansvar

bedöma, utreda, åtgärda och följa upp vården utifrån arbetsterapi-, fysioterapi- samt omvårdnadsprocessen upp till sjuksköterskenivå.

8. Uppföljning

I framtaget förslag står: ”Parterna har ett gemensamt ansvar för en årlig uppföljning av följsamheten till överenskommelsen samt avvikelser. Uppföljning ska också ske årligen av Närområdesplan med bilaga vilket är underlag till uppföljning av lokal samverkan.

Lägga till: följa framtagna kvalitetsindikatorer inom fasta tidsintervall.
Vad händer när en part inte uppfyller det som man kommit överens om. Krävs tätare uppföljning.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

Klicka eller tryck här för att ange text.

2. Parter

Bra med samma text i alla ö.k

3. Giltighetstid

Bra med samma text i alla ö.k

4. Målgrupp

och där samordnade insatser kan komma att behövas efter utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. = inkluderar både socialtjänst och /eller kommunal primärvård

5. Syfte

Klicka eller tryck här för att ange text.

6. Kriterier för kommunens betalningsansvar

slutenvården ska ha meddelat att patienten är utskrivningsklar (3 kap. 1 2017:612). Det är inte detsamma som att patienten inte längre är i behov av slutenvård? En patient kan vara klar på en avdelning men fortfarande ha behov av specialistvård inom annan avdelning.

Det saknas en punkt:

* Den regionsfinansierade öppna vården ska utse fast vårdkontakt.

Synpunkt: Det är inte rimligt att betalningsskyldigheten vid utskrivning endast åligger kommunerna. Samverkan mellan regionens slutenvård, primärvård och kommunens primärvård samt socialtjänst är av största vikt för att patienten ska få en trygg och säker utskrivning. Om det ska ligga ett fortsatt betalningsansvar på kommunerna vid in- och utskrivning från slutenvård så vore det också rimligt att förelägga regionen med sanktionsavgift vid tillfällen då de brustit i utskrivningen från slutenvården. Planerat utskrivningsdatum (PUD) flyttas ofta flera gånger vilket påverkar kommunernas möjlighet att planera för en trygg och säker hemgång. Kommunerna upplever återkommande brister i informationsöverföring i samband med utskrivning från slutenvården, vilket påverkar patientsäkerheten. Man kan inte planera när informationen skrivs sent i IT-tjänsten. Det merarbete som då faller på kommunens medarbetare är nödvändigt för att undvika att patienten ska behöva åka tillbaka till slutenvården. Det handlar ofta om att det saknas korrekt läkemedelslista och förskrivna läkemedel. Konsekvenserna blir också att kostnaderna för personal ökar. Det behövs mer samverkan och ökad delaktighet från regionens primärvård inför och efter utskrivning. När patienten är utskrivningsklar ska vården fortsätta i hemmet. En förutsättning för snabb hemgång är att aktörer inom både regional och kommunal primärvård tar ett gemensamt ansvar.

Synpunkt: Beskriv konsekvenserna överenskommelsen, vad som sker när man inte följer den länsgemensamma riktlinjen.

Då det är flera saker som brister i samband med utskrivningsprocessen från sjukhus borde checklista vara tvingande att använda

7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret

Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt

- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning
Synpunkt: Ordningen av styckena i inledningen ska följa HoS-avtalets ordning.
Sista stycket är en hänvisning till ett dokument vilket är bra, men önskvärt att det görs likadant för alla hänvisningar/referenser.
2. Parter

Klicka eller tryck här för att ange text.
3. Giltighetstid

Klicka eller tryck här för att ange text.
4. Målgrupp
Synpunkt: Punkt 2, ska det förtydligas med ordet spelberoende, istället för bara spel om pengar.
Synpunkt: Text om syftet, bör ha en egen rubrik.
5. Parternas ansvar
Synpunkt: VGRs ansvar gentemot kommunerna är inte tydligt. I överenskommelsen måste det framgå vad parterna har för olika ansvar, se förra remissförslaget del C.
Synpunkt: Lägg till nya rubriker (på samma sätt som kapitel 6):

- 5. Parternas gemensamma ansvar
- 5.1 Regionens ansvar
- 5.2 Kommunens ansvar

Synpunkt: Punkt 1 – bra att det är med.
Synpunkt: Punkt 6, ta bort ordet osämja. Punkt efter huvudman.
6. Personer med psykisk funktionsnedsättning
6.1 Regionens ansvar
Synpunkt: Lägg till en punkt om att regionen har hälso- och sjukvårdsansvar både på specialist- och primärvårdsnivå.
Punkt 2, ska delas i två punkter. Ny punkt efter HSL.
Punkt 3, bra att meningen är med, men ta bort snedstreck vid intyg/bedömning, det tolkas olika.
6.2 Kommunens ansvar
Synpunkt Ta bort ordet ansvar i underrubrikerna, socialtjänstens *ansvar* och kommunal primärvårds *ansvar*.
Synpunkt: Kommunens socialtjänst, det är bra att underrubriken finns med.
Synpunkt: Vad innebär det kommunala primärvårdsuppdraget utifrån psykiatrin, det framgår inte.
7. Personer med skadligt bruk och beroende samt samsjuklighet
7.1 Regionens ansvar
Punkt 1, ta bort ordet psykiatrisk, det räcker med patienter med ohälsa.
Punkt 9, ta bort - beakta barn. Det finns i HoS-avtalet.
Synpunkt: arbeta med återfallsprevention - behöver skrivas in under regionens ansvar också, inte enbart kommunens ansvar.

7.2 Kommunens ansvar
Synpunkt Ta bort ordet ansvar i underrubrikerna, socialtjänstens *ansvar* och kommunal primärvårds *ansvar*.
Punkt 1, ta bort ordet psykiatrisk, det räcker med patienter med ohälsa.
Punkt 10, ta bort barn. Om den ska vara kvar ändra skadligt bruk istället för missbruk.
Synpunkt: Vad innebär det kommunala primärvårdsuppdraget utifrån psykiatrin, det framgår inte.
Punkten: arbeta med återfallsprevention - behöver skrivas in under regionens ansvar också, inte enbart kommunens ansvar.
8. Personer med placering utanför hemmet
8.1 Gemensamt ansar
Synpunkt: Mittenstycket, meningen som börjar med Resurser, behöver skrivas om, även ta bort snedstreck. Lång mening.

Synpunkt: Det saknas en helhetsbild, en beskrivning, en vägledning kring placeringar, vad ska respektive part göra? Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.

8.2 Regionens ansvarar

8.3 Kommunens ansvarar

8.4 Gemensam planering

Förslag på ändring av text i första meningen: Inför en placering, där alla parterna är delaktiga.
Viktigt att den gemensamma planeringen inte bara gäller vid placering.

8.5 Kostnadsansvar

Synpunkt: Minska text.
Synpunkt: Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Synpunkt: 6:e stycket - Vi kan inte komma överens om kostnadsansvar under en SIP, det är inte rätt forum. Vad händer om patienten tackar nej till SIP.

8.6 Uppföljning av placeringar

Synpunkt: Första stycket, det står att det ska ske, men det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Uppföljning av den enskildes placering ska ske gemensamt och regelbundet av parternas berörda verksamheter. När den enskildes behov förändras ska parterna göra nya bedömningar om, och hur, kostnadsfördelningen ska justeras. Inför avslut av placering ska gemensam planering för vidare insatser göras**.**

9. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

Synpunkt: I inledande text, sista stycket, andra meningen – en bra mening.
Synpunkt: I inledande text, sista stycket, näst sista meningen – vilka inte är valfria för. Vad menas?

9.1 Regionens ansvarar

kan man förkorta genom att slå ihop några punkter?
Näst sista punkten är bra att den står.

9.2 Kommunens ansvarar

Det saknas ord i första meningen, skriv istället: Kommunens uppdrag bygger på *personens* frivillighet. Lägg till personen.
Punkt 1, Förkortningen SOL, skriv SoL. Förkortningar är inte konsekvent i dokumentet.
sista punkten: Kommunal primärvård, förtydliga vad som ingår i ansvaret.
Punkt 3, det är bra att det står hänvisning till lagen, men det behöver vara konsekvent hänvisning.

10. Uppföljning

Synpunkt: Att det står system och individnivå i alla överenskommelser, inte bara i denna överenskommelsen.

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Behöver omarbetas rejält, samsjuklighet.

Det står som underrubrik Kommunens ansvar behöver finnas en rubrik som omfattar regional primärvård som motvikt.

Kommunal primärvårds ansvar • erbjuda insatser enligt hälso- och sjukvårdsavtalet

Synpunkt: Rubriken på överenskommelsen, ta bort kring, skriv istället: för
Synpunkt: Hela dokumentet behöver jobbas om.
Synpunkt: Ordningen strukturen i alla rubriker i dokumentet ska följa HoS-avtalets ordning.

Synpunkt: VGRs ansvar gentemot kommunerna är inte tydligt. I överenskommelsen måste det framgå vad parterna har för olika ansvar, se förra remissförslaget del C.
Synpunkt: Det saknas en helhetsbild, en beskrivning, en vägledning kring placeringar, vad ska respektive part göra? Det behövs en länsgemensam rutin som beskriver hur-frågorna med ansvarsfördelning, kostnadsansvar och uppföljning.
Synpunkt: Det används olika benämningar: lagen, insatser i SoL, lag med siffror på flera ställen.
Synpunkt: Syfte saknas som en egen rubrik. Skriv med följande text i syftet: Den enskilde ska få vård, stöd och insatser som är samordnade mellan kommunens och VGRs verksamheter och ska upplevas som en välfungerande helhet. Individen ska inte hamna mellan huvudmännens olika ansvarsområden.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt
Klicka eller tryck här för att ange text.

Överenskommelse om Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Gradera er bedömning för denna överenskommelse

- o Stämmer helt
- o Delvis
- o Stämmer inte alls

1. Inledning

Klicka eller tryck här för att ange text.

2. Parter

Klicka eller tryck här för att ange text.

3. Giltighetstid

Klicka eller tryck här för att ange text.

4. Målgrupp

Tillägg: Nytt är att den som får en demensdiagnos ska få ett N-kort.

5. Syfte

Klicka eller tryck här för att ange text.

6. Gemensamt ansvar

Texten “parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter” borde

- Stå i avtalet
- Alternativt stå med i avtal och samtliga överenskommelser

7. Parternas ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

8. Regionens läkaransvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

9. Kommunens ansvar

Klicka eller tryck här för att ange text.

10. Utbildning

Klicka eller tryck här för att ange text.

11. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommentar: Önskemål om att denna formulering ska stå i alla ÖK samt lägga till uppföljning av avvikelser.

Övergripande synpunkter och övrigt för Överenskommelse om Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ytterligare textruta för kompletterande svar på frågorna i detta avsnitt

Klicka eller tryck här för att ange text.

Hantering av personuppgifter

I samband med insamling av remissvar hanterar vi personuppgifter. Informationen du lämnar kommer endast att användas i remissprocessen och därefter raderas.

- ☐ Jag godkänner hantering av personuppgifter i samband med remissvar

Bekräftelse på ert remissvar sker genom kopia på lämnat svar och skickas till kontaktperson som angavs i början av enkäten.

Remissversion

Överenskommelse

Samverkan om Munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

VästKom

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Innehåll

1. Inledning 3
2. Parter 3
3. Giltighetstid 3
4. Målgrupp 3
5. Syfte 4
6. Gemensamt ansvar 4
7. Parternas ansvar 5
7.1 Regionens ansvar 5
7.2 Kommunens ansvar 5
8. Utbildning 6
9. Uppföljning 6

REMISSVERSION

1. Inledning

Denna överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i hälso- och sjukvårdsavtalet.

Överenskommelsen reglerar samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård enligt 8 och 8a §§ Tandvårdslagen (1985:125).

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen, VGR, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen benämns som parterna.

3. Giltighetstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

REMISSVERSION

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton månader innan giltighetstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton månaders uppsägningstid. Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden på fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden på tre år löper ut. Det räcker att en part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte hälso- och sjukvårdsavtalet eller övriga lagreglerade överesnkommelser.

En uppsägning av hälso- och sjukvårdsavtalet omfattar även denna överenskommelse då den är underordnad avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningar för överenskommelsen kan initiativ till en ny översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO, där samverkan sker mellan kommunerna i Västra Götaland och VGR.

4. Målgrupp

Målgruppen är personer i alla åldrar med särskilda behov av tandvårdsinsatser, och med behov av särskilt stöd enligt 8 § lagen (1985:125).

Vid tillämpningen av 8 § ska regionen särskilt se till att uppsökande verksamhet bedrivs bland dem som:

1. omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, eller
2. har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och som
   a) omfattas av en kommuns ansvar för hälso- och sjukvård enligt 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
   b) får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård), eller
   c) är bosatta i egen bostad och har motsvarande behov av vård eller omsorg som personer som omfattas av 2 a eller 2 b ovan.

Regionen ska också se till att nödvändig tandvård erbjuds dem som beskrivs i grupperna ovan.

Målgruppen beskrivs utförligt i VGR:s regler för särskilt tandvårdsstöd i Västra Götaland.

5. Syfte

Syftet är att upprätta och bibehålla en god munhälsa hos målgruppen, samt att skapa bästa möjliga förutsättningar för individen att klara den dagliga munvården.

REMISSVERSION

Målet är att identifiera och förskriva N-tandvårdsintyg (intyg om nödvändig tandvård) till alla personer inom målgruppen. De som har rätt till N-intyg ska identifieras och även erbjudas munhälsobedömning.

Målsättningen är att de som har behov av N-tandvård även ska ha N-tandvårdsintyg. Målet är att minst 3 procent av befolkningen över 20 år i Västra Götaland ska ha N-tandvårdsintyg för att tillgodose en god munhälsa.

6. Gemensamt ansvar

Enligt tandvårdsförordningen (1998:1338) ska VGR och kommunen samverka beträffande målgruppen.

Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter.

7. Parternas ansvar

7.1 Regionens ansvar

Västra Götalandsregionen har enligt tandvårdslagen (1985:125) ansvar för uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård för individer som har rätt till denna insats.

VGR tillhandahåller tandvårdsleverantör som ska ansvara för den uppsökande verksamheten i samverkan med kommunen.

VGR ansvarar för att:

- vägleda kommunens intygsutfärdare med bedömning av underlaget för intyg om N-tandvård
- årligen tillhandahålla regelbunden utbildning digitalt eller fysiskt, samt aktuellt informationsmaterial för kommunens intygsutfärdare
- ge kommunen information om förändringar inom N-tandvård och uppsökande verksamhet
- tillhandahålla informationsmaterial om N-tandvård och munhälsobedömning. Informationsmaterialet ska rikta sig till individer med intyg om N-tandvård, deras anhöriga och närstående, patientföreningar, vårdpersonal med flera
- tillhandahålla ett IT-stöd för kommunen, för all administration som krävs gällande intyg om N-tandvård och munhälsobedömningar
- ansvara för att uppgifter från Intygsbeställningen förs över till tandvårdsleverantörens IT-system

REMISSVERSION

Tandvårdsleverantören ansvarar för att:

- tillhandahålla årliga munhälsobedömningar till individer med intyg om N-tandvård
- behovet av hjälp med daglig munvård beskrivs av tandhygienisten i ett individuellt dokument. I dokumentet beskrivs förutsättningen att klara daglig munvård utifrån ett individuellt perspektiv
- återrapportera till personal/närstående om eventuellt vårdbehov vid munhälsobedömning

7.2 Kommunens ansvar

Kommunen tillhandahåller den personal, så kallad intygsutfärdare, som ska identifiera individer berättigade till nödvändig tandvård och munhälsobedömning. Kommunernas intygsutfärdare ansvarar för att utfärda N-tandvårdsintyg och erbjuda munhälsobedömning.

Intyg om nödvändig tandvård - kommunerna ansvarar för att:

- utse kontaktperson för kommunikation och informationsutbyte med VGR
- utse intygsutfärdare med kompetens att identifiera målgruppen för N-tandvårdsintyg
- bevaka aktuell information och vid behov delta på utbildning som VGR tillhandahåller
- registrera och upprätthålla uppgifter om N-tandvårdsintyg och munhälsobedömning i det IT-stöd som tillhandahålls av VGR

Munhälsobedömning – kommunerna ansvarar för att:

- uppgift om individens vårdgivare av tandvård (folktandvård eller privat) finns dokumenterad och tillgänglig för omvårdnadspersonal
- erbjuda en årlig munhälsobedömning till avsedd målgrupp, även till dem som tackat nej tidigare
- omvårdnadspersonal deltar vid munhälsobedömningen
- individen ges daglig munvård enligt tandvårdens ordination och instruktioner. Tid för daglig munvård ska ingå i personlig hygien

REMISSVERSION

8. Utbildning

I den uppsökande verksamheten ingår utbildning till personal inom vård och omsorg i allmän munhälsovård. Den tandvårdsleverantör som VGR tillhandahåller ansvarar för utbildningarna.

Genom rätt utbildning ges förutsättning för ett gott omhändertagande av daglig munvård. Kommunen ansvarar för att berörd omvårdnadspersonal genomgår de utbildningar i allmän munhälsovård som VGR genom tandvårdsleverantör erbjuder.

9. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet. Överenskommelsen ska följas upp årligen avseende följsamheten samt avvikelser.

VGR ansvarar för att regelbundet, minst en gång per år, sammanställa statistik kring munhälsa från IT-stödet som rapporteras till SKR.

Per kommun redovisas antal individer som:

- tackat ja till munhälsobedömning
- som fått munhälsobedömning

- har N-tandvårdsintyg
- vid munhälsobedömningar har med sig personal
- har rätt till munhälsobedömningar och får en munhälsobedömning

Per kommun redovisas även:

- samtliga enheter i kommunen som under en treårsperiod har genomgått utbildning i allmän munhälsovård
- antal intygsutfärdare som deltar i utbildningar som VGR årligen erbjuder

REMISSVERSION

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 90 Dnr KS-2024-000347330

Motion om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Le och Stora Le

Sammanfattning av ärendet

Motion om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Le och Stora Le inkom 2024-11-19.

Motion om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Le och Stora Le syftar till att lyfta kommunens natursköna sjöar och vackra landskap, som inte bara är en källa till rekreation för våra invånare utan även för att locka turister och besökare till kommunen. Motionen föreslår därför att kommunen avsätter 550 000 kronor för slyröjning och regelbunden städning av marken runt sjöarna Stora Le och Lilla Le.

Enheten Samhällsbyggnad och arbetsmarknad arbetar i sitt grunduppdrag med frågor som rör slyröjning och skötsel av tätortsnära skogar och grönområden. Genom avkastning från redan genomförd, samt planerad avverkning bedömer enheten att man till viss del skulle kunna genomföra delar av de förslag motionen lyfter avseende ökad grad av röjning runt sjöarna. Dessa insatser skulle då rymmas inom ordinarie verksamhet och budget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadschef, daterad 2025-03-18
Motion – om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Le och Stora Le (S)

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att besvara motionen i enlighet med samhällsbyggnadschefens tjänsteskrivelse.

Expedieras till

KS/KF

Motion om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Le och Stora Le

Sammanfattning av ärendet
Motion om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Le och Stora Le syftar till att lyfta kommunens natursköna sjöar och vackra landskap, som inte bara är en källa till rekreation för våra invånare utan även för att locka turister och besökare till kommunen. Motionen föreslår därför att kommunen avsätter 550 000 kronor för slyröjning och regelbunden städning av marken runt sjöarna Stora Lee och Lilla Lee.

Enheten Samhällsbyggnad och arbetsmarknad arbetar i sitt grunduppdrag med frågor som rör slyröjning och skötsel av tätortsnära skogar och grönområden. Genom avkastning från redan genomförd, samt planerad avverkning bedömer enheten att man till viss del skulle kunna genomföra delar av de förslag motionen lyfter avseende ökad grad av röjning runt sjöarna. Dessa insatser skulle då rymmas inom ordinarie verksamhet och budget

Beskrivning av ärendet
Motion om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Le och Stora Le inkom 2024-11-19.

Motionen hänvisar till att Dals-Ed är känt för sina natursköna sjöar och vackra landskap, som inte bara är en källa till rekreation för våra invånare utan även lockar turister och besökare till kommunen. För att bibehålla och förbättra tillgängligheten samt den visuella och ekologiska kvalitén vid sjöarna krävs kontinuerliga insatser.

Motionen föreslår därför att kommunen avsätter 550 000 kronor för slyröjning och regelbunden städning av marken runt sjöarna Stora Lee och Lilla Lee. Syftet med detta är att bevara naturens tillgänglighet, förbättra framkomlighet och värna om det lokala ekosystemet samtidigt som områdets attraktivitet stärks. Motionen föreslår vidare att arbetet ska samordnas och genomföras tillsammans med lokala föreningar och andra relevanta aktörer.

Bedömning
Enheten Samhällsbyggnad och arbetsmarknad arbetar i sitt grunduppdrag med frågor som rör slyröjning och skötsel av tätortsnära skogar och grönområden. Genom avkastning från redan genomförd, samt planerad avverkning bedömer enheten att man till viss del skulle kunna genomföra delar av de förslag motionen lyfter avseende ökad grad av röjning runt sjöarna.

Dessa insatser skulle då rymmas inom ordinarie verksamhet och budget och kunna genomföras genom att anlita extern arbetskraft för röjning i vissa områden. I första hand runt lilla Lee men även till viss del i södra änden av Stora Lee.

Renhållning och städning görs också idag inom ordinarie verksamhet, och här kan det vara svårt att tillgodose det mer än vad som redan idag görs. Ett potentiellt samarbete med föreningar innebär också att tid behöver avsättas för planering och delaktighet i genomförande, vilket i så fall behöver utredas ytterligare.

Vidare förstärks enheten från och med 1 juli av en ny medarbetare, en trädgårdsmästarna som i hög grad kommer arbeta på fältet, vi bedömer därför att enheten på detta sätt kommer kunna arbeta mer med underhåll och förskönande av utemiljöer.

Motionen föreslår röjning och renhållning runt sjöarna, vilket omfattar större områden, bedömningen blir därför att kommunen behöver prioritera den kommunala mark som ligger mest tätortsnära, och mest knuten till ströv- och rekreationsområden samt leder.

Beslutsförslag
Kommunfullmäktige föreslås svara motionären i enlighet med samhällsbyggnadschefens tjänsteskrivelse.

Beslutsunderlag
Klicka eller tryck här för att ange text.

Beslutet skickas till:
Klicka eller tryck här för att ange text.

I tjänsten

Eva Sjötun
Enhetschef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 9 Dnr KS-2024-000347.330

Motion om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Le och Stora Le

Sammanfattning av ärendet

Motion har inkommit 2024-11-19 från Socialdemokraterna (S) om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Le och Stora Le.

Kommunfullmäktige beslutar 2024-12-11 § 114 att remittera rubricerat motion till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsunderlag

Motion Socialdemokraterna 2024-11-19.

Arbetsutskottets beslut

- Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att remittera rubricerad motion till samhällsbyggnadschef för beredning av ärendet.

Expedieras till

Motionären
Samhällsbyggnadschef inkl. motion

Motion om avsättning av medel för slyröjning och upprätthållande av renhållning runt sjöarna Lilla Lee och Stora Lee

Till Kommunfullmäktige i Dals-Ed kommun,

Bakgrund
Dals-Ed är känt för sina natursköna sjöar och vackra landskap, som inte bara är en källa till rekreation för våra invånare utan även lockar turister och besökare till kommunen. Sjöarna Lilla Lee och Stora Lee är två av våra mest framträdande naturtillgångar och bidrar till såväl välmående som en starkare lokal ekonomi genom besöksnäring. För att bibehålla och förbättra tillgängligheten samt den visuella och ekologiska kvaliteten vid dessa sjöar krävs dock kontinuerliga insatser.

Syfte
Vi föreslår att kommunen avsätter 550 000 kronor för slyröjning och regelbunden städning av marken runt sjöarna Lilla Lee och Stora Lee. Syftet är att bevara naturens tillgänglighet, förbättra framkomligheten och värna om det lokala ekosystemet samtidigt som vi stärker områdets attraktivitet.

Motivering

1. **Miljöförbättring och naturvård**: Regelbunden slyröjning minskar risken för att invasiva arter breder ut sig och förbättrar förutsättningarna för den biologiska mångfalden. En ren miljö ökar också trivseln och den biologiska balansen runt sjöarna.
2. **Ökad tillgänglighet för allmänheten**: Genom att röja sly och hålla rent skapas möjligheter för fler att njuta av sjöarna. Detta kan stimulera utomhusaktiviteter och främja folkhälsa.
3. **Stärka besöksnäringen**: Rena och välskötta naturområden lockar fler turister, vilket stärker den lokala ekonomin och gynnar småföretag inom service, handel och boende.
4. **Främja trygghet och säkerhet**: Tät sly kan i vissa områden dölja sikten och skapa otrygga miljöer för besökare. Genom att röja vegetationen ökar vi tryggheten och säkerheten runt sjöarna.

Förslag till beslut
Kommunfullmäktige i Dals-Ed kommun föreslås besluta att:

1. Avsätta 550 000 kronor i budgeten för slyröjning och renhållning runt sjöarna Lilla Lee och Stora Lee.
2. Uppdra åt tekniska avdelningen att planera och genomföra insatserna i samverkan med lokala föreningar och andra relevanta aktörer.

Socialdemokraterna i Dals ED

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 91

Dnr KS-2024-000355460

Motion - "Ko på rot"

Sammanfattning av ärendet

Motion om Ko på rot inkom 2024-11-26. Motionen föreslår att Dals-Eds kommun undersöker möjligheten att anamma konceptet ”ko på rot”. Motionen lyfter flera olika syften med konceptet, exempelvis ökad beredskap när det gäller livsmedel, en miljöaspekt utifrån att det fokuserar på närproducerat och närodlat och i samband med det minskade transporter. Vidare lyfts en levande landsbygd, ett stöd till företag inom jordbruksnäringen och att skattepengar stannar kvar i den egna kommunen.

Konceptet Ko på rot innebär i korthet att kommunen upphandlar djur från lokala producenter i kommunen. För att lyckas med ett projekt av detta slag krävs att kommunens kostpolicy och övriga rutiner för livsmedelsupphandling ses över och omarbetas då det behöver utgöra grund för satsningen och arbetssättet. Det är ett omfattande projekt som kräver samordning, planering och tydlighet kring vem som driver det, men också sakkunskap, tydlighet kring ansvar, uppföljning och utvärdering.

Utifrån nuvarande organisations grunduppdrag och personella resurser bedöms det svårt att starta ett projekt i den omfattning som motionen föreslår.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadschef, daterad 2025-02-18
Motion – Ko på rot (C)

Beslutsförslag

- Kommunfullmäktige beslutar att avslå rubricerad motion utifrån ovanstående bedömning.

Expedieras till

KS/KF

Motion - "Ko på rot"

Sammanfattning av ärendet
2024-11-26 inkom en motion från Centerpartiet – Ko på rot. Motionen föreslår att Dals-Eds kommun undersöker möjligheten att anamma konceptet ”ko på rot”. Motionen lyfter flera olika syften med konceptet, exempelvis ökad beredskap när det gäller livsmedel, en miljöaspekt utifrån att det fokuserar på närproducerat och närodlat och i samband med det minskade transporter. Vidare lyfts en levande landsbygd, ett stöd till företag inom jordbruksnäringen och att skattepengar stannar kvar i den egna kommunen.

Konceptet Ko på rot innebär i korthet att kommunen upphandlar djur från lokala producenter i kommunen. För att lyckas med ett projekt av detta slag krävs att kommunens kostpolicy och övriga rutiner för livsmedelsupphandling ses över och omarbetas då det behöver utgöra grund för satsningen och arbetssättet. Det är ett omfattande projekt som kräver samordning, planering och tydlighet kring vem som driver det, men också sakkunskap, tydlighet kring ansvar, uppföljning och utvärdering.

Utifrån nuvarande organisations grunduppdrag och personella resurser bedöms det svårt att starta ett projekt i den omfattning som motionen föreslår.

Beskrivning av ärendet
2024-11-26 inkom en motion från Centerpartiet – Ko på rot. Motionen föreslår att Dals-Eds kommun undersöker möjligheten att anamma konceptet ”ko på rot”. Motionen lyfter flera olika syften med konceptet, exempelvis ökad beredskap när det gäller livsmedel, en miljöaspekt utifrån att det fokuserar på närproducerat och närodlat och i samband med det minskade transporter. Vidare lyfts en levande landsbygd, ett stöd till företag inom jordbruksnäringen och att skattepengar stannar kvar i den egna kommunen.

Konceptet Ko på rot innebär i korthet att kommunen upphandlar djur från lokala producenter i kommunen. Under tiden djuren växer till sig ersätts producenten månadsvis för djurets mat, logi och omvårdnad/skötsel. När djuren vuxit till sig och uppnått önskad slaktvikt beställer kommunen slakt och styckning i så nära till lantbruket som möjligt. Köttet tillagas och serveras sedan i kommunens offentliga kök. Konceptet bidrar till en ökad hållbarhet och håller också landskapen öppna och gynnar den biologiska mångfalden och den lokala bonden.

Så som motionen är ställd tas flera olika perspektiv och aspekter upp, avseende såväl beredskapskapacitet som livsmedelsförsörjning, miljöaspekter samt stöd till näringen. Det gör det delvis komplext att besvara, då det täcker flera, var för sig omfattande områden.

Bedömning

För att lyckas med ett projekt av detta slag vittnar kommuner som genomfört denna typ av projekt (exempelvis Lycksele kommun) om att det krävs att kommunens kostpolicy och övriga rutiner för livsmedelsupphandling ses över och omarbetas då de behöver utgöra grund för satsningen och arbetssättet. Det är ett projekt som kräver hög grad av samordning, planering och tydlighet kring vem som driver det, och den som driver behöver också ha sakkunskap, och det behöver vidare finnas tydlighet kring ansvar, uppföljning och utvärdering.

Dals-Eds kommun upphandlar idag allt livsmedel inom ramen för Dalslandssamverkan. Livsmedelsupphandlingar görs vart fjärde år och i samband med det revideras också kostpolicyn i respektive kommun.

Dalslandskommunerna har precis påbörjat detta arbete under första kvartalet 2025, då ny upphandling ska vara klar till maj 2026. I nuvarande avtal finns möjlighet att genom Grossistfirman Skafferi Väst köpa in livsmedel från lokala producenter.

Genom detta avtal kan också nya leverantörer tillkomma under pågående avtalsperiod då de i sin tur levererar till Skafferi Väst. Idag finns exempelvis följande livsmedel inom ramen för avtalet med Skafferi Väst; fläskkött, nötkött, lamm, ägg, potatis, morötter, spannmål, mjölk, grädde, fil mm.

För att leverera via Skafferi Väst krävs att producent och produkt ska finnas inom en två timmarsradie från köket som produkterna ska levereras till.

Dals-Eds kommun handlar löpande via detta avtal för att säkerställa att de får en återkommande efterfrågan på produkterna och på så vis kan upprätthålla goda förutsättningar för sina producenter och i förlängningen säkerställa trygga leveranser till kund.

Utifrån nuvarande organisation och personella resurser bedöms det svårt att starta ett projekt i denna omfattning. Dals-Eds kommun har idag en mindre ledningsorganisation inom kost- och lokalvårdsenheten än man haft tidigare och stort fokus ligger på att prioritera grunduppdrag och säkerställa god arbetsmiljö.

Projektet skulle delvis innebära påverkan på övriga Dalslandskommuner också, givet det täta samarbetet kring avtal och upphandlingar som finns idag.

Vidare fyller avtalet med Skafferi Väst redan idag flera av de fördelar eller positiva effekter som förslaget lyfter, och det finns även möjligheter att hänvisa fler lokala producenter till Skafferiet för lokal avsättning av sina produkter.

Om projektet skulle genomföras behöver det troligtvis undersökas mer, och drivas genom någon form av projektorganisation utifrån ett större och bredare perspektiv, inte minst en större geografisk yta och också utifrån möjligheten till någon form av extern finansiering.

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige föreslås svara motionären i enlighet med samhällsbyggnadschefens tjänsteskrivelse.

Beslutsunderlag
Klicka eller tryck här för att ange text.

Beslutet skickas till:
Klicka eller tryck här för att ange text.

I tjänsten

Eva Sjötun

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 11

Dnr KS-2024-000355.460

Motion - "Ko på rot"

Sammanfattning av ärendet

Motion har inkommit 2024-11-26 från Centerpartiet (C) om ”Ko på rot”.

Kommunfullmäktige beslutar 2024-12-11 § 115 att remittera rubricerat motion till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsunderlag

Motion Centerpartiet 2024-11-26.

Arbetsutskottets beslut

- Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att remittera rubricerad motion till samhällsbyggnadschef för beredning av ärendet.

Expedieras till

Motionären
Samhällsbyggnadschef inkl. motion

Motion "Ko på rot"

I samhället i stort men självklart även i Dals-Eds kommun görs ett antal aktiviteter och insatser kopplat till beredskap i händelse av kris.
Samtliga verksamheter ser över hur man ska kunna klara av större kriser där samhällets funktioner prövas och hur vi i kommunen ska kunna klara av våra viktiga samhällsfunktioner.

En av de områden som vi behöver kunna klara av är frågan om livsmedelsförsörjning och det över tid.
Vår kommun har ett antal lantbrukare som sysslar med att producera livsmedel, både när det gäller djurhållning och när det gäller grödor och som idag avsätter sin skörd/ livsmedelsproduktion utanför kommunen.

Centerpartiet vill att vi stödjer kommunens lantbrukare samtidigt som vi säkerställer livsmedel till vår kommunala verksamhet genom att anamma konceptet " Ko på rot".
I Sverige har flera kommuner sedan några år tillbaka upphandlat nötdjur, potatis, grönsaker, ägg mm av lokala lantbrukare för att servera maten i kommunens verksamheter.

I Härjedalens, Lycksele och Leksands kommun har man på lite olika sätt upphandlat utifrån konceptet, Region Jämtland Härjedalen håller på att se över upphandlingsmöjligheterna utifrån konceptet.

Konceptet ger:

- ökad beredskap när det gäller livsmedel
- en miljöaspekt med närproducerat/ -odlat och minskade transporter
- en levande landsbygd
- stöd till företagen inom jordbruket, en säker inkomst
- öppnar företagsmöjligheter till förädling av livsmedel i kommunen
- skattepengar stannar i den egna kommunen

Målet skulle kunna sättas till att vi skulle klara av att vara mer eller mindre självförsörjande.

Centerpartiet i Dals-Ed